

TEȘU SOLOMOVICI

România masonică : origini controversate, ritualuri secrete, simboluri magice, misterele numerelor și ale templului masonic, francmasoneria — „templul ideal al umanității”, adevărata putere a Logilor francmasonice / Teșu Solomovici. - București: Editura Teșu, 2005

ROMÂNIA MASONICA

Partea I-a

"Nu-ți încredința destinul unuia care nu știe să construiască".

Eudid

ROMÂNIA MASONICA

Alegorie masonică. De la începuturile ei, Francmasoneria n-a avut alte scopuri decât de a construi - material sau spiritual. Ea era, înainte de toate, frăția universală a constructorilor. Iată de ce pe emblema Francmasoneriei figurează Compasul, Echerul, Ciocanul, Rigla etc.

ROMÂNIA MASONICĂ

Cuvântul autorului

Cine sunt masonii? Acești oameni care se înconjoară de secrete, enigmatice în ritualurile lor, uniți în fraternități misterioase, pregătiți să se ajute unul pe altul în orice împrejurare, ei își spun Frați și s-au vrut dintotdeauna avangarda umanismului și a binelui. Cum s-a aliat Francmasoniei această elită a lumii, regi, filosofi, oameni politici, militari, ingineri, medici și meseriași înnoitori ai științei, artei, literaturii și economiei, oameni de bună credință, conferind glorie și strălucire Templului Masonic?

Totul începe din anul patru al domniei Regelui Solomon, în 967 înaintea erei noastre, în dorința de a-L slăvi pe Dumnezeu Atotputernicul, regele evreu hotărăște să înalțe la Ierusalim un Templu cum nu s-a mai văzut. Avea nevoie de un meșter excepțional și a aflat că acesta trăiește la Tyr, în

Liban. Era Hiram, Adon Hiram, care în ebraică înseamnă Domnul Hiram. Ca unui zidar să i se spună, în special în acele vremuri, Domn, însemna că, într-adevăr, altul ca el nu mai exista în acea parte a lumii. Legenda masonică a lui Hiram își are rădăcinile în scrierile sfinte ale Bibliei unde, în "Cartea Regilor", apare pentru prima oară numele lui Hiram, tăietorul în piatră. Masonii s-au mândrit dintotdeauna că sunt urmașii acestui maestru zidar biblic.

Voltaire

W.A. Mozart

Lord Byron

Nicolae Bălcescu

Istoriile Francmasoneriei mondiale obișnuiesc să dea liste cu masoni celebri din cele mai vechi timpuri și până astăzi, un lanț simbolic în timp și spațiu al Fraților care s-au pus în slujba binelui general și au lucrat activ la perfecționarea intelectuală și socială a Umanității. Au marcat epoca cu uriașa lor personalitate, au modelat statura și miezul spiritual al țărilor în care au trăit.

Conducători de state, oameni politici și de acțiune: Abd el-Kader, Salvador Allende, Otto Abetz, Mikhail Bakunin, Nicolae Bălcescu, Bernadotte, Louis Blanc, Auguste Blanqui, Leon Blum, Simon Bolivar, Bonaparte (Jerome, Joseph, Louis, Lucien, Caroline), Brătianu (frații), Aristide Briand, Buffalo Bill, Charles X, Marcel Cachin, Dimitrie Cantemir, Jacques Chirac, Bill Clinton, Regele Carol I al României, Alexandru Ioan Cuza, Cagliostro, Camille Desmoulins, Felix Faure, Regele Frederik I al Suediei, împăratul Joseph II de Habsburg, Jules Ferry, Joseph Fouché, Benjamin Franklin, Leon Gambetta, Giuseppe Garibaldi, Charles de Gaulle, Regele George VI al Angliei, Ion Ghica, Regii Gustav III, IV și V ai Suediei, General Hoche, Horea, conducătorul răscoalei românești, Regii Henric II, IV, V, VII ai Angliei, Regii Eduard I, II, III, VII ai Angliei, Regele Frederic Wilhelm II al Prusiei, Regele Karl al Suediei, împăratul Alexsandr Romanov al Rusiei, Josephine de Beauharnais, Lyndon B. Johnson, Jean-Baptiste Kleber, Mihail Kogălniceanu, La Fayette, Abraham Lincoln, Louis XV, Louis XVI, Louis

XVIII, Jean-Paul Marat, Marie-Antoinette, Andre Marty, Constantin Mavrocordat, Pierre Mendes France, Louise Michel, Guy Mollet, Joachim Murat, Napoleon III, Richard Nixon, Philippe-Egalite, Petru cel Mare, împăratul Rusiei, Robespierre, Richelieu, Franklin D. Roosevelt, Nicolae Titulescu, Harry S. Truman, Talleyrand, George Washington, Wellington, împăratul Wilhelm I al Germaniei, Tudor Vladimirescu, Charles de Gaulle.

Scriitori, artiști, arhitecți, compozitori, oameni de știință: Alembert, Luis Armstrong, Vasile Alecsabdi, Baudelaire, Ludwig van Beethoven, Lord Byron, Casanova, Nicolas Chamfort, Choderlod de Laclos, Condorcet, Benjamin Constant, W.P. Chrysler, A. Citroen, N.D. Cocea, Auguste Comte, Pierre Dac, Denis Diderot, Alexandre Dumas, Georges Dumezil, Albrecht Durer, Emile Erckmann, Gustave Eiffel, Duke Ellington, Fenelon, Firmin-Didot, Leo Ferre, Anatole France, Henry Ford, Goethe, Octavian Goga, Francois Guizot, Joseph Haydn, Lionel Hampton, Helvetius, Ștefan Lupașco, Rudyard Kipling, Emile Littré, Frantz Liszt, Titu Maiorescu, Joseph de Maistre, Franz Messmer, Ion Minulescu, Stephane Mallarme, Montesquieu, Wolfgang Amadeus Mozart, Jacques de Montgolfier, Nadar, Gerard de Nerval, Luis Pasteur, Alexandru Paleologu, Louis Pauwels, Alexandre Pușkin, Abatele Prevost, Proudhon, Edgar Quinet, Rabelais, Ernest Renan, Hubert Robert, James de Rothschild, Alecu Russo, Rouget de L'Isle, Mihail Sadoveanu, Marquis de Sade, Bernardin de Saint-Pierre, Walter Scott, Saint-Simon, Stendhal, Mark Twain, Toulouse-Lautrec, Lev Tolstoi, Jules Valles, Jules Verne, Voltaire, Traian Vuia, Oscar Wilde, Duiliu Zamfirescu, Emile Zola...

Și lista am putea-o continua cu mii și mii de alte nume. Oameni geniali, masoni dăruți, ei și-au ridicat privirile spre Ceruri, încercând să deslușească tainele existenței fizice și spirituale, luptând împotriva ignoranței și străduindu-se să facă binele, să-i facă pe oameni mai iubitori de aproapele lor, mai luminați, mai tari, mai solidari între ei.

Bărbații cei mai buni ai timpului lor. Un mason înțelept, scoțianul James Anderson fixa încă din 1723, într-o „Constituție” esențială vieții masonice îndatoririle morale ale Fraților masoni. 14 ani mai târziu la 20 martie 1737, Cavalerul de Ramsay, într-o celebră „Orație” dezvăluia calitățile necesare pentru a deveni mason: „omenia, moralitatea, calitatea de a păstra

secretul, precum și gustul pentru arta de bună calitate". E ceea ce se cere și masonului de astăzi.

Căutarea Adevărului a fost lungă în timp, n-a fost scutită de jertfe, înfruntări și confruntări, Francmasoneria s-a îmbogățit absorbind înțelepciunea lumii, încifrând și descifrând simboluri și revelații, iluminări religioase și mistere inițiatice, tainele Marelui Arhitect al Universului, cioplinind la Trupul și Sufletul lumii.

Autorul a dorit doar atât: să trezească curiozitatea cititorului, să-i deschidă drumul. De va voi, cititorul va ști să găsească și singur căile spre Francmasonerie. Frații îi întind mâna și îl așteaptă o întreagă Bibliotecă. Multă vreme această Bibliotecă i-a fost interzisă și a stat ferecată, acum poate să ajungă la Adevăr. Nu toate paginile au limpezimea apei de izvor, dar nu te speria cititorule, obscuritățile, pasajele mai dificile, simbolurile încifrate ți se vor descătușa cu timpul, și la capătul drumului te așteaptă Lumina.

Nici o carte nu va putea epuiza istoria și misterul, nici cea de față. Originile Francmasoneriei vor rămâne nebuloase. Dar întotdeauna, se vor găsi noi semințe, care să-ți sporească, cititorule, recolta cunoașterii...

Și-acum, să pornim la drum în această călătorie extraordinară în lumea Francmasoneriei și pentru început să-i cunoaștem istoria. Ea începe cu tăietorii de piatră, constructorii Templelor și Catedralelor.

Să ne întoarcem cu 3000 de ani în urmă, pe Muntele Templului, acolo unde Regele Solomon înalță Marele Templu întru slava lui Dumnezeu.

E necesară această întoarcere pentru a-l întâlni pe maestrul cioplitor de piatră Hiram, strămoșul francmasonilor, să vedem cine a fost el, ce-a zidit și cum i s-a luat viața.

E o istorie dramatică și foarte instructivă.

Teșu Solomovici

Capitolul 1

Povestea bravului și nefericitului zidar Hiram, așa cum o relatează Biblia și legende

A luat cronicarul pergamentul din piele de capră, 1-a netezit, a muiat apoi pana de gâscă în călimara regească și a început a scrie ce-i dicta regele său, Solomon cel înțelept, ca aceste vorbe sfinte să fie trimise regelui Hiram din Tyr, cetatea Libanului. Și ce a scris s-a păstrat sfințit în Biblie:

"Știi că tatăl meu David n-a putut să zidească o casă Domnului, Dumnezeu- lui din pricina războaielor cu cari l-au înconjurat vrăjmașii lui, până ce Dom- nul i-a pus sub talpa picioarelor lui. Acum Domnul, Dumnezeul meu, mi-a dat odihnă din toate părțile; nu mai am nici potrivnic, nici nenorociri! Iată că am de gând să zidesc o casă Numelui Domnului, Dumnezeului meu, cum a spus Domnul tatălui meu David, zicând: - Fiul tău, pe care-l voi pune în locul tău, pe scaunul tău de domnie, el va zidi o casă Numelui Meu -. Poruncește acum să se taie pentru mine cedri din Liban. Slujitorii mei vor fi cu ai tăi, și-ți vor plăti simbria slujitorilor tăi așa cum o vei hotărî tu; căci știi că dintre noi nimeni nu se pricepe să taie lemne ca Sidonienii". Când a auzit Hiram cuvintele lui Solomon, a avut o mare bucurie, și a zis: "Binecuvântat să fie astăzi Domnul, care a dat lui David un fiu înțelept, drept căpetenie a acestui mare popor!"

Și Hiram a trimis răspuns lui Solomon: "Am auzit ce ai trimis să mi se spună. Voi face tot ce vei vrea în ce privește lemnele de cedru și lemnele de chiparos. Slujitorii mei le vor pogorî din Liban la mare, și le voi trimite pe mare în plute până la locul pe care mi-l vei arăta: acolo, voi pune să le deslege, și le vei lua. Ceea ce cer în schimb, este să trimiți merinde casei mele".

Hiram a dat lui Solomon lemne de cedru și lemne de chiparos cât a voit. Și Solomon a dat lui Hiram douăzeci de mii de cori de grâu pentru hrana casei lui și douăzeci de cori de untdelemn curat; iată ce a dat Solomon în fiecarean lui Hiram.

Domnul a dat înțelepciune lui Solomon, cumji făgăduise. Intre Hiram și Solomon a fost pace, și au făcut legământ împreună, împăratul Solomon a luat din tot Israelul oameni de corvoadă, în număr de treizeci de mii. I-a

trimis în Liban, câte zece mii pe lună, cu schimbul; o lună erau în Liban, două luni erau acasă.

Adoniram era mai mare peste oamenii de corvoadă.

Solomon mai avea șaptezeci de mii de oameni cari purtau poverile și optzeci de mii cari tăiau pietrele în munți, afară de căpeteniile, în număr de trei mii trei sute, puse de Solomon peste lucrări și însărcinate cu privegherea lucrătorilor.

Împăratul a poruncit să se scoată pietre mari și mărețe, cioplite pentru temeliile casei. Lucrătorii lui Solomon, ai lui Hiram, și Ghibliții, le-au cioplit, și au pregătit lemnele și pietrele pentru zidirea casei, în al patru sute optzecilea an după ieșirea copiilor lui Israel din țara Egiptului, Solomon a zidit casa Domnului, în al patrulea an al domniei lui peste Israel, în luna Ziv, care este luna a doua. Casa pe care a zidit-o împăratul Solomon Domnului, era lungă de șaizeci de coți, lată de douăzeci și înaltă de treizeci. Pridvorul dinaintea Templului casei avea o lungime de douăzeci de coți, în lățimea casei, și zece coți lărgime în fața casei, împăratul a făcut casei ferestre largi înlăuntru și strâmte afară. A zidit lipite de zidul casei mai multe rânduri de odăi, unul peste altul, de jur împrejur, cari înconjurau zidurile casei, Templul și sfântul locaș; și a făcut astfel odăi lăturalnice de jur împrejur...

Cea mai veche imagine a Templului lui Solomon:

Fresca din Sinagoga de la Dura Europos (pe malurile Eufratului), datând cea 265 a. C., constituie și cea mai veche ilustrație biblică.

În anul al patrulea, în luna Ziv, s-au pus temeliile casei Domnului; și în anul al unsprezecelea, în luna Bul, casa a fost isprăvită în toate părțile ei și așa cum trebuia să fie. În timp de șapte ani a zidit-o Solomon.

Împăratul Solomon a trimis și a adus din Tir pe Hiram, fiul unei văduve din seminția lui Neftali, și al unui tată din Tir, care lucra în aramă. Hiram era plin de înțelepciune, de pricepere și de știință în săvârșirea oricărei lucrări de aramă. El a venit la împăratul Solomon, și i-a făcut toate lucrările.

Solomon a mai făcut toate celelalte unelte pentru casa Domnului: altarul de aur; masa de aur, unde se puneau pâinile pentru punerea înaintea

Domnului; sfeșnicele de aur curat, cinci la dreapta și cinci la stânga, înaintea locului prea sfânt cu florile, candelarele și mucările de aur; lighenele, cuțitele, potirele, ceștile și cătuile de aur curat; și țâțânile de aur curat pentru ușa din lăuntru al casei la intrarea în Locul prea sfânt și pentru ușa casei de la intrarea Templului. Astfel s-a isprăvit toată lucrarea pe care a făcut-o împăratul Solomon pentru Casa Domnului.

Apoi a adus argintul, aurul și uneltele, pe cari le hărăzise tatăl său David și le-a pus în visteriile Casei Domnului. Atunci împăratul Solomon a adunat la el la Ierusalim pe bătrânii lui Israel și pe toate căpeteniile semințiilor, pe căpeteniile familiilor copiilor lui Israel, ca să mute din cetatea lui David, adică Sionul, chivotul legământului Domnului. Toți bărbații lui Israel s-au strâns la împăratul Solomon, în luna lui Etanim, care este a șaptea lună, în timpul praznicului. Când au venit toți bătrânii lui Israel preoții au ridicat chivotul. Au adus chivotul Domnului, cortul întâlnirii și toate uneltele sfinte, cari erau în cort: preoții și Leviții le-au adus.

Împăratul Solomon și toată adunarea lui Israel chemată la el au stătut înaintea chivotului. Au jertfit oi și boi, cari n-au putut fi nici numărați, nici socotiți, din pricina mulțimii lor. Preoții au dus chivotul legământului Domnului la locul lui, în Locul prea sfânt al casei, în Sfânta Sfintelor, sub aripile heruvimilor. Căci heruvimii aveau aripile întinse peste Locul chivotului și acopereau chivotul și drugii lui pedeeasupra.

În chivot nu erau decât cele două table de piatră, pe cari le-a pus Moise în el, la Horeb, când a făcut Domnul legământ cu copiii lui Israel, la ieșirea lor din țara Egiptului". (Cartea întâia a împăraților, 5, 6, 7, 8)

Atât povestește cronicarul biblic despre Hiram și lucrarea templului. L-au îndrăgit oamenii pe Hiram și în următoarele secole au început să circule felurite legende cu privire la soarta neasemuitului zidar și giuvaergiu. Primii masoni englezi ai secolului XII l-au proclamat strămoșul lor și povesteau ce s-a întâmplat cu Hiram când Templul lui Solomon se săvârșise: lucrările la Templul din Ierusalim erau pe terminate, dar tovarășii lui Hiram nu fuseseră inițiați cu toții în tainele Maestrului. Trei dintre ei se hotărâră să i le smulgă prin forță. Așezându-se deci fiecare la câte o poartă a Templului, îl somară rând pe rând pe Hiram să le dezvăluie tainele lui. Maestrul a răspuns

fiecăruia dintre ei fugind de la o poartă la alta, că nu vor afla nimic de la el prin amenințări și că va trebui să aștepte să vină vremea. Atunci ei îl loviră - primul, cu rigla peste gât; al doilea cu echerul peste piept, în stânga; al pe celălalt ce-i i cuprinse deznădeji îl îngropară noaptea (După Jules Boucl

Reproducă reia simbolică a m recipiendarul este cele trei lovituri sentimentale (stai țiată, această fa.

nou Hiram, rena; ramura de salcăm Uzare. Taina lui h lege a devenirii l personale: investiții cădem din simbol Fățărnica sau l antitetice ale lui h

Mai pe lar^ Ștefănescu în "Mii

"Hiram ave pe toți și nici nu conduceau diferiți specializare și de convenit cu fiecă mână în semn c meșterii, erau nerr meșterii, se înțek ascunseră în temp și al treilea lângă prin poarta de ap ceru parola de mi în gât, iar Hiram, Acolo, cel de-al a echerul. Vru atum care, cerându-i și vrură atunci să-i ascundă provizorii

Odată noap

grabă într-un loc

mormânt. După c

- ordonă unui numi

ROMÂNIA MASONICĂ

11

piept, în stânga; al treilea, cu ciocanul în frunte, omorându-l. Apoi fiecare îl întrebă pe celălalt ce-i spusese Maestrul. Constatând că nici unul nu aflase nimic, îi cuprinse deznădejdea în fața crimei inutile pe care o săvârșiseră. Ascunseră trupul, îl îngropară noaptea lângă o pădurice și înflpseră pe mormânt o ramură de salcăm.

(După Jules Boucher: Simbolica masonică, Paris, 1953).

Reproducând această legendă, Chevalier și Gheerbrant adaugă: "In aplica- reia simbolică a mitului la ceremoniile masonice de inițiere la rangul de Maestru, recipiendarul este identificat cu Hiram. El trebuie mai întâi să moară pentru sine:

cele trei lovituri din legendă simbolizează întreita lui moarte - fizică (gâtul), sentimentală (stânga pieptului) și mentală (fruntea). Dar, ca orice moarte inițiată, această fază premerge renașterii, renașterii fizice, psihice, mentale, într-un nou Hiram, renaștere simbolizată prin calitățile descrise de textul biblic și de ramura de salcâm pusă pe mormântul lui. Inițierea este un proces de individualizare. Taina lui Hiram și cuvântul căutat al Maestrului constau tocmai în această lege a devenirii lăuntrice, în transformarea spirituală și în căutarea integrității personale: investit cu calitățile lui Hiram, inițiatul devine, la rândul-i, maestru. Să cădem din simbol în alegorie, amintind că cei trei asasini întruchipează Prostia, Fățarnicia sau Fanatismul, Ambiția sau Pizma, cărora li se opun calitățile antitetice ale lui Hiram: Știința, Toleranța și Detașarea sau Mărinimia".

Mai pe larg, povestea este descrisă în "Cheile masoneriei" (citată de Paul Ștefanescu în "Misterele Francmasoneriei"):

"Hiram avea un număr atât de mare de muncitori, încât nu-i putea cunoaște pe toți și nici nu putea distinge zilierii (muncitorii obișnuți) de meșteri (cei care conduceau diferite zone ale șantierului). Ei aveau retribuții diferite, în funcție de specializare și de gradul lor. Ca să-i plătească potrivit acestor criterii, Hiram a convenit cu fiecare parole, semne distinctive și un mod diferit de a-și atinge mâinile în semn de recunoaștere. Muncitorii zilieri, fiind mai prost plătiți decât meșterii, erau nemulțumiți și trei dintre ei, ca să încerce să obțină aceeași plată ca meșterii, se înțelesesă să-l forțeze pe Hiram să le spună parola de meșter. Se ascunseră în templu, unul lângă poarta de miazăzi, altul lângă cea de miazănoapte și al treilea lângă cea dinspre răsărit. Hiram veni la templu și intră ca de obicei prin poarta de apus, vrând să iasă prin cea de miazăzi. Primul dintre cei trei îi ceru parola de meșter, amenințându-l cu rigla. Cum Hiram îl refuză, acela îl lovi în gât, iar Hiram, rănit, încercă să se salveze ieșind prin poarta de miazănoapte.

Acolo, cel de-al doilea zilier îi ceru același lucru. Refuză și fu lovit din nou, cu echerul. Vru atunci să iasă prin poarta de răsărit, unde-l aștepta cel de-al treilea, care, cerându-i și el parola și fiind refuzat îl omorî cu ciocanul. Cei trei conjurați vrură atunci să-i îngroape corpul, dar cum era încă ziuă, se mulțumiră să-l ascundă provizoriu sub o grămadă de pietre.

Odată noaptea venită, îl transportară în afara templului și îl îngropară în grabă într-un loc mai sigur, tătară o creangă de salcâm pe care o implântară pe mormânt. După ce trecură șapte zile în care nu-l mai văzu pe Hiram, Solomon • ordonă unui număr de nouă meșteri să cerceteze ce s-a întâmplat cu el. Aceștia

12

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA

cercetară îndelung. Spre sfârșitul celei de-a cincea zi, negăsind nici o urmă, se așezară să se odihnească pe un gorgan. Unul dintre ei văzu creanga de salcâm, trase de ea și rămase cu ea în mână. Ajunseră la concluzia că pământul a fost săpat de puțină vreme. Vrând să afle cauza, săpară și descoperiră corpul meșterului Hiram. îi chemară și pe ceilalți meșteri, înștiințat, Solomon hotărî să-i îngroape corpul în Templu, cu mare pompă, în timpul ceremoniei, toți meșterii purtau șorț și mănuși de piele albă (așa cum poartă masonii până în zilele noastre) pentru a arăta că nici unul dintre ei nu s-a murdărit cu sângele Maestrului".

Așa se sfârșește viața lui Hiram și începe legenda Hiram-Marele Maestru.

Francmasonii l-au aureolat pe Hiram cu aura nemuririi în simbolistica și ceremoniile lor. Mitul lui Hiram simbolizează, înainte de orice, transcendentalul pericolelor din viața terestră, și a morții. Lovit cu echerul, rigla și ciocanul, unelte care construiesc lumea, Hiram moare, dar moartea sa nu oprește construcția Templului, iar cadavrul în putrefacție ajută la

înflorirea ramurilor de salcie. Cu alte cuvinte, Hiram moare pentru a renaște pe un plan divin. Hiram este lisus, dar și

Ilustrație din cartea "Arcurile regale", 1775, inspirată din legenda lui Hiram, Câteva clipe înainte ca cei trei ucigași să-i dea lovitura fatală, Hiram aruncă "Triunghiul de aur" cu Secretul Maestrului într-o groapă adâncă. Candidații la "Royal Arch ", sistemul principal al gradelor înalte masonice în Anglia, sunt pregătiți să caute Triunghiul care conține numele magic și de nepronunțat al lui Dumnezeu. "Triunghiul" a fost ascuns împreună cu planurile Templului în subteran, pentru a nu fi distrus de apele Potopului în al nouălea Arc se găsește Piatra cubică, simbolul moralei celei mai elevate, care permite accesul la Sanctuarul subteran.

Osiris, Re rămasă vă renaște, p regenerarea Osiris-Isis astăzi, mai asasinat al "moară" p aceea, mas cu moarte* Văduvei și Miti

moartea di

devine "C

fiecărui or

aceea, la ci

"-C

-Ca

-Ce

-Cu

Hira

această exl vieții renăs mai nobil pământesi

1

O pe

francez Be arheologici pictori și g necropola Hieroglifei egipteni și compaigno se bucurau XII), în g similare cu

1

ROMÂNIA MASONICĂ

Osiris, Regele-Soare egiptean asasinat de fratele său Seth. Soția lui Osiris, Isis, rămasă văduvă îl caută pretutindeni, îi adună părțile tăiate ale trupului, Osiris renaște, pentru că în natură nu există moarte definitivă, totul se stinge și regenerează. Francmasonii au făcut din acest amestec de mituri ale lui Hiram și Osiris-Isis un "mister" principal ale ceremoniilor lor. Din secolul XVIII și până astăzi, masonul care vrea să primească gradul de Maestru va repeta moartea prin asasinat al lui Hiram și "renașterea" sa ocultă. Maestrul trebuie să fie capabil să "moară" pentru a putea "renaște". Renașterea e mai importantă decât nașterea. De aceea, masonilor li se spune "Copiii Văduvei", adică ai lui Isis (care nu s-a împăcat cu moartea lui Osiris), sau "Copiii Luminii" (ai lui Osiris și Hiram), mai exact "Fiii Văduvei și ai Luminii".

Mitul lui Hiram valorifică aproape excesiv "Cuvântul Secret". Hiram preferă moartea decât să-l transmită celor trei compagnioni ambițioși. "Cuvântul Secret"

devine "Cuvântul Pierdut", poate acea scânteie divină care se află în adâncul fiecărui om, puțini știu să-l distingă și să-l utilizeze întru perfecționarea lor. De aceea, la ceremonialul de inițiere pentru gradul de Maestru, candidatul e întrebat:

"- Ce faci aici?

- Caut ceea ce a fost pierdut și acum e regăsit. "u

- Ce anume s-a pierdut și acum e regăsit?

- Cuvântul Maestrului Mason!"

Hiram reînvie cu fiecare nou Maestru care se naște. Vom vedea mai încolo această extraordinară ceremonie care îmbină simbolic "Dansul morții" cu "Dansul vieții renăscute", pentru a-i întări masonului maestru credința că nu există un lucru mai nobil decât ceea ce i s-a încredințat să înfăptuiască în scurta-i viață pământească.

1315 (î.e.n.) Francmasonii de la Deir el-Medineh

' * "'V" "^' *

O poveste asemănătoare a construirii unui Templu a descoperit-o arheologul francez Bernard Bruyere, în ruinele de la Deir el-Medineh. în cursul săpăturilor arheologice de la Theba (Egipt) el a descoperit existența unei confrerii de masoni, pictori și gravori, care, în urmă cu 3200 de ani, a înălțat și a decorat Templul și necropola din Theba. Și ei strămoși ai masonilor europeni din Evul Mediu.

Hieroglifele povesteau de un secret, un jurământ care îi lega pe constructorii egipteni și de o grotă dedicată zeiței tăcerii (zeița-șarpe Mertseger). Frații (ucenici, compagnioni și maeștri) se adunau în ceremonii, unde aveau loc rituri inițiatice. Și se bucurau de anumite privilegii (ca masonii constructori englezi din secolele X- XII). în gropile constructorilor egipteni de la Deir el-Medineh există semne similare cu cele folosite și astăzi în masonerie (echer, compas, riglă etc.).

14

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA NASC

Capitolul 2

Cult secret, societăți secrete,
inițieri secrete. Disciplina Arcanei.

Cabala și Francmasoneria

După cum vom vedea, masonul își începe viața în Lojă, trece printr-o inițiere secretă, jurând că va păstra secretele acestei inițieri. Un soi de cult secret, deși francmasoneria nu e un cult secret religios. E locul să vedem deosebiri și mai ales ce este un cult secret. Eruditul istoric al religiilor, Ioan Petru Culianu atenționează că pe toate treptele evoluției umane există culte

secrete ale unor grupuri de inițiați care se obligă reciproc, de obicei printr-un jurământ solemn, să nu transmită în afară secretele lor. Multe din Misterele Antichității vor rămâne probabil, pentru totdeauna nedescifrate din pricina jurământului și din frica de pedeapsă (uneori cu moartea) care a planat asupra participanților. Societățile cultice secrete practică ritualuri și primesc membri doar printr-o inițiere care, de obicei, comportă mai multe trepte (trei, șapte, nouă, etc.). Aceste rituri și simboluri, treptele inițierii, învățăturile, trebuie păstrate în cel mai desăvârșit secret (Disciplina Arcanei).

În jurul anului 150 î.e.n.), secta evreiască dizidentă a Esenienilor s-a izolat în deșert, pe malul Mării Moarte, pentru a duce o viață curată și a se dedica meditației. Esenienii practicau rituri inițiatice (un ucenic era supus trei ani la diferite probe pentru a fi admis în comunitatea eseniană). Din "Manuscrisele de la Marea Moartă", scrise pe piele de capră, descoperite în 1947, cunoaștem regulile, practici- le și credințele lor. Textele sacre erau cele biblice, dar cu interpretări eseniene. În aceste texte se vorbea despre un Maestru al Justiției, Marele Maestru.

În primul secol înainte de Iisus, Gnosticii creștini au abandonat și ei orașul civilizat pentru a trăi izolați în pustiu. Ei credeau într-un demiurg, Sabaot, pre- existent lui Dumnezeu și Genezei, localizat în Plenitudinea mistică. Sabaot ajutat în lucrarea sa de șase îngeri alungați, a creat Omul, dublu prizonier, al lumii în care trăiește și un fals zeu. Singura salvare a omului este Cunoașterea.

Pentru secta gnostică a Orphiților, șarpele din Paradis era mesagerul adevăratului Dumnezeu. Pomul este simbolul cunoașterii și mărul oferit lui Adam, prin intermediul Evei, nu constituie un păcat sau o capcană, ci un mijloc de a-i salva

sufletul. Această Gnosticism.

Cabaliștii i privilegiații care secretă, orală, în cercetările cabalis care au îndrăznit ; și-a pierdut minți Rabi Akiva care :

orală a Legii ev Lampă", i se atrib zeu, cabaliștii i-ai phirotic" al Cabal braic. Literele au "Arborele Sephin lispor) - a număn phiști calități, atri meri, să ajungi la firotic" formează simbolistică. 10 si belului ebraic, c "Arborele

Sefirot Dumnezeu" și "C("Zohar", ca cele 22 de litere fc din Galileea israe exegezei cabalistic Cabaliștii evrei au din canale s-a ob Luria era convin; provocând cădere:

materie și numai t în Organismul Dh

ROMÂNIA MASONICĂ

sufletul. Această interpretare contrarie învățaturii biblice o regăsim adesea în Gnosticism.

Cabaliștii evrei nu s-au constituit ca o sectă secretă, dar se socoteau privilegiații care au acces la cunoașterea misterioasă a textelor sacre, învățătură secretă, orală, interzisă codificării. Studiul cabalei era interzisă de rabini și în cercetările cabalistice se înainta cu prudență. Legenda spune că din cei patru rabini care au îndrăznit să pătrundă prea adânc în misterele cabalei, unul a murit, al doilea și-a pierdut mințile, al treilea a devenit eretic și numai Rabi Akiva a fost salvat.

Rabi Akiva care a murit în prizonieratul roman, a inițiat cartea Mișna (învățătura orală a Legii evreiești); elevului său Rabi Simeon Bar Yokai, numit "Sfânta Lampă", i se atribuie cartea cabalei - „Zohar”. Căutând adevărata față a lui Dumne- zeu, cabaliștii i-au descoperit cele 10 nume ascunse. Ele alcătuiesc "Arborele Se- phirotic" al Cabalei, care la rândul său crește din cele 22 de litere ale alfabetului e- braic. Literele au un triplu simbol: semn grafic, număr și cunoștere filosofică.

"Arborele Sephirotic" e o sintagmă care include cuvântul ebraic "Sephira" (de la lispor) - a număra), numărătoare, calcul matematic. Cabaliștii evrei vedeau în Se- phiști calități, attribute ale lui Dumnezeu. Numerația e infinită, zadarnic vrei să nu- meri, să ajungi la "Ein Sof" (în ebraică "nu există sfârșit", infinitul). "Arborele Se- firotic" formează inima Cabalei ebraice și cuprinde cea mai întinsă și complexă simbolistică. 10 sunt

numere esențiale, care împreună cu cele 22 de litere ale Alfa- betului ebraic, constituie Planul de creație a tuturor lucrurilor aflate Sus și Jos.

"Arborele Sefirotic" conține și cele 10 nume ale Domnului, "fața mistică a lui Dumnezeu" și "Corpul Cosmosului".

"Zohar", cartea Cabalei, enunță că "Lumea a fost creată prin 10 cuvinte, iar cele 22 de litere formează canale prin care circulă energia divină. La Țfat, un orașel din Galileea israeliană, în urmă cu aproape 450 de ani, Isaac Luria a pus bazele exegezei cabalistice. Punctul de plecare a misticii cabalistice a fost originea Răului.

Cabaliștii evrei au spus că Răul vine dintr-o erupție a numărului 5 (Rigoarea). Unul din canale s-a obstrucționat, împiedicând "Amorul Divin" să ajungă la Rigoare.

Luria era convins că înfundarea canalului s-a datorat unei "rupturi cosmice", provocând căderea Sefiroților inferiori. Fluxul Luminii Superioare s-a revărsat în materie și numai bunele acțiuni ale fiecărui om ar putea să readucă această lumină în Organismul Divin.

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA PL

SEPHDROTICVM NOMINVM

î»J!%7{J >ir
-,i} ie , îr..

'A i»i

Există i I.P.Culianu, c cuvântului, 2.

practicpă trans

Există ș După Culianu portamentul b; pradă (de ex.

ciderea și can străvechi. Ace au devenit car de care se tei

C, Knorr de Rosenroth:

Kabballa denudata,

Sulzbach, 1677

1. Keter (Coroana, Iertătorul, Voința inițială)
2. Hohma (înțelepciunea, Sămânța tuturor lucrurilor)
3. Bina (Scena, Inteligența, Mama, Matricea Superioară)
4. Hesed (Grația, Amorul, Bunătatea)
5. Gvura (Forța, Rigoarea)
6. Tiferet (Splendoarea, Mila, Frumusețea).
7. Nețah (Victoria, Perseverența)
8. Hod (Grandoarea, Majestate)
9. Yesod (Fundamentul tuturor lucrurilor).
10. Malkut (Regalitatea)

Teologul creștin Christian Knorr de Rosenroth scria în celebra "Kaballa denudata" (1677) că Totul se reflectă în Sefiroți de la cele mai mici particule, până la infinit.

Rabinul Isaac Luna, tatăl Cabalei ebraice, tot căutând înfățișările divinității a descoperit Sefira (sensul numerației) și cei 10 Sefiroți. Aceștia sunt grupați în grupuri a câte trei triade: Keter (Coroana), Hohma (înțelepciunea) și Bina (Mama, Inteligența); apoi: Hesed (Grația, Mila), Gvura (Gloria) și Malkut (împărăția), în Sefiroturile concepute de Luria figurau toate numerele, corespondând între ele prin coridoare secrete; sus trona cifra 52, Keterul, Inteligența, sub el era Hohma (Tatăl) simbolizat prin numerele 55-65, apoi Bine (numerele 66-77). Rahel (numerele 138- 149) încarna Sephira regeneratoare, Malkut. Acestei configurații a numerelor, marele cabalist evreu i-a dat numele Parțufim (în ebraică - Fețele Divinității).

ICĂ

ROMÂNIA MASONICĂ

1?

Există diverse forme de cult secret și de grupări secrete inițiatice, scrie I.P.Culianu, ca de pildă: Alianțele (societățile) bărbătești în sensul strict al cuvântului, 2. Societățile medicale de vraci 3. Societățile profetice (în care se practică transa).

Există și diverse teorii în legătură cu apariția cultelor secrete masculine.

După Culianu, "alianța masculină este o organizație secretă războinică în care comportamentul bărbatului imită de cele mai multe ori comportamentul unui animal de pradă (de ex. lup, tigru, leu panteră, leopard, etc.). Ca urmare, se practică și uciderea și canibalismul. Comportamentul animalic, crede R. Eisler, este probabil străvechi. Aceasta explică și de ce hominizii, care ca primate, se hrăneau cu fructe, au devenit carnivori. Primatele au imitat deci comportamentul animalelor de pradă, de care se temeau. "Secretul" lui Homo Sapiens, pe care Eisler preferă să-l nu-

h:

il,

>r) iară)

la,

renta)

itate)

uror

balla până

ații a iți în ama, i), în i prin :atăl) 138- relor,

J.D. Mylius:

Anatomia auri,

Francfort, 1628

Alchimiștii și filosofii

mistici au construit

un Arbore filosofic,

inspirat din Arborele

sefirotic al Cabalei.

18

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA MASO

mească „Neoanthropus insipiens damnatus, este de a fi un „homo necans". Aceasta corespunde unui conflict mai profund în natura și cultura umană: conflictul dintre culegătorul primitiv pacifist și vânătorul care, de frica fiarelor sălbatice, începe să le imite comportamentul. Dar Eisler crede că și procesul umanizării a avut loc în două moduri și că pretutindeni există oameni de două naturi: urmașii culegătorilor pacifiști și urmașii vânătorilor „cu fire de lup". Granițele între ce ține de o asociație profesională organizată în cadrul unui anumit domeniu și ce devine aderență la forme de cult, ca de exemplu la adepții lui Asclepios din Cos, dar și în cazul asociațiilor de zidari și în cazul lojelor masonice de la sfârșitul Evului Mediu, sunt labile" (Ioan Petru Culianu, Cult, magie, erezii, Ed. Polirom, 2003.).

Karl von Eckhartshausen:

Teologia numerelor naturale,

Leipzig, 1794

Gravura înfățișează cele 10 numere originare (Sefiroții) care

pornesc din Soarele Unul, și

coboară ca niște raze în lume; ele

sunt măsura tuturor lucrurilor.

în dreapta, Geniul întinde mâna

dreaptă spre Soare, în mâna

stângă ține Compasul cu care

măsoară inima unui copil.
„ Omul trebuie să tindă spre
Unitate; și numai Forța și
Simplitatea unite te poate înălța
spre Unitatea care este sursa
tuturor lucrurilor".

Ioan Petru istoria religiei; c "consumator de hi le acestui ordin er calif
Fatimid, pe c centru al puterii s< babil să i se cont convinge adepții c
în crearea ii sarcina să ucidă p fără să se teamă f oricum se va înto
stăpânirile din zo:

Alarmatului în 125

Un alt ordii erilor, care a prel 1118 de Hugues devenit cel mai p
prăbușirii sale. Ju și de a consolida] fortăreață a ordin "raison d'etre". în le
Filip al IV-lea.

Ancheta a stabilit phomet și că în ri dinului Templulu:

secrete - au deven

Atât ordinu războinice, cu ui Antichitatea târzie

Ordinele de taților masculine, xemplu cele din îs

Ce se întâi modifică în cursul

Un exempl Thugs, care au vi pentru îndeletnicii

în orice caz zeiței Kali. încred care și-au putut (nicidecum motivt

ROMÂNIA MASONICĂ

Ioan Petru Culianu dă și un alt exemplu al divinității cultelor secrete în
istoria religiei; cel al societății secrete masculine "Asasinii"(din arab. hașîșîn
"consumator de hașîș"), un ordin militar fondat de Hassan-i Sabbahîn 1078.
Nume- le acestui ordin era de fapt Nizaris (de la Nizar, fiul mai mare al celui
de-al optulea calif Fatimid, pe care Hassan 1-a recunoscut ca al nouălea
calif. Hassan a ales drept centru al puterii sale inexpugnabila fortăreață de
la Alamut, în Iran, unde a pus pro- babil să i se contruiască o grădină a
Paradisului în miniatură, cu intenția de a-și convinge adepții că moartea nu
este ceva de temut.

în crearea iluziei, hașişul juca un rol important. De câte ori un Asasin primea sarcina să ucidă pe cineva în afara fortăreței, o făcea cu mult zel, repede, sigur și fără să se teamă pentru propria-i viață, deoarece credea că trăia deja dincolo și că oricum se va întoarce acolo, în acest fel s-au priceput Asasinii să terorizeze toate stăpânirile din zonă și au exercitat o putere politică covârșitoare, până la căderea Alamutului în 1256.

Un alt ordin secret, de data aceasta creștin, cavaleresc, a fost ordinul Templi- erilor, care a preluat mult din structurile ordinului Asasinilor. El a fost fondat în 1118 de Hugues de Payens la Ierusalim, pe locul Templului lui Solomon, și a devenit cel mai puternic și bogat ordin al creștinătății. Bogăția sa a fost și cauza prăbușirii sale. Justificarea ordinului era aceea de a asigura cucerirea Ierusalimului și de a consolida puterea creștină în Țara Sfântă. O dată ce a fost cucerită și ultima fortăreață a ordinului din Ruad, în 1303, de musulmani, s-a pierdut și ultima sa "raison d'etre". În 1307, toți Cavalerii Templului din Franța au fost arestați de rege- le Filip al IV-lea. Marele lor Maestru, Jaques de Molay, a fost executat în 1314.

Ancheta a stabilit că Templierii erau blasfemiatori, că erau adoratori ai idolului Ba- phomet și că în ritualul lor inițiativ se scuipa pe cruce. Adevăratele secrete ale Or- dinului Templului - căci există multe motive să presupunem existența unor altare secrete - au devenit de negăsit din 1314 încolo.

Atât ordinul Asasinilor cât și cel al Cavalerilor Templului au fost confrerii războinice, cu un cult secret al cărui conținut, ca și conținutul misterelor din Antichitatea târzie, a rămas nedescoperit.

Ordinele de acest fel sunt întrucâtva forme superioare de organizare a socie- tăților masculine, adaptate la condiții religioase mai noi, mai complicate, ca de e- xemplu cele din Islam, respectiv în creștinism.

Ce se întâmplă când un ordin militar de acest tip, al cărui cult secret se modifică în cursul vremii, se perpetuează până în secolul al XIX-lea?

Un exemplu tipic pentru aceasta sunt Phansigars, cunoscuți mai bine ca Thugs, care au venit din Persia în nordul Indiei și erau cunoscuți încă din 1290 pentru îndeletnicirile lor neobișnuite.

în orice caz, ei erau la început musulmani, iar în India au devenit adoratori ai zeiței Kali. Incredibil de isteți și bine organizați, Thugs erau criminali profesioniști, care și-au putut exercita activitatea nepedepsiți până în 1816. Câștigul nu era nicidecum motivul lor, deși victimele erau de cele mai multe ori și jefuite. Crima

20

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA I*

era pentru ei un act religios, executat în slujba zeiței. Femeile și bărbații care practicaau anumite meserii erau cruțați. Thugs utilizau pentru uciderea victimelor lor credule o singură armă: un laț (rumal). Deși simbolul Thugs-ilor era un târnăcop ascuțit, acesta era utilizat doar la mutilarea celor uciși. Thugs atacau doar călători, ale căror cadavre le îngropau, după ce la făceau irecognoscibile. Călătoria prin India era atât de dificilă și periculoasă, că uneori ani în șir nu se știa nimic despre soarta câte unui călător. Dacă nu mai apărea niciodată, existau numeroase explicații ale dispariției sale: bandiții și fiarele sălbatice făceau nesigure toate drumurile din nordul Indiei, iar armatele principilor rivali erau puse întotdeauna pe jaf. Thugs au fost descoperiți mai întâi de englezi și stârpiți, dacă nu tot de ei, atunci cu siguranță o dată cu venirea epocii trenului. Thugs nu erau hoți obișnuți. Făcând abstracție de monstruoasele lor crime religioase, erau oameni cumsecade. Din cei 3698 de Thugs arestați înainte de 1840, doar 466 au fost executați. Mulți dintre ei au învățat un nou meșteșug și au devenit țesători atât de buni, încât regina Victoria i-a angajat să țeară covorul care se află

astăzi la Palatul Windsor. Unul dintre puținele exemple de reintegrare socială reușită....

; Thugs nu au participat la conflictul naționalist din India. Ca o măsură de siguranță, ei nici nu ucideau oameni albi. Erau o veche alianță masculină și rămăneau fideli unui vechi comportament care, în cursul vremii, a devenit tot mai puțin acceptabil.

Un ultim exemplu, care încheie seria, ne va arăta cum se poate adapta o alianță bărbătească la un corp naționalist.

„Mau Mau” din Kenya făceau parte din populația kikuyu, care a întemeiat o alianță secretă, descoperită abia în 1948, pentru a-i alunga pe coloniștii englezi din țara lor. Forța acestei alianțe rezida în semnificația deosebită a jurământului la kikuyu. O parte din kikuyu nu simțeau nici o atracție pentru metodele membrilor Mau Mau - ilor, dar dacă aceștia din urmă sileau pe cineva să rostească jurământul, jurământul era valabil, cu toate consecințele care decurgeau din el. Mau Mau au contribuit fără îndoială, cu masacrele lor sângeroase, la independența Kenyei. Dar o dată ce eliberarea a venit în 1963, Mau Mau au devenit victimele propriului lor spirit războinic. Cei care mai erau în junglă, au rămas acolo: au rămas ca o veritabilă Mannerbund, al cărei scop nu mai avea nimic de-a face cu intențiile crudei alianțe a celor legați prin jurământ în anii -50”

Enunțând că masoneria nu e o societate secretă, ci discretă, delimitarea e cum nu se poate mai clară, încă din anul 1736, într-un discurs rămas celebru, Cavalerul de Ramsay, unul dintre marii fondatori ai Franc-Masoneriei moderne, vorbind de cele patru calități care se cer unui viitor francmason: filantropia înțeleaptă, morala sănătoasă, capacitatea de a păstra secretul și gustul pentru științe și arte, departaja categoric francmasoneria de societățile de tip secret. Spunea Ramsay: "Ordinele religioase au fost înființate pentru a-i face pe Creștini perfecți; ordinele militare, pentru a inspira dragostea de gloria frumoasă; ordinul Francmasonilor a fost instituit pentru a forma oameni - oameni de bunăvoință,

buni cetățeni Dumnezeului

Există
 profanilor ac Afirm frate!
 o dată, așa c într-un singi diferite.
 Afirm
 este un frate aceeași perez
 Afirm
 vieții: deci n dorința de în
 Afirm
 mine intangi poporul meu umanității.
 Afirm
 respect la se însumi tradiț
 Afirm
 îndepărtează activeze în v opiniile poli „Legea tolen
 Afirm
 lucrează să Patriei. Om l poftelor mat demnitatea v
 Afirm
 legile țării și legea progre răsplata nu p noastre bune Cu acest pre

CA i ROMÂNIA MASONICĂ

21

buni cetățeni, buni supuși, inviolabili în promisiunile lor, fideli adoratori ai Dumnezeului Prieteniei, mai mult amatori de virtute decât de recompense".

Există desigur, în Francmasonerie, ritualuri secrete, cerința de a nu împărtăși profanilor aceste ritualuri, de a fi un păzitor fidel al Tradiției și Legilor masonice.

Afirma fratele Mihail Sadoveanu, când a fost ales Mare Maestru: „Deci, afirm încă o dată, așa cum au afirmat și trebuie să afirme inițiații tuturor

timpurilor că, cred într-un singur Dumnezeu, cunoscut și respectat de oameni în forme și limbi diferite.

Afirm că orice om de bine și de onoare, pătruns de adevărul Legii morale, este un frate al meu, oricărei seminții ar aparține: simbolic, toți descindem din aceeași pereche de oameni.

Afirm că iubirea de oameni trebuie să fie călăuza noastră în toate actele vieții: deci nu stau într-o poziție de ostilitate față de alte grupe umane, ci, manifest dorința de înțelegere pentru îmbunătățirea continuă a vieții și izgonirea discordiilor

Afirm credința în celula umană socială care este familia, instituție pentru mine intangibilă: afirm devotament și jertfa pentru familia mai largă care este poporul meu și Patria, spre a face din ele o forță de colaborare a civilizației și a umanității.

Afirm necesitatea de educație a poporului pe temeiul Legii morale: deci respect la semenul meu actul de conștiință pe care îl comandă religia. Urmând eu însumi tradiția părinților mei, înțeleg să respect orice confesiune fratelui meu omul.

Afirm că disciplina care ne călăuzește se exercită pe plan spiritual, deci îndepărtează politica din adunările noastre amicale, lăsând fiecăruia libertatea să activeze în viața socială potrivit cu natura și îndatoririle sale. între oameni sinceri, opiniile politice, ca și credințele religioase, se respectă: e ceea ce numim noi „Legea toleranței”.

Afirm că disciplina noastră nu tinde să aservească pe nimeni; ci, dimpotrivă, lucrează să formeze caractere și valori - deci, oameni liberi - pentru serviciul Patriei. Om liber este acela care poate să se ridice, deasupra pasiunilor, instinctelor, poftelor materiale; care poate ajunge, prin rațiune, la stăpânirea de sine însuși, la demnitatea vieții și conștiința datoriei.

Afirm, în sfârșit, potrivit cu același statut organic al nostru, supunere față de legile țării și lealitatea față de Guvern. Resping violența sub orice formă și cred în legea progresului, prin evoluție și cultură. Călăuza vieții noastre fiind dragostea, răsplata nu poate fi coborâtă din acest domeniu ideal. Vorbele noastre bune, faptele noastre bune vor da rod atunci când

trupul nostru nu va mai fi decât pulbere. Fie, Cu acest preț, datoria noastră dobândește un caracter sacru". Jt>

22

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA MASONIC/

Capitolul 3

2000 de ani mai târziu, pe șantierul unei catedrale engleze

Tăietorii de piatră, constructorii magnificelor catedrale gotice, își păzeau cu strășnicie secretele meseriei, mai ales de curiozitatea călugărilor, care-i spionau și se străduiau să le "fure" meseria. Măreția Catedralei din Canterbury l-a entuziasmat într-atât pe Papa Bonifaciu IV, încât în anul 614 le-a acordat constructorilor de la Canterbury drepturi speciale. De-a lungul zidurilor catedralelor, tăietorii de piatră obișnuiau să ridice mici construcții, ceea ce astăzi numim barăci de șantier sau birouri tehnice, unde își depuneau, la sfârșitul zilei de lucru uneltele și hainele, sau se adunau să-și ia masa de prânz. Erau numite aceste locuri loji. Nu oricine putea intra și în nici un caz nu toți lucrătorii. Spre deosebire de cele scrise în multe cărți de istorie a masoneriei, numărul inițiaților în meserie nu era, relativ, mare. Lucrau, într-adevăr, la construirea catedralelor mii de muncitori, dar secretele construcției, în ansamblul ei, erau deținute de un număr restâns de meseriași. Și aceștia se diferențiau între ei, după cunoștințele lor profesionale: ucenic, compagnon, maestru. O pildă instructivă: trei lucrători de piatră modelează un bloc mare de piatră. Sunt întrebați cu ce se ocupă.

- "îmi câștig pâinea cea de toate zilele", răspunde primul.

- "Tai o piatră", răspunde al doilea.

Al treilea, cel mai bun dintre ei, răspunde:

- "Construiesc o catedrală".

El era Maistrul. Arhitectul sau șeful de șantier din zilele noastre, își păzeau tainele artei de a construi cu severitate, de aceea nici nu s-au păstrat prea multe lucrări de arhitectură medievală. Prea mulțumit de lucrul tăietorilor de piatră, regele englez Athelstan le-a acordat zidarilor săi privilegiul de a se numi zidari liberi - free mason, adică scutiți de impozite, în anul 926, pentru a sărbători evenimentul, tăietorii de piatră englezi s-au întrunit la York și au redactat o "Constituție", un soi de Regulament profesional. De atunci și până astăzi, York reprezintă centrul tradițional și emblema al Francmasoneriei. Când au început să redacteze primele lor "Constituții", expresia de "free mason" nu apărea în docu-

mente scrise, dar era special, onorabil, în lun

+ 1015. La Stras orașului se organizează despre originea divină păzească secretele mes sindicat medieval. Am vreme ce, ulterior, terni'

Acestea au fost îi crezut că zidarii englez masoneriei de mai târz dacă observăm că în 96 în 1041, au fost numiți]

Când Francmaso dorit o ocultare a "încet devreme, către începutu torul este primul mason.

Anluminu Se văd pe jos uneltele sh

ROMÂNIA MASONICĂ

mente scrise, dar era evident că breasla tăietorilor de piatră se bucura de statut special, onorabil, în lumea feudală.

4 1015. La Strasbourg, tăietorii de piatră care construiau marea catedrală a orașului se organizează într-un "Atelier". Cu siguranță că nu pentru a vorbi între ei despre originea divină a lumii, ci pentru treburi mult mai pământene: cum să păzească secretele meseriei lor sau să obțină câțiva galbeni în plus. Un soi de sindicat medieval. Am putea spune că în 1015 a apărut prima Lojă masonică, de vreme ce, ulterior, termenul de "Atelier" va fi folosit ca un sinonim al Lojei.

Acestea au fost începuturile Francmasoneriei, ca breaslă, pentru că e greu de crezut că zidarii englezi sau francmasoni erau preocupați de simbolurile oculte ale masoneriei de mai târziu. Oricum, importanța acestor organizări devine vizibilă, dacă observăm că în 960, Dunstan, arhiepiscopul de Canterbury și regele Eduard, în 1041, au fost numiți Mari Maestri.

Când Francmasoneria a prins aripi și a inventat ritualurile secrete, ea și-a dorit o ocultare a "începuturilor" și le-au împins cu 4000 de ani înapoi și chiar mai devreme, către începuturile lumii. Dacă Dumnezeu a creat lumina, atunci Atotcrea- torul este primul mason, iar cel dintâi inițiat ar fi primul om, Adam.

Anluminură medievală. Tăietori de piatră în Evul Mediu.

Se văd pe jos uneltele simbolice: compasul, echerul, securea, ciocanul, nivela, mistria.

24

ROMÂNIA MASONICĂ

r

ROMÂNIA MĂ

t^fa't v'r (. *if»i- "• i

C« compasul în mână,

o reprezentare

a Arhitectului

Atotputernic

(secolul XIII)

Acești istorici, care datează începuturile francmasoneriei cu mii de ani în urmă, au găsit sprijin în pasajele hermetice ale gânditorilor antici greci și orientali.

Platon (filosoful grec care a trăit în urmă cu vreo 2300 de ani) a scris o pildă: "Cel ce va ajunge pe lumea cealaltă fără a fi fost inițiat și fără a cunoaște misterele, va avea parte de nenorocire." Inițierea de care vorbea Platon nu era inițierea prin care trebuie să treacă masonii din zilele noastre, dar un soi de inițiere tot era.

Construirea catedralelor și bisericilor în Evul Mediu mobiliza gigantice forțe de muncă. Constructorii au început să se organizeze în corporații și aceste organizații profesionale se află la originea primelor Loji masonice. Am putea chiar spune că masonii epocii noastre sunt moștenitorii constructorilor de catedrale de odinioară.

ROMÂNIA MASONICĂ

25

Ui!.

A. Yerard, *Cronique de l'architecture*, 1492.

Ilumină reprezentându-l pe Carol cel Mare pe șantierul unei catedrale

26

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA MASONICĂ

Capitolul 4

Cavalerii Templieri și Francmasoneria

Umbra prestigioasă a Cavalerilor Templieri urmărește îndeaproape întreaga istorie a Francmasoneriei, într-adevăr, Cavalerii Templieri au fost mari constructori de cetăți, palate, așezăminte religioase dar, formal, nimic nu dovedește concret că au jucat vreun rol în fondarea masoneriei. Totul a început cu țâfna unor masoni din secolul XVIII care, nemulțumiți cu originile muncitorești ale primelor organizări ale tăietorilor de piatră, au început să cotrobăiască prin cronicile cavaleriești ca să găsească strămoși cu sânge albastru. Și i-au găsit: pe Cavalerii Templieri!

La început a fost aventura cruciaților și cucerirea Ierusalimului, în 1095, Papa Urbain II a lansat prima Cruciadă. Dar nu vorbele Papei înflăcărează mulți- mea pornită pe jos să elibereze Sfântul Mormânt al Mântuitorului din Ierusalim de sub stăpânirea musulmanilor, ci fanatismul lui Petru Ermitul. O hoardă de pelerini, neînarmați, înfometați, pornesc spre Ierusalim, dar din miile de credincioși care își tatuaseră o cruce cu fierul roșu pe piept, aproape nimeni nu a ajuns la destinație. Ei au pierit pe drumuri, sau înecați în apele Bosforului. Paralel cu acest convoi de fanatici și disperați, a pornit în "războiul sfânt" Cruciada "nobilă", condusă de Godefroi de Bouillon (un cavaler pur și iluminat, a murit virgin la vârsta de 34 de ani). După ce a cucerit în 1099 Ierusalimul, i s-a propus să fie rege, dar el a refuzat, preferând titlul de "Apărător al Sfântului Mormânt". Un an mai târziu, Godefroi a murit și fratele său, Badouin, s-a grăbit să se împodobească cu titlul de Rege al Ierusalimului. Nici acesta n-a trăit mult și succesorul, vărul său, Badouin II, moștenea un regat minuscul, cu drumuri nesigure, de-a lungul cărora suiau spre Ierusalim numeroși pelerini din tot Apusul, în anul 1118, Hugues de Payns sau Payene (Hugo Păgânul) cu încă opt călugări săraci, dar buni mântuitori ai săbiei, s-au oferit să asigure securitatea drumurilor și să păzească Sfântul Mormânt. Regele a fost de acord. Cei nouă cavaleri primesc drept sediu, care le va fi și locuință, un azil construit pe locurile unde se înălța Templul lui Solomon. Ei se vor numi "Cavalerii Templului". Li se mai spuneau "Săracii cavaleri ai lui Christos",

dar repede au devenit un soi de bancheri, împrumutau bani și erau călăuzele pelerinilor, în câțiva ani numărul lor s-a mărit, deveniseră câteva sute și aveau sub comanda lor o armată

de mii de soldați. E
capelani), Fraters ser
(slujitori, meșteșugar
mai târziu, francmast
călăreți pe un singui
deviză împrumutaser
pentru noi, ci pentru
dat tot sprijinul. Nv
regulamente secrete
Cavalerilor Templier
dădeau ascultare. A
construit mii de cetăț
politică, economică
porniseră la drum: "5
Poate că team
poate că pofta de a
stârnit ura regelui fn
întru distrugerea ten
nard de Molay le-a
imagina catastrofa c
au prefabricat tot so
crete, satanice, corn
idolatrie, practici se
chidarea Ordinului
sens Bula "Ad prov
soldat cu foarte mul
Templieri a încăput
murit pe rug ultimul
Geoffroy de Paris d

zut rugul aprins și-a
de spaimă pe față, s
care voia să-l lege, (
căci a venit momenl
va întâmpla curând
cu această convinge
Domnului". Moarte
20 aprilie, Papa Cle
zări și azi statuia l
rămași necunoscuți
Profeția Marelui M
luni, la o vânătoare
sfârtecat.

ROMÂNIA MASONICĂ

27

i

de mii de soldați. Existau Fraters milites (frați cavaleri), Fraters capelani (frați capelani), Fraters servientes armigeri (frații cu grade mici), Fraters famuli et officii (slujitori, meșteșugari). Se numeau, așadar, frați, la fel cum se vor apela între ei, mai târziu, francmasonii. Pe emblema Ordinului Cavalerilor Templieri figurau doi călăreți pe un singur cal, simbolizând unirea și fraternitatea templierilor, iar ca deviză împrumutaseră primul verset din Psalmul 115: "Nu pentru noi, Doamne! Nu pentru noi, ci pentru gloria numelui tău". Cel care va deveni Sfântul Bernard le-a dat tot sprijinul. Nu numai puterea lor sporea, ci și averile. Templierii aveau regulamente secrete și nu se supuneau niciunei autorități. Marele Maestru al Cavalerilor Templieri și, uneori, Papa de la Roma erau singurii cărora templierii le

dădeau ascultare. Au urmat două secole de expansiune continuă, templierii au construit mii de cetăți, castele, așezăminte religioase și instituții financiare, forța lor politică, economică și militară devenise uriașă, făcând improprie deviza cu care porniseră la drum: "Sărăcie, Castitate, Supunere".

Poate că teama față de pericolul reprezentat de această forță a templierilor, poate că pofta de a pune mâna pe averile lor, eventual ambele, amestecate, au stârnit ura regelui francez Filip cel Frumos și a Papei Clement V. Aceștia s-au aliat întru distrugerea templierilor. Naivitatea Marelui Maestru Templier, Jacques Bernard de Molay le-a adus nenorocirea. Nici în visele cel mai rele nu și-ar fi putut imagina catastrofa ce va urma. În cel mai mare secret, regele și papa au strâns sau au prefabricat tot soiul de documente care îi acuzau pe templieri de ceremonii secrete, satanice, comploturi împotriva tronului regal și al Papei, ritualuri magice, idolatrie, practici sexuale scârnave etc, etc. Regele Filip cel Frumos a decis lichidarea Ordinului Cavalerilor Templieri, iar Papa i-a dizolvat, emițând în acest sens Bula "Ad providem" (1312). Vânătoarea sălbatică împotriva templierilor s-a soldat cu foarte multe victime. Bineînțeles, întreaga avere a Ordinului Cavalerilor Templieri a încăput pe mâinile lacome ale regelui și Papei. La 11 martie 1314, a murit pe rug ultimul Mare Maestru templier, Jacques de Molay. Cronicarul francez Geoffroy de Paris descrie ultimele clipe ale lui Molay: "Marele maestru care a văzut rugul aprins și-a scos hainele fără nici o ezitare. Complet gol, fără nici o urmă de spaimă pe față, s-a îndreptat încet spre stâlpul din mijloc. A fost apucat de călău care voia să-l lege, dar el le-a spus torționarilor: - Cel puțin lăsați-mi mâinile libere, căci a venit momentul. Voi muri, Dumnezeu știe că moartea mea este nedreaptă. Se va întâmpla curând o nenorocire acelora care m-au condamnat fără judecată. Mor cu această convingere. Pentru voi, domnilor, întorceți-vă, vă rog, fețele spre Maica Domnului". Moartea l-a cuprins cu încetul în această poziție. O lună mai târziu, la 20 aprilie, Papa Clement al V-lea murea la Rochemaure, în Provence. Se mai poate zări și azi statuia lui Clement al V-lea pe ușa catedralei din Bordeaux. Vandali rămași necunoscuți i-au tăiat mâna dreaptă, cum se făcea odinioară paricizilor".

Profeția Marelui Maestru Templier 1-a lovit și pe Filip cel Frumos. După câteva luni, la o vânătoare, regele a căzut de pe cal și un mistreț 1-a prins în colți și 1-a sfârtecat.

28

ROMÂNIA MASONICĂ

Ordinul templierilor fusese desființat, cavalerii templieri care au scăpat din masacru s-au ascuns sau au fugit peste hotarele Franței. Unii au ajuns în Scoția.

Baronul Hund, care va reînființa câteva secole mai târziu confreria masonică templieră, va scrie în cartea "Regimul Strictei Observante": "După catastrofa, Marele Maestru al Templierilor din provincia franceză Auvergne, Pierre D-Aumont, s-a refugiat, împreună cu doi comandori și cinci cavaleri, pe o insulă scoțiană.' Acolo, 1-au găsit pe Marele Comandor Georges de Harris și pe mulți alți frați, cu care au hotărât să continue Ordinul. Pentru a se sustrage persecuțiilor, ei au împrumutat simboluri luate din arta masonilor și s-au numit Masoni Liberi".

Legenda cavalerilor Templieri va găsi admiratori în lumea masonică scoțiană și engleză a secolului XVIII. Cavalerul de Ramsay, care a avut un rol esențial în edificarea masoneriei engleze moderne, mărturisea: "Cât suntem de obligați Templierilor, acestor oameni superiori care, fără interese meschine, fără să asculte instinctul natural de dominație, au construit un superb lăcaș spiritual. Scopul Templierilor a fost reunirea tuturor inteligențelor înalte, a tuturor inimilor generoase și tolerante, spre a-i face pe oameni mai buni și a-i constitui, pe parcursul timpului, într-o Mare Națiune Spirituală".

Din nefericire, nu prea au rămas documente scrise privind esoterismul, organizările secrete și ritualurile templierilor. E posibil ca asemenea documente să nu fi existat; din prea marea grijă a lor de a-și păzi secretele, templierii au evitat poate să fixeze în scris ritualurile și regulamentele, sau arhivate într-un loc ascuns, au fost arse când a fost declanșată vânătoarea împotriva Ordinului. Un secret pe care, probabil, nu-l vom afla niciodată.

Cavalerii Templieri revin în România

în iunie 2003 patru români au călătorit la Paris, pentru a fi investiți cavaleri ai Ordinului Suprem Militar al Templului din Ierusalim (OSMTH). Ei aveau să înființeze, la București, prima comanderie, relatează ziarul ZIUA într-un amplu material dedicat acestui subiect în octombrie 2004, semnat de Miruna Munteanu 'O comanderie este o grupă de lucru, formată din minimum nouă membri (numărul fondatorilor Ordinului)", a explicat pentru ZIUA Marele Prior, Dan Vasiliu.

Principiile templierie au găsit rapid adepți în România. Vasiliu recapitulează primul său an în slujba OSMTH: "în septembrie 2003 s-au mai înființat încă trei comandenii, numărul nostru crescând, în prezent (la data scrierii articolului, în octombrie 2004 - n.n.) funcționează comanderii în București și Brașov, dar mai exista cavaleri și doamne ale Templului în Iași și Ploiești. Am fi putut să facem o mie de cavaleri, dar nu cred că era cel mai bun lucru pentru ordin. Nu numărul contează, ci calitatea. Nu am vrut să ne grăbim."

ROMÂNIA F

Cu to,

români erau națională de bată, 9 octoi roși delegați fost înregistri acord cu legi

în Roi

nuatori ai ce gătii imense funcționează Prior al Ron absolvent al terană din C Militar al T ghezu Don Marele Mae ultimul cuvâ semnează sii zitar al unor se prezintă d dedicat "apăi serie de disc demnitari dii se declară uri

Istoria

Urban al II-l Payens, au i fostului Ten lugăresco-mi drumul de \z Sfânt timp d 1128, când C lui Bemard c Ierusalim, da veaux va fi c cepționalele] de a păstra pi pune și colet ordinului o p europeni. De

ROMÂNIA MASONICĂ

Cu toate că primele investiții s-au făcut abia în vara anului 2004, templierii români erau deja suficient de numeroși pentru a fi îndreptățiți la o structură națională de conducere - un Mare Priorat. Această structură a fost constituită sâmbătă, 9 octombrie 2004, de Marele Maestru de Sousa Fontes, în prezența a numeroși delegați de la alte Mari Priorate din Europa. "Magnus Prioratus Romaniae" a fost înregistrat la tribunal ca organizație non profit, are cod fiscal și funcționează în acord cu legile țării", asigură Dan Vasiliu.

În România există astăzi peste o sută de "templieri". Ei se consideră continuatori ai celebrului ordin al călugărilor războinici care a cucerit gloria, dar și bogățiile imense, în timpul cruciadelor, începând din 9 octombrie 2004, la București funcționează un Mare Priorat, organism național de conducere a organizației. Mare Prior al României a fost numit Dan Vasiliu, om de afaceri în vârstă de 41 de ani, absolvent al Facultății de Construcții. La ceremoniile desfășurate la Biserica Luterană din Capitală au participat cei mai de seamă demnitari ai Ordinului Suprem Militar al Templului din Ierusalim (OSMTH), inclusiv Marele Maestru, portoghezul Don Fernando Pinto Pereira de Sousa Fontes. Potrivit statutelor templiere, Marele Maestru este autoritatea absolută în cadrul Ordinului, având întotdeauna ultimul cuvânt în orice problemă. El îndeplinește această funcție pe viață și își desemnează singur succesorul. Potrivit legendei, Marele Maestru este unicul depozitar al unor "secrete" sacre, transmise din generație în generație. Astăzi, OSMTH se prezintă drept un "ordin cavaleresc public", lipsit de orice componentă ezoterică, dedicat "apărării valorilor creștine". Ziarista Miruna Munteanu de la ZIUA, într-o serie de discuții cu Marele Maestru, Marele Prior al României, dar și cu înalți demnitari din străinătate ai Ordinului, a încercat să afle ce își propun astăzi cei care se declară urmașii templierilor medievali. -:-'

Istoria Ordinului începe la puțin timp după prima cruciadă, lansată de Papa Urban al II-lea în 1118. În acel an, nouă cavaleri francezi, conduși de Hugues de Payens, au sosit la Ierusalim, instalându-se într-o clădire

construită pe ruinele fostului Templu al lui Solomon. Ei vor constitui nucleul unui nou ordin călugăresco-militar. Misiunea lor era aceea de a-i apăra pe pelerinii care străbăteau drumul de la portul Jaffa la Ierusalim. Cei nouă cavaleri au rămas pe Pământul Sfânt timp de nouă ani. Actul oficial de naștere a Ordinului datează din ianuarie 1128, când Conclavul General al Bisericii Catolice, reunit la Troyes la solicitarea lui Bernard de Clairveaux (Sfântul Bernard), recunoaște Ordinul Templului de la Ierusalim, dându-i o constituție, dar și importante privilegii. Tot Bernard de Clairveaux va fi cel care va întocmi, câțiva ani mai târziu, regulamentul templier. Excepționalele privilegii acordate de Papa Inocențiu al II-lea (scutiri de taxe, dreptul de a păstra prada de război, imunitate față de orice autoritate laică, dreptul de a impune și colecta impozite și de a desfășura activități cu caracter bancar) au adus ordinului o putere și o bogăție fără egal, stârnind invidia și teama multor suverani europeni. De aici s-a și tras, de altfel, sfârșitul - cel puțin oficial - al templierilor.

1

30

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA NASC

În 1291, cetatea Acera, ultimul bastion cruciat de pe Pământul Sfânt, a fost cucerită de sarazini. Epoca cruciadelor se sfârșise. Templierii, rămași fără obiectul muncii, deveniseră incomozi, în 1307, Regele Franței, Filip cel Frumos, în complicitate cu Papa Clement al V-lea, a dispus arestarea conducerii templiere, în frunte cu Marele Maestru Jacques de Molay. După

un proces care a durat șapte ani, cu mărturisiri smulse sub tortură și retractări ulterioare, de Molay a fost condamnat la moarte și ars pe rug, în martie 1314. Ordinul a fost desființat, iar templierii din Franța au devenit ținta unei cumplite prigoane, în alte țări, ei au dispărut pur și simplu în anonimat.

În istoria oficială, anul 1314 marchează sfârșitul definitiv al Ordinului Templului din Ierusalim. Legenda spune, însă, că Ordinul a continuat să lucreze în taină, sub diferite alte nume, perpetuându-se până în zilele noastre. S-a vorbit mult despre "carele încărcate cu fân" care au părăsit incinta comanderiei din Paris chiar în seara arestării lui Jacques de Molay. Acestea ar fi transportat, chipurile, spre o destinație necunoscută, cele mai importante dintre bogățiile templierilor. Aluzii la "carele cu fân" găsim și în tradiția masonică. Organizațiile care revendică, astăzi, o filiație templieră sunt extrem de numeroase. Sunt numeroase și organizațiile care se pretind continuatoarele directe și legitime ale Ordinului. Iată teza propusă de Marele Priorat al României, relatată de ziarista Miruna Munteanu: "După 1314, mulți dintre templieri s-au împrăștiat și s-au dizolvat în alte Ordine. O mică parte a continuat tradiția originală, păzind cu strășnicie adevărata comoară a Ordinului Templier, și anume ceea ce aduseseră cu ei primii nouă cavaleri și fondatori ai Ordinului atunci când și-au terminat misiunea încredințată de Sfântul Bernard la Ierusalim. Documentele ne dezvăluie că unul dintre apropiații Marelui Maestru Jacques de Molay a preluat de la acesta toate atribuțiile de conducător, printr-o Carta a Transmiterii, forma prin care va avea loc succesiunea de-a lungul veacurilor. Noul Mare Maestru, Johannes Larmenius, va prelua prerogativele lui Jacques de Molay odată cu moartea acestuia, în 1314. De atunci, mai ascuns sau mai la vedere, Ordinul Templului și-a continuat activitatea, îndeplinindu-și menirea sa inițială, perpetuându-și tradițiile și apărând ceea ce a primit spre păstrare. La ora actuală, Ordinul Templului, cu denumirea sa completă Ordinul Suprem Militar al Templului din Ierusalim (OSMTH), este singurul în măsură să revendice aceste tradiții, iar lista completă a Marilor Maeștri care s-au succedat până în prezent nu face decât să întărească legitimitatea lui. Transformările pe care le-a suferit de-a lungul timpului nu au făcut decât

să-1 ancoreze în realitățile vremurilor și să-i confere utilitate în societate. Dar, în afară de aceasta, prin secretul deținut de Marele Maestru (care - conform statutelor - îndeplinește această funcție pe viață), acest ordin este în măsură să apere și să sprijine religia creștină, adevărata religie a Domnului nostru Iisus Hristos."

În succinta "prezentare istorică" oferită de Marele Priorat al României se fac în repetate rânduri aluzii străvezii la un secret al templierilor, o "comoară" adusă de la Ierusalim, a cărei taină a fost transmisă din generație în generație și al cărei unic

păstrător ar fi Mă Marele Prior al Ordinului, tot ce secret. Primii nou; încartiruiți într-o c nouă ani. Legenda întoarcerea în Eui Maestru le păstre; adevărat sau nu. I<

Există, dec Mare Maestru, p explică: "Nu exiși istoria ordinului, < pline de fantasm ordinului, dar pe c

Don Fernai nu are un caracter Un aspect pe care investiri (nu "ini despre un ordin ii manderii mai sun astea sunt numai] devotați religiei ci

Atunci de c castitate au fost tradiție, consideră în cruciade, jurăir afle planurile de l pentru candidați.]

Recuperare obiective ale OSN țes, se declară înti cu templierii: "S- pur și simplu eluc

Separarea i propune să sprijin nului templier. "E tona ordinului pr Maestru.

Chiar prinț fașurată la Bucui plierilor medieval

ROMÂNIA MASONICĂ

păstrător ar fi Marele Maestru. Despre ce este vorba? Răspunsul lui Dan Vasiliu, Marele Prior al României, dat ZIUA este evaziv: "Nefiind Mare

Maestru al Ordinului, tot ce vă pot spune este că tradiția vorbește despre existența acestui secret. Primii nouă cavaleri care au înființat Ordinul au plecat la Ierusalim. Au fost încartituiți într-o clădire construită pe ruinele Templului lui Solomon. Au stat acolo nouă ani. Legenda spune că ei au găsit acolo Chivotul legilor și Graalul, pe care, la întoarcerea în Europa, le-ar fi adus cu ei. Acestea ar fi secretele pe care Marele Maestru le păstrează, în calitate pe care o am eu, nu am cum să știu dacă este adevărat sau nu. Iar dacă aș fi Mare Maestru, nu aș putea probabil să vă spun."

Există, deci, un secret al templierilor? "Categoric nu", răspunde actualul Mare Maestru, portughezul Don Fernando Pinto Pereira de Sousa Fontes. El explică: "Nu există nici un secret. Sigur că noilor membri trebuie să li se explice istoria ordinului, despre care au de multe ori idei stranii, culese din diferite lecturi pline de fantasmagorii. Secretul constă în cunoștințele noastre despre istoria ordinului, dar pe care oricine le poate afla".

Don Fernando de Sousa Fontes insistă asupra faptului că Ordinul Templier nu are un caracter ezoteric sau inițiativ, el fiind "deschis tuturor, bărbați sau femei".

Un aspect pe care îl subliniază și Marele Prior al României: "Atât timp cât se fac investiții (nu "inițieri") în grade, iar ceremoniile sunt publice, nu putem vorbi despre un ordin inițiativ. Că, la un moment dat, în discuțiile care se poartă în co-manderii mai sunt abordate și teme legate mai mult sau mai puțin de ezoterism, acestea sunt numai pentru ca membrii să înțeleagă cu atât mai mult pentru ce sunt ei devotați religiei creștine și să acționeze în consecință ca să o apere."

Atunci de ce s-a păstrat "jurământul tăcerii", când legămintele de sărăcie și castitate au fost abandonate? Este mai mult o chestiune formală, care ține de tradiție, consideră Dan Vasilescu. El explică: "în vechime, când se pleca cu sabia în cruciade, jurământul de tăcere era extrem de important, pentru ca inamicul să nu afle planurile de luptă ale templierilor. S-a păstrat în ritual, ca idee și ca încercare pentru candidați. Dar, în realitate, nu avem nimic de ascuns."

Recuperarea istoriei Ordinului Templier este unul dintre principalele obiective ale OSMTH. Marele Maestru, Don Fernando Pinto Pereira de Sousa

Fon- tes, se declară întristat de enorma cantitate de fantasmagorii care circulă în legătură cu templierii: "S-au publicat mii de cărți pe această temă. Multe dintre ele conțin pur și simplu elucubrații. Este un subiect care vinde."

Separarea adevărului de legendă este o sarcină dificilă, însă OSMTH își propune să sprijine cercetarea istorică serioasă, dar lipsită de prejudecăți, a fenomenului templier. "Din păcate, o mare parte din informațiile pe care le avem despre istoria ordinului provine de la dușmanii noștri, nu de la prieteni", explică Marele Maestru.

Chiar printre cei mai înalți demnitari ai ordinului, prezenți la ceremonia desfășurată la București, existau opinii foarte diferite cu privire la isprăvile templierilor medievali, mai arată articolul din ZIUA. Unii dintre ei dădeau drept sigur

32

ROMÂNIA MASONICA

faptul că, în epoca cruciadelor, bravii călugări războinici ar fi ajuns până în America, descoperind noul continent cu sute de ani înaintea lui Columb. Ei ar fi întemeiat cetăți la Newport și Terranova. Alții s-au arătat mult mai sceptici, considerând că, cel mai probabil, "raza de acțiune" a templierilor nu a depășit cu mult arealul cruciadelor. Un lucru este, însă, cert, consideră ziarista de la ZIUA, Templierii continuă să fascineze, iar istoria ordinului mai păstrează încă zone de mister.

Ce relevanță mai poate avea astăzi un ordin cavaleresc pe care Filip cel Frumos îl considera, la începutul secolului XIV, depășit de vremuri? Epoca cruciadelor a apus de mult, iar creștinismul și-a depășit faza militantă. Ideea unui Ierusalim creștin a fost definitiv abandonată. "Războiul sfânt", atât de drag templierilor, este astăzi asociat mai degrabă fanatismului musulman. Ce rol poate avea, deci, în lumea de azi, Ordinul Templului? Marele Priorat al României explică: "OSMTH este destinat exclusiv exercitării virtuților religioase, morale și patriotice, cinstirii sfintei religii creștine, apărării celor oprimiți și sprijinirii celor nefericiți. Binefacerea, prin acțiune directă, este principala misiune a ordinului. Fiecare comanderie își poate alege cauzele în

care dorește să se implice. Nu există un efort centralizat. As- tăzi, nu mai luptăm pentru creștinism cu sabia, ci prin cuvânt și prin exemplul personal. Templierii contemporani doresc să fie un model de conduită care să convingă prin corectitudine și altruism."

Spre deosebire de alte organizații, Ordinul Templierilor interzice cu strictețe membrilor săi să facă afaceri împreună. Subiectul este tabu nu numai în incinta comanderiilor, ci și după terminarea reuniunilor. "Nu vorbim de afaceri. Este interzis", tranșează Marele Maestru.

Templierii sunt conștienți de faptul că mulți oameni sunt atrași spre acest gen de organizații tocmai fiindcă se gândesc că își vor face relații utile, dobândind astfel avantaje materiale și sociale. Marele Maestru nu este, însă, îngrijorat de fenomen: "Acest gen de oameni sunt întotdeauna identificați rapid și izolați. Când își dau seama că nu le ies socotelile, pleacă singuri".

^ 1200-1300. în secolul XII "Loja" desemna locul unde lucrătorii șantierelor își țineau uneltele, se adunau să-și ia masa de prânz și se odihneau. Statutele tăietorilor de piatră care construiau catedrale erau foarte stricte; membrii se angajau să păzească secretele meseriei și să ducă o viață morală, în 1245, Statutul de la Strassburg recomanda lucrătorilor să-și spună între ei "Frați". Sunt redactate "reguli morale, religioase și profesionale", în 1245, o adunare a cinci organizații de constructori elaborează un Regulament profesional, moral și religios.

^ 1314. Masonii au primul lor martir: supliciul lui Jacques de Molay, Mare Maestru al Ordinului Templierilor. Un cavaler templier are o aură superioară față de un simplu zidar, mai cu seamă când cade în lupta împotriva abuzurilor Regalității și Papei.

ROMÂNIA MASONI

f 1315. Are l Strasbourg, care mă istorici consideră an

4 1376. Apa englezească de "Frei

+ 1380-1400 francmasoneriei: ca nu-și mai păstrează (Vechi îndatoriri), „Manuscrisul Regal 1400).

Ucenic masi

4 1315. Are loc Adunarea Generală a tăietorilor de piatră și constructori din j Strasbourg, care marchează, după unii istorici, apariția Masoneriei operative (alți istorici consideră anul 1245 ca începutul Masoneriei operative).

4 1376. Apare pentru prima oară expresia de Francmasonerie, sub forma englezească de "Free mason".

* 1380-1400. Atestarea unui fenomen nou, de o importanță uriașă în istoria francmasoneriei: cavaleri, nobili, notari, gentilomi devin membri ai Lojelor (care nu-și mai păstrează exclusiv statutul de breaslă). Apar primele "Old Charges"

(Vechi îndatoriri), Regulamente profesionale, dar și morale: „Regius" sau „Manuscrisul Regal" (1390), Cooke (cea 1420). Regulamentul "Halliwell" (din anul 1400).

Ucenic mason în Evul Mediu, cu ochii acoperiți de eșarfa necunoașterii

tț

și cu șorțulețul masonic.

i

••-• • •-••"!:#!* Hr .^;'-'-::t- K :>>.-"<• Capitolul 5\ -' '

De la "masoneria operativă" la "masoneria speculativă"

Rozicruc Paracelsu

Câteva secole masoneria a grupat zidari, dulgheri, fierari, pe constructorii catedralelor, bisericilor și edificiilor lumii feudale. Era o "masonerie operativă".

Din momentul în care în Loji au început să fie primiți notarii, comanditarii, prinții și marii ofițeri ai armatei, scriitorii, filosofi, masoneria a devenit "speculativă".

Acești noi membri ai Lojei au împrumutat termenii meseriei de zidar și sculele din construcții pentru a elabora sistemul de "simboluri sacre" ale Francmasoneriei.

În anii "masoneriei operative", membrii corporațiilor de meseriași urmăreau să păzească secretele meseriei lor, dar odată cu apariția "Masoneriei speculative"

reflexiunea intelectuală sporește enorm; Riturile și gradele masonice se încarcă cu simboluri oculte a căror descifrare solicită cunoștințe bogate, rafinament, inițiere.

Declinul arhitecturii gotice în secolul XVI provoacă lenta dizolvare a Lojelor operative. Către sfârșitul secolului al XVI-lea, un "sânge nou" începe să pulseze în vinele Lojilor. Tot mai mulți gentilomi, clerici și învățați bat la poarta Lojilor, în căutarea Adevărilor masonice.

La începutul secolului XV, Loja semnifică comunitatea de masoni (construc- tori) ai șantierului. Unele din aceste Regulamente profesionale sunt structurate în două părți: prima parte descrie istoria legendară a meseriei (chiar și matematicianul filosof antic grec Euclide deține un rol important); partea a doua cuprinde un cod de conduită a masonilor.

f 1459. Tăietorii de piatră din Ratisbonne se organizează într-o corporație și votează un Statut. Ca să fii admis, se menționează că lucrătorul

trebuie "să fie liber și să aibe moravuri bune" (Formulă ce va fi reluată două secole mai târziu de englezul James Anderson în redactarea "Constituției" masonice).

4 1486. E redescoperit tratatul "De Architectura" al arhitectului roman Vitruvius (primul secol înainte de Hristos). Numeroase traduceri încep a circula, în manuscris, în toată Europa. Vitruvius devine arhitectul, constructorul ideal, un om universal, cunoscător nu numai al geometriei, matematicii și buna utilizare a materialelor de construcție, ci și profund cunoscător al astronomiei, muzicii, medicinei, opticii, filosofiei, istoriei, jurisprudenței etc. Un adevărat panopticum de studii care e propus și Ucenicului care intră în Templul Masonic. De fapt, baza culturală a Francmasoneriei moderne.

Rose+(intrigat, entuziasmat, ale lui membrii ei pr să transforme Supreme. Mai al fantasticei importante și vreme civiliza

Sceptic

existat niciodată cărturari care doctrina ei. 1 militau împot să nu se afiși Antic și Mist:

care se lasă începuturi.

Toate s Crucea, bineîi a-i apropia pe "Arborele vie" la Rose", sci simbolizează părinților Bise

Apud: Leș Ro

ROMÂNIA MASONICĂ

35

Capitolul 6 . , ' >-

Rozicrucienii. Legenda Cavalerului Christian Rosenkreutz.

Paracelsus. Elie Artistul. Robert Fludd și Șir Francis Bacon.

V.I.T.R.I.O.L.*

Rose+Croix - o cruce și un trandafir - două simboluri care au fascinat, intrigat, entuziasmat, din secolul XIII și până în zilele noastre, minți dintre cele mai elevate ale omenirii. Erau simbolurile unei societăți secrete, aureolate de mister; membrii ei pretindeau că sunt nemuritori, invizibili, cunosc toate limbile lumii, știu să transforme metalele ordinare în aur, pe scurt, ei sunt deținătorii Cunoașterii Supreme. Maeștrii rozicrucieni, "Marii Inițiați" ar fi fost deținătorii tezaurului antic al fantasticelor secrete egiptene, evreiești, arabe și creștine, secrete atât de importante și cu consecințe atât de grave, încât divulgarea lor era imposibilă câtă vreme civilizația noastră nu va fi ameliorată.

Scepticii și detractorii remarcau că "Societatea secretă Rose-Croix" n-a existat niciodată, că abia în secolul XVII au apărut numeroase societăți secrete și cărturari care pretindeau că sunt urmașii Fraternității rozecruciene și continuă doctrina ei. Unele dintre aceste societăți chiar erau secrete, pentru că adepții lor militau împotriva papalității sau aveau anumite ambiții politice care îi determinau să nu se afișeze și să devină cunoscuți. Astăzi, puternica A.M.O.R.C. (Ordinul Antic și Mistic al Trandafirului și al Crucii) cuprinde șase milioane de aderenți, care se lasă mediatizați, dar cu totul altfel se comportau frații rozicrucieni la începuturi.

Toate societățile rozicruciene aveau ca emblemă o cruce și un trandafir.

Crucea, bineînțeles, de inspirație creștină, simboliza martiriul lui Iisus, mort pentru a-i apropia pe oameni de Dumnezeu, în unele texte esoterice, crucea simbolizează "Arborele vieții" sau "Arborele cunoașterii". Trandafirul din faimosul "Roman de la Rose", scris în secolul XII de Guillaume de Lorris și Jean de Neung, simbolizează puritatea și amorul. Simbolul trandafirului e întâlnit în scrierile părinților Bisericii, ale alchimiștilor și poezilor.

* Apud: Leș Rose-Croix, Paris, 1977.

ROMÂNIA

multiple" și inventar de cinematografe; altarul și s-a urmărit de puținea în urmă de în portretul ca era lăudată înțelegă c anului, cu vedea inviz

Emblema rosicrucienilor pe
armele marelui reformator
creștin Martin Luther
(1483-1546)

Simbolul Rose+Croix a fost utilizat în secolele XII-XVII de diferiți gânditori care aveau în comun un anumit nonconformism în materie de idei religioase. La începutul secolului XVII, mișcarea aceasta de iluminați, de inițiați, se afirmă major odată cu apariția unei cărți misterioase, de un hermetism profund. Cuprindea cu totul 15 pagini și avea un titlu lung, necomercial: "Reforma comună și generală a lumii întregi, urmată de Renumita Fraternitate (Fama Fraternitatis) al renumitului Ordin de Rose-Croix, adresată tuturor savanților și tuturor șefilor de Stat și Prinților europeni", tipărită la Cassel, în 1614. Partea cea mai lungă din broșură relatează următoarea poveste despre misteriosul Cavaler Christian Rosenkreutz:

"În 1604, exista la Frankfurt o misterioasă căsuță în care locuiau câțiva membri ai unei confrerii fondate în secolul XV, de un anumit Christian Rosenkreutz. N.N., superiorul acestei confrerii se pregătea să plece în voiaj. Dând deoparte o placă grea comemorativă din aramă, a avut surpriza să descopere în spatele ei o ușă secretă pe care erau gravate în latină cuvintele: "Peste 120 de ani această poartă se va deschide. 1484". Într-adevăr, poarta s-a deschis lăsând să se vadă o sală cu o cupolă, în șapte colțuri. Lipseau ferestrele, dar un soare miniatURAL, atâr-nând de plafon, lumina încăperea, în mijloc, pe o masă, se afla o placă cu inscripția în latină: "În viață fiind, am intrat în acest mormânt, un adăpost al universului. Iisus este Totul pentru mine - Vidul nu există nicăieri - Duritatea Legii - Libertatea Evangheliei - Gloria lui Dumnezeu este intangibilă", în fiecare dintre cele șapte colțuri se aflau dulapuri cu cărțile fundamentale ale doctrinei lui Christian Rosenkreutz și, destul de curios! - „lămpi care străluceau", „oglinzi cu proprietăți

37

D?*1*

1

**•:

»**<

1

ROMÂNIA MASONICA

multiple" și "lăzi cântătoare". (Amatorii de scinence-fiction au explicat acest inventar după care în secolul XV Rosenkreutz cunoștea deja electricitatea, cinematograful și magnetofonul). Ajutat de ucenici, superiorul a dat de-o parte altarul și s-a văzut un mormânt conținând un trup "frumos și glorios" fără nici o urmă de putreziciune, deși el fusese înmormântat în urmă cu 120 de ani. Cadavrul ținea în mână un codex din pergament, cu litere de aur: testamentul său. Nici o urmă de îndoială: era Christian Rosenkreutz, pentru că fața mortului era leita cu portretul cavalerului care orna unul din pereții sălii de meditație. În prefața cărții era lăudată înțelepciunea lui Dumnezeu care i-a dăruit regelui Solomon puterea să înțeleagă că "zilele au un început și un sfârșit", cum se schimbă anotimpurile anului, cum se mențin stelele pe bolta cerească, arta de a vorbi cu animalele și de a vedea invizibilul. ,

Invitat de Paște la nopțile
mistice ale celui Promis,
cavalerul Christian de
Rosenkreutz pornește la
drum, îmbrăcat într-o
pelerină albă și cu o
pălărie roșie,
în care a prins patru
tradafirl Filosoful Rudolf

Steiner și rozicrucienii >r.
moderni au interpretat
imaginea ca o alegorie
a inocenței. ;;;;>

38

ROMÂNIA MASONICĂ ROMÂNIA

Aveau date
"Rose-Croi
Câte
intitulată „
considera] "Noptile ci 1616. Cele până miere femeie înar la "Noptile într-
un dec etc) și urcă niciodată ci se plângea i

"Figurile secrete ale Rose-Croix", Altona, 1785

Accesul pe "Muntele Filozofilor"
este obstrucționat de un zid al
sofismelor. Un bătrân, "Tatăl
metalelor", păzește intrarea;
alchimiștii l-au identificat, e Boaz
din Bethleem, străbunicul Regelui
David. Sus, în stânga, alchimistul
arab Senior Zadit plantează
"Pomul Soarelui și al Lunii". în
interiorul muntelui se găsește
"Izvorul eternei tinereți"

Christian Rosenkreutz avea aceste daruri divine și le-a înscris în cartea
pe care a luat-o cu el în groapă. Discipolii lui Rosenkreutz estimau însă că
această carte, "cel mai prețios tezaur după Biblie, nu trebuie supusă

imprudent cenzurii lumii". "Fama Fraternitatis" dezvăluia că fondatorul Ordinului Rose-Croix provenea dintr-o familie germană nobilă. El a fost nevoit, la vârsta de patru ani, să intre într-o mănăstire unde a învățat latina și greaca. Adolescent, a părăsit mănăstirea pentru a-l însoți pe un Frate în Țara Sfântă. Fratele a murit pe drum și Rosenkreutz a ajuns, la vârsta de 16 ani, în Yemen, și a trăit acolo printre mari înțelepți. Apoi, a lucrat pentru turci ca medic. Trei ani mai târziu a plecat în Egipt, apoi în Maroc, Spania și, în fine, s-a reîntors în Germania. Alchimiștii erau uimiți de știința și puterea sa magică. A recrutat trei discipoli și s-a retras într-o casă izolată denumită "Spiritus Sanctus". Tămăduia bolnavi și a redactat într-o scriere magică secretă "Formulele înțelepciunii". Câțiva ani mai târziu, când numărul discipolilor a ajuns la opt, ei s-au răspândit în lume, tămăduiau bolnavi și trebuia să trăiască nebăgați în seamă de oamenii în mijlocul cărora trăiau. O dată pe an se întorceau la "Spiritus Sanctus".

A e

Trilo

cunoscut ui și comentai Simbolurile cele trei "B că numai Majoritatea Christian R Germelhaus fost exilat îi despre reîm cel al conte!

Cine

Cercetările în manuscri teologului J fraternă a pi tru realizare Programul i Rosenkreutz ce" pe când

Fratei

scopul de a- războiului n Rosenkreutz

ROMÂNIA MASONICA

Aveau datoria să-și facă la rândul lor discipoli și să vegheze ca secretul confreriei "Rose-Croix" să nu se afle vreme de un secol.

Câteva luni mai târziu, a apărut o continuare a lui "Fama Fraternitatis", intitulată "Confessio Fraternitatis", care anunța apropiatul sfârșit al lumii și îl considera pe Papa o "viperă" și un "anticrist". Al treilea manifest rozicrucian, "Noaptea chimice ale lui Christian Rosenkreutz în 1459" a apărut la Strasburg în 1616. Cele 140 de pagini conțineau povestea celor șapte zile,

din Joia Sfântă și până miercuri după Paște ale lui Rosenkreutz, acum în vârstă de 81 de ani. O femeie înaripată de o frumoasă răpitoare intră în camera lui Rosenkreutz și-l invită la "Noptile Regale". El participă într-un castel la o serie de evenimente terifiante, într-un decor uluitor (fântâni de sânge, capete tăiate, zeița Venus dormind goală etc) și urcă din etaj în etaj participând la ritualuri misterioase. Cititorul nu va afla niciodată ce se întâmplă la ultimul etaj și care e sfârșitul poveștii pentru că editorul se plângea de dispariția ultimelor două pagini ale manuscrisului.

A existat, oare, cu adevărat Christian Rosenkreutz?

Trilogia "Fama Fratemitatis", "Confesio Fratemitatis" și "Noptile chimice" a cunoscut un uriaș succes în primele decenii ale secolului XVII (peste 400 de ediții și comentarii), dar nici una dintre lucrări nu dezvăluie învățătura lui Rosenkreutz.

Simbolurile erau intenționat hermetice, de nedescifrat. Rezumând, putem spune că cele trei "Biblii Rosenkreutz" se adresau acelor care căutau "salvarea", afirmând că numai căutarea spirituală îi poate conduce. De fapt o inițiere masonică.

Majoritatea istoricilor care au cercetat misterul consideră că n-a existat un Christian Rosenkreutz. Totuși, unii au acceptat existența unui cavaler Roesgen von Germelhausen al cărui castel a fost incendiat de catolici în secolul XIII. Cavalerul a fost exilat în Orient, unde a devenit membru al Ordinului Rose-Croix. S-a mai scris despre reîncarnarea lui Rosenkreutz în trupul lui Robert Francis Bacon și apoi în cel al contelui de Saint-Germain.

Cine a fost, totuși, autorul sau autorii celor trei lucrări Rosenkreutz?

Cercetările au stabilit că înainte de a fi tipărite, lucrările circulau de vreo zece ani în manuscris. Se știe că în anul 1604, un grup de gânditori s-au strâns în jurul teologului Jean Valentin Andreae. În 1620, el a fondat un fel de Lojă ("Uniunea fraternă a prietenilor care lucrează în comun, cu o dragoste fraternă profundă pentru realizarea unei vieți creștine pure", intitulată "Republica Christianopolitană").

Programul acestei "Republici" era asemănător principiilor din cele trei "Biblii"

Rosenkreutz. Spre sfârșitul vieții, Andreae a mărturisit că el a scris "Noptile chimi- ce" pe când avea doar 20 de ani.

Fraternitatea Rose-Croix ar fi fost un "joc spiritual", un "joc intelectual cu scopul de a-i incita pe cititori să privească spre interiorul lor". Era epoca germană a războiului religios dintre catolici și protestanți, ideile formulate de cele trei "Biblie Rosenkreutz" putea să-i aducă neplăceri notabilului om al Bisericii Evanghelice,

40

f ROMÂNIA MASONICĂ ROMÂNIA MAS

așa se explică, poate, calificarea de "jocuri vane" pe care Andreae bătrânul le-o dă scrierilor lui Andreae tânărul. Probabil că autorul, în tinerețe, s-a ferit să nu fie acuzat de erezie. Andreae credea în idealurile de Fraternitate, în dragostea față de aproapele tău și în percepțiile umanitare de reformă a Societății, Bisericii și Statu- lui. Era un adevărat Frate. A și scris o carte cu o corabie care caută "Țara Odihnei".

Corabia naufragiază și ajunge la țărmul insulei Cafar Salama, unde se află orașul utopic Christianopolis, clădit după modelul lui "Civitas sole" al lui Campanella (1612).

pul alchimiei, d însănătoșirea bo ere în care toate Artistul. "Dumn importanță, care adevărul, nu exi voi mai fi, va v mulțime de lucn

Vreme de descifreze miște Elie Artistul nu Fraternitatea Ros

N-a trecut sigiliului lui Tu' Croix în urmă c Society".Nuaf

Johann Valentin

Andreae: Reipublicae

Christiano-politinae
descriptio, Strassburg,
1619

Orașul utopic mason e, bineînțeles, un Templu.

„Fama Fraternitatis”, cu utopiile și sloganurile ei masonice, a avut un mare răsunet, dezvăluind existența unui grup de savanți care activează în SECRET pentru progresul Occidentului. Vâlva a devenit și mai mare când s-a aflat că marii învățați Rene Descartes și Robert Fludd ar fi vrut să ia contact cu acești "Frați", dar au fost respinși ("Edificiul nostru nu este accesibil oricui").

De-a lungă apărut în diferiți nimeni, "ultimu denumit, autoru

"Nu vom Valentin Andree să tipărească, p scop politic, poi autoritatea lojile Croix, risipite pi necunoscuți, do

Paracelsus, Elie Artistul și Fraternitatea Rose-Croix

Cele trei "Biblii Rosenkreutz", amestec baroc de învățături hermetice egip- tene, arabe, evreiești-cabalistice și creștine, au intrat în fondul de bază al cărților alchimiștilor și filosofilor mistici. Cel mai cunoscut dintre ei, elvețianul Theo- phraste Bombast von Holhenheim, supranumit Paracelsus ("înălțat în lucruri spi- rituale") s-a născut în 1493, două decenii înaintea morții prezumtive a lui Christian Rosenkreutz. A refuzat funcțiile și banii, dedicându-se tămăduirii oamenilor. Sco-

Unul din învățat englez c 1-a cunoscut pi 1617, laLeyde Societății Rose glez, Mare Mae

ROMÂNIA MASONICA

pul alchimiei, după Paracelsus, nu era fabricarea aurului din metale ordinare, ci însănătoșirea bolnavilor și perfecțiunea spirituală. Paracelsus vestea sosirea unei ere în care toate secretele vor fi dezvăluite și care va coincide cu apariția lui Elie Artistul. "Dumnezeu, scria Paracelsus, va permite o descoperire de cea mai mare importanță, care va rămâne ascunsă până la venirea lui Elie Artistul. Acesta-i adevărul, nu există nimic ascuns care nu trebuie descoperit, de aceea, după ce nu voi mai fi, va veni o ființă minunată, care nu trăiește încă și care va dezvălui o mulțime de lucruri...".

Vreme de șase decenii, admiratorii și detractorii lui Paracelsus au încercat să descifreze misterul lui Elie Artistul. Jean Valentin Andreae le-a dat un răspuns:

Elie Artistul nu este un individ, ci o colectivitate; Elie Artistul nu-i altul decât Fraternitatea Rose-Croix.

N-a trecut mult și un anume Spencer Lewis a anunțat intrarea în posesia sa a sigiliului lui Tutmes III (1500-1447 î. Chr.), faraonul care a fondat Ordinul Rose- Croix în urmă cu 3000 de ani. Lewis și-a arogat titlul de Imperator al "Rose Crucis Society". Nu a fost singura societate secretă cu emblema crucii și a trandafirului.

Fulcanelli și Rose-Croix

De-a lungul secolelor următoare, societăți și loji masonice roze-cruciene au apărut în diferite țări. Misteriosul Fulcanelli, al cărui nume adevărat nu l-a cunoscut nimeni, "ultimul alchimist", "singurul alchimist adevărat al secolului XX", cum e denumit, autorul cărții "Misterele catedralelor" scria despre Rose-Croix:

"Nu vom ști probabil niciodată care a fost rațiunea obscură care l-a ghidat pe Valentin Andreae, sau pe autorul german care se ascundea sub acest presudonim, să tipărească, pe la 1614, "Fama Fraternitatis Rose-Crucis". Poate că urmărea un scop politic, poate că dorea să contrabalanseze cu ajutorul uni puteri oculte fictive, autoritatea lojilor masonice ale epocii, sau urmărea unificarea grupurilor Rose- Croix, risipite prin diferite locuri. A reușit să facă cunoscut o nouă sectă, cu maeștri necunoscuți, dotată cu cele mai extravagante puteri magice".

Doi rozicrucieni englezi:

Robert Fludd și Sir Francis Bacon

Unul dintre acești maeștri pomeniți de Fulcanelli a fost Robert Fludd, un învățat englez care a contribuit enorm la notorietatea Rose-Croix. Născut în 1574, l-a cunoscut probabil pe Andreae și cucerit de ideile rosecruciene, a publicat în 1617, la Leyde (Olanda), un important "Tratat apologetic pentru apărarea identității Societății Rose-Croix". Reîntors în Anglia, Fludd devine primul rosecrucian englez, Mare Maestru al societății.

42

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA MASO!

ir s -K

afirmarea Inteliger masoneria aproape embleme încifrate, evreiască, și-au pus

Chiar dacă Frații să găsească c

Deviza rozic doque Invensis Oc Pământului și după plător, aceasta este de reflecție". Ucei noastră, să citea; "Piatră brută" în "I" înțelepciunea, Filo:

71 Scweighart: Speculum

sophicum

Rhodostauroticum, 1604

"Fortăreața cunoașterii"

are deasupra ei luminile

Divinității. Porumbeii
anunță Adevărul, dar
oamenilor le este greu să
pătrundă în Fortăreață.

Și despre Șir Francis Bacon s-a scris că ar fi fost primul mason
rosecrucian englez. Dar ce nu s-a scris despre Bacon? Că era un fiu bastard
al Reginei Elisabe- ta, să a scris piesele atribuite lui Shakespeare, că a
simulat înmormântarea sa pentru a se retrage într-o misterioasă mănăstire
din Olanda... Cert este că scrierile sale a- bundă ideile și simbolurile
rosecruciene.

Intr-un moment în care masoneria engleză era în plină efervescentă, a
survenit această întâlnire benefică a misterului rosecrucian cu ritualurile
masonice.

Era nevoie doar de un inițiat care să orânduiască viața simbolistică
masonă, și acesta a apărut: era Elias Ashmole, în viața profană căpitan de
artilerie, partizan al Stuartilor. El a trăit o vreme ascuns la Oxford, studiind
alchimia și devenind ma- son, fondează o societate cu scopul de a "construi
Casa lui Solomon, Templul ideal al științelor". După restaurarea regală a
Stuartilor, în 1660, Ashmode iese din um- bră și este acoperit de onoruri.
Reforme sale sunt acceptate de francmasoneria engleză: ritualuri pentru
ucenici, înalte inițieri spirituale pentru Maeștri, numeroase simboluri,
ierarhia gradelor masonice și afirmarea scopului oficial al activității ma-
sonilor - aceea de a predica Fraternitatea Universală și de a reforma
societatea întru

nc

Originea Coi vorbea o groază de și superb, pe la toa asigurându-i de vai
mare, avea întotdez Superior Necunosc boli. Ca un adevăr; nemuritor. Se
spu Germania, ceea „

California (între "F Rose-Croix" din Hi

Fără îndoială tradițională. „Conf generală: „Acum, (către un Soare nou
mai târziu, marele rosicrucienilor, va î

afirmarea Inteligenței Superioare. Vreme de un secol, Rosecrucianismul și Franc- masoneria aproape că s-au confundat, ritualuri și mistere, idei hermetice și embleme încifrate, împrumutate din credințele antice egiptene, grecești și cabala evreiască, și-au pus amprenta pe activitatea și scrierile masonice.

Chiar dacă acționau într-un secret absolut, masonii rozicrucieni chemau Frații să găsească drumul spre "Fortăreața cunoașterii".

Deviza rozicrucienilor era V.I.T.R.I.O.L. (Visita Interiora Terrae Rectifican- doque Invenis Occultum Lapidem, în traducere românească: "Vizitează interiorul Pământului și după ce vei reflecta, vei găsi Piatra ocultă sau ascunsă". Nu întâm- plător, aceasta este și deviza care îl întâmpină pe aspirant la intrarea în "Cabinetul de reflecție". Ucenicul mason trebuie să pătrundă cât mai adânc în lumea cu- noașterii, să citească și să învețe, așa se va auto-cizela, transformându-se din "Piatră brută" în "Piatră șlefuită". "Piatra ascunsă" din deviza rozicrucienilor este înțelepciunea, Filosofia, Cunoașterea.

Un rozicrucian izolat:

nemuritorul Conte de Saint-Germain

Originea Contelui de Saint Germain e obscură; era un gentilom elegant, care vorbea o groază de limbi și afirma că a descoperit "elixirul tinereții". Apărea tânăr și superb, pe la toate curțile europene, frecventa regi, savanți și alchimiști faimoși, asigurându-i de vârsta sa matusalemica. Știa să facă dintr-un diamant mic o piatră mare, avea întotdeauna cu el pietre prețioase de mari dimensiuni, spunea că ar fi un Superior Necunoscut al "Rose-Croix", al Anticului Sistem și un mare tămăduitor de boli. Ca un adevărat frate rosecrucian se învăluia în secret și dădea de înțeles că e nemuritor. Se

spune însă că a murit totuși la vârsta de 84 de ani, undeva în Germania, ceea ce nu l-a împiedicat să reapară, în 1926, la Paris, în 1935 în California (între "Frații Muntelui Shasta") și să trăiască astăzi printre "Nemuritorii Rose-Croix" din Himalaia.

Fără îndoială, rosicrucienii au influențat enorm gândirea mistică și masneria tradițională. „Confessio Fraternitatis” îi chema pe Frați la o reformă spirituală, generală: „Acum, când sfârșitul lumii se apropie, trebuie să ne deschidem inimile către un Soare nou și să-i întâmpinăm răsăritul cu bunurie”. Un secol și jumătate mai târziu, marele scriitor german Johann von Goethe, inspirat de manifestele rosicrucienilor, va scrie:

„Înlănțuită e Crucea de petale
Și în secret triumfa
Viața Trandafirului și a Crucii.”

f

II

44

ROMÂNIA MASONICA

'•!'-.'".'£•.< i'.i

Ilustrația î! reprezintă pe nemuritorul Conte de Saint-Germain. Personaj bizar, celebru, a- parfinând societății ma- sonice si Rose-Croix, Se prezenta ca alchi- mist capabil să fabrice pietre prețioase și eli- xirul vieții.

+ 1640-1650. Anglia este în plin Război civil și religios, care ia sfârșit cu decapitarea regelui catolic Charles I Stuart. Fiul acestuia, regele Jacob II și Hen- riette de France sunt nevoiți să se refugieze, în exil, în Franța, în 1649, numeroși nobili scoțieni și englezi îi însoțesc și activează în Loji secrete în vederea reinsta- urării Stuartilor. Ei fondează un "Colegiu Invizibil", care, în 1660, după revenirea lui Jacob II va deveni "Royal Society". La mijlocul

secolului XVIII, englezul Elias Ashmole va ilustra această masonerie catolică, susținătoare a cauzei Stuartilor.

4 1660-1689. Creștere rapidă a Francmasoneriei. După Revoluția glorioasă din 1688-1689 și detronarea lui Jacob II Stuart de către Guillaume d-Orange, fideli masoni ai regelui detronat se refugiază din nou în Franța, la Saint-Germain en-Laye. întreaga Curte a Stuartilor în exil devine o Lojă francmasonică și influențează dezvoltarea masoneriei franceze. Războiul acesta civil și religios care divizează dinastia catolică Stuart de hanovrienii protestanți antrenează, paradoxal, o eflorescență masonică. Frații decid să pună capăt conflictului sângeros și recunosc noua dinastie regală hanovriană.

* 24 iunie 1717. Patru Loji londoneze fuzionează și formează Marea lojă din Londra, sub conducerea unică a unui Mare Maestru. E anunțată noua "Era masonică" care a început cu 4000 de ani în urmă. Pentru prima oară în istoria masoneriei a fost ales un Mare Maestru (Anthony Sayer). Noua Lojă londoneză va fi denumită "Marea Lojă Mamă a Lumii".

4 1721. Ducele de Montagu, Mare Maestru al Marii Loji din Londra, dorește un nou regulament masonic, care să oglindească schimbările petrecute în gândirea și practica masonică și să contribuie la lichidarea discordiei dintre partizanii iacobiții catolici ai Stuartilor și hanovrienii protestanți.

ROMÂNIA MASONICĂ

45

Capitolul 7

Constituția lui James Anderson și "Discursul" lui Ramsay

CONSTITUTIONS j

FREE-MASONS.[

ifr-j, O—jn. Hoți***, &' of rial moli Aix-t'flt aed Rirte Worthiplb! VRAI'l'XXI
I~T.'

în 1723, pastorul englez James Anderson sistematizează toate regulamentele existente la acea dată într-o singură "Constituție", spre folosul Marii Loji din Londra. "Constituția" lui Anderson are următoarele capitole: 1. Despre Dumnezeu și Religie. 2. Despre Magistratura Civilă (supremă și subordonată). 3. Despre Loji.

4. Despre Maeștri, Supraveghetori, Calfe și Ucenici. 5. Despre conducerea Meșteșugului la lucru. 6. Despre Comportament, (comportamentul într-o lojă constituită, Comportarea după închiderea Lojii, Comportarea în cazul în care Frații se întâlnesc fără profani, dar nu într-o Lojă, Comportarea în prezența profanilor, Comportarea acasă și între vecini, Comportarea față de un frate necunoscut).

Proclamându-l pe Dumnezeu, "Primul Arhitect al Universului", constituția lui Anderson făcea ca rădăcinile francmasoneriei să urce până la Adam, "primul mason" care a primit de la Dumnezeu revelația geometriei, a artei echerului și compasului, în continuare, Anderson îi conferă și Regelui Solomon gradul de Mare Maestru al Lojii din Ierusalim. Evoluția "Artei regale" e urmărită de Anderson în istoria Egiptului și Greciei antice, apoi în Imperiul Roman.

În felul acesta, împăratul Augustus devine Mare Maestru al Lojii Romei și el este și protectorul celebrului arhitect Vitruviu.

Portret-robot al Marelui Maestru cu Constituția lui Anderson (tipăritura originală din anul 1723).

Goții, Vandalii și invazia musulmană aproape că au aneantizat Masoneria, dar ea a fost salvată de Regele Charles Martel al Franței. Acesta a trimis în Anglia masoni fideli care reînviorează masoneria engleză. Constituția lui James Anderson proclama: "Masonul este un Om bun și

iubitor de adevăr, sau Om de onoare și cinstit, indiferent de convingerile sale religioase. Masoneria devine Centrul de Uniune și mijlocul de a dezvolta adevărata prietenie, între oameni care, altfel, nu s- ar fi cunoscut niciodată". Constituția condamna cu tărie imoralitatea și se încheia cu îndemnul către Frați de a cultiva "Dragostea Frățească, Fundamentul și Piatra de Boltă, Cimentul și Gloria acestei vechi Fraternități. Și să evite orice certuri și discordii, bârfeli și calomnii, nepermițând altora să vorbească de rău pe nici un Frate, apărându-i caracterul și oferindu-i bunele oficii, atâta vreme cât acestea sunt compatibile cu propria onoare și siguranță și nu mai departe, în cazul în care oricare dintre Masoni ar comite o nedreptate altui Frate, trebuie ca cel vătămat să i se adreseze personal lui sau Lojii sale și abia apoi se poate face apel la adunarea trimestrială a Marii Loji și, în final, împotriva hotărârii acesteia, se poate face apel la adunarea anuală a Marii Loji, conform lăudabilei uzanțe din vechime a strămoșilor noștri aparținând fiecărei Națiuni. Un proces se poate intenta doar atunci când cazul nu poate fi decis într-un alt mod. Trebuie ascultat, cu răbdare, sfatul onest și prietenesc al Maestrului Venerabil și al Demnitarilor, atunci când se încearcă să se evite o dispută în Justiție, cu profanii, sau când se încearcă să se scurteze durata Judecății, pentru stingerea litigiului, pentru ca astfel se se poată acorda atenția cuvenită și să se dedice întreaga agerime succesului Misiunilor Masoneriei. Dacă totuși Frații se înfățișează înaintea Justiției, trebuie ca Maestrul Venerabil și Frații să se ofere, cu gentilețe, să medieze conflictul, în cazul în care această soluție este impracticabilă, trebuie ca la înfățișările din cadrul procesului să nu se exprime mânie sau ranchiună - așa cum se obișnuiește - nespunând și nefă- când nimic ce ar putea împiedica sau distruge Dragostea Frățească, iar bunele oficii trebuie să fie reînnoite și continuate.

Prin aceasta, vor putea vedea cu toții influența benefică a Masoneriei, așa cum au făcut încă de la începutul Lumii toți adevărații Masoni și așa vor face până la sfârșitul Veacurilor. Amen - așa trebuie să fie!"

Șir Andrew Ramsay intră în istoria Francmasoneriei

4 1736. Ramsay, Mare Orator Masonic, pronunță la o recepție franc-masonică celebrul "Discurs" (pe care l-a conceput în colaborare cu masonul

David Nairne, secretar al regelui Jacques III). Ramsay era cunoscut ca autorul cărților "Convorbirile lui Fenelon cu Dl. de Ramsay", "Istoria vieții lui Fenelon" (1720) și romanul masonic "Călătoriile lui Cyprus" (1727).

A activat în masoneria din Anglia, Italia și Franța ("Națiunea franceză, cea mai spirituală din Europa, va deveni centrul Templului Masonic"). Ca și Anderson,

r

i

47

ROMÂNIA MASONICĂ

Ramsay stabilește originile francmasoneriei la începuturile lumii, dar "Primul mason" nu mai e Adam, ci Noe. Pentru prima oară în istoria masoneriei, se formulează că regele Solomon a scris „Statutele noastre, maximele noastre și misterele noastre”. Această Carte antică reprezintă „Codul original al Ordinului Masonic”.

Cartea Regelui Solomon era păstrată în Marele Templu din Ierusalim, și a dispărut o dată cu distrugerea Templului de către cohortele romane. După cucerirea Ierusalimului, cruciații au descoperit o mare parte din Cartea masonică a Regelui Solomon și din acea clipă, a renăscut Ordinul Masonic.

4 1737. Scoțianul iacobit Cavalerul de Ramsay (1686-1743) ține un Discurs la Paris și orientează Francmasoneria franceză spre un ordin cavaleresc ("meseria armelor" succedând celei de "constructor"). Ramsay se va întoarce la Londra să sprijine războiul iacobinilor catolici împotriva hanovrienilor protestanți considerând că Anglia este mama Francmasoneriei și Londra este Vaticanul. Dar Vaticanul nu va mai putea salva iacobismul, deși în aprilie 1738, Papa Clement V a promulgat "In Eminenți" o Bulă pro francmasonică iacobită. Masonii hanovrieni, în pas cu vremurile noi, acceptă prezența laicilor ca membri ai Lojilor lor. Idealurile democratice și umanitare își găsesc locul firesc în mișcarea masonică. Sunt idealurile

Revoluției Franceze din 1789 (ai căror conducători sunt francmasoni) idealuri care pregătesc Independența americană.

Templul
simbolurilor
masonice

48

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA MASO!

"Hui
G
Mi

1734 - anul primei Loji masonice românești

^ 1734. Anton Măria del Chiaro, secretarul domnitorului Constantin Mavro- cordat, fondează o Lojă la Galați, în activitățile masonice este atras și domnitorul care pune bazele la Iași a "Lojei Masonice Moldova". Episcopul de Huși, Prea Sfințitul Leon Gheuca este primul Venerabil al Lojii. Dar, unii istorici ai francma- soneriei române descoperă izvoarele cu mii de ani în urmă, în misterele credinței tracilor și geto-getice. Zamolxis dacul, discipol al lui Pithagora, ar putea fi primul mason al acestora pământuri.

Bătea un va strălucitoare ale Ei cu spiritele imater suedez, a lansat mc inferno" etc.) - ad și un vizionar mis vedea ce se întâmp cretele Cunoașterii gerii și sufletele ce lamuc, dacă person prețuirea pentru cei scandinavi au inv Pelicanului, două s

Voga rosicru 1754, la Montpelli "Elus-Cohen" (Col:

din Ierusalim). Mă cunoscut pe Swedi Necunoscuți", care nes, Loja "Elus-Cc Martin. Nu este pn lui": Martines de F au fondat, ulterior,

ROMÂNIA MASONICĂ

49

. f

o Capitolul8 j _j

Swedenborg conversează cu îngerii.

"Iluminații" îl văd pe Arhanghelul Gabriel.

Ceremoniile magice ale lui Cagliostro.

Masonii și independența Statelor Unite.

Revoluția franceză. Napoleon

Bătea un vânt de nebunie și confuzie care a împins spirite dintre cele mai strălucitoare ale Europei să se pasioneze de fenomenele paranormale și de contacte cu spiritele imateriale. Emmanuel Swedenborg (1688-1772), un savant și filosof suedez, a lansat moda, în câteva cărți remarcabile ("Arcana coelestia", "De coelo et inferno" etc.) - adevărate "Biblii ale supranaturalului". Swedenborg era un profet și un vizionar mistic care susținea că Iisus i s-a înfățișat și i-a dat puterea de a vedea ce se întâmplă în "lumea de dincolo", unde îngerii și demonii își dispută se- cretele Cunoașterii Universale, în plus, el mărturisea că conversează zilnic cu îngerii și sufletele celor dispăruți. Am putea crede că ne aflăm într-un adevărat balamuc, dacă personalități științifice dintre cele mai importante nu și-ar fi exprimat prețuirea pentru cercetările lui Swedenborg. Sub influența lui Swedenborg, masonii scandinavi au inventat gradele Cavaler Rose-Croix al Vulturului Negru și al Pelicanului, două simboluri din "Noaptea chinuite ale lui Rosenkreutz".

Voga rosicruciană tușează și Franța unde Martines de Pasqually fondează, în 1754, la Montpellier loja "Judecătorii scoțieni", apoi în 1761, la Bordeaux, loja "Elus-Cohen" (Cohen provine din ebraicul Cohanim, clasa sacerdotală a Templului din Ierusalim). Martines, dintr-o familie de marani spanioli refugiați în Franța, l-a cunoscut pe Swedeborg la Londra și a fost

inițiat de Frații Rose-Croix, "Superiorii Necunoscuți", care nu-și dezvăluie niciodată identitatea. După moartea lui Martines, Loja "Elus-Cohen" a fost preluată de secretarul său, Luis-Claude de Saint-Martin. Nu este prea clar cine este fondatorul curentului masonic al "Martinismului": Martines de Pasqually sau Luis-Claude de Saint-Martin. Fideii lui Martines au fondat, ulterior, o grupare masonică distinctă: "Martinezismul", al cărui pro-

50

ROMÂNIA MASONICĂ

ROMÂNIA MĂ

motor a fost Jean-Baptiste Willermoz, un bogat negustor din Lyon. El a încercat, la Congresul de la Wilhemsbad, în 1782, să unească lojile rosecruciene. Fără rezultate!

„Iluminații din Avignon” îl văd pe Arhanghelul Gabriel

Dom Pernety, preot la Mănăstirea Saint Germain des Preș, îl citește pe Swedenborg și pleacă la Avignon să fie inițiat în cadrul Lojii Saint Jean de Avignon. După ce Papa Clement al XII-lea îi excomunică pe masoni, Dom Pernety devine bibliotecarul regelui Frederic al II-lea al Prusiei. Revine la Avignon unde înființează loja "Iluminații din Avignon", ghidată de scrierile Rose-Croix și swedenborgiene. În ședințele lor apar îngeri. Invitat la o ceremonie a lojei, prințul Ferdinand jură că i-a apărut îngerul Gabriel, cu care a avut o conversație.

Ilustrația reprezintă sfârșitul „Iluminaților din Avignon”. Castelul Papei, degetele acuzatoare simbolizează Biserica și statul revoluționar; crucea și trandafirii sunt dovada apartenenței condamnaților la Rose-Croix.

Zidurile sinistre ale castelului contrastează cu trandafirii care simbolizează sângele vărsat și sacrificiul lor.

+ 1771- Mare Maestru Chartres). Va fi Francez, admit

A

Inc

în a doi curțile europene producând cen

Se încorporează pietrelor prețioase transformării u

Și lumii Probabil că a

Era fiul

inițiat în Egipt Germain care masonic la B Roma (1787)..

Ritul ac "Marele Copt Cagliostro rep1

La Paris astăzi, el orga personaje de n

Amestecul întemnițat, dai Ludovic al XI magician oare papală 1-a are strangulat. Q autodafu.

De ce P

S-ar putea brodate pe ea mărturisit că Fraternitas Ro franceză"). Q Rose-Croix. L lojei Rose-Crc

ROMÂNIA MASONICĂ

51

+ 1771-1773. Ia ființă Marele Orient de Franța (Grand Orient de France).

Mare Maestru e Philippe Egalite (Louis Philippe Joseph d'Orleans, duce de Chartres). Va fi principala obediență franceză și cea mai numeroasă. Practică Ritul Francez, admite și frați care se declară atei, nu primește în Loji membri-femei.

încă un aventurier rosicrucian de anvergură:

Joseph Balsamo zis Cagliostro „-v.,.,.,

în a doua jumătate a secolului XVIII, o figură extravagantă circula pe la curțile europene și în saloanele sus-puse, promițând "tinerețe fără bătrânețe" și producând ceremonii uluitoare de magie.

Se înconjură de un deplin secret și nimeni nu știa de unde vine și care-i taina pietrelor prețioase, foarte mari, pe care le arăta tuturor. Spunea că posedă știința transformării unei pietre mici, într-una de mare valoare.

Și lumea îl credea, pentru că era un gentilom elegant și avea darul elocinței.

Probabil că avea și puterea de a hipnotiza în masă.

Era fiul Marelui Maestru al Ordinului de Malta sau un obscur sicilian? A fost inițiat în Egipt, la Neapole sau la Londra? Spre deosebire de Contele de Saint-Germain care trăia izolat, Cagliostro frecventa lumea și a înființat societăți masonice la Bruxelles (în 1778), Amsterdam (1779), Lyon (1785), Paris (1786), Roma (1787)...

Ritul acestor loji era de origine egipteană și însuși Cagliostro își spunea "Marele Copt". Ceremoniile de reîntinerire și sesiunile de magie i-au adus lui Cagliostro reputația de șarlatan.

La Paris, în micul său hotel din strada Saint-Claude, care poate fi vizitat și astăzi, el organiza ceremonii magice în care apăreau Voltaire și Montesquieu, personaje de mult dispărute.

Amestecat în afacerea Colierului reginei Măria Antoaneta, Cagliostro e întemnițat, dar mulțimea îl readuce în triumf în hotelul său. Deși îl prețuiește regele Ludovic al XVI-lea n-are încotro și trebuie să-l exileze. Cagliostro nu a fost un magician oarecare, și nu a meritat sfârșitul pe care l-a avut. În 1789, Inchiziția papală l-a arestat la Roma, întemnițat, torturat timp de cinci ani și în final l-a strangulat. Cărțile, manuscrisele, mobilierul și hainele i-au fost arse într-un autodafe.

De ce Papa l-a pedepsit atât de sever?

S-ar putea ca motivul să fi fost o eșarfa găsită în garderoba sa, care avea brodate pe ea literele LPD. Inchizitorii l-au chinuit pe Cagliostro până ce acesta a mărturisit că "LPD" desemnează formula secretă antipapală din scrierea "Fama Fraternitas Rosae Crucis": "Laro Pontifex Deleatur" ("Calcă în picioare regalitatea franceză"). Cagliostro a mai mărturisit că face parte din

rândurile Marilor Maeștri Rose-Croix. La Frankfurt, a relatat Cagliostro, a fost contactat de doi superiori ai lojei Rose-Croix, care l-au dus afară din oraș.

52

ROMÂNIA MASONICA

r

ROMÂNIA MAS(

- ~*' S-au oprit în fața unui boschet care ascundea intrarea într-o grotă, luminată de făclii. Au coborât 15 trepte și s-au trezit într-o sală în mijlocul căreia se afla un altar.

Pe altar, o cutie de metal, în cutie o carte cuprinzând blesteme și textul unui jurământ solemn pentru doborârea tuturor despoților europeni, începând cu regele Franței până la Papa de la Roma. Jurământul era semnat cu sânge de 11 Mari Maeștri Rose-Croix.

Cagliostro și-a făcut o tăietură și a semnat și el cu sânge.

Maso

*< ~!

Ceremonie de inițiere a unui nou mason într-o Lojă din Viena, în 1785, Noul Ucenic Mason, legat la ochi, e pregătit să primească Lumina masoneriei, în prim-plan, la dreapta, un Frate ilustru, Wolfgang Amadeus Mozart. Lojile în Secolul Luminilor erau cercuri relativ închise, recrutând noi masoni mai ales din rândurile nobililor, oamenilor celebri sau bogați.

Frați masor coloniștii america

George W Angliei și primu Mason, trimisul i era înalt demnitar de Independență"

Masonii fri american. Un arii când în fruntea un să lupte pentru im e legată intim d Washington în Te general-maior în i

în 1780, L francezi masoni și
Paradoxal, comandate de Lor
La ceremoi Statelor Unite ale care i-1 ȳesuse Ad:
altfel, toȳi președi John Kennedy și (

ROMÂNIA MASONICĂ

53

Capitolul 9

Masonii și nașterea Statelor Unite ale Americii

Fraȳi masoni americani, francezi și englezi sunt implicaȳi în Războiul dintre coloniștii americani și Anglia.

George Washington, conducătorul revoltei celor 13 colonii împotriva Angliei și primul președinte al Statelor Unite ale Americii era Mare Maestru Mason, trimisul insurgenȳilor americani în Europa, fizicianul Benjamin Franklin, era înalt demnitar al unei Loji masonice, iar Thomas Jefferson, autorul „Declaraȳiei de Independenȳă” a fost și el Mare Maestru Mason.

Masonii francezi au susȳinut cu toate puterile Războiul de Independenȳă american. Un aristocat francez, fratele mason Gilbert de La Fayette, avea 18 ani când în fruntea unui grup de 15 voluntari francezi s-a îmbarcat pe un vas și a plecat să lupte pentru independenȳă americană. "Fericirea Americii este fericirea lumii, și e legată intim de fericirea întregii umanităȳi", declara La Fayette. Primit de Washington în Templul lui American Union Lodge, fratele La Fayette este numit general-maior în Armata Statelor Unite.

în 1780, La Fayette revine în America și aduce cu el numeroși ofiȳeri francezi masoni și o armată de 6000 de soldaȳi.

Paradoxal, de partea cealaltă a baricadei, forȳele armate engleze sunt comandate de Lordul Cornwallis, și el Mare Maestru Mason.

La ceremonia de alegere a fratelui George Washington ca președinte al Statelor Unite ale Americii, el apare în ȳinută masonică, cu șorȳuleȳul

tradițional, pe care i-1 ținuse Adriana de La Fayette, eroul francez mason al celor două Lumi. De altfel, toți președinții Statelor Unite care îi vor urma lui Washington (în afară de John Kennedy și George Bush) au fost masoni. Inclusiv Bill Clinton.

54

ROMÂNIA MASONICA ROMÂN

Simboluri masonice pe dolarul american.

Bancnota de 1 dolar emisă de Banca Federală a Statelor Unite în 1935 (de către președintele Franklin D. Roosevelt) prezintă câteva simboluri masonice: o piramidă cu inscripția, la bază, 1776 (data Independenței Statelor Unite). Vârful Piramidei e format dintr-un triunghi luminos, în interiorul căruia se află Ochiul (simbolul masonic al Marelui Arhitect al Universului). Deasupra și dedesubtul piramidei, două inscripții în latină: „Novus ordo saeculorum” („Noua ordine a secolelor”) și „Annuit coeptis” („Să fie favorabil afacerilor” - principiul de libertate al antreprizelor), în dreapta: Vulturul libertății care poartă în cioc deviza în 13 litere: „E Pluribus Unum” („Unul în toți”).

Deasupra, o emblemă solară cu 13 stele (cele 13 colonii americane), simbolizând sigiliul Regelui Solomon sau steaua în șase colțuri a lui David, care, pentru părinții fondatori ai Independenței americane a fost un simbol masonic important. Vulturul ține în gheare 12 ramuri cu fructe (cele 12 triburi ale lui Israel ?) și 13 frunze de măslin (simbol al păcii).

Pe cealaltă față a bancnotei, în centru, primul președinte al Statelor Unite, francmasonul George Washington, înconjurat de salcâm, simbol masonic (Hiram, constructorul Templului lui Solomon a fost înmormântat sub o ramură de salcâm).

+ 1778. Marele scriitor francez Voltaire devine mason, în același an, concertează la Paris Wolfgang Amadeus Mozart, un ilustru frate mason, autorul capodoperei "Flautul fermecat" (inspirată dintr-o ceremonie de inițiere masonică).

4- 1789. Masonii joacă un rol important în Revoluția franceză, dar nu se poate spune că "Revoluția a fost fiica Francmasoneriei", sau un "Complot revolu- ționar și religios de origine masonică". Revoluția Franceză va provoca fricțiuni între Frații burghezi, aristocrați și militari, punând la grea încercare "Fraternitatea masonică". Francmasonii își vor adjudeca deviza Revoluției Franceze: "Libertate, Egalitate, Fraternitate".

+ 1800. Slăbită de căderea monarhiei și de evenimentele revoluționare, francmasoneria franceză își revine, în special în anii lui Napoleon Boiiaparte!

împăratul conduce Franța enunțând principii liberale inspirate din gândirea masonică: "Sistemul meu nu se sprijină pe-o religie predominantă, ci tolerează toate cultele religioase; vrea ca fiecare să creadă și să gândească cum dorește, și toți

IASOPncA 1 ROMÂNIA WASONICĂ

55

T

Ce/ cinci frați Bonaparte

sub simbolul stelar

al Francmasoneriei:

Napoleon, Joseph,

Jerome,

Louis și Lucien.

Ilustrație de epocă.

oamenii, protestanți, catolici, mahomedani, dești etc., să fie egali; astfel ca religia să nu aibă nici o influență în ocuparea funcțiilor în guvernământ...sau în viitorul politic al cetățenilor....", în aceasta constă geniul lui Napoleon: el participă la 20 august 1789 la celebrarea profetului Mahomed în marea Moschee Al-Azhar din Cairo, reorganizează cultul

protestant și reglementează nobil cultul evreiesc printr- un decret la 17 martie 1808. Toți frații împăratului (Joseph, Jerome, Louis și Lucien) au fost masoni, dar niciodată nu s-a putut dovedi că Napoleon a făcut parte dintr-o Lojă francmasonică, în schimb, majoritatea demnitarilor lui Napoleon a făcut parte dintr-o Lojă francmasonică. Mai ales în Armată, numărul comandanților superiori masoni era considerabil: din 26 de mareșali, 18 erau inițiați masoni (Ney, Murat, Massena, Bernadotte, Augereau, Keltermann, Poniatowski, Serurier, Mortier, Lefebvre, Lannes, Brune, Grouchy, Perignon, Soult etc.) Napoleon a sprijinit înființarea a cât mai multe Loji în Armată. Lojile necreându-i probleme, dimpotrivă. Frații au făcut lanț în jurul genialului împărat.

^ 1801. La Charleston (Statele Unite) e fondată Loja de rit scoțian vechi, cu gradul 33 de grade.

4 1804. Conte de Grasse-Tilly fondează la Paris "Supremul Consiliu al Franței".

56

ROMÂNIA MASONICA

4 1805. Joseph Bonaparte devine Mare Maestru al "Marelui Orient".

* 1811. Loja "Marele Orient" decide că și evreii pot fi inițiați.

4 1813. Frații Joseph, Marc și Michel Bedarride înființează Loja de rit Misraim.

4 1832. O nouă enciclică papală (Gregoire XVI) condamnă liberalismul masonic.

* 1843. Ia ființă la New York ordinul pur evreiesc „Briei Brith" (Fiii Alianței), care e răspândește în întreaga lume, inclusiv în România.

^ 1848-9. Masonii sunt activi în evenimentele revoluționare care au dus la doborârea Monarhiei, în Guvernul provizoriu se află mulți masoni (Cremieux, Louis Blanc, Plocon, Garnier-Pages). Liberalismul masonic este

lovit prin votarea, în 1849, a "principiului fundamental al credinței în Dumnezeu și nemurirea sufletului". Nu mai era vorba de o alegere, ci de o obligație. O asemenea dispoziție (revizuită în 1877) a provocat sciziuni dureroase. Cum să impui obligația de a crede în Dumnezeu într-o societate laică?

4 1848 este anul în care Lamartine relansează deviza "Liberte, Egalite, Fraternite", a cărei paternitate o revendică de-atunci francmasoneria.

+ 1851. Poliția interzice Marea Lojă Națională a Franței

* 1862. împăratul Napoleon III vrea să unească toate riturile masonice

4 1865. Loja "Grande Orient" înserează în "Constituțiile" sale un paragraf care, fără să pună în discuție existența lui Dumnezeu, precizează: "Masoneria privește libertatea de conștiință ca un drept aparținând fiecărui om și nu exclude pe nimeni pentru credințele sale" (se subînțelege și necredința sa). Era un răspuns la intoleranța unor episcopi.

4 1865. Asasinarea președintelui american mason Abraham Lincoln pro- voacă doliul Francmasoneriei mondiale.

ROMÂNIA MASONICĂ

57-

Capitolul 10

"Marii Superiori Necunoscuți", niște supermani ai spiritului

Robert Wentworth Little, un rosicrucian exaltat, fondează în Anglia, în 1865 "Societas Rosicruciana". Societatea, din care nu puteau face parte decât 144 de membri, tipărea și o revistă: "The Rosicrucian", vizând instaurarea unei "epoci de aur". Ca să ajungă mai repede la această epocă, Little a înființat și un departament "operatio" intitulat "Ordinul hermetic Golden Dawn". Cercetările spirituale ale noilor rosicrucieni englezi duc la inventarea unor Grade inspirate din Sefiroții cabalistici. Deși sefiroții, după ei, erau cei 10 constructori egipteni, totuși purtau nume ebraice: Malkut,

Yesod, Iod, Netzah (pentru inițiații primului ordin), Tiferet, Geburzah, Hesed (pentru al doilea) și Bina, Hohma, Keter (pentru al treilea).

Inițiații celui de-al treilea ordin sunt "Marii Superiori Necunoscuți" care trăiesc în Tibet, sau în locuri necunoscute și se manifestă arareori. Mathers, unul dintre cei patru fondatori ai "Golden Dawn"-ului (Woodman, Wynn, Wetcott și Mathers) și soția sa, Moina (sora filosofului francez Henri Bergson), plecau uneori în lungi și misterioase călătorii în timpul cărora se întâlneau cu acești "Șefi secreți". Mathers, care era un om de mare erudiție, a relatat o asemenea ceremonie în care "Marii Superiori Necunoscuți", (numărul lor variază între șapte și nouă), încercau să le transmită înalta înțelepciune în timp ce forțele demonice împiedicau receptarea mesajului. Mathers concluzionează că "Marii Superiori Necunoscuți" sunt ființe umane, posedând teribile puteri supraomenești.

Cavalerul Rosenkreutz și Martines de Pasqually profesau în fond aceeași doctrină, dar lui Bulwer Lytton, unul din primii membri ai "Societății Rosicruciene din Anglia", îi revine meritul de a-i fi înzestrat pe "Marii Superiori Necunoscuți" cu puteri terifiante. Bulwer Lytton a scris trei romane de succes, ("Ultimele zile ale Pompeiului", "Rasa care ne va supraviețui", "Zanoni") unde susține existența printre noi a unor ființe dotate cu puteri supraomenești (literatura science-fiction de astăzi îi denumesc "mutanți" și ei sunt aceia care vor transforma lumea).

Rosicrucienii germani au luat în serios lucrările spirituale ale rosicrucienilor englezi și au înființat un Centru pentru studiul "mutanților", care a dus la apariția "Lojii luminoase" sau "Societatea Vrii". Vrii este Energia. Nu numai cea electrică sau nucleară, există și o energie care mișcă gândirea și duce la ameliorarea rasei

t

ROMÂNIA MASONICĂ

io - Omul tui Leonardo da Vinci, cu divine proporții, opus oribilelor creaturi care în ilustrație U domină și ar vrea să-l nimicească. Aceasta ar fi

rasa „Mutanților”, ființe superinteligente și cu puteri uriașe capabile să devină rasa dominatoare.

ROMÂNIA MASONICĂ

59

i

umane. Noțiunea nu e prea creștină, dar o întâlnim în Tantrismul hindus. Frații "Societății Vrii" credeau că prin concentrare e posibilă captarea unei fărâme din această enormă energie pentru a crea o nouă rasă de oameni. De 2000 de ani, oamenii au tot așteptat schimbări radicale, Christian Rosenkreutz le-a prezis, misterele egiptene și Cabala au vorbit de ele, dar nimic nu s-a îndeplinit. Câțiva Rosicrucieni Vrii au devenit nerăbdători, și câțiva n-au ezitat să adere la faimosul "Grup Thule". Membrii acestui grup au amestecat misticismul cu teoriile rasiste ale lui Horbiger, Hitler, Hess, pentru a provoca, cu orice preț, apariția unei noi ordini mondiale. "Grupul Thule" a eliminat din lucrările sale tot ce reprezenta creștinismul și rosicrucianismul. : '*': ; 4 1868. Papa Pius al XI-lea condamnă Francmasoneria. - r ;•••-* •

Comuna din Paris și francmasoneria

*• 1870-1871. Francmasoneria e de partea Comunei din Paris. Ea se angajează trup și suflet pentru victoria comunarzilor. Mii de "progresiști" masonici au urcat pe baricadele Comunei, împotriva forțelor "legitimiste" ale Versailles-ului.

Un soi de război masonic fratricid. După căderea lui Napoleon al III-lea, din Guvernul francez format din 11 miniștri, 7 sunt masoni (Gambetta, Cremieux, Rochefort, Pages, Favre, Ferry și Simon). În fruntea Armatei care va îneca în sânge Comuna din Paris se va afla un mason conservator: Adolphe Thiers. La 21 mai 1871, trupele lui Thiers intră în Paris. Sfârșitul

Comunei este terifiant: 30.000 de morți, 38.000 de prizonieri, doi dintre conducătorii masoni împușcați, restul Maeștrilor masoni se ascund sau pleacă în exil. Îi va fi greu în următorii ani Francmasoneriei franceze să se debaraseze de imaginea ei comunardă și socialistă.

Ceea ce nu va împiedica Marele Orient Masonic să sărbătorească cu fast Centenarul Comunei.

*• 1877. Loja "Marele Orient" modifică articolul 1 din "Constituția" lui James Anderson, care fusese codificată în 1854 astfel: "Francmasoneria, instituție esențialmente filantropică, filosofică și progresivă, are la bază existența lui Dumnezeu și nemurirea sufletului. Francmasoneria urmărește binefacerea, studiul moralei universale, a științelor, artelor și aplicarea tuturor virtuților morale". Franța masonică de după Comună nu mai putea să suporte această obligație deistă și voia suprimarea invocației "în numele Gloriei Marelui Arhitect al Universului".

Adunarea Lojilor Marelui Orient votează o clauză după care "masoneria nu va exclude nici o persoană pentru credința sa", clauză care va provoca reacția brutală a Lojilor de obediență anglo-saxonă. Supremul Consiliu al Angliei, Marile Loji engleze, scandinave, irlandeze, americane rup relațiile cu "Grand Orient"-ui fran- cez.

+ 1881. Italianul Garibaldi unește Riturile Misraim și Memphis într-una singură.

> 1884. Enciclica "Humanum genus" (Papa Leon al XIII-lea) excomunică "secta masonică" și "alte asociații asemănătoare" care completează împotriva Bisericii și puterii civile legitime.

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 11

Anti-francmasoneria odioasă a lui Leo Taxil.

1881-1899

Lucifer, prințul Infernului, a apărut în carne și oase la o ceremonie masonică în orașul american Charlestone. Știrea aceasta senzațională a fost colportată la Paris de Leo Taxil, ziarist și scriitor talentat, mistificator de geniu și complet lipsit de caracter. Taxil a publicat o carte "Misterele

Francmasoneriei" în care dezvăluia practicile sataniste ale francmasoneriei. Campania sa antimasonică a bulversat epoca. Mai întâi, a publicat cărți anticlericale de o violență și grosolănie rar întâlnite ("Viața lui Iisus", "Amorurile Papei Pius al IX-lea" etc.) au urmat romanele și pamfletele anti-masonice. Fost mason, Taxil a răstălmăcit ritualurile și scrierile sale au fost urmărite cu "sufletul la gură" de o anumită pătură de cititori. A convins pe mulți că în fruntea Francmasoneriei se află Satana, Lucifer în persoană și că masonii sunt învățați să-i adore ...pe cei 44.435.633 de demoni ai Infernului.

Romanul său "Misterele Francmasoneriei" a cunoscut numeroase ediții, în multe limbi, și însuși Papa 1-a primit în 1893, la Vatican, onorându-l pe "învățatul" care demască "masoneria-sinagoga Diavolului". Se spune că Leo Taxil era manipulat de Poliția și serviciile secrete franceze pentru că, iată o lovitură de teatru: în 1887, într-o conferință publică susținută la Societatea de Geografie din Paris, Taxil reneagă tot ce-a scris anti-masonerie, motivând că le-a scris pentru „a dovedi că prostia omenească nu are limite". Cu aceeași ardoare el va scrie lucrări anti-clericale, plătit de această dată, probabil, de adversarii Papei și ai Romei catolice.

"Sar" Peladan cade în extaz și marchizul de Guaita e îngropat de viu

La sfârșitul secolului XIX, rosicrucianismul renaște. Frații masoni nu-și spun că ar fi succesori direcți ai vechilor Rose-Croix, ci lucrători spirituali pentru care Rose-Croix rămâne, în civilizația occidentală, simbolul lumii interioare și al idealului renașterii spirituale al Societății, în 1888, marchizul Stanislas de Guaita și Josephin Peladan fondează la Paris "Ordinul Kabalistic Rose-Croix". Printre meni-

t

brii marcante se afla și scriitorul Maurice Barres. Cearta dintre cei doi fondatori a dus la sciziune. Peladan îl acuză pe Guaita că s-a angajat prea exagerat pe calea budistă, și demisionează, înființează "Ordinul Rose-Croix

al Templului și al Graal-ului", și-și ia titlul de "Sar". Peladan obișnuia să cadă în extaz în timpul ceremoniilor, în schimb Guaita își uimea fideli cu experiența de catalepsie și dedublări.

În 1897, el moare cu adevărat într-o asemenea ceremonie în care fusese îngropat de viu. Locul său în fruntea "Ordinului Kabalistic Rose-Croix" a fost ocupat de Papus, care a publicat multă vreme revista "Imitation".

Peladan i-a supraviețuit lui Guaita încă vreo două decenii, a scris enorm (între care lucrarea "Decadența latină" în 21 de volume), a organizat expoziții de pictură și l-a determinat pe compozitorul rosicrucian Emil Satie să compună o muzică pentru ritualul Ordinului Rose Croix al Templului și Graal-ului.

4 1894. Fondarea Marei Loji a Franței (GLDF). Practică Ritul Scoțian Antic și Acceptat. Marele Arhitect al Universului este considerat un simbol deschis tuturor interpretărilor, permițând astfel primirea în Loji și a laicilor. Ia ființă Liga Drepturilor Omului.

4 1895. Franța are Guvernul cel mai masonic din istoria sa: cinci miniștri sunt masoni.

*• 1894-1900. "Afacerea Dreyfus" (acuzarea falsă de trădare și condamnarea căpitanului evreu Alfred Dreyfus) face să renască din nou mitul complotului iudeo-masonic. Violente pamflete anti-evreiești și anti-masonice semnate de Edouard Drumont. Cu toate acestea, a treia Republică franceză a însemnat epoca de aur a francmasoneriei. Republicanism și anticlericalism din ce în ce mai afișat.

s Mir

••-

Capitolul 12

! Fratele Yeats (laureat al Premiului Nobel pentru literatură, 1924) și fratele Aleister Crowley se iau la bătaie

morfozele vie tinismul esoti "Universul, P ca fapt mistic "Ierarhiile și cunoașterea a suprasensibil kreutz: viața "Entitățile sp: omului" etc. l a luat ființă d

; "Marele Imperator" al Golden Dawn, după Mathers, a fost un extravagant super-dotat: Aleister Crowley. Foarte talentat publicist, el a fost ca și faimosul Gurdjeff, unul din marii stimulatori de spirit la începutul secolului XX. El a impregnat rosicrucianismul cu valorile anticei filosofii chineze, și în special ale "Cărții Transformărilor" ("Yi King"). Nici practicile magiei "negre" și "albe" nu lipseau de la ceremoniile conduse de Crowley. Fire autoritară, Crowley conducea "Golden Dawn" cu o tiranie păgână, ceea ce l-a revoltat pe delicatul poet Yeats.

După un schimb virulent de pumni, încheiat cu intervenția poliției, Yeats a preluat conducerea devenind "Imperator" al societății "Golden Dawn" ("Aurora de Aur").

Aleister Crowley a pretins în continuare că e unicul moștenitor spiritual al Cavalerului Christian Rosenkreutz, și a înființat numeroase societăți inițiatice ("Astrum Argentum" în 1907, "Thelema" în insula Corfu, O.T.O - Ordo Templis Orientis etc., axate pe studii de astrologie, filosofie indiană și chineză, magie și tehnici sexuale în grup). Crowley a călătorit mult și a murit în 1947 (o superdoză de heroină fiind cauza morții). Fideții i-au organizat o înmormântare grandioasă: a fost dus la groapă într-un sicriu de sticlă, acoperit de o mantie albă și roșie, aurită, cu o eșarfă cu simbolurile zodiacului, o coroană pe cap și în mână cu sceptrul de împărat.

Nici Yeats n-a păstrat mult timp sceptrul de Imperator, el a părăsit "Golden Dawn" și a fondat "Stella Marutina". Ulterior, câțiva membri ai "Stellei Matutina"

au fondat loja "Ordinul Tămăduitorilor Sfântul Rafael" (recunoscut de Arhie- piscopul de Canterbury).

4 1900. Rudolf Steiner, fondatorul Antroposofiei, începe seria conferințelor sale publice. Curent spiritual modern, Antroposofia are la bază un principiu formulat chiar de Steiner: "Orice realități materiale din Univers îi corespunde ceva spiritual și orice realitate spirituală din Univers primește la un moment dat expresie în lumea materială". Fundamentarea Antroposofiei ca "știință a spiritului", a fost realizată de Rudolf Steiner cu ajutorul numeroaselor cărți pe care le-a scris ("Meta-

în 190

care l-a inițiat rosicruciene.

Rosae Crucis importantă se milioane de i Arnaud, trim Egipt unde i pe vremea f Toulouse o c cadrul celei umanitară ca sănătate, ferii cu forțele cr Lewis a dei demonstreze convocat pe farfurie de p secrete și cu minute, zinc Spencer Lew Sâ Jose, îr persoane, lab

4190

"Antroposofi Ecclesia", 0< Rosicrucienil

ROMÂNIA MASONICĂ

63

morfozele vieții sufletești", "Fiziologie ocultă", "Teosofia rosicrucienilor", "Creș- tinismul esoteric", "Mistica. Gând uman, gând cosmic", "Cunoașterea inițiativă", "Universul, Pământul și Omul", "Știința spirituală", "Știința ocultă", "Creștinismul ca fapt mistic și misterele Antichității", "Treptele inițierii", "Reîncarnare și karma", "Ierarhiile spirituale și reflectarea lor în

lumea fizică", "Știința inițiatică și cunoașterea astrilor", "Misterul biblic al Genezei", "Evanghelia după Ioan", "Omul suprasensibil în concepția antroposofică", "De la Iisus la Hristos; „Christian Rosenkreutz: viața și opera și misiunea sa", "Păzitorul Pragului", "Trezirea sufletului", "Entitățile spirituale în corpurile cerești și în regnurile naturale", "Evoluția ocultă a omului" etc. (toate traduse și în românește). Societatea Antroposofică din România a luat ființă după 1989.

1908. Anticus Mysticus Ordo Rosae Crucis (A.M.O.R.C.)

În 1908, doctorul american Spencer Lewis a întâlnit un misterios înțelept care l-a inițiat într-un castel medieval francez, de lângă Toulouse, în secretele rosicruciene. Revenit din Statele Unite, Lewis fondează "Anticus Mysticus Ordo Rosae Crucis" (A.M.O.R.C.), care a devenit, prin numărul de aderenți, cea mai importantă societate rosicruciană din toate timpurile, din lume. El cuprinde astăzi 6 milioane de membri. Originea, după Lewis, e străveche și merge până la filosoful Arnaud, trimis de regele Carol cel Mare la Ierusalim. Doi ani a călătorit Arnaud în Egipt unde i s-a transmis mesajul unei antice școli de înțelepți egipteni care au trăit pe vremea faraonului Tutmes III (1500 î.e.n.). Reîntors în Franța, a fondat la Toulouse o confrerie Rose-Croix. Deviza Ordinului: "Cea mai deplină toleranță, în cadrul celei mai stricte independențe". Ordinul este înainte de toate "o mișcare umanitară care urmărește să aducă umanității în timpul vieții terestre, mai multă sănătate, fericire și pace", dorind să-i învețe pe membrii săi "să trăiască în armonie cu forțele creatoare și constructive ale Cosmosului". La 22 iunie 1916, Spencer Lewis a declarat: Imperatorul are dreptul și datoria ca o dată în viață să demonstreze membrilor Ordinului și curioșilor o probă a înaltei sale inițieri. El l-a convocat pe un ziarist de la "New York World" la o ciudată ceremonie. Pe o farfurie de porțelan, el a pus o bucățică de zinc, a presărat-o cu 15 ingrediente secrete și cu petale de trandafir. Apoi a pus farfuria deasupra unei flăcări. După 16 minute, zincul s-a transformat în aur. Un chimist a autentificat experiența. Lui Spencer Lewis i-a succedat Ralph M. Lewis care a construit Parcul Rosicrucian din San Jose, în California (cu Universitate, o sală de congrese pentru 2000 de persoane, laboratoare, muzeu și bibliotecă).

4 1909. Danezul Max Heingel, un discipol al lui Rudolf Steiner, (fondatorul "Antroposofiei"), a înființat "The Rosicrucian Fellowship", cu sediul pe "Muntele Ecclesia", Oceanside (la 120 km. de Los Angeles). Mai există la Paris și "Asociația Rosicrucienilor". Aici se încheie povestea noastră despre Rose Croix; istoria ei a

«*•

64

ROMÂNIA MASONICĂ

ROM

cunoscut apoteoze și tenebre, multe au fost evenimente de neînțeles, și toate aceste lucruri extraordinare legate de Cavalerul Christian Rosenkreutz și de urmașii lui, vizibili și invizibili, tind să depășească, prin natura lor, puterea umană de înțelegere.

^ 1913. La Paris ia ființă Marea Lojă Națională Franceză (GLNF), singura obediență franceză recunoscută de ansamblul masoneriei universale (105 Mari Loji și Oriente). Interzice discuțiile politice în cadrul Lojei, nu primește ca membri decât pe cei care cred într-un Dumnezeu revelat, și nu admite în rândurile sale femei. Practică Ritul Scoțian Rectificat, Ritul Emulației, Ritul Scoțian Antic și Acceptat și Ritul de York. -..;-•--- .v «L

+ 1915, 27 mai. Papa Benoît XV enunță excomunicarea acelor care se înscriu într-o lojă francmasonică.

^ 1922. Congresul Internaționalei Comuniste votează în unanimitate interzicerea membrilor partidelor comuniste de a fi masoni.

4 1940-1945. în Europa ocupată, Hiler reușește să „adoarmă”

francmasoneria. Propaganda nazistă prezintă francmasoneria ca o creație evreiască, diavolească, în Franța, un fost mason, Jean Marques-Riviere, publică lucrări de "demascare" a francmasoneriei și realizează filmul "Forțele oculte", finanțat de Berlin, în care era denunțat complotul iudeo-masonic. După eliberarea Franței, el va fi condamnat la moarte. Mareșalul colaboraționist Petain desființează prin lege toate societățile secrete, inclusiv Francmasoneria, încă în timpul războiului, în 1943, generalul Charles de Gaulle, ca șef al Guvernului francez în exil, anulează această lege. ~

^ 1945-1948. Francmasoneria renaște în toate țările europene, inclusiv în România. După desființarea ei în România comunistă, vie activitate a masonilor români în exil.

^ 1946. Prim-ministrul englez Winston Churchill (gradul 4 în masoneria Ritului Scoțian Antic și Accepat) susține un discurs masonic la Universitatea din Zurich.

4 1958. E publicat manifestul "Fraternitate, Umanism, Universalism", elaborat de Marea Lojă Tradițională Simbolică "Opera" din Paris.

4 1960. Ia ființă în Statele Unite "Templul înțelegerii Reciproce", ca Asociație a Religiiilor Unite, o "construcție a Templurilor Simbolice în diferite părți ale lumii, în concordanță deplină cu doctrina francmasonică".

Adevăr

O

Ți-ai mă propună cererea î teze cu c Venerabi Rapoarte Vei fi in\ viața ta.

Mă

duți". Să j telor cu ci ascuns, al cameră so flecție".

Nu

simbolizea nevoie de descălțat, j căutarea A în"(

asupra vieț:

Tot i

ospitalitate,

i

ROMÂNIA MASONICĂ

65

if&-.
Capitolul 13

Primii pași în Templul Masonic.

Pașii Ucenicului

"Nu percepțiile senzoriale, ci spiritul este calea spre cunoașterea Adevărului. Iar cheia care deschide porțile acestui drum este ritualul sacru".

Cu voia ta, cititorule, să ne închipuim că trecem împreună pragul Templului.

Ți-ai mărturisit dorința de a intra în Francmasonerie, ai cerut unui mason să te propună Lojii. Masonul a cerut părerea Venerabilului Lojii care a pus în discuție cererea într-o Reuniune. Trei Frați au fost desemnați de către Venerabil să ancheteze cu ce te ocupi, ce opinii ai, cum te porți și fiecare dintre ei au înaintat Venerabilului câte un Raport, într-o nouă Reuniune a membrilor Lojii celor trei, Rapoartele biografice și morale asupra persoanei tale au fost discutate și aprobate.

Vei fi invitat la călătoria de inițiere masonică. E un moment solemn și important în viața ta. r

Mai întâi, vei intra în antecamera Templului, i se spune "Sala pașilor pierduți". Să nu te mire denumirile bizare ale locurilor pe care le vei vizita și ale obiectelor cu care vei intra în contact. Totul face parte dintr-un ritual străvechi, esoteric, ascuns, ale căror mistere, cu timpul, le vei desluși. "Sala pașilor pierduți" este o cameră sobră, fără decorațiuni pe pereți. Apoi, ești condus spre "Cabinetul de reflecție".

Nu ai voie să intri cu bani din metal și obiecte metalice, Metalele simbolizează Vanitatea. Te dezbraci de haină și scoți cravata, Virtutea nu are nevoie de ornamente. Cămașa ți-e descheiată, mâna dreaptă îndoită, piciorul

stâng descălțat, genunchiul drept e gol la vedere, semnificând umilitatea, care prezidează căutarea Adevărului.

În "Cabinetul de reflecție", aspirantul la gradul de Ucenic Mason meditează asupra vieții pe care a trăit-o până atunci și la viitor.

Tot ce te înconjoară are o semnificație, simboluri de alchimie, semne de ospitalitate, semne ale timpului care se scurge. "Testamentul" e o invitație să aban-

66

ROMÂNIA MASONICĂ ROMÂNI

donezi viața "profană", în realitate un soi de interogare, în patru puncte, privind datoriile masonice. O inscripție murală te avertizează: "Dacă inima ți-e cuprinsă de teamă, nu pași mai departe! Dar dacă mergi înainte, te vei purifica, vei ieși din adâncul tenebrelor, vei vedea Lumina".

Deocamdată ne aflăm în "Cabinetul de reflecție". Camera e întunecoasă, at- mosfera apăsătoare, puțin înfricoșătoare. Asemănătoare cu cea descrisă în "Mis- terele Templului Masonic" de Olimpian Ungherea (ed. Phopos, 2004). De regulă, există câteva imagini sau obiecte simbolice: un craniu (semnificând durata efemeră a vieții pământești a omului), o coasă (simbolul morții), o clepsidră cu nisip, un co- coș (semnificând forța care se trezește) etc.

Clepsidra, ceasul cu nisip semnifică scurgerea eternă a timpului. Orele care curg la infinit, îl îndeamnă pe aspirantul mason să reflecteze asupra rosturilor vieții (de unde venim și unde ne ducem) și la deșertăciune și moarte. Căderea lentă, dar continuă a firicelelor de nisip, îți va aminti de Cronos-Zeul Timpului ("Tempus irreperabile fugit") și că ne apropiem în fiecare clipă de moarte ("memento mori" - amintește-și că vei muri"), vane

sunt dorințele de mărire și bogăție, timpul ți-e drămuț, folosește-1 cu înțelepciune. "Clepsidra simbolizează a vremii scurgere eternă" (Lamartine), curgerea ei inexorabilă până la moarte, sfârșit ineluctabil al ciclului vieții omenești. Dar clepsidra mai înseamnă și o posibilitate de răsturnare a timpului, o întoarcere la origini. Forma clepsidrei, cu cele două compartimente ale sale, evocă analogia dintre sus și jos și necesitatea de a o răsturna pentru ca scurgerea să se producă în sus. De aceea, atracția se exercită de jos, afară doar dacă oferim o răsturnare în felul nostru de a vedea și de a acționa. Se cuvine să remarcăm cât de strâmtă este trecerea dintre partea de sus și cea de jos, un gât îngust prin care totuși raportul se poate stabili într-o mișcare continuă. Vidul și plinul trebui să-și urmeze unul celuilalt; există deci o trecere de la registrul superior la cel inferior, adică de la ceresc la terestru și apoi, prin răsturnare, de la terestru la ceresc. Aceasta este imaginea alegerii, mistică și alchimică". (Chevalier și Gheerbrant)

Cum arată, de regulă, "Cabinetul de reflecție?" îl descrie sugestiv Olimpian Ungherea în "Misterele Templului Masonic" (ed. Phobos, 2004):

1. Peretele de la Orient este decorat cu semnul zodiacal al Berbecului, pictat în culoarea roșie. Berbecul este prima zodie, semnificând începutul.

2. Aspirantul mason a trecut de prima încăpere, anticamera Templului, și se află la început de drum. Sub semnul zodiacal se află un cocoș. E vestitorul noii vieți aleasă de Ucenic. Un triunghi-pictat în roșu, cu vârful în sus, semnifică înaintarea către marele taine.

3. Pe peretele de Miazănoapte se află în albastru semnul zodiacal al Racului, și în alb, un schelet uman. Tot în alb scris în litere capitale cuvântul V.I.T.R.I.O.L. și simboluri ale Suflului și Sării. Racul simbolizează renașterea, fantezie, trezire. V.I.T.R.I.O.L. a fost deviza masonilor Rosi-Crucieni, în urmă cu 300 de ani; cele șapte litere semnificând "Vizitând Interiorul Pământului și

Rectifica Rectifica stranie, c nicul mas

Sul

simboliștii Gomora, j Cine trăde

Sar binevenită

Trii lume, tu a

3. P

galben. O pleacă!". S oglindă.

ROMÂNIA MASONICĂ

67

Rectificând, Purificând, vei descoperi Piatra Ocultă" ("Visita Interiora Terrae, Rectificandoque Invenies Occultum Lapidem). Scheletul uman sporește atmosfera stranie, care domnește în "Cabinetul de reflecție". Scheletul îl avertizează pe Ucenicul mason că trupul, carnea moare, dar spiritul nu are moarte.

"Oh, omule! Oh, nefericitule!

Tu ești condamnat să respiri în

acest execrabil corp destinat

morții!"

Herman Hugo: "Pia Desideria", Anvers, 1659

Sulfur, element esențial în lucrările alchimiștilor a fost preluat de simbolistica masonică pentru a reaminti sulfur și focul care au distrus Sodoma și Gomora, pedeapsa divină contra acelor care au trădat legământul cu Dumnezeu.

Cine trădează jurământul de credință și secretele Lojii poate fi pedepsit.

Sarea purifică. Intri în masonerie, ai păcate, instincte rele, purificarea e binevenită. Gradul de ucenic se mai numește Gradul de sare.

Triunghiul cu vârful în jos îți amintește rădăcinile, de unde ai apărut pe lume, tu ca om, și, în genere, viața pe această planetă.

3. Peretele de la Occident stă sub semnul zodiacal al Balanței, pictat în galben. O deviză scrisă în alb te verifică: "Dacă numai curiozitatea te-a adus

aici, pleacă!". Se mai vede un triunghi, cu vârful în sus, tăiat de-o linie orizontală și o oglindă.

68

ROMÂNIA MASONICĂ

•* Balanța e semnul zodiacal care simbolizează justiția, dreptatea. Al Doilea supraveghetor al Lojii poartă acest însemn.

Triunghiul cu vârful în sus, tăiat de o linie orizontală simbolizează lumea nevăzută, suflul cosmic care umple spațiul dintre cer și pământ.

4. Pe Peretele de la Miazăzi e așezat semnul zodiacal al Capricornului, pictat în verde. Se mai văd pictate în alb coasa și clepsidra și un triunghi cu vârful în jos, tăiat de o linie orizontală.

Capricornul este semnul zodiacal al celor prudenți, răbdători, căutători. E o poartă prin care nu pot trece decât inițiații.

Coasa taie cele șapte păcate biblice (trufia, zgârcenia, desfrânarea, lăcomia, mânia, lenea și pizma), păcate de care trebuie să se lepede masonul. Sub coasă, o deviză pictată în alb: "Dacă ai venit aici pentru distincții umane, pleacă. Noi nu te cunoaștem".

Triunghiul cu vârful tăiat de o linie orizontală. Din pământ am venit, în pământ ne întoarcem.

Oglinda. Privește-te omule, și nu uita că ești muritor. Sub privirea unui alt ochi, superior, ți se orânduiește viața.

Pe o masă vopsită în negru, lângă peretele de miazăzi, se află un craniu uman, o călimară cu o pană de scris, un candelabru cu o lumânare stinsă, trei recipiente cu sulf, sare și nisip, o cană cu apă și pâine uscată. Există și un scaun, vopsit tot în negru. Candelabrul cu lumânarea stinsă amintește că Ucenicul încă n-a primit Lumina. Maestrul Venerabil întreabă: "Ce trebuie să cerem pentru acest profan?" și Primul Supraveghetor răspunde: "Lumina, Venerabile Maestre!"

Apa și pâinea uscată simbolizează cumpătarea și modestia viitorului mason. O trimitere către viața ascetică de marii iluminați. Pe peretele de miază- noapte al Cabinetului de reflecție e fixată o candelă cu ulei, care răspândește în în- căpere puțină lumină.

Acum, după ce aspirantul mason a reflectat și și-a scris "Testamentul" în Cabinetul de reflecție, el poate pași mai departe, spre Templul Masonic propriu-zis.

Dar înainte de a trece pragul Templului, atenționează învățații Radu Comănescu și Emilian M. Dobrescu, "i se pune în piciorul stâng un papuc (semn al respectului), are pieptul descoperit în zona inimii (simbol al sincerității), brațul lui drept este descoperit (simbol al forței). I se pune o banderolă pe ochi (semn că se află sub influența tenebrelor) și o sfoară pe umăr (simbol al supunerii), înainte de intrarea în Templu, candidatul depune în păstrare temporară toate obiectele metalice, precum și cartea sa de identitate, ceea ce semnifică faptul că va renaște spiritual pentru o viață nouă în cadrul Lojii".

Cu ochii acoperiți de banderolă, ești dus spre Poarta Occidentului. Ești încă "Piatră brută", șlefându-te vei deveni "Piatră șlefuită", Ucenic mason. Templul te va ajuta să urci treptele Cunoașterii, și ale Puterii masonice până la cel mai înalt grad din masonerie, gradul 33. Deocamdată, te strădui să primești primul grad, cel de Ucenic mason. Templul în care ai intrat se vrea o replică grafică a Templului lui

T

ROMÂNIA MASONICĂ

69

Solomon. Ceremoniile ritualice ale primilor masoni, chiar dacă nu se desfășurau în Templu, care putea fi o simplă încăpere, Templul era prezent printr-o reprezentare alegorică: se întindea pe jos un covor dreptunghiular, care purta numele de Tablou.

El putea fi și desenat, pe jos cu o cretă sau cu un cărbune, și la sfârșitul Adunării, simbolurile erau șterse.

În gravura de mai jos, învățatul francmason a înscris aproape toate simbolurile existente în Templu, în primul rând, Templul se construiește prin tăierea potrivită a pietrelor. Zidurile nu au obiecte din fier. Pietrele cioplite au fost mai înainte piatră brută, aidoma masonilor care au fost piatră brută, dar prin inițiere au primit Lumina, cunoașterea. Pavimentul mozaicat în alb și negru poartă urmele pașilor Ucenicilor; pătrățelele lipsă semnifică cât de grea este calea cunoașterii. Cele două coloane (Jachin și Boaz) sunt sprijinite de un Echer. Camera de reflecție e măsurată de un Compas; prin două ferestre zăbrelete intră Lumina Soarelui și a Lunii.

Tablou de "ținută"

masonică, sec. XVIII

Deasupra Compasului se vede Steaua sclipitoare a Masoneriei Tronul, străjuit, în stânga, de Piatra cubică, și, în dreapta, de Mormântul lui Hiram (marcat de un salcâm). Fiecare obiect, cu simbolul său masonic, dar nu fii îngrijorat, simbolurile ți se vor descifra pe măsură ce vei păși mai departe.

ROMÂNIA MASONICĂ

Reprezentare masonic* de la începutul secolului XIX

' . . - • • • ! *

"Aici, cei doi ochi au devenit unul singur...Tot ce există se naște din această privire vie...Dacă acest ochi s-a închide pentru o clipită, nimic n-ar mai exista. De aceea, îl numim Ochiul deschis, Ochiul de deasupra, Ochiul sfânt, Ochiul care vede totul, Ochiul care nu doarme și nu ațipește, Ochiul care veghează asupra tuturor lucrurilor, Ochiul de care depinde existența lumii", Zohar ("Cartea înțelepciunii cabaliste")

Inima este un ochi de foc, sau o oglindă de foc, în care Dumnezeu se revelă.

Inima este un foc avid, și dacă nu o nutrim, ea se transformă într-un vallon trist și cupid".

(Jacob Bohme, Opere Teosofice, Amsterdam, 1682)

în această călătorie inițiativă, Venerabilul și ceilalți ofițeri ai Lojii sunt aproape de tine. Va trebui să treci probele privind Jurământul și Secretul; ți se vor pune întrebări esențiale privind masoneria, țelurile ei, datoriile masonului, misterele și simbolurile Templului Masonic. Radu Comănescu și Emilian M. Dobrescu au descris o astfel de probă:

„întrebare: Care este legătura care ne unește?

Răspuns: Francmasoneria.

Î.: Ce este Francmasoneria?

R.: Este o alianță universală a oamenilor luminați, uniți pentru a munci în comun la perfecționarea intelectuală și morală a umanității.

/.: Francmasoneria este o religie?

T

ROMÂNIA MASONICA

71

R.: Nu este o religie în sensul îngust al cuvântului. Dar, mai bine decât orice instituție, ea unește oamenii între ei. Din acest punct de vedere este o religie în sensul cel mai larg și mai elevat al cuvântului. . " s .

/.: Ce este un Mason?

R.: Este un om născut liber și având moravuri bune, prieten în mod egal al bogatului și al săracului, dacă aceștia sunt virtuțioși. , ; "

/.: Ce înseamnă "liber-născut?

R.: Omul născut liber este cel care vrea să renască la o nouă viață pe care i-o conferă inițierea. *. * . ' • • ' • * ? : • > ' . • - • • • • :

/.: Pentru ce spuneți Dvs. că un Mason este în mod egal prieten al bogatului și al săracului, dacă aceștia sunt virtuțioși?

R.: Pentru a indica faptul că valoarea individuală trebuie să fie apreciată în funcție de calitățile morale. Stima adresată cuiva nu trebuie să se

măsoare decât după constanța și energia pe care respectivul le aduce pentru realizarea binelui.

/..• Care sunt îndatoririle unui Mason? ,v

R.: Să evite viciul și să practice virtutea.

/.: Cum trebuie să practice virtutea un Mason?

R.: Preferând tuturor lucrurilor, Dreptatea și Adevărul.

L: Ce este salariul pentru un Mason?

R.: Recompensa muncii sale, măsura rezultatului pe care acesta îl aduce.

/.: Prin ce se exprimă "salariul" unui mason?

R.: Prin perfecționarea graduală atinsă de acesta.

/.: Ce este o Lojă masonică?

R.: Este locul secret care servește drept adăpost Masonilor pentru a-și apăra lucrările lor.

/.: Pe ce se bazează Loja Dvs. ?

R.: Pe trei mari piloni numiți: înțelepciune, Forță și Frumusețe, înțelepciunea inventează, Forța execută și Frumusețea împodobește.

/.: De ce vreți să fiți primit ca Mason?

R.: Pentru că sunt învăluit de tenebre și doresc lumina.

/.: Explicați acest răspuns.

R.: Societatea în mijlocul căreia trăim nu este decât pe jumătate civilizată.

Adevărurile esențiale sunt încă ascunse în umbră, prejudecățile și ignoranța domnesc, forța primează dreptului. Cele mai multe adevăruri și lumini se întâlnesc în Templele masonice, consacrate muncii și studiului prin intermediul unor oameni kercati și aleși.

7. / In ce constau "secretele " Ordinului Dvs. ?

R.: în cunoașterea adevărilor abstracte traduse într-un simbolism masonic.

/.: "Ce ați învățat intrând în Lojă? "

R.: Că nu este suficient pentru un om să fie în prezența Adevărului pentru a-l cunoaște. Lumina nu străfulgera spiritul uman atunci când cineva se opune

ROMÂNIA MASONICA

cunoașterii, încă ne orbesc atâtea iluzii și prejudecăți, obscuritatea domnește și noi rămânem insensibili la splendoarea adevărului.

/.: Ce înțelegeți prin lumină? '''••' "-' " - •"- '•'--'• •

R.: Soarele, Luna și Maestrul lojii.

/.: Ce raport simbolic există între aceste astre și Maestrul Lojii?

R.: Soarele reprezintă rațiunea care luminează inteligențele, Luna - imaginația care vizează ideile și Maestrul Lojii simbolizează principiul conștient iluminat de cele două astre simbolice.

î.: De unde vine Maestrul Lojii? ; .».

R.: Din Orient.

/.: Ce semnifică Occidentul în raport cu Orientul?

R.: Orientul marchează direcția de unde vine Lumina, iar Occidentul regiunea spre care se îndreaptă. Occidentul înseamnă, ca urmare, lumea vizibilă, tot ceea ce este concret; Orientul, din contră, reprezintă lumea inteligibilă, care nu se relevă decât spiritului, în alți termeni, tot ceea ce este abstract.

/.: De unde vin Ucenicii? \

R.: Din zonele nordice mai puțin luminate. Ei nu primesc decât o instrucție elementară în Masonerie.

/.: La ce oră încep și termină Masonii lucrările lor? • '•• •

R.: Alegoric, lucrările se deschid la prânz și se sfârșesc la miezul nopții.

/.: Ce semnifică aceste momente?

R.: Faptul că omul atinge jumătatea carierei sale la mijlocul vieții și apoi, până la sfârșitul vieții trebuie să depună efortul propriu pentru fericirea comună.

/..- Care este ora cea mai potrivită pentru o acțiunea?

R.: Acțiunea nu este utilă decât dacă vine la momentul potrivit. Cuceririle progresului nu se îndeplinesc decât la anumite ore. Arătându-te nerăbdător, riști să distrugi ceea ce este pe cale de pregătire. Trebuie să știi să aștepți momentul psihologic: a acționa prea devreme sau prea târziu antrenează un egal insucces.

/.: Ce vârstă aveți?

R.: Trei ani.

/.: Ce semnifică acest răspuns?

R.: Vârsta masonică a unui Frate echivalează cu gradul său. Ucenicul mason are trei ani pentru că el trebuie să fie inițiat în misterele celor trei numere.

/.: Care sunt aceste mistere?

R.: Consecințele logice duse din proprietățile intrinsece ale numerelor.

Rățiunea se bazează pe aceste noțiuni abstracte pentru că ea încearcă să rezolve problema existenței lucrurilor.

/.: Ce ați învățat din studiul numărului UNU? ' '•

R.: Că totul este unic, existent ca întreg. •' ' ' - }

! - f /.: Ce rezultă de aici?

*'• R.: Că ființa, Realitatea cu adevărul au drept simbol numărul TREI.

L: De ce?

ROMÂNIA MASONICĂ

73

R.: Pentru că ființa sau ceea ce este, ne apare ca al treilea termen pentru care extremele opuse se reconciliază.

/.: Pentru ce trudește un Ucenic?

R.: Să finiseze o Piatră brută și să-i dea o formă adecvată destinației sale.

L: Ce este aceea "Piatră brută"?

R.: Este produsul grosier al naturii, pe care meseria îl lustruiește și îl transformă.

/.: Care sunt uneltele ucenicului?

R.: Dalta și ciocanul de lemn.

/.: Ce semnificație au acestea?

R.: Dalta reprezintă gândirea elaborată, hotărârea luată, iar ciocanul - voința care o pune în mișcare.

/.: Ce semnifică treapta Uceniciei?

R.: Zelul pe care trebuie să-1 arătăm spre cel care ne luminează.

/.: Aveți vreo ambiție?

R.: Una singură: să aspir la onoarea de a fi primit în rândul Calfelor.

Așa se convinge viitorul mason că Lumina ce-o va căpăta îi va înfrumuseța viața, îl va transforma într-un om bun, moral generos. Maestrul Venerabil îl ajută purtând un Dialog ocult cu Primul Supraveghetor: "Ce trebuie să cerem pentru acest profan?" - întreabă Maestrul Venerabil. "Lumină!" - răspunde Primul Supra- veghetor, în continuare, viitorul ucenic mason este supus la patru probe "sim- boliche": Proba pământului, Proba apei, Proba aerului și Proba focului.

Pământul, Aerul, Apa și Focul, fiind cele patru elemente primordiale ale U- niversului au constituit simboluri oculte din vremuri îndepărtate. Și francmasonii secolului XVIII au apelat la aceste elemente simbolice. Pământul e Materia Primă, care a fost despărțită de ape, din pământ a fost creat Primul Om; Apa este originea vieții; Focul purifică și regenerează, Aerul semnifică viața nevăzută și neștiută, "lu- mea sensibilă a spiritualizării", iar Focul e un simbol al purificării spirituale, veș- nicia, în mitologia greacă cei care au vrut binele oamenilor dându-le Focul din ce- ruri, au fost groaznic pedepsiți de Zeus: Lucifer a fost azvârlit în adâncurile tene- brelor, Prometeu a fost înălțuit pe o stâncă în Munții Caucazului și un vultur îi devora zilnic ficatul (până ce Hercule a ucis cu o săgeată vulturul), iar Persefona a fost pedepsită să-și petreacă o treime din viață în întunericul Infernului. «»

"în general, Focul este asociat și cu termeni ce se referă la inteligențele superioare, comentează specialistul în filosofia antică greacă, Măria Genescu, un text al lui Hermes Trismegistos. "Astfel, Dionisie pseudo-Areopagitul situează fo- cul la nivelul cel mai de sus al ierarhiei îngerești: "Noi spunem că toate numele a- tribuite inteligențelor cerești reprezintă aptitudinile lor

(...) Sfânta denumire de se-rafimi înseamnă, pentru cei ce cunosc limba ebraică, cei care ard, cei care în- flăcărează (...) dar și efuzii de înțelepciune, și este singura clasă de îngeri ce poate veni în contact cu divinitatea. Dar, chiar și serafimii, în fața focului ce emană de la Dumnezeu, își folosesc prima pereche de aripi pentru a-și acoperi ochii".

ROMÂNIA MASONICA

5. Michelspacher: Cabala,

Augsburg, 1628.

Un Templu clădit

între Ignis (Foc), Aeris

(Aer), Aqae (Apă)

și Terra (Pământ)

La fel ca și Soarele, focul are o dublă acțiune: una ce purifică, fecundează sau înluminează și o alta care, prin flacără, arde, distruge și nimicește sau, prin fum, întunecă și asfixiază. Biserica creștină apreciază că arderea prin foc duce la lumina adevărului: "Pentru că în foc se descoperă, și focul însuși va lămuri în ce fel este lucrul fiecăruia (...) Dacă lucrul cuiva se arde în el va fi păgubit; el însă se va mântui, dar așa ca prin foc". (Corinteni 1).

Pornind de la acțiunea "purificatoare" a focului, diferite religii, printre care și cea creștină, au folosit focul ca instrument de diferențiere a credincioșilor de necredincioși, admitându-se premisa că cei cu adevărat credincioși sunt ocoliți de acțiunea combustivă a focului, în sensul acesta, istoria ne oferă numeroase exemple de histerie piromanică, în numele adevăratei credințe. Iată, de pildă, ce fel de pedepse imagina Tertullian (c. 155-c.220) pentru amatorii de spectacole: "Oh! Cât voi admira, cum am să râd, cum am să mă bucur, cum voi triumfa când am să-i văd pe monarhii superbi și pe zeii imaginari scoțând gemete înspăimântătoare în abisul cel mai profund; pe toți magistrații care au persecutat numele lui Dumnezeu topindu-se în cuptoare de zece ori mai fierbinți decât cele în care merg creștinii păcătoși; pe înțelepții filosofi arzând în mijlocul flăcărilor împreună cu discipolii

pe care i-au convertit; pe marii poeți tremurând în fața judecății lui Iisus Hristos și nu a lui Minos; pe actorii din tragedii ridicându-și vocile, mai puternice ca oricând, pentru a-și răzni durerile" (De Spectaculis). împăratul creștin Constantin cel Mare (270-337), cel dintâi, a legiferat arderea pe rug pentru abateri de la morala creștină".

În "Divina Comedie", Dante Alighieri, ajuns în Paradis, are revelația celor patru elemente, privind spre Pământ: "Văd Foc, Văzduh, Țărână și Apă în lume".

Cele patru probe (ale Focului, Pământului, Aerului și Apei) la care e supus Ucenicul mason sunt pur simbolice, dar necesare avansării sale spre gradul masonic următor, cel de Calfa.

După ce a trecut probele și a făcut cele "Trei călătorii" în Templu, fiecare e- tapă având solidaritatea sa masonică, imagine a interdependenței oamenilor, aspirantul are în sfârșit bucuria de a fi primit Ucenic.

Marele Maestru Mihail Sadoveanu a fixat în scris "Trăsăturile necesare ale unui neofit (nou inițiat)":

"Un neofit trebuie să exercite discreția, să practice toleranța, să se deprindă a ciopli piatra brută.

Ceremonialul tradițional de recepție nu are valoare decât prin contribuția vie a neofitului, care trebuie să se silească a-și armoniza viața cu noua disciplină pe care a acceptat-o.

În primul rând i se recomandă discreția. Ce înseamnă asta? De ce discreție, când nu avem a ascunde nimic?

A fi discret, a tăcea și a asculta e o bună rânduială pentru un care vrea să se deprindă a gândi. Ideile se dezvoltă și rodesc în meditație și tăcere,

mtr-un fel de colocviu cu tine însuși. Opiniile bine raționale sunt un rezultat al dezbaterilor intime, înțeleptul cugetă mult și vorbește puțin.

Un neofit trebuie, în general, să se arate foarte rezervat față de profani. Orice prozelitism intempestiv îi este interzis. Adevărurile rău înțelese sunt ca otrăvurile medicinale greșit administrate.

A fi înțeles rău de neintelenți sau răuvoitori e și dăunător și primejdios.

Masoneria, în oficiile ei, se adresează și inteligenței, și imaginației și sentimentului.

Tradițiile și simbolurile ei nu pot fi expuse în convorbiri particulare, în mijlocul frivolității obișnuite, fără a provoca zâmbete ori nedumerire.

Neofitului i se recomandă deci răbdare... Să asculte orice păreri și demonstrații ale altora încercând să-și facă judecata sa proprie în afară de presiuni și interese, având deasupra sa lumina ideală a Binelui obștesc și a Justiției în sine".

12 luni mai târziu, ucenicul poate fi inițiat în al doilea grad masonic: Calfa (Companion). El va întreprinde cinci "călătorii" în interiorul Templului masonic.

Nu mai sunt călătorii în care masonul e supus unor probe. Ucenicul și Companionul primesc în decursul "Călătoriilor" uneltele profesiei:

1. Ciocanul și Dalta cu care vor cizela "Piatra brută". Simboluri ale ignoranței de care trebuie să ne curățăm.

2. Echerul și Compasul, o invitație la precizie, măsură, armonie. Echerul sugerează toleranța, echilibrul, căci reunind verticalul cu orizontalul conciliază cele două contrarii.

..*>!

- 3. Rigla și levierul sunt simbolurile rectitudinii, coerenței, puterii.
; 4. Nivelă, simbolizând și ea moderația și egalitatea, care trebuie, cum spune

ritualul, s-o cauți înălțând omul prin instrucție și educație.

5. Mistria e înmănată în a cincea călătorie; masonul nu trebuie să piardă niciodată gustul perfecțiunii, care cere o trudă infinită.

Masonul e condus apoi lângă coloana din Nord, unde i se arată Steaua stră-lucitoare, cu litera G în centrul ei (God-Dumnezeu). Dar litera G mai poate semni- fica Geometria, Gravitația, Generațiile, Geniul, Gnosa. E litera care sintetizează toate științele, toate forțele, totul.

După un an de viață masonică, Companionul poate accede la gradul de Ma- estru. Promovarea însă la acest înalt grad masonic este condiționată de prezentarea unei teze, expusă oral timp de 20 de minute. Subiectul e ales împreună cu Venerabilul Lojii. Teza are o tentă intelectuală. Dacă Ucenicul a trecut la gradul de Companion printr-un scrutin ritual secret cu bile negre și albe, votul pentru admiterea Companionului în rândurile Maeștrilor se face cu mâna ridicată. Ca Ucenic, masonul nu avea voie să ia cuvântul la adunările lojii; acum companionul poate să participe la discuții; să inițieze și să fie ales într-o funcție masonică superioară.*

Francmasoneria nu e numai o societate inițiatică, ci și dintr-un anumit punct de vedere o școală de semiologie (știința semnelor), un lăcaș de gândire, un Templu al cuvântului. Cu strălucire e exemplificat acest lucru în ritualurile simbolice prin care un mason urcă la gradul de Maestru.

Iată Tabloul masonic al acestei ceremonii, așa cum o dezvăluie grafic "Ordinul francmasonic dezvăluit de ...", o carte apărută la Amsterdam, în 1745.

Acum, Hiram e în coșciug "mort" dar așteaptă "reînvierea". Un mason a împrumutat trupul său lui Hiram, identificându-se cu Arhitectul-șef al Templului lui Solomon. Ceremonia pare melodramatică, în semi-obscuritatea Templului Lojii.

Dar așa se desfășoară piesa. Mergând cu spatele, companionul care va deveni Maestru intră în Templu, unde e așteptat de cei nouă Maeștri

(însemnați pe Tabloul de mai sus cu litera O). Mersul cu spatele semnifică că masonul nu a uitat tot ce a învățat ca Ucenic și Companion. Venerabilul anunță că o mare nenorocire s-a abătut asupra Masoneriei și că unii masoni sunt bănuți de trădare. Companionul se oprește înaintea celor trei scări, cu spatele la Debhir (Heikal, locul sfânt, prima cameră de dincolo de vestibul, care nu are acces). Maeștrii îl supun unui examen de conștiințe masonice, după ce i se recunoaște valoarea de a păși mai departe, companionului i se relevă circumstanțele în care a fost ucis Hiram. Fratele care era culcat într-un coșciug, reprezentându-l pe Maestrul biblic, se ridică și dispare.

Companionul devine Hiram și re trăiește drama morții lui. Doi "trădători" îl așteaptă, unul la Poarta Occidentului, îl lovește pe umărul drept cu nivela; al doilea la Poarta Nordică, îl lovește cu Echerul peste gât. Grav rănit, companionul Hiram ajunge la Poarta Orientului, unde cel de-al treilea trădător îl lovește mortal în frunte

* Gradul de Maestru sau Ceremonia ocultă a reînvierii lui Hiram (după Alain Guichard, Leș Franc-Macons, Grasset, Paris, 1969) ; - ;

ROMÂNIA MASONICĂ

77

cu un ciocan. Cei trei ucigași au vrut să-i smulgă lui Hiram secretele meseriei.

Primul a acționat orb și ros de ambiție și simbolizează Ignoranța, al doilea trădător, care a lovit cu Echerul (care semnifică Toleranța) e un fanatic. Un avertisment la adresa acelor care vor să-și impună convingerile prin constrângere, al treilea trădător care lovește cu ciocanul e un nebun, el țintește creierul lui hiram. Acesta preferă să moară și să nu trădeze secretul, oferă o lecție de fidelitate. Totuși, moartea lui Hiram semnifică un eșec, pentru că propriii săi oameni îl trădează. Cu alte cuvinte, chiar și cel mai minunat dintre conducători are minusurile sale.

Perfecțiunea nu este decât un ideal la care trebuie să năzuim. ^o-, -jb
t'-' itwniH tul

A - Locul Venerabilului în timpul
ceremoniei de primire a unui nou
Maestru; B -Altarul pe care se
află Biblia și Ciocanul; K-
lacrimile vărsate la moartea lui
Hiram; G-secretul nedezvăluit al
lui Hiram; O-locul unde stau
principalii ofițeri ai Lojii; X-
viitorul Maestru se pregătește^ să
traverseze drumul ritualului, în ce
privește simbolul sicriului, în
ritualurile masonice, după unii
exegeți, și-ar avea izvorul în
mitologia egipteană antică, unde
zeul Osiris a fost în mod perfid
asasinat de Typhon (Set). Acesta a
tăiat cadavrul în bucăți și le-a
risipit. Zeița Isis a adunat fragmentele trupului, în afară de membrul
viril, care a fost înghițit
de un pește. Trupul lui Osiris poate renaște chiar f ară penisul
pierdut (aluzie la natura
hermafrodită, mult discutată de
filosofia hermetică). Pentru mulți
istorici ai francmasoneriei,
masonii sunt copiii lui Isis, văduva
lui Osiris, sau copiii mamei lui
Hiram, care și ea era văduvă.
Separarea unui Frate e marcată
de "semnul tristeții", ridicarea
celor două mâini înlănțuite
deasupra capului, însoțite de

strigătul: "Mie, copiii Văduvei".

78

ROMÂNIA MASONICĂ

Așadar, companionul a căzut, după ce primit lovitura de ciocan în cap, e "mort". Doi Frați îl așează în sicriu, acoperindu-i fața cu o tablă rituală, iar corpul cu o pânză neagră, peste care e pusă o ramură de salcâm (în Lojile feminine, salcâmul e înlocuit cu un trandafir). Companionul zace cu brațul stâng întins de-a lungul trupului, brațul drept în formă de Echer și genunchiul drept îndoit, de asemenea în poziție de Echer. Templul e întunecos, o luminiță arde deasupra Venerabilului. Simbolul care figurează a patra literă a alfabetului grec, Delta, are în centrul ei "ochiul Domnului". Trei Maeștri, apoi cinci, apoi șapte, pornesc în căutarea lui Hiram. Ei descoperă tulpina de salcâm, un compas și un echer. Fără nici o îndoielă, acolo se află trupul lui Hiram. Tulpina de salcâm e simbolul vieții care iese din cadavru. Când descoperă trupul, masonii fac un "semn de groază" și strigă cti toții: "Mac Benah, carnea e desprinsă de os". Mac Benah este putrefacția. Marele Expert îi prinde mâna dreaptă a lui Hiram, îi pune mâna stângă pe umăr, picior lângă picior, genunchi lângă genunchi, îl ridică și-i dă tripla acoladă frățască. Hiram- Companionul poate părăsi coșciugul.

Lanțul format de Frați în jurul "cadavrului" are o dimensiune metafizică și cabalistică. E un mit care spune că pentru a renaște într-o viață superioară, trebuie mai întâi să moară cea inferioară. Și ce-au însemnat semnele masonice? Joncțiunea mâinilor simbolizează ajutorul la necazuri; contactul picioarelor înseamnă solidaritatea, mâna stângă pe umăr semnifică dispoziția de a asculta sfaturile înțelepte atingerea genunchilor - semnul modestiei în căutarea adevărului, iar acoladele frățesti anunță bucuriile promise spiritelor înfrățite.

Astfel, Hiram a renăscut și un nou Maestru va fi onorat ca și cum anticul Hiram s-a reîncarnat în el. Bineînțeles că totul e simbolic.

Lumina inundă Templul, companionul se îndreaptă spre Steaua strălucitoare situată lângă Coloana Nord. Se aude muzică de Mozart, genialul compozitor mason care a știut să utilizeze cele 7 note care formează gama Armoniei Universale Venerabilul îl conduce la Delphir, unde el va jura pe-o ramură de salcâm că nu vi destăinui nimănui secretele ritualului la care a fost supus. Frații sunt invitați să sâr- bătorească "nașterea" unui nou Maestru printr-o "Baterie" de 7 aplauze prelungite.

Venerabilul pronunță un scurt discurs în onoarea noului Maestru, tema fiind, mai întotdeauna, simbolistica Masoneriei.

Există variante ale acestei ceremonii dar, în genere, ritualul simbolic e în toate Lojile asemănător celui descris mai sus. Regăsim toate etapele Marii Opere regicidul, putrefacția și reînvierea în gradele superioare ale Francmasoneriei. Cum am văzut, moartea legendarului constructor al Templului lui Solomon, Hiram Abif, constituie punctul central al ritualului.

Inspirându-se dintr-o asemenea ceremonie, marele scriitor James Joyce descrie într-un roman moartea și reînvierea la viață a unui mason, Tom Finnegan, numit uneori Finagain (niciodată sfârșitul). De altfel și numele eroului romanului e un joc de cuvinte: Finegan, fin negans, negarea sfârșitului. Sfârșitul, moartea lui Hiram, va fi negată continuu de Maeștrii care duc Opera masonică mai departe...

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 14

"Luminile cele mari" și "Luminile cele mici"

sv i,^ ale Templului Masonic

Așadar, primind primul grad al masoneriei, cel de Ucenic, masonul care nu mai e "Piatră brută", tinde să se șlefuiască, să citească, să învețe, să

ajungă "Piatră șlefuită", adică să urce în grad. El a devenit Frate și ia parte activă la reuniunile Lojii albastre (care cuprinde primele trei grade). Când i s-a scos eșarfa care îi acoperea ochii înseamnă că a primit Lumina, vede, a devenit Francmason. Acum, se pregătește să primească cel de-al doilea grad al francmasoneriei, cel de Calfa, în Atelierul Calfelor, el va descoperi că inițierea nu se încheie de fapt niciodată, cunoașterea nu are sfârșit și cărțile înțelepciunii sunt numeroase, și între cele mai importante sunt cărțile sacre religioase Biblia (Vechiul și Noul Testament) și Coranul, cărțile filosofilor antici greci (Platon, Pythagora, Hermes Trismegistul), ale alchimiștilor și misticilor Evului Mediu, ale gândirii antice egiptene și orientale, de la manuscrisele distruse ale civilizației sud-americe aztece și cartea nescrisă a lui Zamolxis și până la teoriile moderne ale fizicianului Albert Einstein și romanele lui James Joyce. Cultura lumii! Cu toate simbolurile, Calfa se va întâlni în Templul Masonic, dar mai înainte de a le enumera și de a le desluși secretele, să ne familiarizăm cu termenul de Templu.

Miturile și cele mai vechi credințe ale oamenilor sunt legate de un lăcaș închinat divinității, Templul. Să nu ne mire că și istoria francmasoneriei începe cu construirea unui Templu, Marele Templu al Regelui Solomon. Printre masoni, me- seriașii, constructorii de catedrale, nu au avut nevoie de un Templu în regula- mentele lor de asociere; abia peste câteva sute de ani, pe la 1730, Templul lui Solomon a apărut în primele ritualuri de înălțare a masonilor la gradul de Maestru. Dacă a fost necesar de creat acest grad masonic, nici un alt personaj simbolizând pe inițiatul perfect, nu l-ar fi putut reprezenta mai deplac, ca acel minunat tăietor de piatră, inspiratul lucrător în bronz și metale prețioase, Marele Arhitect al Templului lui Solomon, biblicul Hiram. O dată cu Hiram, a intrat în simbolistica masonică și

Templul. Loja era o copie pământească a Templului biblic și inițierea avea multă învățătură să transmită Ucenicilor și Companionilor, legată de misterele Templului.

Nu numai Templul evreiesc sau creștin născuseră vreme de milenii o istorie religioasă magnifică; acestea i se adaugă milenii de mitologie și credințe ale altor popoare.

În Templu sălășluiește Divinitatea sau din Templu începe urcușul spre Cer, dacă nu pe o simplă scară, ca cea a biblicului Iacov, atunci pe căile foarte complicate ale scării rozicrucienilor masonici, în Dicționarul de simboluri al lui Chevalier și Gheerbrant, termenului "Templu" i se dau multiple semnificații simbolice:

"Templul este o reflectare a lumii divine. Arhitectura lui este adomă reprezentării pe care o au oamenii despre divin: efervescență a vieții în templul hindus, măsură în templele de pe Acropole, înțelepciune și dragoste în templele creștine, legământul dintre pământ și cer în moschei. Templele sunt replici pământești ale arhetipurilor cerești, ca și imagini cosmice. Cosmologia și teologia devin astfel solidare în mintea oamenilor, ca și în lucrările lor închinare zeilor. Universul însuși este conceput ca un templu, iar misticii vor face din sufletul omenesc templul Sfântului Duh...

Cuvântul templu este legat de observarea mișcării astrelor. Templum însemna, la origine, porțiunea de cer pe care autorul roman o delimita cu ajutorul bețișorului său și înăuntrul căreia urmărea fie fenomenele naturale, fie zborul păsărilor: acest termen a ajuns să desemneze locul sau edificiul sacru în care se practica observarea cerului. Tot astfel, cuvântul grecesc „temenos”, care vine din același radical tem- (a tăia, a delimita, a împărți) desemna locul rezervat zeilor, incinta sacră dimprejurul unui sanctuar și care era un loc inviolabil.

Templul este casa lui Dumnezeu pe pământ, locul Prezenței sale reale. De aceea, orice templu se află așezat drept sub Palatul ceresc și, astfel, în centrul lumii. Templele din Ierusalim, Delfi, Angkor, Borobudur, cele din America Centrală ș.a. sunt centre ale lumii. Aici se naște și se rezumă

spațiul. De unde importanța orientării lor care este, în toate religiile, unul din elementele principale în construirea unui templu.

Templul urmează modelul divin: planul templului din Ierusalim i-a fost revelat lui David (...)

Templul pe care regele Solomon i l-a înălțat lui Dumnezeu este un model de simbolistică geometrică. Jertfelnicul trebuie să fie și pătrat (Ieșirea, 27,1).

Dimensiunile pătrate și pătratele duble, pentru care Biblia are o adevărată pre-dilecție, se regăsesc în multe biserici romane, cum ar fi aceea de la Saint-Benoit-sur-Loire. În manuscrisele privitoare la breslele medievale, Templul lui Solomon este adeseori citat ca model. Simbolismul cosmic al Templului este evident. Atât Josephus, cât și Philon arată că Templul întruchipează cosmosul și că fiecare obiect din Templu este așezat acolo cu rânduială.

ROMÂNIA MASONICĂ °I

Philon mai arată că altarul mireasmelor simbolizează acțiunea de mulțumire ce proslăvește desăvârșita bunătate a lui Dumnezeu din cer. Sfeșnicul cu șapte brațe închipuie cele șapte planete; Masa reprezintă mulțumirea adusă pentru tot ce se săvârșește în ordinea terestră. Pe Masă, douăsprezece pâini simbolizează lunile anului: sunt pâinile punerii înaintea (pâini ale fețelor divine). Chivotul legământului este așezat sub aripile heruvimilor; el este simbolul lucrurilor de înțeles. Piatra de temelie a Templului avea o valoare cosmică: ea va fi identificată cu piatra de la El-Bet-El, de unde Iacov a putut contempla cerurile deschise (Facerea, 35,7).

Această piatră este centrul lumii, punctul în care comunică pământul cu cerul.

În vedenia lui, Iezechiel (40-42) ne înfățișează dimensiunile noului Templu.

Templul lui Solomon nu este singurul care se prezintă încărcat cu un simbolism cosmic. Toate templele autentice o fac, iar lucrările lui Schwaller de Lubicz au reconfirmat-o de curând.

Tradiția egipteană a Templului s-a transmis până la biserica romană, trecând prin Templul Domnului construit de Solomon. Petrus Damianus va spune că biserica reprezintă chipul lumii.

Biserica de piatră oferă imaginea imensei cetăți a lui Dumnezeu despre care vorbea Sf. Augustin și care este alcătuită din toți creștinii, întocmai cum clădirea este alcătuită din pietre...

Referindu-se la Hiram și la Templul lui Solomon, francmasoneria a elaborat o întreagă simbolistică.

Templul poate fi considerat drept o imagine simbolică a Omului și a Lumii:

pentru a ajunge la cunoașterea cerească, trebuie să îplinești în tine însuți, să trăiești în duh, propria-ți construcție și apărare...Orientarea însăși a templului, cu orientarea spre Occident și scaunul Venerabilului spre Orient, aidoma catedralelor, este și ea un simbol.

Templul simbolizează drumul ce duce de la Occident spre Orient, adică spre lumină. Este un loc sacru, simbolic. Dacă i se pun întrebări despre dimensiunile Templului, masonul trebuie întotdeauna să răspundă: lungimea lui se întinde de la Occident la Orient, lățimea - de la Septentrion la Miazăzi, înălțimea - de la Nadir la Zenit.

Templul este o imagine a cosmosului, de aceea dimensiunile sale nu pot fi definite. Tavanul este în formă de boltă înstelată: el reprezintă cerul nopții cu puzderia lui de stele. La Orient, în spatele scaunului pe care sade Venerabilul, apare Delta de lumină: un triunghi cu un "ochi în mijlocul ochiului divin".

Masonul în Templu e la el acasă; Templul reflectă proporțiile corpului uman.

Celebrul desen "Studiu de proporții după Vitruviu" de Leonardo da Vinci (în stânga) și

planul de construcție al unei bazilici după măsurile omului (în dreapta).

"Anticii construiau templele lor, după modelul corpului omului, tot așa cum Dumnezeu t

construit mașinăria lumii după simetria cu care l-a creat pe om „

:''' *' " (Agripa de Nettensheim: De occulta philosophia, 1508).

"Când omul întinde brațele și picioarele, informează de cruce, el trasează un cerc plasând

vârful compasului în buric, care formează centrul. Noe și Regele Solomon au ținut

seama de aceste proporții ale corpului omului atunci când au construit primul - o Arca,

al doilea - Templul din Ierusalim" (A. Kircher: Arca Noe, Amsterdam, 1675).

În covorul emblematic masonic din paginile următoare, în centru e Pământul reprezentând "Loja Adevărată", loja secretă pe care trebuie abia s-o descoperi și s-o exploatezi, adică să-ți sondezi spațiul spiritual interior. Echerul și Compasul sunt simboluri masonice majore; echerul semnifică echitatea, legalitatea, legitimitatea, iubirea față de Marele Arhitect al Universului și față de oameni; compasul - simbolul ordinii în cosmos și pe pământ, este emblema geometriei, și a științelor exacte, semnifică justiția, prudența, adevărul, ambele echerul și compasul simbolizează munca cinstită. Între compas și echer tronează Hexagrama, "Pecetea lui Solomon" alcătuită din două triunghiuri echilaterale, unul cu vârful în sus, celălalt cu vârful în jos, formând o stea cu șase colțuri (vezi în capitolul consacrat "Numerelor sacre", multiplele simboluri ale Hexagramei). Cinci stele arzătoare acoperă spațiul dintre Soare și Lună, stelele sunt și ele astre luminoase, surse de Lumină, deci simboluri ale spiritului.

Este steaua scilpitoare a Masoneriei, centrul mistic al evoluției omului.

După cum vedem, simbolistica Luminii și a întunericului ocupă un loc important în Francmasonerie. Francmasonul este căutătorul luminii; candidatul la inițiere primește Lumina; într-o Lojă francmasonică nou

înființată Lumina este adusă; la lucrările rituale Templul luminează; Luminile mari și Luminile mici au o impor-

ROMÂNIA MASONICĂ

83

Acest covor masonic apare într-o carte intitulată "Frații teoreticieni sau al

doilea grad al rosicrucienilor", publicată la Regensburg, în 1785. E un cumul de simboluri masonice axate între cei doi aștri - Soarele și Luna — surse primordiale de Lumină. Când devii francmason înseamnă că ai primit Lumina, în timpul ceremoniei, eșarfa care-ți acoperă ochii e dată deoparte. Ai fost un profan, un orb, dar din acest moment începi să vezi. Ceremonia are loc în prezența Venerabilului, cei doi Supraveghetori, Oratorul și Secretarul. Vom vedea în alt capitol rolul fiecăruia, deocamdată relatăm că în vechile ritualuri, cele Trei Lumini ale Lojei erau Soarele, Luna și Maestrul Venerabil,

tanță decisivă. Simbolistica asociată cultului Luminii își are expresia și în venerarea Răsăritului, făcând ca acesta să devină locul sfânt al Templului misterelor”

(Lennhoff-Posner). Obiectele simbolice - Cartea, Echerul și Compasul - semnifică "Luminile cele mari", iar "Luminile cele mici" (de pe cele trei coloane ale Templului - înțelepciunea, Frumusețea și Puterea) simbolizează Maestrul Lojii și pe cei doi Supraveghetori.

Culturile cu influențe patriarhale percep lumina ca "masculină" iar întinericul ca "feminin". Vechea religie persană pune în prim-plan lupta luminii (Ormuzd) împotriva întinericului (Ahriman), împărăția luminii fiind de natură divină, iar cea a întinericului de natură demonică. Ideea "revelată" în mod direct, cu privire la înălțarea spre lumină trecând prin întineric constituie tema celor mai multe doctrine ale inițierii, în esoteria iudaică a Kabbalei, lumina primordială este esența divinității, așa cum în creștinism Mântuitorul este numit "lumina lumii". Asocierea ideatică „lumină-soare-divinitate" și „lupta împotriva răului" sunt clar relevate de un imn neobabilonian închinat zeului Soarelui, Shamash (sec. 9 î.Hr.): „Zeul Shamash, cel care luminează întinericul, care aprinde cerul și care nimicește răul atât jos cât și sus...Toți principii se bucură să te privească, toți zeii cerești te aclamă. Lucrurile ascunse le privesc în strălucirea ta și de aceea pasul lor este sigur sub strălucirea luminii tale... Toate porțile cerului stau larg deschise, iar tu primești toate jertfele aduse zeilor cerești!" Este foarte cunoscut imnul luminii solare al „împăratului eretic" al Egiptului, Ekhnaton (Soare): „Frumos răsări în locuri de lumină ale cerului, tu Soare viu, care ai început primul să trăiești! Ai strălucit în locurile de lumină de la răsărit și ai inundat cu frumusețea ta toate ținuturile..."

84

ROMÂNIA MASONICĂ

Eyrene Philalethe (Thomas Vaughan):

Lumen de Lumine, Hamburg, 1693

Lumina este simbolul universal al

Divinității.

La începutul lumii, Dumnezeu a spus să se facă Lumină și întinericul a fost

izgonit. Lumina și întinericul

reprezintă cel mai important sistem
dual de forțe polare. Lumina Soarelui
simbolizează cunoașterea directă, iar
lumina Lunii este cunoașterea
meditativă, învățatul mason dezvăluia
că numai cei puri ajung la "Lumina
Universului". Tezaurul, "mercurul
înțelepților", e întruchipat de
Dragonul Verde. Singurii care îl pot
descoperi sunt cei care sunt puri
precum copiii mici,

în universul ideatic manicheist și gnostic este pregnantă simbolistica
lumină-spirit.

Fondatorul acestei religii, profetul semilegendar iranian Mani sau
Manes (aprox.

215-275 d. Hr.), predica istoria celor trei ere ale universului: cea a
creației, cea a amestecării luminii cu întunericul și cea actuală, în care
particulele de lumină trebuie să se întoarcă în ținuturile cerești natale. Ele
izvorau din natura pământească și formau sus Soarele, Luna și Stelele. Ca
stâlpi ai gloriei și măreției, în prima jumătate a lunii ele urcă spre lună, până
când aceasta și-a rotunjit discul. De aici se ridică spre soare și spre
paradisul luminii. Sufletul purificat, imediat după ce a părăsit trupul omului
este condus de trei îngeri în această împărăție a luminii și aici primește, de
la judecătorul adevărului, ca preț al biruinței, veșmântul și coroana (cununa
și diadema) de lumină, în spațiul iudeo-creștin, lumina are, de asemenea,
calități proprii și nu este considerată ca o emanație a soarelui. Despărțirea
luminii de întuneric este, în capitolul despre geneză, prima manifestare a
divinității, în timp ce soarele și luna abia mai târziu sunt așezate pe bolta
cerească - evident separând

ROMÂNIA MASONICĂ

în mod conștient acest univers ideatic religios de cel al venerării zeilor soarelui din mitologia popoarelor „păgâne” din jur. În legende de iudeilor, această particularitate, relevată de mitul creației, este explicată prin faptul că Creatorul a ascuns lumina creată în prima zi, căci a prevăzut că semințiile pământene ce vor veni se vor mânia pe el. „El a spus către sine: Nelegiuții nu sunt vrednici ca această lumină să-și trimită razele asupra lor; ei trebuie să se mulțumească cu soarele și luna, a căror lumină cândva va dispărea. Lumina dintâi, însă, care este veșnică, trebuie să fie lumină pentru cei dreapți care vor veni”. - Iconografia creștină timpurie folosește totuși razele solare stilizate pentru ca, prin cununile de lumină ale aureolelor și nimburilor, să dea expresie legăturii ideatice între divinitate și lumină, de pildă por- nind de la Psalmul biblic 103: „Doamne, Dumnezeul meu, măritu- Te-ai foarte! în- tru strălucire și mare podoabă Te-ai îmbrăcat; Cel ce te îmbraci cu lumina ca și cu o mantie...” Este evident că cuvintele lui Hristos: „Eu sunt lumina lumii” a avut o mare influență asupra simbolisticii creștine a luminii astfel încât candela este considerată de biserica catolică „lumina veșnică”, lumina care, după ruga plină de evlavie, se spune că îi luminează și pe cei morți. Lumânările sunt purtătoare ale luminii, de pildă lumânările de Paște și cele pentru casă, care sunt sfințite în biserică la „Intrarea Maicii Domnului în biserică” (la 2 februarie). Lumânările de botez și de cununie transmit celui ce percepe cu credință mesajul nu doar o simbolistică abstractă, ci și o stare de profundă comuniune emoțională. Credința populară este deseori stăpânită de ideea că simpla aprindere a lumânărilor sfințite care își răspândesc lumina lor blândă apără de vremea rea și de grindină, de inundații și de boală dacă credincioșii, la vederea ei, imploră ajutorul divin pentru a fi apărați.

Această simbolistică, firește, nu se limitează doar la spațiul creștin. Și în budism lumina simbolizează plastic descoperirea adevărului și trecerea

dincolo de lumea materială, în drumul spre aflarea realității absolute, spre Nirvana cea fără de culoare și fără formă; în hinduism lumina este o metaforă pentru înțelepciune, pentru perceperea spirituală a laturii divine a personalității (Atman) și o manifestare a lui Krișna, stăpânul luminii, în Islam lumina poartă un nume sacru (Nur), căci „Allah este lumina cerului și pământului” - Ideea de lumină joacă un rol foarte important în doctrina mistică iudaică (Kabbala); de pildă în cartea Zohar lumina primordială Or (de fapt Awr), care s-a ivit și s-a întins din tainele misteriosului eter primordial, Awir, este revelația „abisului En-Sof. Abia după lumină apare, în această cosmologie mistică, întunericul. O boltă mijlocitoare „a pus capăt luptei dintre cele două forțe, lumina și întunericul, ceea ce ne amintește de simbolistica Arcei Regale din francmasonerie” (apud. Chevalier și Gheerbraut).

În Muzeul Hermetismului, Luna stă alături de Soare, cel mai important astru al simbolisticii Luminii. Biedermann consideră Luna ca „element feminin”, în primul rând datorită caracteristicii sale de corp ceresc care primește pasiv lumina, în sensul vechiului principiu chinez Yin, dar și datorită similitudinii dintre luna lunară și ciclul menstrual feminin. Apariția și dispariția sa, ca și schimbarea repe-

ț

ROMÂNIA MASONICĂ

tată a formei, sunt un simbol profund al oricărei idei de „moarte și naștere”, în legende iudeilor (E. Bin Gorion) există un mit simbolistic deosebit de expresiv, care are la bază sistemul dual soare/lună și care are menirea de a clarifica din ce motiv luna, ca unul din cei doi „aștri”, nu-și mai răspândește lumina slabă. Creatorul îi explică lunii că există două

tărâmurii, Lumea Aceasta și Lumea de Dincolo și că existența celor două lumini arată această polaritate. Deoarece Lunii i s-a dat tărâmul cel mare al Lumii de Dincolo, luna nu a fost mulțumită că nu întrece în strălucire Soarele. „Atunci Domnul spuse: îmi este limpede; gândește că te voi face pe tine mare și voi micșora soarele, însă întrucât gândești rău despre Soare, tu vei deveni mai mică și strălucirea ta va fi de ăiazece de ori mai mică decât a lui. Atunci luna spuse către Domnul: O, Soare al lumii! Era numai o simplă vorbă pe care ara spus-o și pentru asta trebuie să fiu atât de greu pedepsită? Și Domnul a spus: într-o zi, cândva (cu alte cuvinte, după Judecata de Apoi) vei redeveni la fel de mare ca Soarele și „strălucirea Lunii va fi ca strălucirea Soarelui". Semnul apocalipsei (vezi Sfârșitul lumii) este însă întunecarea Lunii (Ioel, 4:15). Luna era asociată nu numai cu latura nocturnă de dincolo a lumii, ci și, așa cum se întâmplă deseori în Israel, cu feminitatea, după cum sugerează analogia dintre ciclul menstrual și trecerea lunii în altă fază. Acest aspect rezultă și din asocierea sa cu ideea de „fertilitate". Femeile și animalele de casă (cămila) purtau la gât, ca podoabă, o mică lună. - Apologetul grec Teofil din Antiohia (sec. 2 d.Hr.) a perceput Soarele și Luna tot ca simboluri duale, ca „purtaătoare de simboluri ale unui mare mister. Și anume, Soarele este simbolul divinității, iar Luna simbolul omului" (care primește lumina de la soare). Origenes (184-254 d.Hr.) interpretează într-un mod similar luna cea purtaătoare de lumină, ca simbol al bisericii care dă apoi mai departe sfințenie tuturor credincioșilor. Este evidentă similitudinea simbolistică dintre „renașterea" lumii și înviere, în vechiul Peru, venerarea Lunii era subordonată celei a Soarelui, care dominează. Inca Garcilaso de la Vega (1539-1616) numește luna „soția soarelui" și scrie că templul său ar fi îmbrăcat în plăci de argint „pentru a se recunoaște după culoarea albă că era camera Lunii. Ca și în încăperea Soarelui, înăuntru se afla un portret modelat și desenat ca un chip de femeie pe un lingou mare de argint, în această încăpere se intra pentru a consulta Luna și a-i cere protecție, căci ea era considerată sora și soția Soarelui, precum și mama lui Inca și a întregii sale seminții; de aceea era numită „Mamaquilla" ceea ce înseamnă „maica Lună". Ei nu i se aduceau jertfe, așa cum i se aduceau Soarelui. Pe ambele

laturi ale chipului lunii se aflau corpurile reginelor moarte înfățișate în ordinea succedării la tron și a vârstei...”

În astrologie, satelitul pământului era considerat însă, precum în sistemul geocentric antic, drept „planetă” și anume, împreună cu soarele, ca unul din cei doi „aștri principali”. Ea este corpul ceresc cel mai apropiat de pământ și îi arată acestuia mereu aceeași „față”, fapt care a dat naștere la nenumărate legende. Din cauza trecerii sale permanente în altă fază, ea este considerată și de astrologie „plină de schimbări, cu acțiune trecătoare”, însă și „binefăcătoare” (benefactor); ca „planetă feminină” ea influențează sufletul, sexul feminin, mama și totalitatea unui

ROMÂNIA MASONICĂ

87

popor. Creșterea o găsește în semnul zodiacal al Taurului (datorită coarnelor de taur care amintesc de cornul lunii sau datorită corelației mitice dintre zeițele selenare și un partener viril în chip de taur?). Astrologia modernă atribuie Lunii însușirea de a guverna la femei personalitatea exterioară, iar la bărbați ființa interioară (anima), în antichitate se vorbea despre Luna mendax, luna mincinoasă, printre altele întrucât trecerea lunii de la o fază la alta indica o asemănare cu literele C (crescere - a crește) și D (descrescere - a descrește), concepție care reprezintă opusul a ceea ce simbolizează în fapt schimbarea configurației după forma secerei. „Pietrele lunii” sunt perlele, opalul, selenitul sau podoabele din sidef, iar metalul care i se atribuie este argintul. - Faptul că luna, cu întreaga sa încărcătură poetică, nu este doar un „loc simbolic” al sferelor cerești, ci unul pe care au pășit și oamenii, evident nu are pentru astrologie nici o semnificație profundă în formarea unei concepții despre lume bazate pe oamenii de pe pământ, concepție în cadrul căreia „planetele” tradiționale și-au păstrat semnificația determinant-simbolică. - în iconografie, luna este cel mai adesea reprezentată sub forma unui corn al lunii, cu precădere alături de un chip

văzut din profil, care privește spre stânga. Simplul corn al lunii apare pe stema multor țări islamice.

Simbolul heraldic al lunii este interpretat de Bockler(1688) prin referiri la faptul că cei o sută de senatori ai lui Romulus purtau la încălțări o semilună de forma literei C, „pentru a da de înțeles că ei calcă în picioare, ca fiind lumesc și trecător, tot ceea ce se află sub lună”.

Templul masonic are Ferestre. Prin Fereastră, pătrunde Lumina Divină. Trei dintre ferestrele Templului Masonic se află spre Est, Sud și Vest. în simbolistica francmasonică Templul lui Solomon din Ierusalim nu avea nici o fereastră spre Nord, deoarece dintre Nord nu vine lumina Soarelui. Biedermann dezvăluie că, lumina care pătrunde din afară, respectiv de sus, este de fapt spiritul divin, în timp ce fereastra în sine este considerată simbolul Fecioarei Măria (ea nu luminează de la sine, ci doar prin lumina divină). Compunerea vitraliilor era alcătuită adesea potrivit principiilor simbolisticii numerelor; de pildă este împărțită în trei (trinitatea) sau în patru (Evangheliștii) sau are o configurație de rozetă (împărțită și în șapte)".

în simbolistica francmasonică, întunericul nu este numai opusul Luminii.

„Opoziția primordială dintre lumină și întuneric...umple întreaga existență umană.

Frăția secretă crede că a destrămat în întregime această opoziție și o dată cu ea a dezlegat și misterul cel mai tulburător al vieții: lumina și întunericul sunt una.

Lumina este în același timp moarte, iar întunericul este în același timp lumină. Prin întreaga simbolistică masonică s-au făcut eforturi pentru a se transpune în imagini afirmații incompreensibile rațional și pentru a face din ele întâmplări care pot fi trăite și experimentate de oameni: luna și însoțirea dintre lumină și întuneric, între viață și moarte, sunt reduse prin simboluri". (Lenhoff-Posner")

ROMÂNIA MASONICA

basis pyramij tcncbfae

tpnj tiuiuXd

Nicolas de Cusa:

De coniecturis.

Piramida Luminii

se întrepătrunde

cu Piramida

întunericului

„Dublă este prezența lui Dumnezeu. Una este lumină, cealaltă este întunericul, una este albă, cealaltă • neagră, una e cea de sus, cea de-a doua e în lumea inferioară", așa învață Sefer Hazohar („Cartea Splendorii"). Scrisă în 1500, a influențat enorm cabalistica evreiască și gândirea creștină. „Dumnezeu este bun, chiar dacă vrea sau nu, căci Răul nu e în El, scria un secol mai târziu teologul Jacob Bohme. Orice om este liber precum Dumnezeu, el are puterea de a fi întuneric și Ură sau de a fi lumină". Bohme, „philosophus teutonicus" cum l-a numit profesorul Cabalei, Gershom Scholem, a influențat științele oculte și apariția noilor teorii materialiste asupra luminii și orbitelor planetelor (chiar dacă Newton, Goethe, Blake i-au fost, ulterior, adversari). Alchimiștii erau convinși că se poate fabrica aur condensând lumina, Newton credea și el că lumina poate fi transformată în materie și viceversa. Roșucrucianul Thomas Vaughan nu a fost singurul mistic francmason care a căutat divina și indivizibila „Lumina a Universului". Nicolas de Cusa (Cusanus), care i-a influențat și pe gânditorii medievali Marsilio Ficino, Pico della Mirandola și Giordano Bruno a conceput în 1440 o teorie a universului, cu ajutorul a două piramide care se întrepătrund. Piramidele conțin toate dualismele:

Dumnezeu și Neantul, Lumina și întunericul, Masculin și Feminin etc. între „Dumnezeu e în lume" și „Lumea e în Dumnezeu", scria Cusanus, nu e nici o diferență.

Aceeași alegorie a Luminii și

întunericului, elemente ale
naturii, neseperate niciodată
pe deplin, ca inima și corpul
omului, ca Cerul și Infernul,
o întâlnim în opera „îngerii
buni și răi" a lui William
Blake (1793),

ROMÂNIA MASONICĂ

89

4

Simbolistica Luminii și întunericului în gândirea masonică s-a clădit pe ideea unui sistem dual, opoziționist. Lumina dată de Dumnezeu Atotputernicul în- seamnă viață și creație, întunericul este Haosul inițial, Infernul, Lumea de Dincolo.

Diavolul este „Prințul întunericului". La sfârșitul Lumii va domni întunericul.

Lipsa credinței aduce întuneric în sufletele oamenilor.

Un învățat contemporan, Alexander Roobe, a strâns într-un „Muzeu Her- metic" imaginar, sute de imagini, din manuscrise și cărți rare, greu accesibile, cu reprezentări ale Naturii, așa cum le-a avut omul de-a lungul timpului. De la zeul Thot, „de trei ori mare" al Egiptului antic și Hermes Trismegistus, figura mitică a gândirii oculte antice grecești și alchimiștii și misticii vizionari Paracelsus, Jacob Bohme, Michel Mayer, Robert Fludd, Athanase Kircher, Marsilio Ficino, la fizicienii și gânditorii moderni Albert Einstein și Mircea Eliade, de la anticii filosofi greci Democrit, Empedocle

(care credea în existența a două astre solare), Pythagora, Platon, Aristotel (atât de preocupat să găsească taina „Prima materia”) și până la misticii arabi, chinezi, persani și la preoții necunoscuți ai civilizațiilor antice sud-americe, cu toții au Soarele adânc încrustat în centrul preocupărilor lor.

M

Andre Cellarius: „Harmonia Macrocosmica”, Amsterdam, 1660. Alegoria Soarelui.

Textul care însoțește această ilustrație aparține celebrului astronom N. Copernicus („De revolutionibus orbium caelestium”, 1543): „În centrul tuturor lucrurilor se află Soarele. El luminează tot ce există, îl putem denumi Lumina, Spiritul Pur, Stăpânul Universului. Pentru Hermes Trismegistos, Soarele e un Dumnezeu Invizibil, pentru Electra

90

ROMÂNIA MASONICĂ

lui Sofocle, nimic nu scapă privirii sale. Astfel, Soarele din înălțimea Tronului său regal, își poartă copiii care îl înconjoară, alergând la infinit”.

În același stil alegoric, Robert Fludd (în lucrarea „Philosophia Sacra”, Frankfurt, 1626) scria: „Dumnezeu a așezat Tabernacolul în centrul Soarelui pentru ca acesta să dea viață și să lumineze întregul Cosmos.”

Priviți cu luare aminte pictura, cei doi îngeri purtând baldachinul cu cuvintele:

„Scenographia systematis Copernicani”, jos, în stânga, o ființă legată la ochi, iar la picioare, Cartea Sacră a Cunoașterii, ceasul măsurător al Timpului, doi copii și un glob pământesc. În dreapta, eșarfa de pe ochi a dispărut, omul citește. A primit Lumina! Nici Zodiacele nu lipsește; cele 12 simboluri zodiacale, înconjoară, într-un cerc eliptic, lumea.

Cabaliștii spuneau că Zodiaceul indică începutul Operei în mai, sub semnul Taurului, iar alchimiștii erau convinși că fiecărui semn al Zodiaceului îi corespunde o substanță chimică.

Ca să ajungi să descoperi Tezaurul, Piatra filosofală, trebuie să urci cele șapte trepte ale inițierii. Trepte pe care le întâlnim, alegoric, și în inițierile Templului Masonic. De-a lungul acestui drum inițiatice se va reaminti masonului că la Ierusalim, Hiram a construit Marele Templu. Pe acest drum al cunoașterii, Frații vor fi luminați asupra simbolistica existenței a două Ierusalimuri, „cel terestru” și „cel ceresc”.

„Numeroase pasaje din Biblie atestă importanța religioasă a acestui loc, citim în „Dicționarul de simboluri” al lui Hans Biederman. Templul este palatul „Regelui Iahwe”, locul tronului său, locul pe care-și pune tălpile picioarelor (Ezechiel, 43:7). Așa cum templul a fost ales să fie al Domnului, la fel și orașul Ierusalim (...) Viziunile despre Apocalipsă și Judecata de Apoi (...) fac din Ierusalim un loc mitic, în care oamenii se împart în două categorii: cei dreπți și cei condamnați la Infern. „Ierusalimul ceresc” sau „Noul Ierusalim” este o replică a orașului de pe pământ, transpus și ridicat la nivel supranatural; (...) acest oraș din Apocalipsă Sfântului Ioan coboară din cer ca o „Cetate a Domnului”, în care nu mai este nevoie de nici-un templu, căci „templul” ei este Domnul Dumnezeu, Atotștiitorul și Mielul. Și cetatea nu are trebuință nici de soare, nici de lună ca să o lumineze, căci slava Domnului a luminat-o” (Apocalipsă, 21:22 și urm.).

Problematica raportului dintre „Ierusalimul real” (terestru) și „Ierusalimul ceresc”, greu de înțeles pentru oamenii zilelor noastre, a fost caracterizată, de către E.Aron (1973) astfel: „Templul se află oarecum la întretăierea dintre cei și pământ, dintre viața pământească și viața de dincolo, dintre experiență și transcendență, și corespunde oarecum, în cele pământești, lucrurilor sfinte inaccesibile în care, probabil Mesia așteaptă clipa în care să vină în lume. Sanctuarelor pământești le corespunde unul ceresc. Potrivit rabinului Simeon ben Jochai, care a trăit în secolul I d.Hr., muntele Moria este replica sanctuarului din Lumea de Dincolo. Când lăcașul sfânt de jos este desăvârșit, apare spontan unul nou de același fel în cer.

Omul înalță acolo, jos, o construcție care se oglindește în sferele cerești". Aceste structuri mentale bazate pe corespondența sus/jos sunt caracteristice și altor culturi care percep idealul suprapământesc și reflectarea sa terestră interdependente analogic. - De-a lungul multor secole Ierusalimul a fost visul poporului iudeu, care

T

ROMÂNIA MASONICĂ

91

i

în perioada romană a fost împins în exil și s-a risipit (Diaspora, ebr. Galut), izgonirea sa fiind deseori însoțită de strigătul ironic „Hep, Hep” (inițialele de la „Hierosalyma est perdita”, Ierusalimul este pierdut). Și în simbolistica francmasonă Ierusalimul joacă un rol important ca loc de construcție al Templului lui Solomon (al 16 grad al ritului scoțian este „Prințul Ierusalimului”).

„Expresia „Fiat lux” („Să se facă lumină”) din Geneză, înseamnă și iluminare. Soarele spiritual fiind adevăratul Centru, în jurul căruia gravitează lumea în- treagă” (Rene Guenon).

Absconse și misterioase sunt „Luminile cele mari” și „Luminile cele mici” ale Templului Masonic. Dacă expunerea te-a obosit, cititorule, fii iertător cu auto- rul; nu dorința de a te epata cu citate ermetice și pasaje filosofice încifrate i-a în- suflețit condeiul, ci doar gândul de a te face să înțelegi cât de nemărginit este sacul cunoașterii. Nu-i vom întâlni pe toți Ucenicii Masoni care abia și-au făcut intrarea în Lojă aplecați asupra textelor adunate în „Corpus Hermeticum”, dar este bine ca ei să știe de

existența unor Maeștri care au acumulat cunoștințe fabuloase. Lumea poate fi mai bună ne învață aceștia prin cunoaștere.

; Semne secrete 1 ale 1 francmasonilor

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 15 '•>

Misterele Templului Masonic "•

(Cartea. Compasul. Echerul. Ciocanul. Coloanele. Cheia.

Lanțul. Scările. Mistria. Firul de plumb. Piatra cubică.

Stea strălucitoare în cinci colțuri. Ferestrele.

Mozaicul în pătrate albe-negre etc.)

2500 de ani după moartea lui Hiram, când frații masoni au început să se organizeze, ei au împrumutat modelul Templului lui Solomon pentru a construi modelul virtual al Templului Masonic. Din acest Templu nu a lipsit nici unul dintre lucrurile descrise în Biblie. O gravură din cartea „Ordinul Francmasonilor dezvăluit de...” Amsterdam, 1745) le înregistrează (vezi pagina următoare):

I = Coloana lui Jachin;

- 2 = Coloana lui Booz; .

3 = Cele 7 trepte ale Templului; , 4 = Pavimentul mozaicat în pătrate albe și negre;

5 = Fereastra Occidentului;

6 = Pupitrul Maestrului Venerabil;

7 = Stea strălucitoare;

8 = Fereastra Amiezii;

9 = Firul de plumb;

10 = Fereastra Orientului;

II = Nivela;

12 = Piatra brută;

13 = Echerul;

14 = Piatra cubică și Ciocanul;

15 = Baldachinul dantelat.

A = Locul Marelui Maestru Venerabil B = Locul primului Supraveghetor
C = Locul celui de-al doilea Supraveghetor F, G și H = Cele trei lumini

Despre fiecare simbol s-au scris volume; noi vom sintetiza, cu gândul că vor exista, ulterior, cititori curioși să adâncească aceste cunoștințe. .--...

ROMÂNIA MASONICĂ

93

f

94

ROMÂNIA MASONICĂ

Cartea

În anul masonic 5754 (1754 plus 4000) la Londra, un pictor mason a plasmuit portretul unui francmason, realizat din obiecte simbolice ale propriei sale Loji. Trupul francmasonului e format dintr-o Carte. Nici o activitate a Lojii franc-masonice nu se poate desfășura fără ca pe masa de altar a Lojii să nu se afle Cartea Sacră, Biblia, simbol al „marii iluminări”. „Cartea, Compasul și Echerul sunt cele trei „Mari Lumini” din simbolistica Francmasoneriei. Biblia își trage numele de Cartea Cărților, de la pluralul „biblia” al grecescului „biblion”, carte. Orașul antic fenician Byblos, cel mai important centru comercial antic al papirusului, material pe care se scria în acea epocă, a dat astfel numele său Cărții Sacre, Biblia.

Chevalier și Gheerbrant citează din „Cartea Raziei” (Sepher Razielis) din secolul 13: „tatălui primordial, alungat din Paradis, i se arată arhanghelul Raziei și îi spune: M-am arătat ție pentru a-ți da învățătura curată și

marea înțelepciune și pentru a te face să te apropii de spusele acestei cărți sfinte...Curaj, Adâm, nu fii neliniștit și nu te teme, ia această carte din mâna mea și umblă cu ea cu băgare de seamă, căci din ea îți vei căpăta știința și cunoașterea și le vei împărtăși acelor care sunt demni de ele și umili...Și Adam a păstrat-o în sfințenie și curățenie", împărtășirea cunoașterii supreme era, evident, posibilă numai cu ajutorul unei cărți coborâtore din sferle înalte".

Dar, Biblia nu e singura carte sacră admisă în Templul Masonic, înțelepciunea universală care include și cărțile sacre ale altor credințe și religii, simbolizează Marea Carte Sacră Masonică. Cum toleranța este un principiu fundamental în Francmasonerie, aspirantul, profanul care dorește să fie primit în Lojă, dacă e musulman poate jura pe Coran, dacă e chinez sau indian poate jura pe cartea lor sfântă, evreul jură pe Biblia-Vechiul Testament, creștin de este aspirantul jură pe Evanghelie, mai exact, Evanghelia lui Ioan, dar cu toții repetă în jurământul lor teza fundamentală a Francmasoneriei: „Cred în Dumnezeu, în voința Sa revelată și în nemurirea sufletului."

Compasul

Instrument geometric folosit în construcție din cele mai vechi timpuri, Compasul împreună cu Echerul și Cartea reprezintă „Cele trei mari lumini" ni simbolistica francmasoneriei, în scrierile filosofilor și matematicienilor antici greci și ale misticilor Evului Mediu, compasul are o importanță majoră. După cum vedem din pictura de mai sus, chiar și Dumnezeu clădește și măsoară cu Compasul.

„In simbolistica francmasoneriei, scrie Hans Biedermann, o atenție deosebită se acordă și deschiderii brațelor compasului (deschidere în unghi drept semnifică echilibrul ideal dintre corp și spirit), precum și poziției acestuia în raport cu echerul. Echerul deasupra compasului exprimă superioritatea elementului material, o întrepătrundere sau o intersectare a echilibrului celor două elemente; în schimb, compasul deasupra echerului simbolizează dominarea

„Trasează cu Compasul un cerc în jurul unui bărbat și al unei femei, pune cercul într-un pătrat, pătratul într-un triunghi și triunghiul într-un al doilea cerc și astfel vei avea Piatra filosof ala".

Michel Maier: Atalanta fugiens, Oppenheim, 1618

deplină a materiei de către spirit. J. Baurnjopl (1793) subliniază că, pe Tabloul Ucenicilor (tapisul lojii), compasul cu ambele brațe este îndreptat „către răsărit", căci „fratele francmason" trebuie să arate, în fața întregii lumi, ca un „bărbat cinstit, onest și care muncește în pace și mulțumire".

Compasul este „un instrument ce servește la desenarea unui cerc perfect, în Apus era, încă din Evul Mediu, un simbol al geometriei, al ordinii cosmice și al acțiunii proiectate, în acest sens, tradiția ocultă a marilor constructori de catedrale a conferit acestui instrument de desen o apreciere simbolistică deosebită. Ilustrațiile medievale îl înfățișează pe Creatorul Universului ca pe un geometru, care construiește pământul cu compasul".

Compasul și echerul semnifică și Cerul și Pământul. Maestrul Mason e un mediator între Compas și Echer.

î

96

ROMÂNIA MASONICA

în Evul Mediu, majoritatea breslelor aveau reprezentate în emblemele lor compasuri și echere; numai cizmarilor și brutarilor le era interzis să folosească aceste embleme. Jules Boucher, în „Simbolistica masonică" (Paris, 1953) scrie:

„Gradele deschiderii compasului simbolizează în tradiția masonică posibilitățile și gradele cunoașterii: 45 de grade se referă la $1/8$, 60 de grade la $1/6$, 90 de grade la sfert. Masoneria, limitând deschiderea compasului la

maximum 90 de grade, indică hotarul pe care omul nu-l poate depăși. Unghiul de 90 de grade re- produce Echerul. Or, Echerul este, după cum știm, simbolul Materiei; Compasul este simbolul Spiritului și al puterii acestuia asupra materiei. Compasul deschis la 45 de grade arată că materia nu este deplin dominată; pe când deschiderea la 90 de grade realizează integral echilibrul între cele două forțe; compasul devine echer just.

lata-lpe marele matematician Isaac Newton desenând un Ochi cu ajutorul

unui compas (ilustrație din W. Blake, Newton, 1795). După Alexander Roob,

Newton face din întreaga lume, Ochiul cu care Dumnezeu vede („Optiks”, London,

1706). Blake comentează: „Cel care vede infinitul în toate lucrurile, U vede pe

Dumnezeu, dar cel care nu vede decât Rațiune, nu se vede decât pe el însuși.”

Joyce interpretează cercul pe care Newton îl trasează cu compasul, confirmând metafora

matematicianului: „A vedea cu ochii si nu prin ochi”.

ROMÂNIA MASONICĂ

97

Pozițiile relative ale compasului și echerului simbolizează de asemenea diversele stări în care se găsește companionul în raport cu forțele materiale și spirituale: dacă echerul este pus peste compas, materia domină spiritul; dacă cele două instrumente sunt încrucișate, cele două forțe se echilibrează; atunci când compasul este pus peste echer, domină spiritul; și, în fine, dacă deschiderea compasului coincide cu cea a echerului, există o armonie supremă a celor două planuri, material și spiritual”.

Se spune că marii scriitori James Joyce și William Blake au fost masoni.

Scrierile lor sunt pline de simboluri masonice și elemente ermetice. Joyce scria unei admiratoare: „Lucrez la o mașină care nu are decât o roată. Roata n-are raze și e un pătrat perfect". Joyce și Blake și-au încifrat operele, solicitând cititorilor să caute CHEIA. Joyce a lucrat la romanul „Finnegan's Wake" 17 ani și fără îndoială că a avut la îndemână nu numai operele alchimiștilor și misticilor medievali, ci și scrierile rozicrucienilor francmasoni.

Dumnezeu-Arhitectul e invocat astfel de Dante în cartea „Paradisul": „Acel care-a-nvârtit compasul frate,/pe-a lumii margini, și din sine-a scos/, Atâtea-n ea, șj-asunse și observate..."

„Compasul a fost interpretat ca imaginea gândului desenând sau parcurgând cercurile lumii. Trasând imaginea mișcării și el însuși mobil, compasul a devenit simbolul dinamismului constructor, atributul activităților creatoare. Compasul, răsucindu-se pe vârful său pentru a se înapoia la punctul de plecare, a simbolizat și ciclul unei existențe" (Chevalier & Cheerbrant: „Dicționar de simboluri").

>

Echerul

în partea inferioară a ilustrației se află Echerul, instrument important în meseria construcțiilor și în geometrie, în simbolistica francmasonică exprimă rectitudine, legalitate, legitimitate. Echerul, alături de Cartea Sacră și de Compas, este unul din cele „Trei Mari Lumini".

„Maestrul poartă „echerul ca semn al autorității funcției și al sarcinilor ce i se pun pe umeri. De altfel, unghiul drept este deseori asociat, ca emblemă, cu Firul de plumb sau cu Cumpăna, precum și cu Nivelă („cele trei giuvaeruri mișcătoare"), semne distinctive ale Meastrului și ale celor doi Supraveghetori în timpul lucrărilor lojii; giuvaerurile imobile sunt piatra brută - Ucenicul -, piatra cioplită - Companionul - și planșeta de desen - Maestrul). Un echer cu două laturi inegale ca lungime într-un raport de 3:4 este o trimitere la teorema lui Pythagoras, întrucât el permite desenarea triunghiului cu lungimea laturilor de 3,4 și 5. Potrivit lui J.

Baurnjopl (1793) echerul semnifică „iubirea față de Dumnezeu și față de aproape, cu care în special el (Maestrul) trebuie să fie împodobit și arată

fiecărui frate, chiar de la prima sa intrare în Templu, că amintirea acestei podoabe, ce cuprinde în ea toate legile, trebuie să-1 îndemne la exersarea tuturor virtuților omenești posibile".

(Hans Biederman - „Dicționar de simboluri”).

98

ROMÂNIA MASONICĂ

Tabloul celui de-al treilea grad (de Mare Mason), Anglia, 1779

Potrivit lui Jean Chevalier și Alain Gheerbrant, „indicând mai multe dimensiuni, orizontală și verticală, echerul simbolizează spațiul. Slujind însă doar de- semnării unor figuri pătrate sau cu unghiuri drepte, el mai simbolizează rec- titudinea și respectul legilor și reglementărilor, în francmasonerie, echerul atârnat de șnurul unui Venerabil (Mare Mason) semnifică voința unui conducător de lojă, care nu poate avea decât o singură direcție, aceea a statutelor Ordinului, și care nu trebuie să acționeze decât într-un singur fel - în sensul binelui. Pentru alți interpreți, echerul simbolizează echilibrul rezultând din unirea activului cu pasivul, mai ales atunci când are forma literei T; dimpotrivă, atunci când este asimetric, precum un L, el traduce activitatea și dinamismul. Echerul corectează și ordonează materia".

ROMÂNIA MASONICĂ

99

s-*) i

Ciocanul

".•:>• A

Unealtă de lucru, ciocanul are în simbolistica francmasonică o mare importanță, fiind reprezentat în tablourile Templului. Ciocanul este deținut numai de Maestrul Lojii și de cei doi Companioni. Poate avea două capete sau vârful ascuțit.

Cu Ciocanul e prelucrată „piatra brută”, deci e un simbol al prelucrării Ucenicului.

În ilustrație demiurgul se sprijină pe Ciocan și pe Compas, cu ajutorul cărora va clădi „lumea viitoare”.

Alegorie cu un ciocan și un compas.

William Blake, Ierusalim, 1804-1820

Coloanele

Templul Masonic e construit după modelul Templului lui Solomon.

În fața pridvorului Templului, spune Biblia, Hiram a înălțat doi stâlpi de aramă: „Hiram a turnat doi stâlpi de aramă... Și a așezat stâlpii la pridvorul templului, punând un stâlp în partea din dreapta și dându-i numele Iachin; și pe celălalt stâlp în partea stângă, dându-i numele Booz (...) Așa s-a sfârșit lucrul stâlpilor”.

100

ROMÂNIA MASONICĂ

Arama e un metal sacru, semnificând alianța indisolubilă dintre cer și pământ, chează „eternei statornicii a acestei alianțe. Numele dat coloanei din dreapta, evocă în ebraică tocmai ideea de trăinicie și de stabilitate (Iachin), pe când cel al coloanei din stânga sugerează forța (Booz). Cele două cuvinte reunite înseamnă că Dumnezeu întemeiază puternic și Templul și Religia al cărui centru este”

(„Dicționarul de simboluri" îl citează aici pe Crampon).

Coloana poate să-ți arate și calea de urmat. Cartea „Exodul" din Biblie vorbește de Coloana care i-a însoțit pe evrei prin pustiul Sinaiului: „Iar Domnul, înaintea lor, ziua, în stâlp de nor, arătându-le calea, iar noaptea în stâlp de foc, luminându-le, ca să poată merge și ziua și noaptea, prin pustiu, către marginea mării de Trestii".

„Der Compass der
Weissen", Ketima Vere
(„Busola înțelepților"),
Berlin, 1782

ROMÂNIA MASONICĂ

în sens religios, cei doi stâlpi din pustiul Sinaiului exprimă prezența activă a lui Dumnezeu care își îndrumă poporul ales și-l ferește de primejdii; misticii au interpretat stâlpii ca fiind călăuze ale sufletului pe drumul perfecțiunii (cf. Chevalier și Gheerbrant).

Mai relatează Biblia despre cei „Șapte stâlpi ai înțelepciunii" (în „Pildele lui Solomon"); în Apocalipsa Sfântului Ioan, apostolii lui Iisus sunt „Stâlpii Ierusalimului Cereș", numai Dumnezeu are puterea să clatine stâlpii ce susțin Universul în „Ziua Judecării de Apoi". Alchimiștii Evului Mediu vedeau în aceste coloane un sistem dual esoteric, elementele primordiale (sulfur și mercurul), iar misticii le asociu cu „Stâlpii cosmici" (Axa lumii).

în simbolistica francmasonică cele două coloane construite de Hiram exprimă Dreptatea și Bunăvoința, sau Forța și înțelepciunea, în fiecare Lojă francmasonică există, fie numai simbolizate, cele două coloane; Stâlpul marcat J (Jachin), pictat în roșu (e masculin, activ), iar Stâlpul marcat B (Boaz) este pictat în alb (e feminin, pasiv). Jachin poate fi cuvântul sacru al Ucenicului mason. Jachin este asociat cu Soarele, Boaz sau Boaz, cu Luna, laolaltă sunt „Stâlpi de temelie ai umanității".

Cheia

Cheia deschide poarta inițierii. Din punct de vedere esoteric, a avea cheia înseamnă să fi fost inițiat.

Aici, în ilustrație, cheia este simbolul misterului care trebuie descifrat pentru a percepe Lumina, Cunoașterea.

Accesul la secretele Francmasoneriei este îngreunat de ^ multe simboluri.

După masonul englez Bowring, cele trei coloane sunt Forța (s), înțelepciunea (W) și Frumusețea (B). Scara lui Iacob îl va duce pe Ucenicul Mason (Piatra brută, Prima materie) la Piatra cubică (piatra lucrată; învățătura 1-a „lucrat”, 1-a șlefuit pe ucenic). Personajele feminine de pe scară sunt Credința, Speranța și Amorul. Sus, Soarele, Luna și cele șapte planete încadrează Ochiul Divinității care dă Lumina.

Pătratele negre și albe ale pavimentului mozaicat al Templului evocă gândirea antinomică de care Ucenicul însă nu s-a debarasat. De Scară atârnă CHEIA.

Cheia poate descuia sau încuia, are „puterea de a dezlega și de a lega”. Petru poartă o cheie mare, el a păzitorul porților Cerului, în Apocalipsa, Diavolul este închis în „iezărul din adânc” cu o cheie mare. Biedermann adaugă că și alți sfinți „sunt înfățișați cu chei în mână, de pildă regele spaniol Fernando, cel care a cucerit („a deschis”) orașul maur Cordoba, sau Hippolyt, temnicerul adus pe drumul cel bun de sfântul Laurentius; sfintele Marta și Notburga, patroanele protectoare ale menajerelor și slujnicilor, poartă, printre altele, o legătură de chei. - în anumite rituri francmasonice, cheia este simbolul și însemnul demnității de maestru sau al trezorerului („comoara funcționarilor”). Ea este reprezentată și în formă de T, amintind de o cruce în formă de tău sau de un ciocan. Cu privire la semnificația cheii în heraldică, Bockler scria în 1688: „Cheile simbolizează stăpânirea și puterea

deplină de a deschide și închide; în opinia unora ele i-ar fi fost închinat
lui Ianus cel cu două fețe, care avea puterea de a închide vechiul an și de a-l
deschide pe cel nou; există și acum obiceiul ca suveranilor să li se înmâneze
cheia orașului pentru a li se arăta că le este astfel cedată autoritatea și
puterea. Pe blazoane, cheile simbolizează încrederea și devotamentul
încercat oferite domnului și stăpânului".

/ . Bowring: Tablou de lucru cu primul grad masonic, 1819

ms cel tru ile

103

în viziunea învățatului A.

Kircher, Dumnezeu ține în

mână Lanțul de aur.

Totul, Soarele, Luna, Natura, Oamenii sunt înlănțuiți, inele,

inele între ele.

A. Kircher: Magneticum

naturae regnum, Roma, 1667

în jurul gâtului, în figura alegorică a masonului e un colan, Lanțul
frățesc, simbol al unirii între ei a Fraților masoni. La sfârșitul unei adunări
masonice, Frații își strâng mâinile într-un cerc în lanț. „Frate, întinde mâna
către uniune", sună cuvintele unui vechi cântec masonic. Francmasoneria
însăși este înțeleasă, scrie Biedermann, „ca un lanț frățesc care înconjoară
pământul dincolo de granițe, iar noul venit, când descoperă „lumina" îi vedea
pe frați „stând prinși în lanț", în ce privește heraldica, Bockler (1688) vede
lanțul ca pe o multiplicitate a inelului:

„Inelele închise unul într-altul într-un lanț au semnificația unei unități
statornice și puternice sau sugerează că, în război, un lanț poate trece peste
un râu sau poate

104

ROMÂNIA MASONICA

deschide o fortăreață... Lanțurile, care cândva îl prinseseră pe Sfântul Petra, ai devenit în acest caz simbolurile eliberării credincioșilor prin intervenția divină. Ruperea lanțurilor, în nenumărate situații, simbolizează înfrângerea sclaviei. O semnificație pozitivă are și lanțul de aur, lat, catena aurea, care, în concepția anticii leagă cerul și pământul, în neoplatonism reprezentând principiul primordial și emanațiile sale. Macrobius (aprox. 400 d.Hr.) a formulat această concepție astfel:

'Întrucât spiritul izvorăște de la divinitatea supremă iar aceasta, la rândul său, creează toate celelalte lucruri și le însuflețește...și întrucât toate lucrurile urmează unele altora într-o înșiruire permanentă și coboară până la nivelul cel mai de jos al acestei înșiruii, observatorul atent va descoperi o relație între aceste elemente, de la divinitatea supremă până la drojdia de la fund, care sunt legate unul de altul, fără întrerupere. Acesta este lanțul de aur al lui Homer, pe care Divinitatea - spunea el - l-a impus pentru a atârna de bolta cerească până la pământ".

Potrivit lui Dionisie Areopagitul (aprox. 500 d.Hr.) rugăciunea lui Hristos este Lanțul de aur care, cu luminile sale se întinde peste prăpastia dintre cel creat și Creator, în simbolistica francmasonă, este expresia unirii".

Scările

F. Curtis, „Tablou de

lucru al celui de-al

doilea grad masonic",

Londra 1801

Cele șapte scări

simbolice simbolizează

cele șapte etape ale

procesului de inițiere

masonică, cele șapte

nivele ale conștiinței,

cele șapte arte liberale.

t.

Mistria

Este unealta zidarului, cu ajutorul căreia se^unesc pietrele, cărămizile, între ele. Aşa s-a construit Templul, piatră cu piatră, în simbolistica francmasoneriei, mistria îl desemnează pe Companion (piatra deja cioplită). Cu mistria se pune „mortarul care leagă şi cimentează lucrarea Lojii în cadrul Frăţiei dintre masoni”.

Biedermann consideră că în anumite iniţieri masonice Mistria serveşte la „pece- tluirea păstrării secretului faţă de cei din afară („profanii”), pentru a garanta „dis- ciplina arcanului”. Cu alte cuvinte „taina închisă într-un sipet” (lat. Arca), a legi- timităţii şi semnificaţiei simbolurilor şi ritualurilor masonice experimentate perso- nal de către membrii frăţiei.

Sunt de asemenea cunoscute mistriile micuţe din aur şi argint, ca semn de a- mintire al întrunirilor spirituale. Baurnjopel (1793) menţionează că mistria şi cheia sunt purtate de membrii lojii „în dreptul inimii..., prima fiind confecţionată din cel mai pur şi mai strălucitor aur, iar cea din urmă, din fildeş”.

. \«L-; ." .< .

Piatra cubică

în simbolistica masonică, Piatra Cubică este simbolul stabilităţii, al echili- brului, al perfecţiunii, al rezistenţei şi al durabilităţii. La începutul drumului său în iniţierea masonică, Ucenicul este „piatra brută”, „Prima materie”, ulterior el devine „Piatră cioplită” (Calfă, Companion).

în „Apocalipsa Sfântului Ioan”, „Ierusalimul ceresc” are forma unui cub.

Piatra neagră sacră Kaaba din Mecca are de asemenea forma unui cub (o legendă spune că ea a fost dăruită Patriarhului biblic Avraam de către îngerul

„/ft ,/„„< ,/ Ar .'Si<rn ; >.'!„<„ .4, f. t

1

1

Stânga: Gravură reprezentând cele 4 fațete ale Pietrei Cubice, considerată realizarea cea mai dificilă și mai perfectă a Ucenicului. Se vede gravat alfabetul masonic și diferite semne simbolice.

Dreapta: Semne masonice între care sabia, reprezentând sabia Heruvimilor și o ramură de salcâm, simbolul inocenței masonice.

106

ROMÂNIA MASONICĂ *††

Turnul Babei

/v

** În simbolistica masonică, Turnul Babei exprimă trufia, îngâmfarele megalomaniilor ale oamenilor. Există o legendă evreiască în Talmud, după care disprețul constructorilor Turnului Babei față de oameni ar fi fost cauza pedepsei divine: „un muncitor constructor s-ar fi prăbușit de pe schela înaltă până la Cer și și-ar fi găsit moartea, se spune în legendă, însă „arhitecții erau complet stăpâniți de grijile lor și de dorința de a-și finaliza lucrarea prin care voiau să devină vestiți. De aceea abia dacă i-au dat atenție celui căzut și au dat poruncă să se înlăture cadavrul, fără a se întrerupe lucrul. Câteva

zile mai târziu, o piatră s-a desprins și o bucată de zid s-î prăbușit la pământ. Atunci constructorii au început să se vaite și să se gândească li planurile lor legate de timp și probabil și de cheltuieli. Acea piatră care s-a desprins conta pentru ei mai mult decât un muncitor care murise. Este unul din motivele pentru care Dumnezeu s-a hotărât să-i pedepsească (R.Aron, 1973). Hans Biedermann adaugă: „Simbolistica francmasonică asociază Turnul Babei, printre altele, cu răspândirea arhitecturii care s-a produs, din „confuzie”, asupra tuturor țărilor pământului. Unul din ritualurile inițiatice ale „frățiilor” masonice (Baurmjopi 1793) interpretează trimiterea la Turnul Babei, sub aspect moral, ca un simbol al trufiei „copiilor Pământului, de care poți fi sigur numai dacă li se împotrivești t, inimă rezonabilă și loială”. Esperanto, limba (artificială) universală este o încercare francmasonică de a depăși harababura limbilor; în anul 1905 a fost creat „esperanto-francmasona” pentru a permite depășirea rațională a granițelor i& limbă”.

1

Pentru Chevalier și Gheerbrant, Turnul Babei simbolizează confuzia: „(M îngâmfat se înalță peste măsură, dar îi este imposibil să-și învingă condiția umană Lipsa de echilibru duce la confuzie pe planurile terestru și divin, și oamenii nu st mai înțeleg între ei: ei nu mai vorbesc aceeași limbă, adică nu-i mai leagă nici m consensus, fiecare se gândește la sine... ”

Soarele

Masonul caută și primește Lumină. Soarele este izvorul Luminii, el dă viați și căldură, în multe mitologii și credințe, Soarele este denumit „inimă” sau „ochiul”

luminii. Adesea e chiar Divinitatea supremă.

Poetul englez William Blake, în „Străbunul zilelor” a închipuit Soarele ca un Zeu care măsoară Cerul și Pământul cu ajutorul unui Compas. Izvor vital de lumina și căldură, Soarele devine în interpretări oculte, un simbol al Luminării.

„Soarele iluminând și Cerul iluminat simbolizează intelectul și supracon- știința” (Paul Diel).

ROMÂNIA MASONICĂ

„De sphaera", manuscris mistic italian, sec. XV.

Activitatea pământ- teană se desfășoară sub semnul Soarelui-Rege, care e Leu în zodiac, într-o mână, Zeul tine sceptrul Puterii, în \ cealaltă Cartea — > simbolul Cunoașterii.

„Este inima Universului care se găsește exact în punctul de întâlnire a celor două piramide cea a luminii și cea a tenebrelor" (Robert Fludd), „soarele este reprezentatul lui Dumnezeu în cosmos" (Athanasius Kircher), „soarele exterior are nevoie de un soare interior" (J. Bohme).

De la Pythagora la Copernic, Soarele și Pământul și-au schimbat adesea locul în Rânduiala cosmică.

Deși lui Pythagora i se atribuie paternitatea teoriei geocentrice a planetei pământene, totuși un pythagorician, Philolaus din Cretona, a susținut că în centrul Universului nu se află Pământul, ci Focul.

Aristarh din Samos (310-230 î.Hr.) a fost primul învățat astronom care a „văzut" Soarele în centrul Universului. Aristotel și Ptolemeu (100-160 a.hr.) nu l- au crezut și teoria geocentrică a Universului, cu Pământul imobil, fix, în jurul căruia gravitează Soarele și planetele, a dăinuit încă multe secole.

-.

Până la apariția astronomului Copernic (1543), care a așezat, definitiv, Soarele în centrul Universului.

ROMÂNIA MASONICĂ

Franciscus Aquilonius: „Optica", 1611

Lui Atlas, titanul care poartă pe umeri bolta cerească sau globul pământesc, i-a luat locul în ilustrație filosoful și alchimistul Tycho Brache,

într-un efort suprem de a așeza pământul într-o orbită în jurul Soarelui (conform teoriei astronomului Copernic). îngerii confirmă cu un Compas adevărul teoriei copernicane.

Dubla catastrofă cosmică , a căderii lui Adam și a lui Lucifer

Primul om, Adam, ocupă în filosofia ermetică și în textele magice un rol proeminent. Numele Adam provine din cuvântul ebraic „adama”, pământ, țărână.

Biblia relatează crearea de către Dumnezeu a lui Adam din țărână și apoi a Evei dintr-o coastă a lui Adam. Acesta este cuplul primordial, alungat din Paradis pentru că a nesocotit tabu-ul și a mâncat din fructul interzis, mărul cules din Pomul Cunoașterii binelui și răului. „Paradisul pierdut” descris de poetul englez John Milton (1608-1674) în 1667 și de poetul italian Dante Alighieri (1265-1321), în „Divina Comedie”, în scrierile lui Origen (185-254), Adam simbolizează spiritul, iar Eva mama celor vii - sufletul. (Hans Biedermann).

În filosofia hermetică, orgoliosul înger al Răului, Lucifer, este condamnat pentru revolta sa cerească să se prăbușească în vidul întinericului veșnic, dar în cădere, îl atrage și pe Adam. E o dublă catastrofă cosmică cu consecințe esențiale pentru soarta omului. „Căderea lui Adam a antrenat căderea omului care a fost

ROMÂNIA MASONICĂ

109

smuls din unitatea originală, interioară, și azvârlit în lumea exterioară a contrariilor” (Alexander Roob). Pictorul englez William Blake a ilustrat „Căderea lui Adam” și una din lucrări îl reprezintă pe Satan, punând în inima celor alungați din Paradis, Păcatul, Moartea și Infernul, elemente ale Răului care vor naște Răz- boiul și Nenorocirea. Focul unui Soare Negru îl va arde pe Adam care a devenit Impur prin săvârșirea Păcatului Original.

Metalul-rege, Aurul, pierde puritatea, de unde lucrarea alchimiștilor de a fabrica aur-pur. Sophia (înțelepciunea) și Aurora se înfrățesc la „ora de

aur" (Aurea Hora), ora la care noaptea ignoranței și putreziciunea distrugătoare a materiei încetează. Cabala ebraică a încifrat și mai adânc înțelesurile „Căderii lui Adam” și ale sintagmelor „pur-impur” și „lumină-întuneric”. Învățații Paracelsus (1493- 1541) și Jacob Bohme au fost preocupați de aceste simboluri în lucrările lor esotice privitoare la insondabilul divin, în lumea noastră de lumină și tenebre, semnificațiile esoterice ale „Căderii lui Adam” au importanță pentru gândirea masonică și codul ei etic.

„Mutus Liber”, 1677. Planșa XII: „Este Adevărul suprem, ceea ce este sus este și jos, și ceea ce este jos e adevărul cu ceea ce este sus, așa se perpetuează miracolul unității.”

110

ROMÂNIA MASONICĂ

Capitolul 16

Virtuțile magice, religioase și masonice ale numerelor

Numeri regunt mundum

(Numerele cârmuiesc lumea),

Pythagora

Regele Solomon a decis să zidească Marele Templu în al patrulea an de domnie. Zidirea a fost înălțată în șapte ani. Marele Templu era închinat divinității creatoare, lui Dumnezeu, Unul Primordial. Unu, patru, șapte, iată pentru început de capitol trei numere esențiale în oculta masonică. Istoricii masoneriei au descoperit însă că mult înainte ca numerele să joace un rol atât de important în mistica și practica masonică, au existat numeroși învățați care s-au ocupat cu descifrarea simbolurilor oculte ale numerelor. Preoții savanți ai Egiptului faraonilor, matematicienii filosofi ai Greciei antice, misticii indieni și cabaliștii evrei căutau în Numere cheia legilor Armoniei cosmice, Adevărul divin, Adevărul terestru.

„Totul este număr" credeau filosofi antici greci. „Numerele guvernează lumea", enunța Pythagora, în urmă cu 2.600 de ani. Vechii greci au fost primii care au văzut în numere „arhetipuri divine" și au căutat „armonia extraumană a sferelor". Aristotel avea să enunțe: „Întregul Paradis este o gamă muzicală și un ritm".

Și tot un învățat grec, Philolaus, spunea: „Toate lucrurile care pot fi cunoscute au un număr, pentru că nu este cu putință nici să concepem, nici să cunoaștem un lucru în lipsa unui număr".

Cu atât mai mult creștea pofta omului de a dezghioaca tainele încifrate în numere, cu cât se înțelegea că numerele nu au fost aruncate în lume la întâmplare, Numerele, scria Arthur Koestler, se încadrează într-un sistem echilibrat ordonat, de pildă formarea cristalelor și consonanțele gamei, după toate legile armoniei".

„Teorema lui Pythagora", de pildă, releva aparent miraculoasa regularitate a pătratului construit pe laturile unui triunghi dreptunghic. „Este foarte plauzibil ca în natură să aibă loc o miraculoasă mistică a numerelor; poate chiar și în istorie", enunța Novalis. „Oare nu tot ce este important înseamnă simetrie și simetrie

ROMÂNIA MASONICĂ

111

corelație? Oare Dumnezeu nu poate revela și în matematică, așa cum se revelează în orice știință!" Sacralizarea numerelor o întâlnim din cele mai vechi timpuri, iar Templul Masonic a receptat-o ca atare.

Simbolistica numerelor a preocupat numeroși cărturari și rabini care s-au dedicat studiului filosofic neoplatoniciene și Cabalei. Ei au sesizat faptul că literele ebraice și cele grecești au și valoare numerică. . f. ^^

Așa a fost elaborat Principiul Isopsephiei (echivalența numerică). Numerele nu exprimă numai o cantitate; simbolic gândind, numerele pot

exprima și anumite idei sau forțe. Filosofii greci Platon și Pythagora considerau interpretarea numerelor drept treapta cea mai înaltă a cunoașterii, esența armoniei cosmice și a armoniei interioare a omului. Istoricii Jean Chevalier și Alain Gheerbrant descriu astfel simbolistica numerelor:

„China vedea în interpretarea numerelor mai ales cheia spre armonia macro- cosmică, conformitatea Imperiului la legile cerești. Noțiunea de ritmuri cosmice în relație cu știința numerelor este familiară și pitagoreismului; de o parte și de alta este asociată cu muzica și cu arhitectura; de unde utilizarea faimoasă a Numărului de aur, care a fost recunoscut drept cheia proporțiilor făpturilor vii. Dar acestea nu sunt decât punerea în aplicare a unor principii mai înalte, din moment ce Boetius socotea că orice cunoaștere supremă începe prin numere, și Nicolas Cusanus că erau cel mai bun mijloc pentru a te apropia de Adevărurile divine. Totul este potrivit după Număr (discurs sacru al lui Pythagora, citat de Iamblichos).

Numerele, spune Sfântul Martin, sunt „învelișul vizibil al ființelor". Ele le reglementează nu numai armonia fizică și legile vitale, spațiale și temporale, dar și raporturile cu Principiul. Deoarece nu este vorba de simple expresii aritmetice, ci de principii eterne comune cu adevărul. Sunt idei, calități, nu cantități. Geometria nu se aplică cantităților spațiale, ci armoniei formelor; astronomia nu studiază doar distanțele, greutatea sau temperaturile, ci ritmurile universului. Creaturile ele însele sunt numere, deoarece provin din Principiul-Unul. Ele se întorc la Principiu precum numerele la unitate: Dumnezeu este în toate ca unitatea în numere (Silesius).

Așadar, numerele nu trebuie folosite în mod nepotrivit. Ele conțin o forță neștiută. Numărul este amăgirea misterului, potrivit unei tradiții peule. El este produsul cuvântului și al semnelui, mai esențial și mai misterios decât componentele sale. De aceea niciodată nu se spun: numărul copiilor pe care îi ai, al bolilor, al femeilor, și nici vârsta dacă îi-o știi. În schimb, sunt numărate cu bunăvoie lucrurile care nu te ating direct; sunt atunci lecții, teme, simboluri de interpretat. De ce?

Răspunsul ține de animism: numerele ca și numele, atunci când sunt rostite, pun în mișcare niște forțe care produc un curent de felul unui pârau subteran, invizibil, dar prezent. Rostirea unui nume sau unui număr care te privește de aproape te expune.

Dovada? Dacă auzi un necunoscut care îți pronunță numele chemând pe altcineva, un omonim, de ce te neliniștești? Ce parte anume din corpul tău este atins? Acesta este curentul. Cuvântul a avut întotdeauna o influență asupra oamenilor. Dar dacă

112

ROMÂNIA MASONICĂ

eficacitatea cuvântului este mare, cea a numărului o depășește; dacă cuvântul este explicația semnului, numărul este rădăcina secretă a acestuia, fiind produsul sunetului și al semnului, este deci totodată mai puternic și mai misterios. Și în gândirea aztecă numerele au o importanță cosmică. Fiecare dintre ele e legat de un zeu, de o culoare, de un punct în spațiu, de un ansamblu de influențe bune și rele.

Gândirea tradițională este exemplul cel mai generalizat al relativității, în sensul că pune în relație totul: totul în univers se ține și numărul nu este decât un anume nod de relații. Gândirea raționalistă modernă, folosind un aparat de demonstrație cu totul diferit, poate că nu se află prea departe de această concepție fundamentală a numărului. „Numărul, spune Kant, este unitatea care rezultă din sinteza multiplului; el purcede dintr-o intuiție oarecare de elemente omogene”; în loc de omogene putem spune de elemente în relație. A strânge un mănunchi de informații este o operă de inteligență, a unui spirit divin întru eternitate, uman în timp. Astfel inteligența este izvorul numărului. Dar imaginația stabilește o rețea de relații despre care rațiunea nu poate să dea seamă și pe care tinde în mod firesc s-o conteste și s-o nege. Antropomorfismul simbolic al numărului este ilustrat de versul lui Victor

Hugo: „Omul, cifră aleasă, cap august al numărului” (Legenda Secolelor. Satirul).

Multiplii unui număr au în general aceeași semnificație simbolică de bază ca și numărul simplu. Dar ei fie că accentuează și intensifică această semnificație, fie că o nuanțează cu un sens particular care trebuie căutat în fiecare caz în parte.

Potrivit anumitor credințe, fiecare număr tinde să genereze un număr superior, unu pe doi, doi pe trei etc..., deoarece fiecare dintre ele e împins să-și depășească limitele. Potrivit altora, același lucru se întâmplă pentru că au nevoie de un număr opus sau de un partener. Li se atribuie numerelor pulsuniunile fapsturilor vii.

Numărul de aur, sau Proporția de aur a făcut obiectul unor studii savante, îndeosebi ale lui Matila C. Ghyka". (Jean Chevalier și Alain Gheerbrant: Dicționar de simboluri, 3 voi. Ed. Artemis, București).

Simbolistica numerelor a fost una din marile preocupări ale Evului Mediu.

Hrabanus Maurus (776-869 d.Hr.) scria: „Așa și Sfânta Scriptură, sub multiplele și variatele numere conține aluziv numeroase taine, ce trebuie să rămână ascunse celor care nu cunosc semnificația numerelor. Prin urmare, este necesar să studieze cu râvnă aritmetica toți cei ce vor să ajungă la o înțelegere mai înaltă a Sfintei Scripturi”.

Ulterior, „numerele sacre” și Numele au devenit preocuparea majoră a cabaliștilor evrei. Speculația cabalistică a numerelor a dat naștere științei Gematriei.

Un filosof italian, Gianbattista Vico, atenționa că înainte de a inventa alfabetul și a începe să scrie, omul a descoperit mai întâi greutatea, apoi măsura și abia după aceea numărul. Din cele mai vechi timpuri, numerele au exercitat o atracție ocultă.

Confucius, în cartea „I-ching sau Cartea canonică a schimbărilor” scria că numerele parcă sunt „cerești și perfecte”, iar cele impare - „pământeste și imperfecte”.

„Numerele, scria Louis Claude de Saint Martin, constituie un înveliș vizibil al vie- țuitoarelor; le asigură acestora din urmă nu numai armonia fizică și legile vitale

ROMÂNIA MASONICĂ

113

spațiale și temporare, dar și legăturile cu Creatorul". (Louis Claude de Saint Martin: „Tableau naturel des rapports qui existent entre Dieu, l'homme et l'univers, 1946, citat de Solas Boncompagne). •

Heinrich Jamsthaler,
Viatorum spagyricum,
1625

Marele filosof german Immanuel Kant preocupat și el de simbolistica nu- merelor scria că există o lege a compensației între numărul Unu și Multiplu:

„Numărul este unitatea care rezultă din sinteza multiplului". Vom vedea în conti- nuare în ce măsură plenară au intrat numerele în lăcașul Templului Masonic.

Numerele ocupă un loc important în viața masonică. Cu fiecare grad obținut, pe scara celor 33 de grade, masonul adâncește studiul filosofic al numerelor. După 3.000 de ani de magie, credințe, religii monoteiste, alchimie și filosofic, pentru fiecare număr și, în primul rând pentru cele de pe scara de la unu și până la zece, există biblioteci de interpretări. Gravura reprezintă „Oul filosofic", prima materie, cu multe simboluri masonice.

Cititorii, chiar și aceea fără o prea bogată cultură filosofică, să nu se sperie de caracterul ocult, greoi la citit a paginilor ce urmează. Ceea ce înțelege la prima lectură va fi, deocamdată, suficient, dacă va voi însă să adâncească și să cunoască

ROMÂNIA MASONICI

mai mult despre forța magică a numărului Biblioteca îl așteaptă. Mircea Eliade și strălucitul său elev Ioan Petru Culianu și-au focalizat și ei interesul științific asupra numerelor. Culianu a și scris pentru o istorie a religiilor care a apărut în Germania un concentrat studiu despre „Număr”. El era conștient de dificultatea cu care se confruntă mintea occidentală modernă, sceptică și științifică, odată intrată în labirinturile unor sisteme de gândire obscure, precum numerologia, gematria, aritmologia etc.

Iată, succint, ce credea Ioan Petru Culianu:

„Forța magică a numărului nu este valabilă pentru om numai pe primele trepte ale evoluției sale, ci și pentru inconștientul omului de astăzi. Psihanaliza susține că semnele numerice pe care le visăm uneori pot fi rezultatul unor operații incredibil de complicate. La fel și în cazul diverselor metode de predicție în care datele numerice joacă un rol important. Și chiar cine împărtășește opinia că aritmologia și aritmomantica nu au absolut nici o valoare, tot trebuie să admire de multe ori inteligența utilizată la speculațiile de acest fel, deși ea ar putea fi fără îndoială folosită în scopuri mai bune.

Speculațiile numerice au putut să apară pentru că inițial anumite numere erau puse în legătură cu anumite obiecte sau ființe, cum ar fi 2 cu păsările, pentru că pasărea are două aripi. E.B.Taylor a subliniat deja această posibilitate. Dar unul din modurile cele mai importante în care au apărut speculațiile numerice a fost influențat de notația numerelor. Este lipsit de importanță cui i-a venit pentru prima dată în lumea mediteraneană ideea de a utiliza literele alfabetului și ca semne numerice. Unii s-au gândit la grecii din Milet din secolul al VIII-lea a.C.

Dar sistemul grecesc de numerație, în care iota are valoarea numerică zece, corespunde celui ebraic, în care yod, ca a zecea literă din alfabet

trebuie să aibă valoarea numerică 10. Pentru a-i da lui iota valoarea numerică 10, i s-a adăugat în mod artificial sân (valoarea numerică 6).

: , Pe de o parte, numerele sunt fascinante și în ele însele, și ca atare ele sunt opusul speculațiilor aritmologice; pe de altă parte însă ele sunt magice, pentru ca pot fi legate de nume. Apare în acest fel o valoare numerică a numelor, care este obiectul gematriei, și totodată o posibilitate de a converti semnele numerice în nume, ceea ce duce la diverse metode aritmetice și onomatomantice.

Aritmologia pitagoreică este determinată și de idei muzicosofice. F. Dornseii scrie: 'Sensul profund al muzicii (...) este acela de a fi număr devenit sunet, în număr, omul avea acum o cheie care făgăduia să deschidă toate porțile. Numărul reprezenta esențialul în cosmos, poate cel mai real lucru, simbolul rațiunii".

„Gematria este o tehnică aritmomantica în care literele unui cuvânt sau ale unei propoziții sunt transpuse în numere. Scopul gematriei este să stabilească relații între cuvinte și să tragă concluzii din valori numerice egale sau inegale.

Gematria apare pentru prima dată în cele 32 de reguli exegetice ale rabinului tannaitic Eliezer b.R. Jose ha-Galili (pe la 150 p.C.). în Talmudul babilonian, tratatul Berakhot II 5a, există speculații cu privire la numărul viitorului Mesia. Procedeul gematriei este simplu: grupuri de litere sunt transpuse în numere sau invers, din numere care sunt exprimate în grupuri de litere se pot inventa sau redescoperi nume.

ROMÂNIA MASONICĂ

115

ti" , JV "' -T1; «• ^

Alfabetele celeste. Există în spațiile infinite

(cf. Zohar) figuri, semne, numere cu ajutorul cărora e posibilă descifrarea celor

mai profunde mistere

Karl von Eckartshausen, Aufschlüsse zur
Magie, Munich, 1788.

Una dintre cele mai importante noțiuni ale gematriei este noțiunea de izopsefie (de la isos, „egal”, și psephos, „număr”), adică valori numerice egale ale unor cuvinte diferite (pentru exemple vezi mai jos).

Valorile numerice inegale sunt importante, în special la prezicerile onoma- tomantice i.e., concluziile care pot fi trase din valoarea numerică a unui nume.

Fragmentele din Nechepso și Petosiris, o compilație preponderent astrologică al secolului al III-lea a.C., descriu și o metodă onomatomantică de a ghici pe învin- gătorul unei bătălii. Se adună psephos-u\ lunii în care are loc bătălia la psephos-u\ numelui luptătorului și această sumă se împarte la 29. Restul este numărul căutat, care indică pe un tabel în ce constă rezultatul. Un astfel de tabel se numește kyklos tou Petosireos. Sfera lui Democrit seamăna cu acest kyklos: „Această sphaira este un dreptunghi pe care se înșiră pe trei coloane numerele de la 1 la 30, despărțite printr-o linie transversală în două jumătăți de 18 și 12 cifre. Trebuie doar să fie adunat psephos-ul bolnavului cu numărul zilei din lună în care a început boala și să se împartă la 30. Dacă restul se află în jumătatea de sus, bolnavul rămâne în viață; dacă e în cea jos, atunci moare”.

Și prin așa-numitul pythmen al numerelor se poate prezice rezultatul unei bătălii, descoperirea unor hoți și regăsirea unor lucruri pierdute, oportunitatea unei

căsătorii sau călătorii. Acest procedeu, numit în limba latină regula novenaria „nu este nimic altceva decât suma orizontală a cifrelor unui număr, atât de mult ușurată de sistemul nostru zecimal”. „Pentru a profeti rezultatul unei bătălii, se adună valoarea numerică a literelor numelui în cauză, astfel încât din valorile literelor care sunt mai mari de 10 se scade suma orizontală a cifrelor. Din suma găsită se scade iarăși suma orizontală, iar rezultatul se compară cu numărul, obținut în același fel, al potrivnicului. Posesorul numărului mai mare câștigă”. Un procedeu de acest fel este atribuit de Hipolit unui oarecare Kolorbasos”.

A existat în realitate acest Kolorbasos? Culianu se îndoiește: „De fapt, Kolorbasos probabil că nici nu este un personaj istoric real. Numele său este simpla transcriere greacă a ebraicului „qol arba otot „vocea celor patru litere”. Nu se știe despre care litere este vorba, dar nu este dificil să conchidem că numele său trimite la tetragrammaton ebraic. La gnosticul Marcos însuși, patru litere joacă un rol important, anume literele alpha, ro, khi și eta, care împreună formează cuvântul arkhe. Or, el consideră acest cuvânt grecesc ca primul nume al lui Dumnezeu, care corespunde totodată pitagoreicei tetrakys (1+2+3+4). Dar en arkhe este traducerea greacă a primului cuvânt al Genezei (bereșit), încât nu este exclus ca speculațiile lui Kolorbasos să fi avut legătură cu iudaica mă 'aseh bereșit sau cu speculațiile despre facerea lumii. Unul dintre cele mai simple exemple de izopsefie de care se ocupă Marcos se bazează pe valoarea numerică identică a formulei alfa-omega și a cuvântului peristera („porumbel”). Când Hristos afirmă în Apocalipsa lui Ioan (1,8 și 22, 13) că el este alfa și omega, aceasta înseamnă în limbajul misticii elenistice:

el este universul, el se întinde de la primul până la ultimul element al cosmosului, și în el sunt conținute toate elementele. Marcos pune această afirmație a lui Iisus în legătură cu botezul. „La botez, spiritul a intrat în Iisus sub forma unui porumbel.

Valoarea numerică a literelor care formează cuvântul grec porumbel este 801, adică: pi=90, epsilon=5, ro=100, iota=10, sigma=200, tau=300, epsilon=5, ro=100, alpha=1, peristera=8Q1. Or, alpha=1, iar omega=800. Deci,

când Iisus spune că el este alpha și omega, spune că este 801, așadar Spiritul Sfânt însuși, care a apărut ca porumbel la botez".

Gematria, cu diversele ei metode izopsefice a cunoscut în continuare o dezvoltare puternică în Cabala iudaică și în operațiile hasban-ului arab. Dar existau chiar între cabaliști oponenți ai gematriei, ca Elya Del Medigo, profesorul lui Giovanni Pico della Mirandola, care era conștient de faptul că, după regula de interpretare a gematriei, puteau să apară și ecuații blasfemice, ca de exemplu El Saddai (Dumnezeu Atotputernicul) echivalat cu Elohim aherim (alți dumnezei). De aceea el consideră gematria însăși ca un nonsens. Totuși metoda nu a dispărut nicidecum în epoca noastră. „Procedeul nu ratează nici limbile moderne. Fatale psephos a Graz-ului=50, unde a 50-a întrunire a filologilor a putut fi martora primelor revelații ale lui Wolfgang Schultz, s-a impus rapid (...) Fiecare viitor istoric al lui Napoleon va trebui să țină cont de faptul că Napoleon a remarcat de timpuriu izopsefia Bonaparte=82=Bourbon și de aceea a fost convins - pe drept,

1

r

ROMÂNIA MASONICĂ

117

după cum o arată succesul - că era chemat să fie stăpânul Franței, în același fel trebuie înțeles faptul că biologul Haeckel a crezut în ecuația Haeckel=43=Kant și de aceea s-a apucat să rezolve enigmele universului" (Ioan Petru Culianu: „Cult, magie, erezii", Polirom, 2003).

Și-acum cititorule, dacă curiozitatea ți s-a trezit, să mergem mai departe și să vedem cum au interpretat filosofii, misticii și francmasonii Numerele.

V- --.'-' P ^ 1

1 (unu). \

Unu ca Dumnezeu, începutul și sfârșitul lucrurilor.

Sigla gravată pe inelul Regelui Solomon cel înțelept

- "j

Legenda spune că cifrele își au obârșia într-o siglă gravată pe inelul ce-l purta pe deget Regele Solomon. Sigla reprezenta un pătrat traversat de două diagonale care se intersectează, ca o cruce cu brațele egale. Această matriță geometrică, prin rotunjiri și suprimări, a născut toate cifrele existente. De aici, la concepțiile filosofice cu tendințe matematice (Pitagora, Platon) nu a fost cale lungă. Nicolaus de Cusa și Giordano Bruno credeau cu tărie că „universul este un sistem de numere”.

În „Dicționarul de simboluri” al lui J.Chevalier și A.Gheerbrant din care vom cita în continuare (notându-l C&G) se specifică: „Unu” este „simbolul omului în picioare: singura ființă vie bucurându-se de această însușire, într-atât încât anumiți antropologi fac din verticalitate un semn distinctiv al omului, mai radical decât rațiunea. „Unu” se regăsește de asemenea în imaginile pietrei în picioare, a falusului în erecție, al bățului vertical: reprezintă omul activ, asociat operei de creație. „Unu” este de asemenea Principiul Nemanifestat, de la el decurge totuși orice manifestare și la el se întoarce, odată vlăguită, existența ei efemeră; este principiul activ; creatorul. „Unu” este locul simbolic al ființelor. Izvor și sfârșit al tuturor lucrurilor, centru cosmic și antologic. Este simbol al ființei, dar și al Revelației, mediatoarea care înalță omul prin cunoaștere la un nivel de ființă superioară. Unu este de asemenea centrul mistic de unde strălucește Spiritul ca un soare”.

În unele mitologii, Unu îl reprezintă pe Dumnezeu și are valoarea primei litere din alfabet - A. Reprezintă Unu Primordial.

„Totul începe cu Unul” - OMNIA AB UNO și „Totul se îndreaptă spre Unul” - OMNIA AD UNUM, enunțau primii mistici. Poetul latin Vergiliu scria:

„Zeul se bucură de numărul nepereche, numărul Unu nu este altceva decât începutul sau originea însăși a numerelor.

Robert Fludd, Pulsus Seu Nova Et Arcana Pulsuum Historia, Francfort, 1630

Una e inima care face posibilă circulația sângelui. Sângele poartă în corp spiritul divin care este sursa vieții și care provine din soare. După Fludd, inima este soarele microcosmosului, sursa vieții. Descoperirea, în 1615, a circulației sângelui de către prietenul său, William Harvey, i-a întărit această convingere.

2 (doi).

Numărul 2 este al opoziției, al conflictului, al dedublării, al antagonismului al ambivalențelor. El poate semnifica echilibrul, discernământul, dar și amenințarea latentă. Pe Muntele Sinai, Dumnezeu îi poruncește lui Moise să jertfească doi miei, unul dimineața și unul seara; în deșertul Exodului, Moise lovește cu toiagul stânci de două ori și apa care țâșnește îndeestulează obștea și dobitoacele; Regele Irod poruncește să fie ucis în Bethleem toți pruncii „de doi ani și mai jos”; Satana îi împiedică pe Pavel să-i revadă de două ori pe Tesalonicieni, în Arca lui Noe urci câte două animale, zeul Marduk al babilonienilor avea două capete, fiecare privind în altă parte. Vulturul heraldic este bicefal, în numeroase mituri Zeița-Marm („principiul feminin”) se identifică cu numărul doi care naște Dualismul. Mulți specialiști ai ermetismului au cercetat această lume a Dualismului, a contrariilor, rivalitatea și legăturile dintre Sus și Jos, Masculin și Feminin, Căldură și Frig, Activ și Pasiv, Dreapta și Stânga, Bine și Rău, Spiritual și Material, Plus și Minus, Static și Dinamic, Zero și Infinit, Zi și Noapte, Nașterea și Moartea, Ură și Iubire, Ordine și Dezordine, Soarele și Luna etc. etc. în unele lucrări, numărul doi e prezentat ca un număr al Doliului, al lipsei de armonie, numărul Păcatului, al

ROMÂNIA MASONICĂ

Revoltei îngerilor, un număr contrar fotelor cosmice. Frații masoni, dimpotrivă, au văzut pozitivul numărului doi, enumerând perechile din Templul Masonic: cele două astre cerești (Soarele și Luna), cele două instrumente geometrice de trasat (Echerul și Compasul), cele două instrumente de control (Nivela și Perpendiculă), cele două unelte de spart și șlefuit (Ciocanul și Dalta), cele două pietre simbolice (Piatra brută și Piatra șlefuită), cele două coloane ale Templului (Jachin și Boaz). . . . ftîy; - ' ;',> 3 fci 3 (trei).

••-"•• -. - ' *Vî i-, -"i *^"i-'.-:-

În simbolistica masonică numărul trei deține funcția cea mai importantă: trei sunt gradele de bază în Lojă (Ucenic, Calfa și Maestru) și trei sunt „Luminile cele mari” ale francmasoneriei (Cartea Sacră, Compasul și Echerul). Trei stâlpi susțin Templul masonic: înțelepciunea, Forța și Frumusețea; trei stâlpi, reprezentați de Ioan, Iacob și Cefaș, susțineau vechea Biserică; iar Ucenicul mason când intră în Lojă face trei pași.

P. Lampert, „Trei masoni la lucru”, gravură, Londra, 1789. Cei trei îngeri-masoni lucrează cu un compas, un echer și o perpendiculară (un fir așchizat la cap o mică greutate de plumb), în stânga, la picioarele primului înger se văd alte simboluri, alte trei simboluri masonice (între care și ciocanul), masonul din mijloc ține în mână un steag cu inscripția „Lux et Te-nebris” („Lumină și întuneric”), iar jos, Adam, alungat din Paradis, purtând torța de foc a cunoașterii și înconjurat de șerpini buni și cei răi ai lumii.

„Numărul trei revine deseori în Biblie (cnf. Solas Boncompagni: Lumea simbolurilor, Humanitas, 2004). În Facerea, Avraam a văzut la ușa cortului trei bărbați care i-au prezis Sarei - soția sa, deja bătrână - că avea să-l nască pe Isaac.

În timpul sărbătorilor lui Israel, Iehova i-a spus lui Moise: „De trei ori pe an să se

ROMÂNIA MASONICĂ

înfățișeze înaintea Domnului Dumnezeuului tău toți cei de parte bărbătească'. Iosua le-a dat ordin căpeteniilor oștirii poporului să poruncească acestuia din urmă să pregătească provizii pentru că după trei zile aveau să treacă Iordanul, în Pildele lui Solomon se pot citi, repetate la scurte intervale între ele: „Trei lucruri nu se pot sătura (...) Trei lucruri (...) pe care nu le pot pricepe (...) Pentru trei lucruri se cutremură pământul...” Din voința Domnului, Iona a fost înghițit de un pește mare, în pânțele cărui a stat trei zile și trei nopți. Și am putea cita multe alte pasaje, Iisus a înviat după trei zile, așa cum prezisese la Tesalonic, Pavel a vorbit din Scripturi trei sâmbete; în întâia epistolă sobornicească a lui Ioan stă scris: „Trei sunt care mărturisesc în cer: Tatăl, Cuvântul și Duhul Sfânt (...) și trei care mărturisesc pe pământ: Duhul, apa și sângele, și acești trei mărturisesc la fel”; și, în sfârșit, trei sunt duhurile necurate care ies din gura balaurului, din gura fiarei și din gura proorocului mincinos. Numărul trei este perfecțiunea unității dumnezeiești, Trei exprimă o ordine intelectuală și spirituală și în Dumnezeu, și în univers, și în om. Sintetizează o triplă unitate a ființei, în care se săvârșește contopirea cerului cu pământul”. Este „expresia totalității”, a desăvârșirii; nu se mai poate adăuga aici - la ceea ce constituie „manifestarea, omul-fiu al cerului și al pământului” - o completare la Marea Triadă. Numărul trei operează deci „în mod exclusiv diriguind formele în lumea pământească și în cea cerească”; este „numărul principiilor spirituale în toate corpurile”; este însăși „gândirea Divinității care a conceput planul acestei lumi ca pe ceva ternar, pentru că astfel era legea formelor pe care Divinitatea le avea în sine însăși”. Numărul trei exercită și o acțiune hotărâtoare asupra a tot ceea ce întreprind oamenii”.

Maeștrii ocultismului au descoperit adesea în cărțile sacre operând numărul trei. Noe preia direct știința, care s-a transmis din generație în generație, de la Adam și o transmite celor trei fii ai săi, Jafet, Cham și Sem.

Cham, blestemat de tatăl său, va fonda dinastia faraonilor, și știința ocultă egipteană.

„Dumnezeu este Unul în trei persoane, scriu Jean Chevalier și Alain Gheerbrant, în dicționarul citat. Expresia desăvârșirii este, în budism, Tripul Giuvaer sau Triratna (Buddha, Dharma, Sangha), ceea ce taoiștii au tradus prin Tao, Scripturi, Obște. Timpul este triplu (Trikala): trecut, prezent, viitor; lumea este triplă (Tribhuvana): Bhu, Bhuv, Swa - pământ, văzduh, cer și tot pentru hinduși, Manifestarea divină este triplă (Trimurti): Brahma, Vishnu, Shiva, aspectele generator, conservator, transformator ce corespund celor trei tendințe (guna): rajas, sattva, tamas - de expansiune, de urcare sau centripetă și de coborâre sau centrifugă. La șivaiștii din Cambodgia, Shiva se află în centru, privind spre răsărit și flancat de Brahma, la dreapta sau la sud, și de Vishnu, la stânga sau la nord. Alte asemenea ternare au fost semnalate în legătură cu monosilaba sacră Om, care cuprinde trei litere. Magii sunt în număr de trei; ei, arată Guenon, simbolizează cele trei funcții ale Regelui Lumii, atestate în persoana pruncului Hristos: de Rege, de Preot și de Profet. Toți trei la număr sunt și virtuțile teologale; elementele Marii Opere Alchimice sunt trei: sulf, mercur și sare.

ROMÂNIA MASONICĂ

121

'»«!• > «ți! î.

A. Kircher: Arca lui Noe, Amsterdam, 1675

în China, se vorbește despre cei trei frați Hi și trei frați Ho, stăpâni peste soare și lună. Alți trei frați sunt, în mitologia greacă, stăpânii universului: Zeus, peste Cer și Pământ, Poseidon, peste Ocean și Hades, peste Infern.

în tradițiile iraniene, cifra trei apare cel mai adesea ca purtătoare a unui conținut magico-religios. Remarcăm prezența și în religia Iranului antic, a cărui triplă deviză este: Gând bun, vorbă bună și faptă bună; în general, aceste trei bukht sunt denumite „cele trei mântuiri”. Gândul rău, vorba rea și fapta rea sunt atribuite Duhului Răului (...)

în tradiția Credincioșilor Adevărului (Ah-i Haqq) din Iran, cifra trei are un caracter sacru. Ea se regăsește adesea fie în poveștile cosmogonice, fie în descrierile de acte rituale.

Înainte de a fi creat lumea vizibilă în sânul perlei primordiale, Dumnezeu a izvodit din propria sa esență trei îngeri, sau trei entități numite se-djasad (>trei persoane): Pîr-Binyamin (Gavril), Pîr-Dawud (Mihail) și Pîr-Musî (Rafael); mai târziu, i-a creat pe Azrael (îngerul morții) și pe Ramzbar (îngerul feminin, Maica

122

ROMÂNIA MASONICĂ

Domnului), care reprezintă mânia și, respectiv mila lui: a mai creat apoi alți doi îngeri, numărul entităților divine ajungând astfel la șapte (...)

Și în domeniul etic, cifra trei are o însemnătate deosebită. Lucrurile care năruie credința omului sunt trei: minciuna, nerușinarea și zeflemeaua. Trei sunt și cele care-l aduc pe om în iad: clewetirea, împietrirea inimii și ura. Trei lucruri îl călăuzesc, în schimb, spre credință: rușinea, buna purtare și frica de Ziua Judecării.

Printre povestirile vizionare ale lui Ahi-i-Haqq-ilor, întâlnim câteva în care cifra trei se leagă de săvârșirea unui act magic și psihic, bunăoară vedenia prin care Atash Han se dezvăluie ca teofanie, schimbându-se de trei ori la înfățișare în prezența discipolilor săi. (...)

Trei înseamnă depășirea rivalității (întruchipată prin doi); el exprimă un mister al depășirii, al sintezei, al reunirii, al împreunării, al rezolvării.

Cabala a făcut o sumedenie de speculații pe marginea numerelor. Ea pare să fi privilegiat Legea ternarului. Toate ființează prin trei și sunt una. Căci în orice act unic deslușim:

1. principiul activ, cauză sau subiect al acțiunii;
2. acțiunea acestui subiect, predicatul său;

3. obiectul acțiunii, efectul sau rezultatul ei.

Acești trei termeni sunt inseparabili și se intercondiționează. De aici, tripla unitate pe care o regăsim în toate cele ce sunt. Creația, de exemplu, implică un creator, actul de a crea și creatura, în general, între termenii ternarului, primul este prin excelență activ, cel de-al doilea este intermediat, activ în raport cu următorul, dar pasiv în raport cu cel dinainte, iar al treilea este strict pasiv. Primul corespunde spiritului, al doilea sufletului, iar al treilea trupului.

Primii Sefiroți (numere, potrivit Cabalei) sunt și ei grupați în trei ternare. Cel dintâi este de ordin intelectual și corespunde gândirii pure sau spiritul; el include Tatăl-principiu, Verbul-gândire creatoare și pe Fecioara-Mamă care concepe și înțelege. Cel de-al doilea ternar este de ordin moral și privește sentimentul și exercițiul voinței, altfel spus sufletul; el reunește harul milostiv, judecata dreaptă și frumusețea sensibilă. Al treilea ternar este de ordin dinamic: el se referă la acțiunea realizatoare și, prin aceasta, la trup; el înglobează principiul călăuzitor al progresului, buna rânduială a execuției și energiile realizatoare ale planului.

Psihanaliștii, urmându-l pe Freud, văd în cifra trei un simbol sexual.

Divinitatea însăși este concepută, în majoritatea religiilor - cel puțin într-o anumită fază și sub o anumită formă - ca triadă în care apar rolurile Tatălui, Mamei și Pruncului. Religia cea mai spiritualistă, catolicismul, propovăduiește dogma Trinității, care introduce în monoteismul absolut un principiu misterios de relații vii. Pentru a preveni orice încercare de politeism, Islamismul exclude cu desăvârșire orice formulă ce ar putea știrbi credința în unicitatea lui Dumnezeu (...)

Cifra trei mai trimite și la nivelurile vieții umane: material, rațional și spirital sau divin, ca și la cele trei faze ale evoluției mistice: curățire, iluminare, unire.

ROMÂNIA MASONICĂ

Numărul trei simbolizează și cele trei faze ale existenței: apariție, evoluție, distrugere (sau transformare); sau: naștere, creștere, moarte; sau, după tradiția astrologică: evoluție, apogeu, involuție".

„Omne trium perfectum" - spuneau anticii. Tot ce este întreit este desăvârșit.

Ira-numărul perfecțiunii întruchipate.

A. Kircher; Arithmologia, Roma, 1665.

Preluând de la filosofia Antichității hermetismul cifrei trei, („numărul trei este perfecțiunea întruchipată, asemenea zeilor") misticii medievali au conferit numărului trei însușirea de a fi numărul de bază, universal, iar teologii creștini l-au considerat numărul „perfecțiunii unității dumnezeiești".

124

ROMÂNIA MASONICA

Gravura îl prezintă pe cei doi magi combinând figuri geometrice și numere Unul din ei ține în mână un Compas. Trei Triunghiuri suprapuse răspândesc lumina; în centru un triunghi cu Ochiul atotvăzător, iar nouă îngeri veghează ca Lumina să se răspândească în Univers. Un înger aduce Măsura, al doilea - Numerele,

„Cosmogonia persană atribuie ternarului un caracter sacru deosebit, scrie Solas Boncompagni în lucrarea citată, în străvechea mitologie despre îngeri a popoarelor iraniene, Dumnezeu creează - spre a-i fi de ajutor - o trinitate de îngeri sau de entități divine: Gavriil, Mihail și Rafael, cărora li se adaugă mai apoi a"

patru, printre care și Azrael - îngerul morții, și Ramzbar - înger feminin, mama lui Dumnezeu, ajungându-se astfel la numărul șapte, adică exact numărul arhanghelilor din tradiția biblică.

Și în „lumea etico-religioasă cifra trei are o importanță deosebită", în om, ere dința este împiedicată sau îndepărtată de trei lucruri: „minciuna,

lipsa de pudoare| sarcasmul". Iar la damnațiunea omului contribuie: „calomnia, răutatea și ura", în sfârșit, omul este călăuzit spre credință tot de trei lucruri: „pudoare, amabilitate și teama de judecata divină". (...)

Numărul trei ajunge să explice conceptul de trinitate divină: „Creștinii au un Dumnezeu care este triplu; budiștii au o triadă: Buddha, Dharma și Sangha; taoiștii au pe Tao, Cărțile și Comunitatea; pentru hinduși, manifestarea divină și triplă se numește Trimurti... la scandinavi, Odin - creatorul tuturor lucrurilor - „ia naștere, împreună cu Freya, divina lui consoartă și zeul Thor și toți trei laolaltă constituia”

triada sfântă, adorată la Uppsala". Potrivit misticului Lao Zi, ceea ce tu privești și nu vezi se numește I; „ceea ce cauți cu mâna și nu cu ochii se numește Wei; trei ființe care nu se pot înțelege și se confundă nu fac decât una singură." Pentru Confucius, principiul primar, Taiji, închide în sine trei lucruri, conferindu-le astfel acestora un caracter unitar. Stanțele lui Dzian ne dezvăluie faptul că la începutul începuturilor, „întunericul domnea peste Toată nemărginirea, pentru că Tată Mama și Fiul erau Unul și Fiul nu era încă în stare să o pornească pe noua Cale, să hoinărească pe ea".

S-ar mai putea scrie multe despre conceptul trinitar divin din numeroase alte mitologii primare și secundare. Ni se pare mult mai important, însă, să scoatem în evidență aici legătura complementară a numărului trei și contribuția acestuia la perfectibilitatea Unității. Este vorba, în fond, de un principiu esențial care ne dă posibilitatea de a înțelege mai ușor credința populară a hindușilor,' potrivit căreia „divinitatea are trei picioare care simbolizează, respectiv: nașterea (Brahma), viața (Vișnu) și moartea (Siva); tot așa, divinitatea supremă și triplă sălășluiește în trupul omului și se află în inteligență, conștiință și inimă, principiul simțurilor".

Sunt demne de luat în seamă și alte importante motive legate de cifra trei, scrie Boncompagni; trei au fost Craii de la Răsărit veniți să se închine lui Iisus Hristos la nașterea sa și tot trei darurile aduse de ei: aur, tămâie și smirnă; trei/sunt elementele marii opere alchimiste: sulf, mercurul și sarea; trei sunt și timpurile „manifestului": trecutul, prezentul și viitorul; iar lui Dumnezeu îi sunt atribuite „omni- potența, omnisciența și omniprezența"; virtuțile teologice sunt: credința, speranța și caritatea; trei

sunt cercurile care, potrivit lui Giaocchino da Fiore și lui Da'nte, reprezintă pe Dumnezeu; trei sunt Parcele: Lachesis, Clotho și Atropos; și tot /re/- Grațiile sau Charitele: Aglae, Euphorosyne și Thalia; și tot trei Furiile: Aletto,

ROMÂNIA MASONICĂ

125

Tisifona și Megera; trei sunt judecătorii din Infern; trei chipuri are și zeița Diana a romanilor, confundată cu Selena și Hecate; Crăciunul, Pastele și Rusaliile sunt misterele anului liturgic; teza, antiteza și sinteza sunt termenii dialecticii hegeliene; cald, călduț și frig sunt cele trei stări de temperatură; forța, punctul de sprijin și rezistența reprezintă cele trei grade ale unei pârghee; și, după unii autori, ternarul ar putea fi caracteristic și ploii și descompunerii luminii, deoarece, dacă privim cu atenție o sursă luminoasă și ne uităm apoi în altă parte, observăm „un punct roșu”

central având în jurul lui un „cerc negru” și, mai în afara acestuia din urmă „un cerc albastru”. Cei trei preoți care oficiază liturghia în timp ce se mișcă reprezintă ternarul divin care acționează întotdeauna de comun acord, în unanimitate, în vreme ce preotul care oficiază ceremoniile funebre înconjoară de trei ori cadavrele pentru a alunga spiritele rele.

Sunt mai multe popoare care atribuie numărului trei virtuți magice și religioase. Este bine cunoscut, de exemplu, triplul motto al religiei antice persane:

„gândire înțeleaptă, vorbă înțeleaptă și faptă înțeleaptă”. Aceasta reprezenta pentru persani cheia mântuirii, deoarece un alt moto triplu care se opunea primului, și anume „gândire, vorbă și faptă răuvoitoare”, trebuia pus pe seama „Spiritusului Răului”, (citate din „Lumea simbolurilor de Solas Boncompagni, Humanitas, 2004).

O reprezentare cabalistică a numărului trei, cu trei simboluri ale Trinității:

1.Ochiul (albul ochiului semnifică Tatăl, irisul - Fiul, pupila - Sfântul Duh); 2.Soarele (sfera corespunde Soarelui, Lumina semnifică Fiul și Căldura este Sfântul Duh;

3.Furtuna (Tatăl este focul, Fiul este tunetul, și fulgerul - Sfântul Duh).

126

ROMÂNIA MASONICĂ

ft *' Iată și o interpretare românească a numărului trei și a triadei, aparținând profesoarei Măria Genescu (notă referitoare la termenul „Nous” în „Textele sacre ale lui Hermes Trismegistos”):

„Dumnezeu-Nous-Logos este una dintre triadele hermetice, pe care o întâlnim și sub forma: Dumnezeu-Lumină-Logos. Triada clasică a ezotericilor este:

purificare-iluminare-desăvârșire. Dintre triadele Antichității, mai cunoscute sunt triada platoniciană - Unul - Intellectul - Verbul; triada babiloniană (chaldaică) - Tatăl - Puterea-Intellectul; triada plotiniană - Unul-Intellect-Suflet. în toate tradițiile religioase și aproape în toate sistemele filosofice se întâlnesc ansambluri ternare, triade, corespunzând forțelor primordiale sau hipostaziei fețelor lui Dumnezeu suprem (...) Triunghiul divin este simbol al Treimii”. (Jean Chevâlier et colab.)

Reprezentată grafic, triada este un triunghi echilateral, în simbolistica pythagoreică, triunghiul echilateral reprezintă tetractys-ul, rezultat din suma primelor patru numere din șirul natural al numerelor: $1+2+3+4=10$, numărul perfect. Piramida ce poate fi alcătuită din triunghiurile echilaterale corespunzătoare fiecărei laturi reprezintă ansamblul tuturor cunoștințelor. Prin trepiedul Pythiei, tetractys-ul îi este asemilat și oracolului din Delfi; este numărul care duce la cunoașterea de sine și a lumilor pământene și cerești, lamblichos spune că discipolii lui Pythagoras prestau un jurământ sacru pentru păstrarea secretului tetractys-ului: „Mă jur pe cel care a dezvăluit sufletului nostru tetractys-ul, rădăcina și izvorul întregii naturi”. Un alt text pythagoreic, „Rugă către Tetraktys sau Sfântul Tetraktys” este

totodată, o invocare a numărului divin: 'Binecuvântează-ne, număr divin, tu care i-ai zămislit pe zei și pe oameni! O, sfânt, Sfânt Tetraktys, tu care ești cuprins în rădăcina și în șuvoiul veșnic al creației! Căci numărul divin începe cu o unitate pură și profundă și atinge mai apoi numărul Sacru Patru; apoi el o zămislește pe mama a toate câte sunt, care leagă totul, cel dintâi născut, cel care nu greșește niciodată, care nu pregetă niciodată, Zecele Sacru, care ține cheia tuturor.

Simbolismul creștin apreciază că „Sfânta Treime reprezintă însăși fundamentul acestei religii și cea mai complexă elaborare filosofico-mistică a celor trei centre sau poli, care alcătuiesc Triada divină în unitatea - Dumnezeu Tatăl - Dumnezeu Fiul - Sfântul duh" (Ivan Evseev, „Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale", Editura Amarcord, Timișoara, 1994, p. 189). În fapt, Treimea creștină își găsește justificare teologică abia prin venirea Mântuitorului Iisus. O explicare ezoterică a Treimii acesteia este formulată de Dionisie Pseudo-Areopagitul: „După cuvântul din Scripturi (...) Tria este Unitate, una în trei persoane, prin care Providența își exercită influența binefăcătoare, de la esențele ce trăiesc dincolo de cer până la cele mai de jos creaturi pământene, căci ea este Principiul (și este puțin zis chiar dacă o numim principiu), Causă a oricărei esențe, ea este aceea care îmbracă Universul întreg, într-un anumit fel supraesențial, într-o îmbrățișare irezistibilă".

Ezotericul român Vasile Lovinescu, la rândul lui, ne face atenți că „pe lângă Treime există triade și de altă natură: Spiritus, Anima, Corpus; Providență, Voință, Destin; Teză, Antiteză, Sinteză; Bărbat, Femeie, Copil; cei trei agenți fundamentali ai Alchimiei: Sulf, Sare, Mercur, lucrând direct asupra materiei închise în Athanor" („Interpretarea ezoterică a unor basme"). Coleg întru convingeri și prieten cu Vasile Lovinescu, Frithjof Schuon are revelația că „ternarul infinit, manifestare, perfec-

ROMÂNIA MASONICĂ

jiune" constituie însăși „formula explicativă a tot ce spiritul uman poate găsi problematic în vicisitudinile existenței" („Despre unitatea transcendentă a religiilor.

Transcendența și universalitatea ezoterismului", trad. de A. Manolescu, Editura Humanitas, București, 1994, p. 73).

Filosofia ocultă abundă în interpretări magice și mistice ale numărului trei, dar „numerele nu trebuie confundate cu cifrele care sunt semne convenționale, romane, chineze, sanscrite, arabe, fără o valoare specială". (Alexandrian, „Istoria filosofiei oculte"). De pildă, Cabala, care istoricește îi urmează Gnozei, pornind de la ideea că fiecare dintre cele 22 de litere ale alfabetului ebraic au o anumită valoare numerală, pretinde că oferă „o mai bună interpretare a Bibliei, ce permite înțelegerea constituirii Universului și a misiunii omului". Un alt cabalist, Eliphas Levi (abatele Constant), afirmă că numărul trei este redat prin litera ebraică Ghimel: „în literatura siriacă se poate regăsi deja litera G din latină, hieroglifa șarpelui ce-și mușcă coada (șarpele Ouroburos - n.n.). într-adevăr, ternarul este numărul generației Unitatea este tatăl; binarul este mama; ternarul este copilul".

(„Curs de filosofie ocultă", trad. de Măria Ivănescu, ed. Antet, București, 1994,

^

În creația populară românească, numărul trei are întotdeauna o încărcătură magică. Din unghiul de vedere ezoteric, balada Miorița ar putea fi interpretată ca o transpunere, incompletă, a unui text mitic de inițiere ce se bazează pe simbolul triadei: „Pe-un picior de plai/Pe-o gură jJe rai,/Iată, vin în cale,/Se cobor la vale/Trei turme de miei/Cu trei ciobănei", într-o analiză lapidară, cei trei proveniți din Unul - „picior de plai", „gură de rai", simbolizând sacrul, coboară la vale, deci m profan, unde se va săvârși, am putea spune, ritualul inițiativ mioritic. La fel ca și Iisus, Păstorul mioritic acceptă sacrificiul de sine, pe deplin conștient, văzând în aceasta o mai grabnică întoarcere în Unul, în Tatăl. Sau, într-o transpunere geometrică, agresorii pot fi situați în unghiurile orizontalei cu pământul din triunghiul echilateral, pe când victima, alesul, va fi propulsată în unghiul de sus, corespunzător sacrului și divinului".

Numărul trei îl mai întâlnim într-un ritual masonic: masonii se recunosc între ei cu ajutorul simbolului celor trei puncte: „Frații trei puncte!”
•%

4 (patru).

Numărul sacru prin excelență

Regele Somolon a decis în al patrulea an de domnie să construiască Marele Templu. Alchimiștii, istoricii și teologii au căutat de-a lungul secolelor să descifreze simbolistica numărului, considerând că nu întâmplător regele evreu a ales tocmai acea dată pentru începerea zidirii. Pronia divină se afla în acest număr.

Cel dintâi nume ebraic al lui Dumnezeu, YHWH (YAHWE) e format din patru litere. Tetragrama conținând numele sacru al lui Dumnezeu a constituit simbolul cel mai cercetat de cabaliști. Eruditul specialist al Cabalei, Gershom Scholem

128

ROMÂNIA MASONIC

pentru a ilustra virtuțile magice ale acestui cuvânt, citează recomandarea făcută de un rabin copistului unui sul de Tora: „Fiul meu, scrie cu multă atenție, căci cuvântul e divin; dacă omiți o singură literă sau adaugi una, vei distruge întreaga lume”,

Filosoful și matematicianul grec Pythagora socotea 4 un număr perfect, aproape o zeităte. La fel, Tetraktys-ul, care era șirul primelor patru numere (1,2,3,4, a căror sumă este egală cu 10) se atribuie lui Pythagora o lege după care întreg spectru al posibilităților din această lume se află în numărul patru. Patru litere conține numele primului om, Adam, și tot din patru litere se scrie binecuvântări Amin.

Rene Guenon scria: „valoarea mistică a cifrei patru rezidă în faptul că în to te semnele în care ea figurează ia o formă grafică între totul asemănătoare un cruci”.

În „Lumea simbolurilor”, Solas Boncompagni inventariază cele mai cunoscute simboluri ale numărului patru: „Cele patru ziduri ale Ierusalimului ceresc cele patru ținuturi ale celor douăsprezece triburi ale lui Israel, precum și celepatru embleme ale acelorași triburi, câte una pentru fiecare grup ternar: leul, taurul, omul și vulturul. Aceste embleme ar reprezenta - potrivit unei vechi tradiții ebraice cele patru litere ale numelui divin YHWH și anume Y- omul, H - leul, W - tăun și, ultima H - vulturul, care în fond, amintesc în mod clar de cei patru evangheliști și de cei patru îngeri. Dar ceea ce surprinde și mai mult este o constatare de ordi astronomic și astrologie în același timp, deoarece toate acestea suferă, fără îndoială influențele doctrinare ale populațiilor mesopotamiene, contemporane cu vechi evrei sau anterioare acestora. Așa se face că leul ia înfățișarea lui Marcu, omul -p cea a lui Matei, taurul - pe cea a lui Luca și vulturul - pe cea a lui Ioan; și, în cel din urmă animalele corespund celor patru constelații cardinale ale zodiacale.

Iar aici se cuvine să nu uităm faimoasa viziune a lui Ieremie, în care s regăsesc ceva ca patru fiare, a căror înfățișare seamănă cu chipul omenesc. Fiecai din ele avea patru fețe și fiecare dintre ele avea patru aripi. Picioarele lor era drepte, iar copitele picioarelor erau cum sunt copitele picioarelor de vițel (...) D cele patru părți ele aveau sub aripi mâini de om și toate patru își aveau fețele i aripile lor. Aripile lor se atingeau una de alta (...) Toate patru aveau câte o față d om înaintea și toate patru aveau câte o față de leu la dreapta; toate patru aveau cât o față de bou la stânga și toate patru mai aveau câte o față de vultur în spate (...) L fiecare, două din aripi erau întinse, iar două le acopereau trupul. (...)

Tot din Biblie mai aflăm că cele patru fluvii care ies din Paradis udă \ mărginesc universul locuibil și că patru sunt marile epoci în care se cuprinde toată istoria lumii.

Numărul patru mai este menționat și în alte pasaje biblice: „Trei lucruri ca nu se pot sătura, ba chiar și al patrulea, care nu zice niciodată „Destul”

și anum< Locuința morților, pânțelele sterp, pământul care nu e sătul de apă și focul care n zice niciodată „Destul!”. Patru sunt animalele cele mai mici de pe pământ și car

1

ROMÂNIA MASONICĂ

129

sunt cele mai înțelepte: furnicile (...), dihorii (...), lăcustele (...) și șopârla".

Dumnezeu se mânie pe păcătoși spunând: „Voi trimite asupra lor patru feluri de pedepse: Sabia, ca să-i taie, câinii ca să-i sfâșie, păsările cerului și fiarele câmpului, ca să-i piardă". Tot patru sunt și înfricoșătoarele pedepse la care va trebui să se aștepte Ierusalimul, în viziunea lui Daniel, patru fiare uriașe ies din mare, una mai deosebită decât alta: cea dintâi pare a fi o leoaică ce are aripi ca de vultur, a doua seamănă cu un urs, a treia - un leopard cu „patru aripi ca de pasăre" și cu „patru capete", iar ultima are „niște dinți mari de fier" și „zece coarne".

Potrivit sufismului, „&>atru este numărul porților de care trebuie să treacă adeptul vieții mistice". Fiecărei porți îi corespunde unul din cele patru elemente principale și, anume: aerul, focul, apa și pământul. La prima poartă, neofitul care cunoaște cartea este în aer sau, dacă vreți, în vid; el se arde apoi la trecerea prin Soarele inițiativ, reprezentat de cea de-a doua poartă, numită și a vieții; cea de-a treia poartă îi oferă omului cunoașterea mistică; în sfârșit, cel ce crede în Dumnezeu - ca o realitate unică - trece prin cea de-a patra și ultima poartă, care se află în elementul cel mai dens - pământul.

Numărul patru se leagă de simbolurile pătratului și ale crucii. Din vremurile îndepărtate ale preistoriei și până în zilele noastre el reprezintă soliditatea, teluricul și, prin aceasta, „concretul, ceea ce este revelat. Legătura sa cu crucea face din el un simbol fără pereche, al plenitudinii, al totalității, al universalității". Geografii își imaginează Pământul nostru ca

fiind împărțit în patru sectoare determinate de încrucișarea unui meridian cu a unei paralele. Și, într-adevăr, numărul patru ne face să ne gândim imediat la cele patru puncte cardinale, la cele patru regiuni ale spațiului cărora le corespund cei cei patru stâlpi ai lumii'; să ne gândim la anotimpurile anului, la fazele lunii și la ciclul menstrual. Corespondențele lor analogice riguroase sunt surprinzătoare. Și mai este ceva. Numărul patru poate fi considerat, în mod hotărât „numărul manifestării universale", așa după cum „un caracter" substanțial universal îi poate fi atribuit pitagoreicei tetraktys a cărei combinație numerică $1+2+3+4$ (suma primelor patru numere) ne dă totalitatea de bază a lui 10.

Pentru că patru sunt, într-adevăr, și brațele crucii, precum și operațiile aritmetice și sunetele primitive ale tetracordului.

Cosmogonia hindusă împarte în patru părți universul: spațiul, lumile, luminile, simțurile, în de acum celebra Carte a lui Enoh sunt menționați cei patru arhangheli, care - împreună cu un număr nemăsurat de spirite - stau în cele patru părți ale Dumnezeului Duhurilor. Căpetenia îngerilor îi prezintă lui Enoh: „Prea milostivul și prea răbdătorul Mihail; Gavril - cel ce tâmpduiește bolile și rănilor fiilor oamenilor; Rafael - dătătorul de puteri, și Fanuel - cel ce îndeamnă la pocăință", în același text sunt pomenite cele „patru părți ale universului", care în „Enohul slav" sunt definite drept un „acrostih" prin care s-ar dori să se interpreteze

130

ROMÂNIA MASONICA

misterioasa simbolistică ascunsă sub străvechiul nume de „Adam", ca și cum prin el s-ar fi vrut să se arate nu numai originea celor patru puncte cardinale sau - dacă doriți - a celor patru brațe ale crucii, sau a lui „dinspre, din partea", simboluri universale, ci și cele patru direcții de proveniență ce

se referă la cele patru rase omenești: europoidă, mongoloidă, negroidă, australoidă.

1 Theophile Schweighardt (Daniel Mogling): Speculum sophicum Rhodostauroticum, 1604

Patru sunt și Elementele

Pomului Cunoașterii conceput de rosicrucianul Daniel Mogling: Focul, Pământul, Apa și Aerul, elementele care armonizează Macrocosmosul cu Micro- cosmosul, sub oblăduirea lui Dumnezeu („Omnia ab Uno”

- „ Totul vine de la Unul” și „ Omnia ad Uno”- „ Totul se înalță spre Unul”),

ROMÂNIA MASONICĂ

131

Și toate acestea par să aibă sens dacă ne gândim mai cu seamă la Apocalipsă, în care numărul patru dă ideea universalității: „cele patru făpturi vii, adică toată suflarea de pe tărâmul luminii”. Și să nu uităm apoi că patru sunt și călăreții care „aduc cele patru mari nenorociri, iar culorile cailor lor corespund culorilor celor patru puncte cardinale”, ca și cum ar fi vrut să însemne „universalitatea unei acțiuni în timp și spațiu” (...) Apoi cei patru îngeri nimicitori care provin din stră- fundurile celor patru colțuri ale pământului”. †

Profetul Zaharia are o viziune cu patru vânturi care îi apar sub întruparea te patru care trase de cai de diferite culori, corespunzând celor patru elemente și patru temperamente umane: Caii negri vin din Nord (Pământul, temperamentul melancolic), Caii albi galopează spre Vest (Apa, temperamentul flegmatic), Caii roșii se duc spre Est (Focul, temperamentul coleric) și Caii suri aleargă spre Sud (Aerul, temperamentul sanguin). Patru prinți încalecă cele patru vânturi: Arhan- ghelul Mihail încalecă Vântul de Est, arhanghelul Gabriel - Vântul de Nord, arhan- ghelul Rafael vântul de

Vest și Uriel încalecă vântul de Sud. Rabinii evrei au stabilit că Prinții Tenebrelor, ai răului, sunt tot patru: Azazel, Samael, Azael și Mahazel (conf. Agrippa de Nettesheim: De occulta philosophia, 1510).

ini

Cele patru vânturi cosmice
în viziunea lui Robert Fludd
(Philosophia Sacra,
Frankfurt, 1626).

Conform lui Chevalier și Gheerbrant (vezi „Dicționarul de simboluri”):
„există patru puncte cardinale, patru vânturi, patru stâlpi ai Universului, patru faze ale lunii, patru anotimpuri, patru elemente, patru stări de spirit, patru fluvii ale

i

132

ROMÂNIA MASONICĂ

Paradisului, patru litere în numele lui Dumnezeu (YHWH), patru litere în numele primului bărbat (Adam), patru brațe ale crucii, patru Evanghelist! etc. Numărul patru desemnează primul pătrat și decada: tetraktys-ul pitagoreic se realizează prin adunarea primelor patru numere ($1+2+3+4$)...Numărul patru simbolizează terestrul, totalitatea celor create și a celor revelate.

Această totalitate a creatului este, în același timp, totalitatea celor trecătoare. Este ciudat că același cuvânt, shi, înseamnă în japoneză și

patru și moarte. De aceea, japonezii evită cu mare grijă să pronunțe cuvântul acesta, înlocuindu-l, în viața de zi cu zi, prin Yo sau Yon.

Este un număr sacru și în Vede, care sunt împărțite în patru părți (Imnuri, Farmece, Liturghie, Speculații). Omul, de asemenea, este alcătuit din pătratul ti patru, din 16 părți, după Chandogya Upanișad, ca și feeria Somel, care cuprinde șaisprezece recitări, sau ca învățăturile despre Brahman care sunt împărțite în patru sferturi corespunzând celor patru domenii ale universului: regiunile spațiului, lumilejuminile, simțurile.

în Biblie și în special în Apocalipsă patru sugerează, de asemenea, ideade universalitate: cei patru aflați în viață reprezintă mulțimea celor vii în lumea lumii (e sunt acoperiți de ochi), cei patru călăreți aduc cele patru urgii cumplite asupra pământului. Cele patru culori ale cailor corespund culorilor punctelor cardinale Ț celor ale zilei pentru a arăta universalitatea acțiunii în spațiu și timp: albul reprezintă Estul și răsăritul zilei; roșul, Sudul și miezul zilei; galbenul-vânăt - Vestul și crepusculul; negrul - Nordul și noaptea. Cei patru îngeri pedepsitori care staul picioare în cele patru colțuri ale pământului; cele patru fluvii ale Paradisului; cele patru porți ale Ierusalimului ceresc față în față cu cele patru orientări; cele patrii tabere ale celor douăsprezece triburi ale Fiilor lui Israel (Numerii, 2); cele patrii steaguri și însemne ale triburilor, unul pentru fiecare grup de câte trei triburi, leul, bărbatul, taurul, vulturul; cele patru litere ale numelui divin YHWH, fiecare corespunzând uneia dintre emblemele sale, Y- omului, H-leului, V-taurului și cel de-al doilea H vulturului; cei patru Evanghelist!: după Sfântul Irineu nu puteau să fie nici mai mulți nici mai puțini; și fiecare din cele patru embleme ale triburilor fiilor lui Israel a fost atribuită câte unuia din cei patru Evangheliști: lui Marcu leul, lui Matei omul, lui Luca taurul, lui Ioan vulturul; animalele acestea, pe de altă parte, corespund celor patru constelații cardinale ale Zodiacului: Taurul, Leul, Omul Ți Vulturul; toate aceste cuaternare reprezintă o totalitate.

în viziunea lui lezechiel, care datează din anul 593 î.e.n. putem observa simbolistica aceasta extraordinară: ...am văzut ceva ca patru fiare, a căror înffr Țigare semăna cu chipul omenesc; fiecare din ele avea patru fețe și fiecare din ele avea patru aripi...toate patru își aveau fețele lor întoarse spre

cele patru direc- ții... Tuspatru aveau câte o față de om înaintea, tuspatru aveau câte o față de leu la dreapta, tuspatru aveau câte o față de bou la stânga și tuspatru mai aveau și câte o față de vultur în spate. Exegeții văd aici simbolul mobilității, al ubicuității spirituale a lui Yahve, care nu e legat doar de Templul din Ierusalim, ci îi asigură pe toți dreptcredincioșii de prezența lui, oricare ar fi direcția în care sunt exilați. Aceși exegeți observă că figurile stranii ale viziunii lui Ieremie amintesc de acel Karibu asirian (al cărui nume corespunde Heruvimilor de pe Chivot, făpturi cu cap de om, trup de leu, copite de taur și aripi de vultur, ale căror statui păzeau Palatul din Ba- bilon). Slujitorii zeilor păgâni sunt aici înhămați la carul Dumnezeului lui Israel

ROMÂNIA MASONICĂ

133

expresie frapantă a transcendenței lui Iehova. Ei mai serveau de asemenea ca suport tronului lui Dumnezeu, capetele lor semănând cu o boltă strălucitoare ca soarele...Pe bolta de deasupra capetelor fiarelor era ceva care semăna cu un tron, era ca un chip de om. și am mai văzut ceva, ca un metal înroșit în foc, sub care se afla acel chip de om și care lumina împrejur de la coapsele acelui chip de om în sus și de la coapsele acelui chip în jos se vedea un fel de foc, un fel de lumină strălucitoare care-l împresura de jur împrejur. Cum este curcubeul care se află pe cer la vreme de ploaie, așa era înfățișarea acelei lumini strălucitoare care-l înconjură. Astfel era chipul slavei Domnului (Ieremie, 1, 26-28). Nimic n-ar putea să sugereze mai bine, decât această urcare a treptelor cerului, superioritatea transcedentală a lui Dumnezeu față de toate aceste cuaternare.

Patru mai este și o cifră care definește universul în totalitatea lui (cel mai adesea este vorba de lumea materială, sensibilă). Astfel, cele patru mari

fluvii care ies din Eden, cum ne arată Facerea, udă și înconjoară universul locuibil.

Apocalipsa vorbește despre cele patru unghiuri ale pământului de unde suflă cele patru vânturi (Ieremia, 49, 36; Iezechiel, 37, 9; Daniel, 2 și 7) și distinge patru mari perioade care îmbrățișează întreaga istorie a lumii.

După Alexander, numărul patru joacă un rol determinant în gândirea și filosofia indienilor din America de Nord. Este un principiu de organizare și, într-un anume sens, o forță. Spațiul se împarte în patru părți, timpul se măsoară în patru unități: ziua, noaptea, luna și anul; există patru părți în plante: rădăcina, tulpina, floarea și fructul; speciile de animale sunt în număr de patru: cele care se târăsc, cele care zboară, cele care merg pe patru picioare, cele care merg pe două picioare; cele patru ființe cerești sunt: cerul, soarele, luna și stelele și patru sunt și vânturile care suflă împrejurul cercului lumii; viața omenească se împarte în patru coline: copilăria, tinerețea, maturitatea și bătrânețea; există patru virtuți fundamentale la bărbat: curajul, puterea de a îndura, generozitatea și fidelitatea, și tot patru la femeie: îndemânarea, ospitalitatea, loialitatea și fecunditatea etc. (...)

Patru, numărul elementelor este numărul porților prin care trebuie să treacă adeptul căii mistice, după tradiția sufiților și a vechilor congregații de derviși turci.

Fiecăreia dintre aceste porți îi este asociat unul dintre cele patru elemente, în următoare ordine de creștere: aer, foc, apă, pământ. Simbolismul de față se poate interpreta astfel: la prima poartă (Sherlat), neofitul care nu cunoaște decât cartea, adică litera religiei, se află în aer, adică în vid. El se arde la trecerea pragului inițiat, reprezentat de cea de-a doua poartă, care este aceea a căii, altfel spus, a angajamentului față de disciplina ordinului (Tarikat); cei care au trecut de această a doua poartă sunt deseori numiți asceți (Zahitler). Cea de-a treia poartă îi deschide omului drumul spre cunoștința mistică; el devine un gnostic (Arif) și corespunde elementului apă. În fine, cel care-l atinge pe Dumnezeu și se confundă cu el ca în unica realitate (Haak) trece, o dată cu cea de-a patra și ultima poartă (aceea a Hakikat-ului) în elementul cel mai dens, pământul.

Aleșii aceștia sunt numiți „Cei :\"k;t;\" De la aer la pământ, există o răsturnare a evoluției mistice, așa cum este

iubiți"

imaginată ea, în mod obișnuit, de către un spirit european; și totuși calea perfecțiunii a unui Ibn Mansur el Aliadj sau a unui Medwiana Jalal ed din Rumi nu este atât de îndepărtată de cea a unei Theresa d'Avila sau a unui Ioan al Crucii.

Dar doctrina sufită, mai limpede poate decât mistica creștină, a plecat de la postulatul conform căruia ceea ce noi numim Realitate nu este decât un reflex

134

ROMÂNIA MASONICĂ

(ireal deci) al singurei Realități divine și transcendente ascunse de vălul dualității care-l departe pe necredincios de Dumnezeu, punându-l astfel în starea de păcat.

Din aceste patru stadii sau porți ale desăvârșirii mistice putem apropia evoluția cuaternară care se petrece în anima, conform teoriilor lui Jung: psihana- listul pornește de la „anima" pentru a-și defini reprezentările arhetipale: Eva, care reprezintă funcții pur instinctuale și biologice; Elena din Faust care personifică nivelul romantic și estetic, caracterizat încă de elemente sexuale; Fecioara Măria la care iubirea (Erosul) atinge atitudinea devoțiunii spirituale; și, în fine, Sulamita din Cântarea Cântărilor, încarnarea înțelepciunii care transcende chiar sfînțenia pu- rității. Figura Mona Lisei ar constitui, după Marie Louise von Franz, o altă re- prezentare a celui de-al patrulea și ultim stadiu la care participă anima. Vedem totuși limpede în ce măsură această concepție spiritualistă a școlii jungiene diferă de ierarhiile mistice tradiționale.

Orice-ar fi, sistemul întreg al gândirii jungiene se bazează pe importanța fundamentală pe care i-o acordă și i-o recunoște numărului patru, cuaternitatea re- prezentând pentru ei fundamentul arhetip al psihismului omenesc, adică totalitatea proceselor psihice conștiente și inconștiente, întreaga lui analiză a tipurilor psi- hologice se bazează, într-adevăr pe teoria celor patru funcțiuni fundamentale ale conștiinței: gândirea, sentimentul, intuiția și senzația. Psihanalistul menține în cazul de față o atitudine omnească ce pare a fi constantă din paleolitic, și care de la crucea direcțiilor cardinale, prezentă în zorii de ziuă ai tuturor cosmologiilor, trece prin teoria inițiaților și a alchimiștilor pentru care cuaternitatea reprezintă o axiomă fundamentală în urmărirea Marij Opere și căutarea PJgtrejlllosofale".

Sistemul copernician, ilustrând teoria heliocentrică, cu Soarele în centrul Universului (în stânga, cu un compas în mână, Copernic)

ROMÂNIA MASONICA

135

Pătratul magic

Numărul patru conține simbolul pătratului și al crucii. (Pătratul, Crucea, Centrul și Cercul sunt cele patru simboluri fundamentale întâlnite în Muzeul Her- metic). Pătratul este simbolul Pământului, simbolul Universului creat. Champeaux și Sterckh spun că: „Pătratul este o figură antidinamică, ancorată pe patru laturi.

Simbolizează oprirea sau clipa smulsă. Pătratul implică ideea de stagnare, de solidificare; ba criiar de stabilizare în perfecție: va fi cazul Ierusalimului ceresc, în timp ce mișcarea ușoară este circulară, rotunjită, oprirea, stabilitatea se asociază cu figurile colțuroase, cu liniile contrastante și sacadate."

Platon considera pătratul - și cercul - ca fiind absolut frumoase în sine. Abu Ya'qub spune despre tetradă, număr al pătratului, că este cel mai desăvârșit dintre numere. Simbolistica pătratului și aceea a numărului patru se regăsesc. Evreii făceau din Tetragramă Numele - de nerostit - al

Divinității (YHWH). Pitagoricienii făceau din Tetraktys (și din pătratul de patru) baza doctrinei lor. Numărul patru este, deci, într-un anumit fel, acela al Desăvârșirii divine; într-o manieră mai generală, este numărul dezvoltării complete a manifestării, simbolul lumii stabilizate (...)

Există, de asemenea, o bogată tradiție a pătratelor magice. Pătratul evocă, în limitele sale stricte, sensul secretului și al puterii sale oculte. Pătratul magic este mijlocul de a capta și de a mobiliza virtualmente o putere, închizând-o în reprezentarea simbolică a numelui său sau a cifrei celui care deține în mod firesc puterea.

Inventarea pătratului magic pare să fi avut loc la originile științei. După Lutfi'l Magtul (duplicarea altarului), știința pătratului magic este o știință inițială creată de Dumnezeu. El însuși l-a inițiat pe Adam în această știință: profeții, sfinții și înțelepții și-au transmis-o ulterior (...).

După Plutarh, pitagoricienii afirmă că pătratul reunea puterile pe care le aveau Rhea, Afrodita, Demeter, Hestia și Hera.

Și în tradiția creștină, pătratul simbolizează cosmosul din cauza egalității celor patru laturi ale sale; cei patru stâlpi de unghi desemnează cele patru elemente.

Corpurile pătrate, ne spune Denys de Rekal, nu sunt destinate rotației, așa cum sunt corpurile sferice. Pe de altă parte, pătratul prezintă un caracter stabil.

Forma patrunchiulară este adaptată pentru a delimita numeroase locuri, ca piața publică din Atena, în Evul Mediu s-au construit orașe pătrate: Sainte-Foy, Mont-fazier etc. Templul Graalului este pătrat", (după Chevalier și Gheerbrandt).

5 (cinci).

Numărul calfei în Francmasonerie

în universul masonic, numărul cinci este numărul Calfei. Ucenicul a făcut saltul la rangul de Calfă, dar până să ajungă la gradul de Maestru, mai are un drum lung de parcurs. El va trebui, treptat, să se descătușeze de tenebrele materiei și să

ROMÂNIA MASONICA

evolueze spiritual. Va învăța tot ce se știe despre ezoterismul cifrei cinci. Mai întâi că cinci sunt simțurile naturale (văzul, mirosul, gustul, pipăitul și auzul), cinci sunt părțile trupului omenesc (capul, gâtul, torsul, mâinile și picioarele), cinci sunt degetele mâinii, cinci sunt cărțile lui Moise (Pentateuh-ul). De altfel, și în Cartea Cărților, Biblia, este menționat de multe ori numărul cinci (vezi Solas Boncompagni, lucrarea citată):

„Poate că lipsesc cinci din cei 50 de drepti" (Geneza, XVIII, 18) și „cîm dintre voi vor birui o sută de vrăjmași" (Leviticul, XXVI, 8). în Noul Testament există pasaje legate de înmulțirea celor „cinci pâini" (Evanghelia lui Matei, XIV, 17), de cele zece fecioare, dintre care cinci nechibzuite și cinci înțelepte (Matei, XXV, 2), cele cinci luni în care Elisabeta a stat ascunsă (Luca, I, 24), de venirea lui Iisus pe pământ, drept care El a spus: „Vi se pare că am venit să dau pace pe pământ? Vă spun nu, ci dezbinare: căci de acum înainte cinci dintr-o casă vor fi dezbinați, trei împotriva doi și doi împotriva a trei" (Luca, XII, 52). în Apocalipsă, însă, numărul cinci capătă o altă valoare: „Și nu li s-a dat putere ca să omoare, ci ca să fie chinuiți cinci luni" și „...și puterea lor e în cozile lor, ca să vatăme pe oameni cinci luni" (Apocalipsă, IX, 10).

Mai sunt și alte motive care ne determină să menționăm numărul cinci cum ar fi: „Preafericitele mistere ale rugăciunii înălțate Fecioarei Măria (Buna Vestire, vizita făcută de Sfânta Fecioară Măria Sfintei Elisabeta, Incarnarea, Intrarea în Biserică a Sfintei Măria și Disputa), cele cinci mistere dureroase sau Patimile Mântuitorului (agonia, biciuirea, încoronarea cu spini, condamnarea și moartea), cele cinci mistere glorioase (învierea, înălțarea, Coborârea Sfântului Duh, înălțarea și încoronarea Maicii Domnului) și, în sfârșit, cei cinci doctori ai Bisericii: Toma - i zis doctor angelicus; Bonaventura - zis doctor serafinus; Duns Scotus - doctor' subtilis; Augustin-doctor gratiae; Occam - doctor invincibilis.

Ca simbol al omului, cifra cinci este pusă, de obicei, în corelație cu crucea (să ne gândim la omul cu brațele desfăcute în lături); și cinci sunt și părțile care alcătuiesc viața omenească: brațele, picioarele și capul, toate unite cu trunchiul.

Apoi, dacă luăm în calcul crucea care ia ființă dintr-o linie orizontală determinată de brațele întinse în lături și de o verticală ce coboară de la cap până la picioare, ne dăm seama de faptul că centrul crucii nu este altceva decât inima, care alimentează și ține în viață orice ființă. Și aceste considerații ne dau încă o dată măsura armoniei, a ordinii și a perfecțiunii creaturilor care din vrerea divină populează universul. Poate de aceea zeul Quetzalcoatl al vechilor mexicani - simbol al vieții și al morții și unit cu apusul și cu răsăritul soarelui și al luceafărului - „este reprezentat ca un personaj pe a cărui față se află cinci puncte mari care nu sunt altceva decât un „semn solar”. Dar cea care a dezvoltat o întreagă teorie a numărului cinci, ca simbol al omului înscris într-un pătrat a fost Sfânta Hildegunda din Bingen. „Dacă pătratul este simbolul pământului - scrie ea - omul este, în lumea aceasta, ca o cruce sau lumea aceasta este ca o cruce pentru el”, în sfârșit, omul mai este pus în legătură cu o pentagramă sau un talisman în formă de stea cu

*fc7 /

cinci colțuri, „emblema microcosmului”, mai ales dacă omul își întinde extremi- tățile în așa fel încât acestea să reprezinte în chip armonios colțurile figurii mai-sus amintite; atunci, în mijloc, va apărea sexul și acest lucru explică de ce psihanaliștii - ca și unele populații precolumbiene și orientale - văd în numărul cinci simbolul „vieții manifeste”.

Budismul japonez distinge „cinci oriente sau patru puncte cardinale plus centrul”. Cambodgienii îi atribuie divinității indiene Siva „cinci fețe” pentru că domnește peste cinci regiuni din univers, în timp ce în panteonul celților se aflau cinci divinități principale pe care Cezar, în opera sa „De bello galico” le compară cu cei cinci zei: Mercur, Jupiter, Marte, Apollo și Minerva. Pentru Hesiod, mai apoi, erele Pământului s-ar împărți în cinci epoci: cea de aur, de argint, cea de bronz, cea a semizeilor și a fierului.

Filosofii pitagoreici spuneau că numărul doi reprezintă „principiul terestru”, iar trei pe cel „ceresc”. Combinarea numerelor doi și trei conferă cifrei cinci unitate, totalitate, armonie și echilibru.

Doctrina indiană a respirației dezvăluie că funcțiile trupului sunt dirijate de cinci sufluri sau forțe vitale, existente în trup: respirația, suflul ascendent, suflul descendent, suflul transversal și suflul general. „Energia vitală,, care ia naștere de aici este pusă în strânsă corelație - și poate chiar identificată - cu „cele cinci elemente cosmice: pământul, apa, aerul, eterul, focul și acestea acționează în interiorul individului, părăsindu-l numai la moartea lui”.

Doctrina ezoterică a vechilor egipteni menționează „douăzeci și două de lucruri misterioase sau hieroglifice simbolice”, dintre care numărul cinci exprimă în lumea divină legea universală „care guvernează manifestările Ființei absolute în unitatea substanței; religia secretă care studiază legătura dintre om, ființă relativă și Dumnezeu, ființă absolută; în lumea materială, inspirația care vine de sus prin intermediul fluidului astral”.

Pentru mahomedani, cinci este un număr propice și la ei întâlnim pentagra- ma „celor cinci simțuri și a căsătoriei”; cinci sunt la ei și orele care trebuie dedicate rugăciunii, ca și „tipurile de post”; cinci sunt și felurile de spălări rituale, dispen- sele pentru ziua de vineri și așa-zisele „chei ale misterului din Coran”. Acest număr reprezintă universul, omul, cele „cinci forme sensibile ale materiei”, degetele, simțurile, culorile curcubeului; pentru chinezi există „cinci metale, cinci măruntaie, cinci gusturi și cinci planete”; iar pentru japonezi „cinci elemente: pământul, apa, focul, vântul și spațiul”, (citate din Solas Boncompahni: „Lumea simbolurilor”, Humanitas, București, 2004).

Pentru Chevalier și Gheerbrant „simbolismul numărului cinci provine din faptul că, pe de-o parte, acesta reprezintă suma primului număr par și a primului număr impar ($2+3$) și, pe de alta, că este mijlocul primelor nouă numere. El este semn al unirii, număr nupțial, așa cum spun pitagoreicienii; mai este însă și un număr al centrului, al armoniei și echilibrului. Cinci mai este și simbolul omului (având brațele desfăcute, acesta pare dispus în cinci părți sub formă de cruce: cele

p!

138

ROMÂNIA MASONICA

două brațe, bustul, centrul - adăpost al inimii - capul, cele două picioare). De ase- menea, simbolizează universul: două axe, una verticală și una orizontală, trecând printr-un același centru; ordinea și perfecțiunea și, în cele din urmă, voința divină care nu poate dori decât ordinea și desăvârșirea.

El reprezintă cele cinci simțuri și cele cinci forme sensibile ale materiei: totalitatea, deci a lumii sensibile (...)

Astfel, vechii autori susțin că sub cer, legile universale sunt în număr de cinci: există cinci culori, cinci gusturi, cinci tonuri, cinci metale, cinci viscere, cinci planete, cinci puncte cardinale, cinci regiuni ale spațiului și, bineînțeles, cinci simțuri. Cinci este numărul Pământului: fiind suma celor patru regiuni cardinale și a centrului, el reprezintă universul manifest. Cinci mai este însă și suma lui doi și tre, care reprezintă Pământul și Cerul în propria lor natură: conjuncție, cununie între yin și yang, între tian și di. De aceea este numărul fundamental al societăților secrete. Această uniune este simbolizată de cele cinci culori ale curcubeului. Cinci mai este și numărul inimii.

Reluând interpretarea numărului cinci la străvechii mexicanii, J. Sousteelle pune cu limpezime în evidență ambivalența caracteristică acestui simbol. Cinci, afima el, este înainte de orice, numărul lumii prezente (care a fost precedată de primele patru schițe ale creației) și al centrului crucii punctelor cardinale. De aceea, el simbolizează focul, însă sub dubla sa accepțiune: pe de-o parte, cea solară, legată deci de regimul diurn, de lumină, de viață triumfătoare și, pe de altă parte, sub forma sa internă,

terenstră, htonică, legată de noapte și de drumul nocturn al soarelui negru prin infern. Eroul Quetzacoatl, în metamorfozele sale succesive, încarnează atât ideea de sacrificiu, cât și pe cea de renaștere, fiind asimilat pe de-o parte soarelui și pe de alta planetei Venus, care dispar la Vest, în imperiul tenebrelor, ca să reapară (renască) apoi la est, o dată cu ziua. În calitate de stăpân al sălașului aurorei, Quetzalcoatl, renăscând sub forma lui Venus, Luceafărul de dimineață, este reprezentat în manuscrisele mexicane ca un personaj având marcată pe chip cifra cinci, sub forma a cinci puncte mari, dispuse ca pe fața unui zar. De aceea, numărul cinci are semnificație ezoterică, în cadrul simbolismului clasei sacerdotale și războinice, sacrificiul, sau mai degrabă autosacrificiul și reînvierea. Ca gilfa solară, cinci întruchipează ideea de triumf al soarelui și al vieții; el presupune însă și acele sacrificii ale războinicilor, al căror sânge vărsat, hrană a soarelui, condiționează întoarcerea ciclică a astrului, care la rândul ei, determină viața. Tot așa, Centrul lumii, reprezentat prin cifra cinci, mai este și gilfa cutremurului, a osădei finale, a sfârșitului lumii, când duhurile rele se vor năpusti din cele patru direcții cardinale spre centru, ca să nimicească specia umană. Centrul lumii este aici răspântia centrală care, aidoma, tuturor răspântiilor, este un loc în care se produs apariții de temut.

Sfânta Hildegarde din Bingen a dezvoltat o întreagă teorie a cifrei cinci ca simbol al omului. Omul se împarte, pe lungime, din vârful capului și până la picioare, în cinci părți egale: pe lățime, având brațele întinse, de la o extremitate a

ROMÂNIA MASONICĂ

unei mâini la cealaltă, tot în cinci părți egale. Ținând seama de aceste cinci măsuri egale pe lungime și de aceste cinci măsuri egale pe lățime, omul poate fi înscris într-un pătrat perfect. Cinci pătrate pe lungime și cinci pătrate pe lățime formează o cruce într-un pătrat, pieptul fiind locul de intersecție al brațelor crucii. Dacă pătratul este simbolul pământului, omul este ca o cruce în această lume, sau lumea este pentru el ca o cruce. (Cf. Chevalier și Gheerbrant, op.cit.).

6 (șase).

"Pecetea Regelui Solomon" (sau "Scutul lui David")

Faptul biblic că în cea de-a șasea zi a fost creat omul a făcut din șase un număr sacru, încărcat de simboluri, în șase zile a creat Dumnezeu lumea, șase zile trebuie omul să muncească, în a șaptea să se odihnească, pământul trebuie arat și cultivat șase ani în șir, dar în al șaptelea an va fi lăsat și el să se "odihnească", șase zile a acoperit un nor divin Muntele Sinai unde a urcat Moise să primească Tablele Legii, șase zile a stat ascuns biblicul Enoh, îngerii biblici - Serafimii aveau șase aripi. (Pseudo-Dionisie Aeropagitul scria despre Serafimi: "Sfânta denumire de serafimi înseamnă, pentru cine știe ebraica, cei care ard, adică cei care înfierbântează... Veșnica mișcare în jurul secretelor divine, căldura, profunzimea, înfocarea clocotitoare a unei rotiri constante care nu cunoaște nici răgaz și nici declin, puterea de a ridica cu fofos pe cei inferiori la nivelul lor, însuflețindu-i cu același e- lan, cu aceeași flacără, cu aceeași căldură, puterea lor de a purifica prin fulger și prin foc, neîndoielnică și idestructibilă însușire de a-și păstra întocmai propria lu- mină și propria putere de străluminare, facultatea de a îndepărta și de a desființa obstacolul oricăror tenebre, acestea sunt însușirile serafimilor, așa cum reies din propriul lor nume")

Șase vase cu apă au fost schimbate în vin la Nunta din Caana Galileii, șase sunt păcatele împotriva Sfântului Duh, șase aripi au animalele care stau lângă Tronul lui Dumnezeu, șase sunt elementele darsana ale filosofici indiene, brahmanul se eliberează prin cele "șase vâluri", de cele "șase valuri ale existenței", de cele "șase învelișuri" ale celor șase schimbări inerente ale existenței. Boncom- pagni citează din cartea indiană "Upanishad": "Cele șase vâluri sunt: carnea, pielea, sângele, oasele, nervii și măduva; cei șase

dușmani: dorința, mânia, lăcomia, nebulia, mândria și invidia; cele șase condiții (stări): conceperea, individualizarea, creșterea, maturitatea, decăderea, distrugerea; cele șase valuri: foamea, setea, neli-niștea, nebunia, bătrânețea, moartea; cele șase greșeli: familia, neamul, casta, clasa socială, stadiul vieții și împrejurările externe".

Chevalier și Gheerbrant văd în șase numărul opoziției dintre Creator și Creatură: această opoziție care după Renee Allendy se află într-un echilibru nedefinit nu înseamnă neapărat "contradicție; ea poate marca o simplă deosebire, care va fi sursa tuturor ambivalențelor numărului șase; căci acest număr reunește două complexe de activități ternare. El poate duce la bine dar și la rău, la unirea cu

1

140

ROMÂNIA MASONICA

Dumnezeu, dar și la revoltă. Șase este numărul darurilor reciproce și al antagonismelor, al destinului mistic. El este desăvârșirea potențială, lucru pe care îl exprimă simbolul grafic a șase triunghiuri echilaterale, înscrise într-un cerc; fiecare latură a câte unui triunghi este egală cu raza cercului, iar șase este aproape egal cu raportul dintre circumferința cercului și raza lui. Această perfecțiune virtuală poate însă eșua, iar riscul acesta face din numărul șase numărul probei prin care se deosebesc binele și răul".

Expresia simbolică și grafica hexagamei, „Pecetea regelui Solomon", conține numărul șase. „Această figură alcătuită din suprapunerea a două triunghiuri echilaterale, unul cu vârful în sus, celălalt cu vârful în jos, în așa fel încât, împreună, să formeze o stea cu șase colțuri, este una din reprezentările simbolice cele mai universale. O aflăm în India, unde poartă numele de yantra; sau la evrei, creștini și musulmani, sub numele de

Pecetea lui Solomon. Ea mai apare și în gliptica civilizațiilor din America Centrală, în filosofia ermetică, hexagrama reprezintă sinteza dintre forțele volutive și involutive, realizată prin întrepătrunderea celor două ter-nare. Tradiția indiană vede într-însa împreunarea dintre Shiva și Shakti, cu alte cuvinte hierogamia fundamentală".

„în termenii psihologiei jungiene", scrie psihologul Aniela Jaffe, „această uniune a contrariilor simbolizează unirea dintre lumea personală și temporală a Eului și lumea nepersonală, atemporală, a non-eului. Aceasta reprezintă, în fond, unirea sufletului cu Dumnezeu - țelul tuturor religiilor. "

Pecetea Regelui Solomon

În Muzeul Hermetismului, în multe cărți de ocultism întâlnim "Pecetea Regelui Solomon". Strict lingvistic, verbul "a pecetlui" înseamnă a închide, a păzi, a ascunde ceva. Deci, Pecetea este simbolul unei taine. Pecetea este și semnul unei autorități, a unei puteri. Cine pecetluiește? Un rege, un domnitor, un om important, pecetea devine astfel semnul unei decizii, al unei "apartenențe legitime". Rabinii antici vedeau în circumcizia pruncului un soi de pecete al apartenenței acestuia la "poporul ales" de Dumnezeu. Apostolul Pavel vorbea de o "pecete spirituală" și că adevărata circumcizie este cea spirituală, pecetea apartenenței la "Poporul Dreptilor". Cum spunem, pecetea ascunde o taină, în Apocalipsă există un pasaj despre o carte pecetluită cu șapte pecete. Grafic, "Pecetea Regelui Solomon" e o stea cu șase colțuri, compusă din două triunghiuri echilaterale suprapuse. Cabaliștii și alchimiștii au fost atrași de "Pecetea Regelui Solomon", considerând-o că exprimă "reducerea multiplului la 1 și a imperfectului la perfect". Lucrare care a reprezentat visul multiseclar al savanților, Hexagrama cumulează „o adevărată sumă a cunoștințelor din gândirea ermetică. Ea conține mai întâi cele patru elemente: triunghiul cu vârful în sus reprezintă focul; triunghiul cu vârful în jos apă, triunghiul focului care este tăiat de baza triunghiului apei desemnează aerul; în partea opusă, triunghiul apei tăiat de baza triunghiului focului corespunde pa-

mântului. Toate acestea reunite în hexagramă constituie ansamblul de elemente din Univers.

1

Jacob Bohme:

Ecrits theosophiques,

Amsterdam, 1682

O Hexagramă misterioasă!

Steaua lui David, în- conjurată de 38 de ochi de foc, împrăști- ind Lumina în între- gul Univers, în cen- trul stelei lui David, Ochiul Atotvăzător.

Sub Steaua lui David, crucea răstignirii lui Iisus, cu inscripția scrisă în ebraică, gre- cește și latină. „Iosua Hanotzri Meleh Ha- iendim" (Iisus Crești- nul, Regele Iudeilor).

1

Steaua lui Solomon mai înglobează, așa cum susțin tot tradițiile ermetice, cele șapre metale de bază, deci totalitatea metalelor la care se adaugă cele șapte planete, rezumând totalitatea cerului, în centru se află aurul și soarele, în vârful superior există argintul și luna; în cel inferior plumbul și Saturn, în vârful din dreapta sus figurează cuprul și Venus, în cel de jos, din dreapta, mercurul și planeta

ROMÂNIA MASONICĂ

Mercur, în vârful din stânga de sus se găsesc fierul și Marte, iar în vârful de jos apar cositorul și Jupiter. Pornind de la această hexagramă am

putea să multiplicăm jocul de corespondențe între elemente, calități, metale și planete și diversele lor game de simboluri" (cf. Chevalier și Gheerbrandt).

Unii filosofi creștini au interpretat "Pecetea lui Solomon" ca o îmbinare a două contrarii: triunghiul cu vârful în sus ar semnifica "natura dumnezeiască a lui Hristos" iar triunghiul cu vârful în jos "natura lui omenească", steaua cu șase colțuri devine astfel simbolul contopirii celor două naturi dumnezeiești și omenești.

Tot filosofii creștini au dezvoltat simbolul numărului șase ca un număr al păcatului. Smintitul Nero a fost al șaselea împărat din spița romană. Șase este un număr nefast. Proorocul mincinos, antihristul din Apocalipsă, "îi silește pe toți să poarte semnul, adică numele fiarei sau numărul numelui fiarei (...) cine are pricepere să socotească numărul fiarei: căci este număr de om. Și numărul ei este 666". -

7 (șapte).

Numărul Maestrului Mason

în ritualul Francmasoneriei se acordă numărului șapte o mare importanță simbolică. Șapte pași ritualici sunt prevăzuți în inițierea la gradul de Maestru, de aceea șapte este numărul Maestrului Mason. Șapte maeștri fac loja "justă și perfectă". Șapte pași a făcut Sfânta Măria pe când avea șase luni și a revenit apoi la matricea mamei sale, Ana. Multe sunt pasajele din Biblie evocatoare ale acestui număr sacru (iată-le înșiruite de Solas Boncompagni, în lucrarea citată anterior):

"Pedeapsa celui ce-l va ucide pe Cain va fi de șapte ori mai mare. Dumnezeu i-a poruncit lui Noe să ia cu el șapte perechi, parte bărbătească și parte femeiească și numai o pereche din toate păsările necurate; că după șapte zile au venit asupra pământului apele potopului, și că Faraonul a visat șapte vaci grase și șapte slabe, șapte spice pline și șapte goale. Zaharia a lăsat scris că a văzut un candelabru cu totul de aur, cu șapte candelă, iar deasupra candelabrului este un vas de untdelemn din care pornesc șapte țevi către cele șapte candelă. Șapte au fost și pâinile pe care Iisus le-a rupt și a poruncit ucenicilor să le împartă norodului, iar lui Petru, care-l întreba de câte ori trebuia să-l ierte pe fratele său, i-a răspuns: -Nu-ți zic ție până de șapte ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte-. Ca să nu mai vorbim

despre * Sfântul Ioan, care a văzut șapte diademe, șapte sigilii și șapte stele, în Apocalipsă găsim o întreagă înșiruire de versete cu acest număr, dovadă a caracterului sacru pe care evreii îl atribuiau numărului șapte, lucru care se deduce lesne și din faptul că ei sărbătoreau cea de-a șaptea zi a săptămânii; că pentru ei "Sărbătoarea Pastelui j și cea a Chivotului țineau câte șapte zile"; că de la paști până la Rusalii erau șapte săptămâni, că după "șapte ori șapte ani se sărbătorea jubileul"; și că "ritualul hirotonisirii dura șapte zile". Și să nu uităm că Noe, în cea de-a șapte zi de la

ROMÂNIA MASONICĂ

143

începerea Potopului, i-a dat drumul porumbiței și că "arca s-a oprit în cea de-a șaptea lună". S-ar mai putea adăuga aici că "loșua a înconjurat timp de șapte zile zidurile Ierihonului" și că orașul Ecbatana era construit cu șapte rânduri de ziduri de fortificații, formate din alte ziduri concentrice, și în ultima incintă se afla palatul regal cu comorile lui. În mitologia sumeriană, eroul Ghilgameș folosea o secure care cântărea "șapte talanți și șapte mine"; șapte sunt primele întrebări pe care eroul i le pune lui Enkidu pentru a afla cum sunt tratați în Infern "acei părinți care au avut de la unul la șapte copii"; iar când îi moare prietenul, Enkidu, Gish (Ghilgameș) stă de priveghi la trupul neînsuflețit al acestuia "șapte zile și șapte nopți", tot atât cât durase potopul lui Utnapiștim. Caracterul sacru al numărului șapte este scos în evidență nu numai în Epopeea lui Ghilgameș, ci și în Coborârea în Infern a zeiței Iștar, poem în care se vorbește despre șapte porți, cu șapte zăvoare. În apropierea cetății Babilonia se înălțau două turnuri, dintre care

unul - "Borsippa (Birs Nimrud) - purta numele de E-ur-me-imin-an-ki (locașul celor șapte călăuze ale cerului și ale pământului)". Unii autori susțin că și faimosul turn al lui Babei ar fi avut șapte niveluri și nu opt așa cum a transmis Herodot. Firește că ziguratului cu șapte niveluri ascendente (și acest lucru ne face să înțelegem că arhitecturii cosmologice sau simbolistice antice i se conferea un caracter sacru) îi corespundeau "șapte sfere în care se mișcau cele șapte planete".

O mențiune deosebită merită doctrina iraniană a celor șapte arhangheli (amschaspandas) - căroră Creatorul le-ar fi dat ființă mai înainte de crearea lumii vizibile -, entități ce aveau sarcina de a veghea asupra lumii.

Simbolistica sacră a mesopotamienilor este prezentă și în "scara misterelor subteranelor pentru cultul zeului Mitra", care "avea șapte trepte" - ceea ce ne determină să facem legătura cu cele "șapte planete" - și care a fost folosită mai apoi de "organizațiile inițiatice medievale" și de "masoneria scoțiană". Treptele s-ar putea referi la "științe, ceruri, stadii superioare, grade de inițiere", precum și la - ca să folosim un termen des întâlnit astăzi - diverse dimensiuni, în fond, toate s-ar putea raporta la procesul de dematerializare, atât de frecvent în doctrinele orientale, proces care se încheie odată cu identificarea "Celui de-al Șaptelea Principiu sau Atma, care nu cunoaște nici un fel de degradare".

Într-un alt "Dicționar de simboluri" (Chevalier și Gheerbrant, editat de Artemis), se arată:

"Cifra șapte corespunde celor șapte zile ale săptămânii, celor șapte planete, celor șapte trepte ale desăvârșirii, celor șapte sfere sau trepte cerești, celor șapte capete ale cobrei de la Angkor, celor șapte ramuri ale copacului cosmic și sacrificial al șamanismului ș.a.m.d.

Unele grupuri de șapte obiecte sunt simboluri ale altor grupuri de șapte; astfel, roza cu șapte petale ar trimite la cele șapte ceruri, la cele șapte ierarhii îngerești, ansambluri perfecte. Șapte desemnează totalitatea ordinelor planetare și

ROMÂNIA MASONICA

îngerești, totalitatea sălașurilor cerești, totalitatea ordinii morale, totalitatea energiilor și mai cu seamă pe aceea a ordinii spirituale. La egipteni, cifra șapte era un simbol al vieții veșnice. Fiecare fază lunară durează șapte zile iar cele patru faze (7x4) alcătuiesc un ciclu lunar. Philon observă, legat de acesta, că suma primelor șapte numere (1+2+3+4+5+6+7) dă același total de 28. Șaptele indică sensul unei schimbări după încheierea unui ciclu și pe acela al unei reînnoiri pozitive.

Numărul șapte este caracteristic cultului lui Apollo; ceremoniile apolinice se țineau în cea de-a șaptea zi a lunii, în China, sărbătorile populare aveau loc tot în ziua a șaptea.

Cifra șapte apare în nenumărate tradiții și legende grecești: cele șapte Hesperide, cele șapte porți ale Tebei, cei șapte fii și cele șapte fiice ale Niobei, cele șapte corzi ale lirei, cele șapte sfere etc. Există șapte embleme ale lui Budha.

Circumambulațiile de la Mecca trebuie să cuprindă șapte ocoluri. Numărul șapte se află exprimat, dacă adăugăm centrul, în hexagramă.

I se atribuie lui Hipocrate aceste cuvinte: „prin virtuțile-i ascunse, numărul șapte face să dăinuie toate în ființă: el rânduiește viața și mișcarea: el are înrâurire chiar și asupra făpturilor cerești.” ' ' :

Numărul șapte este pretutindeni numărul unei totalități, dar al unei totalități în mișcare sau al unui dinamism total. Ca atare, el este cheia Apocalipsei. Șapte sunt cerurile în budism. Avicena îi descrie pe Cei Șapte Arhangheli căpăetenii ale celor șapte ceruri, care sunt cei șapte paznici din cartea lui Enoh și corespund celor șapte Rishi din Vede. Aceștia sălășluiesc în cele șapte stele ale Ursei Mari, stele pe care chinezii le asociază celor șapte orificii ale trupului și celor șapte deschizături din inimă. Lampa roșie a societăților secrete chineze are șapte brațe, întocmai precum candelabrul evreilor.

Unele texte musulmane leagă cele șapte sensuri ezoterice ale Coranului de cei șapte centri subtili ai omului. Să ne amintim că Yoga cunoaște șapte centri subtili (cele șase chakra, plus sahasrarapadma). Potrivit lui Abu Yaqub, formele spirituale și-au aflat manifestarea prin cele șapte litere supreme, care sunt cele șapte Minți, cei șapte heruvimi.

Venind pe lume Budha a măsurat universul făcând câte șapte pași în fiecare dintre cele patru direcții. Patru dintre etapele esențiale ale experienței sale eliberatoare corespund câte unui popas de șapte zile sub patru arbori diferiți...

Numărul șapte este adeseori întrebuințat în Biblie: candelabrul cu șapte brațe; cele șapte duhuri care odihnesc peste tulpina lui Iesei. Nu numai ziua a șaptea, ci și anul al șaptelea este consacrat odihnei. La fiecare șapte ani, robii sunt eliberați iar datornicii iertați. Numărul șapte este folosit de 77 de ori în Vechiul Testament. Un lepros se scufundă de șapte ori în Iordan și se vindecă.

La asediul Ierihonului, șapte preoți cu șapte trâmbițe trebuie să dea, în a șaptea zi, de șapte ori ocolul cetății. Elisei se întinde peste copil, acesta strănută de șapte ori și înviază (4 Regi, 4, 35). Cel drept cade de șapte ori și tot este iertat (Pilde, 24, 36). Câte șapte animale curate din fiecare soi vor fi scăpate de la potop, Iosif tâlcuiește visul cu cele șapte vaci grase și cele șapte vaci slabe.

ROMÂNIA MASONICĂ

145

Zaharia vorbește despre cei șapte ochi ai lui Dumnezeu. Septenarele din Apocalipsă, cele șapte scrisori trimise celor șapte biserici se adresează Bisericii în întregime; șapte trâmbițe, șapte cupe ș.a.m.d. vestesc împlinirea vrerii lui Dumnezeu. Șapte este, de aceea, și cifra Satanei, care încearcă să-1 imite pe Dumnezeu, să-1 maimuțarească de cele mai multe ori. Astfel, fiara din Apocalipsă are șapte capete.

Șapte este cheia Evangheliei după Ioan: șapte săptămâni, șapte minuni, Hristos spune de șapte ori Eu sunt.

Cifra șapte revine de 40 de ori în Apocalipsă: șapte peceti, șapte trâmbițe, șapte cupe, șapte vedenii etc. Cartea este alcătuită din serii de șapte. Acest număr mai desemnează aici și imagina și împlinirea unui răstimp (creația), a unei perioade, a unei ere, a unei faze, precum și împlinirea harurilor dăruite de Duhul Sfânt Bisericii.

Ziua a șaptea a făcut obiectul a numeroase interpretări simbolice într-un sens mistic.

Ziua aceasta, în care Dumnezeu se odihnește după facerea lumii, înseamnă refacerea forțelor divine prin contemplarea lucrării desăvârșite. Odihna din ziua a șaptea marchează un legământ între Dumnezeu și om.

Șapte simbolizează desăvârșirea lumii și împlinirea vremii.

Potrivit Sfântului Augustin, el măsoară timpul istoriei, timpul peregrinării omului pe pământ. Dacă Dumnezeu își ia o zi de odihnă, arată Sfântul Augustin, el o face deoarece vrea să se deosebească de creație, să fie independent de ea și să-și îngăduie să se odihnească întru el. Pe de altă parte, prin cifra șapte, care indică odihna, încetarea lucrului, omul însuși este chemat să se întoarcă spre Dumnezeu și să se odihnească întru el.

Dacă ne luăm după Talmud, pentru evrei numărul șapte era și un simbol al totalității umane, deopotrivă masculină și feminină; la aceasta se ajunge însumând numerele patru și trei; într-adevăr, Adam, în ceasurile primei sale zile capătă sufletul care-i desăvârșește existența la ceasul al patrulea; la ceasul a șaptelea, el capătă o tovarășă, adică se dedublează în Adam și Eva.

Boncompagni amintește de cele "șapte lumi" din mitologia indiană, de simbolistica celor "șapte richis sau sfinți", a celor șapte mări și a celor șapte continente sau dvipas.

În Mahabharata, Agni este "zeul celor șapte flăcări" și cei "șapte Profeți sunt identificați (să ne amintim de metafizica irano-esenă a luminii) cu stelele din Ursa Mare".

Șapte sunt "limbile fulgerătoare ale focului sacru: cea Neagră, cea Însăpăi- mântătoare, cea Iute ca gândul, cea Atotroșie, cea Atotfaimoasă, cea

Scânteietoare și cea Divină-atotstrălucitoare", iar din "Spiritul Universal își trag obârșia: cele șapte vânturi sau prinosuri, cele șapte lumi în care se mișcă, cele șapte spirite „pra- na" în formație de șapte câte șapte".

146

ROMÂTCIA MASONICA

J.J. Hollandus: Chymische Schriften, Vienne, 1773

"Iată mâna Filozofilor cu cele 7 semne secrete cu ajutorul că- rora înțelepții Antichității se re- cunoșteau și se legau între ei prin jurământ".

Apocalipsa Sfântului Ioan (revelația ascunsă) este conside- rată "Cartea cu șaptepeceți".

Simbolistica acestui număr este prezentă și în Grecia, unde tot șapte au fost și marii filozofi, iar pitagoreicii i-au atribuit o "îdee de sfințenie", în strânsă corelație cu "cosmogonia sacră" a așa-ziselor "șapte planete sub influența cărora se află - potrivit credințelor păgânilor (și fapt confirmat și în De Republica de către Cicero) - toată lumea sublunară".

La capătul acestei expuneri, Boncompagni mai menționează "cele șapte păcate capitale, cele șapte Taine, cele șapte haruri ale Duhului Sfânt, cele șapte Opere de caritate pentru Trup și cele șapte Opere de caritate pentru Suflet, cele șapte culori, cele șapte glande ale aparatului endocrin, cele șapte zile ale săptămă- nii, cele șapte note muzicale, cele șapte minuni ale lumii, cele șapte simboluri

ROMÂNIA MASONICĂ

147

ale inițierii masonice, cele șapte biserici, cele șapte coline ale Romei și cele șapte parabole ale împărăției Cerurilor.

Adam, în prima zi a sa, la orele patru, a fost înzestrat cu un suflet care i-a conferit deplinătatea existenței sale, iar la orele șapte a primit în dar pe soața sa, dublându-se astfel în Adam și Eva.

Stanțele lui Dzyan (una dintre cele mai vechi cărți, care ni s-au transmis) ne spun că atunci când "întunericul, și numai el, domnea peste toată Nemărginirea, pentru că Tatăl, Mama și Fiul erau Unul, cei Șapte Preaînălți Străpani și cele Șapte adevăruri încetaseră să mai existe. Cele Șapte Căi spre Fericire nu erau și Eterna Născătoare... fusese încă o dată toropită de somn preț de Șapte Veșnicii". "Cei șapte nu luaseră încă ființă din Urzeala de Lumină".

Numărul șapte este prezent în „Cartea Morților” a vechilor egipteni; aceasta mai ales pentru că, dat fiind caracterul său sacru, conferea agriculturii și misterelor ceva demn de respect: "Pe Ogoarele Fericirilor... orzul crește până la șapte coți", "viețuiește un șarpe, și numele lui este Rerek... iar trupul lui este lung de șapte coți și se hrănește cu leșuri în care dă iama". Acest motiv sacru a făcut ca templele să se inspire adesea din simbolistica numărului șapte; iar în cultul solar, atunci când "astrul se iveau din bezna nemărginirii", credincioșii erau invitați să privească apariția celor șapte zei, solii zeului unic, pentru că aceștia erau în măsură să-i sugereze sufletului credinciosului: "Noi ți-am dat suflurile noastre: dreptatea și mila, știința și frumusețea, înțelepciunea, iubirea și puterea".

Hermes Trismegistul, în al său „Pimandru”, se referea la primii șapte oameni care au populat tânărul pământ, la caracterul sacru al numărului șapte - acolo unde lămurește conceptul de trinitate și fatalitate - la cele șapte cercuri concentrice ce- rești și la ierarhia celor "șapte ceruri" corespunzătoare celor "șapte sfere" conduse de Fortuna.

Această cifră sacră și este foarte des întâlnită și în literatura ebraică, în Cartea sa, Enoh o pomeneste adeseori. El împarte istoria lumii în mai multe săptămâni, dintre care șapte sunt consacrate trecutului; are viziunea a "șapte munți din pietre prețioase", a unui abis de foc și a "șapte stele înlănțuite la marginea cerului și al cea a pământului"; în cea de-a șaptea lună a lui 500 vede cum cerul se zgâlțâie zdravăn și "oastea Cerului Preaînalt și a îngerilor, formată din mii și mii și miriade și miriade" foarte

agitați; amintește, apoi, de cele "șapte fluvii" pământene "apele în marea cea mare"; remarcă "șapte insule" în marea cea mare de lângă pământ și, în sfârșit, șapte oameni albi (îngeri) și un "neam pervers", ale cărui fapte din cea de-a șaptea săptămână a istoriei lumii nu vor fi altceva decât niște nelegiuiri. Iar faimoasa înălțare a lui Enoh a fost efectuată - ne amintește el - la cele "șapte ceruri".

În Hermetismul arab schema celor "șapte idoli care sunt făcuți din șapte metale și figurează ca preoți în fața Altarului celor Șapte planete" (cf. Solas Boncompagni).

148

ROMÂNIA MASONICA

8 (opt). -

Marchează începutul unei noi vieți '

Învierea lui Iisus marchează „a opta zi a creației”, începutul unei ere noi, „era viitoare veșnică”, „motiv pentru care, scrie Hans Biedermann” cristelnițele sunt adesea octogonale. Forma octogonală simbolizează învierea, ea evocă, după Sfântul Ambrozie, viața veșnică pe care neofitul o dobândește prin cufundarea în cristelniță. De aceeași interpretare beneficiază și stelele cu opt raze din arta romană, ferestrele în formă de rozetă cu opt brațe, cele opt vârfuri ale crucii malteze. Budismul are la bază „cărarea cu opt răspântii”. Opt sunt zeii fericirii.

Numărul opt este combinația optimă a lui 414, un număr al „echilibrului cosmic”.

Opt îngeri duc Tronul lui Dumnezeu; zeița Vișnu a hindușilor are opt brațe; japonezii cred că opt sunt înțelepții care călăuzesc lumea; Zeul suprem din epopeea indiană „Sakuntala” a lui Kalidassa se manifestă prin

opt forme (apa, focul, sacri- ficiul, soarele, luna, eterul, pământul și cerul), divinitățile principale hinduse Lo- kapala (păzitorul lumii) au grija celor „opt puncte cardinale”. Solas Boncompagne consideră metafizica lui 7+1 drept divină, deoarece în această combinație „unitatea se topește cu numărul șapte și aceasta este tot ce s-a putut cunoaște în mod tangibil aici, pe pământ, în Fiul Sfântului Duh. Nu la fel se întâmplă cu Tatăl Ceresc; nimeni nu L-a putut vedea și nici nu-L va putea vedea vreodată în această lume decât prin intermediul numărului opt, singura cale prin care se poate ajunge la El, singura capabilă să ducă la acea justiție divină pe care o reprezintă numărul opt în lumea spirituală. Acest număr mai înseamnă și „împlinirea în feminitate”, divinul în omenesc, pentru ca omenescul să se divinizeze; este o cifră pasivă și receptivă și constituie cele două contrarii în manifestarea lor: cerul și pământul, divinul și omenescul; simbolizează în același timp orașul-Sion (orașul mamă) și pe cele două caducee, lunar și solar, care se încrucișează între ele; cei doi șerpi, adică polaritățile contrarii, cele două talere ale unei balanțe în echilibru sau inelul de legătură a contrariilor, a urcării cu coborârea, a superiorului cu inferiorul, a lui Dumnezeu cu omul în persoana lui Hristos, a cărei viață pământească trece prin trei momente esențiale: acela din cea de-a opta zi a vieții în care a fost circumcis; acela al predicii de pe munte despre cele opt fericiri și momentul celei de-a opta zile în care a înviat. Iată de ce a opta zi vestește epoca ce va să vină, veșnicia, împlinirea tuturor celor din scripturi, 'nu numai învierea lui Hristos, dar și cea a omului transfigurat prin har; și mai marchează calea dreptilor și osândirea nelegiuiților”.

Chevalier și Gheerbrant arată că „opt este cifra direcțiilor cardinale, căreia i se adaugă cea a direcțiilor intermediare; cifra rozei Vânturilor, a Turnului Vântu- rilor de la Atena. Adeseori este cifra spițelor de la roată, de la roțița celtică și până la Roata vieții budiste (...) Un exemplu din vremea noastră: la Yokohama s-a construit, în 1932, un centru național de educație spirituală. El are un plan octo- gonal și în interiorul lui se află statuile a opt înțelepți ai lumii: Shakyamuni, Con- fucius, Socrate, Iisus, prințul Shotoku (sec. al VII-lea), Kobe Daishi (sec. al IX-lea

ROMÂNIA MASONICĂ

149

japonez), preoții Shinran și Nichiren (sec. al XIII-lea japonez). Forma octogonală nu se datorează existenței celor opt înțelepți; de altminteri, numărul de opt înțelepți nu este nici el limitativ; forma templului și numărul înțelepților semnifică înțelepciunea infinită cu nenumărate forme, care se află în centrul oricărui efort spiritual, al oricărei educații și al oricărei cercetări (...)"

Număr al desăvârșirii, al împlinirii, un opt culcat este semnul matematic al infinitului.

9 (nouă). .u

Nouă maeștri Masoni au regăsit trupul și mormântul lui Hiram

Numărul 9 este „numărul magic” al inițiaților. E un număr perfect, constituit din trei ori nouă. Alchimiștii și filosoffii l-au supranumit „Cheia profețiilor”. 9 sunt „Faptele spiritului”; 9 sunt și „Roadele Spiritului”; există 9 grade în ierarhia îngerească (Serafimi, Heruvimi, Tronuri, Puteri, Virtuți, Principate, Stăpâniri, Arhangheli, îngeri); 9 sunt îngerii care cârmuiesc Cerurile: Metatron, Ophaniel, Zaphkiel, Zalkiel, Camael, Raphael, Haniel, Mikael și Gabriel; 9 sunt Muzele născute din Zeus: Clio, Caliope, Urania, Melpomene, Talia, Tersiphora, Erato, Euterpe și Polimnia; 9 erau capetele Hidrei pe care Hercules trebuie s-o ucidă (capetele semnificau sexul, banii, bunăstarea, frica, ura, setea de putere, mândria, separatismul și cruzimea), în tradițiile masonice, nouă este numărul etern al nemuririi umane și nu întâmplător nouă Maeștri au regăsit trupul și mormântul lui Hiram, zidarul Marelui Templu din Ierusalim. După simbolistica masonică, scrie Rene Allendy, numărul nouă reprezintă, în forma lui grafică, o germinare în jos, deci materială; în vreme ce cifra 6 reprezintă, dimpotrivă, o germinare în sus, deci spirituală. Aceste două numere sunt începutul unei spirale, în plus, în

ordinea umanului, numărul nouă este efectiv cel al lunilor necesare desăvârșirii fătului.

Filosofii și poeții antici greci se referă adesea la numărul nouă. Hesiod, în „Teogonia” scrie că nouă zile și nouă nopți despart cerul de pământ și pământul de infern, în scrierile lui Homer cifra nouă are o valoare rituală, scriu Jean Chevalier și Alain Gheerbrant: „Demetra străbate lumea timp de nouă zile în căutarea fiicei sale Persefona. Leto suferă timp de nouă zile și nouă nopți durerile facerii. Cele nouă muze au fost zămislite de Zeus în nouă nopți de dragoste. S-ar părea că nouă este măsura gestațiilor, a căutărilor fructuoase și simbolizează încununarea eforturilor, desăvârșirea unei creații, îngerii, după Pseudo-Dionisie Areopagitul, sunt ierarhizați în nouă coruri sau trei triade: desăvârșirea desăvârșirii, ordinea în ordine, unitatea în unitate.

Fiecare lună este simbolizată de un triunghi, o cifră ternară: cerul, pământul, infernul. Nouă este totalitatea celor trei lumi.

ROMÂNIA MASONICA

Nouă este una din cifrele sferelor cerești, în mod simetric, este și cifra cerurilor din infern. (...) Tot de aici provin cele nouă trepte ale tronului imperial chinez, precum și cele nouă porți care îl despart de lumea exterioară, deoarece microcosmosul este asemeni imaginii cerului. Celor nouă ceruri li se opun cele nouă izvoare, sălașul morților. Cerurile budiste sunt tot nouă, dar după cum afirmă Huai Nanzi, cerul chinezesc are nouă câmpii și 9999 colțuri. Cifra nouă se află la baza celor mai multe ceremonii taoiste de pe vremea dinastiei Han. Nouă este cifra plenitudinii: nouă este numărul lui yang. Din această cauză, căldările lui Yu sunt nouă la număr, iar cinabrul alchimic devine potabil abia la a noua transmutație.

Nouă este și măsura spațiului chinez, numărul la pătrat al lui Lezhou, numărul regiunilor din care cei nouă păstori au adus metalul pentru a fi turnate căldările (...). Cehyou nu este unul, ci 81 (sau 72), ceea ce reprezintă totalitatea unei confrerii. Și nu din întâmplare Daode jing numără 81 de capitole (9 ori 9).

Dacă la Dante, ca de altminteri peste tot, nouă este cifra Cerului, ea este și cea a lui Beatrice, ea însăși un simbol al dragostei.

Conform ezoterismului islamic, a coborî nouă trepte fără a cădea înseamnă a-ți fi ținut în frâu simțurile. Este totodată și cifra care, corespunzând celor nouă deschideri ale omului, simbolizează căile acestuia de comunicare cu lumea.

La azteci, regele Tecoco, Nezahualcoyatl, a construit un templu cu noua etaje, precum cele nouă ceruri sau cele nouă etaje pe care trebuie să le parcurgă sufletul pentru a dobândi pacea veșnică. Templul era consacrat Zeului neștiut și creator al tuturor lucrurilor, al vecinătății imediate, prin care trăim, în mitologia mezo-americană, cifra nouă simbolizează cele nouă ceruri deasupra cărora grăvesc soarele.

Arhitectura creștină a căutat anume să exprime numărul nouă: astfel, sanctuarul de la Parayle-Monial este luminat de nouă ferestre.

În învățăturile celei mai vechi secte filosofice din India, Vaiseshika, se regăsesc nouă principii universale.

Trei fiind numărul novator, pătratul lui reprezintă universalitatea. Este semnificativ faptul că atâtea povești având origini variate exprimă infinitul, supranumărul, prin repetiția lui nouă, cum ar fi cei 999999 de Fravashi ai vechilor iranieni: ei păstrau sămânța lui Zoroastru, care avea să dea naștere tuturor profeților. Uroboros, șarpele care își mușcă propria coadă, imagine a întoarcerii multiple la Unul, deci a unicității primordiale și finale, este din punct de vedere grafic înrudit cu reproducerea lui nouă în variate alfabete: tibetan, persan, hieratic, armean, egiptean etc. Pe plan mistic, această accepție a lui nouă îl apropie de așa-zitul Hak al sufiștilor, etapa supremă a Căii, beatitudinea ducând la fanai anihilarea individului în cuprinsul totalității regăsite; sau, așa cum spune Allendy,!

„pierderea personalității în dragostea universală”. Tradiția indiană precizează această accepție de izbăvire a simbolului Nouă, cu cele nouă încarnări succesive ale lui Vișnu, care de fiecare dată se sacrifică spre salvarea oamenilor. De asemenea, după cele scrise în Evanghelii, Iisus, răstignit la ceasul al treilea, își

f!»

începe agonia la ceasul al șaselea (s-a făcut întuneric), și moare în ceasul al nouălea. (...)

Nouă, fiind ultimul din seria de cifre, anunță deopotrivă un sfârșit și o reîncepere, adică o mutare pe un alt plan. Aici se regăsește ideea de naștere nouă și de germinare, precum și cea de moarte; idei a căror prezență am semnalat-o în mai multe culturi cu privire la valorile simbolice ale acestui număr. Ultimul dintre numerele aparținând universului care s-a manifestat, nouă deschide faza transmutațiilor. El exprimă sfârșitul unui ciclu, finalul unei curse, închiderea unei verigi".

(J. Chevalier & A. Gheerbrant: „Dicționar de simboluri", ed. Aramis, București)

Raymond Lulle:

Breviculum, manuscris, sec.

XIV.

O viziune cu ra^an» M Plafon și Sf. Augustin („A cunoaște reprezintă supremul bine al omului") și Socrate („Faceți să dobândiți frumusețea lăuntrică").

Cei nouă filosofi din stânga picturii reprezintă cele nouă îndoieli ale omului, față de cele nouă realități subiective pe care Universul le poate crea. La dreapta, urcă scara Intellectul, Memoria, Voința și cele șapte virtuți, în timp ce cele șapte vicii cad și ard în focul Infernului.

Filosoful catalan mistic Raymond Lulle (1235-1316) a conceput un disc de „Ars generalis” care cuprindea „știința universală”, învârtind discul, căpătai răs- punsurile căutate, dar se iveau și întrebări noi. „Ars Raymondi”, a combinațiilor, a dinamizat gândirea medievală.

Leizbniz spune că Lulle a fost inventatorul mașinii de calculat și tatăl unei logici matematice riguroase. „O întreagă industrie de gândire, în care viteza ține locul vrăjitoriei, s-a născut din visul matematic al lui Lulle” (Ernest Bloch), Cabaliștii și alchimiștii i-au închinat numeroase scrieri hermetice (cnf. Alexander Roob: Le Musee Hermetique).

10 (zece).

Numărul Decalogului. Cabala și Sefiroții

Zece porunci sunt înscrise în Tabla Legilor primite de Moise pe Muntele Sinai, zece porunci date de Dumnezeu Atotputernic omului întru desăvârșire și -perfectiune. 10 e format de fapt din două cifre - unu și zero; Unul e primordial, Ze- ro, metafizic vorbind înseamnă vidul, eterul, haosul de la început, neființa, Luna și pasivul. Biblia e plină cu pasaje care conțin numărul 10. „Cele 10 urgii abătute de Moise asupra egiptenilor” (apa schimbată în sânge, broaștele, muștele câinești, pă- duchii, ciurma vitelor, buboaiele, grindina, lăcustele, întunericul și moartea primilor născuți), 10 covoare din in răsucit pregătite pentru Chivot la ordinul lui Moise, de 10 ori a fost ispitit Moise de necredincioșii evrei, Dumnezeu îi spune patriarhului Avraam că nu va nimici Gomora și Sodoma dacă va găsi 10 oameni dreți, Iisus întâlnește 10 leproși, iar groaznică Fiară din Apocalipsă are 7 capete și 10 coarne.

în mitologia greacă, Zeus se luptă 10 ani cu tatăl său, Uranus, și până la urmă îl învinge. Uranus reprezintă Cerul, iar perechea lui Divină - Gea/Pământul, împreună i-au conceput pe Titani și pe Giganți, creaturi monstruoase având 10 ori 10 brațe, 10 ori 5 ochi. Scriitorul antic grec Hesiod descrie cum ultimul născut dintre Titani, Cronos (personificarea Timpului), cu ajutorul mamei sale i-a tăiat tatălui membrul viril, și-l aruncă în hăul Oceanului primordial, pentru ca Uranus să nu mai poată naște Giganți (întâlnim un mit asemănător la vechii egipteni, unde Osiris și Isis,

soț și soție, frate și soră, sunt victimele complotului propriului lor fiu Typhon-Seth. Aceasta își taie tatăl în bucăți, și-i aruncă organul sexual în apele mării. Isis adună părțile dispersate și-l reînvie pe Osiris, lipsit de organ sexual, care n-a mai putut fi recuperat (înghițit fiind de un pește).

Cronos era antropofag, el își înghițea propriii copii, dar Zeus, ultimul dintre copiii lui Cronos conceput cu Rhea, ajutat de mamă, rămâne în viață și îl învinge pe Cronos după ce a luptat cu el 10 ani. Oculta 10!

ROMÂNIA MASONICA

învierea lui Osiris

Michael Maier:

Atalanta fugiens,

Oppenheim, 1618

10 reprezintă numărul desăvârșit fiind alcătuit dintr-o monadă (1) plus o diadă (2) plus o triadă (3) plus un tetractys (4): $1+2+3+4=10$. Are, deci „sensul de totalitate, de desăvârșire.”

Măria Genescu găsește la Rudolf Otto o confuzie asupra „numelor divine”, elegant exprimată: „Numele au puterea, strania putere, de a-1 ascunde pe Dum- nezeu. Cine nu știe că, adesea, ne mulțumim să cunoaștem numele vreunei păsări sau plante ciudate sau numele vreunei noi legi a naturii?

Ne aflăm în fața unui mister care ne uimește, îi dăm un nume și ne închi- puim că îl cunoaștem mai bine" (Sacrul).

1

154

ROMÂNIA MASONICĂ

A. T. de Limojon de

Saint-Didier: Le
triomphe hermetique,
Paris, 1689.

O interpretare hermetică a Divinității.

Sub 10 nume tainice se manifestă Dumnezeu: IHWH, Adonai, Elohim, El, \ Sabaot, Sadai, Eli Gibor, Jah, Eheie, Eloah. Numele ascuns al lui Dumnezeu nu a l fost numai preocuparea cabaliștilor evrei, mult înaintea lor, filosofii Antichității l-au căutat. In dialogul dintre Hermes Trismegistos și Asclepius, primul dintre ei spune:

„Numele lui Dumnezeu, Tatăl, Domnul tuturor lucrurilor sau oricare alt nume i-ar da oamenii - poate mai plin de sfințenie și mai religios - nume pe care îl dăm din nevoia de a ne face înțeleși unii pe alții, deci, oricare ar fi numele acesta, trebuie, întotdeauna, să-l credem sfânt (firește că, gândindu-ne la măreția Dumnezeirii, nici unul dintre aceste nume nu i se potrivește pe de-a-ntregul. Căci numele este, la urma urmei, tot numai un cuvânt - sunetul produs de ciocnirea

ROMÂNIA MASONICĂ

155

respirației noastre cu aerul prin care se afirmă voința omului sau se exprimă, prin gândire, ceea ce sufletul a primit prin simțuri - deci, ca orice cuvânt, un nume este compus din câteva silabe anume pentru a servi comunicării dintre oameni, când unul vorbește, iar celălalt ascultă. Pe când numele lui Dumnezeu cuprinde în el, în același timp, și impresia sensibilă, și suflul, și aerul, și tot ce există în acestea trei, prin intermediul lor sau prin ce decurge din ele. Or, nu se poate crede că cel care a făcut măreția Totului, Tatăl și Părintele tuturor viețuitoarelor, ar putea fi numit cu un singur nume, chiar arunci când acesta ar fi compus dintr-o mulțime de nume.

Căci, fiind El, în același timp, Unul și Totul, ar trebui să spunem fie că toate lucrurile poartă numele Lui, fie să-l numim pe El cu numele tuturor lucrurilor".

Savanta traducătoare a acestui text în românește, Măria Genescu, explică:

„Așa cum se arată în acest text, numele divinității se deosebește de toate celelalte nume fiind și „impresia sensibilă, și spiritul, și aerul, și tot ce rezultă din acestea trei, prin intermediul lor sau prin ce rezultă din ele". Un triplu conținut în alcătuirea numelui divin este argumentat și în Upanișade: „într-adevăr, Acesta este întreit: nume, formă, acțiune (karman). Pentru nume, glasul (vac) este recitarea (uktha) lor, căci de aici provin toate numele. El este rugăciunea (brahman) lor, căci poartă toate numele" (Cele^mai vechi Upanișade). La acest text, reținem și nota traducătorului, R. Bercea: „însuși cuvântul upanișad înseamnă, în traducere, nume de taină".

La egiptenii antici, numele, în general, aveau o maximă importanță în viața de zi cu zi și primea o excepțională însemnătate în excursul postum al sufletului.

Fiecare individ avea două nume: un nume cunoscut și un altul ascuns, or a cunoaște numele unei persoane echivala cu a pune stăpânire pe întreaga lui ființă, numele fiind o „chintesență magică a persoanei", cum le definește Lucian Blaga și adevărate „mumii sonore" (cf. Ființa istorică).

Din această cauză, în Egiptul antic, cea mai dură pedeapsă, din această lume, era ștergerea numelui cuiva de pe monumente, din înscrisuri etc., însemnând profanarea mormântului său, ștergerea lui totală din memoria viitorului, în epoca în care se presupune că a fost redactat Asclepius a existat o adevărată preocupare filosofică și mistică în legătură cu misterul numelor, cu deosebire, a numelor divine.

Numele, cu deosebire Numele divine, nu erau teme de meditație și de exerciții spirituale, așa cum Origen sau Dionisie pseudo-Areopagitul ne-o dovedesc cu prisosință. Cugetând la acestea, Meister Eckhart, poate cel mai mare mistic pe care l-a avut omenirea, gândea că simpla rostire a unui nume de către Divinitate i-a asigurat purtătorului lui nemurirea prin nume,

veac după veac: „De ce însăși Hristos zisese „Marto, Marto!", strigând-o de două ori pe numele ei? Isidor spune:

„E în afară de orice îndoială că nici unul dintre oamenii numiți de Dumnezeu pe numele lor, înainte ca el să se facă om, nu s-a pierdut vreodată; îndoielnic este ce s-a făcut cu cei pe care El nu i-a chemat pe nume". - Dumnezeu însuși a grăit către Moise: „Te-am cunoscut după numele tău" (Ieșirea, 33, 12). „(...) și așa se dove-

156

p

ROMÂNIA MASONICĂ J5*

dește că nici un om nu s-a pierdut vreodată, și nu se va pierde, dintre aceia pe care bunul Iisus i-a numit cu gura Sa omenească dându-le nume din Cuvântul veșnic, adică din Cartea Veșnică, din El însuși" (Predica 28)".

Cifra 10 și cele 10 nume tainice ale lui Dumnezeu vor fi și obsesia cabaliștilor evrei și creștini.

Gravură cu un ansamblu alegoric al

Lojilor

masonice

raportate la

ritul iudaic.

ROMÂNIA MASONICĂ

157

Este un număr neagreat, socotit nefast, potrivit. I se atribuie excesul, „lipsa de măsură”, „necumpătarea”, „violența”, „starea conflictuală”. Sfântul Augustin spune despre 11 că ar fi „Cutia păcatului”. După unii ocultiști, numărul 11 ar reprezenta Dezordinea, Boala și Greșeala. 11 este un număr nefast, de rău augur.

12 (doisprezece).

Fascinația astrologiei și a zodiacului

Anul are 72 luni, 72 au fost semințiile poporului evreu, Iisus și-a ales 72 Apostoli, Ierusalimul Ceresc din Apocalipsă are 72 porți magice, în Pomul Vieții cresc 72 fructe, Lumea Viitoare stă pe 72 pietre de temelie, numărul 72 va reprezenta Biserica Triumfătoare, Patriarhul Iacov (Israel) a avut 72 fii, femeia din Apocalipsă poartă o cunună formată din 72 stele, Panteonul grec numără 72 zei (Zeus, Hera, Poseidon, Demetra, Apollo, Artemis, Ares, Afrodita, Hermes, Atena, Hephaistos și Hestia, ultimul înlocuit, uneori, cu Dionisos Bacchus).

Cifra 72 a născut o simbolistică foarte bogată, fiind considerat „magic și catolic prin excelență”. Paulo M. Virio scrie că 72 este „un număr al grației, al mării și al guvernării”. Moise, după ce a scris cuvintele Domnului, a pus „72 stâlpi după cele 72 seminții ale lui Israel”, Dumnezeu îi poruncește lui Moșe să aleagă din popor 72 bărbați, să ia din apa Iordanului 12 pietre, ca „amintire pentru vecie”; Iisus pomenește de 72 legiuni de îngeri; evanghelistul Ioan vede coborându-se din cer Cetatea sfântă a Ierusalimului și zidul avea „72 pietre de temelie” și pe ele erau scrise cele „72 nume ale celor 72 Apostoli ai Mielului”; 72 sunt pietrele sacre (Agata - portocalie, Smaraldul, Topazul, Rubinul, Safirul, Diamantul, Liguriul, Ametistul, Agata, Crisolitul, Onixul și Jaspul), 12 sunt semnele Zodiacului, 72 sunt orele zilei, 72 cele ale nopții, 72 luni are anul.

„Numărul 72 este unul dintre numerele îndrăgite de pythagoreici, scrie Măria Genescu, Proporția Universală = un grup de patru numere care înseamnă prescurtarea celor trei tipuri principale de proporții și o reflectare muzicală a Tetraktys-ului; Proporția Universală era progresia completă 6,7,9,12, în care: 6 reprezintă numărul de fețe ale cubului; 8 reprezintă

numărul vârfurilor cubului; 9 se mulțumește să fie pătratul primului număr masculin; 12 reprezintă numărul laturilor cubului.

(M.C.Ghyka, „Filosofia și mistica numărului”) Doctrinile oculte abundă în interpretări ale acestui număr: ca 3x4, ca 5+7, ca 6+6 etc. Ca număr al Zodiacului, se vorbea, încă din Persia antică de împărțirea „celor 72 sfinți nemuritori sau 12 Amshapend, în șase spirite bune ale luminii și în șase spirite rele ale întunericului.

Eschatologia persană vorbește, de asemenea, de bătălia dintre divinitățile luminii, luptă din care primele ies învingătoare, astfel încât Binele triumfă asupra Răului. Cu cât se apropie sfârșitul lumii, cu atât este mai decisivă împărțirea lui doisprezece

fl

158

ROMÂNIA MASONICĂ

într-un șapte bun și un cinci rău etc." (E. Bindel, „Elemente spirituale ale Nume- relor").

Un zodiac medieval avându-l pe Iisus în centrul universului

12 copii a avut Patriarhul Iacob, există 12 imami ai religiei mahomedane, Mahomed anunță venirea celui de-al 72-lea Imam, Imamul ascuns („invizibil pentru simțuri, dar prezent inimii credincioșilor săi"), în zoroastrism există cele „12 Milenii", la sfârșitul cărora Zoroastru sau Zarathustra îl anunță pe Saoshiant, Mântuitorul (a nu se confunda cu Mântuitorul din creștinism).

Din cele mai vechi timpuri, oamenii au privit cerul înstelat uimiți și de formele animaliere, umane etc. luate de diferitele constelații stelare. Apoi, apariția și dispariția soarelui, lunei, eclipsele solare, toate această fascinație a lumii cerești, după cum o numește istoricul religiilor Ioan Petru Culianu

„au contribuit la interesul, uimirea și atracția resimțită de oameni față de cer și față de fenomenele

ROMÂNIA MASONICĂ

159

aflăte în relație cu cerul. De-a lungul istoriei umane, această fascinație a lumii cerești a dat naștere unui mare număr de mituri, ritualuri și monumente".

Leagănul astrologiei, știința care pretindea că poate demonstra influența astrelor asupra lumii terestre (evenimente viitoare și destinele oamenilor), este Mesopotamia și Egiptul antic. Abia la sfârșitul sec. III î. Hr., astrologia se manifestă plenar ca un produs al civilizației elenistice. Știința greacă și tradiția astrală chaldeană (mesopotamiană) și egipteană s-au răspândit ulterior în India, China și țările islamice. Din păcate, vechile texte de astrologie hermetică s-au pierdut; cunoaștem doar unele învățături din citatele preluate din lucrările unor filosofi ai Antichității.

O influență decisivă în dezvoltarea astrologiei a avut-o marele astronom Ptolemeu (cea. 100-178), cu teoria geocentrică după care Pământul ar fi centrul Universului și în jurul său gravitează soarele și celelalte planete.

„Rolul astrologiei în viața culturală și politică a Europei din secolul al XV-lea până în secolul al XVIII-lea e doar parțial cunoscut, scrie Ioan Petru Culianu.

Astrologia a avut un loc proeminent în știința Renașterii, dar și-a pierdut treptat poziția după ce Biserica s-a disociat de astrologie la sfârșitul secolului al XVI-lea, în timpul Reformei. Numai numele câtorva dintre cei mai mari astrologi ai Renașterii mai sunt cunoscute astăzi: Johann Muler (cunoscut ca Regiomontanus), Guido Bonaru etc."

Până în secolul I, astrologia s-a confundat cu astronomia, în Evul Mediu, astrologia continuă să fie foarte apreciată ca știință, în plină

Renaștere, savanți iluștri precum Kepler și Galileo Galilei încă mai compuneau horoscoape. Zodiacul (de la cuvântul grec, zodiakos), împarte zona sferei celeste în 12 părți și fiecare poartă numele unei constelații stelare cunoscute de astrologii antici încă în urmă cu milenii (Berbec, Taur, Gemeni, Cancer, Leul, Fecioara, Balanța, Scorpion, Săgetător, Capricorn, Vărsător, Pești). Evenimentele și oamenii își au destinul lor în conformitate cu aceste zodii (una pentru fiecare lună a anului).

Cel mai vechi horoscop a fost descoperit de arheologi ca datând din anul 406 (î. Hr.), în ruinele Palatului lui Assurbanipal din Babilon. Un număr de 7000 de preziceri astrale au fost găsite în acest loc. Vechii egipteni au perfecționat învățătura zodiacului. Cercul zodiacal, împărțit în 36 de decani (de la cuvântul grecesc „deka”=10), a conferit fiecărui semn zodiacal câte trei decani. Horoscopul a avut la dispoziție, din acel moment, o nouă unitate de calcul al previziunilor astrologice:

decanul.

Cercetând istoria religiilor, a cultelor secrete, magice și ereziilor, Ioan Petru Culianu a fost preocupat și de fenomenul zodiacal, al influenței planetelor și stelelor asupra destinului oamenilor:

„Astrologia suprapune două sisteme complexe diferite, scrie Culianu: cel al cerurilor și cel al destinelor colective și individuale ale ființelor omenești aflate pe Pământ. Prin scrutarea cerului (precum și prin interpretarea acestor observații, conform unui cadru de presupoziii teoretice, neobservaționale), aceste sisteme încearcă să dea seama de schimbările petrecute înăuntrul sistemului uman, care sunt de altminteri impredictibile, insesizabile și nesistematice. Este adevărat că, dintr-un punct de vedere științific, nu există nici o legătură reală între cele două sisteme, și de aceea astrologia greacă a fost percepută ca o încercare de a oferi

justificare matematică unor presupoziii teoretice absurde. Totuși, în loc de a se sublinia natura arbitrară și baza teoretică incorectă a astrologiei, contribuțiile ei ar trebui să fie considerate dintr-un punct de vedere psihologic. Alegerea unui sistem analog celui al sorții omenești reflectă o înțelegere adâncă a caracterului efemer și singular al vieților și întâmplărilor omenești.

Sistemele astrologice sunt sisteme cu alegere multiplă, bazate pe câțiva operatori informaționali capabili să dea seama de un număr aproape nelimitat de operații. Acest „program de computer” astrologie a fost utilizat pentru a stoca informația în memorie de câteva sisteme mnemotehnice.

Primul operator din zodiac, sau roată, se compunea din cele douăsprezece constelații (grupuri de stele mai mult sau mai puțin arbitrare) printre care circulă planetele. În plus față de aceste constelații există și altele, care nu se află pe ruta planetelor; ca semne extrazodiacale (paranatellonta) care răsar împreună cu semnele zodiacului, ele pot de asemenea figura în calculele și analizele astrologice.

Începând cu zodia care răsare la echinocțiul de primăvară, cele douăsprezece constelații sunt: Berbecul (Krios, Aries), Taurul (Tauros, Taurus), Gemenii (Didu- moi, Gemini), Racul (Karkinos, Cancer), Leul (Leon, Leo), Fecioara (Parthenos, Virgo), Balanța (Zugos, Libra), Scorpionul (Skorpios, Scorpio), Săgetătorul (Toxotes, Sagittarius), Capricornul (Aigokeros, Capricorn), Vărsătorul (Hydrochoos, Aquarius) și Peștii (Ichthues, Pisces). Cele douăsprezece semne ale zodiacului sunt grupate apoi în triunghiuri, după forma lor, după sex, calitate (rece, cald, umed sau uscat) și după elementul căruia îi aparțin. Astfel Aries, Leo și Sagittarius formează triunghiul de foc; Taurus, Virgo și Capricorn triunghiul de pământ; Gemini, Libra și Aquarius triunghiul de aer; iar Cancer, Scorpio și Pisces triunghiul de apă.

Fiecare din cele douăsprezece semne ocupă 30 de grade din cercul de 360 de grade. Fiecare semn e divizat mai departe în trei decani (dekanoi), de câte 10 grade fiecare; ei sunt uneori divizați în segmente de câte un grad (monomoiriai).

Fiecărui semn i se atribuie trăsături constante, conform elementului, calității, sexului, formei și poziției sale. Zodiacele se rotește pe un plan imaginar divizat în topoi (Jocuri" sau „case"). Există două sisteme de topoi: (1) un sistem de 8 case (oktopos), care este descris numai de Marcus Manilius și Firmicus Maternus, și (2) un sistem mai general de 12 case (dodekatopos). Cele 12 case sunt: viața (vita), averea (lucrum), frații și surorile (fratres), părinții (parentes), fiii (filii), sănătatea (valetudo), căsătoria (nuptiae), moartea (mors), călătoriile (peregrinationes), onorurile (honestas), prietenii (amici) și dușmanii (inimici). Conform unui cuplet medieval mnemotehnic, erau numite așa:

Vita, lucrum, fratres, genitor, nati, valetudo

Uxor, mors, pietas, regnum benefactaque, carcer.

Revoluția zodiacului în cadrul caselor face posibile multe combinații semnificative; totuși, marea variabilitate a sistemului se datorează mișcării plane- telor. Conform sistemului geocentric, există șapte „planete", aranjate în funcție de distanța lor față de Pământ și de lungimea respectivelor lor revoluții: Luna, Mercur, Venus, Soarele, Marte, Jupiter și Saturn. Acestea erau clasificate apoi după sex și calitate. Marte și Saturn erau definite ca specific „malefice", o caracteristică moș- tenită din astrologia babiloniană.

Ptolemeu a stabilit că planetele au două feluri de „aspecte": (1) aspectul determinat atât de pozițiile lor în zodiac ca și (2) de pozițiile lor unele față de altele.

Se spunea că zodiile, decanii și planetele guvernează atât regiunile Pământului cât și corpul omenesc. (...)

ROMÂNIA MASONICĂ

161

Prezicerile astrologice sunt de două feluri: (1) preziceri generale sau catolice (Katholikos, universal), bazate pe evenimente extraordinare sau spectaculoase cum ar fi eclipsele, cometele, meteoriții, Marile Conjuncții, aurora borealis etc.; și (2) preziceri particulare sau relative la naștere, care

se ocupă de poziția și influența stelelor la nașterea cuiva. Astrologul trasează „tema nașterii” determinând mai întâi horoskopos (lat. Ascendens) (sau „indicatorul”) zodiei sau planetei în ascensiune la orizontul estic în momentul proces al nașterii omului. După ascendent, alte trei puncte sunt determinate pe zodiac: zenitul, nadirul și orizontul vestic”.

>». < t»: "" V u -, > . ' • * •

• j > ~ .. « • . , s. if > L " irr.

b , r . • ! s - ah > ' r ' i —

Manuscris cabalistic ebraic din sec. XIV

Iată cum își închipuiau cabaliștii evrei influența celor 12 semne ale Zodiacului asupra diferitelor părți ale corpului omului:

1. Berbecul (capul, glandele, tensiunea arterială); 2. Taurul (gâtul, faringele, umerii, urechile); 3. Gemenii (plămânii, nervii, brațele, degetele); 4. Cancerul (pieptul); 5. Leul (inima, coloana vertebrală); 6. Fecioara (burta, pancreasul, ficatul); 7. Balanța (rinichii,

162

ROMÂNIA MASONICĂ

glandele); 8. Scorpionul (organul genital, fundul); 9. Săgetătorul (coapsele); 10. Capricornul (genunchii, oasele, pielea); 11. Vărsătorul (părul, arterele); 12. Peștii (picioarele)

Horoscopul a apărut dintr-o necesitate a omului de a-și cunoaște Destinul. E o preocupare filosofică veche cât lumea.

„Credința în destinul astral a supraviețuit în timp incredibil de mult, până în zilele noastre, păstrând mai cu seamă acele conotații de fatalitate implacabilă, scrie Măria Genescu în lucrarea citată. Cu toate acestea, încă din Antichitate, filosofi ca Plotin sau Porphyrios s-au opus cu hotărâre și bun-simț exagerărilor astrologice. Și mai târziu, în secolul al XII-lea, Ana Comnena, ca una care studiasse în amănunt scrierile Antichității, vorbea cu un dispreț nedisimulat despre pretențiile astrologilor în ce privește

cunoașterea viitorului; constată, totuși, că „după cum se spune, nici zeii nu se pot împotrivi Necesității”. (Ana Comnena, Alexiada).

Totuși, cu tot raționalismul și scepticismul secolului nostru, prezicerile astrologice continuă să aibă o anume înrâurire asupra vieții cultural-politice.

13 (treisprezece).

Este un număr nefast, în mai toată lumea, un număr ghinionist, satanic.

Scriitorul antic grec îi avertiza pe țărani, cu mii de ani în urmă, să nu înceapă muncile agricole în ziua de 13 a lunii.

16 (șaisprezece).

Un număr pătrat al lui patru, ar trebui să fie un număr fast. Alchimistul și filosoful Jacob Bohme i-a conferit numărului 16 o simbolistică morală primejdioasă, desemnându-l ca un număr al Abisului.

17 (șaptesprezece).

Pentru Francmasonerie, numărul 7 7 are o însemnătate simbolică deosebită, în tradiția Breslelor, 17 calfe au fost recunoscute de către Aii, / 7 patroni ai întemeietorilor de bresle musulmane inițiați de către Seiman-i Farsi și 17 bresle majore.

17 reprezintă suma lui 9 plus 8. Vechii greci numărau 17 consoane în alfabet (9 consoane surde și 8 semiconsoane), numere legate de teoria muzicală a armoniei sferelor. Islamul număra 17 gesturi liturgice, cu 17 cuvinte sunt chemați credincioșii la rugăciune, 17 sfaturi sunt șoptite la urechea regelui musulman la încoronarea sa. Pentru șiiții din Turcia, 17 este un număr magic, numele suprem al lui Dumnezeu cuprinde 17 litere.

ROMÂNIA MASONICĂ

21 (douăzecișunu). — „> „^,

•..!•" ' .;' t.

„În Biblie, 21 este cifra perfecțiunii prin excelență (3x7); reprezintă cele 21 de atribuții ale înțelepciunii (Cartea înțelepciunii lui Solomon 7, 22-23). Simboli- zează înțelepciunea divină, strălucirea luminii celei veșnice..., oglinda fără pată a lucrării lui Dumnezeu și chipul bunătății sale...ea pătrunde și-și face loc pre- tutindeni prin curățenia ei (26, 24). Pentru a ne da seama de marile ei însușiri, se cuvine să citim capitolul 7 din Cartea înțelepciunii lui Solomon, unul din punctele culminante ale tuturor literaturilor sacre. Jocul de cărți simbolic numit taroc dove- dește puterea de a totaliza a acestei cifre transmisă penultimei figuri numită Lumea, care desemnează împlinirea, plenitudinea, scopul atins" (Chevalier & Gheerbrant).

În cazul tinerilor, 21 este numărul ales de multe popoare ca vârsta majoratului.

22 (douăzecișidoi).

Potrivit dr. Rene Allendy („Simbolismul numerelor"), acest număr ar simbo- liza manifestarea ființei în întreaga sa diversitate și istorie, adică în spațiu și timp.

22 sunt numărul literelor care, potrivit Cabalei ebraice, exprimă Universul.

24 (douăzecișipatru).

Este un număr al echilibrului armonios. Chevalier și Gheerbrant mențio- nează existența în Biblie a „douăzeci și patru de clase (cete) de preoți (...), două- leci și patru de clase (cete) de cântăreți, pe cei douăzeci și patru de bătrâni ai Apo- calipsei îmbrăcați în haine albe și purtând pe capetele lor cununi de aur, și șezând pe douăzeci și patru de scaune ce înconjoară tronul lui Dumnezeu. Potrivit comen- tariului lui H.M.Feret asupra Apocalipsei, figurile simbolice ale celor douăzeci și patru de bătrâni desemnează curgerea timpului, care de altfel nu este atât timpul as- tronomic, cât cel al istoriei umanității. Faptul că sunt îmbrăcați în alb și că au co- roane de aur înseamnă că, după ce au participat la marea luptă a adevărului în isto- rie

acum împărtășesc victoria acestui adevăr. Acești bătrâni, notează editorii primei ediții a Bibliei de la Ierusalim, exercită un rol sacerdotal și regal; îl laudă și îl slăvesc pe Dumnezeu; îi încredințează rugăciunile credincioșilor; îi sprijină în guvernarea lumii (tronurile) și iau parte la ocârmuirea sa regală (coroanele). Numărul 24 pare să indice dubla armonie a cerului și pământului (12x2), dubla sfântă plinitudine a pelerinajului temporal și a vieții eterne".

164

ROMÂNIA MASONICA

/ . Bohme, „Theosophiche Werke", Amsterdam, 1682.

în această gravură care
ilustrează legenda
Potopului, deasupra Arcei
lui Noe, Sfântul Spirit,
întruchipat de un
porumbel, este înconjurat
de cele 24 de limbi de foc
ale literelor.

26 (douăzecișisase).

în Cabala ebraică, numărul 26 este suma orizontală a numerelor tetragram- maton-ului (cele patru litere ale lui Dumnezeu - IHWH: $10+3+6+7=26$).

30 (treizeci).

Scrieri creștine din primul mileniu evocă cele 30 de virtuți care îi ajută pe oameni să urce scara spre Pronia divină. Celor 30 de virtuți li se împotrivesc 30 de vicii, întruchipate de diavoli. Sfântul Jean Climaque a scris în sec. VI un îndreptar cum să te aperi de cei 30 de diavoli, destinat călugărilor Mănăstirii din Pustiul Sinai, unde își făcea și el rugăciunile.

33 (treizecișitrei).

33 de ani a trăit Iisus Hristos, 33 de cânturi conține „Divina Comedie” a lui Dante, 33 de trepte ale „Scării mistice” din gândirea mistică bizantină.

36 (treizecișisase).

Este „numărul solidarității cosmice” al întâlnirii elementelor și „evoluțiilor ciclice”. 36 este numărul Cerului. Un număr preferat al societăților secrete, pentru că derivatele lui 36 ocultează relațiile triadei Cer-Pământ-Om. 36 este numărul Cerului, dublul său, 72, este numărul Pământului, iar triplul, JOS, este numărul Omului. Mătaniile budiste au 36x3 mărgel. 36 este numărul simbolic al Budismului și Tantrismului. De zece ori 36 fac în mitologia chineză numărul oaselor, încheieturilor și punctelor de acupunctura de pe corpul omenesc.

r

40 (patruzeci).

Este numărul așteptării, al încercărilor, al pedepsei, al postului, al izolării.

Un număr des întâlnit în Biblie. Regele David a domnit 40 de ani, tot 40 de ani a domnit și Regele Solomon; după cele 40 de zile ale Potopului vine Legământul lui Noe; Dumnezeu îl cheamă pe Moise când acesta a împlinit 40 de ani; Moise se izolează pe Muntele Sinai 40 de zile; 40 de luni predică Iisus; evreii necredincioși sunt pedepsiți să rătăcească 40 de ani în pustie; 40 de zile și 40 de nopți de ploaie continuă pedepsesc omenirea păcătoasă; Iisus este dus la Templu la 40 de zile după ce s-a născut; Iisus învie din morți după 40 de ore de ședere în mormânt; 40 de zile durează posturile anului bisericesc. De aceea, Sfântul Augustin considera numărul 40 ca „număr al pribegiei din viața pământească și al așteptării”.

Buddha și Mahomed au început să propovăduiască la vârsta de 40 de ani.

Credințele multor popoare spun că un mort nu a murit definitiv decât după 40 de zile. Postului Paștelui care pregătește învierea durează 40 de zile.

49 (patruzecișinouă).

Este simbolul lui 7 la pătrat. De 49 de zile are nevoie sufletul mortului pentru a-și găsi veșnica liniște în noul său lăcaș din Lumea de Dincolo. Abia acum, după 49 de zile, ia sfârșit ultima Călătorie.

50 (cincizeci).

Pentru evreii antici, 50 era numărul anilor sabatici. Anul jubileu (de 7 ori 7 ani sabatici plus 1). în acest an, sclavii erau eliberați și datoriile anulate.

166

ROMÂNIA MASONICĂ

li

64 (șaizecișipatru).

Un număr al totalității și al împlinirii. Cărțile oculte arată că 64 este desăvârșire, plenitudine, beatitudine, dar și câmpul închis al unei bătălii (vezi în acest sens tabla de șah cu cele 64 de pătrățele), în „Simbolismul numerelor”, Rene Allendy descoperă o stranie înrudire între tradițiile occidentale și cele orientale:

„mama lui Buddha s-ar fi născut într-o familie dăruită cu 64 de calități. Confucius va fi avut 64 de generații de la Huang-di, fondatorul dinastiei sale, la fel ca și Iisus, după sfântul Luca, ce ar fi numărat 64 de generații de la

Adam. 64 de catări trăgeau carul mortuar la funeraliile lui Alexandru cel Mare, 64 de persoane poartă în China rămășițele împăratului defunct".

70 (șaptezeci). • ,, -, .

Este numărul Cărții Cărților, Biblia, Septuaginta. 70 de rabini evrei au tradus Biblia ebraică în grecește. 70 au fost ucenicii lui Iisus. E un număr în care anticii evrei au văzut universalitatea, în Biblie se vorbește despre cele 70 de neamuri care au fost împrăștiate pe tot întinsul pământului după prăbușirea Turnului Babeli.

Multiplii de 7 implică o idee de totalitate. 7, 70, 77, 700, 7000, 70.000, 700.000 cuprind toate numerele perfecte.

În Noul Testament, Petru îl întreabă pe Iisus: „Doamne, de câte ori va greși față de mine fratele meu și-i voi ierta lui? Oare până de șapte ori? Zis-a lui Iisus:

Nu zic ție până de 7 ori, ci până de șaptezeci de ori câte șapte" (Matei, 18, 21-22).

365 (trei sute șaiszeci și cinci).

Anul se întinde ca un șarpe. 365 este numărul zilelor anului. La sfârșitul Antichității, au apărut secte mistice care au adoptat șarpele ca simbol. „Nahasienii”

(de la cuvântul ebraic nahaș-șarpe), i-au conferit numărului 365 puteri demiurgice.

Șarpele a simbolizat la multe populații forțele magice.

Erasmus Franciscus:

Talismane, Meremburg, în 1676.

În imaginea din dreapta, Abraxas, zeul gnostic, cu picioarele înlănțuite de doi șerpi, învățatul Basilide (cea. 130 a. Hr.) considera că numele lui Abraxas are valoarea numerică de 365, adică suma zilelor anului.

ROMÂNIA MASONICĂ

400,1000,10.000,144.000 „„„„

400 are simbol de număr-limită, este simbolul numeric al literei Tav, ultima literă din alfabetul ebraic. 400 de tineri au însoțit înălțarea eroilor Gemeni la cer, devenind stele pe bolta cerească, în mitologia maya. La simbolistica indienilor maya, 400 este simbolul inexprimabilului. De zece ori o mie fac 10.000, numărul care simbolizează plenitudinea, fertilitatea, abundența. Chevalier și Gheerbrant în „Dicționarul de simboluri” citat, amintesc de Sfântul Irineu care, vorbind de timpul mesianic „face aluzie la o învățătură a lui Hristos despre viile care vor avea fiecare 10.000 de ramuri și pe fiecare ramură 10.000 de rămurele și pe fiecare 10.000 de vițe și pe fiecare viță 10.000 de struguri și fiecare strugure va da douăzeci și cinci de măsuri de vin. Orice grână semănată va produce 10.000 de grâne.

În China, expresia 10.000 de ființe sau pur și simplu Zece mii înseamnă totalitatea. Este simbolul a ceea ce este atât de mare încât nu poate fi numit. Acest număr ar trebui să reprezinte totalitatea ființelor, esențelor, lucrurilor de pe pământ.

Când chinezii, într-un singur glas, îi urează Zece mii de ani unei personalități venite la putere, ei nu-i urează să trăiască atâția ani: dar, cum acest termen simbolizează tot ce există, ei recunosc în el, inconștient poate, uniunea Cerului cu Pământul, armonia perfectă venind de la yin și yang, de vreme ce personajul cu pricina a urmărit, așa cum glăsuiește prima datorie a oricărui om puternic, să-și dezvolte complet geniul, care îl hărăzise să lucreze pentru bunăstarea supușilor săi.

Lao Zi spunea: „Cele 10.000 de ființe sunt purtate în spate de Yin și ținute îmbrățișate de Yang.” Se vede astfel că, urându-i șefului lor Zece mii de..., chinezii nu-i urează nimic special, și nici ceva personal; ei recunosc pur și simplu că el a acționat cum nu se putea mai bine: ei doresc, în fond, menținerea ordinii pe care acesta o încarnează.

Istoricii greci scriu că garda regelui Persiei se compunea din 10.000 de soldați numiți Nemuritorii. O mie de oameni purtau o lance cu măciulie de aur, nouă mii, o lance cu măciulie de argint. Acest număr simboliza mulțimea cvasi infinită a armatelor persane iar calificativul de nemuritor, reputația lor de neînvins.

în Tratatul de „Teologie iudeo-creștină” (Paris, 1958), se menționează că în anii domniei lui Iisus, dinaintea sfârșitului veacurilor, fertilitatea pământului simbolizează înnoirea. Cei drepti vor căpăta „un trup transfigurat, deși vor trăi într- un plan pământesc. Acest număr de zece mii rezultă dintr-o transfigurare a pământului și a oamenilor considerată ca o nouă zidire”.

Conform Apocalipsei, 144.000 este numărul credincioșilor de la sfârșitul timpurilor, câte 12.000 pentru fiecare din cele 12 seminții ale poporului evreu.

Scriitorul francez mason Paul Claudel a proslăvit astfel acest număr sacru: „O sută patruzeci și patru reprezintă de douăsprezece ori doisprezece; doisprezece înseamnă trei înmulțit cu patru, pătratul înmulțit cu triunghiul. Doisprezece este rădăcina sferei, cifra desăvârșirii. De douăsprezece ori doisprezece este desăvârși- rea la cub, deplinătatea ce exclude orice în afară de sine însăși, paradisul geome- tric...”.

168

ROMÂNIA MASONICĂ

Numărul „Ein Sof

••>#••

R;; „Ein Sof (în ebraică „fără sfârșit”, „infinitul”, ca număr, îl întâlnim în toate scrierile cabalistice ebraice și creștine (vezi cele scrise la „Numărul 10, Cabala și Sefiroții”).

li

Un ansamblu de simboluri referitoare la Judecata de Apoi sau Judecata Tribunalului Masonic, sau ambele laolaltă.

MASONICĂ

ROMÂNIA MASONICĂ

169

Inim în toate O, Cabala și

i

Misterele Cabalei și Francmasoneria

Cabala a apărut atunci când anticii rabini evrei au încercat să evadeze din canoanele stricte ale Bibliei ebraice, pentru a ajunge la „miezul” ei. Etimologic, Cabala e un cuvânt care înseamnă „tradiție”, cu sensul de „receptare”, și se referea, la începuturi, la corpul vast al Legii Orale evreiești, ulterior însă, învățații rabini ai secolului XII-XIII au început decodarea tainelor scrierilor biblice prin procedee interpretative esoterice. Pornind de la versetele biblice, gânditorii evrei încercau să cunoască adevărul, apelând la viziuni, vise, revelații mistice și reflecții intuitive.

Nu lipseau descrierile pitorești ale viziunilor lumii divine. Primul „centru cabalistic” i-a cuprins, în secolul XII, pe rabinii care studiau învățăturile lui Ravad (rabinul Abraham ben David, marele înțelept al evreilor provenșali). Primele texte cabalistice le-a scris rabinul Isaac Orbul, fiul lui Abraham ben David, de fapt comentarii la „Sefer lețira” (Cartea Creației), o lucrare rabinică speculativă, veche, care circula în lumea evreiască încă din veacul al II-lea.

Cabalistul evreu
Tobie Cohn (în cartea „Maaseh
Tobyah", 1707)
compară anatomia
omului cu o casă
cu patru etaje,
corespunzând celor
patru lumi ale
Cosmosului.

170

ROMÂNIA MASONICA JȘC

„Sefer lețira" reprezintă cel mai vechi tratat ebraic de cosmologie (ramură a astronomiei care studiază structura și evoluția Universului) și cosmogonie (în grecește „crearea lumii", ramură a astronomiei care studiază formarea și evoluția corpurilor cerești). Este o lucrare misterioasă, cuprinzând 1600 de cuvinte și enunța Crearea Lumii prin combinarea celor 10 numere (de la 1 la 10) și a celor 22 de litere ale alfabetului ebraic. Cele 10 numere reprezintă 10 „Sefiroți". Puterea combinată a Numerelor și Literelor conține în ea întreaga existență. Cosmosul are 10 direcții (est, vest, sud, nord, sus, jos, început, sfârșit, bine și rău) și trei elemente de bază : aer, apă, foc. Rabinii anonimi care au conceput „Sefer lețira" erau convinși că Sefiroturile îl deservește pe Dumnezeu și se înclină în fața Tronului său, dar limbajul ei era sibilinic, și nu dezvăluiau ce reprezintă aceste Sefiroturi.

O mie de ani după „Cartea Creației" a început să circule în mediile rabinice evreiești, din vestul european „Cartea Strălucirii" (Sefer Bahir). Bahir, în ebraici, claritate. Ea a fost scrisă, probabil, de Rabi Nebunia ben Ha-kana și de alți talmudiști, la sfârșitul secolului XII - începutul secolului

XIII. Pentru prima oara apare în acest manuscris „Arborele Cosmic” ; lumea divină este prezentată ca un copac, cu rădăcinile înfipite în divinitate și cu ramurile îndreptate spre cosmos, Sefiroturile devin cele 10 ipostaze divine ale Cabalei, în stânga s-a concentrat un element diabolic (Cf. Dicționar Enciclopedic de Iudaism).

Elaborarea magnifică a gândirii cabalistice a fost făcută în lucrarea „Zohar”

(Cartea Splendorii), apărută la sfârșitul secolului XIII. Ea reprezintă textul fundamental al cabalei și multe veacuri a fost socotită ca o carte canonică, pusă pe același plan cu Biblia și Talmudul.

„În Talmud, termenul cabala este utilizat pentru a desemna părți ale Bibliei exterioare Pentateuhului, iar în perioada post-talmudică servește și la indicarea legii orale. Sintagma cabala nu este decât una din numeroasele denumiri utilizate timp de peste cincisprezece secole cu referire la diferitele curente mistice și la învățătura și discipolii acestora. Talmudul pomenește de Sitre Tora ("tainele Torei"), iar o parte a tradiției ezoterice este supranumită Maase Bereșit ("opera Genezei") sau Maase Merkava ("opera Carului"). Un cerc de mistici se intitula lordei Merkava ("cei care coboară către Car"), iar în cursul perioadei talmudice și în cea care a urmat, sunt menționați termeni ca Baale ha-sod ("stăpânii misterelor") și Ansei emuna ("oamenii credinței"), în perioada Cabalei provenșale și spaniole întâlnim expresiile Hohma pnimit ("înțelepciunea interioară") sau maskilim ("cei ce înțeleg", "iluminații"), ca și Dorșe reșumot ("interpreții textelor"). Către secolul al XIV-lea, atunci când termenul "Cabala" începe să desemneze mai direct tradiția esoterică, cuvintele emet ("adevăr"), emuna ("credința") și hohma ("înțelepciune") semnifică adevărul interior, adică mistica.

Cei care o practică sunt numiți „Ha-io-deim” (cei ce știu) sau „lodei hen” (cei ce cunosc harul). Autorii Zoharului vorbesc de „Bnei haemuna” (copiii credinței), „Bnei heihal ha-malka” (copiii Palatului regal), „Yodei midin” (cei ce cunosc măsurile) etc.

ÂTCIA MASONICA

mologie (ramură a fi cosmogonie (în marea și evoluția e cuvinte și enunță i a celor 22 de lite- . Puterea combina- tiosulare 10 direc- ei elemente de ba- " erau convinși că mlui său, dar lim- ari.

n mediile rabinice Bahir, în ebraică, [a-kana și de alți Pentru prima oară : prezentată ca un țate spre cosmos.

s-a concentrat un

i lucrarea „Zohar”

reprezintă textul canonică, pusă pe

a părți ale Bibliei te și la indicarea denumiri utilizate ;nte mistice și la 'ora ("tainele To- :șit ("opera Gene- se intitula lordei ilmudice și în cea iiii misterelor") și insale și spaniole iu maskilim ("cei ir"). Către secolul nai direct tradiția a ("înțelepciune")

) sau „lodei hen”

ia" (copiii credin- n" (cei ce cunosc

171

ROMÂNIA MASONICĂ

Robert Fludd: Filosofia Sacra, Francfort, 1626.

O interpretare cabalis- tică creștină a Genezei.

„Bereșit" (începutul), pri- mul cuvânt al Creației, es- te și primul cuvânt al Bi- bliciei. „Bereșit" a fost iden- tificat de cabaliști ca fiind „Hochma" (în ebraică în- țelepciune), înțelepciunea Divină. „Hochma" cu- prinde Totul

„Dumnezeu a pus în ea toate formele și a gra- vat toate semnele", scrie Zahărul

Cabaliștii apăreau și sub numele de „Baalei ha-avoda" (stăpânii muncii), începând din secolul al XIV-lea, termenul de cabala câștigă teren în fața celorlalte apelative. Cabaliștii se consideră deținătorii tainelor pe care le-au primit de la generațiile precedente sau pe care ei înșiși le-au descifrat în textele vechi. Totuși, elementele unei revelații originale sau ale unei experiențe individuale a divinului transpar în scrierile omiletice și exegetice.

Nucleul misticiei iudaice comportă un ansamblu de simboluri care, în forma sa cea mai dezvoltată, se manifestă și în Cabala. Misticii pretind,

aproape din principiu, că adevărul nu poate fi exprimat prin cuvinte, căci acestea denotă doar ceea ce probează simțurile omenești sau intelectul. Dacă adevărul se află dincolo de percepția senzorială sau logică a omului, el nu poate fi exprimat prin limbaj. Cu toate acestea, Biblia este scrisă cu cuvinte. Dumnezeu le-a dat misticilor Scriptura ca pe un fel de dicționar de simboluri pe care numai ei pot să le înțeleagă așa încât să întrezărească adevărul aflat dincolo de vorbe. Astfel, misticii citesc Scriptura într-o manieră diferită și unică și sunt capabili să mânuiască simbolurile - termenii biblici - cu ajutorul unor tehnici hermeneutice proprii precum ghematria pentru a exprima adevărul întrezărit.

172

ROMÂNIA MASONICĂ

Misticismul evreiesc nu a fost marginal dar, tendința de a-și apăra secretele de marele public l-a împiedicat să domine cultura evreiască. Această stare de fapt s-a schimbat când, în secolul al XVII-lea, Cabala lurianică (scrierile rabinului Isaac Lurie-Ari și ale discipolului său Haim Vital din Tzfat), a căpătat o largă răspândire, urmată mai târziu de mișcarea lui Sabatai Zvi și de hasidism. Aceste mișcări, devenite populare, au influențat istoria religioasă și cultura evreiască.

Se pare că Zoharul n-a început să circule decât în cursul secolului al XIII-lea; încă de atunci, paternitatea sa literară a format obiect de controverse, deși o tradiție orală spaniolă, transmisă de veacuri, l-a atribuit lui Moise din Leon, fapt confirmat de cercetările lui G. Sholem. Scris la persoana a treia, Zoharul prezintă, în cadrul Palestinei, o serie de discuții între Șimon bar lohai, fiul lui Eleazar și prieteni sau discipoli, referitoare la unele subiecte de ordin omenesc sau divin.

Simbolistica Zoharului se organizează în jurul a cinci mituri centrale: 1. Pro- cesul cosmogonic și elaborarea inițială a celor zece emanații (sefirot-uri)

ale divini- tății eterne (Ein Sof); 2. O descriere amănunțită a relației dinamice în domeniul emanațiilor divine între elementele sefirei Din („Dreptate”) și Hesed („Caritate”, „Mizericordie”); 3. Simbolistica sexuală în relația dintre elementele masculin și feminin în sânul lumii divine; 4. Lupta dintre lumea sacrului și a divinului, la dreapta, și lumea răului, la stânga, Sitra ahra („Cealaltă parte”, stânga) care reprezintă domeniul puterii satanice; în sfârșit, 5. Descrierea apocaliptică a Izbăvirii, rolul lui Mesia și cel al lui Rabi Șimon și al grupului său în interiorul acestui proces.”

(cf. Dicționarul Enciclopedic al Iudaismului).

Zoharul devenise de mult o carte sfântă a iudaismului, când a fost descoperită de misticii creștini ai Evului mediu. Vasele comunicante dintre cabala evreiască și mistica creștină au transportat straniile Sefiroturi evreiești în manuscrisele filozofilor și alchimiști creștini. Și de aici, ulterior, în gândirea masonică.

T

MASONICA

În țara secretele stare de fapt binului Isaac a răspândire, este mișcări, ului al XIII- rerse, deși o ti Leon, fapt irul prezintă, ii Eleazar și i divin. trale: 1. Pro- i) ale divini- în domeniul („Caritate”, masculin și divinului, la l care repre- zbăvirii, ro- itui proces.”

>st descope- ;abala evre- lanuscrisele L

<

173

ROMÂNIA MASONICĂ

Capitolul 17

Tainele gradelor masonice. Rituri. Landmark

La începuturile organizării moderne a Francmasonerie, masonii s-au mulțumit cu cele trei grade cunoscute: Ucenic, Companion (Calfă), Maestru

(aşa-numita Masonerie albastră). Ulterior, Ritul Scoțian Antic și Acceptat a admis existența a 33 de grade masonice, Loja Misraim are 87 de grade, iar Memphis - 94. De ce s-au înmulțit gradele masonice?

Primele grade superioare au apărut din inițiativa lui Michel de Ramsay, în 1737, din dorința de a reînvia riturile Cavalerilor Templieri a adăugat celor trei grade de bază, încă trei grade noi: Maestru scoțian, Novice și Cavaler al Templului.

Moda gradelor înalte s-a răspândit și în masoneria franceză și apoi în cea americană, și a stârnit multe convulsii și sciziuni dureroase în rândul masonilor.

Istoria lor e lungă, noi o vom rezuma. Apariția gradelor înalte s-a datorat nu numai dorinței lui Ramsay de a reînvia riturile templiere, ci și gustului pentru științele oculte, alchimie, hermetism. Gradele superioare erau și reacția împotriva frivolității care invadase anumite Loji albastre, scrie Alain Guichard. Câteva din gradele superioare aveau un pronunțat caracter esoteric și mistic. Se vorbea de existența unui pact secret încheiat între Dumnezeu și patriarhul Enoh. Pecetea acestei alianțe era numele ascuns al lui Dumnezeu pe care numai aleșii îl știu. Se vorbea și despre legenda unei cupole clădite deasupra unui mormânt ascuns în subteranele Templului lui Solomon unde maeștrii masoni au descoperit Piatra triumfiulară cu înscrisul în litere gravate de aur al adevăratului nume al lui Dumnezeu. Legende încifrate pe care numai maeștrii în filosofic, cult, magie și erezii aveau legitimitatea intelectuală de a le dezbate. Aceștia erau Maeștrii gradelor superioare, în 1761, existau deja 25 de grade, apoi 33. Originea lor e destul de obscură, în 1801, Supremul Consiliu din Charleston (fondatori Frații John Mitchell, Frederick Dulcho și Grasse-Tilly) făcea cunoscut că Frederic al II-lea, regele Prusiei, a fost înălțat la gradul 33 și proclamat Suveran Mare Inspector General al francmasone-riei. Un mason francez (Grasse-Tilly) a importat în America cele 33 de grade ale Ritului scoțian Antic și Acceptat, pentru ca sistemul celor 33 de grade să fie apoi reimplementat în țările europene. Denumirile gradelor diferă uneori în practica

ROMÂNIA MASONICĂ

1

masonică. Iată structura și denumirile ocultate ale acestor grade (conform ultimei jurisdicții masonice): •' • ',-•;•'••.

Loja simbolică :

I. Ucenic •,;• > •-;,-•••- •-, • r>;-, 2. Calfa v: ,.-,*,• ;-- .-fivv' ;-.v; - :.>. :; '•••!'.!.. -, ••...-••• - a -v.;-.. 3. Maestru - --.^UjV • '• -::--' ;'- ' - -

Loja perfecțiunii ; , ..

-,•,;,... 4. Maestru al Secretului • • ••---';,;. :-v,;-,: ;

: 5. Maestru Perfect v • •••... >],;-•- :

6. Secretar intim :

7. Magistrat sau Judecător sfc " j-f^llftl c

8. Intendent al Clădirii ,..-; . •. ; ••••;•

9. Maestru Ales al Celor Nouă .' •

10. Ilustrul Ales al Celor Cincisprezece

II. Sublim Ales al Celor Doisprezece sau Prinț Ameth

12. Mare Maestru Arhitect

13. Arcul Regal al lui Solomon

14. Mare Ales Mason Sublim și Perfect Capitul Roza-Cruce

15. Cavaler al Orientului sau Al Săbiei sau al Vulturului

16. Prinț al Ierusalimului

17. Cavaler al Orientului și Occidentului

18. Cavaler Roza-Cruce -v; r ?•> Consiliul Kadoshilor

19. Mare Pontif sau Sublim Scoțian

20. Mare Maestru al Tuturor Lojilor Simbolice sau Maestru Ad Vitam

\ 21. Patriarh Noahit sau Cavaler de Prusia

22. Cavaler al Securii Regale sau Prinț al Libanului
23. Șef al Tabernacolului
24. Prinț al Tabernacolului
25. Cavaler al Șarpelui de Bronz
26. Prinț al îndurării sau Trinitarian Scoțian
27. Cavaler Comandant al Templului
28. Cavaler al Soarelui sau Prinț Adept
29. Mare Cavaler Scoțian al Sf. Andrei
30. Cavaler Kadosh Consistoriul
- f 31. Mare Inspector Inchizitor Comandor
32. Sublim Prinț al Secretului Regal
33. Suveran Mare Inspector General
- 34.

ROMÂNIA MASONICĂ

175

Gradele de la 4 la 14 reprezintă „Loja perfecțiunii” și inițierea are la bază anumite episoade din istoria lui Hiram, constructorul Templului lui Solomon și încercări de decodare a numelui „Șem ha meforaș” („în ebraică, „numele acela”), numele secret al lui Dumnezeu. Dacă marele preot va reuși să pronunțe corect numele Atotputernicului, atunci el va căpăta „puteri asupra Spiritelor și forțelor Naturii”. Maestru Secret deține o cheie din fildeș, simbol al accesului la Sfânta Sfintelor.

Am văzut cum masonii scoțieni în dorința de a-i contracara pe Frații francezi care-i atrăgeau în Lojile lor pe Frații scoțieni și englezi, au înmulțit numărul gradelor și, implicit, al demnităților nobiliare masonice. Ei au redactat un Ritual al Lojilor Perfecțiunii, cu grade de-un înalt simbolism. Publicăm în continuare aceste grade, cu înțelesul lor simbolic, conform Riturilor Supremului Consiliu Scoțian și ale Marelui Colegiu al Riturilor,

publicate în 1941 la Paris de către Jean Marques- Riviere („Ritualuri secrete ale Francmasoneriei, ed. Herald, București, 2002):

„Simbolurile gradelor, plecând de la al patrulea la cel de-al paisprezecelea, sunt împrumutate din Biblie, și ele ne aduc în memorie istoria poporului israelit. Ele se referă, de asemenea, la relatarea faptelor legate de construirea și distrugerea minunatului Templu pe care l-a înălțat Solomon la Ierusalim, pentru gloria lui Iehova. Cunoașteți tradiția referitoare la primele trei grade ale Masoneriei Scoțiene:

Ucenic, Calfă și Maistru; mai aveți proaspătă în memorie emoționanta legendă a lui Hiram, asasinat mișelește pentru a nu fi voit în nici un chip să dezvăluie secretele Ordinului. Această legendă continuată și completată, vă va fi expusă.

CEL DE-AL PATRULEA GRAD, Maestru Secret, care reprezintă un fel de completare a gradului de Maistru, are drept emblemă cercul, simbol al eternității, în centrul căruia este plasat Triunghiul sacru. Președintele Atelierului îl reprezintă pe Solomon; el poartă titlul de Trei Ori Puternic, și ține în mână, în chip de sceptru, un ciocan de lemn de culoare neagră. Alegoria acestui grad este următoarea:

După moartea lui Hiram-Abi, Solomon a ales șapte Maiștri, pe care i-a admis în rândul leviților, care aveau datoria de a-l înlocui pe Marele Maestru Hiram. Nici o unealtă de fier nu a mai fost folosită la acest grad, fiindcă toate lucrările fuseseră suspendate după moartea Maistrului. Toți Maiștrii Masoni erau în doliu atunci.

Solomon, ajutat de Adonhiram, Inspector Șef al lucrărilor de la Templu, a ridicat la rangul de Maistru secret pe cei șapte Maiștri aleși, și le-a conferit inițierea în Sfânta Sfintelor, loc sfânt în care era păstrat chivotul legământului sub un laur și un măslin. El le-a explicat semnificația cercului, simbol ignort de ei până atunci. El le-a arătat, scrise în Triunghiul Luminos, plasat în centrul cercului, caracterele sacre care alcătuiau Marele Arhitect al Universului. Cercul, simbol al eternității care nu a început și nu se va sfârși, reprezintă de asemenea imensitatea puterii Mă. Arh.

(Marelui Arhitect), care nu are nici început nici sfârșit. Cei șapte Maiștri Secreți, primiți în Sfânta Sfintelor, au văzut aici chivotul legământului ferit

de privirile profanilor. El era plasat în mijlocul Templului, sub Steaua strălucitoare. De forma unui pătrat, sau a unui dreptunghi, chivotul era făcut din lemn de cedru, acoperit cu aur; deasupra lui era o coroană de aur, și în el se aflau două table ale Lojei, făcute din marmură albă, pe care erau gravate cele zece Porunci pe care Dumnezeu i

1*76

ROMÂNIA MASONICA

le-a dat lui Moise pe muntele Sinai. Prima tablă conținea primele patru Porunci referitoare la datoriile pe care omul le are față de divinitate, iar cea de-a doua Tablă conținea celelalte șase Porunci referitoare la datoriile omului față de semenii săi. Doi lucrători îndemânatici aleși de Moise au primit însărcinarea să construiască chivotul și să-l decoreze.

Când Solomon i-a ridicat la rangul de leviți pe cei șapte Maiștri pe care îi alesese, el i-a numit paznici ai Sfintei Sfintelor, a dat fiecăruia o cheie de fildeș pe care aceștia urmau să-o poarte atârnată de Cordonul noului lor grad; el le-a recomandat să fie fideli însărcinării primite și să păstreze secretul misiunii lor. Pe unul din ei l-a desemnat ca să-l înlocuiască pe regretatul lor Maistru Hiram-Abi, dându-i însărcinarea ca să dirijeze lucrările de construcție a Templului.

CEL DE-AL CINCILEA GRAD, Maistru Perfect, opus calității de Maistru care este emblema morții, reprezintă viața. Masonul ajuns la acest grad studiază filosofia naturii; el vede aici că viața se naște din moarte, că se petrece o transformare neîncetată a ființelor însuflețite și că, la drept vorbind, nu există moarte în natură. Președintele unui Atelier de al cincilea grad îl reprezintă pe Adonhiram, al cărui nume înseamnă: Domn Puternic. Adonhiram primise de la Hiram, regele Tyrului, însărcinarea să-i comande pe cei treizeci de mii de lucrători tocmiți ca să doboare cedrii din Muntele

Liban ce urmau să fie folosiți la construirea Templului ridicat de Solomon în cinstea Dumnezeului evreilor.

CEL DE-AL ȘASELEA GRAD, Secretar Intim.

În urma tratatului pe care ambasadorii lui îl încheiaseră cu Hiram, regele Tyrului, Solomon trebuia să-i dea, cu titlul de compensație pentru materialele luate din Muntele Liban sau extrase din carierele Tyrului, un anumit număr de măsuri de ulei, miere și grâu, plus o provincie și treizeci de orașe din Galilea; totul trebuia livrat în momentul terminării Templului.

Totuși Solomon nu a reușit nici după un an să îndeplinească această ultimă prevedere a contractului, în acest timp, regele Hiram, care vizitase provincia promisă, a găsit că pământul ei era neroditor, că locuitorii erau răi, vicioși, necinstiți, și că în loc de foloase aceasta îi aducea de fapt multă pagubă. Atunci el a venit la Ierusalim ca să i se plângă lui Solomon, pe care l-a găsit singur și trist din cauză că-l pierduse pe Hiram-Abi. El a intrat atât de grăbit, încât unul din apropiații lui Solomon, numit Johaber, temându-se ca vizitatorul să nu fi venit cu gânduri rele, s-a luat după el și a întredeschis ușa ca să vadă și să audă ce se petrece acolo.

Regele Hiram, observând că este urmărit, a strigat: „O, cerule, suntem ascultați!”, apoi a alergat la ușă, l-a prins pe acest curios și l-a adus în fața lui Solomon, care nemaiputându-se îndoii de realitatea faptului petrecut, a zis: „Ce facem cu el?” Hiram pusese deja mâna pe sabie, dar Solomon, gânditor, l-a oprit să lovească, apucându-l de braț și, dând cu pumnul în masă, a strigat: „Așteaptă frate!”

Gărzile au venit de îndată. L-au luat pe Johaber și l-au dus, răspunzând de prizonierul lor.

Solomon rămas singur cu Hiram, i-a spus: „Acela care a fost luat și dus de aici, este, dintre toți supușii mei, cel mai apropiat mie și sunt convins că s-a temut pentru mine și n-a acționat decât pentru a-mi apăra viața. Graba neobișnuită cu care ați intrat aici poate explica și scuza, fără îndoială, curiozitatea sa. Vă rog, deci, să reveniți asupra sentinței pe care ați pronunțat-o, iar eu sunt garantul zelului și discreției lui Johaber. Hiram a consimțit să satisfacă cererea lui Solomon. Și după

ce au reînnoit primul lor tratat și au semnat alianța lor ofensivă și defensivă, alianță pe care de acum înainte nimic nu o va mai putea afecta, Johaber a fost chemat ca sale servească celor doi regi drept Secretar Intim.

CEL DE-AL ȘAPTELEA GRAD, Magistru și Judecător. Are legătură cu istoria fiului lui Iacov, Iosif, care a fost vândut de frații lui, și care a devenit primul ministru al Faraonului, regele Egiptului. Se zice că Moise a cules ca pe niște prețioase relicve osemintele lui Iosif; în timpul trecerii prin Marea Roșie și a fugii din Egipt, el le-a dus cu sine în deșert, așteptând Pământul Făgăduinței, unde urma să se formeze un popor nou sub conducerea Dumnezeului unic.

Printre insignele acestui grad figurează cheia de aur, emblemă a fidelității cu care trebuie păstrat un secret încredințat. Această cheie este aceea a lădiței în care se află inima lui Hiram-Abi. Justiția este figurată prin balanță, una din principalele insigne ale gradului acesta. Se mai presupune că acest grad simbolizează instituirea funcției de Judecător la poporul lui Israel, în epoca în care ar fi fost stabilită definitiv Constituția acestui neam.

CEL DE-AL OPTULEA GRAD, Intendent al Clădirilor, a fost creat în memoria maestrului ales să-l înlocuiască pe Hiram-Abi, care fusese asasinat. Cel desemnat să posede acest grad trebuia să cunoască cu deamănuntul cele cinci Ordine arhitecturale.

CEL DE-AL NOULEA GRAD, Maistru Ales al Celor Nouă, continuă legenda masonică. Este vorba de a răzbuna moartea lui Hiram-Abi. Trebuia să fie ales un om curajos care să-l ucidă pe asasinul lui Hiram, ascuns într-un ținut îndepărtat.

Cel care trebuia să facă acest lucru a fost desemnat în urma unui scrutin. Cel care-l răzbuna pe Hiram trebuia să fie nemilos; el trebuia să

jure că-l va pedepsi pe ucigaș, chiar dacă acesta ar fi fost cel mai bun prieten al lui. Omul ales s-a înarmat cu un pumnal, l-a găsit pe scelerat și l-a ucis. După ce i-a tăiat capul, s-a întors înaintea Maiștrilor adunați în prezența lui Solomon, având pumnalul în mână stângă și purtând în mână dreaptă capul însângerat al lui Abiram, vinovatul care-și primise pedeapsa. A aruncat pe altar capul și Solomon i-a zis: „Nefericitule, ce-ai făcut? Porunca mea a fost de să-l prinzi pe trădător și să mi-l aduci, nicidecum să-l ucizi. Gărzi, luați-l pe acest om!” Toți Maiștrii i s-au așezat în genunchi și l-au implorat pe rege să-l ierte: „Neascultarea lui, i-au spus ei, este rezultatul zelului său și nicidecum dorința de a răzbuna moartea Respectabilului Maistru Hiram-Abi.

Iartă-l mărite Rege!”

Solomon a fost impresionat de gestul acestora și l-a iertat.

CEL DE-AL ZECELEA GRAD, Ilustru Ales al Celor Cincisprezece. Am aflat acum că lui Abiram, principalul ucigaș al lui Hiram, i se tăiasse capul; acest cap a fost îmbălsămat și păstrat, pentru a fi expus, mai târziu, împreună cu capetele celorlalți doi criminali, după ce aceștia vor fi prinși. Scheletul lui Abiram a fost așezat în Templu, în partea dinspre Răsărit.

Șase luni mai târziu, Bongober, unul dintre Intendenții lui Solomon, căutând în țara lui Gath, supusă lui Solomon, a aflat că Sterzim și Oterfut, ceilalți doi ucigași ai lui Hiram-Abi, se refugiaseră acolo, crezându-se în deplină siguranță. Informat asupra descoperirii făcute, Solomon i-a scris lui Maacha, regele din Gath, cerându-i să-i predea pe cei doi fugari pentru a-și primi pedeapsa meritată pentru crima săvârșită. A ales cincisprezece dintre cei mai hotărâți și mai demni Maiștri, inclusiv

r

178

ROMÂNIA MASONIC

pe cei nouă Maiștri care îl căutaseră pe Abiram, și le-a încredințat scrisoare!

dându-le în același timp instrucțiuni suplimentare.

îndată ce au sosit, ei au predat scrisoarea trimisă de Solomon lui Maacti!

care, surprins și indignat, a ordonat prinderea și predarea celor doi vinovați: „Feriți sunt, a zis el, să scap Țara de asemenea monștri!”. Căutările au durat cinci zile Eligan și Zerbai au fost primii care i-au descoperit pe vinovați într-o carieră numită Bendicar, unde au fost prinși, puși în lanțuri și duși la Ierusalim. Acolo, Solomon după ce le-a reproșat cu asprime nelegiuirea, a poruncit să fie închiși în turn Archizar, unde urmau să rămână până a doua zi la orele zece dimineața, ora fixată pentru execuția lor. A doua zi criminalii au fost prinși de doi stâlpi, legați de gât, de picioarele și brațele prinse la spate, și apoi trupurile lor au fost spintecate, de la piept până la pubis. Ei au rămas opt ore în această stare, expuși pentru a!

năpădiți de insecte.

Țipetele lor erau atât de sfâșietoare și de jalnice încât până și călăii lor au fost cuprinși de milă. Aceștia le-au tăiat apoi capetele și le-au aruncat trupuri peste zidurile Ierusalimului, pentru a servi drept hrană corbilor și sălbăticiunilor.

CEL DE-AL UNSPREZECELEA GRAD, Sublim Cavaler Ales. Pedepsirea celor trei asasini ai lui Hiram-Abi fiind încheiată, Solomon a vrut să răsplătească zelul și fidelitatea celor Cincisprezece Mari Aleși. Pentru ca nimeni din cei cinsprezece să nu fie favorizat, urmând să fie aleși numai doisprezece dintre ei, s-a procedat prin tragere la sorți. Astfel au fost aleși cei ale căror prime douăsprezece nume au fost scoase din urne. Aceștia au alcătuit un Mare Capitol și au condus!

cele douăsprezece triburi ale lui Israel. Li s-a dat titlul de Excellent Ermech, care înseamnă „om adevărat în orice situație”, li s-au arătat tablele Legii și obiecte!

prețioase închise în tabernacol, apoi au fost înarmați cu sabia justiției, spunându-se că aveau ca misiune de a face dreptate și de a respecta legile în orice situație. Iată numele căpeteniilor acestor douăsprezece triburi: Stokin conducea tribul lui Benjamin; Terai, cel al lui Simeon; Morfi, cel al lui Efraim; Algacen, cel al lui Manase; Derson, cel al lui Zabulon; Horon, cel al lui

Danb; Berthemer, cel al lui Azei Tito, cel al lui Neftali; Zerbal, cel al lui Ruben; Iohaber, cel al lui Iuda; Akiroh, cel al lui Sachar; Taber, cel al lui Gad.

Puțin mai târziu, Solomon vrând să întemeieze o mare școală de arhitecturi a creat CEL DE-AL DOISPREZECELEA GRAD, căruia i-a dat numele de Marelf Maistru Arhitect.

CEL DE-AL TREISPREZECELEA GRAD, Arca Regală. Cel dea treisprezecelea grad se leagă direct de cunoașterea Marelui Arhitect al Universului simbolizat prin triumghiul luminos, ce poartă caracterele sacre, a căror viziune!

avut-o Enoch și - mai târziu - Moise. Când Solomon a poruncit să se facă sapă turile pentru construcția Templului pe care voia să-l ridice în cinstea lui Iehova, trei arhitecți au descoperit ruinele unui vechi Templu, construit de Enoch, și, în acest!

ruine, se afla și triumghiul sacru care strălucea foarte puternic.

Ei i l-au adus lui Solomon care, adânc impresionat, le-a spus: „Așa se îndeplinește făgăduiala pe care Dumnezeu a făcut-o lui Noe, lui Moise și defunctul» rege David, tatăl meu, că într-o zi va fi găsit adevăratul nume înscris pe o placă de aur". Cei trei arhitecți au jurat să nu pronunțe niciodată numele divin și, mai târziu după ce Templul a fost construit, Solomon a întemeiat în amintirea acestei descoperiri, Sublima Lojă a Arcii Regale. „Ajuns la acest grad - spun vechile noastre

MASONICĂ

scrisoarea,

lui Maacha, i-ați: „Fericit ai cinci zile:

rieră numită o, Solomon, liși în turnul Ța, ora fixată Ți de gât, cu acate, de la pentru a fi

călăii lor au Țat trupurile ciunilor.

Pedepsirea Țsplătească în cei cinci- dintre ei, s-a 'Uăsprezece au condus rmech, care și obiectele >punându-li- •ice situație, ea tribul lui il al lui Ma- I al lui Azer; kiroh, cel al

arhitectură, i de Marele

Cel de-al Universului,)r viziune a facă săpă- Iehova, trei fi, în aceste

ișa se înde- defunctului i o placă de , mai târziu, icestei des- hile noastre

179

ROMÂNIA MASONICĂ

Ritualuri - spiritul inițiatului se detașează de materie și se pregătește pentru re- velații sublime, la un nivel superior".

Acest grad este foarte răspândit în Anglia, unde există un Rit special cu acest nume.

CEL DE-AL PATRUSPREZECELEA GRAD, Mare Ales al Bolții sau Mason Sublim. Acest grad simbolizează terminarea lucrărilor de construcție a Templului lui Solomon.

Marele Rege a vrut să-i răsplătească pe toți cei care au luat parte la lucrările de construcție a Templului înainte ca ei să părăsească Ierusalimul și să se împrăstie în toată lumea. Ucenicii au fost ridicați la gradul de Calfe, iar Calfele la gradul de Maiștri. Maiștrii și toți cei care aveau grade, plecând de la cel de-al patrulea până la cel de-al nouălea, au fost acceptați în gradul al doisprezecelea, acela de Mare Maistru Arhitect; ei au primit podoabele noii lor funcții și au promis că nu se vor abate de la calea binelui și a dreptății.

în sfârșit, Maiștrii investiți în gradele zece, unsprezece, doisprezece și treisprezece au fost inițiați pentru cel de-al paisprezecelea grad, acela de Mare Ales al Bolții Sacre. Ei au promis, în mod solemn, să trăiască în pace, să fie miloși, să nu se lase conduși decât de spiritul de echitate și să facă tuturor dreptate, angajându-se în același timp să păstreze tăcere absolută asupra misterelor gradelor lor.

Aici se încheie seria gradelor în cadrul cărora activează Masonii ce fac parte dintr-o Lojă a Perfecțiunii.

CEL DE-AL CINCISPREZECELEA GRAD, Cavaler de Orient și al Spadei.

Templul lui Solomon a fost terminat, toți cei care au lucrat la construcția lui și-au primit răsplata pentru munca și hărnicia lor. Noi pătrundem mai profund în Ordinele Cavaleriei (a se vedea deja cel de-al unsprezecelea grad), a cărui existență constituie o pagină foarte importantă

în istoria omenirii. Cel de-al cincisprezecelea grad, despre instituirea căruia nu avem decât puține date, a fost consacrat în mod special libertății.

El avea ca deviză trei litere: L.D.P.

în secolul al XVIII-lea, celor trei litere li se atribuia o semnificație revoluționară, antidinastică, exprimată prin cuvintele: Lilia Destruere Pedibus, care înseamnă „călcați în picioare crinul”. Ele mai semnifică și „Libertatea de a gândi”

sau „Libertatea de a trece”, căci în arsenalul simbolic exista imaginea unei fortărețe cu șapte turnuri.

Înainte de primul turn se găsea o punte pe care trebuia să treacă cel care aspira la acest grad. Marele Ales al Bolții Sacre, Cavalerul de Gardă, întreba: „Ce anume cere el?” Maestrul de Ceremonii răspundea: „Libertatea de a trece”.

CEL DE-AL ȘAISPREZECELEA GRAD, Prinț de Ierusalim. Acest grad vine să-l completeze pe cel de dinainte. El a fost instituit pentru a răsplăti valoarea, fermitatea și statornicia Cavalerilor de Orient și ai Spadei, care s-au distins în mod deosebit.

CEL DE-AL ȘAPTESPREZECELEA GRAD, Cavaler de Răsărit și de Apus.

Cel de-al șaptesprezecelea grad se referă la o parte interesantă a istoriei ebraice.

Evreii aduși în stare de sclavie de mai bine de zece ani se târguiau și ardeau de dorința de a-și recăpăta libertatea și deopotrivă bunurile pierdute. Ei așteptau clipa în care li se va îngădui să-și construiască din nou, în toată splendoarea lui, Tem-

piui pe care Solomon îl înălțase cândva pentru a glorifica măreția Marelui Arhitect al Universului.

Primul dintre ei, Zorobabel, după ce a înlăturat mii de obstacole, a reușit să se apropie de regele Cyrus și, punându-și un genunchi la pământ, i-a cerut să aibă milă de compatrioții lui. El s-a arătat atât de hotărât și de demn în cererea sa, și a pledat atât de convingător cauza fraților săi, încât suveranul, înduioșat de nobilul caracter al acestui om ce se sacrifică pentru ai lui, a acordat, după un lung interogatoriu, libertate pentru poporul captiv.

Lanțurile care îl țineau legat de Zorobabel au fost înlăturate. „Zorobabel să fie eliberat și împreună cu el, întregul său popor, a poruncit regele. El să fie recunoscut de acum înainte drept conducător al fraților săi liberi, și să i se îngăduie ca împreună cu ei să reconstruiască Templul distrus de strămoșii mei". Apoi, regele Cyrus, ridicându-l la rang de cavaler și înmânându-i o spadă și o mistrie, i-a spus: „Vă înarmează cu această spadă, simbol al noii demnități și puterii pe care o veți exercita de acum înainte, și vă înmânnez această mistrie, simbol al marilor lucrări pe care le veți întreprinde și pe care le veți îndeplini într-o desăvârșită libertate, ținând într-o mână spada și mistria în cealaltă".

GRADELE 15, 16 și 17 se ocupă de prepararea actelor pentru acordarea gradelor cavalerești. Gradele 15-18 sunt Capitole sau Ateliere Roșii.

GRADUL 18, Cavaler de Rose-Croix este deosebit de important. Ceremonia inițiatrică e impresionantă. La începuturi, inițierea avea un caracter absolut creștin.

Se făcea o referință explicită la Iisus din Nazareth și la virtuțile credinței creștine.

Ulterior, ritualurile moderne au laicizat gradul.

Gradele de la 18 la 30, sunt denumite „filosofice", sau Loje Aeropaguri.

AL NOUĂSPREZECELEA GRAD: Mare Pontif sau Sublim Scoțian - Scopul acestui grad îl constituie triumful Adevărului, Onoarei și Milei asupra Minciunii, Josniciei și Intoleranței. Marii Pontifi cunosc Alfa și Omega tuturor lucrurilor. Ei fac eforturi pentru a înălța și înnobila Omenirea. Ei ne învață că, pentru ca drepturile omului să devină efective, progresul moral

trebuie să se alăture progresului intelectual și să-și modifice principiile, aliniindu-le noilor cerințe și progresului învățământului general. Dar, ținând seama că viziunea lor nu poate cuprinde decât o parte foarte mică a Marelui Tot armonios al Naturii, și că inteligența lor este limitată în raport cu infinitul, ei sunt destul de înțelepți pentru a nu lua o hotărâre prematură, fără o cercetare prealabilă a momentului când Adevărul, Onoarea și Mila vor zdrobi definitiv Minciuna, Josnicia și Intoleranța, cele trei capete ale șarpelui Răului. Datoria lor este de a aștepta acest moment cu nerăbdare și resemnare. (Acest grad a fost consacrat pontificatului religiei universale și regenerate sub forma alegorică a reconstrucției Templului din Ierusalim, spune Ritualul Marelui Orient).

AL DOUĂZECILEA GRAD: Venerabilul Mare Maestru al tuturor Lojilor Regulamentare sau Maistru ad vitam sau Principe Suprem al Masoneriei - Scopul acestui grad este de a arăta că pasiunea și rațiunea sunt singurele mijloace de guvernare, niciodată însă teroarea și superstiția.

Meritele gradului sunt motivate de necesitatea de a menține neclintit, prin toate mijloacele corecte posibile, dreptul tuturor oamenilor la Egalitatea înaintea Dreptății, și de a se bucura în deplină Egalitate de toate drepturile sale naturale.

Ele ne arată că cel care este chemat să-i conducă pe FF, trebuie să țină seama de

MASONICĂ

ROMÂNIA MASONICA

181

•elui Arhitect

, a reușit să erut să aibă ;rea sa, și a it de nobilul lung intero-

arobabel să El să fie re- se îngăduie i". Apoi, re- mistrie, i-a i pe care o l marilor lu- ârșită liber-

acordarea

Ceremonia)lut creștin.

si creștine.

guri.

n - Scopul

Minciunii, 'ilor. Ei fac

drepturile irogresului irogresului inde decât a lor este D hotărâre

•noarea și apete ale âbdare și 'ersale și m, spune

•or Lojilor - Scopul jloace de

lintit, prin i înaintea naturale.

>eama de

faptul că, dacă el este primul dintre egali, această situație îi impune datoria de a fi un bun exemplu, de a fi autoritar, de a instrui și de a dovedi un devotament fără margini față de cei pe care trebuie să-i călăuzească spre Adevăr și spre Bine. (El promitea titlul de Prinț celui care își dădea concursul la reconstrucția Templului - Ritualul Marelui Orient).

AL DOUĂZECI ȘI UNULEA GRAD: Noachit sau Cavaler Prusac. Scopul acestui grad este răzbunarea împotriva dușmanilor poporului. Activitățile specifice constau în studierea falsei Libertăți care duce la Dezmăț, a falsei Ordini care duce la Anarhie, și a falsei Omenii care duce la Despotismul maselor.

Noachiții ne arată că judecata liberă, integră și independentă este indispen- sabilă pentru ca veritabilul progres să devină și să rămână o realitate și că, pentru a atinge acest scop, judecătorii trebuie să fie dependenți doar de legile constituțio- nale, și nicidecum de voința de putere, nici de capriciile maselor.

Gradul 21, „Noachit sau Cavaler Prusac", e conferit într-o noapte cu lună plină. Odinioară era considerat ultra-secret. Noachiții erau descendenții lui Noe și discipolii Arhitectului Turnului Babei. Aceștia erau venerați de masonii lui Hiram.

Parola de obținere a gradului de „Noachit sau Cavaler Prusac” era „Faleg” (numele Arhitectului din Babilon) și literele sacre S.C.J. (biblicii Sem, Cham și Jafet).

AL DOUĂZECI ȘI DOILEA GRAD: Securea Regală sau Prințul de Liban - Acest grad ne arată că realizările muncii oamenilor sunt fără limite. Scopul său îl constituie apoteoza Muncii, atât cea care aduce bogăția și satisface toate nevoile oamenilor, cât și cea care dă noblețe sufletului și grandoare inteligenței. El pro- clamă demnitatea muncii și afirmă că numai atunci când acest adevăr va fi recu- noscut de toți, munca va înceta să mai fie un blestem, o nenorocire și o povară, pentru a deveni ceea ce este în realitate, adică o binecuvântare, o onoare, un pri- vilegiu, de care clasele muncitoare trebuie să se dovedească demne, știind să-și cucerească libertatea și s-o păstreze pentru totdeauna.

Această învățătură are drept emblemă securea, căci numai securea Gnosticismului, retezând rădăcinile intoleranței, ipocriziei, superstiției, egoismului și lenei, permite razelor Adevărului să ajungă la spiritul uman și să-l scalde în lumina lor. (Acest grad, care este un fel de Ucenicie în care, în loc să cioplească piatra brută, sunt doborâți cedrii din Liban, este consacrat descoperirilor navigației de către sidonieni. Pe plan moral, el este consacrat devotamentului față de Ordinul masonic - Ritualul Marelui Orient).

AL DOUĂZECI ȘI TREILEA GRAD: Căpetenia Tabernacolului - Scopul acestui grad îl constituie efortul constant pentru bunăstarea Omenirii. Lucrările specifice lui urmăresc găsirea a tot ce poate să garanteze libertatea personală și să-l apere pe om de abuzurile de putere ale Autorității constituite și de abuzurile posibile asupra bunei credințe.

Învăătura acestui grad arată că superstiția maselor trebuie smulsă din rădăcini, dar cu prudență, și de aceea politici, activități Guvernului și claselor conducătoare le revine datoria de a declara război oricărei superstiții, și de a conduce lupta împotriva ei, astfel ca triumful Adevărului să fie inevitabil. Datoriile Căpeteniilor Tabernacolului care reprezintă Universul, sunt acelea de a medita asupra învățăturilor masonice și de a fi gata de acțiune în fiecare zi pentru ziua de mâine.

ROMÂNIA MASONIC

AL DOUĂZECI ȘI PATRULEA GRAD: Principe al Tabernacolului - scoții acestui grad este de a strânge legăturile sociale și de a smulge din mâinile puteri iresponsabile pârgia atotputernică a Administrării Justiției, pentru a-i da ca punct d!

sprijin Conștiința Popoarelor și nu despotismul orb, și pentru a o aduce în situație de a nu mai fi administrată decât de înțelepciune, Bună-Credință și Loialitate.

învățătura lui vizează două direcții. Pe de o parte, el ne arată că societatea umană se prăbușește din pricina neputinței vechilor instituții politico-religioase de a garanta libertatea, proprietatea și viața oamenilor, și ne cere să ratificăm dreptul pe care îl au generațiile noi de a reforma vechile legi ale generațiilor care le-au precedat, căci vechimea unei doctrine nu poate nici să-i sanctifice rătăcirile, nici să-justifice greșelile.

Pe de altă parte, el demască obscuritatea și criminalitatea sectarismului cărc dezbină Omenirea în profitul unor iluzii deșarte, a unor formule care o îndepărtează de Adevăr. Prinții Tabernacolului s-au luminat studiind Cartea Lojei suverane și i muabile, Cartea Naturii, în lumina rațiunii lor.

AL DOUĂZECI ȘI CINCILEA GRAD: Cavaler al Șarpelui de Aramă - Scopul acestui grad este de a purifica partea spirituală din om prin îndepărtarea zgurii

materiale. Deviza gradului este „Virtute și Curaj”. Din cercetările efectuate, i rezultat că omul nu poate întreprinde nimic dacă este lipsit de Libertate, de același remediu universal al tuturor relelor sociale, și că, pentru a o cuceri, îi trebuie curajul și îndrăzneala de a sfărâma lanțurile despotismului.

învățătura acestui grad ne arată că pentru a scăpa de moartea intelectuală și de sclavia materială, de șerpii intoleranței și superstiției care ne amenință, nu trebuie să stărpim aceste reptile odioase; pentru a le distruge, poporului îi este necesară libertatea, care nu se obține decât rupând hotărât, cu îndrăzneală și curaj, lanțurile asupritoare ale despotismului civil, religios, militar și economic. (Acest grad, în care candidatul, împovărat de lanțuri, este un călător, evocă un episod din

viața lui Moise - Ritualul Marelui Orient).

AL DOUĂZECI ȘI ȘASELEA GRAD: Scoțian Trinitar sau Principe al îndurării - Scopul acestui grad este de a demonstra că binele și răul nu sunt decal acordurile și dezacordurile a căror înmănunchere constituie Armonia universală. Obiectul activității acestui grad constă în combaterea oricărui privilegiu, a oricărui monopol, a oricărei discriminări la baza cărora stau nașterea, poziția socială și bogăția, ca astfel să se ajungă la eliminarea lor, la Egalitatea socială și la înlocuirea spiritului de clasă sau de castă cu spiritul mas. (masonic).

învățătura acestui grad se referă la faptul că Egalitatea socială nu poate deveni o realitate practică decât prin armonizarea legilor cu principiile, cu educația și cu moravurile societății.

AL DOUĂZECI ȘI ȘAPTELEA GRAD: Suveran Mare Comandor al Templului din Ierusalim - Scopul pe care și-l propune acest grad este de a studia în esență sa, adevărata Cavalerie francmasonică și umanitară. Marii Comandori ai Templului și-au închinat spada cauzei Libertății, instruirii Omenirii. Lucrările din cadrul acestui grad sunt concentrate asupra necesității de a asigura responsabilitatea guvernanților pentru garantarea drepturilor celor guvernați cu ajutorul unei înalte Curți Supreme de Justiție, la care toți cetățenii să poată apela, în ceea ce privește fondul și forma tuturor actelor de autoritate ce le-ar leza drepturile. (Acest grad comemorează distrugerea Ordinului Templului - Ritual al Marelui Orient).

IASONICĂ

ROMÂNIA MASONICĂ

lui - scopul iinile puterii ca punct de î în situația litate.
 i societatea pioase de a i dreptul pe s-au prece- e, nici să-i
 smului care depărtează i/erane și i-
 nă - Scopul •ea zgurilor fectuate, a s, de acest Duie curajul
 ntelectuală lenință, noi ului îi este leală și cu- mic. (Acest episod din
 3rincipe al sunt decât universală.
 , a oricărui socială și i și la înlo-
 i nu poate :u educația

Tiandor al le a studia, imandori ai irile din ca- isabilitatea unei înalte ce
 privește Acest grad

FF ați putut observa că toate gradele deja prezentate au o componentă
 esențialmente socială. Găsirea celor mai bune mijloace pentru ca Omenirea
 să se bucure cât mai mult de fericire, constituie scopul aproape unic al
 activității lor. Cel de-al nouăsprezecelea, al douăzecilea, al douăzeci și
 treilea, al douăzeci și patruilea, al douăzeci și cincilea, al douăzeci și șaselea
 și al douăzeci și șaptelea grad sunt grade ale Templierilor, iar cel de-al
 douăzeci și unulea își are originea în Iluminismul german. Numai cel de-al
 douăzeci și doilea grad, Securea Regală, este un grad ermetic, al cărui
 caracter social și pur uman devine mai puternic, în urma aprofundării în
 plan filosofic a învățaturii căpătate prin glorificarea Muncii, a Marii Opere.
 Acum trebuie să vă pregătiți spiritul pentru a primi învățături la un nivel
 mai general, mai elevat, mai abstract. Cunoașteți bine Omenirea; resorturile
 sale cele mai ascunse vă sunt familiare, vă rămâne să le aprofundați pe cele
 ale întregului Cosmos.

AL DOUĂZECI ȘI OPTULEA GRAD: Cavaler al Soarelui - Acest grad vine
 să completeze noțiunile fizice și metafizice al căror studiu l-ați început la
 gradul de Roza-Cruce.

Scopul acestui grad este studierea marilor secrete ale Naturii, a marilor cauze universale. (Acest grad era, la vechii lui adepți, o școală a științelor naturale; aici li se explică cartea naturii; erau studiate legile ei, se urmărea aflarea secretelor ei. Aici, alegoriile devin inteligibile și raționale. Soarele luminează și fecundează universul; el este imaginea binelui și a adevărului, după cum întunericul simbolizează răul și minciuna. Prințul de Liban (cel de-al douăzeci și doilea grad), a cărui menire era doborârea cedrilor, a fost comparat cu Ucenicul care cioplește piatra.

Cavalerul Soarelui poate fi comparat cu Calfa, din respect față de Kadosh, considerat Maistru - Ritualul Marelui Orient). După Paul Nandon, acest grad ultrahermetic simboliza ascensiunea omului despovărat de tot ce-l atașa de pământ spre Ființa Supremă. Reintegrarea cu esența originală, împlinirea inițierii, realizarea marei opere a alchimiei mistice.

AL DOUĂZECI ȘI NOUĂLEA GRAD: Mare Scoțian de Sfânt Andrei al Scoției - Acest grad nu este doar speculativ. Țelul său este de a practica în mod constant adevărurile descoperite în gradele precedente, învățătura acestui grad este conținută, mai întâi, în jurământul pe care-l depune candidatul pe care vă rog să-l repetați împreună cu mine: „Jur să apăr până la moarte orice îndatorire ce va fi încredințată onoarei și supravegherii mele, și să lupt neîncetat și fără îndurare împotriva oricărei uzurpări a puterii, de oriunde ar veni ea, fie ea civilă militară sau religioasă". Vedeți FF ai mei, cum caracterul acestui grad, cu totul activ și nu speculativ, nu abandonează apărarea Adevărului, a Binelui și a Dreptății, împotriva tuturor opresiunilor? Marii Scoțieni sunt apărători, dar ei nu ajung până acolo încât să atace fără ca să fie provocați. (Aspirantul, la primirea lui, își amintește o parte din învățătura gradelor anterioare. Acest grad se mai numește și Cavaler al Soarelui, Mare Maistru al Luminii. El repetă un strigăt de răzbunare și se pregătește să primească și să înțeleagă gradul de Cavaler Kadosh - Ritualul Marelui Orient).

GRADUL 30 aparține Cavalerului Kadosh. Kadosh în ebraică înseamnă Sfânt. A fost înființat întru aducerea aminte a lui Jacques de Molay, ultimul Mare Maestru al Ordinului Cavalerilor Templieri, ars pe rug din ordinul Regelui Philippe cel Frumos și al Papei Clement al V-lea, vinovați și de distrugerea templierilor, Născut din ură și răzbunare, Cavalerul Kadosh cu adevărat era uneori Executorul deciziilor Tribunalului Secret al Masoneriei, alteori se constituia el însuși în Tribunal și pronunța pedeapsa capitală împotriva dușmanilor Masoneriei. Se pare că cel mai ilustru condamnat al Tribunalului Masonic a fost Regele francez Ludovic al XVI-lea. În Ritualul Ritului Scoțian se preciza: „Kadoshul este un executant prin excelență. Este luptătorul înverșunat împotriva oricărei tiranii, a oricărui abuz, împotriva ignoranței; el este ostașul mereu pregătit să apere Gândirea Liberă, Justiția și Dreptul; el este omul purificat în cel mai înalt grad de murdăria prejudecăților, este inteligența liberă și iluminată care își sacrifică bucuros toate forțele pentru fericirea Omenirii aflată încă în întuneric. El este Masonul perfect ce aruncă din belșug, în lumea profană, semințele viitoarelor recolte și care, prin faptele și vorbele sale, face să dea înapoi despotismul, minciuna, puterea uzurpatoare care nu au la bază autoritatea Rațiunii.

Emblema gradului este pumnalul, pentru a arăta că cel care are gradul Kadosh este executantul doctrinei masonice, în ceea ce are el mai apropiat de ideal.

În timp ce morala gradelor precedente este întemeiată exclusiv pe Iubire, cel de-al treizecilea grad alături acestui sentiment atât de pur, Ura, ura față de rău, Iubirea față de bine - acestea sunt cele două pasiuni ce trebuie să clocotească în inima unui Kadosh...

Și, insistăm asupra acestui punct, nu trebuie ca sentimentele care-l frământă să rămână pe plan teoretic și speculativ; ele trebuie să se traducă în cuvinte și fapte, fără ca vreodată o idee preconcepută, egoistă să stea în calea îndeplinirii misiunii sale.

Inițierea în gradul Kadosh trebuie să scoată în evidență spiritul gradului".

Patru jurăminte făcute în cursul ceremoniei îl lega definitiv pe Cavalerul Kadosh de simbolul justițiar și răzbunător al gradului, în primul jurământ, Cavalerul Kadosh jură astfel:

„în prezența acestui craniu încununat cu lauri, emblemă a nobilelor victime ale puterii iresponsabile,

Jur să fiu de acord cu toate Legile și Reglementările Ordinului, să execut fără șovăire tot ce îmi va fi ordonat de acesta, și care nu va fi împotriva datoriilor de onoare și gratitudinii masonice.

Jur ascultare față de superiorii mei legali din Francmasonerie; promit să fiu credincios și loial până la moarte Ordinului și tuturor Fraților mei, și să păstrez inviolabilitatea secretelor Cavalerilor Kadoshi.

Jur că niciodată, nici chiar cu prețul vieții mele, nu mă voi supune vreunui despotism material care uzurpă puterea guvernamentală și abuzează de ea pentru a-i oprima și aservi pe oameni..."

în cel de-al doilea jurământ se spune:

„Jur să-mi consacru toată puterea pentru îndeplinirea scopului Cavalerilor Kadoshi - de a apăra nevinovăția, de a revendica drepturi pentru oameni, de a-i

ROMÂNIA MASONICĂ

185

elor victime

combate pe opresorii Umanității, de a face ca drepturile Omului să fie respectate.

Jur să-mi consacru cuvântul, resursele, influența, inteligența și viața pentru îndeplinirea acestor țeluri.

Jur să fiu întotdeauna apostolul, devotat până la moarte Adevărului și Dreptății".

În cel de-al treilea jurământ, el se obliga să nu lupte niciodată împotriva unui alt cavaler Kadosh.

Cel de-al patrulea jurământ este cel mai revoluționar, justițiar și ateist:

„Jur ca prin toate mijloacele de care dispun să fac cunoscute principiile masonice și să le difuzez.

Jur să ajut prin toate mijloacele, chiar cu prețul vieții, pe orice Frate care va fi urmărit și persecutat pentru credințele lui religioase, pentru fidelitatea lui față de cauza Libertății, pentru opiniile sale politice sau din cauza rangului pe care-l deține în ierarhia masonică.

Calc în picioare coroana regală, nu ca pe un simbol al unei forme speciale de guvernare, ci ca pe un simbol al tiraniei imorale și iresponsabile, indiferent de denumirea ei, de forma și manifestarea ei.

Urăsc despotismul sub toate formele lui și declar că temelia dreptului uman este, pentru mine, suveranitatea poporului.

Calc în picioare tiara pontificală, nu ca pe un simbol al unei credințe, al unei religii sau al unei biserici oarecare, ci ca pe un simbol al ambiției și imposturii care îl subjugă pe om prin frică și superstiție, aliate fidele ale despotismului și care pun stăpânire pe el din cauza ignoranței.

Voi combate peste tot intoleranța religioasă, despotismul spiritual, și mă voi strădui din toate puterile mele să lupt pentru eliberarea conștiinței umane prin cunoștințe științifice și manifestări ale rațiunii".

Nu întâmplător insigna gradului Cavaler Kadosh era un pumnal, iar parola - „Nekam" (în ebraică, „Răzbunarea"), în ceremoniile rituale ale Lojii, Cavalerul Kadosh călca în picioare tiara papală și coroana regală. Această melodramă anti-clericală, cum o numește Alain Guichard, introdusă în cursul secolului XIX, a fost ulterior suprimată.

Astăzi, cavalerul Kadosh nu mai primește porunca de a răzbuna uciderea Marelui Maestru al Ordinului Templierilor Jacques de Molay. Ceremonia prevede urcarea pe o scară cu șapte trepte care simbolizează cele șapte arte liberale, platoșă de apărare contra exceselor fanatismului.

Ceremonia de primire a gradului „Marele Ales Cavaler Kadosh" e descrisă de Radu Comănescu și Emilian M. Dobrescu (în lucrarea citată) astfel:

„Loja are patru încăperi, iar inițierea are loc în a patra. Prima încăpere e decorată în negru; o singură lampă de formă triunghiulară o luminează, iar atmosfera e de cavou. Se pătrunde într-un cabinet de reflecție care conține simboluri ale morții și perisabilității. Aici candidatul e lăsat să aștepte o perioadă. Apoi, e introdus în a doua încăpere, decorată în alb. În centrul ei se află două altare. Pe unul stă o urnă în care arde alcool, pe celălalt jăratice și tămâie. Acum candidatul se întâlnește cu preotul sacrificator care îl avertizează, are tămâia și îl conduce în a treia încă-

186

ROMÂNIA MASONICĂ

pere. A treia încăpere e decorată în albastru, iar pe tavanul ei arcuit sunt pictate stele. Această cameră e luminată de trei lumânări înalte, galbene, de formă conică, Ea reprezintă areopagul. Aici, candidatul trebuie să argumenteze sinceritatea dorinței sale de a fi inițiat în gradul 30 și trebuie să jure că va păstra secretul. Abia apoi e admis în a patra încăpere, decorată în roșu. La Orient se află un tron vechi de stema unui vultur bicefal încoronat, cu aripile întinse și cu o sabie în gheare. Camera e luminată de 12 lumânări de formă conică. Aici se află adunați membrii lojii. Adunarea se numește „senat", iar frații masoni-„cavaleri". Tot aici se găsește scara misterioasă. Ea are șase trepte. Candidatul urcă pe fiecare, în timp ce un hierofant, cel care inițiază, îi explică înțelesul treptelor. Hierofantul rămâne nevăzut. După ce candidatul ajunge pe ultima treaptă, scara se lasă în jos, iar el trece peste ea (nu are voie să coboare). Apoi citește inscripția de pe partea de jos a scării: „Nec plus ultra" (Fiecare treaptă are un nume ebraic - n.n.)

„Prima treaptă se numește Isedakh (corectitudine)

A doua - Șor lavan (oaia albă) (de fapt, în ebraică Șor înseamnă taur) : ,
A treia - Mathok (dulceață)

A patra - Emunah (adevăr ascuns)

A cincea - Hamal saggi (muncă grea) ; .u

A șasea - Sabbal (răbdare)

A șaptea - Gemunah, Tevunah (răsplată, inteligență, prudență)

După o anumită interpretare, urcarea celor 7 trepte ar reprezenta evoluția Soarelui între punctele zodiacale Berbecul și Balanța. De fapt, cunoscătorii istoriei religiilor descoperă ușor în scara misterioasă drumul inițiatului către desăvârșire (7 e un număr mistic; iar astfel de „scări” simbolizează mereu efortul către atingerea stadiului suprem, al desăvârșirii și înțelegerii totale)".

GRADELE 19-30 reprezintă Areopage sau Ateliere.

GRADUL 31 (Mare inspector inchizitor comandor) are misiuni judiciare.

E

Tribunalul.

GRADUL 32 (Sublim Prinț al Secretului Regal) e mai mult practicat în Statele Unite, unde se bucură de un mare prestigiu.

Secretul Regal se află în fraza ermetică „Salis Nani Tengu”, interpretat de unii specialiști ca „Lux Inens Aqis Nos” („Lumina care e în noi ne ghidează,,).

Gradele 32-33 reprezintă Consistoriile.

GRADUL 33, Suveran Mare inspector general, este cel mai înalt în ierarhia masonică. Supremul Consiliu este alcătuit numai din masoni cu acest grad.

Masonul a ajuns la cel mai înalt grad. A urcat treaptă cu treaptă, acumulând cunoștință și experiență, în căutarea Adevărului. Acum îl posedă? Nu l-a găsit încă, dar continuă să-l caute.

ROMÂNIA MASONICĂ

Șorțurile ca element ritual

De la grad la grad, șorțurile purtate de masoni diferă ca formă, culoare și motive simbolice. Șorțul, în ceremonialul masonic, e un element ritual. Inițial, șorțul era purtat de zidari, în timpul orelor de muncă, acum el reprezintă embleme ale masoneriei. Diferite simboluri masonice sunt brodate

(echere, ciocane, compas, co- loane, chei, piatră pătrată, imagini ale Templului din Ierusalim, inimi în flăcări, de- vize de tipul „Vincere aut mori” - Victorie sau moarte”, cruci, stea cu cinci colțuri, săbii, triunghiuri cu un ochi în mijloc, flori etc., simbolistică ocultă și extrem de diversificată. Au studiat-o istorici, sociologi și specialiști în artele plastice.

Obediențe, loji, rituri

Sistemul celor 33 de grade nu a fost adoptat în toate riturile masonice. Să nu uităm că Francmasoneria este compusă din Loji și Obediențe, care nu se supun unei singure autorități și nici nu aplică aceleași ritualuri. Loja, am văzut, este societatea de masoni, care-și duce viața masonica într-un Templu și are, obligatoriu, cel puțin cinci demnitari (Venerabil, cei doi Supraveghetori, Oratorul și Secretarul). Obe- diența este relația de dependență a Lojii. Nici o Lojă nu poate funcționa fără să capete patentă de la Marea Lojă sau de la Marele Orient, vârfurile de organizare francmasonică. Loja se află în obediența Marii Loje sau a Marelui Orient care i-a patentă și a instalat-o. în România, până la constituirea Marii Loji Naționale, lojile se aflau în obediențe franceze, italiene, germane, portugheze, maghiare sau rusești.

188

ROMÂNIA MASONICI

Obediență sau Putere Masonică este o Federație de Loji. Un Mare Oriei poate grupa loji de diferite rituri, dar o Mare Lojă este o Federație de loji unde si practică același rit.

Așa cum o Lojă nu poate funcționa dacă nu este recunoscută de o obedienți nici Obediența nu poate exista dacă nu are recunoașterea Obediențelor din lume Absolut necesar este ca Obediența dintr-o țară să fie recunoscută de Marea Loji Unită a Angliei. E o tradiție care funcționează ca o regulă-lege, și în zilele noastre,

Maniera în care se desfășoară ceremonialul și lucrările masonice într-o Loji poartă numele de Rit. E vorba de un ansamblu de reguli și de ceremonii care strâng ținută și definesc Loja, și o clasează în cadrul unui Rit anumit. La prima vedere multe din Riturile masonice sunt asemănătoare, dar întotdeauna există anumiți semne, cuvinte, uzanțe, gesturi, obiceiuri și elemente decorative care le diferențiază.

Istoricul francmasoneriei a inventariat peste o sută de rituri de-a lungul timpului, dar numai câteva din ele sunt importante prin numărul Lojilor și meni' brilor care le practică:

1. Ritul Scoțian Antic acceptat este cel mai răspândit rit în Lojile masonice. Istoria edificării lor e lungă și contorsionată, și fără îndoială că prestigiul Ritului și datorează unor trei factori, în primul rând, legendei după care ultimii Cavaleii Templieri, care au scăpat cu viață din vânătoarea sângeroasă lansată împotriva Ordinului Templierilor de către regele Philippe cel Frumos și papa Clement al V-lea, s-ar fi refugiat în Scoția au intrat în Lojile scoțiene, îmborsăvărând cu sânge nobilii organizațiile meseriașilor. Tot de spațiul scoțian se leagă activitatea superioară a Cavalerilor Rose-Croix (rosicrucienii), care aveau la Mănăstirea Kilwinh din Scoția spațiul lor sacru, în plus, Supremul Mare Consiliu și Suveranul Mare Comandor ai știut să conducă cu suplețe, spirit cavaleresc și înțelepciune, acceptând primire!

2. masonilor cu credințe diferite. Ritul Scoțian Antic și Acceptat are 33 de grade și este dominant și în masoneria română.

3. Ritul Scoțian Rectificat este replica dată ideilor religioase tolerante și republicane ale Maeștrilor Ritualului Scoțian Antic și Acceptat. Și acest rit își are originea în Scoția (Heredon, 1340) și mai târziu, în activitățile masonice ale francezului Jean Baptiste Willermoz și ale baronului german Hund. Aceștia nu au fost de acord cu liberalismul Ritului Scoțian Antic și Acceptat, enunțând caracterul pur creștin al Ritului Scoțian Rectificat („Ordinul este creștin și nu poate admite în rândurile sale decât creștini", J.B.Willermoz, 1807). Are trei grade și câteva grade de perfecționare. Răspândirea acestui rit e minimală.

4. Ritul Memphis-Misraim a fost constituit prin unirea a două obediențe cu aceste nume, în 1899, de Garibaldi. Misraim (în ebraică, Egipt) a fost înființat de ilustrul Cagliostro, la Veneția, în 1788, iar ritul Memphis a fost constituit la Montauban, în 1815, de masoni care au participat la campania napoleoniană în Egipt. Preluând mituri și mistere ale Egiptului antic, Memphis-Misraim acordă

5.

1ASONICA 1 ROMÂNIA MASONICĂ

189

multă importanță textelor faraonice și hermetismului filosofici antice grecești. Are 90, 95 sau 97 de grade de inițiere. După ce a stat 87 de ani „în adormire”, flacăra Anticului și Primitivului Rit de Memphis-Misraim a fost reprinsă în România la 12 decembrie 2003. Mare Maestru al mării Delegații a ritului este Ilustrul și Prea Venerabilul Gheorghe Florea.

4. Ritul York. în 926, la York (Anglia), ar fi avut loc prima reuniune a Marei Loji a Angliei care a legiferat prima Constituție masonică. 800 de ani mai târziu, în urma unui șir lung de sciziuni, s-a constituit Marea Lojă Unită a Vechilor Masoni din Anglia. Vechimea acestor Masoni și prestigiul York-ului au contribuit la răspândirea Ritului York nu numai în Anglia și Irlanda, ci și în Statele Unite.

Inițial, Ritul York avea trei „grade meșteșugărești”: Ucenic, Calfă și Maistru. Ulterior, în structura Ritului York au apărut în plus Gradele capitulare. (Maestru al Martorului, Fost Maestru Venerabil, Maestru desăvârșit, Mason al Arcului Regal), „Gradele criptice” (Maestru regal, Maestru select și Maestru Superdesăvârșit) și „Gradele Cavaleresti” (Crucea Roșie, Cavaler de Malta și Cavaler Templier).

Alte rituri, cu răspândire redusă: Ritul Francez, înființat în 1761, practicat în special de Marele Orient al Franței, Ritul Emulației, înființat în secolul al XVIII-lea și regularizat în 1813 (practicat de Marea Lojă Națională Franceză și de câteva obediențe din Occident), Ritul Suedez, înființat de

regele suedez Carol al XH-lea, în secolul XVIII (practicat în țările scandinave) etc.

Destul critice și injurii au însoțit nașterea și consolidarea Riturilor mai sus menționate. Zeci de alte rituri confruntate cu realitatea au dispărut și doar unele istorii francmasonice le mai amintesc, cu titlu de curiozitate. Cele care au rămas s- au dovedit solide, înțelepte, necesare. Dar dacă aceste rituri ființează până în zilele noastre nu se datorează unor capricii ale istoriei, ci Landmark-u\ui. Parcă văd, cititorule, o încruntare a sprâncenelor, n-ai mai auzit de Landmark, ca atare a apărut momentul potrivit să discutăm despre acest termen bizar.

Despre Landmark și rolul său în viața francmasonică

f

După cum se observă, Landmark este un cuvânt englez, el desemna o bornă, o piatră de hotar, așezată între diferitele proprietăți agricole. Ulterior, înțelesurile cuvântului Landmark s-au înmulțit, unele dintre ele devenind neclare. Termenul a ajuns și în Loja francmasonică în perioada în care părinții francmasoneriei moderne au dorit să pună ordine în haosul provocat de sciziunile și speculațiile masonice, în primul rând, Landmark-urile aveau datoria să ordoneze și să fixeze în scris tradițiile masonice orale. Primul care a utilizat termenul de Landmark a fost James Anderson în „Constituția” masonică redactată de el în 1723. Anderson nu detalia, dar cerea ca vechile Landmark-uri să fie respectate.

Răspunzând unor cerințe liberale, Anderson a introdus în „Constituție” un Dumnezeu omenesc, muncitor ca omul, Marele Creator al Universului: „Adam, primul nostru strămoș, creat după chipul lui Dumnezeu, Marele Arhitect al Univer- sului, trebuie să fi avut științele liberale, mai ales geometria, înscrise în inima sa, pentru că imediat după cădere, găsim principiile lor înscrise în inima descen-

denților lui". Bisericii romane nu i-a plăcut expresia „Marele Arhitect al Universului", care a fost întrebuințată în ritualul masonic. Chiar dacă Marele Creator al Universului era, evident, Dumnezeu, el nu putea fi și Marele Maestru al Universului creat, în plus, „Constituția" lui Anderson legifera obligația după care, dacă vrea să fie primit în Loja francmasonică, oricare ar fi religia unui om sau oricare ar fi maniera de a adora Divinitatea, el trebuie să creadă în „Marele Arhitect al Universului". Forma deranja pe Marii Maeștri care apărau caracterul strict creștin al Francmasoneriei.

Un secol mai târziu, Marele Maestru mason Albert Mackay a elaborat o listă U cu 25 de Landmark-uri, respectate și astăzi de masonii Ritului Scoțian Antic și r Acceptat:

1. Existența modalităților secrete de recunoaștere;
2. Divizarea Francmasoneriei simbolice în trei grade;
3. Legenda celui de-al treilea grad; v ? • . aii.
4. Conducerea de către Marele Maestru ales; 5-8. Prerogativele Marelui Maestru sunt:
 - prezidarea ședințelor;
 - ' - acordarea dispenselor;
 - deschiderea ședințelor lojii;
 - consacrarea noilor inițiați;
9. Obligația masonilor de a se reuni în lojă;
10. Conducerea lojii de către Venerabil și cei doi Supraveghetori;
11. Obligația pentru lojă de a lucra „acoperit"; 12-14. Drepturile masonilor sunt:

- să fie reprezentați în toate adunările generale;
- să facă apel la Marea Lojă împotriva unei decizii a propriei sale loji;
- „dreptul de vizită";
- 15. Obligația masonilor de a se ajuta reciproc;
- ' ! 16. Autonomia fiecărei loji: ea nu poate interveni în afacerile unei alte loji, nici să acorde grade fraților care sunt membri ai altor loji;

17. Masonul trebuie să se supună jurisdicției masonice a lojii din care face parte;

18. Obligația pentru fiecare candidat de a fi un om integru, născut liber, matur;

19. Credința în Dumnezeu, Marele Arhitect al Universului;

20. Credința într-o viață viitoare;

21. Prezența Volumului Legii Sacre în fiecare lojă;

22. Egalitatea între toți masonii;

23. Păstrarea secretului masonic;

24. Existența Simbolismului masonic, pornind de la Templul lui Solomon;

25. „Supremul landmark este că aceste landmarks nu pot fi modificate”.

26.

ROMÂNIA MASONICA

191

După cum observăm, deși nu există nici o referire la religia creștină, Land- urk-ul 20 vorbește de nemurirea sufletului. Un comentariu al lui Radu Comă- nescu și Emilian M. Dobrescu, maeștri în istoria francmasoneriei:

„Constituțiile lui Anderson se împotrivesc vehement ateismului: „Un mason se prin profesiunea sa ținut să urmeze legile moralei și, dacă pricepe bine Arta, el l va fi nici un ateu stupid și nici un om fără religie”. Totuși, la scurt timp după ceea, a început lupta dintre antici și moderni, adică între credincioși și sceptici.

Conflictul se va încheia abia în 1813, iar în 1815 se redactează o nouă versiune a articolului 1 din fostele Constituții andersoniene, în așa fel încât se instaurează obligativitatea de a crede în Divinitate: „(...)Oricare ar fi religia unui om sau ma- liera lui de a-și exprima adorația, el nu va fi exclus din

Ordin, cu condiția să creadă în Gloriosul Arhitect al Universului, al Cerului și al Pământului Și să practice în- atoririle sacre ale moralei (...)" Astfel, Marele Arhitect al Universului a devenit, în ifasoneria regulată, o realitate sine qua non.

Este cu atât mai interesantă poziția Bisericii apostolice (mai ales a Bisericii romano-catolice), instituție care a condamnat de mai multe ori Francmasoneria, întâi sub pretextul că a considerat o blasfemie relatarea istoriei sacre în manta lui Anderson. Ideea unui Dumnezeu geometru a stârnit imediat în părinții isericiei amintirea Demiurgului gnostic și ei nu au văzut în Marele Arhitect pe umnezeul personal al lui Abraham, Isaac și Iacov. Astăzi, este teoretic clar că asoneria nici nu urmărește să se refere la Dumnezeul lui Abraham, Isaac și Iacov, la o Divinitate cât mai neutră, care să nu jignească nici un practicant al nici unei ligii. Este, însă, așa ceva posibil? După părerea lui Charles Porset, director la entru Național de Cercetări Științifice al Universității din Paris, Marele Arhitect Universului nu va fi niciodată o expresie neutră: „cu alte cuvinte, creștinismul și, genere, toate religiile monoteiste, rămân referințe obligatorii ale masonului.

ceasta situație singulară face ca Masoneria să nu știe să se gândească pe sine în jifara lumii creștine".

Atât opinia lui Porset, cât și vehemența Papilor se explică și mai bine ținând tont de originea protestantă a termenului Marele Arhitect al Universului. Avem de- aface cu o sintagmă creștină, dar ostilă Vaticanului. Astăzi, credința în Marele Arhitect al Universului este obligatorie în Masoneria regulată și este stipulată atât a landmark-ul 19 din lista lui Mackey, cât și în landmark-ul al doilea din lista ferii Loji Unite a Angliei".

Iată cele opt Landmark-uri ale Marii Loji Unite a Angliei, din 1929, practic ingura unanim acceptată astăzi de întreaga Masonerie regulată din lume:

„1. Regularitatea care pornește de la originea fiecărei Marii Loji, cu alte cu- rinte aceasta trebuie să fie fondată regulamentar de către o Mare Lojă recunoscută sau de trei loji ori mai multe, constituite regulat;

2. Credința în Marele Arhitect al Universului și în Voința Sa revelată va fi o condiție esențială pentru admiterea membrilor;

3. Toți inițiații trebuie să jure pe Cartea Legii Sacre sau înaintea acestei Cărți deschise, unde se exprimă revelația din Ceruri la care individul ce urmează a fi linițiat este, prin conștiința sa, legat irevocabil;

'• t

192

ROMÂNIA MASONICA

4. Marea Lojă și toate lojile vor fi compuse în mod exclusiv numai din bărbați și nici o lojă nu va întreprinde raporturi masonice de nici o natură cu loji mixte sau cu obediențe care admit femeii ca membre;

5. Marea Lojă va avea puteri jurisdicționale suverane asupra lojilor plasate sub autoritatea ei, cu alte cuvinte, ea va fi o organizație responsabilă care se conduce independent și care, numai ea singură, are puterea de a guverna Ordinul și gradele simbolice ale obedienței sale (ucenic, calfa și maestru). Ea nu va depinde, nici nu va împărți această autoritate cu vreun consiliu suprem sau cu vreo altă putere ce ar revendica autoritatea sau controlul asupra acestor grade.

6. Cele trei Mari Lumini ale Francmasoneriei, Cartea Legii Sacre, Echerul și compasul, vor fi totdeauna expuse în timpul lucrărilor Marii Loji sau ale lojilor plasate sub autoritatea ei; cea mai importantă dintre cele trei este Cartea Legii Sacre;

'•''' 1. Orice discuție religioasă ori politică va fi absolut interzisă în loji;

8. Principiile vechilor landmark-uri, uzul și cutumele Ordinului vor fi strict respectate".

Așadar, numărul de Landmark-uri diferă de la o culegere la alta; unele cuprind chiar 53 de Reguli fundamentale. Au rămas ca modele doar patru variante, redactate de patru autori serioși, eminente ale studierii fenomenului masonic universal (cum scrie Olimpian Ungherea în excelenta

sa carte „Misterele Templului Masonic”): Albert Mackay, Josef D. Evans, Roscoe Pound și J.C. Findel. Ultimul a redactat cu precizie, numai în 9 Reguli, ceea ce orice mason trebuie să știe și să respecte. Iată cele 9 Landmark-uri redactate (așa cum apar în lucrarea citată a lui Olimpian Ungherea):

1. Candidatul este obligat să aibă o concepție religioasă generală, cu care toți frații să fie de acord, respectiv conceptul universal de spiritualitate, fără a se ține seama de diferența de credință sau concepții metafizice.

2. Ordinul Masonic este definit ca fiind Centrul Universal de asociere a tuturor oamenilor liberi și de bună reputație, asociere ce se ridică deasupra tuturor barierelor din viața profană, separări provocate prin: rang, poziție socială, religie, naționalitate, rasă și apartenență politică.

3. Apartenența fiecărui frate mason la întregul Ordin, de unde derivă dreptul fiecăruia de a vizita toate lojile juste și perfecte, precum și dreptul a fi acceptat, afiliat, regularizat. Masoneria este universală, iar masonii construiesc o singură lojă.

4. Condițiile pentru primire sunt: libertatea de gândire, pregătirea intelectuală superioară, vârsta matură, moralitatea neatinsă, comportarea ireproșabilă, reputația bună, precum și obligația de a culege referințe despre orice candidat.

5. Așezarea întregii vieți masonice pe principiul care stipulează că orice deosebire între masoni să se bazeze exclusiv pe adevărata valoare lăuntrică și pe meritele proprii, iar nu pe considerentele întâmplătoare ale vieții profane, precum și pe principiul deplinei egalități între frați.

6.

MASONICA

' numai din itură cu loji

jilor plasate -e se condu- linul și gra- epinde, nici ta putere ce

, Echerul și i ale lojilor arta Legii

vor fi strict

alta; unele TJ variante, ii masonic Templului . Ultimul a i știe și să citată a lui

;u care toți ă a se ține
 asociere a pra tuturor la, religie,
 vă dreptul i acceptat, ,o singură
 ;a intelec-
 iproșabilă,
 idat.
 i că orice
 rică și pe
 precum și

193

ROMÂNIA MASONICA

6. Obligatorietatea ca toate divergențele dintre membrii Ordinului să fie solu- ționate, pe cât posibil, înlăuntrul cercului fratern, precum și îndatorirea de supunere în fața deciziilor lojii, respectiv ale Marii Loji.

7. Imperativul armoniei, al dragostei fraterne și al efortului de educare morală a propriei persoane; interdicția de a provoca, în lojă, certuri personale și, mai ales, discuții politice și religioase.

8. Obligația tăcerii față de profani, păstrarea secretului asupra semnelor de recunoaștere și a tradițiilor masonice, îndatorirea de acoperire a lojii.

9. Dreptul fiecărui mason - inclusiv al discipolilor - de a participa la întoc- mirea Constituțiilor și Regulamentelor Generale, precum și la alegerea demnita- rilor, ca și dreptul de a fi reprezentat în Marea Lojă.

în martie și noiembrie 2000, Conventele Marii Loji Naționale a României a adoptat două variante de Landmark-uri, considerate părți inseparabile ale Consti- tuțiilor Ordinului Masonic Român. Vizibil, ambele variante sunt inspirate din Co- dul Landmark elaborat de Findel. , 3g

Landmark-ul românesc (prima variantă):

1. Existența modurilor de recunoaștere masonică. .J
2. Diviziunea Masoneriei Simbolice (albastre) în trei grade. ,3
3. Legenda gradului trei.

4. Conducerea Marii Loji Naționale a României de către un Mare Maestru ales.

5. Prerogativa Marelui Maestru de a conduce toate Adunările Marii Loji j Naționale din România.

6. Prerogativa Marelui Maestru de a acorda dispense

7. Prerogativa Marelui Maestru de a deschide și de a conduce Ținutele Lojilor. ;

8. Prerogativa Marelui Maestru de a consacra masoni „la vedere și sub i sabie”, într-o lojă regulată.

j 9. Obligația pentru masoni de a se reuni în lojă. ;. , * a-

10 Conducerea lojii de către Maestrul Venerabil și cei idoi Supraveghetori.

11. Obligația pentru lojă de a lucra acoperit.

12. Dreptul masonilor de a fi reprezentați în toate adunările generale, altele l decât cele ale propriilor sale loji.

j 13. Dreptul masonilor de a se face apel la Marea Lojă față de o decizie luată de propriile lor loji.

14. Dreptul masonilor de a vizita alte loji.

15. Obligația masonilor de a se ajuta reciproc.

16. Autonomia fiecărei loji: ea nu poate interveni în treburile altei loji și nici ' nu poate acorda grade fraților care nu sunt membri ai altei loji.

17. Frații trebuie să se supună Jurisdicției Masonice a locului unde își au reședința.

18. Obligația pentru fiecare candidat de a fi un om nemutilat, născut liber și de vârstă matură.

• • ' ' ' ' ' ' ' ' •. ~'iuvtr-v. :, --u uijrii

ROMÂNIA MASONICA

19. Credința în Dumnezeu, devenit generic Marele Arhitect al Universului.

20. Credința într-o existență viitoare.

21. Prezența Căiții Legilor Sacre în fiecare lojă.

22. Egalitatea între toți masonii.

23. Păstrarea secretului masonic.

24. Existența simbolismului, în primul rând a celui ce pornește de la Templul lui Solomon.

25. Supremul Landmark este acela că Landmark-urile nu pot fi niciodată modificate.

A doua variantă de Landmark-uri din Constituția Marii Loji Naționale din România.

1. Landmark-urile sunt acele admirabile reguli din misterele ezoterice ale Masoneriei, care sunt conținute, în mod clar, în ritualuri. Printre ele se numără:

2. semnele, cuvintele și atingerile, precum și legenda celui de-al treilea grad.

3. Oricine solicită accesarea la privilegiul Masoneriei trebuie să declare, înaintea primirii sale, credința într-un Dumnezeu veșnic și adevărat, Creatorul și Conducătorul Universului, precum și credința în nemurirea sufletului.

4. Fiecare candidat - pentru onoarea Masoneriei - trebuie să fie un om născut liber, chibzuit, de vârstă matură, să nu fie eunuc, să nu fie femeie, să nu fie imoral sau certăreț, ci un om cu bună reputație, fără defecte fizice sau sufletești, care 1-ar face incapabil să învețe și să practice Arta Regală.

5. Nici un candidat nu poate fi chestionat asupra credinței sale religioase sau asupra părerilor sale politice. De asemenea, aceste probleme nu pot fi discutate în nici o adunare a Confreriei.

5. Dreptul lojii de a hotărî singură cine să fie primit și inițiat este de necontestat și nu poate exista nici o dispensă sau reglementare prin lege, de nici o parte, împotriva acestui drept.

6. Votarea asupra primirii candidatului este secretă și inviolabilă și se face cu bile.

7. Atunci când Maestrul Venerabil al unei loji hotărăște într-o problemă, nu se poate face nici un fel de apel împotriva deciziei sale.

8. O lojă nu-1 poate interoga pe Mastrul ei Venerabil. Asta înseamnă că loja nu-și poate trimite Maestrul Venerabil în fața propriului Tribunal, ci numai în fața Tribunalului Marii Loji.

9. Este privilegiul Marelui Mastru, la orice fel de lucrare a Ordinului Masonic, să aibă conducerea, indiferent dacă se află în Marea Lojă sau într-o lojă; de asemenea, să exercite conducerea executivă a Marii Loji în pauzele dintre Conventuri.

' h...

Vi."-?'

ROMÂNIA MASONICA

195

.ii:

Capitolul 18

f H.î

Hermes Trismegistos - un personaj fabulos care-și păzește de peste două milenii tainele

Istoria misterioasă a lui Hermes Trismegistos preocupă lumea științifică de peste două milenii și nici astăzi ea nu a fost descifrată. Povestea a început în Grecia antică, o țară populată mitologic de zei, semi-zei și oameni. Ei nu trăiau laolaltă; temuții zei obișnuiau să coboare din Olimpul divin, se drăgosteau cu pământence și se amestecau în războaiele și conflictele dintre pământeni. Mitologia greacă e arhiplină de povești miraculoase, dar numai unul dintre zei, Hermes, a lăsat urme concrete ale unei existențe pământene. Cel puțin așa credeau vechii greci, care se temeau de zei și erau îngroziți de puterile lor magice. Trăiau în cetatea grecească și faimoșii „magoi”, aveau multe cunoștințe în filosofic, medicină și magie și se bucurau de o mare

autoritate. Numai unuia dintre ei i s-a spus „de trei ori mare” și s-a numit Hermes Trismegistos, adică de trei ori Magistru, învățații Antichității și ai Evului Mediu, vreme de milenii, i-au pronunțat cu un desăvârșit respect numele și i-au citat învățăturile, dar nici unul dintre ei nu a putut spune că l-a văzut vreodată, a stat cu el de vorbă sau știe unde s-a născut și a murit. Un mister deplin dăinuie de milenii asupra acestui fabulos personaj. Marile biblioteci ale lumii teaurizează manuscrise cu scrierile lui Hermes Trismegistos, dar despre viața sa nu există decât povești excentrice. A existat oare cu adevărat Hermes Trismegistos? Grecii răspund afirmativ: a existat, dar nu era o făptură omenească!

Se numea Hermes și era fiul lui Zeus și al celei mai frumoase dintre Pleiade - Maia. Pleiadele, la vechii greci, erau niște fete sfinte, șapte porumbițe ale Afroditei, nume dat unei mici constelații formate din șapte stele.

Hermes se mișca repede, era inventiv, avea darul elocinței, vorbea frumos și făcea legătura dintre Cer și Pământ. Romanii, după ce au cucerit Atena, l-au adoptat și l-au făcut zeu, dându-i numele de Mercurius. Hermes simboliza în lumea antică mintea ascuțită și iscusită, îndemânarea și rapiditatea de a se deplasa dintr- un loc în altul. Purta niște sandale înaripate. Devenise un zeu al călătoriilor, al comerțului și mijlocitor între zeii divini și oameni, între zei și zei. Era atât de priceput și elocvent, că Zeus, mai marele peste divinitățile Olimpului, l-a trimis

ROMÂNIA MASOMICA

crainic la zeii Infernului - Hades și Persefona. „Hermes, cel în întregime grec, patron al hoților și al pungașilor, și mesager al zeilor, având picioarele, taanpaj călăuză a sufletelor care si-au părăsit trupurile (zeu psychopomp) sau, dropoM zeu psychagog (cel care îndrumă sufletele spre o nouă întrupare), a avut o faimă a

IUI' Să ne amintim numai că, în timpul lui Alcibiade, la Atena statui ale lui Hermes nud indicau direcția de mers la răscruci de drumuri, dar și la intrarea în temple sau locuințe particulare, prin orientarea Musului. Într-o

noapte de mu' anului 413 Î.Hr., Alcibiade a mutilat toate aceste stătu, tocmai de făloșena or.

Centru această faptă, dar și pentru profanarea cultului Ze.țelor de la Eleu Alcibiade a fost condamnat, în lipsă, la confiscarea aven, ș. Ia moarte-Dea putem să ne dăm seama din ce cauză egiptenii l-au ales pe fălosul Hermes a- combina cu Thot egipteanul, căsătorit cu dubla divinitatea Maat Dreptate, având în vedere importanța pe care egiptenii o acordau fa fee ale căror reprezentări abstracte, dintre cele mai comune, erau obehscurfe Se mal spune și că Hermes, inițial, a fost un zeu-falus. în mitolog» egipteană Thot era secretarul (logothetes) zeilor și hypomnematograful (cronicarul :zerio) to protector al scribilor, dar și moderatorul luptelor nesfârș,te d.ntre Horus fiuMuiI”

și Osiris, și Seth, ucigașul lui Osiris, tot el fiind și acela care nota păcatele mort or fa judecata osiriană. Mai târziu, Toth-Hermes a fost ident,ficat ș, cu zeul la Mercur (Mercurius Trismegistos), și cu acest nume a avut o carierii răsunate,, e domeniul obscur al alchimiei, în ce privește apelativul Trismeg.stos de tre o mare, el pare a se înscrie într-o imemorială tradiție folclorică, comuna mă, mu neamuri, în care numărul trei capătă anumite conotații magice cares-au păstra în creația populară românească: trei feciori de împărat, tre, fete deîmpărat, e zmei dar și„trei păcurărei" sau, ca într-un cântec maramureșean: „mă, cutat, cutat/ de tri'ori te-am ascuțât". (Textele sacre ale lui Hermes Trismegistos, sau m cântarea hermetică, Preambul de acad.prof.dr. Constantin-Bălăceanu Stolnici, trad., notes.

cuvânt introductiv de Măria Genescu, Univers Enciclopedic, 2003).

Romanii vedeau în el și zeul care a născocit meșteșugurile. Avea și darul de a tămădui bolile, în plus, fără protecția sa nici o călătorie în Cer, pe pământ și m Infern nu era posibilă. ..

Nu e de mirare că, ajungând în Egipt o dată cu colonizatorii greci, Hermes a fost confundat de localnici cu puternicul lor zeu Thot, inventatorul sensului cu hieroglife, zeul magiei și însoțitorul sufletelor morților în sălașul lor din cea altă lume Aidoma lui Hermes, căruia i se spunea Psychopomp, adică însoțitorul de suflete Thot încifra totul în hieroglifele misterioase,

Hermes le dezlega, așa că Hermes este totodată și zeul hermetismului, al misterului și al artei de a dezlega.

Fuziunea dintre greul Hermes și egipteanul Thot s-a făcut fără dificultăți și așa s-a născut Hermes Trismegistos, „Hermes cel de trei ori mare”.

f.iill.J &'l

h

ROMÂNIA MASONICA

197

Famae alchimie, Leipzig,
1717.

Hermes-Mercur are în mână un baston cu șerpi, simbol al puterii de a că- lători prin ceruri și până în adâncul pământului. O gravură cu numeroase simboluri hermetice și francmasonice.

De altfel, vechii egipteni erau convinși de tripla existență a lui Hermes Trismegistul: prima viață a trăit-o în Sumer (fiind creatorul civilizației sumeriene și al scrierii cuneiforme), a doua în Babilon (unde a înălțat Turnul Babei și a inventat astronomia) și a treia, sub înfățișarea zeului Toth în Egiptul faraonilor. Legende circula și uneori se amestecă între ele.

Dacă Moise a coborât de pe Muntele Sinai cu divinele „Table ale Legii”, de Hermes Trismegistos se leagă „Tabula smaragdina”, „Tăblița de smarald”, formu- lând secretele naturii și alchimiei. Câteva sute de ani, alchimia nebună a precedat chimia științifică; vreme în care aproape toți alchiști Evului Mediu au căutat „Pia- tra filosofală,, (care făcea posibilă „transformarea metalelor ordinare în aur” și

198

ROMÂNIA MASONICA

„Elixirul vieții”. Cele 13 teze înscrise de Hermes Trismegistos în „Tăblița de smarald” le dădea speranța reușitei:

1. „Nu spun lucruri născocite, ci ceea ce este sigur și foarte adevărat.

2. Ce este dedesubt e la fel cu ce este deasupra; iar ce este deasupra e la fel cu ce este dedesubt, pentru a împlini miracolul unui singur lucru.

3. Și după cum toate lucrurile au fost create printr-un singur cuvânt al Unului, tot așa toate lucrurile au fost create din acest unic lucru, prin adapta- re.

4. Soarele îi este tată, Luna îi este mamă, Vântul 1-a purtat în pân-tece, pământul îi este doică.

j • 5. El este Tatăl întregii perfecțiuni a lumii. i

.-i- 6. Puterea lui este fără margini de-ai preschimba în pământ. l

" 7. Separă pământul de foc, subtilul de grosier, cu băgare de seamă și cu judecată.

8. Urcă cu cea mai mare chibzuială de la pământ la cer și apoi coboară iară pe pământ și strânge laolaltă puterile lucrurilor superioare și ale celor inferioare. Astfel, vei dobândi slava întregii lumi și întunericul se va depărta de tine.

9. Aceasta are mai multă tărie decât tăria însăși, căci cucerește orice lucru subtil, și poate pătrunde orice solid.

10. Astfel a fost creată lumea.

11. De aici purced minunile aici înfățișate.

12. Iată pentru ce sunt numit Hermes Trismegistul, având trei părți ale filosofiei lumii întregi.

13. Ceea ce am avut a spune despre lucrarea soarelui este complet".

Cel care a scris acest text obscur prin anii 600 și se prezenta drept Hermes

Trismegistos, nu putea să fie cel autentic. Adevăratul Hermes Trismegistos, dacă el a existat vreodată și a avut o identitate fizică, trăise cu circa un mileniu înainte de confecționarea „Tabulei smaragdina”.

Autentică sau falsă, „Tabula smaragdina” a ocupat locul cel mai important în imaginația hermetică, iar presupusului ei autor, Hermes Trismegistos, i s-a atribuit patronajul Hermeneuticei, știința descifrării textelor obscure. Eminenți oameni de știință și teologi, dar, mai ales alchimiștii Evului Mediu, se voiau cu toții elevii lui Hermes Trismegistos. Elita intelectuală, atunci ca și acum, l-a adorat pe acest învățat-fantomă. El a influențat enorm gândirea filosofică și matematică antică, mistica Evului Mediu, idealismul german (Hegel, Schelling), romantismul (William Blake, Byron, Novalis) și modernismul în literatură (Yeats, James Joyce, Rimbaud, Bertold Brecht, Andre Breton, Artaud). La noi, poezia lui Ion Barbu și proza lui Urmuz.

Și iată că din nou trebuie să ne întoarcem la întrebarea: A fost Hermes Trismegistos un personaj real sau o invenție cărturărească? Dacă a existat cu adevărat, de ce nu se știe unde s-a născut și unde a fost înmormântat și cum arăta el în viața cea de toate zilele?

ASONICA

Tăblița de

vărat.

supra e la

cuvânt al n adapta-

i pântece,

199

i

ama și cu

i coboară ale celor i depărta
îște orice

părți ale
let".

it Hermes îs, dacă el înainte de
portant în •a atribuit ameni de elevii lui pe acest ;ă antică, (William
Rimbaud, proza lui
t Hermes xistat cu n arăta el

Tabla Smaragdina, monumentul cel mai important al imaginației
hermetice.

Heinrich Khunrath : Amphitheatrum sapientiae aeternae, Hanovre,
1606.

Cum a fost posibil ca un filosof și magician atât de faimos să trăiască
clandestin, în mare taină, și, în același timp pergamentele cu admirabilele
sale scrieri să circule și să fie citite de elitele cărturărești ale cetății? E-
adevărat, multe din paginile lui Hermes Trismegistos sunt atât de obscure și
de încifrate încât și astăzi, după două milenii, învățații se chinuie să le
descifreze, dar obscuritatea nu-i decât o fațetă a acestui tezaur antic.

Punctul de plecare al unei mari aventuri spirituale

Scrierile lui Hermes Trismegistos au fost punctul de plecare al marii
aventuri spirituale care avea să structureze „gândirea magică europeană,
adică tot ceea ce s- j a numit ezoterism și, mai târziu, ocultism, scrie acad.
Constantin Bălăceanu- Stolnici, în Preambul la „Textele sacre ale lui Hermes
Trismegistos" (editate de Măria Genescu, Univers Enciclopedic, 2003).
Printre marile sinteze realizate de elenism se află și Hermetismul care se
bazează pe vechi tradiții egiptene și greco-

romane: Hermetismul are la origine gândirea magică egipteană care s-a orgai în jurul zeului egiptean Toth. Mai târziu, Hermes-Toth „era și marele liturghisit Egiptului antic și cel ce prezida ritualurile magice din epoca faraonică, deve personajul sacru emblematic al laturii misterice (oculte, am zice astăzi spiritualității ce s-a înjghebat pe malurile Nilului... în acest context magic conturat Hermesul grec care s-a impus ca un mesager divin (purtător al caduc< cu aripi la picioare) și ca atare un herald al Revelației. Una dintre zeitățile cele vechi ale lumii elene, Hermes a fost mijlocitorul unirii opozițiilor (conjur oppositorum), principiu magic fundamental și soluția multor antinomii. Zei caracteristici lunare, a fost și „patronul” magiei elene (alături de Hecate).

(în subsidiar el a fost considerat ca protector al comerțului, dar și al ho comportându-se uneori ca un „zeu coțcar” (‘trickster god’)).

în Alexandria egipteană, capitala faraonilor Ptolemei, „s-a produ surprinzătoare sinteză între zeul egiptean Toth și cel grecesc Hermes, rezulta figură mitică proeminentă, care a fost numită Hermes Trismegistos (Hermesu trei ori mare). La construirea acestui personaj arhetipal au contribuit și unele fluente din literatura apocaliptică iudaică și din religiile iraniene. Acest Hen mediteranean (greco-egiptean) a devenit obiectul unui cult mai deosebit (ci templu propriu la Pselchis (al-Dakka, pe frontiera Nubiei). Cu timpul însă, ai Hermes Trismegistos a devenit centrul de putere sau originea mitică a unei noi entări („koine”) greco-egiptene ezoterice (dar și enciclopedice pentru vrei aceea), cosmopolite, care avea să ajungă modelul dezvoltărilor gnostice magic cabalistice ulterioare și care este cunoscută sub numele de hermetism”. Her tismul a fost considerat un sistem revelat și nu o construcție a inteligenței umane i „în Revelația hermetică se află cuprinsă schema generală a tem

gnostice.

- Ea admite o Divinitate absolută, unică, definită apofatic, inaccesibilă și numită „Poimandres”, o ființă de lumină, un Unu.

4 Divinitatea hermetică, unică, se revarsă prin procesul misterios emanației („lumină din lumină”, „născut, nu făcut”). Acest ermetism generează demiurg ("Nous") care creează cei șapte arhonți, fiecare dominând câte un r (sferă, cer) de existență (atribuit câte unui astru mobil), totul fiind învăluit de u optulea cer (al stelelor fixe). Ansamblul acesta de opt ceruri („Ogdoadă”) reprez lumea de dincolo (transcendentală). În această lume sunt prezente (ca enl spirituale, create) 36 de decani zodiacali și zei masculini (ca Asclepios, Amn Horus, Agathos, Kamephis, Pantomorphos, Deuteros, Phos, ș.c.) ca și un princ feminin Isis (reprezentând eternul feminin). Ogdoadă hermetică este prefigura lumii arhonților (mitul celor 7 arhonți) atât de importantă în miturile gnostice.

+ Universul material este o creație a ultimului arhonte, de unde imperfecțiile sale și calitatea sa inferioară față de lumea transcendentă. E drept că există un hermetism optimist care consideră Universul material ca benefic, nu mal (Festugiere).

+ Sufletele umane aparțin lumii transcendente (sunt scânteieri divine), sunt prizonierele materiei, de care trebuie să se salveze. Aceasta duce la marea temă a salvării potrivit căreia Divinitatea trebuie să intervină pentru mântuirea Io

* Această mântuire nu se poate face decât prin cunoașterea existent („gnosis ton onton”) sau/și cunoașterea lui Dumnezeu (gnoza propriu-zisă).
Si

IA MASONICA I ROMÂNIA MASONICA

201

;cesibilă și de-

tele astfel mântuite suie spre Poimandres, străbătând itinerare mirifice ce parcurg succesiv cele opt ceruri.

Acestui conținut teoretic i se adaugă o latură practică de un tip magic ce cuprinde aspecte de vrăjitorie, alchimie și astrologie. Ele sunt dominante în scrierile hermetice populare care se deosebesc de cele elevate sau filosofice (Fowden).

Ceea ce este important este că hermetismul reprezintă caracterele generale ale oricărui sistem ezoteric (inclusiv Cabala) așa cum au fost definite de A.Faivre și PARIffard. Aceste caracteristici sunt:

1. Transmiterea Revelației, a interpretărilor ei și a posibilităților de aplicare a lor prin mecanismul inițierii (de la maestru la discipol) într-un anumit context ritual care duce la o adevărată „a doua naștere”. Aceasta devine o adevărată mutație psihică, o metamorfoză („met,anoia”). Această modificare (prefigurată și de transformările succesive din cursul opusului alchimic) definește „noua naștere” și justifică în unele sisteme adoptarea unui nume nou (ca în călugărie).

2. Apelul la imaginar în sensul de „mundus imaginaris” în care capacitățile creatoare ale omului se mișcă în planul platonician al ideilor, în lumea simbolurilor și a mitului, acolo unde invizibilul devine vizibil, dar nu pentru ochiul anatomic, ci

pentru acel „organ special al sufletului”. Astfel se ajunge la o formă de cunoaștere irațională (neștiințifică) a transcendentului și a imanentului, în ezoterism, adeptul se complăce în această lume intermediară pe care misticul o scurtcircuitează (pentru a ajunge nestingherit la contactul nemijlocit cu Divinitatea).

3. O organizare ierarhizată a existentului care la polul superior cuprinde lumea divină, iar la cel inferior cosmosul material, între ele se interpun alte planuri (variabile de la sistem la sistem) ca planul angelic, cel astral și cel al sufletelor umane.

Planurile existentului nu sunt separate, autonome, ci se influențează reci- proc prin mecanismul corespondențelor care leagă în special „natura naturanda”

de „natura naturata” în cadrul unui fel de determinism magic (care e străin de causalitatea științifică și de legile naturii).

4. Ideea că în „spatele” tuturor revelațiilor (începând cu cea primordială), în ciuda polimorfismului lor și a interpretărilor lor, se află un model unic, ascuns, pe care ezoterismul trebuie să-l găsească cu ajutorul exegezei comparative, a hermeneutice și a meditației (religia sau filosofia „perenis”). (Cnf. Constantin Bălăcea- nu-Stolnici, prefață la cartea citată).

Alături de „Tabla de smarald”, pe masa de lucru a filosofilor și alchimiștilor se afla și „Corpus Hermeticum”, o culegere de tratate scrise sau atribuite lui Hermes Trismegistos. Și aceste scrieri au fost vreme îndelungată pierdute, până ce au fost regăsite de arheologi la Nag Hammadi, în Egipt. Istoricul grec Jamblichos îi atribuia lui Hermes Trismegistos 36.525 de cărți. Aproape toate s-au pierdut. Doar „Corpus Hermeticum”, „Asclepius” și o serie de fragmente diverse (din cărțile „Despre guvernarea Universului”, „Fecioara lumii”, „Învățăturile lui Hermes către fiul său Tat”, „Cartea Afroditei”, „Învățăturile lui Isis către Horus” etc.) s-au păstrat, ilustrând geniul acestui maestru al filosofiei și ocultismului antic.

Dacă au existat cu adevărat 36.525 de cărți ale lui Hermes Trismegistos, cu certitudine ele nu au fost scrise de un singur Hermes Trismegistos. Au fost mai mulți, ei au trăit prin cetățile grecești și romane, la Alexandria egipteană, la Ieru-

202

ROMÂNIA MASONIC.

salim și prin alte capitale ale provinciilor Imperiului Roman. Din motive de securitate, sau cine știe din ce cauze, sacerdoți, cronicari sau slujbași ai Puterii, s-ai temut să-și pună numele pe prima pagină a scrierilor lor, preferând să se ascund sub umbrela atot încăpătoare a invizibilului Hermes Trismegistos. Un istoric contemporan cu aceste scrieri, Jamblichos, a bănuț acest lucru și a avut curajul să avertizeze: „Zeul care prezidează asupra elocinței, Hermes, este, pe bună dreptate și de multă vreme,

cunoscut tuturor sacerdoților; acest unic proteguitor al adevăratei științe a zeilor, mereu aceeași și peste tot, îi dedicau strămoșii noștri roadele înțelepciunii lor punându-și sub numele lui Hermes scrierile lor".

Nu era însă așa de simplu să gândești și să scrii ca autenticul Hermes Trismegistos; „autenticul" trebuia să fi fost una din mințile cele mai luminate ale Antichității. Ilustrul astronom Johannes Keppler era convins că marele filosof grec Pythagora era adevăratul Hermes Trismegistos,

Om? Divinitate? Poate ambele, laolaltă? Să fi trăit în orașul antic egiptean Hermopolis, un important centru inițiativ în misterele lui Hermes-Thot? Sfântul Augustin (care a trăit la începuturile creștinismului) răspunde: „într-adevăr, acest Hermes, adică Mercur, este o divinitate importantă, despre care Egipteanul susținea că a fost strămoșul său - zice-se că trăiește în Hermopolis, în cetatea de unde provine numele său. Iată că Egipteanul susține că cele două divinități, Asclepios și Mercur, au fost oameni. Negreșit, în privința lui Asclepios și grecii și latinii cred la fel. În schimb, despre Mercur mulți susțin că n-a fost muritor de rând, pe care, cu toate acestea, Trismegistos declară că această divinitate a fost strămoșul său. În realitate însă unul este zeul Mercur, altul este Hermes Trismegistos, deși amândoi poartă același nume".

Misterul, vedem, se adâncește: într-un manuscris descoperit mai târziu denumit „Asclepius" sau „Discursul perfect", scris de Hermes Trismegistos însuși, e dezvăluită existența a doi Hermes - Hermes născut egiptean și al doilea, Hermes II, nepotul precedentului. Nepotul ar fi adevăratul Hermes Trismegistos. Acesta îl invită pe Asclepius la o dezbatere hotărâtoare privind științele naturii și natura lui Dumnezeu. Și cine era Asclepius? Zeu sau om? Grecii antici îl știau ca zeu al medicinei, fiul zeului Soarelui - Apollo și al pământencei Koronis. Se ocupa de vindecări miraculoase și readucea morții la viață. Din această cauză, mai marele peste zeii Olimpului, Zeus, s-a supărat pe Asclepius și l-a fulgerat. Aceasta este povestea mitologică. Dar a existat și un Asclepius pământean care, după cum relatează Sf. Augustin, a fost chemat la Roma să pună capăt ciumei. E doctorul- magician Asclepius cu care se întâlnește Hermes Trismegistos pentru a discuta anumite taine lumești și cerești, și căruia Hermes îi dedică cartea. Această „Carte sfântă

închinată lui Asclepius" este documentul ce l-ar îndreptăți pe detectivul lansat pe urmele invizibilului Hermes Trismegistos să-i dovedească existența pământească.

Discuția trece de la un subiect la altul, și ajunge și la cei doi termeni „Mu- ritor" și „Nemuritor" și la cei condamnați după moarte să treacă în trupurile altor

1

203

MASONICA I ROMÂNIA MASONICĂ

specii animale pentru a-și ispăși păcatele. Metempsihoză, care înseamnă renașterea aceluiași suflet într-un alt timp, reîncarnarea, ca simbol, apare și în ritualurile masonice ale gradelor înalte (reîncarnarea de pildă a biblicului Hiram, strămoșul masonilor), încă de pe vremea lui Platon exista credința în purificarea sufletului.

Pentru o perfectă purificare, sufletul trebuie să peregrineze prin mai multe vieți pământești. Platon îl pune pe Er, cel întors din moarte, să povestească cum: „un profet al lui Lachesis - trecutul (una dintre Moire, fiicele Necesității/Ananke; Moirele erau trei: Lachesis-trecutul, Clotho-prezentul și Athropos -viitorul), arunca sorții asupra sufletelor care urmau să se reîncarneze și fiecare ridica sortul căzut lângă el. După aceea, așeza pe pământ, în fața sufletelor, modele de vieți: „Se aflau acolo viețile tuturor animalelor și tuturor felurilor de oameni (...) A mai spus Er că era o priveliște vrednică de a fi văzută, felul în care fiecare suflet își alege viața. Era ceva demn de milă, de râs, dar și de mirare (...). Zicea că a văzut sufletul, care odinioară a fost al lui Orfeu, alegând o lebădă" (...) și a mai văzut Er cum, la fel, unele suflete de animale treceau în oameni și în alte animale, cele nedrepte schimbându-se în fiare sălbatice, cele drepte în animale blânde și cum se schimbau în toate felurile”

(Republica).

Conform credinței vedice, „există două căi de plecare din această lume: una pe lumină și una pe întuneric. Dacă omul pleacă pe lumină, el nu se va

mai întoarce pe pământ, iar dacă pleacă pe întuneric, se va întoarce". (Swami Prabhupada, „Bhagavad-Gita așa cum este ea")

Creștinismul respinge ideea de transmigrație a sufletelor. Unii afirmă că toate referirile la această problemă din textele canonice ar fi fost eliminate către anul 325 d.Hr. (Conciliul de la Niceea), din inițiativa Sfântului împărat Constantin și a mamei sale Elena. Istoricul M. Gibbon, de pildă, este de părere că a fost scoasă din cărțile sfinte pentru a mări autoritatea Bisericii creștine ezoterice.

Leibniz, autorul „Monadologiei" nu crede, nici el, în metempsihoză: „ (...)deși are loc adesea, în animale, metamorfoză-metempsihoză și transmigrație a sufletelor nu există".

Dintre scrierile Antichității, cele neoplatonice aduc cea mai serioasă argumentare a reîncarnării sufletelor, filosofia lor structurându-se pe ideea emanăției din Unu și reîntoarcerii în Unu.

Producțiile folclorice românești atestă credința în metempsihoză mai pregnant, în unele cântece bătrânești și în bocete apare o altă formă de migrație a sufletului în plante sau animale, mult mai îndepărtată în timp, prin metamorfoze”

(cf. Măria Genescu, nota 35 în „Textele sacre ale lui Hermes Trismegistos, ed.

Univers Enciclopedic, 2003, pp. 259-260).

în căutarea Luminii și lucrând întru perfecționarea Omului și a Lumii, Francmasoneria a găsit în Hermes Trismegistos izvoare fertile de înțelepciune.

Cultura inițiativă, invitația la păstrarea secretului (întâlnită adesea în scrierile trismegistiene), recomandarea discreției, sensurile misterioase ale „învățăturilor", marea lor deschidere filosofică, datorată multiplelor rădăcini înfipite în opera marilor gânditori ai lumii antice (Aristotel, Platon, Pythagora, Plotin, Democrit, Socrate, Hesiod, Heraclit, Dionisie pseudo-Areopagitul, Origen etc.), în universul ezoteric al Cărții Egiptene a Morților și în misterele Orphismului (cu origini în

tradițiile tracice) prefigurarea acelor celebre întrebări pe care și le pun toți masonii („Cine suntem? De unde venim? încotro ne îndreptăm?") toate acestea și multe altele au făcut din Hermes Trismegistos una din coloanele de susținere a Templului înțelepciunii Universale, ale Templului Masonic.

Să încheiem cu câteva din învățăturile Maestrului:

:~ + Nu vei găsi decât ceea ce ai construit în tine. * ;v ; f H ^ + Mai întâi este Dumnezeu; a doua este lumea; al treilea este omul.

+ Omul este depozitarul sublim al tuturor resurselor spre a se ridica spre Marea Lumină.

* Adevărul nu se dăruiește, îl găsești în tine, sau nu-l găsești deloc.

+ Orice sfârșit este un început, orice început este un sfârșit.

+ Bogăția este o mișcare oarbă și dezordonată, fantasma unei putințe, o amăgire mincinoasă. '«

* Ce este Dumnezeu? Bine neschimbător. Ce este omul? Răul mereu același.

4 Timpul nimicește omul.* r

* Timpul este divin, legea este lumească.

' 4 Lumea a fost făcută pentru om, omul este făcut pentru Dumnezeu.

r * Partea simțitoare a sufletului este muritoare, partea cugetătoare este nemuritoare.

* Râul este hrana lumii.

+ Numai cine se aseamănă se adună, iar între cei neasemănători nu poate exista prietenie. , to;

* Animalul acesta pe care îl numim om este pe de-a-ntregul înclinat spre viciu: se naște și crește împreună cu el și ajunge să-l placă.

* Lumea a avut un început.

4 Toate cele ce vor veni se supun Providenței și Nevoii.

* Fatalitatea domnește peste toate lucrurile.

* Ferește-te să stai în preajma mulțimii, căci va fi mai puțin primejdioasă prin teama pe care i-o trezește necunoscutul.

* Aceste învățături trebuie să aibă un număr mic de ascultători sau poate nici atâtia.

*

\ MASONICA

In toți masonii sa și multe al- e a Templului

205

te omul.

e a se ridica

iți deloc.

iei putințe, o

Răul mereu

imnezeu.

itătoare este

nănători nu îgul înclinat

mai puțin ultători sau

AX A 1 S A MEK POAAAÎCİfX

Ahlle Bocchilus: Simbolicarum quaestionum..., Bologne, 1555 O alegorie masonică cu Hermes-Mercur, Zeul comerțului și comunicației.

206

ROMÂNIA MASONIC

Capitolul 19

Templul Masonic și Muzica Sferelor.

Pythagora și Marele Văzător din Theba

Armonia lumii mult căutată și mult invocată de masoni ne duce cu gândul la filosoful și matematicianul grec Pythagora (570-496 î.e.n.). Pythagora a vorbit primul de o "teorie a armoniei sferelor".

Athanasius Kircher: Musurgia

Universalis, Roma, 1650.

În stânga gravurii, Pythagora arată
atelierul de fierărie care i-a inspirat
teoria "muzicii sferelor". Cei trei
fierari lucrează în interiorul unei
imense urechi. Muzica pământească
este ecoul "muzicii celeste" care
vine de sus, de la cele nouă coruri
de îngeri

. MASONICA j ROMÂNIA MASONICĂ

207

\ cu gândul la Jora a vorbit

Robert Fludd: Utriusque Cosme, Oppenheim, 1617.

Musurgia ia, 1650.

Pythagora arată <re i-a inspirat lor". Cei trei tenorul unei pământească
celestă" care nouă coruri

Ascultând loviturile repetate ale unor ciocane într-o fierărie, Pythagora
și-a amintit de o legendă povestită de istoricul grec Iamblichus, după care
valorile sunetelor ar putea fi exprimate în măsuri cantitative, deci în numere
și în termeni geometrici. Așa ar fi descoperit Pythagora, cu ajutorul unor

instrumente muzicale cu corzi raportul existent între frecvențele vibrațiilor și intensitatea sunetelor, (cf.

Alexander Roob: Le Musée Hermetique).

întregul Univers, după Pythagora, poate fi definit în termeni de armonie și de numere. S-a încercat chiar calcularea intensității diferitelor note planetare de pe scara muzicală celestă, pe baza timpului parcurs de planete pe orbita lor, calculându-se distanțele în raport cu intervalele dintre tonuri.

Filosofii Antichității credeau că Armonia perfectă prezidează Universul, și că de la pământ la cerul înstelat există o octavă. Cele șapte grade ale octavei includ lumea, pentru că numărul șapte cuprinde Sfânta Trinitate și cele patru elemente.

Mai târziu, filosoful mistic Robert Fludd considera că, Dumnezeu, acordând corzile poate regla "Marele Acord" al Universului.

208

ROMÂNIA MASONICĂ -?

Athanase Kircher: Ars magna lucis,

Roma, 1665

Teoria "Muzicii Sferelor" i-a cucerit pe mulți gânditori ai Anti- chității și Evului Mediu. Cicero scria că lui Dumnezei nu-i place tăcerea, așa că mișcarea corpurilor cerești naște o "muzică celestă". Un astro- nom german celebru, Johann Kepler, a complicat teoria, conferind fiecărei planete sunete proprii. Pământul, după Kepler, emite sunetele mi-fa-mi La începuturile istoriei biblice, U întâlnim pe Jubal, un descendent al lui Cain, tatăl muzicanților cu citara și flautul. Același Kepler susține că Jubal ar fi fost zeul grec Apollon.

Alchimistul Athanase Kircher urca și mai sus, denumindu-l pe Dumnezeu drept "constructor de orgi" și "orga- nist", cele șase zile ale creației nefiind altceva decât cele...șase registre mu- zicale ale orgii în

gravură, Apollo pre- zidează acordul sunetelor. Șarpele mi- tologic egiptean, simbolul energiei vi- tale, trasează ondulându-se și ritmând astfel, calea de la Pământ la Cer.

Hermes Trismegistos îi spune lui Asclepios: "Muzica nu este altceva decât punerea în practică a ordinii care domnește în toate lucrurile".

în "Corpus Hermeticum" (Poimandres), Hermes Trismegistos vorbește de "Nous" Demiurgul, "cuprinzând sferele și făcându-le să se rotească în murmurul stelelor a dat un brânci creațiilor sale demiurgice, împingându-le în mișcarea circulară pentru a se roti dintr-un început neștiut spre un sfârșit necunoscut, deoarece totul începe acolo unde totul se termină".

Or, Nous (Inteligența), Dumnezeu, bărbat-și-femeie în același timp, existând ca viață (zoe) și lumină (phos), prin cuvânt (logos), l-a creat pe al doilea Nous.

Demiurgul (demiurgos) care, fiind zeu al focului (pyr) și al suflului (pneuma) i-a meșteșugit pe Guvernatori, șapte la număr, care închid în cercurile lor lumea sensi- bilă, putând astfel fi percepută prin simțuri, iar stăpânirea lor asupra lumii se nu- mește Destin (heirmarmene).

'- Nu-i chiar atât de simplu, după cum vedem, să-l înțelegem pe Hermes Trismegistos. Un specialist în filosofia antică greacă, Măria Genescu, care a tradus în românește „Textele sacre ale lui Hermes Trismegistos” explică: „Guvernatorii,

HASorcicA

\agna lucis,

lferelor" i-a m ai Anti- Cicero scria «ce tăcerea, rilor cerești '. Un astro- \ann Kepler, nnd fiecărei

Pământul, 'le mi-fa-mi.

biblice, îl 'scendent al or cu citera ' susține că ec Apollon.

",her urca și

Dumnezeu î" și "orga- tfiei nefiind egistre mu- Apollo pre- Șarpele mi- energiei vi- ', și ritmând a Cer.

ceva decât

orbește de murmurul l mișcarea ecunoscut,

p, existând ilea Nous.
teuma) i-a rnea sensi- bii se nu-
Herraes e a tradus vernatorii,

209

ROMÂNIA MASONICA

numiți și sfere sau orbite, reprezintă „corpurile cerești” din sistemul geocentric propus de astronomia antică și medievală, în plus, pythagoreii admiteau existența celei de-a zecea planete, pentru realizarea binarului 10, numărul perfect, pe care o numeau Anti-Pământ. Ordinea acestor învelișuri sferice concentrice, adoptată în textele hermetice, este ordinea chaldaică sau babiloniană. Pornind din centru spre exterior, așezarea lor era considerată astfel: 1. Luna (Selene); 2. Mercur (Hermes); 3. Venus (Afrodita); 4. Soarele (Helios); 5. Marte (Ares); 6. Jupiter (Zeus); 7. Saturn (Kronos). Această succesiune a corpurilor cerești este identică cu cea din modelul pythagoreic. Începând cu Platon, corpurile cerești devin sedii ale zeilor planetari, sau aspectul lor sensibil.

Muzica sferelor sau murmurul sferelor este un concept a cărui paternitate i se atribuie lui Pythagoras. Pentru pythagoreici, muzica sferelor însemna armonia numerelor și a kosmos-ului - „podoabă”, prin buna rânduială (taxis) cu efect de consonanță (symphonia). Prin muzică, respectiv prin timbrul, ritmurile și tonalitățile ei, se realizează o imagine planetară a vieții cosmice, ea fiind un rezultat al armoniei dată de numere. Revelația muzicii prin numere, deci prin matematică, a avut-o și Lucian Blaga: „Noțiunea matematicii e noțiunea științei, în genere, în muzică, ea e revelație (...) Orice plăcere e muzicală, prin urmare matematică. Cea mai înaltă viață e matematica. Viața zeilor e matematică. Matematica pură e religie.

La matematică pură ajungi numai prin teofanie. Matematicienii sunt singurii fericiți.

Matematicianul știe totul”. Ca și Pythagoras, Blaga descoperă că prin abstracțiile numerice ale matematicii transcendentul poate fi ancorat în imanent. Muzica sferelor a exercitat întotdeauna o stranie fascinație asupra

minților luminate, separându-i pe elitiști într-un fel firesc și de netăgăduit. De altminteri, însăși paideia educația) preconizată de doctrina pythagoreică se baza pe muzică, și prin aceasta era ea „eleutherios paideia” (educație eliberatoare); asigura condiții pentru a se născuți libertatea spiritului prin cunoaștere. Platon, însuși, alegând cea mai potrivită muzică pentru Republica sa ideală, afirma că, în timpul rotirii prin spațiu, fiecare sferă emite un sunet, o notă muzicală anume, înălțimea acestei note depindea de viteza de rotație a astrului respectiv și de distanța dintre el și axul sferelor, ax pe care era situat și Pământul. Anticii credeau că pentru cei aparținători comunității umane, muzica este un mijloc de comunicare exemplar, oferind ca numitor comun „anamnesis”-ui sau reamintirea muzicii sferelor pe care sufletele, preexistente ca și muzica însăși, au ascultat-o înainte de întrupare.

Neoplatonicianul Iamblichos spunea că, atunci când omul, în această viață, adulește iarăși "aerul divinei armonii", cel din viața veșnică "se îndreaptă spre această armonie, o îndrăgește și se împărtășește din ea, atât cât îi este îngăduit".

(Jamblique, *Leş Mysteres d'Egypte*).

Pe un spectaculos traseu ezoteric muzical, Dante ne conduce prin cerurile Paradisului, ceruri ce par a însemna același lucru ca și sferele din *Poimandres*, | având însă alți locatari. Gradația muzicii siderale imaginate de Dante debutează cu un Ave, pe care îl îngână Picarda Donați, în momentul când se desparte de poet în cerul lunar (Paradisul, Cântul III), în al doilea cer, apare orchestra spiritelor active și, după gradul de sfințenie ce le-a fost considerat, după moarte, fiecare va cânta

210

ROMÂNIA MASONICĂ

nota ce i-a fost hărăzită, alcătuind o armonie unitară: „Un singur cânt din multe guri răzbate:/la fel, aici, din stări deosebite/ se-ncheagă armonia-

acestor roate", în al treilea cer, cântarea sfântă răzbate spre auzul florentinului în limba strămoșilor latini: „Osanna, sanctus Deus sabaoth/superilustrans claritate tua/felice ignem horum malacoth". Mai sus, în al patrulea cer, Dante se surprinde „ascultând/ce cântec nou ȣes cobzele în șoaptă". Pe măsură ce „urcă" în cerurile Paradisului, muzica devine tot mai subtilă, iar când ajunge în al șaptelea cer, sfera lui Saturn, „auzul lui muritor" nu o mai poate recepționa, lată însă că, pătrunzând în al optulea cer, Ogdoada îl va întâmpina pe Dante cu un Te Deum triumfător: „Te Deum începu cu-atare cânt,/cum doar în cer știu vocile să ȣeasă". Pășind în al nouălea cer, Empireul, poetul recunoaște glasurile inefabile ale copiilor născuți prematur.

Apoteoza muzicală dantescă atinge sublimul când cele nouă clase de îngeri, ce intră în alcătuirea ierarhiei angelice, grupați în triade, cântă pe tonuri diferite hymnodia celestă ce pare că se pierde în Dumnezeire; din care vine, în care se întoarce...

În textele hermetice, cântarea de preamărire a Divinității se află pe cea mai înaltă treaptă a ascensiunii exhatologice, părând a fi însăși lumina înluminată și eternă. Mișcarea circulară a corpurilor cerești, transmisă prin tradiția pythagoreică, a fost preluată și de Platon, care le considera ființe vii și inteligente (ouranoi), rezultând că această mișcare este deliberată: „și după ce toate (planetele - n.n.) au devenit ființe vii, au început să se miște în planul diferitului, care era oblic, încrucișându-se cu planul identicului și supunându-i-se. Astfel, unele se roteau în cercuri mai mari, altele în cercuri mai mici - cele din cercurile mai mici se roteau mai repede și cele din cercurile mari se roteau mai încet". (Timaios) Sensul mai adânc al mișcării circulare este însă nemurirea, pentru că ce nu începe undeva nu se termină nicăieri. Mișcarea de reîntoarcere la punctul de pornire pe un traseu orbital este reprezentată iconografic prin Ouroburos, șarpele ce-și mușcă coada. Conti-nuitatea circumferinței a fost interpretată și ca principiu al închiderii secretului hermetic, dar și de mișcare, de continuitate, de autofecundare etc., toate cu referire la eterna reîntoarcere. Se consideră că și cifra 9 este tot o reprezentare grafică simbolică a șarpelui Ouroburos, înțeleasă ca Unul".

în ce-1 privește pe Dante, inspirat de scrierile hermetice grecești, el le destinează oamenilor, locurile pe care le merită, în cele șapte „sfere”-ceruri: „Astfel, în primul cer, care ar corespunde primei sfere, a Lunii, sunt cei care și-au uitat jurămintele; în al doilea, care îi corespunde lui Mercur, sunt spiritele active; în al treilea cer, sfera lui Venus, sunt îndrăgostiții; în al patrulea cer, Soarele, se află înțelepții; în al cincilea cer, Marte, sunt războinicii și nobilii; în al șaselea cer, Jupiter, sunt cei drepți și, în sfârșit, în al șaptelea cer, sunt spiritele contemplative”,

Ogdoada, în textele hermetice, reprezintă, după sferile celor șapte "astre rătăcitoare", cea de-a opta orbită, a "stelelor fixe", în anodos-ul poimandresc, ogdoada este ultima treaptă a armoniei din kosmos-ul "podoabă" ce rezultă din buna rânduială (taxis) înainte de contopirea cu Tatăl-Unul și Totul, țelul final al celui care deține cunoașterea superioară (gnosis). Această reprezentare a kosmos-ului, ca armonie a principiilor numerice, i se atribuie lui Pythagoras. Sub formă grafică, oc-

211

MASOKICA

din multe ^guri • roate", în al p strămoșilor ^felice ignem «ascultând/ce (Paradisului, ra lui Saturn, în al optulea r: „Te Deum n al nouălea uți prematur.

ie îngeri, ce Dnuri diferite î, în care se

i pe cea mai n luminată și ythagoreică, te (ouranoi), île - n.n.) au blic, încruci- Ju în cercuri ieau mai re- nai adânc al ie va nu se •aseu orbital iada. Conti- sretului her- :u referire la tare grafică

| el le desti- i: „Astfel, în și-au uitat ictive; în al ele, se află aselea cer, fmplative".

apte "astre hdresc, og- [ă din buna l celui care los-ului, ca grafică, oc-

ROMÂNIA MASONICA

iaedrul, în gândirea presocratică, semnifica aerul care generează culorile:

.Octaedrul romb (alcătuit de fapt din două piramide octogonale) este aerul, ca element de revenire a vieții (cf. Romburilor sacre, sfârleze din mormintele orfice)”

(Mihai Nasta, Note la Philolaos în Filosofia greacă până la Platon, voi. II, partea a II-a, p. 135). Ideea aceasta, că octaedrul este cel mai potrivit pentru a reda aerul va fi preluată și de Platon în Phaidon. Tot de la pythagoreici, octava, ca interval muzical în teoria consonanțelor cuprindea, prin divizarea ulterioară, cele două consonanțe din structura ei (vezi cvarta și cvinta) în raporturile $3/2:4/3=12/62/1$ simbolizând astfel, prin analogie, armonia universală.

în viziunea dantescă, exprimată în Divina Comedie, al optulea cer, care corespunde Ogdoadei, cer numit tot al „stelelor fixe”, îi oferă florentinului prilejul de a contempla, de la înălțimea lui, toate sferile, dintre care cea mai puțin strălucitoare este Pământul. El spune că mai-mare peste al optulea cer, este Iisus, iar „marele bărbat”, „cel care ține cheile împărăției” este Sf. Petre; împreună cu Adam, omul primordial biblic, el stă de strajă la tronul Măriei. Interesant este că deși Dumnezeu, odinioară, l-a pedepsit pe Adam alungându-l din Paradis, aici, îl „adoră” și-i îngăduie prezența cu înfățișarea unei raze de foc: „în focul ce-ai zărit /și-adoră ziditorul primul om/de-ntâia vrere-n lume zămislit”. (Divina Comedie, Paradisul, Cântul XXV). Dar și mai interesant, în ce privește textul Poimandres, este felul în care Dante comunică cu Adam prin intermediul oglinzii lui Dumnezeu în care Adam îi citește gândurile: „Căci eu le văd în cea de veci oglindă,/ dar ființa ei nu-i nimeni

scris s-o prindă”.

în mitologia egipteană, ogdoada era alcătuită din patru perechi de divinități-elemente: Nun și Nunet, Oceanul primordial; Heh și Hehe, infinitatea spațială; Kek și Keket, tenebrele; Niu și Niat, ce se arată și dispar, această ultimă pereche fiind mai cunoscută sub numele de Amon și Amonet. Teologii de la Hermopolis considerau că aceste patru perechi au creat lumea (ca reprezentări ale apelor primordiale aveau înfățișare de broscuțe și de șerpi), iar orașul era cunoscut și sub numele de Kemenu (orașul celor opt). Abia mai târziu, preoții din Theba, orașul în care era celebrat cu precădere

cultul lui Amon, din cauza potrivirii de nume cu divinitatea din ultima pereche de zei, au imaginat un șarpe primordial, Kematef, ipostază a lui Amon, care a murit după ce l-a zămislit pe Irta, altă ipostază a lui Amon, care a creat Ogdoada. Kematef era celebrat sub numele de Amon din Karnak, iar Irta, Amon Ithyphalic, își avea cultul în templul de la Luxor. Ogdoada egipteană nu are nici o legătură cu ogdoada hermetică. La sfârșitul epocii ptolemaice, adoratorii ogdoadei egiptene din Theba continuau încă să facă libații la movila Djebe (Medine Habu), despre care credeau că a fost prima formă spațială a materiei potențate în verticală, în vârful căreia a crescut primul nufăr, din care s-a născut Ra, soarele (cf. Guy Rachet, *Dictionnaire de la Civilisation Egyptienne*, Larousse, Paris, 1992).

Cunoașterea (gnosis) hermetică se dobândește sub supravegherea unui sacerdot inițiat în tainele cunoașterii ezoterice, maestru (didaskalos) clarvizionar al mathesis-ului de misterii. Școlile inițiatice din templele egiptene, cele ale doctrinilor pythagoreici, ca și toate cultele și organizațiile ezoterice, până azi, au o or-

212

ROMÂNIA MASONICĂ

ganizare ierarhică foarte strictă, marcată de grade de inițiere ce diferă pe linie ascendentă, în sensul acesta, bunăoară, în Theba egipteană, cel mai înalt grad de inițiere era consacrat sub numele de Marele Văzător. Trecerea dintr-o treaptă de inițiere în alta, superioară, era rezultatul unei selecții atente și severe, care pretindea anumite performanțe fizice, psihice și intelectuale".

Ierarhie pe care o vom găsi, sub o altă formă, și în Francmasonerie, unde cele mai înalte grade sunt esențial hermetice. De pildă, inițierea masonică pentru gradul 28 (Cavaler al Soarelui) marca, după Paul Naudon, ascensiunea omului, despovărat de tot ceea ce îl atașa de pământ, spre

Ființa Supremă, spre reintegrarea cu esența sa originală, împlinirea inițiativă, realizarea Marelui Opere alchimic. Ritualele moderne au redus, din păcate, din inițiere, câteva adevăruri gnostice enunțate astfel de Naudon: ^ , -

„1. Există un prim principiu, necunoscut, de nepătruns, care orânduiește Universul.

2. Viața umană este doar un punct în Eternitate. ^ - - *

3. Armonia Universală rezultă din echilibrul contrariilor.

4. Absolutul este spiritul existent prin el însuși.

5. Vizibilul este manifestarea Invizibilului. *

" 6. Răul, nefericirea și mizeria sunt necesare Armoniei Universale.

7. Analogia este unica cheie a Naturii".

„Salis Noni Tengu" spune „Sublim Prinț al Secretului Regal" (gradul 32).

Care ar putea însemna „Lux Inens Agit Nos" („Lumina care este în noi").

Cu alte cuvinte, ar fi eronat să se creadă că acordarea înaltelor grade în masonerie rezultă din absolvirea unor cursuri de filosofie și examene asupra „Muzicii sferelor" și textelor sacre ale lui Hermes Trismegistos. Deși au fost cazuri când în scurta prelegere rostită în inițierea pentru gradul de Maestru, unii Frați au ales asemenea teme. Sporirea „Luminii care este în noi" e o înaintare pe căile cunoașterii. >

iul

ASONICA

ROMÂNIA MASONICA

213

|b.

r grade în ine asupra fost cazuri iii Frați au e pe căile

a . ? (, - >ț

. ~ «î â.'

•io.'i

-•aii?.*:,. •• „,\".\"> ' •j.. *>•

Partea a II-a

Ritualurile masonice sunt opere fine de artă, cu o istorie de câteva mii de ani.

Inițierile masonice sunt echivalente cu mici piese de teatru, la care regizor este Maestrul Venerabil.

Scopul acestor piese de teatru este acela de a transmite mesajul Masonic celor prezenți.

Deși Frații unei Loji nu sunt artiști, ei trebuie să se străduiască să interpreteze cât mai bine Ritualul.

(din „Manualul Masonului Român ”, 2004)

i i

214

ROMÂNIA MASONICA

LISTA LOJILOR DIN OBEDIENȚA 41 MARI LOJI NAȚIONALE DIN ROMÂNIA

r< (cu numărul Fraților masoni)

Alba Iulia - „Horea, Cloșca și Crișan" (9); Alexandria - „Nostradamus" (142); Arad - „Fraternitatea" (37); Bacău - „Vasile Alecsandri" (167); „Costache Negri" (169); Baia Mare- „Delta" (87); „Omega" (100); Botoșani - „Coroana lui Ștefan cel Mare" (46); Brăila - „Poartă Dunării de Jos" (144); „Steaua Brăilei" (145); „Cavalerii Sfântului Graal" (159); Brașov - „Nicolat

Titulescu" (12); „Coroana din Carpați" (116); „Pax Mundi" (119); București - „George Washington”

(1); „Concordia" (2); „Delta Dunării" (3); „Nicolae Bălcescu" (4); „Steaua Dunării" (5); „Nomine Mircea Sion" (17); „Ieroboam" (18); „București" (19); „Meșterul Manole" (24); „România Unită”

(25); „I.C. Brătianu" (26); „Europa Unită" (27); „Carol Davila" (28); „Phoenix" (32); „Hiram" (42); „Constantin Brâncuși" (43); „Sfântul Ioan" (50); „Carpatia" (52); „Leș Sages d'Heliopolis" (53); „Dale Woodward" (55); „Millenium" (58); „Universul" (60); „Forum" (64); „Mihail Kogălniceanu”

(65); „Athenaeum" (66); „Phoenix a Europei Unite" (73); „Mozart" (76); „Columna" (78); „Gaudeamus" (81); „Isaac Newton" (82); „Sever Frențiu" (85); „Sphinx" (88); „I.G.Duca" (92); „Tta Maiorescu" (94); „Dreptate și Frăție" (95); „Steaua Polară" (99); „România Modernă" (102); „Demnitatea Românească" (103); „Poarta Stelelor" (106); „Egalitatea" (110); „Templul lui Solomon”

(112); „Steaua României" (113); „Lumina Masonică" (114); „Kogaion" (115); „Tăcerea" (112); „Perfecta Armonie" (123); „Toleranța" (124); „Mercurius" „Cavalerii Templului" (126); „C.A. Rosetti" (127); „Isik [Lumina]" (128); „Horus" (129); „Jacques de Molay" (130); „Zamolxis" (131); „Terra" (132); „Prometeu" (134); „Roza Vânturilor" (137); „Patria" (138); „Alexandru Ioan I" (139); „Fiii României" (140); „Cavalerii Aqvilei" (141); „Diamant" (146); „Lâna de Aur" (150); „Robert W. Woodward" (151); „Tracia" (153); „Cavalerii României" (155); „Constantin Bărbulescu" (157); „Valahia" (158); „Cavalerii Sfântului Andrei" (160); „Opera Magna" (161); „Anderson - 1723”

(164); „Luceafărul" (166); „Tatra" (170); „George Enescu" (173); „Agora" (175); Călugăreni (176); „Cavalerii Libertății" (178); București-Periș - „Humanitas" (86); „Hermes" (120); Călărași • „Danubius" (105); „Libertatea" (136); Caracal - „Romanați" (50); „Iancu Jianu" (135); Caransebeș- „Oriens" (96); Cluj-Napoca - „Simion Bărnuțiu" (6); „Octavian Goga" (149); „Victor Babeș" (172); Constanța - „Sfântul Andrei" (40); „Steaua Dobrogei" (61); „Cavalerii Dobrogei" (62); „Ovidius”

(63); „Farul Ospitalier" (79); „Steaua Sudului" (80); „Marea Neagră" (109); „Minerva" (133); Craiova - „Basarab" (83); „Aurora" (107); „Oltenia”

(108); Deva - „Sarmizegetusa" (111); Drobeta Turnu-Severin - „Paradox" (34); „Steaua lui Sever" (36); „Apolodor" (39); Focșani - „Vrancea”

(40); „Duiliu Zamfirescu" (104); Galați - „Pitagora" (23); Giurgiu - „Sfântul Gheorghe" (98); Iași- „Junimea" (10); „Alexandru Ioan Cuza" (20); „Petru Rareș" (51); „Dimitrie Cantemir" (118); „Acacia" (148); „Renașterea" (165); Mangalia - „Cavalerii de Mangalia" (152); Mediaș - „Ardealul”

(154); Oradea - „Țara Crișurilor" (162); Oravița - „Noroc bun!" (97); Orșova - „Cavalerii Danubieni" (41); Petroșani - „înfrățirea Neamului" (101); Piatra-Neamț - „Osiris" (168); Pitești- „Unirea"; „Frații Golești"; „Armonia" (174); Ploiești - „Fraternitatea" (11); „Acacia" (57); „Columna lui Traian" (147); Reșița - „Lumină și Adevăr" (35); Râmnicu Vâlcea - „General Magheru" (68); Satu Mare - „Sirius" (171); Sânicola - „Solidaritatea" (75); Sibiu - „Octavian Goga" (38); „Astra”

(163); Sinaia - „Axis Mundi" (59); Slatina - „Oltul" (91); „Dan Amedeu Lăzărescu" (156); Suceava - „Bucovina" (69); Târgoviște - „Ion Heliade Rădulescu" (70); Târgu Jiu - „Gor Jiu" (67); Târgu Mureș - „Renașterea" (54); Timișoara - „Pax" (21); „Tibiscum" (22); „Concordia" (33); „Eftimie Murgu" (45); „Echerul și Compasul" (74); „Banat" (84); Tulcea - „Steaua Deltei Dunării" (71); Vaslui - „Aprodul Purece" (143); „Podul înalt" (177); Zalău - „Steaua Europei Unite" (93).

MASONICĂ

ROMÂNIA MASONICĂ

215

si; .-ar.

42); Arad - Baia Mare - ăila - „Poarta fov - „Nicolae : Washington”

(5); „Nomine mânia Unită”

„Hiram" (42); iopolis" (53); ^ogălniceanu”

lumna" (78); a" (92); „Titu Iernă" (102); lui Solomon”

cerea" (112); (126); „C.A.

lolxis" (131); [oanl"(139);); „Robert W.

lescu" (157); rson - 1723”

igăreni (176); ; Călărași - Caransebeș - 3abeș"(172); !); „Ovidius”

ierva" (133); ll);Drobeta

- „Vrancea”

- " (98); Iași - emir" (118);

- „Ardealul”

- „Cavalerii 58); Pitești - '); „Columna ighera" (68); 38); „Astra”

- 16); Suceava (67); Târgu •3); „Eflimie unării" (71); î).

Capitolul 20

România masonică.

O istorie care poate să înceapă cu Zalmoxis și curge până în zilele noastre

Nu a fost niciodată ușor de trăit pe meleagurile noastre. Așezate la încrucișări de imperii, râvnite de puterile învecinate, aceste pământuri și oamenii lor au cunoscut groaza invaziilor și sclavia dictaturilor, în epoci de întuneric și de stagnare, luminile masoneriei au fost și ale speranței.

Dar până la instituționalizarea masoneriei, au prosperat în lumea românească tradițiile oculte, legendele, care nu sunt în contradicție cu istoria și duc adesea mai departe, și mai sus decât ea-cunoașterea. Cum altfel am înțelege nașterea poporului român și misterioasa religie și istorie a strămoșilor noștri geto-daci? El, legendarul Zalmoxis e la începutul zămislirii românești.

O tradiție francmasonică spune că însuși Dumnezeu a fost primul Mason, de aceea creatorul lumii și al luminii e numit „Marele Arhitect al Universului". Adam a fost primul inițiat, și unul dintre cele mai importante secrete în care l-a inițiat Dumnezeu a fost Geometria, arta supremă care l-a învățat să măsoare și să construiască. Rămânem în același plan metaforic, denumindu-l pe Zalmoxis primul Mason pe pământurile românești. Mason, zeu, semi-zeu, prezicător, prooroc, vraci, mare tămăduitor - sau toate laolaltă? Istoricul Vasile Pârvan îl considera pe Zalmoxis „Zeu ceresc", în

schimb istoricul Hadrian Daicoviciu credea că Zalmoxis a fost o „Divinitate terestră”. Fără îndoială, Zalmoxis a fost un reformator religios, legat de începuturile regalității geto-dacice. Cultul lui Zalmoxis a dus la divinizarea sa.

Vechii istorici greci, începând cu Herodot, au stabilit o legătură strânsă între marele filosof și matematician grec Pythagora și Zalmoxis. Scrie Herodot: „înainte de Zalmoxis, geto-dacii trăiau într-o cumplită sărăcie, fiind lipsiți de învățătură.

întrucât trăise o vreme în preajma lui Pythagora - omul cel mai înțelept al Helladei - Zalmoxis a adus poporului său moravuri mai înalte. La început, a cerut să i se contruiască, după schițele sale, un templu cu o sală de întrunire în mijlocul edificiului. Aici își primea, cu regularitate, oaspeții de vază, ini- țiindu-i în noile cunoștințe și taine de care dispuneau. La un moment dat, Zal-

1

216

ROMÂNIA MASONICA

moxis a simțit nevoia reculegerii în deplină singurătate. Și a dat poruncă săi se zidească - tot după planurile sale - un mic templu subteran. Aici a coborât singur, rămânând izolat, în adâncimea încăperilor subterane, vreme de trei ani de zile. Când a revenit la suprafață, în mijlocul poporului său, oamenii l- au aclamat ca pe un zeu".

Două idei religioase a căror origine este atribuită lui Zalmoxis sunt asemănă- toare învățăturii lui Pythagora: învățătura despre Nemurire și o formă de medicină bazată pe magie, care urmărea vindecarea corpului laolaltă cu sufletul. Găsim într- o scrisoare a lui Platon, marele filosof antic grec, o relatare entuziastă a medicinei zalmoxiene. Ilustrul filosof Socrate

dialoghează astfel despre zeul dac: „Zalmoxis dovedește, ca zeu al geto-dacilor, că tot așa cum nu se cuvine să încercăm a vindeca ochii fără a vindeca capul, nici să tămăduim capul fără să tratăm trupul, cu atât mai mult nu trebuie să încercăm a vindeca trupul fără a căuta să tămăduim sufletul”.

Cât despre ideea de nemurire, Mircea Eliade „pretinde că dacii, ca și alte câteva popoare indo-europene, formau o societate secretă masculină (Mannerbund), Tinerii războinici daci erau probabil antrenați să imite comportamentul unor lupi feroce. Acest lucru nu are nimic de-a face cu legendarul dispreț al geților față de moarte, fiind totuși întemeiat, ca și acela, pe promisiunea zalmoxiană a nemuririi.

Este foarte probabil că mesajele lui Zalmoxis se refereau la un paradis în care bra-vii războinici aveau să supraviețuiască după moarte într-o stare de perpetuă fericire”, (cf. Ioan Petru Culianu și Cicerone Poghirc în „Cult, magie, erezii”, Polirom, 2003). Și mai departe, din aceeași lucrare, despre preoții lui Zalmoxis: „Cultul lui Zalmoxis are legături puternice cu regalitatea. De fapt, Platon relatează ca Zalmoxis era regele geților (Charmides 156d), dar Strabon (Geografia 7.3-5) spune că Zalmoxis era preotul celui mai important zeu al geților, că acesta a fost asociat cu regalitatea și că a fost el însuși venerat mai târziu ca zeu; se presupune că trăia într-o peșteră de pe muntele sacru Kogaionon, unde nu îi puteau vizita decât regele și mesagerii săi. Preoția sacră a continuat până în epoca lui Strabon (secolul I a.C.). Peștera sacră trebuie să fi fost cel mai vechi loc în care a fost venerat zeul și au sălășluit preoții săi. În timpul lui Herodot (secolul al V-lea a.C.) trebuie să fi existat un sanctuar al lui Zalmoxis, pentru că Herodot (Istorie 4.95) relatează legenda conform căreia Zalmoxis a pus săi se construiască un sălaș subteran și s-a închis acolo timp de trei ani, după care a reapărut. Un sanctuar de acest fel, cu un vast complex subteran, a fost găsit la Sarmisegetuza Regia (Grădiștea Muncelului din România zilelor noastre).

Jordanes, istoricul goților, născut în Moesia în secolul al VI-lea, a amestecat tradițiile goților cu cele ale geților, pentru a le da celor dintâi prestigiul unei populații străvechi și superioare. El a compus o listă de preoți

ai lui Zalmoxis din epoca lui Burebista (c.80-44 a.C.) până în timpul regelui dac Decebal (mort în 106 p.C.). Seria se deschide cu binecunoscutul Deceneu (Decaenus, Dicineus), sfetnicul lui Burebista, care a contribuit poate decisiv la puterea celui din urmă și la originea regalității sale. Deceneu i-a învățat pe geți filosofic, fizică, etică, logică și astronomie. I-a inițiat mai ales în secretele astrologiei, ale revoluțiilor planetare, ale fazelor Lunii, ale măsurării Soarelui

ROMÂNIA MASONICA

217

și în cele ale revoluțiilor cosmice. Mărturia lui Jordanes a fost prea ușor respinsă în trecut. Căci este adevărat că Deceneu i-a învățat pe geți cosmologie, astrologie și astronomie, tot așa cum i-a inițiat în tainele unuia dintre cele mai curioase calendare antice, al cărui mister nu a fost încă explicat în mod convingător. Succesorii lui Deceneu au fost preoții Comosicus și Coryllus, ambii regi, ultimul în Dacia. Probabil acest Coryllus (numit uneori Cocrilus sau Scorilus) a fost predecesorul imediat al lui Decebal, ultimul rege al daco-geților, care a fost învins până la urmă de împăratul roman Traian, în 106 p.C."

Despre Zalmoxis a scris și geograful grec Strabon (sec. I a.C.), că ar fi introdus vegetarianismul printre geți, impunându-le o viață ascetică: „Un get, numit Zalmoxis, a fost servul reputatului Pitagora. L-a însoțit pe ilustrul filosof, în toate peregrinările sale prin lumea Egiptului misterios, de unde a dobândit prețioase și tainice informații despre fenomenele cerești, despre spiritul uman, despre geometrie, filosofic și medicină. Revenit în patrie - liber, inițiat și bogat - Zalmoxis a căpătat rapid respectul cârmuitorilor și al poporului, în cele din urmă, a izbutit să-l convingă chiar pe regele geto-

dacilor să și-l facă asociat la putere, ca pe un om superior, dotat cu harul de a revela voința zeilor. La început, regele i-a încredințat funcția de Mare Preot al zeilor, apoi I- a proclamat zeu pe însuși Zalmoxis".

Despre viața ascetică a dacilor știa și istoricul evreu Josephus Flavius (sec. I a.C.). comparând secta religioasă a asceților evrei esenieni, de la Marea Moartă, cu „dacii care sunt numiți pleistos". („Antichitățile iudaice").

Un alt istoric grec, Porphyrios (sec. III a.C.) povestește, în „Viața lui Pythagora" că Zalmoxis umbla acoperit cu o blană de urs, iar un savant lingvist a stabilit că Zalmoxis în vechea tracă ar fi însemnat „Domn al oamenilor", sau „Trimițătorul tunetului". Același Porphyrios relatează o legendă stranie despre Zalmoxis ca discipol al lui Pythagoras: în timpul revoltei cetățenilor din Crotona împotriva lui Pythagora, Zalmoxis a fost capturat de bandiți care l-au tatuat pe față.

De-atunci, Zalmoxis și-a ținut fața acoperită. Tatuajul la tracii sudici nobili este atestat încă de la Herodot. Tatuajul la traci era probabil un semn religios (la tracii nordici; la geți și daci se poate să fi fost asociat cu durerea provocată cândva lui Zalmoxis de cei care îl capturaseră (cnf. Culianu și Poghirc). Cei doi istorici români ai religiilor au sintetizat astfel mărturiile istorice despre Zalmoxis în articolul pentru „The Encyclopedia of Religion": „Herodot se referă la o poveste spusă de greci în coloniile pontice (pe țărmul vestic al Mării Negre), potrivit căreia Zalmoxis era un sclav get al grecului Pitagora, care a trăit în Samos.

După ce a fost eliberat, Zalmoxis a ajuns înstărit și s-a întors în țara lui natală, unde i-a învățat pe tracii nordici modul de viață grecesc, bazat pe ideile pitagoreice despre nemurire, vegetarianism ș.a.m.d. (Vezi Strabon, Geografia), în patria sa, Zalmoxis a pus să i se construiască un „andreion" (o cameră folosită exclusiv de bărbați), unde îi primea pe conducătorii geților și îi învăța că nici ei, nici urmașii lor nu vor muri. Această concepție a imortalității se referă cu toată probabilitatea la un paradis unde războinicii se vor bucura de o viață eternă și de o plăcere perpetuă după moarte, împărtășind această învățătură despre viața de apoi, Zalmoxis a pus să i se

ROMÂNIA MASONICĂ

construiască și o locuință subterană. Când aceasta a fost gata, s-a retras în ea pentru trei ani, timp în care tracii i-au jelist moartea, dar în cel de-al patrulea a reapărut, arătând că moartea nu este ireversibilă .

Cu ușoare variații, această legendă este repetată de câțiva scriitori greci și latini. Totuși, Herodot este de părere că Zalmoxis nu era un sclav al lui Pitagora, ci trăise de fapt cu mult înaintea lui. Strabon adaugă că Zalmoxis a învățat de la Pitagora și de la egipteni, pe care i-a vizitat. El spune că Zalmoxis a fost un profet care a devenit preot al principalului zeu al geților și un asociat al regelui; mai târziu, a fost divinizat. Sălășluia într-o peșteră, pe muntele sfânt Kogaionon, unde cu greu îl putea vizita altcineva decât regele și mesagerii săi. Regalitatea lui Zalmoxis și învățătura sa despre nemurire sunt confirmate de Platon (Charmides), care adaugă apoi că Zalmoxis a propovăduit o metodă de medicină psihosomatică bazată pe farmece, care s-a bucurat de o înaltă prețuire.

O altă piesă documentară fundamentală procurată de Herodot privește ritul principal al geților, care constă în uciderea unui mesager din patru în patru ani (sau la cinci ani, după calculele grecești). Unui bărbat, ales prin tragere la sorți dintre războinici, i se încredința un mesaj pe care să-l transmită zeului. Apoi era aruncat în vârfurile a trei sulițe. Dacă murea instantaneu, aceasta se interpreta ca un semn bun. Dacă nu murea, sacrificiul trebuia repetat, iar primul mesager era blestemat. Acest blestem sugerează că se cerea o anumită puritate.

Conform geografului roman Pomponius Mela (sec. 1 p.C.) războinicilor geți nu le era frică de moarte. Pomponius dă trei explicații diferite pentru disprețul lor față de viață, fiecare bazată pe câte o credință a unora dintre ei:

credința în metempsychosis (reîncarnare); credința că sufletul supraviețuiește după moarte într-un loc fericit; și credința că viața este mai

rea decât moartea, deși sufletul este muritor. Dintre aceste interpretări, numai a doua se referă la veritabila învățătură a lui Zalmoxis după Herodot.

Mențiunea lui Herodot referitoare la Zalmoxis/Gebeleizis îl prezintă pe acesta din urmă ca pe un zeu celest. Descrierea este susținută de relatarea că în timpul furtunilor cu trăsnete geții aruncă săgeți în cer, amenințându-și astfel zeul.

Deceneu (cunoscut și ca Dekaineous, Deceneu și Diceneus), un mare preot al lui Zamolxis din timpul domniei regelui get Burebista (c.80-44 a.C.), este menționat într-o relatare a lui Strabon, contemporanul său apropiat. Un loc comun grecesc spune că Egiptul era o țară în care se putea dobândi înțelepciunea, iar Strabon spune și că Deceneu a călătorit acolo și a învățat profeția. Legenda conform căreia el a ordonat să fie tăiate viile din regatul lui Burebista și o aluzie la vegetarianismul geților pot fi bazate pe fapte reale. Nu este imposibil nici ca Deceneu să fi fost familiarizat cu ideea reîncarnării (metempsychosis), care se potrivește cu tiparul pitagoreic al religiei geților. O trăsătură autentică de înaltă preoție getică era aceea că Deceneu sălășluia într-o peșteră pe muntele Kogaionon (Strabon)".

În ceea ce privește natura terestră sau celestă a lui Zamolxis, istoria interpretărilor este oarecum dezamăgitoare, deoarece nu s-a ajuns la un consens dacă cultul lui Zamolxis era o formă de monoteism sau de politeism, dacă Zamolxis era Zeu sau Om, poate un reformator religios. Ioan Petru Culianu spune

ROMÂNIA MASONICĂ

Mircea Eliade a pus capăt acestor discuții, arătând că trebuie să acordăm încredere mărturiilor privind cultul lui Zalmoxis:

„Conform lui Eliade, Zalmoxis era un zeu misteric, în al cărui cult se celebra „ocultarea” și „epifania” divinității, în încercarea sa de a descifra interpretarea grea- că a lui Zalmoxis în dimensiunea sa genuină, Eliade a stabilit legături importante între Zalmoxis și tradiții grecești arhaice referitoare la prezicători și vraci, ca Pita- gora însuși.

În cele mai vechi mărturii, Zalmoxis este pus întotdeauna în relație cu Pita- gora. Trăsături pitagoreice ale cultului său sunt specificate apoi în

epoca lui Stra- și Pomponius. Un corpus al acestor trăsături poate fi stabilit după cum ur- mează: Zalmoxis pune să i se construiască o locuință subpământeană, dispare pentru trei ani, iar apoi reapare (katabasis, ocultare și epifanie); face profeții; el, preoții și succesorii lui trăiesc într-o peșteră din munte, practică medicina psihoso- matică și fac calcule astronomice; există printre geți un grup de asceți care trăiesc în sărăcie și continență, abținându-se de la hrana animală. Esența învățăturii lui Zalmoxis este doctrina imortalității sufletului, care ar trebui de fapt să fie interpretată ca o promisiune făcută bravilor războinici că vor supraviețui în Paradis.

i târziu, unii dintre geți se poate să fi fost familiarizați cu ideea reîncarnării (metensomatosi). Toate acestea sună atât de pitagoreic, încât grecii au fost chiar dispuși să înțeleagă practica mai puțin atractivă a sacrificiului uman, fără prea mult comentariu etic.

Una dintre falsele probleme în legătură cu Zalmoxis, care s-a bucurat de atenție din partea savanților, este aceea dacă zeul - în caz că era un zeu - trebuie interpretat ca o divinitate htoniană (terestră - n.n.) sau ca una celestă. De , din perspectiva istoriei religiilor, aceasta nu este o contradicție logică, întrucât divinitățile cerului pot fi puternic legate de pământ și viceversa. Mai mult, chiar în greacă, reprezentând de obicei modelul în conformitate cu care este interpretat Zalmoxis, divinități celeste ca Zeus și Apollo erauenerate în peșteri, în vreme ce o divinitate tipic htoniană ca Persefona era asociată foarte de timpuriu cu imortalitatea celestă. Pitagora însuși, aparent asociat cu Apollo din Hyperboreea, este și personajul care coboară în Hades și care afișează trăsături importante ce stabilesc relația sa cu o zeiță htoniană, sau „Marea Mamă”. Structura pitagoreică a lui Zalmoxis îl asociază atât cu pământul, cât și cu cerul (...).

în concluzie, se arată că:

„Zeu sau om, posibil și reformator religios al geților, Zalmoxis se potrivește aproape perfect cu tiparul pitagoreic al unui vizionar și vraci grec ca Epimenide, care a fost și el venerat ca zeu. Mitul său e de-abia cunoscut, dar se poate să fi conținut un episod de captivitate și, posibil, suferință.

Tatuarea rituală la geți era legată de acest episod și se poate să fi fost aplicată sclavilor și femeilor, ca isășire a unui păcat mitic. Probabil că Zalmoxis propovăduia nemurirea pentru războinicii destoinici. Era venerat într-o peșteră, care se poate să fi jucat un rol important în inițierea preoților și războinicilor. Un mare-preot, reprezentantul său în peșteră, era considerat irofet și dobândise o influență atât de mare în treburile politice, încât statul lui Burebista putea fi numit cu adevărat o teocratic. Un sanctuar, posibil vechiul sanctuar cu încăpere subterană de la Sarmisegetuza Regia (...) era prevăzut cu o cameră subterană, un substitut pentru peșteră. Aceasta indică faptul că legenda ocultării lui Zalmoxis, la care se referea Herodot, era legată de existența unui vechi sanctuar de acest fel".

220

ROMÂNIA MASONICA

I

Templul Calendarului de la Sarmisegetuza Regia nu și-a dezvăluit încă toate tainele. Istoricul antic Jordanes, pe care Culianu îl citează, scria că: „războinicii geți foloseau timpul scurt dintre bătălii pentru a studia proprietățile plantelor și secretele cerului înstelat. O uluitoare confirmare a acestui tablou s-a ivit când a fost descifrată semnificația Templului Calendarului descoperit printre ruinele monumentale ale Sarmisegetusei Regia, fortăreață impresionantă din Munții Carpați, care a fost centrul preoțimii daco-getice înaintea cuceririi romane. (...) templul Calendarului este compus din două sanctuare circulare făcute din coloane și lespezi de piatră și andezit și din stâlpi de lemn placați cu teracotă, dispuși în tipare

regulate. Formele și materialele corespund diferitelor unități ale calendarului dacic".

Un Templu, o cameră în mijlocul Templului, coloane, ritualuri secrete, inițierea preoților, cultul nemuririi sufletului. Maeștri francmasoneriei române de ce să caute izvoare de gândire și teme de meditație în tainica viață religioasă din Geto- Dacia și în istoria misterioasă a lui Zalmoxis.

A ta t a rămas din
ceea ce a fost odinioară Templul
dacilor de la
Sarmisegetuza,
din Munții Carpați

ROMÂNIA MASONICĂ

221

•1:

Capitolul 21

1700-1734: primele lumini masonice pe pământuri românești.

Vulturul bicefal bizantin, crucea și dictonul,, „Dumnezeu și dreptul meu"

4 8 februarie 1431. Vom înainta aici, în premieră, ipoteza unui domnitor român mason: Vlad Dracul, ceea ce ar duce înapoi cu trei secole începuturile masoneriei române. Vlad Dracul, născut pe la 1400, era fiul natural, recunoscut, al Domnitorului Mircea cel Bătrân. Copilăria și adolescența și le-a petrecut în castele transilvănene și în palatele lui Sigismund de Luxemburg, Rege al Ungariei și împărat al Sfântului Imperiu Roman-German.

Un document datat din 8 februarie 1431 atestă că Vlad Dracul a fost primit în „Ordinul Dragonului". Ceremonia a avut loc într-un palat din Niirnberg.

„Ordinul Dragonului" era o societate secretă, de tip masonic, din care făceau parte împărați, regi, prinți și nobili europeni, îmbrăcat în două

mantii, una roșie și cealaltă verde, Vlad Dracul purta un colan în jurul gâtului, de care atârna un medalion de aur gravat cu un dragon, în formă de șarpe încolăcit. Deasupra se afla o cruce cu inscripția : „O, cât de milostiv este Dumnezeu". Cu prilejul ceremoniei, la care a asistat și o delegație de boieri români, Vlad Dracul a fost încoronat Domn al Țării Românești. Ceea ce se va întâmpla de facto cinci ani mai târziu, în decembrie 1436. Vlad Dracul și fiul său cel mare, Mircea, au fost asasinați în 1447, ceilalți doi fii, Vlad Țepeș și Radu cel Frumos au reușit să scape cu viață din atentat, urcând, mai târziu, pe tronul țării (vezi: Gh. Zbucnea și Cezar Dobre - Diaspora românească, Lucman, 2003).

Și-acum, să facem un salt peste trei secole, până la începutul secolului XVIII, în anii zidirii Templului Masonic românesc modern. Simbolul masoneriei române cuprinde trei elemente distincte: Vulturul bicefal bizantin, Coroana cu simbolul creștinătății - crucea și dictonul „Dumnezeu și dreptul meu", într-o valoroasă lucrare, Horia Nestorescu-Bălcești rezumă, cronologic, istoria francmasoneriei românești moderne (lucrarea poartă titlul „Ordinul Masonic Român"; ea prezidează și cronologia noastră, sursa fiind notată OMR):

222

ROMÂNIA MASONICA I

^ 1700-1734. începuturile francmasoneriei românești au fost descoperite, documentar, în perioada anilor de domnie ai prințului martir Constantin Brâncoveanu (1688-1714) și ai domnitorului Constantin Mavrocordat. La curtea domnitorului Constantin Brâncoveanu, martirizat de turci, a trăit un tânăr învățat italian: Anton Măria del Chiaro, secretar domnesc. Nu se cunosc activități masonice întreprinse de del Chiaro în anii de domnie ai lui Brâncoveanu; presupunem că ele au existat, dar abia după revenirea sa în țară, în slujba domnitorului Constantin Mavrocordat. Del

Chiaro inițiază Frății și înființează în 1734, la Galați, Loja Francmasonică „Loggia di Galazzi”.

În cărțile lor de memorii, ducele Charles-Philippe de Luynes datează anul 1737 ca început al masoneriei românești, iar Jean Baptiste Marie Ragon situează acest început trei ani mai târziu, în 1740.

^ 1744. Domnitorul Constantin Mavrocordat, care primise Lumini Măsonice de la Anton Măria del Chiaro înființează Loja Moldova la Iași. Patru înalți slujitori domnești devin Venerabili ai Lojii din Iași: marele căpitan Vasile Balș (1740), marele vornic lordache Dulgheru (1741), caimacanul lordache Cantacuzino (1742) și caimacanul Sandu Sturza (1743). În 1742, ia ființă la Iași un nou Templu Masonic: Loja Augustina.

Remarcăm interesul stârnit de ideile noi ale Francmasoneriei, nu numai în rândul elitei laice românești, ci și în înalta pătură bisericească: întâiul Venerabil al Lojii Moldova este însuși Prea Sfințitul Leon Gheuca, episcop de Huși. Începutul o dată făcut, istoria își urma cursul, se înmulțesc Lojile și tot mai mulți făuritori de istorie românească devin Frați întru masonerie.

4 1740. Atestări de masoni în orașele ardelenesti, mai ales în rândurile nobililor (baronii Ladislau și Ioan Kemeny, contele Gabriel Bethlen, cancelarul Transilvaniei, baronul Samuel Bruckenthal, Alex. Bâroczy, baronul Iosif Nalâczy etc. În 1753 se constituie Loji în Brașov, Sibiu și în garnizoanele militare din Sf. Gheorghe și Miercurea Ciuc. La Sibiu începe să funcționeze o Lojă puternică și foarte activă: „St. Andreas zu den drei Seebälten” cu Frați maghiari, sași și români.

^ 1767. La Sibiu activează Loja Sfântului Andrei, în componența acestei loji întâlnim două nume ilustre : Ioan Piuaru Molnar și prințul Alexandru Moruzi, viitor domnitor al Moldovei și al Țării Românești.

+ 1756. Loja înființată de francezul Louis Davin în 1750, la Iași, se întărește. Venerabilul Lojii devine postelnicul Lascarache Gemet. Printre frați: marele sulger Leința și marele vistiernic Stavarache.

^ 1774. Sosește în Țara Românească Jean Louis Carra, secretar al voievodului Grigore Ghica. (Multă vreme, Carra a fost considerat fondatorul francmasoneriei române), în 1774 va tipări, la Paris, „Histoire de la Moldavie et de la Valachie”. La Paris, activează în Loja „Les Amis reunis”,

alături de La Fayette, Mira- beau, Talleyrand. La 31 octombrie 1793 este executat prin ghilotinare.

* 1777. Jacques Le Doulx, baron de Sainte Croix, Venerabilul Lojii din Iași, este expulzat din Moldova. Loja intră în „adormire”.

ROMÂNIA MASONICĂ

223

1782. Ia ființă prima Lojă din Cluj, sub conducerea baronului Francisc Fritsky Fekete. De remarcat prezența printre membri a baronilor Farkas Banffy și Anton Domokos și a cenților Adam Teleki, Ioan Esterhazy, G. Bethlen, Ladislau Ideki, a matematicianului Paul Sipos etc.

1783. La 23 februarie 1783, Horia (unul dintre conducătorii Răscoalei lui Horia, Cloșca și Crișan) susține la Loja „Adevărata înțelegere” din Viena, un faurs în limba română, care abundă în înțelesuri masonice. Nu se cunosc imănunte despre excluderea lui Horia din Francmasonerie, dar istoricul Nicolae orga dă de înțeles în comunicarea „Francmasoni și conspiratori în Moldova ecolului XVIII” că sfârșitul tragic al acestui boier s-ar lega de uneltiri ticăloase.

* 1783. Apare „Taina francmasonilor”, cartea Abatelui Prau, tipărită în la Amsterdam. Traducătorul, Arhimandritul Gherasim de la Mitropolia Moldovei scrie în Prefață: „deși poate a-mi pricinui multă defăimare am tradus cartea anume ca toți ce pot citi să cunoască greșita socoteală ce au de această agmă” (OMR).

1787. Arhimandritul Gherasim de la Mitropolia Moldovei traduce „Taina Francmasonilor” de Abatele peran.

1789. Masonii din Sibiu susțin pe masonul Ioan Piuariu Molnar care încearcă să tipărească o gazetă.

4 1791. „Supplex Libellus Valachorum”, document important politico- na- , la elaborarea căruia contribuiseră și masonii din Transilvania.

1794. Domnitorul Mihail Șuțu este Venerabilul Lojii din Iași. ~u

1795. Francmasoneria este interzisă, prin ordin imperial, pe întreg teritoriul Imperiului (deci și în Transilvania).

1796. Domnitorul Alexandru Moruzi este Venerabilul Lojii din Iași. (Ulterior, când a domnit în Țara Românească între anii 1802-1806, a devenit Venerabilul Lojii din București).

4 1800-1820. Numeroși boieri de viță veche primesc Lumina masonică: marele vornic lordache Roset-Roznoveanu, beizadeaua Dimitrie Moruzi, Ioan Tăutu, Gheorghe Cuza, Petrache și Ioniță Sturdza, Gheorghe Brăescu, Gheorghe Bibescu (viitor domn al Țării Românești) etc.

4 1821. Revoluția lui Tudor Vladimirescu (despre care se spune că a fost mason), în dorința de a distruge regimul fanariot, Tudor Vladimirescu intră în legătură cu „Eteria”, o societate secretă a grecilor, condusă de prințul Alexandru Ipsilanti. Unii istorici scriu că o Lojă grecească din interiorul „Eteriei” a decis uciderea lui Tudor Vladimirescu. În același an, ia ființă la Chișinău Loja „Ovidiu”, în rândurile căreia se află și poetul rus A.S. Pușkin, exilat în acea vreme în Basarabia (OMR).

4 1826. Masonul Ghiță Cuțiu, unul din conducătorii răscoalei țărănești oltenice, este spânzurat la 26 august 1826.

4 1827. Se înființează „Societatea literară” (din inițiativa lui Dinicu Golescu și cu concursul lui Ion Heliade Rădulescu).

224

ROMÂNIA MASONICĂ

* 1828-1830. Continuă accesul marilor boieri și scriitori români la masonerie (banul Grigore Brâncoveanu, vornicul Gheorghe Filipescu, hatmanul Alexandru Villara, vornicul Costache Conachi, Costache Pașcanu, Alexandru Hrisoverghi, Ioan Slătineanu, Gheorghe Asachi, vornicul Teodor Balș, căminarul Andrei Pavli, vornicul lordache Rășcanu, vornicul Gheorghe Roisan, episcopul Romanului Meletie, postelnicul Grigore Balș, Grigore

Cantacuzino. Stolnicul Constantin Schelet, Cezar Boliac, Grigore Alexandrescu, Ion Heliade Rădulescu, dr. Alcibiade Tavernier, Teodor Diamant, Constantin Moroiu, Eufrosin Poteca, Simeon Marco

viei etc. (OMR).

* 1833. Ion Câmpineanu, Costache Aristia, Ion Heliade Rădulescu, fondează la București „Societatea filarmonică”.

4 1838. Loja din București îl trimite pe colonelul Ion Câmpineanu la Paris pentru a prezenta „Declarația de principii a partidei naționale - Actul de unire și

independență”.

4 1843. Constituirea lojei „Dreptate-Frăție” (București) cunoscută în istoriografia românească drept societatea secretă „Frăția”. Fondatorii ei sunt: Ion Ghica, Nicolae Bălcescu, Christian Teii și un al patrulea care n-a fost numit nicio dată. După unii istorici ar putea fi A.G. Golescu-Negru. Mai sigur, dacă constituirea lojii s-a făcut după practicile cunoscute și uzitate și mai târziu, adică cu participarea reprezentantului Puterii masonice din obediența căreia făcea parte ateliatul atunci, desigur, acesta este cel de-al patrulea membru fondator și este de înțeles de ce numele lui a fost trecut sub tăcere. Ceilalți membri cunoscuți: Costache Bălcescu, Dimitrie Bolintineanu, Cezar Bolliac, cpt. Al. Christofi, It. Ioan Deivos, Costăchiță N. Filipescu, Gheorghe Florescu, Aaron Florian, Gheorghe Ipătescu, Nicolae Ipătescu, C.D. Rosenthal, C.A.Rosetti, Marin Serghiescu-Naționalul, Scarlat Vârnav, Ioan Voinescu II. Ulterior, au aderat „mulți civili și militari” (OMR).

^ 1844-6. Inițierea masonică a lui C.A.Rosetti, Dumitru Brătianu, Ion C, Brătianu și Constantin Daniel Rosenthal în cadrul Lojii „Rose du parfait silence”

din Paris.

^ 1848. Membrii Comitetului Revoluționar de la București, aleg pentru pregătirea, declanșarea și conducerea revoluției, o Comisie Executivă formată din Nicolae Bălcescu, Ion Ghica și A.G.Golescu-Negru. După plecarea în misiune diplomatică la Constantinopol, Ion Ghica este înlocuit cu C.A.Rosetti. Toți făceau parte din francmasonerie. După înfrângerea

revoluției, aproape toți masonii români se auto-exilează și vor activa în lojile din țările unde s-au refugiat (cnf. OMR).

4 1859-1866. La pregătirea și înfăptuirea Unirii Principatelor, participă masonii români și francezi. Domnitorul ales, Alexandru Ioan Cuza, este și el mason. El s-a străduit, în cei șapte ani de domnie (1859-1866), să construiască noul stat România după principii masonice. Un istoric mason, Daniel Ligou, scrie:

sub conducerea lui Alexandru Ioan Cuza, în România, a fost creat un Parlament, a fost stabilit dreptul de vot pentru fiecare categorie socială. Cuza a decretat instruc- ția publică obligatorie și a creat prima armată română regulată. Boierii români,

ROMÂNIA MASONICĂ

225

11,

expropriați, erau lezați în interesele lor materiale și nemulțumiți că ideea sacrosantă de proprietate fusese violată. Cum un număr dintre ei erau franc-masoni, au avut loc agitații cu ocazia reuniunilor Lojii „Steaua Dunării” din București. Masonii, nemulțumiți de guvernarea lui Cuza, au organizat un complot cu scopul de a-l detrona. Aflând de complot, Cuza interzice funcționarea lojii, începând din 1856, firă a putea lua nici o măsură contra membrilor complotului. A.I.Cuza și-a obligat propria lojă să-și înceteze activitatea, sub pretextul că nu fusese oficializată fondarea sa la București. Pentru a evita luptele intestinale, conspiratorii, de comun acord, au decis să ofere coroana română unui prinț străin, și el mason, Carol I de Hohenzollern. Paradoxal, cei trei ofițeri care îi prezintă domnitorului Alexandru Ioan Cuza actul abdicării erau cu toții masoni (OMR).

4 1860. La Paris, din loja „Sincere Amitie” (Prietenie sinceră), cu templul în 374 rue Faubourg Saint-Denis, făceau parte pe lângă ambasadorul Prusiei sau ducele Ernest al II-lea de Saxa Coburg-Gotha, istoricul francez Henri-Auguste Mathieu sau profesorul Henig de la Școala militară din Berlin și câțiva români:

Jean Ventura, Jean Diamandi, ambii studenți la drept, George Sakellarie, doctor în medicină, Vasile Agapi, student medicinist, Anton Naum, student la drept. Din aceeași lojă au mai făcut parte și trei viitoare personalități politice: Petru Mavrogheni, Anastase Panu, membru și Dimitrie Sturdza, viitor șef de partid. Din 862 li se alătură Dimitrie Balș și prințul George Șuțu ambii mari proprietari din Moldova (OMR).

* 1863 ianuarie. La mai puțin de trei ani după întemeierea în 1860 a Alianței Israelite Universale” (Paris), la București se creează „Societatea de uitară israelită”, prezidată de dr. Iuliu Barasch (care în 1864 devine venerabilul ojii „Steaua Dunării” din București). Acțiunea s-a bucurat de sprijinul secretarului omnitorului Alexandru Ioan I, Baligot de Beyne, aflat în timpul șederii sale la Constantinopol în relații cu bancherul evreu Camando, venerabilul lojii din acest ras și viitor demnitar al Alianței Israelite Universale de la Paris (OMR).

4 1863. Are loc constituirea la București a Lojii „înțelepții din Heliopolis”, ritul Memphis, autorizată de Marele Orient al Franței. Fondator: Auguste Carence (care devine și primul ei venerabil), secondat de Matei Millo și Jean Oseph Coulouvrin, ca supraveghetori, dr. Severin, orator, și F.A. Gattineau, actor, austru de ceremonii. Zece ani mai târziu, Auguste Carence va fi exclus din rancmasonerie (OMR).

4 1880. Constituirea mării Loji Naționale din România face posibil ca lojile mânești să nu se mai subordoneze unei puteri masonice străine. Epocă dominată de căpitanul Constantin Moroiu, mare maestru al Marii Loji Naționale Române.

4 1881. Continuă disputa dintre Marele Maestru Constantin M. Moroiu, ca

reprezentant al Marii Loji Naționale din România, și unii francmasoni, cu sau fără

funcții, din lojile moldovene care nu recunosc obediența Marii Loji Naționale din

România și continuă să se subordoneze Marelui Orient de Roma (Italia), în context,

,cum rezultă din aceeași scrisoare a lui R.E. Scrob către Grimaux publicată de „Le

226

ROMÂNIA MASONICA

Monde maconnique" (Paris), cauza o constituie faptul că „Marea Lojă Națională și atelierele sale refuză indirect de a admite israeliți". E ales Mare Maestru Anton Costiescu. "-3

+ 1 ian. 1883. Are loc organizarea, pe plan național, a Ordinului Masonic Român. Astfel:

- Marea Lojă Națională din România (constituită la 8/20 septembrie 1880) activând în baza Constituției din 5/17 noiembrie 1880, formează Puterea Masonică pentru administrarea gradelor 1-3; Ea avea în obediență lojile: Steaua Dunării (în adormire), Hiram, Cuza Vodă, Progresul, Aurora, Armonia, Traian, Farul, Steaua Sudului, Concordia, Carpatina (în adormire), Unire și Fraternitate (în adormire), Concordia-Română (în neregulă).

în afara obedienței Puterii Masonice Suverane Naționale (Marea Lojă Națio- nală) - activau lojile simbolice (gr. 1-3):

- Sub obediență franceză (Marele Orient de Franța), lojile: înțelepții din Heliopolis (București), Farul ospitalier (Brăila), Discipolii lui Pitagora (Galați), Unirea (Pitești), Sages d'Heliopolis (București), Steaua lui Sever (Tr. Severin), Progresul Dobrogei (Tulcea), capitolul Discipolii lui Pitagora (Galați).

- Sub obediență italiană (Marele Orient de Roma) lojile: Costache Negri (Bacău), Steaua Bârladului (Bârlad), Coroana României (Bârlad), Lumina (Buzău), Unirea (Focșani), Bistrița (Piatra Neamț- desființată în octombrie

1882), Ștefan cel Mare (Roman), Pionul (Piatra Neamț) și capitolul Costache Negri (Bacău).

- Sub obediență portugheză (Marele Orient Lusitanian Unit) lojile: Steaua Dunării (București), România (Iași), Farul Giurgiului (Giurgiu), Hiram (Tr.

- Severin). E ales Mare Masetru Constantin Vasile Livianu.

+ aprilie 1886. Constituirea Lojii Steaua României (Etoile de la Roumanie) la Iași de către principele Gheorghe M. Șuțu, sub obediența Marelui Orient al Franței, în buna tradiție masonică, Steaua României avea „drept față,, Societatea literară „Junimea", fondată în iarna anului 1863 - primăvara lui '64. Presa va fi asigurată de „Constituțiunea" (1886), apoi de „Gazeta de Iași" (1867) și, în fine, prin „Gazeta națională,, (1871) - tribune politice ale membrilor lojii. „Convorbirile literare" (1867) făceau același oficiu în domeniul literaturii, istoriei și criticii literare.

în cadrul demersurilor pentru alegerea unui principe străin, apartenența acestuia la francmasonerie era de natură să găsească un sprijin internațional din partea „fraților" și a Alianței Israelite Universale, cu atât mai mult cu cât emanarea evreilor din România rămăsese încă o chestiune deschisă. Din acest punct de vedere, alegerea lui Filip de Saxa-Coburg, conte de Flandra, răspundea perfect acestor cerințe, știut fiind că membrii familiei de Saxa-Coburg erau vechi masoni.

Opusul lor îl reprezenta Carol de Hohenzollern-Sigmaringen (OMR).

+ iulie 1886. La București, Adolphe Isaac Cremieux, avocat, fost ministru în Guvernul Provizoriu de la 1848 în Franța, președinte al Alianței Israelite Univer- sale din Paris, și mare comandor al francmasoneriei de rit scoțian este primit de

ROMÂNIA MASONICĂ

președintele Camerei, Manolache Costache Epureanu (din 1859 membru al unei lojibucureștene) în fruntea unei delegații de 50 de deputați conservatori.

+ Toamna 1886. Iorgu Șuțu, vechi mason inițiat la Paris. Venerabil din martie 1866 al lojii Steaua României (Iași), aflată sub obediența Marelui Orient al Ianței, propune principelui Carol să devină francmason și șef al Francmasoneriei române, sub obediența Marelui Orient al Franței, u;*;; s:«.In, ,

Principele Carol de Hohenzollern-Sigmaringen, catolic practicant, nu era și va deveni francmason, cu toate că în anturajul său erau mulți membri ai lojilor masonice. Carol nu numai că a refuzat propunerea, dar îl informează pe primul ministru, Ion C. Brătianu (el însuși vechi mason). Reacția acestuia a fost promptă.

ii merge până acolo încât închide loja din Brăila, formată în cea mai mare parte în negustori greci și evrei (OMR).

4 ianuarie 1883. Se constituie prin activitatea consulului Statelor Unite ale Americii la București, Benjamin Peixotto, loja pur evreiască „înfrățirea Sionului”, parținând Ordinului „B'nai B'rith” („Fiii Alianței”). Primul Sanhedrin cuprindea ie: B.F. Peixotto (președinte), Avram Cohen Bucureșteanu, dr. Leopold Stein, dr.

ilumenfeld, S. Schonfeld, Mayer Marcus, N.C. Popovici, Israel Auerbach și secrete- ilar general (șofer) dr. Adolphe Stern.

* 22 martie 1883. în baza patentei date de John Yarker, Supremul Mare Maestru al Supremei Mari Loji și Templu al Marii Britanii și Irlandei, se constituie Suprema Mare Lojă și Templu al Ritului Swedenborgian din România, în fruntea Lojii: C.M.Moroiu (gradul 7, ultim).

* 31 august 1904. Marele Maestru D.F.Cocq, în toastul rostit la banchetul Congresului Universal Masonic de la Bruxelles: „Beau pentru Masoneria și popo- nl român - acești frați aruncați ca un pion al civilizației latine, în mijlocul popoa- relor semibarbare din Orient).

4 1906. Apare la București lucrarea „Francmasoneria” în care se pot citi condițiile de „admisibilitate în ordinul masonic”: 1. Vârsta de cel puțin 21 de ani împliniți, afară de fiii de Franc-masoni, care, prezentați de tatăl sau

tutorul lor, pot t admiși la vârsta de 18 ani; 2. Candidatul să aibă bune moravuri, o conduită morală ireproșabilă; 3. Să aibă mijloace suficiente de existență și bine cunoscute; (Să posede instrucțiune suficientă, pentru a putea înțelege și realiza scopurile Ordinului; 5. Să fie un om de caracter solid, care să ofere o garanție de discrețiune, szervă, constanță și generozitate; 6. Să fie propus de un membru activ al Lojei.

î. Admisiunea sa să fi fost aprobată prin votul Lojei, conform regulamentelor. 8.

Sa fi achitat taxele de recepțiune. (OMR)

+ 1911. Retragera lui Constantin M. Moroiu, la 77 de ani „obosit de muncă ii bătrânețe” - fondator al Marii Loji Naționale din România (1880), de fapt, al lancmasoneriei românești moderne. El rămâne Suveran Pontif. Conducerea activă B fi împărțită între prințul Gheorghe Bibescu, ca Mare Maestru, și It. col. I.T. Ulic, «Mare Hierofant pentru riturile Misraim-Memphis, „depozitar al Sacrei Tradiții”.

f)MR)

ROMĂISIAMASOTC! RQMÂN]

228

comand* ceea ce rerea mi ticipare?

4

persona lentin Constai

4

dapeste

4

Transil Româr Sadovi

4> 1913-1914 G Bogdan Duică (1866-1934) - un istoric literar și dr.l Paulescu (1869-1931), descoperitorul insulinei, ambii profesori universitar, p» fa^CN cel de-al doilea la București, au abordat în scrierile lor problema ev» și au atacat virulent francmasoneria, identificând-o cu sionismul^

4> 1919. Acțiuni ale masonilor români pe plan inter- național pentru recunoașterea, la Conferința de Pace de la Paris a României Mari în granițele

ei firești. Intrarea în francmasonerie a primului-ministru Al. Vaida Voevod (în 1930 avea gradul 33).

AL Vaida Voeni

* 1919. Jean Pangal fondează, cu delegația Mani Loji din Ucraina (Mare maestru Serge Markotoune), Supremul Consiliu de 33 al României Mari, organizație recunoscută în decembrie 1922 de către Marele Orient al Franței.

«• 1922. Mihail Noradunghian, împreună cu Ion Arapu, Ion Peretz, Theodorichi, D. Cantea ș.a. înființează și instalează Supra Consiliu în România.

4» 1923-1928. Mare Maestru Zamfir C. Arbore.

+ 12 noiembrie 1925. Fondarea Marelui Orient al României Cuprindea!

,_ v TT ' TN; _ A »!*»*+ T> /-**v»ar»a ^TPțnifl III

loji: Acacia (Bârlad), Dreptatea (Brașov), Unirea, nării, Redeșteptarea, Solidaritatea, Infrățir

curești), Fraternite (Cernăuți), Discipolii -»-"/ . • ;/,./., otprM m

Marea Loja în Napoiu* um ^— avea 8 loji simbolice cu 300 de membri. România Unită și Drepturile omului (la București), ^ «^ț^gS înfrățirea neamului (Cluj), Libertatea (Chișinău), Fraternitatea O*eO, Epta» (Tim șoara) și Lumina (Tr. Severin). Conducerea: Jean Pangal - Mare maestru p of. Jean Arapu și prof. Jean Peretz - mari maeștri adjuncți Zamfir C. Arte mare orator, Alexandru Vaida-Voievod - mare orator adjunct, mg. Vasile Roată mare secretar, și armatorul A. Theodoridi - trezorer. (OMR)

4> 1926. Violentă polemică deschisă de Venerabilul mg. Victor Sterea (L'Unirea" din București), împotriva lui Jean Pangal și a Marii Loji N-tintule* România, îi răspund lui Sterea, autorul broșurii „Verites a connaitre care trebuie cunoscute"), Jean Pangal, prințul G.V. Bibescu I.T. Ulic .

ghian. Pangal îl provoacă pe Sterea la duel, dar acesta refuză să se bată, ^pe motm Tardivității provocării, într-o scrisoare deschisă adresată ziarului Cuvântai, M. Noradunghian scrie că sprijinul dat de el lui Pangal și Supremului Consiliu de 33 al României avea „un caracter eminent național și patriotic în scopul de a lăta de pretenția absurdă, ilegală și anti-națională a celor care vroiau precum _se^ar ta acea broșură („Verites a

connaître») să pună o obediență masonică națională sub tutela unei loji depinzând de o obediență străină. Să pună mtr-un cuvânt Masonn Națională Română sub tutela străinătății". (OMR)

scot spir împ

a- dr Gh Gheorghian - Mare maestru, mg. Victor Sterea - mai - mare secretar adjunct, Martin Rogan - mare treze»

1 MASONICA

și dr. Nicolae srsitari, primul ema evreiască

'aida Voevod iază Supremul

229

ROMÂNIA MASONICĂ

4 1927. Din ordinul principelui Nicolae, membru al Regenței (1926-1930), comandorul Păiș intră în francmasonerie pentru ca Regența „să fie informată de ceea ce se petrece în lojă”. Comandorul Păiș va demisiona în 1931, probabil la cererea ministrului Armatei, generalul Cihovski, care ordonase o anchetă privind participarea ofițerilor superiori la francmasonerie.

4 1928. Jean Pangal - Mare Maestru în anii 1928-1929. Aderă la masonerie personalități ale vieții publice și culturale: Mihail Sadoveanu, prințul George Valentin Bibescu (viitorul Mare Maestru între anii 1929-1937), politicianul Constantin Argetoianu, prof. universitar Erast Peretz etc.

4 1930. Marea Lojă Simbolică din Transilvania, altă dată sub obediența Budestei, se unește cu Marea Lojă Națională de la București.

* 1934. Marea Lojă Națională de la București și Marea Lojă Simbolică din Transilvania se unesc cu Marele Orient al României, formând „Francmasoneria Română Unită”, sub președinția uriașei personalități care a fost scriitorul Mihail Sadoveanu.

Cuprindea 14 ia, Steaua Du- d (toate la Bu- ibertatea (Plo- Sterea - mare nare trezorier,

)0 de membri:

îrilor (Brăila), fii), Egalitatea Vlare maestru, ir C. Arbure - Vasile Roată - ir Sterea (Loja Națională din "" („Adevăruri c, N.Noradun- ttă, pe motivul Cuvântul", M.

msiliu de 33 al pul de a libera :um se arată în națională sub iânt Masoneria

Gravură reprezentând actul final al inițierii Ucenicului. Ceremonia se termină prin scoaterea eșarfei de pe ochi și intrarea inițiatului în Lumină, semnificând Iluminarea spirituală, una din scopurile inițierii. Săbiile fraților simbolizează mijlocul de apărare împotriva viciului și a crimei. Inițiatul se angajează să se supună regulilor Ordinului

230

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 22

""<"v.T*r- .;• '•",

:...',• Mihail Sadoveanu - Mare Maestru.

Sfântul Sinod votează textul violent anti-masonic al Mitropolitului Ardealului Andrei

Inițierea masonică a lui Mihail Sadoveanu a reprezentat un moment impor- tant în viața masonică românească. Prestigiul acestui mare scriitor în societatea ro- mânească interbelică era uriașă, personalitatea și romanele sale cunoscute inter- național. Un umanist integru, un scriitor de mare talent devenea mason într-un mo- ment critic al istoriei europene și al poporului român: ascensiunea nazismului și a extremismului de dreapta, în 1932, Mihail Sadoveanu devenea Mare Maestru al Marii Loji Naționale din

România. Forțele masonice erau astfel distribuite: Marea Lojă Națională din România (Fondată: 1880; Templu: str. Câmpineanu nr. 45), 40 de loji și 4 triunghiuri: Concordia (Arad), Farul ospitalier (Brăila), Zu den drei Saulen și Aurora (Brașov), Steaua Dunării (Ilfov), Steaua Polară, Die Arbeit, România Unită, Solidaritatea, Patria, Iubirea de Patrie, Meșterul Manole, Coroana României, Garda masonică, Cavalerii steagului, Dragoș Vodă, Isis, Pitagora, Eleusis, Fraternite (toate din București), Costache Negruzzi și B.P. Hașdeu (Chișinău), Unio, înfrățirea Neamului și Labor (Cluj), Ovidiu (Constanța), Mihai Viteazul și Oltenia (Craiova), Dimitrie Cantemir, Vasile Alexandri, Dr. Mârzescu, Moldova (Iași), Bihor (Oradea), Mihail Kogălniceanu (Roman), St. Andreas (Sibiu), Bethlen Gabor și Renașterea (Tg. Mureș), Pax (Timișoara), Aprodul Purece (Vaslui).

Conducerea: Mihail Sadoveanu - Mare Maestru, Ludvig Servatius, Erast Peretz - Mare trezorier.

Marele Orient al României: (Fondat în 1925. Templu: str. Știrbei Vodă, nr.

23) 18 loji cu 2.200 de membri. Cuprindea: Acacia (Bârlad), Dreptatea (Brașov), Die Arbeit, Redeșteptarea, Română, Solidaritatea, Steaua Dunării, înfrățirea, C.A. Rosetti, Profesor Dimiu, Unirea, Phoenix, Minerva, General dr. Carol Davila (toate din București), Fraternite (Cernăuți), Discipolii lui Pitagora (Galați), Libertatea (Ploiești), Egalite (Timișoara). Conducerea: general Gh. Solacolu - Mare Maestru de onoare, Emil L. Papiniu - președintele Consiliului Ordinului, dr. D. Petres-

KOMMIA MASONICĂ

231

cti - vicepreședintele Consiliului Ordinului, avocat C. Mihăilescu - mare secretar, S. Poplien-jr. - Mare Trezorier, avocat Alfred Paucher - Mare Orator.

Apar primele disensiuni dintre cei doi Mari Maeștri, Mihail Sadoveanu și 'ean Pangal și personalități aparținând celor două loji rivale. Prințul Bibescu,

care deținuse funcția de Mare Maestru al MLNR din 1924, demisionează, și împreună o colonelul I.T.Ulic înființează o altă Mare Lojă Națională.

În 1933, Jean Pangal pleacă la Geneva unde încearcă să obțină admiterea tacțiunii sale ca membru al Asociației Masonice Internaționale. E refuzat deoa- țe în România mișcarea masonică nu este unită. La sfârșitului anului se semnează Convenția de unire" dintre Marea Lojă Națională din România (București) și ederația Lojilor Simbolice de Rit Ioanit din România (Brașov). Convenția este emnată de principele George-Valentin Bibescu, din partea MLNR și de Ludovic ervatius din partea FLSR.

Ierarhia Marii Loji Naționale din România (disidența Jean Pangal) era următoarea: George-Valentin Bibescu, gr. 33 - Mare maestru, Jean Pangal, gr. 33 - fost mare maestru, col. I.T.Ulic, gr. 33 - fost mare maestru, Balaban, gr. 32 - prim deputat mare maestru, Constantin Irimescu gr. 31 - secund deputat mare maestru, Mihail M. Demetrescu, gr. 31 - prim mare supraveghetor, Gheorghe Grigoriu, gr.

31 - secund mare supraveghetor, Constantin Belu, gr. 33 - mare tezaurar, Erast Pe- ;, gr. 33 - mare secretar, Leonte Moldoveanu, gr. 26 - prim mare orator, dr. Ni- tolăe Romanescu, gr. 18 - secund mare orator, Gheorghe Quintescu, gr. 31 - mare txpert, Paul Prodan, gr. 18 - mare maestru de ceremonii, Alexandru Polysu, gr. 18 - mare ospitalier, comandor Em. Ionescu, gr. 18 - mare port stindard, maior Traian Ietrat, gr. 18 - mare port spadă, I. Grassianu, gr. 32 - mare maestru al banchetelor, Dimitrie Cassan, gr. 32 - mare acoperitor. ;,;,;,,;

- O unire masonică problematică

4 24 ianuarie 1934. Marea Lojă Națională din România se federalizează cu ferele Orient al României și formează Francmasoneria Română Unită (FMRU).

fihaile Sadoveanu devine Mare Maestru, iar Emil I. Papiniu - Mare Secretar General. 50 de loji se unesc sub același sceptru. *)

Marii demnitari ai Lojii FMRU erau următorii: 1. Marele Maestru; 2. Pro- Ifarele Maestru; 3. Primul Mare Supraveghetor; 4. Secundul Mare Supraveghetor; ii. Marele Orator; Marele Orator ajutor; 6. Marele Secretar; cei 3 Mari Secretari ijutori; 7. Marele Tezaurar; Marele Tezaurar ajutor; 8.

Marele Ospitalier; 9. Marele Expert; 10. Marele Maestru de Ceremonii; 11. Marele Păstrător de Sigilii; 12.

Marele Acoperitor.

Marele Colegiu al Riturilor, autoritatea supremă a Federației FMRU este păstrătorul tradițiilor Riturilor și trebuie consultat în mod obligatoriu de organele de conducere în materie de Rituri, Tradiții Masonice și îndrumări Spirituale. Marele Colegiu al Riturilor se compunea din cel puțin nouă și din cel mult 33 de mem-

232

ROMÂNIA MASONICI —

bri activi ad-vitam. în calitate de organ al Federației, Marele Colegiu al Riturilor organizează și administrează Atelierele Superioare (Lojile de Perfecțiune, Capi tolele, Aeropagiile, Consistoriile etc.).

În Spre deosebire de FMRU, Marea Lojă Națională din România avea doar trei grade simbolice: Discipol, Companion și Maestru și se considera moștenitorul tradițiilor masonice ale Ritului Scoțian, Antic și Acceptat, care aparține Ordinului Ca valerești. Supremul Consiliu al Marii Loji Naționale din România nu recunoște nici o altă autoritate masonică superioară sau egală cu el pe teritoriul românesc Numai „Supremul Consiliu” din România, putere suverană și independentă are dreptul de a conferi toate gradele Ritului; el poate singur crea Consistorii, Ții bune, Curți, Areopagii, Consilii, Capitole, Loji de Perfecțiune și Loji Simbolice precum și toate celelalte Corpuri Masonice ale Ritului Scoțian, Antic și Acceptat.

„Atelierele” Marii Loji Naționale din România erau împărțite astfel:

1. Lojile simbolice, lucrând de la gradul 1 la 3; > j
2. Lojile de Perfecțiune, lucrând de la gradul 4 la 14;
3. Capitolele, lucrând de la gradul 15 la 18 sau de la 4 la 18;
4. Areopagiile, lucrând de la gradul 19 la 30; =•>• > ;' •

5. Tribunalele Comandorilor Inchizitori de gradul 31;
6. Consistoriile de gradul 32;
7. Supremul Consiliu de gradul 33. : \Vj? *; .<?; • -• Supremul Consiliu mai avea sub jurisdicția sa: ;.-•• -. ;
8. Un Consistoriu al Principiilor Secretului Regal, 32;
9. Un Tribunal al Marilor Inspectori Inchizitori-Comandori, 31;
10. Un Areopag al Cavalerilor Kadosh, 30
11. O Mare Loje de Cavaleri Scoțieni ai Sfântului Andrei, 29;
12. Un sanctuar al Cavalerilor Soarelui, 28;
13. O Confrerie a Principilor Milei, 26; vv
14. Un Colegiu al Cavalerilor Royal-Hache, 22; <
15. Un Capitol al Cavalerilor Roza-Cruce, 18;
16. O Lojă simbolică.

Francmasoneria română a calificat și existența unui Tribunal al Mărita Inspectori Inchizitori Comandori care funcționa pe lângă Supremul Consiliu, la Bu curești. Tribunalul judeca infracțiunile „foarte grave” și „grave” săvârșite de Frați.

Infracțiunile „foarte grave” erau în număr de zece:

1. „Trădarea sau complicitatea la trădarea Ordinului și a Ritului în general”.
2. „Trădarea față de Supremul Consiliu sau șeful suprem Suveranul Mau Comandor, Mare Maestru al Ritului”.
3. „Trădarea față de Ateliere”. ,
4. „Sperjurul”.
5. „Rebeliunea contra autorității și persoanei Suveranului Mare Comandor Mare Maestru al Ritului sau contra Supremului Consiliu”.
- 6.

MASONICA

al Riturilor :iune, Capi-

rea doar trei snitorul tra- •dinelor Ca-

recunoștea l românesc, aidentă are istorii, Tri-

Simbolice, zceptat.

el:

al Marilor ilitu, la Bu- e de Frați.

general", ranul Mare

Comandor-

233

ROMANIA MASONICA

6. „Divulgarea misterelor și secretelor masonice sub orice formă atât profanilor, cât și a masonilor de grade inferioare în ceea ce privește misterele Dadelor superioare”.

7. „Divulgarea numelor masonilor față de profani”.

8. „Atacurile împotriva Marilor Constituțiuni, Statutelor, Regulamentelor Generale ale Ritului, precum și orice violare sau nerespectare a Tradițiilor, Constituțiilor, Statutelor și Regulamentelor Ordinului”.

9. „Calomnia și difamațiunea unui Mason fie în lumea masonică, fie în urnea profană, precum și intrigile împotriva fraților masoni sau Lojii”.

10. „Formarea de partide sau comploturi cu scopul de a produce desunire și discordie între Frați”.

Erau considerate „infracțiuni grave”: ;r.r.\;,-: »"JÎT"

1. „Divulgarea față de profani a oricăror obiecte, reguli sau lucrări masonice, care nu sunt însă propriu-zis mistere sau secrete masonice”.

2. „Tipărirea și răspândirea oricărei lucrări Masonice fără de autorizația Supremului Consiliu”.

3. „Nesupunerea sau insubordonarea sub orice formă față de autoritatea F.F.

4. de grade superioare”.

5. „Orice manifestare a semnelor sau cuvintelor de recunoaștere în afara Templelor Masonice”.

Nici Mihail Sadoveanu nu a reușit să unească cu adevărat francmasoneria românească. Jean Pangal, Suveranul Mare Comandor al Ritului Scoțian Antic și Acceptat a rămas în afara FMRU, creând Loja

„L'Etoile du Danube". Fratele Jean Pangal a emigrat apoi la Paris și nu l-a recunoscut pe Mihail Noradunghian, Suveran Mare Comandor în România.

„De atunci s-a manifestat tendința apariției a două Supreme Consilii românești, tendință ce va domina viața Ritului Scoțian Antic și Acceptat în țara noastră după anul 1989 - și care este un lucru masonic interzis. S-a vorbit mult despre pericolul legionar la adresa Francmasoneriei Române. S-a vorbit despre Expoziția de la sala „Dalles" când atâtea decorații și simboluri masonice au fost expuse public. În anul 1941, în colecția „Biblioteca Poliției" a apărut broșura antimasonică și antievreiască „Francmasoneria în lumina adevărată,, în același an, Toma Petrescu edita lucrarea sa celebră „Conspirația lojilor" (studiul este de-aia dreptul slab, dar cartea a ajuns celebră deoarece conținea listele tuturor masonilor români de la 1937).

Toate aceste operațiuni antimasonice, având drept actanți legionari, sunt însă ulterioare loviturilor date de Carol al II-lea (un rege francmason) Masoneriei.

În nici o astfel de lovitură ulterioară nu a afectat Fraternitatea, precum cea administrată de rege în 1937". (cf. J. Radu Comănescu și Emilian M. Dobrescu).

^ 5 aprilie 1934. În numele Ligii Creștine, extremistul A.C. Cuza cere în Parlamentul României includerea francmasoneriei în categoria organizațiilor secrete, dăunătoare, care subminează securitatea României.

^ 22 ianuarie 1935. Spiritele în cetate se încing. „Consiliul Federal al Francmasoneriei Române Unite decide „pentru motive de oportunitate și în interes-

sul general' ca doi dintre cei trei delegați ai lojii, general doctor Carol Davila (București), Scarlat Wasserman și I. Brădișteanu, ambii evrei, - să nu participe la festivitățile de la Iași prilejuite de aniversarea unui an de la unificarea francmasoneriei românești. Venerabilul lojii general doctor Carol Davila și Ștefan Anastasii în Protestul adresat Marelui maestru Mihail Sadoveanu și, separat, Marelui secretar general Em.I. Papiniu consideră discriminarea confesională drept un „caz unic în analele francmasoneriei”. Consiliul Ordinului, reunind pe dr. Petrescu, vicemat maestru, Emil I. Papiniu, mare secretar, I. Peter, mare orator, I. Colman, Al. Paucher, N. Mândrie, H. Humulescu, Paul Georgescu, I.P. Ionescu și I. Lubiș, consilia hotărăște suspendarea pe timp de un an a lojii „General doctor Carol Davila” și excluderea din Ordin a 15 frați, 8 din această Lojă și alți 7 dintr-o altă Lojă care au aderat la protest.

Considerând ilegală, illogică și antimasonică hotărârea Consiliului Ordinului loja „General doctor Carol Davila” a decis, oficial, în unanimitatea membrilor ei ieșirea din Federația Marelui Orient al României și, implicit din Francmasonerie™ Română Unită; împreună cu ceilalți frați care și ei au părăsit Marele Orient constituie Federația Lojilor Simbolice din România, prilej de a publica broșura „Fia lux!” virulent atac împotriva Marelui maestru Emil I. Papiniu.

+ Ca urmare a acestei noi sciziuni, în România, existau patru structuri organizate ale francmasoneriei (ceea ce făcea imposibilă primirea ei în Asociația Masonică Internațională de la Geneva):

1. Supremul Consiliu de 33 din România, care lucrează în strânsă legătură cu lojile de rit scoțian din Marea Lojă Națională din România (fracțiunea Pangal);
2. Federația Masonică Română Unită (FMRU), compusă din Marea Loji Națională (fracțiunea Mihail Sadoveanu) și Marele Orient al României (condus de Em.I. Papiniu);
3. Marea Lojă Națională din România, compusă din Loja „General Doctor Carol Davila” și francmasonii care au părăsit Marele Orient al României (OMR).

^ 27 ianuarie 1935. O cuvântare a lui Mihail Sadoveanu, Mare Maestru:

„Francmasonii exercită o artă, prin faptul că interpretează misterul vieții dând sens nobil existenței umane. Arta lor, ca orice artă, nu se poate manifesta decât personal. O inițiere, operație lungă și grea, deosebită de ceremonia primirii, tinde la dezvoltarea valorilor personale. Deci, ordinul nostru e tot ceea ce poate fi mai deosebit de o organizație politică sau un cult religios, care tind la o anumită disciplină, în francmasonerie, fiecare se realizează pe sine, în virtutea unor coman- damente inițiale cu caracter moral, în fața problemelor materiale ale vieții, rezultat al locului și timpului, fiecare meșter al tagmei noastre se străduiește, ca și artistul în fața unui subiect, să fie cât mai original, cât mai el însuși, desfăcut de egoism și înălțat de ideal. (Ar fi mai corect să spunem că ar trebui să se străduiască). De a- ceea, nimeni nu poate pretinde să impună altora, o părere ori o soluție; nimeni nu poate, prin chiar definiție, să antreneze pe tovarășii săi de atelier la o acțiune cu caracter colectiv în domenii materiale. Opreliștea discuțiilor politice și religioase e explicată prin această deosebire fundamentală între noi și alte grupări organizate fugare. Putem aduce în atelier chestii anumite de interes obștesc: fiecare își spune cuvântul, nu pentru a impune o părere și determina o lucrare colectivă, ci pentru a

1

>1ASON1CĂ

!arol Davila participe la francmaso- i Anastasiu, elui secretar șaz unic în u, vicemare în, Al. Pau- ș, consilier, ivila" și ex- ,ojă care au

i Ordinului, embrilor ei, icmasoneria rient consti- •oșura „Fiat

ru structuri h Asociația

legătură cu angal); Viarea Lojă (condus de

erai Doctor i (OMR).

Maestru:

sterul vieții, 3 manifesta inia primirii,

ce poate fi i o anumită nor coman- eții, rezultat ;a și artistul e egoism și scă). De a- ; nimeni nu

acțiune cu religioase e

organizate te își spune ! ci pentru a

235

ROMÂNIA MASONICĂ

lamuri o problemă din multiple puncte de vedere. După asta, fiecare ajunge la o concluzie a sa.

Constituția primă a Ordinului „Old Charges”, lămurește deplin această ches- tiune. Atelierul nu se ocupă de lucruri care ar tinde să desfacă pe oameni, strânși acolo să se înțeleagă, să se respecte și să sejubească. Situația de la 1717 din An- glia se repetă în alte părți și în alte epoci, însă același „Oîd Charges” pretinde maeștrilor o deosebită demnitate în viață, în fața marilor probleme de care atârnă propășirea umanității. Ordinul a fost creat ca să apere patrimoniul de cultură al umanității, să propage buna învoire între popoare, iubirea de adevăr, de justiție, de libertate.

Viața inițiatului în afară de atelierul său trebuie să fie trăită astfel încât să răspundă acestei idei inițiale de noblețe și demnitate, care stă la temelia Ordinului.

Numai sub acest unghi de lumină, pot fi primite și cercetate orice prelegeri, discursuri și discuții care se produc în adunările noastre. Aici, în atelier, oricine are dreptul să interpreteze, dezinteresat învățămintele și simbolurile noastre ori proble- mele ce se propun. Dincolo, în lume, toți au datoria să nu se dezmință pe ei înșiși”.

Iată cele 12 precepte ale masonului modern după Sadoveanu:

1. Fii drept, pentru că dreptatea și echitatea susțin genul uman.
2. Fii bun, pentru că bunătatea captivează toate lumile.
3. Fii indulgent, pentru că Omul de lângă tine are slăbiciuni ca și tine. " „
4. Fii blând, pentru că blândețea atrage afecțiune. ' •"
5. Fii recunoscător, pentru că recunoștința alimentează și hrănește bunătatea.
6. Fii modest, pentru că orgoliul revoltă flintele umane.
7. Scuză injuriile, pentru că răzbunarea eternizează urile.

8. Fă bine celui care te ultragiază, fără a te arăta mai mare decât el
9. Fii reținut, temperat, cast, pentru că necumpătarea și excesele distrug ființa ta.

10. Fii bun cetățean, fiindcă patria este necesară pentru siguranța ta, și plăcerile tale, bunăstarea ta.

11. Apără-ți familia, fiindcă ea te face fericit și cuprinde ființele scumpe din inimi tale.

12. Dacă patria ta îți refuză fericirea, depărtează-te de ea în tăcere, nu o tulbura niciodată, suportă adversitatea cu resemnare.

! O cuvântare a lui Emil I. Papiniu (la același Convent Masonic din 1935):

j « Masoneria a fost adusă în Principate de străini și a fost, o bună
! bucată de vreme, condusă de aceștia, Lojile fiind puse sub obediența
unor

puteri masonice străine ca Marea Lojă din Neapole sau Marele Orient
din

Franța etc. Această multiplicitate de obediente a dus adesea la fricțiuni
și la

intrigi. Dar, încetul cu încetul, elementul românesc, tot mai numeros
pe co-

| Ioane, a luat conducerea efectivă și a știut să se inspire din principiile
și

idealurile artei regale în lupta lui pentru îndeplinirea idealului național,
între

oamenii de diferite clase sociale și cu cultură diferită, legătura frățească
creează o unitate care se va dezvălui în frământările din secolul al XIX-
lea, în

încercările de emancipare din 1848 dar, mai ales, în mare operă a Unirii Prin- cipatelor.

Emil Papănuș (1885-1926)

Loji moldovene predica încă din 1841 unirea și egalitatea tuturor românilor. Loja "Dreptate-Frăție"

aduna pe conducătorii revoluției de la Islaz și un decret al guvernului provizoriu din 1848, începând cu formula „Dreptate-Frăție”, fixează culorile drapelului național și termină pomenind steaua. Generalul Tei stăruia mai târziu să fie aleși de divanul ad-hoc de preferință acel „care au primit lumina”, dar operele de asistență și dreptate socială au fost adesea legate de numele unor masoni. Se vede cât de mult era identificată Ideea de egalitate și libertate națională cu viața masonică la noi.

Dacă în vreme de luptă se uitaseră disensiunile, |

când Idealul este înfăptuit în parte prin alegerea domnitorului Alexandru Ioan Cuza și apoi a regelui Carol I, Masoneria se destramă prin intrigi și certuri, ti lipsea elementul motor, Idealul. Apare doar în mod sporadic ideea unei dezrobiri a provinciilor românești, idee care va fi chiar dezbătută în diferite forme în unele congrese internaționale masonice.

Tocmai când se părea că o nouă vigoare se insuflă în organizațiile noastre, războiul mondial ne silește să întrerupem activitatea. Marea Lojă Națională din România și organizația de sub obediența Marelui Orient din Franța se pun în adormire.

Țin să precizez că reorganizarea Masoneriei românești după război este datorată în întregime Marelui Orient din Franța. Acesta reînființează atelierele de sub obediența sa, iar la sfârșitul anului 1921 permite crearea „Ordinului Masonic Român Independent”, regularizând și recunoscând Supremul Consiliu din România care, la rândul său creează la 3 ianuarie 1923, Marea Lojă Națională din România. Ținuta de astăzi comemorează unul din cele mai importante evenimente din viața Masoneriei românești: unirea celor două mari puteri masonice din țara noastră, Marea Lojă Națională din România și Marele Orient al României, înfăptuită la 24 ianuarie 1934".

Alegerea lui Mihail Sadoveanu ca Mare Maestru al ambelor ordine marca federalizarea celor două obediențe legitime din România. Francmasoneria Română Unită (de obediență americană) și Marea Lojă Națională din România (aflată sub obediența Marelui Orient de Franța). Raportul Comisiei de Relații externe a Marii Loje din New York (pentru anii 1933-1934) avea să salute această unire: „Constituirea Franc-Masoneriei Române Unite (FMRU), condusă de Marele Maestru Federal, ilustrul Frate Mihail Sadoveanu, fost președinte al Academiei Române, fost președinte al Senatului, scriitor distins și persoană foarte apreciată de toată națiunea, a pus capăt dualismului care exista încă în România”.

ROMÂNIA MASONICĂ

237

Mari Maeștri ai Masoneriei Române (1880-1937)

Zamfir C. Arbore

Mihail Sadoveanu

George-Valentin Bibescu

* 11 martie 1937. Sfântul Sinod aprobă studiul violent antimasonic ! întocmit de Î.P.S. Nicolae, Mitropolitul Ardealului. Ecourile violențelor extremist- xenofobe ale străzii, din nefericire, au ajuns și în sfântul lăcaș al Bisericii. Dr.

Nicolae, Mitropolitul Ardealului, întocmește un studiu asupra Francmasoneriei, asemenea cercetări istorice și teologice nu erau activități bisericești neobișnuite, dar de această dată „studiul” este prezentat Sfântului Sinod care îl și votează în ședința sa din 11 martie 1937. Nu am căutat numele înalților prelați care au votat textul infam al Mitropolitului Nicolae, e destul că votul a pecetluit cu autoritatea bisericească mistificarea cea mai crasă a istoriei și obiectivelor francmasoneriei din câte

au priticcit adversarii masoneriei. Chiar din primul pasaj, mitropolitul denu-
mește Francmasoneria o „societate secretă”, care „pretinde a avea un scop
filosofic și umanitarist”. Mai departe, e demascată existența „gradelor
invizibile”, deasupra celor 33 grade de inițiere masonică, care „conduc din
umbră toată vasta organizație a Francmasoneriei, în mod unitar, pe tot
globul pământesc”, în vârful piramideri, după autorul studiului, stă
Patriarhul sau „împăratul neîncoronat al lumii”. E re- produs și jurământul
prestat de candidatul mason: „Jur înaintea Marelui Arhitect al pământului
că nu voi descoperi nimic, nici prin semne, gesturi sau altceva ce poate
descoperi și indica ceva ce nu trebuie descoperit, în caz de încălcare a
jurământului primesc să mi se taie beregata, să mi se scoată ochii, să mi se
găurească pieptul, să

238

ROMÂNIA MASONICI

mi se smulgă inima, să mi se scoată măruntaiele din trup, să se ardă,
să se prefaci în cenușă și să se arunce în fundul mării sau să se împrăștie în
cele patru vânturi p fața pământului”.

Mitropolitul Ardealului trage clopotul de alarmă împotriva evreilor care a
„un rol preponderent, chiar dominant în Francmasonerie. Toate gradele
înalte j invizibile au fost create și sunt ocupate de ei”. Dar cel mai aprig atac
este îndrepti împotriva „păgânismului Francmasoneriei”. Iată o mostră din
studiul amintit: „Mă soneria nu este numai o simplă reuniune filantropică
sau școală filosofică, ci a' cătuiește un sistem mistagogic, care reamintește
de vechile religii sau cult misteriac-păgâne, din care își trage obârșia,
alcătuind o urmare și o reînviere; lor... Raportul acesta al masoneriei cu
religiile misteriace se vede de altfel și di cele ce au loc și se săvârșesc în
timpul inițierilor. Căci, după cum în cele ce au ta în misterele idolatre vechi

se relua drama luptelor și a moșii zeului misteriac și prii reluarea aceasta mimică a dramei acesteia, cel ce se iniția murea împreună cu p”

tronul religiei misteriace - care întotdeauna era o persoană mitică simbolizând soarele sau natura, care murea iarna și reînvia primăvara -, tot așa și în inițiere celui de al treilea grad al Francmasoneriei, într-adevăr, treapta aceasta a inițien alcătuiește o expunere dramatică a morții protectorului masoneriei, Hiram, și unft de reluare dramatică a morții acestuia în care, cel ce urmează a fi inițiat suferă dimpreună cu el, fiind rănit în aceleași organe și în aceleași locuri ale corpului ca} Hiram...Astfel Francmasoneria, în chip clar, este o religie misteriacă cu toți diferită, separată și străină de religia creștină...Masoneria are slujbe religioase proprii, ca ceremonia învierii în chip de lup, sau botezul masonic, ceremonia K cunoașterii căsătoriei sau căsătoria francmasonă, parastasul francmasonic, ir», gurarea templului francmasonic etc. j

Francmasoneria se prezintă așadar ca o quasi-religie cu zeul ei proprii' Hiram. în realitate, ea nu admite o ființă personală la conducerea lumii, precum ni admite un principiu personal în oameni. Ea preconizează un panteism naturalis Hiram simbolizează forța universală care își ia temporal măști individual!

prezentându-se sub formă de persoane trecătoare...

Astfel Francmasoneria luptă cu îndârjire să elimine din omenire concepții opusă ei, creștinismul, și instituția care-l susține, Biserica...

Când vorbesc metaforic, francmasonii se prezintă ca zidarii care au și rezidează, sub conducerea lui Hiram, Templul lui Solomon din Ierusalim. Aceasli înseamnă, fără metafore, restabilirea dominației lui Israil asupra lumii întreg; Numai din tendința Francmasoneriei, după republica laică, internațională și extret de democratică se explică de ce toate revoluțiile, de la cea din 1789 încoace, toali loviturile date creștinismului, principiului monarhic și național, principiului autorității sunt opera francmasonilor. Din aceste motive, toate statele care recunosc valoare; principiului național și a factorului creștin au desființat Francmasoneria. Așa a făcu și Italia prin Mussolini în 1925, și Germania prin Hitler. în Ungaria a fost desființai!

după prăbușirea comunismului lui Bela Kuhn, dovedindu-se că acest comunism!

fost creația lojilor...".

Mitropolitul Nicolae al Ardealului concluzionează:

„Francmasoneria este o organizație mondială, secretă, în care evreii au ui însemnat rol, având un rit quasi-religios, luptând împotriva concepției religios

[ASONICA | ROMÂNIA MASONICĂ

239

morale a creștinismului, împotriva principiului monarhic și național, pentru a realiza o republică internațională laică. Ea este un ferment de stricăciune morală, de dezordine socială. Biserica osândește Francmasoneria ca doctrină, ca organizație și ca metodă de lucru ocultă".

Sfântul Sinod și-a însușit concluziile referatului și a hotărât:

„Biserica osândește Francmasoneria ca doctrină, ca organizație și ca meto- dă de lucru ocultă și în special pentru următoarele motive:

1. Francmasoneria învață pe adepții ei să renunțe la orice credință și adevăr revelat de Dumnezeu, îndemnându-l să admită numai ceea ce descoperă cu rațiunea lor. Ea propagă astfel necredința și lupta împotriva creștinismului ale cărui învățături sunt revelate de Dumnezeu. Vânașd pe cât mai mulți intelectuali să și-i facă membri și obișnuindu-i pe aceștia să renunțe la credința creștină, Francma- soneria îi rupe de la Biserică, și având în vedere influența însemnată ce o au intelectualii asupra poporului, e de așteptat ca necredința să se întindă asupra unor cercuri tot mai largi, în fața propagandei anticeștine a acestei organizații, Biserica trebuie să răspundă cu o contrapropagandă.

2. Francmasoneria propagă o concepție despre lume panteist-naturalistă, reprobând ideea unui Dumnezeu personal deosebit de lume și ideea omului ca persoană, deosebită, destinată nemuririi.

3. Din raționalismul și naturalismul său, Francmasoneria deduce în mod consecvent o morală pur laică, un învățământ laic, reprobând orice principiu moral „heteronom” și orice educație ce rezultă din credința religioasă și din destinația omului la o viață spirituală eternă. Materialismul și oportunismul cel mai cras în toate acțiunile omului, este concluzia necesară din premisele Francmasoneriei.

4. în lojile francmasone se adună la un loc evreii și creștinii și Francmaso- neria susține că numei cei ce se adună în lojile ei cunosc adevărul și se înalță dea- supra celorlalți oameni. Aceasta însemnează că creștinismul nu dă nici un avantaj în ce privește cunoașterea adevărului și dobândirea mântuirii membrilor săi. Bise- rica (...) nu poate privi impasibil cum tocmai dușmanii de moarte ai lui Hristos să fie considerați într-o situație superior creștinilor din punct de vedere al cunoașterii ade- vărurilor celor mai înalte și al mânturii.

5. Francmasoneria practică un cult asemănător celui al misterelor pre- creștine. Chiar dacă unii adepți ai ei nu dau nici o însemnătate acestui cult, se vor găsi multe spirite mai naive asupra cărora acest cult să exercite o oarecare forță quasi-religioasă. în orice caz prin acest cult francmasoneria vrea să se substituie oricărei alte religii, deci și creștinismului.

în afară de motivele acestea de ordin religios, Biserica mai are în consi- derare și motive de ordin social, când întreprinde acțiunea sa contra Francma- soneriei.

6. Francmasoneria este un ferment de continuă și subversivă subminare a ordinii sociale, prin aceea că își face din funcționarii statului, din ofițeri, unelte subordonate ale altei autorități pământești decât aceleia care reprezintă ordinea stabilită vizibil, îi face unelte în mâna unor factori neștiuți încă nici de ei, având să lupte pentru idei și scopuri politice ce nu le cunosc. E o luptă nesinceră, pe la

j spate, niciodată nu există o siguranță în viața statului și ordinea stabilită. E o luptă ' ce ia în sprijinul ei minciuna și întunericul, împotriva jurământului creștinesc pe care acei funcționari l-au prestat Statului, ei dau un jurământ păgănesc.

ROMÂNIA MASONICA

7. Francmasoneria luptă împotriva legii naturale, voită de Dumnezeu, conform căreia omenirea e compusă din națiuni. Biserica ortodoxă, care a cultivat întotdeauna specificul spiritual al națiunilor, și le-a ajutat să-și dobândească libertatea și să-și mențină ființa primejduită de asupritori, nu admite această luptă pentru exterminarea varietății spirituale din sânul omenirii.

Măsurile cele mai eficace ce are să le ia Biserica împotriva acestui dușman al lui Dumnezeu, al ordinei social-morale și al națiunii sunt următoarele:

- O acțiune persistentă publicistică și orală de demascare a scopurilor și a activității nefaste a acestei organizații.

- Îndemnarea intelectualilor români care se dovedesc a face parte din loji, să le părăsească, în caz contrar, Frăția Ortodoxă Română, extinsă pe toată țara, va fi îndemnată să izoleze pe cei ce preferă să rămână în loji. Biserica le va refuza la moarte slujba înmormântării, în caz că până atunci nu se căiesc. De asemenea le va refuza prezența ca membri în corporațiile bisericești.

- Preoțimea va învăța poporul ce scopuri urmărește acela care e francmason și-l va sfătui să se ferească și să nu dea votul candidaților ce aparțin lojilor.

- Sfântul Sinod acompaniat de toate Corporațiunile bisericești și Asociațiile religioase se va strădui să convingă Guvernul și Corpurile legiuitoare să aducă o lege pentru desființarea acestei organizații oculte, în caz că Guvernul nu o va face, Sfântul Sinod se va îngriji să fie adusă o astfel de lege din inițiativă parlamentară".

Măsuri bisericești tardive deoarece, încunoștințat de ce se pregătește, fruntașii masoneriei, în frunte cu Marele Maestru Jean Pangal s-au „autodesființat”.

Comentariul oficial al actului de desființare suna patriotic și gongoric: „o delegație din partea lojei masoneriei naționale, în frunte cu dl. Pangal și însoțit de câțiva fruntași, ingineri și ofițeri superiori, s-au prezentat la Sf. Patriarhie ca să anunțe oficial pe înaltul ierarh de actul de autodesființare pe care l-au hotărât. Motivele arătate și care au dus la această hotărâre sunt: îndreptându-se nenumărate atacuri împotriva acestei loji naționale, că ar fi antimonarhică, antinațională și anticreștina, și vrând să arate că înțelege să fie în serviciul Țării și Dinastiei, și respectuoși față de biserica strămoșească, membrii acestei loji au hotărât desființarea.”

Pe lângă Î.P.Sf.Patriarh, a luat parte la acest act mitropolitul greco-catolic Alexandru Niculescu al Blajului și arhiepiscopul romano-catolic Alexandru Cisar al Bucureștilor, semnând toți trei telegrama adresată MS Regelui, căruia i se aducea la cunoștință această hotărâre a lojei masonice...

Miron Cristea, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, ar fi spus atunci:

„Francmasoneria a murit, Dumnezeu s-o ierte.” Culmea e că patriarhul care prezida Sfântul Sinod în 1937 era el însuși mason. Care n-a știut însă să reziste presiunilor regale. Carol al II-lea decisese să domnească ca suveran absolut, desființase partidele politice, nu avea nevoie de-o Francmasonerie oficială activă, Așa că a obținut sprijinul Sinodului Bisericii Ortodoxe Române pentru a împinge Masoneria Română „în adormire”.

ROMÂNIA MASONICĂ

241

î**)

;; V '.r Capitolul 23

1937. Regele Carol al II-lea interzice activitatea lojilor francmasonice în Germania, Hitler a lichidat Francmasoneria în 1933, imediat după cucerirea puterii; Regele Carol al II-lea a mai așteptat șapte ani. Nu a făcut-

o brutal, prin- tr-un decret și vandalizarea sediilor. De altfel, se spune că Regele însuși era mason.

Carol al II-lea 1-a „convins” pe Marele Maestru Jean Pangal, cu care era în relații de prietenie, că sosise timpul „autodizolvării”. Conducerea Marii Loji Naționale din România (fracțiunea Jean Pangal) proclamă imediat autodizolvarea și predă parte din arhivă „în păstrare” patriarhului Bisericii Ortodoxe Române, Miron Cris- tea. în istoria masoneriei românești tipărită la Paris, Gerard Serbănescu dezvăluie:

„profitându-se de boala patriarhului, unul din preoții săi le-a predat unor adepți ai naționalismului „fascist” ceea ce a permis organizarea, în 1940, a expoziției antimasonice”.

în același an, 1937, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române condamnă francmasoneria pentru că „propagă necredință prin concepția panteist-naturalistă”, „consideră pe evrei superiori creștinilor”, „vrea să se substituie creștinismului”, „subminează ordinea socială”.

Dar reuniunile masonice au continuat pe ascuns, în Palatul Mogoșoaia al principelui George-Valentin Bibescu, acasă la Victor Eftimiu etc. Mass-media des- fășoară o susținută campanie anti-masonică, incriminându-se „caracterul ei evre- iesc”, anti-creștin și bolșevic. Toma Petrescu publică „Conspirația Lojilor”, în care „demască” într-o listă neagră, 1500 de masoni.

Evoluția înfloritoare a masoneriei în epoca României regale a fost întreruptă, brusc, în 1937, de Carol al II-lea: „în perioada domniei Regeleui Carol I lojile masonice din țară vor avea o epocă înfloritoare. Mulți miniștri, deputați, oameni de știință și cărturari, vor anima lojile răspândite pe tot teritoriul României. Această evoluție favorabilă a ordinului masonic va continua și sub domnia Regelui Ferdinand, care, la 28 martie 1923, va ratifica una dintre cele mai democratice Constituții din lume, contrasemnată de miniștrii masoni Ion Brătianu, Vintilă Brătianu și Gheorghe Mărzescu.

Sub domnia Regelui Carol al II-lea, lojile vor continua o activitate normală până în 1937, când propria conducere a Marii Loji Naționale Române va decide închiderea lojilor în mod provizoriu pe motive politice. Aceste motive sunt greu de analizat în această expunere, dar fără nici o ezitare le putem atribui presiunilor suferite de statul român din partea dictaturilor axei, conduse de Germania hitleristă, a cărei doctrină nazistă, printr-o propagandă dementă, repede se va găsi în opoziție formală cu conceptul liberal al Ordinului masonic. Nimic mai firesc, câtă vreme principiile fundamentale ale masoneriei sunt: toleranța, respectul demnității umane, al libertății religioase, filosofie și politice, precum și nu în ultimul rând, exaltarea solidarității umane prin definiția „fraternitatea universală” inacceptabile pentru regimurile totalitare”, (cnf. Marcel Shapira).

Tabloul Ucenicului. Se observă cele două coloane care încadrează o poartă cu trei scări, precedate de un paviment mozaicat, cele trei ferestre, piatra brută și piatra cubică. Un șnur cu trei noduri încadrează Tabloul. Sus, cele două Lumini: Soarele și Luna, echerul, compasul, perpendiculara, nivela, mistria și planșa.

ROMÂNIA MASONICĂ

243

Capitolul 24

Francmasoneria în timpul guvernării mareșalului Ion Antonescu

Deși a învățat și a lucrat la Paris și la Londra, puternice centre ale masoneriei mondiale, Ion Antonescu nu a devenit mason. Nu sunt cunoscute atacuri anti-masonice deosebite ale lui Antonescu împotriva masoneriei. Dar, în timpul scurt al guvernării comune legionaro-antonesciene, generalul Ion Antonescu nu s-a împotrivit violentei campanii anti-masonice legionare, înlăturarea legionarilor lui Horia Sima de la guvernare nu a schimbat situația. La 22 iulie 1941, în prezența vicepreședintelui și

președinte an-interim al Consiliului de Miniștri, Mihai Antonescu, a doamnei general Măria Antonescu, președinta Consiliului de Patronaj al Operelor Sociale și a membrilor Guvernului are loc vernisajul expoziției anti-masonice organizată din dispoziția Conducătorului Statului, generalul Ion Antonescu. Expoziția prezenta documentele confiscate de autorități de la lojile masonice, în același an, Toma Petrescu, cumnatul ministrului de Interne, general Popescu, și funcționar superior în guvernul antonescian, a publicat cartea „Conspirația Lojilor. Francmasonerie și Creștinism”, plină de falsuri, denaturări și lozinci anti-masonice.

Măsurile drastice nu au fost luate împotriva masonilor. Probabil că ordine venite de la foruri superioare au limitat campania anti-masonică la cele expuse mai sus. Este într-un fel explicabil, deoarece personalități masonice de rang înalt ocupau încă funcții de conducere în ierarhia statului. Astfel, amiralul Păiș, mason de bază, era subsecretar de stat la Ministerul de Război, iar o serie de șefi ai armatelor de uscat, ai marinei și ai aviației, masoni cu grade superioare, erau la posturi de comandă (cf. Marcel Shapira).

Între 1943-1946, Mihail Noradunghian, Constantin Bellu și alți masoni lucrau pentru constituirea unei Uniuni Sud-Mediteraneene, pusă sub egida SUA, care să împiedice ocuparea țărilor răsăritene de Moscova roșie. ^

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 25

r „Trezirea” după 23 august 1944

Imediat după arestarea mareșalului Ion Antonescu și întoarcerea armelor împotriva nazismului, frații masoni ies din nou la „lumină”. În jurul Regelui Mihai I se aflau generali și politicieni simpatizanți ai masoneriei. Inițiativa „reapririi luminilor masonice” i-a aparținut unui grup de masoni: Constantin Bellu, Mihail Noradunghian, Mircea Ciupercescu, Alexandru Grigoriu, Alfred Cercez, George Grigoriu, Constantin Pomponiu și Paul Brătășanu. Templul din strada Câmpineanu nr. 45, dezafectat în 1937 și bombardat în 1944, era de nefolosit, așa că s-a găsit un nou sediu în

str. Bursei. Acționează și D. Sturdza, N.N. Lenguceanu, Andrei Antoniu, Mihai Arțăreanu.

Mihail Noradunghian, Marele Suveran, era de origine armeană, născut la Constantinopol, unde fusese negustor. A complotat împreună cu alți masoni pentru doborârea regimului sultanului Abdul Hamid și a fugit din Turcia, stabilindu-se mai întâi la Londra, apoi la Paris, și din 1921 la București. Al. Bilciurescu, mason și el, care l-a cunoscut bine, relatează despre înalte funcții deținute de Noradunghian în masoneria turcă (gradul 33 și membru fondator al Supremului Consiliu al Turciei), în 1922, Noradunghian înființase și instalase, împreună cu câțiva masoni români, Supremul Consiliu în România. A murit după o lungă suferință și în mizerie la 28 ianuarie 1951).

În decembrie 1944 a fost deschis primul Convent al Marii Loji Naționale din România ținut după căderea lui Antonescu.

La 11.03.1945 a fost reconstituit Supremul Consiliu din România. Au participat: Constantin Bellu, Isaac Grassiany, Erast Peretz, Preda Fundățeanu, Mircea Ciupercescu și Nubar Bohceli. Au fost confirmați gr. 33 următorii: Mircea Ciupercescu, Constantin Pomponiu, Alexandru Bilciurescu, Liviu Ciulei, Dimitrie Sturdza, Alexandru Polizu, Alfred Cerchez, Alexandru Grigoriu, Nubar Bohceli și Serope Bohceli. Mihail Noradunghian a fost ales Suveran Mare Comandor provizoriu („deoarece Pangal era în străinătate și s-a decis a se scrie acestuia pentru a-l întreba dacă înțelege a lua din nou conducerea Supremului Consiliu "), Constantin Bellu, Locotenent Mare Comandor, Erast Peretz, Mare Secretar, Isaac Grassiany, Mare Tezaurar, Preda Fundățeanu, Mare Prior, Mircea Ciupercescu,

ROMÂNIA MASONICA

mare Supraveghetor, George Grigoriu, Mare Orator provizoriu (, deoarece urma să are Maestru dev«neam incompatibil de-a fi Orator al Supremului

în 1946 are ioc Conventul Marii Loji Naționale din România, în 1946, îl Noradunghian îi trimite lui John Cowles, la Washington, câteva scrisori în care „arătat situația masoneriei din țară, cerând totodată și bani". Scrisorile au fost redactate în engleză de Sergiu Aronovici, pe atunci funcționar la Legația SUA și expediate prin curierul diplomatic al acesteia.

În 1946, John Cowles îi trimite lui Mihail Noradunghian, din partea francmasoneriei americane, suma de 10.000 de dolari pentru ajutorarea Masoneriei naționale. În jurul acestui dar, s-au țesut ulterior fel de fel de intrigi care au dus la interminabile discuții în Masoneria română, (apud.: „Francmasoneria magazin", 2004-2005, editat de Centrul Național de Studii Francmasonice, director Horia Nestorescu-Bălcești).

În interregnumul dintre 23 august 1944 și 1989, masonii români trec prin aceleași drame care afectează întreaga nație românească. Ei nu au cum să reziste tăvălugului comunist susținut de baionetele și tancurile sovietice, unii reușesc să evadeze, alții ajung în închisori (Constantin Bellu, Alexandru Paleologu, Dan Amedeu Lăzărescu, Nicu Filip, Vladimir Boantă etc.), puțini dintre Marii Maeștri masonici aleg colaborarea cu puterea comunistă (Mihail Sadoveanu, Victor Eftimiu, N.D. Cocea și Horia Hulubei), restul intră „în adormire".

Va veni și timpul mărturisirilor. Vor ieși din ascunzișuri și documentele.

Știi-vom atunci mai multe despre acești oameni și cum luminile sau întunericul le-au influențat destinul.

.•••i ,< 'i ' .• i , .• ' . , ?•- ' O inițiere masonică în 1946 > ^ « ; «

Fost general de brigadă, doctor în drept și filosofic Vladimir Boantă, Mare Maestru „ad vitam" al Marei Loji Naționale a României, relatează într-un interviu

acordat lui Dorin Băleanu și Radu Comănescu, cum a fost inițiat mason. Era anul 1946: „M-au introdus, deci, pe mine, într-o cameră. Trebuie să vă spun că era murdar de var pe jos, în toate părțile și se afla

acolo un singur scaun, în mijlocul camerei. M-am așezat pe scaunul acela și nu îndrăzneam să mă mișc, ca să nu mă murdăresc.

La un moment dat, a bătut cineva la ușă. Eu, ce să-i spun, intră?! - nu eram la mine acasă, ca să știu cine e. Mă simțeam foarte prost și-i blestemam în mintea mea pe cei doi prieteni ai mei, pentru că mă puseseră în postura aceea. A intrat, însă, un bărbat care - închipuiți-vă - avea o pălărie neagră cu boruri mari, era mascat complet și avea și o pelerină mare, neagră. Când l-am văzut, mi-am zis pe mo-

246

ROMÂNIA MASONICĂ

nient: 'Parcă am fi la Purim aici! Grecii au vrut să se distreze pe socoteala mea!1 Eram furios. Intrusul avea o spadă în mână, o floretă, în care era înfiptă o hârtie pe care mi-a întins-o, spunându-mi foarte politico:

- „Vă rog să luați hârtia aceasta și să răspundeți la întrebările scrise pe ea".

Era ceea ce se numește și acum „testamentul masonic", cu aceleași cinci

întrebări: „Credeti în Dumnezeu și în nemurirea sufletului?" etc. Mascatul a plecat, iar eu am luat această hârtie și m-am uitat pe ea. Cuprinsul mi-a făcut, însă, o impresie bună; întrebările erau serioase. M-am gândit să nu încep eu să încurc lucrurile, ci să răspund cinstit și pe urmă voi vedea ce va fi. Dacă au vrut să-și bată joc de mine, în orice caz să nu-mi bat și eu joc tot de mine, scriind cine știe ce năzbâtii acolo. Am răspuns în scris ceea ce am considerat de cuviință.

Peste scurtă vreme, a venit din nou cel cu spada, a întins-o spre mine și m-a rugat să fixez în vârful ei hârtia mea. Și a plecat. Stau eu, stau, stau și nu știam ce să mai fac?! îmi venea să mă scol și să plec. Dar nu puteam, nu

știam pe unde să ies. Când colo, a venit iarăși respectiva persoană și mi-a spus:

- „Dacă vreți, să veniți cu mine acum”.

Eu am crezut că mă duc așa cum venisem.

- „Nu, mi-a spus el, ne scuzați, dar aici e o formă care trebuie îndeplinită:

trebuie să vă leg la ochi”.

îmi aduc aminte că m-a legat cu un badou foarte mare, negru. Am încercat să văd dacă pot să zăresc pe jos ceva; dar nu puteam să văd decât pe unde mergem. Iar el m-a apucat de un braț - foarte politicoș, de altfel - și m-a dus până la o scară, unde împreună am urcat niște trepte; după care m-a dus în dreptul unei uși. Eu nu vedeam că era ușă, el mi-a spus, însă:

- „Bateți, vă rog, două lovituri în ușa asta”.

Ușa era tivită cu tablă, presupun eu, încât când băteai în ea, se producea un zgomot foarte mare. Am dat doi pumni în tabla aceea și s-a deschis o ușă. Am simțit că dintr-o dată venea un aer cald. Trăgeai concluzia că aerul venea dintr-o încăpere în care se afla multă lume. Dinlăuntru am auzit pe cineva care întreba:

- „Cine bate neregular la ușa templului?”

Eu am tăcut mîlc, dar cel care mă adusese a răspuns:

- „Este un profan care caută lumină”.

- Atunci am auzit ceva care îmi convenea:

- „Spuneți-i că n-avem nevoie de el”.

Eu atîta așteptam, să spună că n-au nevoie de cel ce bate la ușă, ca să pot pleca. Dar cel ce mă însoțea a răspuns:

- „Nu, refuză să plece și stăruie să fie primit”.

Eu, însă, eram gata să-l contrazic și să spun că n-am stăruit deloc! N-am apucat să spun ceea ce ar fi constituit, în mod sigur, și contrarietate și haz.

Dinlăuntru s-a auzit:

- „Dacă-i un om corect” etc.etc. Știți și dvs. bine cum se petrec lucrurile!

M-au introdus în lojă, unde am fost luat la întrebări. După care, au început „călătoriile simbolice”. Bineînțeles, prima era agravată rău, nu era ca

acum, când nu avem destul loc să facem tot ce trebuie. Acolo era un spațiu foarte mare. Te plimba și la fiecare pas te ciocneai de câte ceva, era un zgomot asurzitor, toți băteau cu picioarele în dușumea, alții își loveau spadele unul de a celuilalt, te mai și înțepa câte unul etc. în fine, suportam lucruri care nu erau deloc convenabile. De

ROMÂNIA MASONICĂ

unde să știu eu că toate cele ce se petreceau se făceau chiar de către unii care erau vechi prieteni de-ai mei și care se aflau în Francmasonerie?!...

Am fost supus la trei „călătorii simbolice”. Prima era plină de „încercări” și reprezenta copilăria, adolescența și tinerețea. A doua: viața maturității și bătrânețea, iar a treia reprezenta sfârșitul de viață. Am auzit un glas de orgă care cânta un cântec trist. Cel care cânta în momentul respectiv era marele muzician Theodor Rogalski, la care, ulterior, m-am asociat și eu (deoarece eram un bun pianist de muzică clasică). După terminarea celor trei „călătorii”, a sosit momentul să mi se dea lumină. Mi s-au pus, însă, în prealabil, câteva întrebări, printre care și aceasta: Care sunt defectele mele cele mai mari? Am stat mult să mă gândesc.

Am răspuns: „E netăgăduit că oricine are defecte, dar, iată, nu știu care este cel mai grav dintre defectele mele. Nu m-am gândit la așa ceva”.

Când mi s-a dat lumina, am rămas uimit văzând că Venerabilul lojii (mi se păruse mie vocea cunoscută!) era Sergiu Nenișor. Sergiu Nenișor, fost colonel, era nepotul lui Titulescu. De altminteri, în acea lojă, era o lume deosebit de bună.

Când am deschis, însă, ochii, primii pe care i-am văzut și care aveau spadele îndreptate spre mine au fost tocmai cei doi greci cu care venisem! Ei erau deja în Francmasonerie, de multă vreme, iar eu mă întrebam când îi inițiază și pe ei! Mi-a fost o ciudă extraordinară că mi se ținuse ascuns tocmai faptul acesta.

De altfel și cu Sergiu Nenișor mă întâlneam adesea, căci frecventam aceeași lume.

Iar când mi-am rotit privirile în dreapta și în stânga am zărit o mulțime de oameni cunoscuți: avocați, medici, magistrați până și de la înalta Curte de Casație etc.

- Câți membri avea atunci „România Unită”?

- „România Unită” - am aflat pe urmă - era Loja-Mamă. Masonii de cel mai înalt grad veneau mereu acolo. Printre ei se afla și Suveranul Mare Comandor de atunci, un medic armean refugiat din Turcia, un om extraordinar, Efendi Nora- dunghian.

- Ritul practicat era cel Scoțian Antic și Acceptat?

- Da, același pe care-l practicăm și astăzi, astfel că inițierea mea s-a petrecut aproape exact ca acum.

- Pe cine ați recunoscut printre frații din lojă?

- Fratele orator a fost scriitorul Alexandru Bilciurescu. Erau o mulțime de oameni cu care mă întâlneam la Drapanioti acasă. Lume foarte bună, de primă mână. Erau și doi generali, și frații Polizu, oameni extraordinar de distinși, în nici un caz nu întâlneam oameni dintre aceia care ar fi putut să dea impresia că s-ar ocupa cu treburile dubioase sau ascunse împotriva binelui societății. De altminteri, dacă aș fi avut vreodată impresia că Masoneria activează - de exemplu - împotriva statului, m-aș fi retras imediat și i-aș fi denunțat de urgență.

- Prea Ilustre Venerabile Mare Maestru, se susține frecvent că în perioada 1944-1948 au intrat în Francmasonerie foarte mulți comuniști, și că inițierile s-ar fi făcut pe bandă rulantă.

- Nu, nu este adevărat. Au venit la un moment dat foarte mulți frați refugiați din Bucovina, deoarece Bucovina fusese ocupată de ruși, dar acei frați nu erau co- muniști. Ei avuseseră o organizație masonică foarte puternică în nordul Bucovinei, la Cernăuți. I-am primit pe toți la noi, în „România Unită”.

- De câte ori se întrunea „România Unită”?

-

- Ne întruneam săptămânal, vinerea, la ora 6 seara. Apoi, după ținută, plecam la punctele noastre geometrice - cel mai adesea la Capsa. Noi am avut o atmosferă cu totul deosebită. Ne respectam extraordinar. Eu eram tânăr pe atunci, dar majoritatea erau oameni în vârstă, cu cariera împlinită. Toți aveau o educație perfectă. Nu observai vreo Insolentă, nu se tolera comportarea necorespunzătoare, Dimpotrivă, toți se întreceau în a se purta cât mai ales,

- Cum vă explicați că, la vremea respectivă, comuniștii au Interzis masoneria în România?

- Conducerea Francmasoneriei stabilise un mod de transparență față de autorități, ca să nu putem fi acuzați că lucram subversiv. Toate ședințele noastre erau comunicate din timp la Prefectura Poliției Capitalei, unde se înaintea o listă cu persoanele care participau la ședință și se indica data și ora întrunirii. , • .

- Deci fiecare mișcare a masonilor era cunoscută?

- Categorie.

- În iunie 1948 s-a produs vreo „abatere” sau a fost vreo „intrare în adormire”?

- A fost o „intrare în adormire”. Și am să vă spun de ce: ne-a venit o dispoziție, de la puterea politică, să-l introducem în Conducerea noastră pe N.D.Cocă. N.D.Cocă, din toate punctele de vedere, însă, nu avea ce căuta în Francmasonerie.

- Nu era mason?

- Nu era mason. Iar noi ar fi trebuit să-l facem și conducător! În această situație, am „intrat în adormire”, pentru că am simțit că se pregătea ceva grav, ceva care ne-ar fi aservit politic și ar fi denaturat idealurile noastre.

- Totuși, pe linie masonică, de la cine a venit dispoziția primirii lui N.D.Cocă? De la Sadoveanu?

- Sadoveanu a fost un mare mason și un mare conducător. El a colaborat, însă, cu comuniștii, dar la vremea respectivă, nu se mai ocupa de noi și nu mai venea la „ținute”.

- Hotărârea de intrare în adormire a luat-o fiecare lojă în parte?

- Da, însă nu au fost prea multe loji pe atunci, îmi amintesc, de pildă, că a doua lojă ca importanță, după noi, se numea „Meșterul Manole” și era condusă de Radu Cioculescu, fratele lui Șerban Cioculescu. Șerban Cioculescu a fost comunist, dar Radu nu era.

În momentul în care am decis să intrăm în „adormire” au început arestările.

S-au năpustit peste noi și ne-au arestat sub diverse pretexte”.

„În 1990 am avut ocazia să cunosc un reprezentant al americanilor, pe Arnold Hermann, cu care m-am împrietenit extraordinar de bine, datorită și avocatului Nicu Filip. Fiul lui Filip este francmason și locuiește în America - el i-a vorbit lui Hermann despre tatăl său, iar Hermann a venit în România direct la Nicu Filip. Acesta, fiind un om dintr-o bucată, m-a anunțat și pe mine. Arnold Hermann era nedespărțit de Filip, iar eu eram mereu cu ei și îmi făcea plăcere să vorbim.

Când am mai fost la Paris, am reluat legătura cu Marcel Shapira și am aflat despre intențiile sale și ale întregului for conducător al Francmasoneriei românești

ROMÂNIA MASONICA

249

din exil. Ei doreau să reînființeze la noi Masoneria, dar fără să fie nevoie și de reîntoarcerea lor în țară (căci fiecare își făcuse o situație în Franța). Pe acest fond, raporturile mele cu reprezentanții americanilor, în special cu Arnold Hermann, s-au menținut cât se poate de bune. Hermann mi-a trimis în țară chiar și o medalie la gradul 32, foarte frumoasă.

în primăvara anului 1990, Marcel Shapira a venit în București și a ținut o ședință la care au participat 9 sau 10 dintre vechii masoni. Au fost prezenți:

Constantin Bărbulescu, Dan Amedeu Lăzărescu, un arhimandrit sosit din Grecia, Edmond Nicolau, Cezar Balaban și eu însumi. Marcel Shapira ne-a adus diplomele și acolo s-a reconstituit „România Unită”, a cărei conducere am căpătat-o eu”.

Ulterior, lucrurile au început să se încurce. Giuliano di Bernado, Mare Maestru al Masoneriei italiene a sosit în România și l-a investit pe Nicu Filip Mare Maestru. Vladimir Boantă s-a orientat spre Marea Lojă Națională condusă de Sever Frențiu, urmărindu-se unirea Lojilor „frânzuzești” cu cele „americane”. Baronul Kapri era Venerabil la Loja „Brătianu”, Dorin Băleanu era Venerabil la „Europa Unită”, Sever Frențiu Mare Maestru al Marii Loji Naționale din România. Vladimir Boantă (în 1993 devenise Mare Maestru și era și Mare Secretar General al Supremului Consiliu de Grad 33 și ultim), l-a invitat în România pe Marcel Shapira, și în prezența acestuia a semnat cu Sever Frențiu Protocolul Unirii francmasoneriei române. Era anul 1996.

Un „lanț” de masoni: Constantin Nestorescu-Bălcești, Nicu Filip, Dan Amedeu Lăzărescu, Castel lancu și Virgil Jorj Stoenescu

250

ROMÂNIA MASONICĂ ROMÂf

Simboluri masonice

ROMÂNIA MASONICĂ

251

Capitolul 26

1948-1989: Masoneria românească în adormire. Relativă!

Paradoxal, Lojile masonice românești n-au fost desființate printr-o decizie politică sau în urma unei acțiuni coercitive a Securității, ca în cazul partidelor politice sau organizațiilor sioniste. Pur și simplu, li s-a recomandat conducătorilor masoneriei românești să se autodizolve, în liniște, în ceremonialul masonic există procedura de a intra în „adormire”. Masonul se retrage, dintr-un motiv sau altul, din Lojă, el nu dispare, intră doar în „adormire”. Chiar și o Lojă întreagă poate „adormi”, pentru o perioadă; Așa s-au petrecut lucrurile și cu Lojile masonice din România. Comuniștii nu erau interesați de procese și de scandaluri internaționale, dar decisese să suprimarea activității masonice. E foarte posibil că cei patru conducători masoni care trecuseră de partea comuniștilor: Mihail Sadoveanu, Mihail Ralea, N.D.Coceș și Victor Eftimiu să-i fi convins pe ștabii Securității și pe șefii Partidului Comunist că ei se vor ocupa personal de „stingerea” masoneriei românești „în liniște”.

Așa s-a și întâmplat. Circula și o versiune după care influentul ștab comunist Gogu Rădulescu a convins Biroul Politic al partidului să nu bruscheze lichidarea francmasoneriei românești. Arestarea fruntașilor masoni a survenit ulterior, dar ei nu au fost condamnați pentru apartenența la francmasonerie, au fost inventate tot soiul de vinovății fanteziste pentru a-i azvârli după gratii (Constantin Bellu, Dan Amedeu Lăzărescu, Alexandru Paleologu, Nicu Filip, Vladimir Boantă etc.).

„Am studiat foarte atent și pe baza a sute de documente de arhivă represiunea totalitaristă la care a fost supusă Francmasoneria în vremea comunismului”, scrie Horia Nestorescu-Bălcești, în lucrarea sa „Masoneria. O stare de spirit, o ai sau nu o ai”. „Toți, dar absolut toți, cei 1300 de membri ai Marii Loji Naționale din România din această foarte scurtă perioadă de timp (sunt doar patru ani) au fost trecuți prin filtrul Securității. Unii au fost anchetați fără să fie judecați vreodată, alții au fost arestați și de asemenea niciodată judecați, în fine, alții au fost arestați, judecați, condamnați și întemnițați. Nu puține au fost condamnările la închisoare pe viață sau temniță grea. Unii au fost internați administrativ (deci tot fără judecată) în Coloniile de muncă, deportați în Bărăgan cu Domiciliul

Obligatoriu. Oricum, după ieșirea din închisoare sau după desființarea Coloniilor de muncă (în 1954), toți au

252

ROMÂNIA MASONICA

fost trimiși în Bărăgan cu Domiciliul Obligatoriu. Calvarul a încetat în 1964. Cei ale căror oase nu putrezesc la Aiud, la Gherla, la Râmnicu Sărat sau la Pitești (celebră închisoare prin programul de reeducare), cei care au supraviețuit infernului concentrațional comunist, și-au sfârșit viața în anii imediat următori în boli,

foamete, mizerie."

Marcel Shapira

Povestește Marcel Shapira: „În iunie 1948 un ordin, venit de sus, impunea în mod imperativ conducerii Marii Loji Naționale Române închiderea provizorie a lojilor pentru a permite membrilor săi să-și îndeplinească „obligațiile cetățenești” în cadrul brigăzilor de muncă de folos obștesc. A doua zi Ministerul Agriculturii lua în posesie templele masonice din str. Bursei, fără a le lăsa timp celor în drept de a ridica materialele și documentele din arhive, întrucât Marea Lojă nu a avut timpul necesar de a avertiza toate lojile de această măsură, unele din ele au avut surprize dramatice. O anumită lojă, alcătuită în mare majoritate din magistrați, a fost surprinsă de organele de poliție (denumirea de miliție neexistând încă). Cei mai zvelți au putut sări pe ferăstrău și să se salveze, însă, din nefericire, președintele lojii, distinsul judecător Alexandru Tomescu a fost arestat, bătut în mod feroce și a murit în localul poliției (...) Numeroși demnitari ai Ordinului Masonic Român au fost arestați și torturați. Este vorba de oameni de calitate remarcabilă, personalități cu multiple titluri de servicii aduse țării și poporului român în diferite circumstanțe. Evident, eu vorbesc despre masoni, dar în nici un moment nu aș vrea să fiu înțeles

greșit. Sunt perfect în cunoștință de cauză că masonii nu sunt singurii care au suferit represiunea regimului. Toate clasele sociale, fostele partide politice și în general tot poporul român vor suferi jertfe pe altarul cruzimii.

Dar voi continua cu subiectul meu specific relativ la masoni. Trebuie să precizez un detaliu de mare importanță, în nici o altă țară comunistă o asemenea represiune sângeroasă n-a avut loc. Este adevărat că în toate aceste republici masoneria a fost formal interzisă. Lojile au fost închise, dar nimic comparabil cu uraganul ucigaș dezlănțuit în țară.

În timp ce masonii români deținuți și torturați în închisori așteptau 2-3 ani pentru a fi judecați, cercetătorii de la Universitatea din Varșovia veneau la marea Bibliotecă Națională din Paris pentru a consulta arhivele vechi și a studia aportul masonilor polonezi pe plan istoric și cultural și în special contribuția lor la luptele pentru independența națională, în Ungaria, lojile fiind desființate, masonii au constituit comitetele de binefacere. Se reuneau în grupuri prin diferite cafenele și organizau discuții filosofice cu dezbateri. Oare regimurile comuniste din așa-zisele republici populare își extrăgeau doctrinele din surse diferite sau, în cazul nostru,

MASONICA

964. Cei ale Bști (celebră it infernului :ori în boli,

Ihpira: „în it de sus, conducerii închiderea a permite sască „obli- il brigăzilor A doua zi 'n posesie Iursei, fără de a ridica din arhive, timpul ne- lojile de le au avut ta loja, al- lin magis- ele de po- leexistând sări pe fe- ă, din ne- it arestat, Ordinului le calitate ilui român i moment lasonii nu e, fostele l cruzimii, ecizez un opresiune soneria a iul ucigaș

|i 2-3 ani la marea a aportul a luptele isonii au fenele și fa-zisele nostru,

ROMÂNIA MASONICA ' 253

despotismul obscur avea tentința de a atinge un record, o culme a ineptiei? În anul 1953 vor începe procesele masonilor din țară. Monstruoasă mascaradă. Instrucția preliminară e revoltătoare. Reprezentanțele diplomatice din București sunt scanda- lizate. Câteva demersuri timide vor fi

încercate, dar fără nici un rezultat. Mai mult, celebrii piloți ai escadrilei franceze „Normandie-Niemen”, care a combătut în cadrul aviației sovietice în timpul războiului și care s-a acoperit de glorie mondială în trecere prin București, vor efectua câteva intervenții. Afară de câteva mici excepții, demersurile lor rămân fără rezultat. Nimic nu putea opri furia dementă. Masonii de vază vor fi deferiți tribunalelor militare sub inculparea de înaltă trădare.

Procesul marelui comandor Constantin Bellu

Constantin Bellu

Aș putea trata și analiza numeroase procese împotriva masonilor din țară, dar voi cita cu titlul de exemplu unul singur, căci toate procesele, printr-o coincidență, ușor explicabilă, vor avea același aspect. Voi evoca, deci, procesul inginerului Constantin Bellu, care urma să devină mare comandor al Ordinului Masonic din România.

Sentința nr. 1270 din 19 noiembrie 1953 - Tribunalul Militar din București compus din: majorii de Justiție Molnar Rudolf, președinte: Dobra Vasile și Ambru Octav, asesori: Lt. Maj. Alex Gheorghe, procuror, Bălan Ștefan, grefier. Inculpat era Bellu C. Constantin - inginer - burghez, fost membru al Partidului Social-Democrat (trec peste datele de stare civilă și titluri), învinuit de crimă de înaltă trădare, pedepsită prin art. 190 și 191 Cod penal și delictul de uneltire contra ordinii sociale. Acuzat că a dat Misiunii Militare Americane informații privind: 1) situația unei uzine de armament din țară; 2) situația unor uzine metalurgice; 3) situație unei societăți miniere producătoare de aur; 4) schița unei regiuni miniere unde se găsesc zăcăminte de argint, granit, mică; 5) producția altor societăți și a Sovrom-Petrolului; 6) industria lemnului; 7) modul de aprovizionare cu materii prime; 8) starea de spirit a burgheziei și moșierimii. Era de asemenea învinuit că a oferit informații agenților de la Intelig. Service despre: a) trupele sovietice din țară; b) măsurile luate pentru paza zonelor de frontieră; c) construirea de aeroporturi, orașe și feluri de avioane; d) producția unor uzine; e) dotarea cu utilaje a șantierelor navale; f) situația forestieră din Ardeal; g) căile ferate forestiere; h) situația industriei române, materii prime și subsolul țării; i) situația Partidului Social-Democrat. De asemenea, se

reține că ar fi dat suma de 600.000 lei organizației contrarevoluționare „Sumanele Negre”.

254

ROMÂNIA MASONICA

Reproducem succint hotărârea instanței: „Condamnă pe Bellu Constantin la muncă silnică pe viață, transformată în temniță grea pe viață, la 10 ani degradare civică și confiscarea averii personale pentru înaltă trădare, îl mai condamnă la 7 ani închisoare corecțională și 500 lei amendă pentru delictul de uneltire contra ordinii sociale etc.etc.”

După o detenție de 13 ani, Consiliul de Stat a grațiat pentru restul pedepsei pe cei câțiva supraviețuitori, fizicește și moralicește ruinați. Marea Adunare Națională a avut bunătatea de a respinge recursul de reabilitare al lui Constantin Bellu, privându-l de o ultimă rază de lumină. Cine era C. Bellu, condamnat pentru înaltă trădare? A servit statul român timp de 35 de ani, din 1913 până în anul 1948. A funcționat în cadrul Ministrului Comerțului, Industriei și Minelor, inspector al Uzinelor Hunedoara, director al Uzinelor „Mărgineasca-Plopeni”, delegat al Ministerului Minelor și al Petrolului la Societatea „Mica”, devenind Administrator Unic.

Cariera o va termina în anul 1948 ca director general și inginer inspector general, consilier în corpul tehnic, în tinerețe, a luat parte, ca sublocotenent la războiul de întregire din 1916-1918. Rănit în luptele din Transilvania, în 1916, după vindecare, în 1917, ia parte la luptele de la Mărășești-Răzoare. Este avansat locotenent pe front și decorat de două ori în timp de o lună cu Ordinele Coroana și Steaua României și Virtutea Militară pentru acte de vitejie. Comandamentul rus i-a conferit Ordinul „Sf. Ana” cu spade și funde, iar Misiunea Franceză i-a conferit „Crucea de Război”. Brevetele acestor decorații au fost depuse la Muzeul Militar din București. Acesta este portretul unui erou al neamului, condamnat pentru crima de

înalță trădare. Dar regimul totalitar i-a mai rezervat o recompensă supremă pentru a-l doborî complet, în august 1967 a avut loc comemorarea luptelor de la Mărășești și Oituz. S-au dat decorații foștilor luptători. Lui Constantin Bellu, fost deținut, i s-a refuzat această onoare. I s-a interzis chiar de a participa. Constantin Bellu nu mai avea dreptul de a vărsa o lacrimă pe mormintele foștilor săi camarazi - luptători, morți pentru patria lor."

Prea Ilustrul Frate Panait-Stănescu Bellu, ginerele și fiul adoptiv al lui Constantin Bellu, relatează, într-un interviu acordat lui Dorin Băleanu și Radu Comănescu (vezi lucrarea citată) ce s-a întâmplat după arestarea, în 1950, a socrului său. După atâția ani de închisoare, eliberat, Constantin Bellu are curajul să acționeze, în mare secret. Scriitorul francez Daniel Beresniak, scrie într-o carte despre masonerie (tradusă de Dan Amedeu Lăzărescu):

„La data de 5 mai 1969, nouă masoni români care PanaitStănescu-Bellu
^^ ^^ ^ ^^ ^Q Constantin Bellu, locuind la

București și păstrând contacte în clandestinitate, au cerut Supremului Consiliu al Franței, reprezentând Marea Lojă Națională Franceză, să reînnoiască patenta

ROMÂNIA MASONICĂ

255

acordată Supremului Consiliu al României în anul 1923. Cererea lor a fost acceptată". Ulterior, pictorul Panait Stănescu-Bellu a avut ocazia să ajungă la Paris, i-a înmănat lui Marcel Shapira arhiva, sigiliile și colanul de grad 33 al socrului său, Constantin Bellu.

în erudita lor istorie a masoneriei românești, Radu Comănescu și Emilian M.

Dobrescu dau o versiune asemănătoare, cu detalii surprinzătoare:

„Anii 1945-1948 înseamnă o spectaculoasă înflorire a Masoneriei române de „stânga", profund penetrată de elemente bolșevice. Oameni de bunăcredință, precum Preailustrul și Preaputernicul frate Constantin Bellu

(devenit Suveran Mare Comandor în clandestinitate, după trecerea în Orientul Etern a lui Noradunghian și a lui Pangal), credeau cu tărie în Guvernul Mondial Socialist, care ar salva lumea.

Specialiștii bine antrenați în represiune și diversiune ai lui Stalin (la loc de frunte o cităm pe Ana Pauker) s-au slujit de acești oameni ca de niște unelte. Apoi i-au aruncat la închisoare. Fratele Bellu a fost eliberat de-abia în 1964. Un alt grup îl reprezintă, însă, colaboraționiștii, printre care, putem cita nume ilustre: Mihail Sadoveanu, Mihai Ralea, Victor Eftimiu, Horia Hulubei.

În anul 1948, fiind suficient de puternici, comuniștii români atacă Masone-ria. Evenimentul nu este relatat unitar de martorii direcți. Toți sunt unanimi, însă, că nu a avut loc o „abatere de coloane” (închidere definitivă), ci doar o „intrare în adormire”. Conform Preailustrului și Preaputernicului Frate Marcel Shapira, în data de 15 iunie 1948, Marele Secretar al MLNR a primit înștiințarea că trebuie să închidă grabnic lojile, deoarece Ministerul Agriculturii ar avea nevoie de localurile unde se aflau templele acelor loji. Masonii au căpătat 4 zile la dispoziție pentru a-și pune la adăpost obiectele și instalațiile. Pe 18 iunie se primește circulara Ministerului de Interne prin care frații sunt chemați la „munci de folos obștesc”. În epocă era încă o dovadă de bunăvoință și încredere. Amenințarea secretă și fermă stătea în emitentul circularei: Ministerul de Interne.

În grabă mare - și, uneori, cu scenarii rocambolești - frații salvează și ascund ultimele documente valoroase. Din păcate, conform aceleiași atestări a lui Marcel Shapira, mulți vor trăda ulterior, furnizând materiale de neprețuit autorităților bolșevice. Pe 19 iunie, deja, frații care au venit la ținute au fost brutalizați, izgoniți și chiar uciși în bătaie de poliție. Astfel a intrat MLNR în adormire.

În ceea ce privește Supremul Consiliu, organul de conducere al Ritului Scoțian Antic și Acceptat, s-a adoptat o procedură mai blândă, în august 1948, N.D.Cocea 1-a sfătuit pe Noradunghian să treacă în adormire structurile de sub comanda sa. Noradunghian s-a executat întocmai - și a avut o bătrânețe foarte liniștită.

După evenimentele din 1948, drumul Masoneriei române se va bifurca: o parte din frați, emigrați mai cu seamă la Paris, se căznesc să lucreze în clandestinitate.

256

ROMÂNIA MASONICA

Masoneria română la Paris

Emigranții din Paris constituie relativ repede o lojă, numită „România”, apoi „România Unită”, încercând să preia memoria celebrei entități din MLNR-ul adormit. Aceste loji albastre vor funcționa la început sub cupola Marii Loji a Franței. Pangal, cu ultimele puteri, încearcă să reconstituie un Suprem Consiliu extra muros. Dar unii dintre emigranți fuseseră inițiați de Supremul Consiliu al lui Noradunghian, pe care Pangal nu-l recunoștea. Rezultatul a fost că frații respectivi, din curată răzbunare, au dezvăluit francezilor cât de neregular a închis Pangal Masoneria română în 1937. Această dezvăluire i-a închis lui Pangal toate ușile importante ale Francmasoneriei Universale, până când Dumnezeu i-a deschis ușa Sa, iar cel mai mare și mai controversat mason al României contemporane a intrat în adormire definitivă. Situația era așa de dramatică, încât adjunctul lui Pangal, Locotenentul Mare Comandor, colonel ing. Ionel Istrate, a încercat să mute embrionul Supremului Consiliu român în Argentina! Nici măcar acest lucru nu i s-a permis. Prealilustrul și Preaputernicul Frate Marcel Shapira, cel care ne-a oferit informațiile de față, era atunci abia la gradul 4. Soarta a hotărât ca el să reușească să reconstituie un Suprem Consiliu pentru România Mare, însă cu ani mai târziu.

Masonii din țară au avut istorii diferite. O parte dintre ei au continuat să se întâlnească. Din toamna lui 1948, întâlnirile clandestine se țineau la Constantin j Bellu, la Al. Bilciurescu (acesta nu făcuse parte din Supremul Consiliu, dar fusese j cooptat pe loc; era, de altminteri, un nume faimos în Masonerie), la Noradunghian, ' sau la Gică Chintescu. Din când în când, frații se mai reuneau și la terasa „Grădinița”. Conform mărturiei

Preailustrului Frate Panait Stănescu-Bellu (ginerele lui C. Bellu), s-au ținut și ținute regulate, iar ulterior, după 1964, s-au făcut și inițieri. (...) Arestările masive din rândul masonilor, dublate de percheziții și supravegheri, sunt atestate după anul 1950. Cea mai mare parte a arhivei Ritului Scoțian Antic și Acceptat se afla la fratele Constantin Bellu. Majoritatea materialelor au supraviețuit prigoanei și vor fi trimise la Paris. Dar exemplarul princeps al Constituției din 1923 a fost ars de Constantin Bellu și de ginerele său, pentru a nu cădea în mâinile comuniștilor. Amândoi plâneau privindu-l arzând...".

Relatează Prea Ilustrul și Preaputernicul frate, Marchel Shapira:

„închiderea Marii Loji Naționale Române, în iunie 1948, s-a făcut într-o formă agresivă, spune fratele Marcel Shapira. Masonii de notorietate, cu o mare reputație personală, n-au scăpat pumnului Securității. Au fost arestați oameni de talia lui Constantin Bellu - care va deveni Suveran Mare Comandor, Vasile Florescu - chestor de poliție și cel care l-a păzit pe marele om de stat Nicolae Titulescu. Aș plânge dacă v-aș povesti momentele arestării lui Vasile Florescu. N-au fost publicate, le voi publica. Este ceva groaznic, demonic. Au fost arestate și alte personalități și, într-un proces de mascaradă din 1953, judecate de un Tribunal Militar care depindea de Ministerul de Justiție, așa comedie eu n-am mai văzut (...) Printre puținii frați care au scăpat cu viață s-a numărat Alfred Cerchez, care mi-a povestit tot. L-am adăpostit și l-am ajutat: era un om cinstit, foarte bătrân, venerat

MASONICA j ROMÂNIA MASONICA

257

taânia", apoi :n MLNR-ul Marii Loji a em Consiliu onsiliu al lui ii respectivi, ichis Pangal l toate ușile deschis ușa rane a intrat

lui Pangal, :at să mute acru nu i s-a ! ne-a oferit ia reușească .ai târziu, itinuat să se

Constantin , dar fusese radunghian, fi la terasa Iu (ginerele •au făcut și ircheziții și ivei Ritului Majoritatea exemplarul inerele său, arzând...".

ntr-o formă 'e reputație de talia iui Florescu - ulescu. Aș N-au fost ațe și alte n Tribunal !văzut(...) care mi-a în, venerat

de toți românii din exil. Mi-a relatat și alte fapte, pe care îmi este imposibil, pe plan uman, să vi le explic: tratamentul, umilirea acestor oameni. (...)

Să trecem, dacă doriți, la continuitatea masonică asigurată în Paris, într-o viziune generală, vă pot spune că s-a reconstituit mai întâi o lojă care se numea „România” și care a devenit „România Unită”. Frații erau foarte numeroși - 80 printre care 11 grade superioare, trei miniștri și alte personalități, îl aveam pe Decebal Corbu, președintele Liniilor Aeriene Române LARES care se transforma- seră în TARS (Transporturile Aeriene Româno-Sovietice). (...) Era Trancu-lași. îl mai aveam pe Manolescu - și alți miniștri, încă nu sunt autorizat să spun numele lor. Vă mai pot spune unul: Eugen Titianu. Și îl mai aveam și pe Dăianu, fost am- basador, care a creat asociația Pro-Basarabia.

Bineînțeles, la sosirea mea la Paris l-am cunoscut pe Jean Pangal care era cea mai importantă personalitate masonică română, în 1937 trebuise să închidă Francmasoneria. Atunci el a comis câteva greșeli. Avea dreptul, ca Mare Coman- dor, să închidă doar Supremul Consiliu, nu Marea Lojă. în epoca respectivă actul îi fusese cerut de regele Carol al II-lea, sub presiunile forțelor Axei. Pangal și-a dat seama că a comis o greșeală. A fost iertat. A fost numit ambasador în Portugalia Vă pot spune astăzi: deși el a fost judecat și criticat foarte mult în străinătate până la moartea lui a făcut tot ce era posibil - grație relațiilor sale, în calitate sa de ambasador - pentru cauza României. L-am cunoscut, inițial i-am fost adversar știind că închisese ilegal Masoneria, dar mi-am schimbat părerea când am aflat ceea ce făcuse mai departe, până la moarte, pentru România. L-am păstrat și îl mai păstrez în inima mea.

în ceea ce privește formarea lojilor românești la Paris - ca să revin la ideea pe care-o începusem - frații de grade înalte au reconstituit un Suprem Consiliu roman foarte fragil. Nu avea numărul cerut de membri. Acest Suprem Consiliu n-a fost recunoscut, doar bine primit de Marele Comandor francez Rene Raymond După moartea fratelui nostru Jean Pangal s-a produs un eveniment care ne-a jenat oarte mult. Rene Raymond a aflat că Jean Pangal, prietenul lui, închisese în mod ilegal Masoneria; și s-a supărat. Cred că i s-au mai transmis și câteva bârfe de cei care nu-l iubeau pe Pangal. La un moment dat a spus: „închid poarta nu vreau să vorbesc cu reprezentanții Supremului Consiliu român". Eu nu făceam parte din gradele superioare, abia primisem gradul 4, dar am văzut această schimbare Fratele Jean Pangal avusese un fel de Locotenent Mare Comandor (în fine nu în mod oficial) care era inginer cu gradul de colonel în rezervă și care se găsea în America. Și-i spusese: „Dacă mi se întâmplă ceva, te rog să cauți să intri în locul meu . Il chema Istrate. A încercat să comunice cu Rene Raymond și i-a propus- „Preaputernice Mare Comandor, dacă socotiți că există un handicap care ne împiedică să reconstituim acest Suprem Consiliu la Paris, vă rog să-mi permiteți să-l transfer m Argentina". Rene Raymond nu i-a răspuns, iar noi am înțeles lipsa de răspuns ca un fel de poartă închisă la orice inițiativă. Printre cei de gradul 33 care se aflau în exil îl aveam pe fratele Boncescu în America. El urma să facă diferite demersuri pe lângă Supremul Consiliu american, între timp, însă Marele Comandor american, fost prieten al lui Pangal, dispăruse și el. A venit un alt Mare

i t!Tr PS Car?- T1 interesa Problema noastră Și ' "ci nu era la curent cu ea.

.1 tentativa și inițiativele fratelui nostru au rămas fără nici un fel de urmare

"*•• Printre cei care obținuseră gradul 33, unii fuseseră recunoscuți de Jean Pangal, altora li se zisese: „Voi ați fost făcuți de Noradunghian, nu vă recunoaștem.

Mihail Noradunghian era un Mare Comandor de Onoare, care, dată fiind lipsa Suveranului Mare Comandor din țară, se instituise în locul lui. Era un armean foarte respectat, înnobilit de sultan și deosebit de agreat în România. Era singurul mason pe al cărui mormânt s-a pus o placă oficială pe care scrie: „Aici se odihnește Marele Comandor de Rit Scoțian Antic și Acceptat Mihail Noradunghian".

Toți frații care se duc în România se fotografiază la mormântul lui. În timp ce lui i se pusese placa asta, alții erau bătuți prin închisori. Asta nu înseamnă că Noradunghian a trădat. Cred că a fost un act politic din partea autorităților române. Cine știe ce planuri de politică externă or fi avut în epoca respectivă...

Dar să ne întoarcem la Paris. Acolo se găseau: Alexandru Melinte, avocat, fost președinte la Industria Iutei, pe care-l cunoșteam foarte bine și care fusese prieten și cu tatăl meu; Dan Dragomirescu, avocat, făcuse parte din Comisia administrativă și judiciară a concernului Malaxa (el încă visa că Malaxa îi va trimite mulți bani); prof. Nicolae Meta care, mai târziu, a intrat în Supremul Consiliu creat de mine.

Supremul Consiliu al lui Pangal, care exista în mod scheletic, necunoscut și nerecunoscut de alții, n-a durat foarte mult timp. Dintre puținii oameni care ne-au ajutat atunci, trebuie neapărat să-l pomenesc pe Jean Șoneriu, care ne pusese la dispoziție sediul societății sale, Creditul petrolier franco-român. Ne întâlneam în birourile lui. Avea o sală foarte mare în care discutam, vorbeam fără nici un rezultat.

Începusem să vă spun că prima lojă care a fost creată se numea „România", după numele mamei lojii „România Unită" din 1919. Acea „România" era descendenta istorică a lojii de origine a noastră („Steaua Dunării". Deci, vedeți, suntem de familie foarte bună. „România Unită" din România a fost creată la 21 iunie 1919, sfârșitul oficial al războiului. Venerabilul ei a fost Jean Pangal. Printre ofițeri se număra colonelul Ulic, o

figură importantă în istoria noastră. Pe plan istoric, această lojă are și altă valoare, căci „România Unită” din 1919 era în 1923 prima lojă română care a adoptat Ritul Scoțian Antic și Acceptat. Câteva luni mai târziu, în sânul „României Unite” s-a constituit primul Suprem Consiliu de Rit Scoțian Antic și Acceptat, al cărui Venerabil, Jean Pangal, devenise Mare Comandor, cu agrementul Franței și, ulterior, al SUA. De acolo au ieșit primii membri de grad 33. Pot să vă spun că nu toți aveau formațiunea necesară, dar în momente istorice, care cer acțiuni rapide, se pot fabrica rapid masoni de grad 33. Toți cei care au fost fabricați 33 erau oameni de mare valoare. Posed documentele acestei perioade.

Revin la Paris. Prima lojă, „România”, s-a transformat în „România Unită”

pentru a se lega de ultima lojă „România Unită” de unde veneau - la noi - Ritul Scoțian Antic și Acceptat și Jean Pangal. „România Unită” din Paris a devenit la un moment dat prea numeroasă și s-a scindat în două. S-a creat o a doua lojă, căreia i s-a dat numele temporar de „Patria”. Au existat controverse în legătură cu acest nume. Gânditorii noștri s-au întrebat: de ce „Patria” și nu „Lanțul de unire”? Eu i-am susținut. Fiindcă „Lanțul de unire” fusese o lojă foarte importantă din România, care nu figura în registrele Marii Loji. Era un fel de lojă secretă. Se găsea acolo, în castelul din Mogoșoaia al prințului George Valentin Bibescu. în 1937, când

ROMÂNIA MASONICĂ

259

M.L.N.R. a trebuit să se închidă la cererea lui Jean Pangal, mai bine zis la cererea lui Carol al II-lea (el însuși francmason), „Lanțul de unire” avea drept misiune de a (amâne în secret și, în caz de necesitate, de a-i proteja pe masonii oficial cunoscuți. Propunerea de a se numi „Lanțul de unire” era, mai întâi, omagiul adus prințului Bibescu. în al doilea rând, intenționam să construim tot o lojă de protecție, deci o lojă importantă. Aceste proiecte se

derulau pe la sfârșitul anului 1948, începutul anului 1949. Peste un deceniu, cele două loji deveniseră neîncăpătoare.

S-a creat o a treia lojă „Lanțul de unire scoțian”. Deci, finalmente, erau trei loji pe care, la un moment dat, eu le-am reprezentat în Mari Conferințe sau Adunări masonice. (...) Am fost de 12 ori Venerabil al „României Unite. Iar Supremul Consiliu - țin să precizez și este foarte important - nu făcea parte din vreo Obediență franceză. În primul rând, nu există o Obediență pentru Supremul Consiliu, căci Supremul Consiliu este o jurisdicție. Noi am obținut - ceea ce nici o altă țară n-a avut - un Suprem Consiliu român în exil. Eu am reușit aceasta, în 1969.

După dispariția lui Jean Pangal, fusese numit Suveran Mare Comandor fratele Constantin Bellu. El a fost arestat în România și deținut 16 ani. A intrat

bărbat tânăr, frumos și a ieșit o ruină fizică, dar mintea îi rămăsese foarte clară.

; Auzind de mine, mi-a trimis mandat să reconstitui Supremul Consiliu român. L-am

reconstituit cu succes. Am găsit câțiva frați în Franța, alții prin alte țări, am numit pe

câțiva alții și am reconstituit un Suprem Consiliu' pentru care am obținut

recunoașterea oficială a Supremului Consiliu francez. Iar mai târziu, am obținut și

recunoașterea străinătății. Așadar, din 1969, Supremul Consiliu român a fost

! recunoscut, iar, drept consecință juridică legală, el căpăta statutul de extraterito-

rialitate (...)."

„La 5 mai 1969, nouă frați români de grad 33 (Mari Maeștri) avându-l pe C.

Bellu (care acționa în clandestinitate la București) în frunte, adresează Supremului Consiliu al Franței cererea de reînnoire a patentei eliberate Supremului Consiliu al României în 1923.

La 19 mai 1969, C. Bellu, profitând de vizita la Paris a Fratelui Leonida Vladimir, gradul 33, Mare Secretar al Supremului Consiliu al României, încearcă să-l instaureze pe Marcel Gavrilescu, gradul 33, ca Mare Locotenent Mare Comandor la sediul Supremului Consiliu la Paris, în exil.

La 22 iunie 1969, Supremul Consiliu al Franței decide să dea satisfacție i cererii fraților români și Foarte Puternicului Frate H'. Bittard, Suveran Mare Co- mandor al Supremului Consiliu al Franței, notifică Supremului Consiliu al României reînnoirea patentei și aduce recunoașterea frățască a Supremului Consiliu al Franței. Această patentă a fost, de asemenea, recunoscută de Supremul Consiliu al Statelor Unite (jurisdicția SUD) în același an. Supremul Consiliu al României în

exil asigură continuitatea Masoneriei Scoțiene românești, de Rit Antic și Acceptat.

Marcel Shapira a fost numit Mare Cancelar de către C.Bellu Marele Secretar General care, în 1970, a trecut în Orientul etern, iar Fratele Gavrilescu -

Locotenent Mare Comandor" (relatare preluată din cartea „Ilustrii francmasoni ai

României" de Radu Comănescu și Dorin Băleanu, Europa Unită, 2003) (Cnf. J.

Pierre și Marcel Shapira: „Dicționarul francmasoneriei", Paris (sub direcția lui D.

Ligou).

260

• i

ROMÂNIA MASONIC"

Nu vom mai continua aici istoria aceasta convulsionată a Masoneriei români în exil și nici nu e de scris prea mult despre Masoneria românească de-acasă, dii anii comunismului.

Frații ieșiți din închisori și lagăre de muncă, cei care rămăseseră în viați bolnavi și timorați, au intrat, în genere, „în adormire”.

Revoluția din decembrie 1989 îi va „trezi”. .n,, :,^, .

O mărturie a lui Nicu Filip

,--*oC

în interviul acordat lui Dorin Băleanu și Radu Comănescu, Prea Ilustrul Frate Nicu Filip spune că Masoneria română se bucură de privilegiul unic în Eu-ropa răsăriteană al verticalității coloanelor, în cei 45 de ani „de sârmă ghimpată”.

„Este bine însă să se știe cine am fost pe lumea asta, de unde venim, în ce

credem și ce-am dat la lumină, pentru că nu de flori de cuc poporul român a dat întotdeauna lumii mai mult decât a primit de la lume. Să nu se uite că timp de 400 de ani hotarele lumi civilizate au fost pe Nistru, să nu se uite că 400 de ani, când veneau tătarii nu veneau polonii, când veneau polonii nu venea nu mai știu cine, că tot mereu a bătut vântul din toate părțile. Este bine de știut că pământurile care se cheamă astăzi românești vin dintr-o națiune care are rădăcini adânci. Noi nu ne-am născu!

în urma războiului romanilor cu dacii, ne-am născut din impactul a două culturi: o cultură autohtonă care a dat o civilizație a lemnului și o altă cultură având rigoarea legii.

Nicu Filip

Plecând de la acest lucru, să nu se uite că strămoșii noștri, numai ei și evreii, au născut un Dumnezeu-idee. Și să nu se uite

că, în momentul în care binefacerea creștinismului s-a abătut asupra pământurilor românești, noi am îmbrăcat principiul sacrului pe calapodul spiritualității noastre, Dumnezeu a venit pe pământ, a bătut la ușa văduvei, a bătut la ușa bogatului, a venit întotdeauna însoțit de Sfântul Petre care, după cum știm, făcea gafe, și Dumnezeu preștia, că de aceea se cuprinde în

tot și toate și de aceea eternitatea e una din componentele fundamentale ale măreției lui de nepătruns.

Cam ăștia suntem și atunci avem dreptul, ca cetățeni ai României și ca frați, să privim pe oricine drept în ochi. Să nu se uite că obolul nostru în istorie a fost imens, plecând de la Nicolae Olahus, și de la cele trei stele care nu apun niciodată și nu vor apune: Eminescu, Enescu, Brâncuși. Pentru că edificarea templului românesc s-a făcut cu cugetul, s-a făcut cu dalta, s-a făcut cu versul și s-a făcut cu penelul, în concepția mea, cel mai elevat dintre toate templele care s-au făcut până în ziua de astăzi este „Divina Comedie”. Să nu se uite că suntem singurul popor din lume care în fantasticul zăcământ al basmelor românești păstrăm, este

ROMÂNIA MASONICA

261

i adevărat, doctrina primordială. Să nu se uite că Făt-frumos, care nu se însoară cu ; fata împăratului niciodată întâlnește principiul forței brute, pe Sfarmă-piatră și pe Strâmbă-lemn, îi spune, dar nu-i ucide și se duce mai departe și se tot duce Iarăși Făt-frumos când coboară în Infern, coboară pe pajura cu două capete asta a noastră, a Ordinului, și când se ridică din Infern și își slăvește credința aduce jertfă, cu paloșul lui își taie carnea picioarelor ca să dea cu durere principiului forța de a-l readuce pe acest tărâm...

Toate religiile lumii, absolut toate spun: „Fă fapta bună. Căci, dacă faci fapta buna, ajungi în Rai”. La noi ce se spune? „Fă fapta bună și uit-o”. Iar în al doilea rând: „Nu te poți edifica pe tine însuți dacă nu îi ajuți pe cei din jurul tău să se i edifice.

Și îmi permit să vă rog să reflectați asupra unui mic coercitiv: luminile nu s-au reaprins pe teritoriul României, pentru că ele nu s-au stins nicicum nici o

secundă.

- Aici era problema și suntem foarte interesați să auzim relatarea Dvs.

- Se nasc semne de întrebare: ce putere a stat la temelile voinței noastre, ca anii aceia de care am pomenit, anii roșii, să nu ne poată birui. Noi am crezut în Ordin pentru că am văzut în existența lui și în conservarea neîntreruptă a

i verticalității coloanelor condiția fundamentală a rezistenței națiunii române în fața acestei năvăliri și acestei ocupații. Și spun asta pentru că eu am fost inițiat în anii ăștia, în 1949, ca mai târziu, după câteva luni de zile, în calitate de ucenic să asist la inițierea lui Edmond Nicolau.

- în ce lojă ați fost inițiat?

- Loja se numea „George Washington”, Orientul București. Eram la un moment dat vreo 17-18, pe urmă am rămas șase, cinci, am devenit 11, după cum

i eram arestați sau nu. Vreau să spun că teroarea a fost extraordinară. Cărturarul nr 1 al masoneriei române s-a chemat Stroe Stroescu, autorul unei cărți, a unei vieți romanțate a lui Badea Cârțan, inginer, doctor în matematici, și care a fost nașul și mentorul meu. La un moment dat, nenea Bicu, cum îi spuneam noi, mi-a adus să păstrez - și aici este drama, mai există 2 martori care știu de asta - o istorie a Masoneriei române foarte bogată și cu un pachet de documente, de hrisoave Ochii ăștia doi pe care-i vezi au văzut originalul hrisovului de constituire a lui Nicolae Mavrocordat.

- Extraordinar, Loja de la Galați, Loja mamă!

- Loja mamă. 1734. Eu am păstrat-o, nu m-am uitat în manuscris dar în documente m-am uitat. Și era scris în grecește, nu în slavonă. Pachetul acesta s-a dus la nașul băiatului meu, pe care l-a chemat Aurel Petrescu. Când m-au arestat pe mine, Aurel, de groază, a pus totul pe foc. Hrisoavele, manuscrisul, tot".

Așa au fost vremurile, asupra unor masoni s-au abătut demonii regimului comunist, în timp ce alții au pactizat cu comuniștii, bucurându-se

de toate avantajele. A fost drept? Nicu Filip nu-i condamnă, dar nici nu-i apără

„Trebuie să știți că există mai mulți Sadoveanu, spune Filip. Unul este „2>-?“ «U. î " unul este Sadoveanu a' cărnii și altul este Sadoveanu al cupiditaț,, fără sfârșit». Nici Ralea nu a făcut rău altora, iar despre N.D.Coea Nicu FHip spune: „Coea a fost om de casă la vremea aia. Este puțin spus om de'casă,

262

ROMÂNIA MASONICĂ R

un om de curaj, el a lipit pe Palatul Regal un bilet: „De închiriat". Cea maigrozavă definiție a lui Ferdinand a dat-o N.D.Coea: „Un trabuc între două urechi".

Spune Nicu Filip: „Cu toate că francmasoneria română a fost silită să intre în „adormire", totuși, căpeteniile, să le zic așa, oamenii cu greutate - este vorba de Bilbiurescu, Stroe Stroescu, Isac Grasiani, Noradunghian, au hotărât continuarea".

Primul Mare Maestru al Marii Loji Naționale din România, Prea Ilustrul Frate Nicu Filip povestește cum s-a desfășurat prima ținută masonică chiar în zilele crâncene ale Revoluției. Nicu Filip a zăcut în închisoare șase ani fără să fi fost ju- decat. Era convins că cel puțin trei din Maeștrii masoneriei române vor supraviețui ca să reaprindă lumina. La 26 decembrie 1989, 1-a întâlnit în stația de tramvai pe fratele Onică Udrea:

„-Ce faci Nicule?"

„- Ce să fac, iacătă am venit să iau pâine".

„- Las-o-încolo de pâine, zice, am scăpat?" ,....•.,,--.

„- Am scăpat". •'-' ""' •: ^îț-" •*

„- Atunci hai până la Anton". (Anton era Anton Dimitriu).

„- Hai".

Ne-am dus până la Anton. Aceeași vorbă.

„- Hai să facem o ținută”.

Și am făcut din niște batiste șorțuri, iar dincolo, în garsonieră la mine, am făcut prima ținută în patru, noi și Mircea Sion. După ce ne-am recunoscut în ținută deschisă, unul dintre noi a vrut să spună ceva. Adevărul este că ne-a bufnit plânsul pe toți, ne-am luat în brațe și nu știu dacă plângeam viețile noastre netrăite sau momentul bucuriei. După 10 zile nu mai eram patru, eram opt, nouă, și tot așa, și tot așa”, (apud Dorin Băleanu și Radu Comănescu, „Ilustri francmasoni Români”

(interviuri și documente), voi. I, Europa Unită, București, 2003'

ROMÂNIA MASONICĂ

Capitolul 27

Anul masonic 5990 (1990). Frații masoni ies din „adormire”.

Acțiunea lui Gavril Iosif Chiuzbaian.

Mărturiile lui Marcel Shapira, Dan Amedeu Lăzărescu,

Vladimir Boantă, Constantin Bărbulescu, Nicu Filip

Trecuseră 41 de ani de când masoneria românească fusese silită să intre în „adormire”. După două secole de-a lungul cărora Francmasoneria a făcut țării numai bine, regimul comunist ^confiscase sediile și arhivele francmasoneriei și a început să-i vâneze pe masoni, în ordinea ceremoniilor vechi de o mie de ani, Marii Maeștri ai Masoneriei române au dat, în 1948, semnalul intrării în „adormire”.

Imediat după victoria revoluției anti-ceaușiste s-au făcut auzite semnalele „trezirii lin adormire”. Cândva vom ști, probabil, activitățile subterane ale marilor maeștri intru realizarea schimbării. Loja „Concordia” a fost prima care a reaprins lumina Francmasoneriei, într-o lume care încă mai sângera, șocată de evenimente, le-a fost greu masonilor să-și afirme identitatea și adevărurile. Foarte activ în cetate se afirma în 1990 avocatul

Gavril Iosif Chiuzbaian, fost ministru de Justiție în România post-ceaușistă. Lui Chiuzbaian îi revine meritul de a fi publicat „Francmasoneria. Legendă și Adevăr”, prima lucrare masonică după Revoluție. Pe «hârtie simplă de ziar, cu simbolurile masonice ale Compasului, Echerului și Frunzelor de salcie pe copertă, broșura făcea cunoscut cititorilor români, sub semnătura lui Gavril Iosif Chiuzbaian „trezirea”.

^

„Cum era firesc, după evenimentele din decembrie 1989 și în România problematica legată de francmasonerie a încetat să mai fie o temă tabu, astfel că ile publicații postrevoluționare au încercat să satisfacă legitima curiozitate a «morilor, chiar dacă uneori aceste demersuri au fost așezate sub semnul senzaționalului, scria Chiuzbaian. A existat, totuși și preocuparea ca, prin incursiuni în istoria francmasoneriei având de cele mai multe ori drept sursă de inspirație lucrările unor specialiști în domeniu, să se realizeze o informare cât mai obiectivă a cititorului român.

Am asistat însă și la luări de poziție uneori chiar vehemente împotriva masoneriei, prezente până și la tribuna Parlamentului României. Au fost cazuri în

264

ROMÂNIA MASONICI

care atacurile vizau direct persoane oficiale asupra cărora plana bănuiala că a face parte din francmasonerie. Aceste „rechizitorii” reiterau, de regulă, acuzații de genul celor formulate, spre exemplu, în lucrarea „Conspirația lojilor”, editată

1941 sub regimul autoritar al mareșalului Ion Antonescu.

Atmosfera de suspiciune și campaniile de denigrare ce se dezlănțuif intermitent împotriva masonilor și a francmasoneriei, se datorează, în primul rând vălului de mister ce acoperă practicile și ritualurile masonice.

La rândul lor, masonii răspund că misterul ce învăluie activitatea lor, este un mijloc de autoapărare și, totodată, un respect pentru tradiție.

În orice caz, istoria a demonstrat că francmasoneria a fost generatoarea unor idealuri umaniste notabile (prezentate în parte și în cele ce urmează) și că a fost implicată în lupta de emancipare a popoarelor.

Este, desigur, greu de conceput că numeroasele personalități de renume al

științei și culturii universale, care au făcut parte din masonerie, să fi fost în stare să încurajeze ori să admită faptele reprobabile ce se atribuie francmasoneriei de către dușmanii ei.

Nu rezistă unei atente analize nici acuzația potrivit căreia masoneria ar fi o organizație subversivă, malefică și că ea ar urmări, prin caracterul său suprastatal, să submineze elementul național și interesele țărilor în care activează.

»LEGENDA SI ADEVĂR*

Coperta broșurii elaborată și
îngrijită în 1990 de Gavril
Iosif Chiuzbaian.

ÂNIA MASONICA ROMÂNIA MASONICA

265

na bănuiala că ar regăsi, acuzații de lojilor", editată în
ce se dezlănțuie fără, în primul rând,
'itate lor, este un
ost generatoarea urmează) și că a
5ți de renume ale fi fost în stare să soneriei de către
nasoneria ar fi o său suprastatal, iză.

iaborată și ffe Gavril

Jian.

Distinsul nostru interlocutor din paginile care urmează, demonstrează contrariul, cu argumente de care nu putem să nu ținem seama. Distinsul interlocutor nu era altul decât dl. Marcel Shapira, Mare Comandor al Supremului Consiliu al Ordinului Masonic Român (cu sediul la Paris), o personalitate legendară în lumea masonică, care i-a acordat un amplu interviu lui Gavril Iosif Chiuzbaian.

Gavril Iosif Chiuzbaian

Gavril Iosif Chiuzbaian; Stimate domnule Shapira, vă rugăm mai întâi, ca, în calitate de mare comandor al Supremului Consiliu al Ordinului Masonic Român, să explicați cititorilor noștri ce este francmasoneria, despre care de-a lungul timpului s-au spus și s-au scris vrute și nevrute. Sunteți cel mai în măsură, deci, să vorbiți, despre trecutul, prezentul și, de ce nu, despre Respectivul Ordinului Masonic.

Marcel Shapira: Voi încerca o sinteză, care sper să fie utilă pentru o cât mai corectă informare a cititorilor.

Francmason înseamnă mason liber, franc (în engleză free, în germană frei).

Definiția franc provine din patentele de „liberă” exercitare a unor meserii de artă medievală acordate anumitor bresle și corporații de către regii veacurilor XVI și XVII, în semn de privilegiu regal și în scopul de a distinge pe meseriașii artei regale: cioplitorii de piatră, dulgherii de artă, constructorii de catedrale, biserici și alte monumente. Membrii acestor corporații erau denumiți „companioni” și se euneau în locuri închise, zise „loji”, pentru a discuta secretele artei lor și pentru a-i lăsa pe noii companioni admiși după o lungă ucenicie pe baza unor criterii extrem de severe. Admiterea noilor companioni, precum și reuniunile aveau loc cu un ceremonial tradițional și secret, în afara privirii indiscrete a „profanilor” din exterior.

În secolul al XVIII-lea, companiile dornici să descopere matematicile superioare, necunoscute lor, vor permite pătrunderea în loji a câtorva oameni de știință pentru ca, mai târziu, porțile să se deschidă și mai mult.

în curând, aceste loji vor deveni locuri de reuniune pentru lumea selectă a epocii, filosofi, scriitori, artiști și reprezentanți ai nobilimii, într-un paralelism armonios, vor lua ființă noi loji care nu vor mai avea nimic comun cu companionii, exceptând unele simboluri din ceremonialul lor. În acest mod vor fi fondate ordinele masonice din lumea întreagă:

în Franța, Anglia, în celelalte țări europene, în cele două Americi etc. în curând, aceste loji vor constitui sursa generatoare a marilor idei umaniste și umanitare.

Reprezentanții cei mai proeminenți și științei și culturii, sub toate formele ei de expresie, vor fi prezenți în lojile masonice.

G./C.: Care sunt ideile de bază, fundamentale, profesate de masoni? ^

M.S.: Printre principiile fundamentale adoptate și profesate de lojile masonice vom găsi: libertatea de gândire și expresie, practicarea cultului religios

după convingerea personală a fiecărui individ, fără nici o discriminare sau restricție,

respectul demnității omului și promovarea solidarității umane prin definiția „frater-

r

266

ROMÂNIA MASONIC!

nitatea universală". Marile curențe de gândire, esențialmente purtate de masoni di acea epocă, vor învinge timpul și ca un vânt puternic și triumfător vor traversa toat țările și continentele lumii.

G.I.C.: Dacă am înțeles bine, ceea ce îi unește pe masoni este o fizionom morală aparte în cadrul căreia respectul personalității umane prevalează...

M.S.: Ați intuit bine. Nu există un om mai liber decât masonul, fiindcă ordinii masonic nu exercită nici un fel de constrângere asupra membrilor săi, ei avândi deplină libertate. Aceasta nu exclude, însă, o disciplină liber consimțită, într-unls de autodisciplină (...)

Dar masoneria nu înseamnă o uniformizare a concepțiilor și credințele! dimpotrivă. Masoneria, ca organizație, n-are veleități politice. Ea nu e pregătită nic structural, nici filosofic ori psihologic să conducă un stat. Masoneria se pune l valoare când e vorba de idei umanitare, dar și în acest caz masonul acționează ci persoană particulară. Astfel, legea securității sociale în Francmasonerie este opeii francmasoneriei, dar ea n-a fost inițiată de Ordinul Masonic, ci de un deputat mason, care a acționat în calitate de om politic, îmi amintesc de o întâmplare pi care am găsit-o relatată într-un text descoperit la Biblioteca Națională din Paris. O puternică epidemie de holeră a izbucnit la Galați în anul 1865. Mijloacele profilat tice din epocă erau extrem de reduse, iar organizarea sanitară a orașului a fosl repede depășită de flagel, în aceste condiții, domnitorul Al. Ioan Cuza face un apd către Loja „Discipolii lui Pitagora” din Gaiati și, într-un timp record, se ajunge la mobilizarea tuturor forțelor necesare pentru a stăvili epidemia: au venit medici dir străinătate, s-au organizat grupuri de asistență medicală și au fost colectate fonduri importante. Desigur, nu doar masonii au participat la această acțiune, dar salvarea a fost posibilă datorită elanului acestora, care i-a antrenat pe toți.

G.I.C.: Puteți da câteva exemple de masoni celebri?

M.S.: Voi cita doar câteva nume ilustre ale culturii universale: Goethe Schiller, Lessing, Kipling, Walter Scott, Lamartine, Michelet, Beethoven, Liszt Mozart, Haydn...

G./C.: Dar din alte domenii?

M.S.: Desigur. Astfel, majoritatea mareșalilor imperiului francez au fos! masoni, tot așa cum toate capetele încoronate ale Europei au făcut parte din francmasonerie: ducii și prinții de Brunswik, Saxe-Weimar, Coburgh-Gotha, de Hesse, Mecklenburg Holstein, ducii de Wales (inclusiv regii din această familie) de Kent, de York, de Sussex, de Cumberland...

G.I.C.: Membrii familiei de Hohenzolern au fost și ei masoni?

M.S.: Da, inclusiv cei din aripa Hohenzollern-Sigmaringen, care ne-a da! dinastia domnitoare din România. La loc de frunte printre masoni figurează, apoi, iluștrii luptători pentru independență și unitate națională din diferite țări: Garibaldi, Adam Mickiewicz, George Washington, ctitorul

Statelor Unite, Benjamin Franklin, marchizul francez de La Fayette, devenit erou național american, Kossuth la unguri, iar la noi: Bălcescu, Ion Heliade Rădulescu, Dimitrie Bolintineanu, Cezai Bolliac, Dimitrie și Ion C. Brătianu, C. Rosetti, M. Kogălniceanu, Vasile Alecsandri sau Al. Ioan Cuza, de care am mai vorbit și despre care mai puțin știu că a fost președintele venerabil al Lojii „Steaua Dunării”, din care făceau parte majoritatea oamenilor politici ai vremii.

ROMÂNIA MASONICĂ

267

De asemenea, puțini cunosc faptul că valul revoluționar de la 1848, care a cuprins Europa, a fost declanșat de masoni.

Se știe că aceste evenimente au avut un sfârșit tragic, însă, pe pământul stropit cu sângele a nenumărați revoluționari, sămânța a prins, iar suflul independenței naționale va conduce la realizarea marelui ideal al acestor luptători prin Unirea Principatelor Române.

Majoritatea personalităților evocate mai înainte au fost nevoie după 1848 să se exileze, venind de preferință în Franța, unde au intrat în contact cu lojile masonice. Dinamismul de grup al francmasoneriei declanșează interesul unor publicații străine la „L'Etoile Danubienne” (Bruxelles), „L'Esperance”(Geneva), „La Tribune des Peuples” sau „L'Illustration” (Paris), care se angajează în lupta de emancipare și unitate a Principatelor Române. Masonii români obțin concursul oficial al Franței, al lui Napoleon al III-lea și mai ales al împărătesei Eugenia, o mare prietenă a românilor. Sunt câteva elemente care conduc la concluzia că iluștrii masoni din toată Europa, dar mai ales din Franța, au încurajat și susținut Unirea Principatelor. Nimic mai firesc, câtă vreme francmasoneria europeană era în întregime angajată într-o luptă de emancipare a popoarelor. De altfel, ideile

de independență națională sunt idei care au animat în toate timpurile și în toate țările pe masoni.

G.I.C.: Cred că ar fi interesant pentru cititorii noștri să afle de la dvs. câte ceva despre începuturile masoneriei românești.

M.S.: Mă voi limita doar la câteva date esențiale. Precursorul masoneriei în Țările Române a fost italianul Antonio-Maria del Chiaro, invitat în 1733, pentru a doua oară, să vină în Moldova, de către tânărul voievod Constantin Mavrocordat.

Însoțit de câțiva masoni italieni, del Chiaro fondează o primă lojă la Galați („Loggia del Galazzi"). La scurt timp, câțiva masoni sunt primiți și este proclamat ca președinte-venerabil Scarlat Ghica (ajuns domnitor în 1757). O a doua lojă, denumită „Moldova" se fondează de către voievodul Constantin Mavrocordat.

Această lojă va avea ca președinte-venerabil pe episcopul de Huși Leon Gheuca, ajuns mai târziu Mitropolit al Moldovei. Printre membrii ei au figurat: lordache Can- tacuzino, Spătarul Ioniță Cuza, Manolachi Bogdan și lordachi Darie Dărmănescu.

Voi menționa și câteva capete bisericești, masoni proeminenți, care au ilustrat epoca prin strălucita lor prezență: Dionisie Lupu, Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Amfilochie, Episcop de Hotin, și Gherasim, episcop de Roman, toți oameni de mare cultură.

De reținut că masonii români au introdus la noi Codul Civil (zis Codul Napoleon), au creat Crucea Roșie, au fondat Școala de Arte și Meserii, au legiferat egalitatea tuturor în fața legii, învățământul public și gratuit și multe alte reforme în favoarea poporului. Să nu uităm, apoi, că masonul Carol Davilla a creat prima școală de medicină militară, devenită mai târziu, Facultatea de medicină. După abdicarea prințului Al. Ioan Cuza, tot un grup de oameni de stat masoni va aduce în țară pe prințul Carol de Hohenzollern, mason la rândul său, care, sub numele de Carol I, va proclama independența țării și va întemeia Regatul României. Atât în perioada domniei acestuia, cât și sub domnia regelui Ferdinand, realizatorul României Mari, lojile masonice din țară vor cunoaște o înflorire deosebită. Mulți miniștri, deputați, oameni de știință și cultură vor anima lojile răspândite pe tot

ROMÂNIA MASONICA

cuprinsul țării, întrucât, evoluția în continuare a francmasoneriei românești, am prezentat-o deja, vă propun să ne oprim deocamdată aici.

G.I.C.: De acord. Vă rog să ne dați și câteva exemple de juriști români. Dar, mai întâi, vă propun să ne oprim la juristul Marcel Shapira...

M.S.: N-aș vrea să insist asupra persoanei mele, întrucât nu-mi plac pledoariile pro domo. Totuși, vă spun că, într-adevăr sunt jurist și am practicat această profesie aici timp de 35 de ani, având formație juridică atât din România, cât și din Franța. Mi-am consacrat, însă, cea mai mare parte a vieții, Ordinului Masonic Român, considerând că principiile sale fundamentale ce conțin virtuți morale caracteristice și poporului român mă vor ajuta să fiu folositor României în diferite circumstanțe. Pe plan politic nu sunt legat de nici un partid. Sunt un idealist și nu un Ideolog. Despre mine, cam atât. Așa cum mi-ați cerut, mă voi referi în continuare la câțiva juriști eminenți care au făcut cinste francmasoneriei românești și în egală măsură României. Astfel, sunt puțini cei care cunosc faptul că marele avocat și om de cultură Titu Malorescu, patronul spiritual al Societății cultural- științifice pe care o conduceți la București, a fost un remarcabil mason.

G.I.C.: Se spune chiar că, „Junimea” a fost o societate secretă, de sorginte masonică sau, oricum, strâns legată de activitatea Lojii „Steaua Dunării” de la Iași din care făceau parte majoritatea junimiștilor. De altfel, un substanțial studiu intitulat Junimea, societate secretă”, semnat de Mihai Dim. Sturdza, în reviste „Ethos” nr. 1/1973, editată de Ioan Cușa și Virgil Ierunca, oferă argumente prețioase în acest sens...

M.S.: într-adevăr, deschiderea pentru public a arhivelor Marelui Orient al Franței a adus noi elemente și precizări interesante în această problemă.

Câți știu, apoi, că ilustrul jurist și diplomat Nicolae Titulescu a fost, la rândul său, mason. Or, alături de calitățile sale intelectuale, cu adevărat excepționale, apartenența lui Titulescu la ordinul masonic i-a conferit o anvergură internațională extraordinară...

G.I.C.: Deci, în opinia Dvs. Această apartenență la masonerie a fost de natură să consolideze poziția diplomatului nostru pe plan internațional...

M.S.: Nu mă îndoiesc de aceasta. Desigur, Titulescu a fost un diplomat de excepție și în multe privințe s-a dovedit un mare vizionar. Pe de altă parte, ideile generoase pentru care milita și acțiunile energice puse în slujba României și în egală măsură a Europei de către acest „cavaler al păcii mondiale”, cum a fost numit de marii săi contemporani, erau pe deplin legitimate. Dar calitatea sa de mason a atârnat foarte mult în balanță la obținerea răsunătoarelor sale succese de la Societatea Națiunilor, mai ales în confruntările pe care le-a avut cu diplomația maghiară, nimic mai firesc, câtă vreme virtualmente majoritatea diplomaților prezenți la Societatea Națiunilor erau masoni, în timp ce ungurii în acea perioadă nefiind francmasoni (să nu uităm că la conducerea Ungariei se afla faimosul Horthy, numit și „amiralul fără flotă”) erau lipsiți de sprijinul organizației respective.

Solidaritatea Nicolae Titulescu

ROMÂNIA MASONICĂ

269

francmasonilor este imensă, dar vocația lor este de a servi țările pe care le reprezintă. Când un francmason ajunge într-o demnitate importantă, legea masonică îi impune să se identifice cu interesele țării sale și nu cu ale ordinului. Principiile solidarității masonice internaționale nu presupun, așadar, ca un mason să fie nevoit să sacrifice ori să trădeze interesele proprii sale țări. Există, desigur, confruntări de idei, de interese, însă, de fiecare dată între masoni ele se desfășoară într-un cadru civilizat, pe bază de

argumente. Aceasta oferă mai multe șanse pentru a se ajunge la un numitor comun, la un acord, care să protejeze drepturile și interesele tuturor partenerilor.

G.I.C.: Cred că ultimele dvs. precizări sunt binevenite. Totuși, mulți încearcă să acrediteze ideea că masoneria este o organizație subversivă, malefică și că ar urmări, prin caracterul său suprastatal, să submineze elementul național și interesele țărilor în care activează...

M.S.: Asemenea susțineri absurde nu pot fi decât rodul ignoranței sau al relei credințe. Dacă am accepta (fie și surâzând) o asemenea teză, ar trebui atunci să spunem că Beethoven, Goethe, Garibaldi, Bălcescu, Titulescu, Mozart ori majoritatea președinților SUA care au fost masoni, erau oameni capabili să-și trădeze Patria. Nu trebuie să uităm că regimurile sunt trecătoare, iar națiunea este permanentă. Or, francmasonii își pun energia creatoare tocmai în slujba nației și a țării din care provin. Desigur, activitatea lor este discretă, intelectuală și umanistă în mod fundamental.

G./C.: Deci, după opinia Dvs., nu există nici o incompatibilitate între a fi mason și a rămâne, în același timp, un autentic patriot...

M.S.: Exact. Ați pus punctul pe „i”, cum se spune. Cazul lui Titulescu, spre exemplu este, cred, pe deplin edificator. --c,

G.I.C.: Mai puteți oferi cititorilor și alte exemple, de juriști masoni?

M.S.: Chiar foarte multe. Mă voi limita, însă, doar să-l amintesc pe dl. Ioan Șoneriu, avocat eminent, o personalitate foarte importantă, fost subsecretar de stat și senator înainte de război, care astăzi are vârsta de 95 de ani. Este un fericit prilej să-mi exprim stima și admirația pentru acest ilustru prieten și coleg. (Fiind juriști amândoi, mă numește de obicei „tânărul meu coleg”). Domnul Șoneriu și astăzi lucrează pentru România cu toată energia sa, care vă asigur, nu este minimă. Domnia sa dirijează și Secția română a Ordinului de Malta...

G./C.: Ordinul de Malta are și el o nuanță masonică?

M.S.: Nu, însă, în Ordinul de Malta activează mulți masoni, inclusiv români.

Astfel, fostul mare*comandor J. Pangal era și cavaler al Ordinului de Malta, ca și Constantin Bellu, predecesorul meu. Este o veche tradiție ca

marii masoni să fie în același timp și cavaleri ai Ordinului de Malta, cu toate că acest ordin este esențialmente atașat de Vatican, și cu toate că între Ordinul Masonic și Vatican n-au existat întotdeauna niște relații perfecte. Spiritul umanist ne-a apropiat, însă, unii de alții. De aceea există între noi numeroase afinități. Doresc să subliniez, cu recunoștință, că imediat după evenimentele din decembrie 1989, dl. Ioan Șonieru ne-a sprijinit foarte mult, pe linia Ordinului de Malta, la colectarea fondurilor și ajutoarelor destinate României și la dificila muncă de expediere a acestora în țară.

G.I.C.: Misterul care de-a lungul timpului a învăluit activitatea masoneriei, a permis nu o dată interpretări ciudate...Astfel, după scandalul provocat în Italia în legătură cu activitatea Lojei P-2, condusă de faimosul Licio Geli, unele publicații din

270

ROMÂNIA MASONICI

străinătate au acreditat ideea unei anumite legături a acestei organizații cu masori români. Mai mult, referindu-se la numeroasele conexiuni internaționale ale Lojei P-2, publicațiile respective au afirmat că printre membrii acesteia s-ar fi numărați Nicolae Ceaușescu. Ce le putem spune cititorilor noștri în legătură cu această problemă?

M.S.: într-adevăr, în unele publicații, printre care și „Țara și Exilul”, s-au făcut insinuări cu privire la o anumită legătură între pseudo-loja italiană P-2 și Ordinul Masonic Român. Răspund în mod clar și categoric: nu există nici o legătură. Loja P-2 nu era decât o organizație subversivă, care, profitând de anumite facilități ale legislației italiene, a reușit să-și mascheze adevărata ei activitate situată în afara legii sub eticheta de „lojă”, motiv pentru care a și fost pusă sub urmărire penală. Această organizație nu are nimic comun cu masonii români și nici cu celelalte organizații masonice din lume.

Făcând abstracție de ipoteza fantezistă cu privire la pseudo-loja P-2, doresc să precizez că legăturile masoneriei române cu masoneria, autentică, italiană au fost și sunt profunde și istorice. De altfel, Supremul Consiliu Italian, precum și Marele său Comandor, au notificat printre primii, recunoașterea jurisdicțională în favoarea Supremului Consiliu Român în exil. Pe de altă parte, așa cum vă spuneam și mai înainte, prima lojă masonică românească a fost fondată cu sprijinul unor masoni italieni, în ce privește apartenența lui Nicolae Ceaușescu la Loja P-2, conducătorii acesteia ar fi cei mai autorizați să vă răspundă.

G.I.C.: Cine știe, vom avea poate ocazia să facem un asemenea demers...Am putea, astfel, satisface legitima curiozitate a cititorilor noștri...întrucât v-ați referit la necesitatea unei recunoașteri internaționale, vă rog să definiți statutul juridic al Supremului Consiliu Român. \

M.S.: România era la un moment dat singura țară din fostul lagăr comunist' care avea un străinătate un Suprem Consiliu. De reținut că un Suprem Consiliu nu e un comitet care se creează ad-hoc și nici nu este compus din persoane adunate la întâmplare. Existența lui este supusă unor exigențe pe care numai România le putea îndeplini, și anume, un număr precizat de membri care au un grad important, în speță gradul 33. El este, de asemenea, recunoscut de celelalte consilii, fiind un exponent al României. Pe plan diplomatic, Supremul Consiliu Român beneficiază de statutul de extrateritorialitate și este considerat că reprezintă masoneria din România, lăta de ce, conform principiilor și jurisprudenței din dreptul internațional, când este primit în străinătate, el este privit ca reprezentant al tuturor cetățenilor României și nu doar ca exponent al romanilor din exil...

C.I.C.: Bănuiesc că așa se explică primirea deosebită care v-a fost rezervată în aceste zile (este vorba de perioada 14-15 decembrie 1990 n.a.) la reuniunea internațională a Ordinului Masonic de Rit Scoțian Antic și Acceptat de la Paris...Ce ne puteți spune despre această reuniune?

M.S.: Ceremonia s-a desfășurat în prezența masonilor comandori din Europa, fiecare în fruntea unei delegații de înalți demnitari masoni. Personal, am condus delegația Supremului Consiliu'al Ordinului Masonic Român, care a fost precedată, la intrarea în sală, de drapelul tricolor purtat

de o gardă a Supremului Consiliu al Ordinului Masonic Francez, alcătuită din 12 persoane. Delegația noastră a beneficiat de o primire extrem de cordială, participanții manifestându-și sentimentele de stimă, amicitie și prețuire față de România. Pot să vă spun că, în

BA MASONICA i ROMÂNIA MASONICĂ

271

izații cu masonii 7a/e ale Lojei P- ar fi numărat și ură cu această Kilul", s-au făcut P-2 și Ordinul) legătură. Loja lite facilități ale situată în afara •mărire penală.

ici cu celelalte

)ja P-2, doresc că, italiană au an, precum și risdicțională în așa cum vă ață cu sprijinul :u la Loja P-2,

m asemenea noștri...întrucât tefiniți statutul

igăr comunist m Consiliu nu oane adunate ii România le •ad important, msilii, fiind un n beneficiază lasoneria din internațional, or cetățenilor

ost rezervată la reuniunea la Paris...Ce

mandori din 'ersonal, am

care a fost i Supremului 8. Delegația liifestându-și

spun că, în

cadruul unui dineu rezervat marilor comandori, au fost discutate și perspectivele unor ajutoare ce se vor acorda României, pentru că, printre marii demnitari masoni se aflau prezente personalități marcante ale vieții politice și economico-financiare internaționale.

G.I.C.: Nu demult, în presa din țară au apărut o serie de articole și comunicate masonice sub semnătura GRUPULUI DE LA PARIS. Ce legătură are acest grup cu Ordinul Masonic Român?

M.S.: Nici una. Pentru a evita orice confuzie, precizez că acest grup nu are nimic cu Ordinul Masonic Român și, atât conținutul fantezist al comunicatelor la care v-ați referit, cât și anonimatul nu corespund tradiției de demnitate și probitate practicate de toate Ordinele Masonice din lume.

Trebuie să se înțeleagă foarte bine că inițierea masonică nu este un dans în jurul focului sacru, așa cum încearcă să acrediteze detractorii noștri, ci înseamnă introducerea individului într-un context de principii umanitare și în funcție de care masonul dobândește un profil moral, păstrându-și totodată independența opțiunilor.

Finalitatea simbolică ar fi edificarea unui templu universal al fraternității, un lanț de unire între toți oamenii de bună credință, care să excludă animozitățile resentimentele, stările conflictuale. Pentru aceasta, trebuie mai întâi să excludem din inimile noastre patima. Când judecăm cu moderație, ne aflăm mai aproape de adevăr. Un alt principiu care îi animă pe masoni este „ajutorul”, dar nu numai într-un scop strict filantropic, ci și ca o necesitate intimă care să ne edifice spiritual. Noi facem întotdeauna, distincție între ideologiile care dezbină și idealul care animă și ne solidarizează. În evoluția sa spirituală, masonul are datoria să introducă un „cromozom” de umanitate în personalitatea individului care compune societatea modernă și mai încearcă să abordeze cu seninătate complexe și, nu arareori, dificilele probleme ale lumii de astăzi. Noi suntem convinși că drumul omenirii este alcătuit din ameliorări succesive, credința pe care o avem de două milenii.

G.I.C.: Cred că n-ar fi lipsit de interes să vă referiți, succint, la perspectivele Ordinului Masonic Român, în condițiile transformărilor petrecute în Europa Centrală și de Est! Dar, mai întâi, ce ne puteți spune despre Marea Lojă Națională Română? __

M.S.: în luna octombrie 1990, s-a desfășurat la Paris adunarea generală ~"~~~' comună a membrilor lojilor de grade superioare dependente de

Supremul Consiliu al Ordinului Masonic Român, care a decis să reconstituie Marea Lojă Națională Română, compusă din trei loji de bază:

„România Unită”, „Steaua Dunării” și „Solidaritatea”. Ca mare maestru al noului organism a fost ales dl.

Alexandru Paleologu, față de care am o prețuire deosebită.

Alexandru Paleologu

Atât Supremul Consiliu, cât și Marea Lojă Națională au decis, în comun, continuarea activității lor în străinătate, întrucât situația din România nu este deocamdată prielnică pentru redeschiderea lojilor din țară.

Țin să precizez că marele maestru comandor al Supremului Consiliu de grade înalte și marele maestru pentru Marea Lojă activează în perfectă înțelegere pentru binele Ordinului Masonic Român și formează împreună o unitate națională.³

272

ROMÂNIA MASONICA

G.I.C.: Cine are dreptul să hotărască momentul redeschiderii lojilor masonice din țară?

M.S.: Consiliul Suprem. Noi, românii avem un Consiliu Suprem care este singurul autorizat să reorganizeze masoneria și să lanseze „aprinderea focurilor”.

Nu avem de cerut permisiunea nimănui. Este dreptul nostru. Acolo unde nu există un astfel de Consiliu (în cazul Ungariei, spre exemplu) principiile masonice impun ca o putere masonică străină să aprindă focurile. Așa se face că francmasoneria austriacă a redeschis activitatea masoneriei în Ungaria, la Budapesta. Deci, la noi Consiliului Suprem îi incumbă sarcina de a alege momentul potrivit. Noi credem, însă, că acest moment încă nu a venit.

G.I.C.: De ce? Nu credeți că prin prezența Dvs. în țară ați putea contribui în mai mare măsură la accelerarea procesului de edificare a statului de drept, a unei societăți civile, decât de la Paris?

M.S.: Mi-ați pus o întrebare corectă și foarte inteligentă. De obicei, întrebarea care mi se pune de ziariștii străini care mă interviuează sună cam așa:

„Când vă reîntoarceți în țară?” Dar, întrebarea Dvs. Are o bătaie mai lungă. Vă pot spune că situația politică de azi din România ne-ar expune la mari pericole. Mai întâi, există riscul de a fi manipulați. Există, apoi riscul ca din dorința noastră de a servi țara pe lângă cancelariile străine să recomandăm oameni care mâine pot fi condamnați sub o anumită formă politică. Și atunci noi, ca putere care recomandă, am fi expuși la un fel de vot de blam. În aceste condiții, am preferat deocamdată ca din străinătate, să servim țara pentru mâine, explicând cât mai bine lumii ce atitudine trebuie să ia față de România într-o împrejurare sau alta. În general avem acces și ne bucurăm de audiența la factorii de răspundere din țările civilizate.

Putem șopti la urechile marilor guvernanți din străinătate și aici, la Paris avem posibilitatea să facem acest lucru în deplină independență. Când vom crede de cuviință vom veni singuri în țară. Ținând seama că în România mai există o anumită educație și o anumită abilitate, excepțională, de a-i manipula pe oameni, moștenită de la vechiul regim, socotim că încă nu a sosit momentul prilenic pentru redeschiderea lojilor masonice. N-am vrea ca oameni de bună-credință - în ce mă privește sunt destul de experimentat - să cadă în capcană și să poată fi manipulați.

G.I.C.: Realitatea este că, la ora actuală, există în țară foarte multe forțe, mai mult sau mai puțin oculte, care încearcă să manipuleze cunoștințele...Și sunt acțiuni malefice greu de contracarat, mai ales în condițiile în care este foarte dificil să le disociezi și să le afli adevărata origine, desigur, cu excepția anumitor manipulări grosolane ce se fac chiar la lumina zilei...

M.S.: Nouă nu ne așa frică de dușmanii noștri - pe care, în general, îi știm, pe cât ne e frică de prietenii dubioși, care pentru noi sunt mai

periculoși. Nu ne e frică de o adversitate organizată, dar ne e frică de incoerență care este inamicul nostru cel mai mare. Din păcate, nu suntem încă pregătiți să luptăm cu confuziile ce se pot crea și nici cu incompetentele unor oameni care ne pot face foarte mult rău, dorind să ne facă bine.

În momentul în care vom fi la București, vom avea în jurul nostru foarte multe persoane și la început nu vom putea controla pe cei care vor încerca să se infiltreze cu gânduri malefice; impostori, falși masoni, la care se vor adăuga, desigur, ignoranții. Asemenea elemente ar putea compromite acțiunile noastre puse în serviciul țării. De asta mi-e frică, pentru că am experiența a peste patru

MASONICA

ROMÂNIA MASONICĂ

273

decenii de activitate masonică în exil și a trebuit să învingem foarte multe dificultăți.

Noi nu am acceptat ajutor material de la nimeni. De aceea nici nu am depins de nimeni și suntem singurul Suprem Consiliu de grade înalte din fostele țări comuniste, care am rezistat, ceea ce este foarte important. Este, în egală măsură, un merit și pentru România, lată de ce Ordinul Masonic Român și Supremul său Consiliu se bucură în țările cu tradiții democratice de un prestigiu binemeritat, în aceste condiții independența noastră de acțiune pe care ne-o asigură mediul în care activăm conferă șanse mari de izbândă demersurilor pe care le facem în serviciul țării.

G.I.C.: V-ați referit mai înainte la falșii masoni. Cine sunt aceștia?

M.S.: Avem informații despre existența în California și în Italia a unor grupulețe de asemenea falși masoni, care expun țara și o compromit pentru că ei nu cunosc principiul legitimității și nici adevăratele structuri masonice. Nici o putere masonică adevărată din lume nu va recunoaște asemenea pseudo-loji alcătuite după criterii fanteziste și fără să se bucure de protecție

ori recunoașterea internațională. Țin să precizez că aceste grupulețe nu au nimic comun cu Ordinul Masonic care, în deplină legitimitate, își continuă cu demnitate și nu arareori, cu sacrificii, eforturile în serviciul țării. Deci, cel mai important lucru este legitimitatea.

Și vă pot spune că Supremul Consiliu Român, care există și este recunoscut, figurează printre cele 42 de Supreme Consilii având recunoașterea internațională.

Este singurul reprezentant legitim al Ordinului Masonic Român, în limbajul nostru înseamnă „teritoriu ocupat”. Deci, nici o putere masonică străină nu poate interveni pe un teritoriu care este ocupat de o autoritate națională. De aceea, România nu are nevoie de o putere masonică străină pentru redeschiderea lojilor din țară.

Vitalitatea Ordinului Masonic Român nu este decât un reflex al vitalității și capacităților spirituale ale poporului român. (...)

G.I.C: în încheiere, vă propun să ne întoarcem o clipă la problemele francmasoneriei românești. Ce motive credeți că au determinat unele disidențe sau apariția unor falși masoni, la care v-ați referit?

M.S.: Știți, societatea francmasonilor este o societate umană ca oricare alta.

Acem și noi câteodată elemente care greșesc.

G.I.C.: Nici o activitate umană nu este infailibilă.

M.S.: Exact. Se întâmplă ca unele elemente să iasă din grupul de gândire poate și pentru unele ambiții personale. Și atunci prima lor grijă este să-i ponegrească pe cei pe care trebuie să-i părăsească sau de care au fost eliminați.

Este vorba de câțiva care au renunțat să mai fie români, deși noi timp de peste 40 de ani, am căutat să păstrăm această calitate, această naționalitate, nu doar pe hârtie, ci și în inimile noastre, în toată această perioadă am servit țara, în mod discret, iar pe cei care n-au reușit să se adapteze acestor condiții ori au luat poziție împotriva noastră, a trebuit să-i radiem din Ordin. Au încercat să atace structurile noastre masonice existente în Franța, dar n-au reușit. Noi existăm și existența noastră este legitimă. Figurăm printre cele 42 de Supreme Consilii din lume cu

recunoaștere internațională. Vă asigur că nici o masonerie autentică din lume nu se exprimă sub forma anonimatului. Noi nu am vrut să ne antrenăm în polemici inutile, care nu ne caracterizează și care nu duc nicăieri. Vă mai pot asigura că Ordinul Masonic Român își va continua și pe mai departe, cu aceeași dăruire, eforturile în serviciul țării noastre care se numește România.

274

ROMÂNIA MASONICA

Broșura elaborată și îngrijită de Gavril Iosif Chiuzbaian se încheie cu o scurtă istorie, care făcea cunoscut românilor, pentru prima oară după aproape jumătate de secol de dictatură comunistă, valorile francmasoneriei:

„Francmasoneria este urmașa corporațiilor de lucrători constructori de catedrale din Evul Mediu, care se numeau „Liberi zidari" (Francmasoni) pentru că se bucurau de anumite franchise: adică de anumite privilegii privind arta de a zidi.

Ordinul Francmasonic aparține clasei ordinelor cavalierești.

Francmasonul este obligat să practice adevărata morală ce o presupune conștiința, cu exercițiul datoriilor și drepturilor omului. Prin urmare el trebuie să fie drept, uman, sincer, 'binevoitor față de oricine - și, mai presus de toate, bun părinte, bun fiu, bun frate, bun cetățean. Cavalerii francmasoni, din orice țară ar fi și orice rit ar profesa, sunt membrii unei singure și mari familii.

La 1717 s-a întemeiat „Marea Lojă din Anglia", iar Francmasoneria a devenit o asociație filantropică, de solidaritate mutuală, părăsind caracterul de breaslă și asumând'u-și idealul construcției morale, adică zidirea unui templu ideal a!

umanității închinat lui Dumnezeu.

Francmasoneria prin statutele sale fundamentale, a proclamat următoarele principii:

1. Credința în Dumnezeu și nemurirea sufletului.
2. Respectul față de legile țării și autoritățile constituite ale Statului.
3. Obligativitatea pentru membrii de a contracta jurământul de admitere în ordin pe sfânta scriptură (Biblia).
4. Nimeni nu poate fi primit în Ordin, dacă nu este un om liber și de bune moravuri.
5. Interdicția absolută de a discuta, în templele masonice, chestiuni politice sau religioase.

Cu trecerea timpului s-au născut diferite curente așa-zise masonice, care nu au respectat cu totul aceste principii fundamentale și din cauza analogiei numelui s-au produs confuzii aruncând asupra adevăratei Francmasonerii ponosul faptelor acestor organizații pe care adevărata Francmasonerie nu le recunoaște, declarându-le „clandestine”. Francmasoneria Universală, regulată, este aceea care derivă din Marea Lojă din Anglia, fondată la 1717 și care se conformează cu totul principiilor fundamentale stabilite atunci. Se spune de către mulți care nu cunosc instituția aceasta, că Ea este internațională... Nimic nu este mai greșit.

Francmasoneria este eminentă națională, în fiecare țară există o mare Lojă sau un Suprem consiliu care administrează Lojile de pe acel teritoriu și care este absolut independent și suveran pe teritoriul său... Caracterul universal al Francmasoneriei se menține numai prin comunitatea de principii care formează baza Ordinului, dar nu există nici un organism sau superorganism care să aibă un drept de control, asupra Francmasoneriei Naționale din fiecare țară. La noi, primele loji masonice au lucrat mult: pacea de la Belgrad, spre a reda Munteniei, Oltenia, ce fusese luată de austrieci în mod abuziv, întocmai ca și Bucovina - la Revoluția din 1848; - la unirea Moldovei cu Muntenia, - la introducerea alfabetului latin în locul celui slavon - în chestiunea Basarabiei, la 1878, - în chestiunea Dunării -, în contra persecuțiilor suportate de neamul nostru în Ardeal - în contra persecuțiilor românilor din Macedonia etc.etc.

l se încheie cu o iră după aproape
constructori de lasoni) pentru că d arta de a zidi.
ce o presupune
el trebuie să fie
iate, bun părinte,
ră ar fi și orice rit
onerie a devenit ui de breaslă și empu ideal al
lat următoarele
itului.
de admitere în
ier și de bune estiuni politice
onice, care nu logiei numelui moșul faptelor ște, declarân- a care derivă
su totul princi- cunosc insti-
xistă o mare itoriu și care universal al re formează e să aibă un noi,
primele liei, Oltenia, la Revoluția tului latin în Dunării -, în persecuțiilor

Pentru aceasta, în 1904, la Congresul universal masonic din Bruxelles,
la banchetul oferit de Masoneria belgiană...Fr. D.F.Cocq, Mare Mestru, a
ridicat un toast zicând: „Beau pentru Masoneria...și poporul român. Acei
frați, aruncați ca un pion al civilizațiunii latine, în mijlocul popoarelor semi-
barbare din Orient - acel popor care ne-a luat înainte introducând
instrucțiunea obligatorie și gratuită și serviciul militar obligator.

JRĂIASCĂ ROMÂNIA!"

În acel prim an după Revoluție, aceste cuvinte masonice au fost ca un
cutremur care a răscolit multe ființe. Multe inimi au început să se deschidă

lăsând să fie inundate de lumina masonică. A fost ca un miracol care trebuia să se întâmpie.

În următorii ani, România post-decembristă a trecut prin numeroase încercări, a trăit diferite drame, dar în haosul blestemat a început să se audă, din ce în ce mai pregnant cuvântul luminos al Francmasoneriei. Au fost multe fapte care nu s-au văzut, au existat multe acțiuni care fără să fie mediatizate au dus la echilibru și binele oamenilor și în toate se află gândirea și voința masonică.

Au fost acești ani de început și o etapă a organizării Lojilor masonice. Au apărut noi Loji, mulți cărturari, politicieni, medici, ingineri și oameni de afaceri s-au adunat în jurul Venerabililor care rămăseseră în viață, și animați de bună-credință și-au dat mâna întru Gloria Marelui Arhitect al Universului pentru refacerea Masoneriei române și progresul țării. Printre ei se aflau oameni cu inima curată, dar și foști mari comuniști. Nimic rău în voința acelor oameni care vor să-și șteargă din conștiință anumite fapte urâte care sunt „zgura sufletului”.

O mărturie a lui Dan Amedeu Lăzărescu

i- * • » '

Autor a numeroase lucrări de istorie și politico-economice, fratele dan Amedeu Lăzărescu a fost arestat în 1948 și a zăcut în închisoare 17 ani. Înainte de amuri (2002), i-a relatat lui Dorin Băleanu și radu Comănescu:

„La începutul regimului comunist, Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu al României, Jean Pangal, care fusese pe rând ministru la Lisabona și apoi la Madrid, a ajuns la Paris și a reînființat în exil Ordinul Masonic Român de Rit Scoțian Antic și Acceptat, recunoscut de celelalte ordine masonice fraterne. După moartea lui, Suverani Mari Comandori au fost inginerul Cerchez, care reușise să fugă de regimul comunist și Marcel Shapira, care au menținut drapelul Masoneriei române în exil.

În septembrie 1989, când s-au împlinit 200 de ani de la Revoluția franceză, am fost invitat la Paris, la un mare congres intitulat „La Revolution et' le Droit", la Universitatea Paris 2; cu acest prilej l-am văzut pe Shapira, care mi-a spus:

- „Bagă de seamă, dacă te întorci în țară, că Ceaușescu e condamnat.

Gorbaciov și-a luat angajamentul în fața noastră, ca până la sfârșitul anului să-i termine pe ultimii patru despoți comuniști din Europa, în ordinea următoare:

lift

ROMÂNIA MASONICA

Honecker, Husak, Jivkov și Ceaușescu. Până la sfârșitul anului, Ceaușescu va fi

răsturnat". Eu, aiurit, auzind așa ceva, am zis: „

„Bine, dar el are Securitate, are Armată...

- „Ai să vezi, din Securitate și din Armată se vor recruta cei care-l vor răsturna pe Ceaușescu". El era foarte bine informat...

Când m-am întors la București, telefonul era supravegheat, veneau la mine fel de fel de indivizi, am reușit, încetul cu încetul, să reorganizez Partidul Național Liberal, care a fost la 22 decembrie 1989 gata înființat. Am primit niște telefoane de la un fost coleg de pușcărie și de partid, care vroia neapărat să mă vadă. Mie mi s-a părut curioasă această chestie, nu ne mai văzusem de zeci de ani; am refuzat în permanență, spunând că sunt bolnav, ca să aflu pe urmă că el era însărcinat de generalul Vasile Milea, cu care era consătean din Lerești, în Musdan Amedeu Lăzărescu, care fusese însărcinat de Gorbaciov să-l

răstoarne pe Ceaușescu și să-l înlocuiască, să-i găsească câțiva intelectuali, care să știe limbi străine și să-l ajute în noua sa funcție. Am avut o intuiție extraordinară, pentru că dacă veneau la mine și pe mine mă împușca nevinovat... — —

Shapira a continuat să conducă de la Paris, Ordinul Masonic roman marelui exil, dar între timp a început să activeze în România Marele Ordin Italian. Mă pomenesc cu o scrisoare de la Shapira, care, la Conventul masonic de la Constantinopol, din 1990, fusese pus în situația de a reveni în România, m

calitatea pe care o avea, sau de a transfera drepturile lui altuia, pentru că nu mai putea să existe Ordin Masonic Român în exil. Și-atunci el mi-a cerut să preiau demnitatea lui masonică. Am acceptat, crezând că fac un bine țării. La sfârșitul anului 1991, Shapira a venit la București, m-a înaintat în gradul 33 și mi-a transferat demnitatea de Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu de Rit Scoțian Antic și Acceptat al României. Posed anuarele masonice, care au apărut la Paris, pe anii 1994-1996, în care eu sunt trecut ca Suveran Mare Comandor.

Shapira apare ca Garant de Amiciție, fratele Vladimir Boantă ca lecțiilor al Suveranului Mare Comandor.

Am fost chemat la Paris la o mare adunare masonică, m-au primit foarte bine, am stabilit o relație de mari prietenie cu Henri Baranger, Suveranul Mare Comandor al Franței, între timp, s-au reaprins luminile Marii Loji Naționale din România, sub obediență masonică americană și italiană. Am fost invitat la Con-ventul masonic de la Lausanne din 1995, împreună cu Suveranul Mare Comandor, Costel Iancu, cu care reprezentam Masoneria română. La Madrid, în anul următor, când au participat și americanii, am fost indignat de modul în care am fost tratat și, după aceea, i-am scris o scrisoare lui Baranger în care i-am explicat că vreau să mă retrag și să-mi aleg succesorul sau să ne punem de acord cine va fi acesta.

IASONICA

ROMÂNIA MASONICĂ

277

ișescu va fi
Armată...”

din Armată î pe Ceau-

ti, telefonul îl de fel de îl, să reor- •e a fost la primit niște carie și de dă. Mie mi nu ne mai în perma- să aflu pe Vasile Mi- li, în Mus- Daciov să-l ituali, care raordinară,

ian în exil, talian. Mă mic de la imânia, în că nu mai să preiau a sfârșitul 3 și mi-a iliu de Rit i apărut la Comandor, ocțiilor al

mit foarte mul Mare onale din it la Con- omandor, l următor, t tratat și, vreau să festa.

- Deci România a avut timp de 5 ani, cât Dvs. ați fost, Prea Ilustre și Prea Puternice Frate, Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu de Rit Scoțian Antic și Acceptat al României, un alt Suprem Consiliu, recunoscut de Masoneria americană, unde era Suveran Mare Comandor Costel lancu. A fost un caz special într-o Masonerie, casă existe două Supreme Consilii...

- A mai existat și în Columbia așa ceva...La noi s-a revenit, dar după ce am fost ales senator, în noiembrie 1996, mergeam cu delegația parlamentară română din 3 în 3 luni la Strasbourg, la Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. Profi- tând de lipsa mea din țară, anumite elemente au ținut un convent masonic la Cluj- Napoca, în care luând act de demisia mea, care apare numai în scrisoarea trimisă lui Baranger, care este o scrisoare particulară, l-au proclamat cu minoritate, pe Andre Szakvary, Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu de Rit Scoțian Antic și Acceptat al României. Nu am aflat niciodată unde a fost inițiat acest individ, dar l-am acceptat pentru că în ultimul anuar masonic în care eu apar ca Suveran Mare Comandor, numele Shapira este șters și scris în locul lui, ca Garant de Ami- ciție - Szakvary, care nu știa românește (...)

Prin urmare, în timp ce eu eram la Strasbourg, am fost înlocuit cu Szakvary, și am făcut o declarație presei că este prima oară când este desemnat un Suveran Mare Comandor care să nu știe limba țării respective. Apoi am participat, în mai 1997, la Hotelul Sofitel, la reunificarea Supremelor Consilii, conduse de lancu și de mine, am fost ales Suveran Mare Comandor Ad-Vitam, și m-am retras din Maso- nerie, din cauza vârstei

și a preocupărilor mele literare și politice. Nu mai am contact decât din când în când cu Loja „I.G.Duca”, desprinsă din Loja „I.C.Brătianu”

unde fusesem Venerabil.

Chestia era mai complicată pentru că, încă din vremea când eram Mare Comandor, prin 1994, am luat cunoștință că un anumit domn ar fi reînființat Maso- neria română din Transilvania, prin corespondență cu americanii timp de 20 de ani sub comuniști, ceea ce este o tâmpenie.

Acest domn mi-a propus federalizarea masonică a României, ceea ce ar fi reprezentat o prefigurare a federalizării politice a României, lucru cu care evident nu am fost de acord; el s-a liniștit atunci oarecum, dar după doi ani, a contribuit la chestia cu Szakvary, care mie mi se pare aproape sigur manevrată de serviciile se- crete maghiare.

De altminteri, lancu mi-a spus că a fost chemat prin 1997 la Bruxelles unde i s-a pus în vedere același lucru, să federalizeze Masoneria română și același l-a declarat și la Comisia pentru SRI a Senatului.

Așa încât Masoneria română a fost expusă la fel și fel de combinații din cauza serviciilor secrete din străinătate. Sper că la ora actuală s-a liniștit, mi se pare că Szakvary a renunțat la „demnitatea” sa...”, (apud: Dorin Băleanu și Radu Comănescu, în lucrarea citată)

278

ROMÂNIA MASONICA

O mărturie a lui Constantin Bărbulescu

Mare Orator al MLNR, Locotenent Mare Comandor

al Supremului Consiliu de Rit Scoțian Antic și Acceptat

La începutul lui ianuarie 1990, Constantin Bărbulescu, care în 1948 avea; gradul 28 în Masonerie, a decis să-i scrie lui Marcel Shapira, la Paris.

Shapira i-a răspuns, recomandându-i să ia legătura cu fratele Vladimii Boantă.

„Cum s-a petrecut reaprinderea locurilor în România?", l-au întrebat Dorin Băleanu și Radu Comănescu. A venit cineva din exterior?" j

- „E ceva de care prefer să nu vorbesc, pentru că s-a produs o întrecere pentru dobândirea conducerii masonice în România", a precizat Constantin Bărbulescu. „S-au produs mici în- tâmplări care n-au fost dezonorante (pentru mine), dar am asista la o chestie, despre care nu vreau să spun mult: Licitație pentru a trece Francmasoneria Română sub o dependență neprecizabilă, de aceea nu vreau să vorbesc. (...)

Constantin Bărbulescu

Nici un om nu e desăvârșit și când s-a ivit situația de după 1989, nimeni n-a fost destul de grăbit să afle ce e cu Francmasoneria românească, ; Așa că la actul pre-masonic s-au ivit dintr-o dată mai mulți candidați și amatori, fiecare reprezen- tând într-un fel un curent din străinătate. Au fost mai mulți care au vrut să introducă un fel de subordonare a Francmasoneriei române curentelor din străinătate.

N-au fost colosal de mulți, dar destui cât să încurce procesul ăsta. Atunci eu, de exemplu, pentru că știam că existase o Masonerie franceză m-am adresat lui Shapira. Nu ca să-i spun „fă-mă" sau ca să-i spun „vino", ci ca să-i spun: „de vreme ce existați, de vreme ce sunteți Francmasoneria română ce oficiază în românește, chiar și în exil, spuneți ce trebuie să facem!".

- Prea Ilustre Frate, ați putea spune cumva dacă aici a avut un rol și fratele Shapira, care a fost nedecis la un moment dat. Se spune totuși că ar fi investit la un moment dat pe cineva cu rolul de Mare Maestru, după care s-ar fi adresat fraților americani și le-ar fi trecut lor prerogativele de investire.

- Da, știu că s-au dus niște tratative prin străinătate, știu că au existat niște nehotărâți în scopul de a se evita apariția unei asperități între Francmasoneria franceză și cea americană.

-

MASONICĂ

ROMÂNIA MASONICĂ

r
 at
 i 1948 avea le Vladimir rebat Dorin
 iu vorbesc, dobândirea a precizat s mici în- mtru mine), nu vreau să
 icmasoneria la, de aceea
 and s-a ivit it destul de omânească.
 iintr-o dată e reprezen- ite. Au fost masoneriei
 Atunci eu, adresat lui i spun: „de oficiază în
 | >1 și fratele vestit la un îsat fraților
 xistat niște cmasoneria

O mărturie a lui Marcel Shapira

Suveran Mare Comandor - Emeritus de Onoare -

Ad Vitam Mare Maestru de Onoare al MLNR

„(...) în cursul anilor 1991-1992, la inițiativa masonilor români din Paris
 și cu ajutorul lor, vor fi înființate 4 loji la București.' Aceste 4 loji vor
 constitui, mai bine zis reconstitui Marea Lojă Națională din România
 respectiv MLNR, care a fost desființată cu brutalitate la 16 iunie 1948 de
 către autoritățile comuniste. Această MLNR va alege ca Mare Maestru pe
 domnul Vladimir Boantă, avocat, fost deținut politic, venerabil mason,
 general de cavalerie, în același timp, din inițiativa Marelui Orient al Italiei și
 a unui grup de masoni americani, tot așa de respectabili, s-a fondat o a doua
 MLNR având în funcția de Mare Maestru pe veteranul mason Nicolae (Nicu)
 Filip. Evident, existența a două MLNR pe teritoriul român era contrară legilor
 masonice internaționale și conviețuirea lor devenise antagonistă,
 conflictuală, situație extrem de nuizibilă pentru dezvoltarea ordinului

masonic în România și, în special, față de jurisdicțiile masonice din țările occidentale, în luna mai 1996, am sosit la București și am invitat pe reprezentanții legali ai celor două MLNR la un dineu în restaurantul hotelului unde locuiam eu - și în cursul mesei am propus fraților mei unificarea celor două Mari Loji într-una singură: MLNR.

Propunerea mea a fost acceptată în câteva minute de ambele delegații și într-o ambianță extrem de frățească s-a întocmit un Protocol, semnat de cei doi Mari Maeștri: Vladimir Boantă și Sever Frențiu și cu mine, ca reprezentant al masonilor din străinătate. (Țin să aduc un omagiu special Marelui Maestru Sever Frențiu, un frate excepțional, din nefericire dispărut și regretat de toți frații). W =a

În ziua următoare, în cursul unei ceremonii solemne masonice, Protocolul semnat a fost pus în aplicare și s-a procedat la numirea în funcția de Mare Maestru al MLNR a lui Sever Frențiu, iar frații Vladimir Boantă și Nicolae Filip au primit distincția de Mari Maeștri de Onoare - ad vitam. Voi menționa, în mod succint, crearea unei „Mari Loji Unite din România” disidentă cu sediul la Cluj.

Scopul acestei structuri era de a crea un district de „Transilvania”! Această Mare Lojă a fost declarată „ilegală și neregulară” de către Marile Loji occidentale și a avut un singur merit - ținând seama de sensibilitatea epidermică referitoare la Transilvania - de a provoca câteva reacții politice inutile.

În acest moment, această formație a fost dizolvată și cadrele ei au fost întele-

Sever Frențiu

ROMÂNIA MASONICA

grate în unica MLNR condusă de Marele Maestru, Gheorghe Comănescu. Trebuie să adaug că așa cum am promis, eu personal, la conventul din 1997 am adus și remis Marelui Maestru Sever Frențiu, Decretul de recunoaștere a MLNR de către Marea Lojă Națională Franceză, obținut de mine. Precizez că MLNF este a doua m importanță europeană după cea din Anglia, în concluzie, astăzi, cu titlu de indicație și aproximativ, MLNR numără circa 1900 membri și 150 de loji în București și m

Pr°VI în cadrul ei se găsesc persoane și personalități din toate clasele societății, evident pe o bază selectivă și după o aprobare exprimată de loja solicitată. În ceea ce privește Supremul Consiliu de Gradul 33 de Rit Scoțian, doresc să spun că în 1993, în calitate mea de Mare Comandor al Supremului Consiliu Român în exil de la Paris (fondat în 1969 la Paris și singurul existent din toate țările din est • în perioada regimurilor comuniste), am venit la București și în saloanele hotelului București", după o recepție, am reconstituit Supremul Consiliu cu sediul legitim pe teritoriul român. Cu această ocazie, am numit la gradul 33 pe frații susceptibili de a avea acest grad. Le-am remis diplomele și decorațiile respective gradului.

Astfel Supremul Consiliu a fost transferat de la Paris la București. Consiliul din Paris s-a transformat în „Delegație” și își păstrează autoritatea asupra membrilor de grad 33 care locuiesc în afara frontierelor României. Puțin timp mai târziu, Supremul Consiliu American din Washington va crea un al doilea SCR.

Desigur, această situație introducea, din nou, fricțiuni și concurență conflictuală. În 1997 după câteva discuții cu caracter frătesc, s-a produs unificarea celor două Supreme Consilii într-unul singur, care astăzi este condus de Marele Comandor Costel Iancu, recunoscut de americani de mine și de ai mei". („Curierul românesc", nr. 244-246/2001).

Așa s-au scurs primii ani post-decembriști, n-au lipsit hărțuielile și certurile, controversile, dar după bunul obicei masonic, frații nu vor înceta să-și întindă mâinile unii spre ceilalți. Se auzeau vorbe rele până la epuizare, dar nimeni nu a părăsit spațiul de sub aripile larg deschise ale vulturului bicefal. Când sfidarea și megalomania n-au mai avut tăria să fărâmițeze francmasoneria, apele învolburate s-au retras, lăsând pământului puterea să dea roadele mult dorite.

A MASONICA

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 28

Autoritățile masonice românești de la Paris discută transferul puterii și
remiterea funcției de Suveran Mare Comandor mișcării masonice din
România.

După moartea acestuia, în 1982, SCR 1-a ales pe fratele Marcel Shapira ca Suveran Mare Comandor pentru o perioadă de 9 ani. în 1991, Marcel Shapira a fost reales pentru încă o perioadă de 9 ani.

1. Suveran Mare Comandor: Marcel Shapira (în viața profană, expert juridic);

3. Locotenent Mare Comandor: Constantin Copaciu (fost căpitan de fregată în Marina Regală);

5. Mare Orator: Alexandru Chirileanu (profesor dr. oftalmolog);;

7. Mare Expert: Roger Constantinescu (jurnalist la „Europa liberă”);

9. Mare Căpitan al Gărzii: Vasile Florescu (fost director al Poliției române);

$$VT^{-1} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \quad \text{and} \quad \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} \quad \text{and} \quad \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$$

In Memoriam (membri ai Supremului Consiliu grad 33, decedați după 1969):

Marcel Gavrilescu, Jean Vitiano, prof. Nicolae Metta, Ionel Brănișteanu, Ale- xandru Candrea, Alfred Cerkez (Suveran Mare Comandor), Alexandre Romanescu,

282

ROMÂNIA MASONICĂ

Simboluri masonice

ROMÂNIA MASONICĂ

283

Camille Ring, Maximilian Philips, Dr. Joseph Ghinsberg, Aristide Basarab, Alexandre Munteanu, Lazare Gravian.

Au fost radiați irevocabil și li s-au anulat gradele lui Michael Segall și Mugur Mardan.

Anul masonic 5993 (1993).

Marea Lojă Națională din România își reaprinde oficial, Luminile și-și asigură verticalitatea Coloanelor

înțelegerea dintre conducătorii masoni români „extra-muros” din exil, și responsabili masoni de la București prevedea transferarea în România a Supremului Consiliu și investirea unui Suveran Mare Comandor local. La 7 mai 1993, Dan Amedeu Lăzărescu și Vladimir Boantă, ambii juriști, ambii întemnițați de autoritățile comuniste, împreună cu ing. Constantin Bărbulescu, toți cu un trecut venerabil în masonerie, au depus la

judecătoria sectorului 3 din București o cerere privind reînregistrarea oficială a Marii Loji Naționale din România:

„Motivele cererii erau următoarele:

! „Prin sentința civilă (definitivă) nr. 114 din 12 iulie 1935, pronunțată în dosarul Nr. 5430/1935 de Tribunalul Ilfov secția 1 (înregistrată sub nr.72/1935 în Registrul Special pentru persoanele juridice) s-a acordat personalitate juridică „Marii Loji Naționale din România" (MLNR), Asociație fără scop lucrativ a Francmasoneriei Române de rit scoțian antic și acceptat,' al cărei sediu a fost fixat - la acea dată - în București str. Lipscani nr. 21, et. II (sectorul 3).

Această lojă, considerată „loja mamă" sau „loja albastră" și totodată cea mai mare dintre foarte numeroasele loji înființate de francmasoneria română pe curpînsul României, a purtat și denumirea de „România Unită", sediul ei, după 23 august 1944, fiind mutat de pe str. Lipscani nr. 21, et. II (sectorul 3) în str. Bursei nr. 13 subsol (stradă ce poartă actualmente numele de Ion Ghica și se află tot în sectorul 3 din București).

La această adresă, atât Loja „România Unită", cât și Supremul Consiliu al Masoneriei din România și-au avut sediul până în luna iunie 1948, când împotriva și a francmasoneriei a fost pornită opresiunea regimului, manifestată prin extrem de numeroase arestări ale membrilor acesteia (dintre care un mare număr a și decedat fie în timpul anchetelor sau al grelelor sancțiuni aplicate lor, fie la scurtă vreme după ispășirea pedepselor și eliberarea lor), 'în această situație, fără a fi intervenit, însă, nici o dispoziție de suspendare a activității lojilor masonice sau de radiere a lor, conducerea ei supremă a apreciat ca fiind oportună și a hotărât drept urmare încetarea în întreaga țară a oricărei activități (ceea ce în limbajul masonic se exprimă prin așa-numita „intrare în adormire").

Francmasonii, care s-au putut refugia - în acea vreme - în străinătate, au transferat la Paris sediul Marii Loji Naționale Române (MLNR) „România Unită" și anume din București, sectorul 3, str. Bursei (azi Ion Ghica) nr. 13 în Paris (arondismentul 19), avenue Jean Jaures nr. 118-130, et. 13, ap. 208, unde la 9 decembrie 1991 a fost fixat și sediul Supremului Consiliu masonic de rit scoțian

ROMÂNIA MASONICA

antic și acceptat al României și unde a fost de atunci continuată, fără întrerupere, respectiva activitate masonică.

După revoluția românească din 22 decembrie 1989 și instaurarea la conducerea României a unui sistem politic reputat ca fiind democratic, s-a hotărât - la Paris - ca Marea Lojă Națională Română (MLNR) „România Unită”, precum și Supremul Consiliu al Masoneriei Române să-și reia în România (recte la București) respectivul ei sediu permanent, procedând apoi la reînființarea progresivă a lojilor sale pe curpinsul țării.

În acest sens, s-a încheiat la 7 mai 1993 la București un proces-verbal protocolar semnat pe de o parte de Suveranul Mare Comandor, de Marele Secretar General și Cancelar, precum și de Păstrătorul Sigiliului aparținând conducerii Ordinului masoneriei românești din Paris - pe de altă parte de Locotenentul Mare Comandor și de Marele Secretar General al Cancelariei al aceluiași ordin (care nu părăsiseră Țara) din București. . •
>/••/•;

Din cuprinsul acestui act rezultă:

- a) justificarea transferării de la Paris, în anul 1948, a sediului Lojii „România Unită” (Marea Lojă Națională din România - MLNR), precum și a reluării, la 7 mai 1993, asediului ei;
- b) precizarea că pe viitor Marea Lojă națională română retrasferată în Țară, la București, avea să poarte denumirea de Loja „România Unită” nr. 1 deoarece Loja din Paris avea să-și continue - nu o activitate de conducere, ci activitatea ei obișnuită sub dubla oblăduire a Supremului Consiliu din România, ca și a celui ai Franței, recte al Marii Loji Naționale din Paris (arondismmentul 17, av. De Villiers nr, 128), loja noastră din Paris purtând, la rândul ei, denumirea de „România Unită” nr.

c) 2;
d) precizarea că membrii din Paris ai Supremului Consiliu masonic român erau „ipso facto” integrați și în respectivul Suprem Consiliu din România și, în fine, că:

e) stabilirea în România a sediului atât al MLNR „România Unită” - cât și al Supremului Consiliu al României intra în sarcina acestui din urmă.

În această ultimă privință, subsemnatul membru al Supremului Consiliu al masoneriei din România, Constantin Bărbulescu, în calitatea mea de Locotenent Mare Comandor al respectivei francmasonerii și totodată în calitatea mea de proprietar al imobilului din București (sectorul 3), str. Vasile Lucaci nr. 87 (fost 107B), declar că pun gratuit la dispoziția francmasoneriei românești respectivul meu imobil în vedere de a fi folosit ca sediu atât de MLNR „România Unită” nr. 1, cât și de Supremul Consiliu Masonic din România”.

În acea zi, la București, se semna următorul Protocol:

„Proces Verbal Protocolar . •'...-.

Încheiat azi 7 mai 1993, la Orientul București

În lumina documentelor istorice, francmasoneria a luat ființă și în Principatele române, la începutul secolului al XVIII-lea, fiind adoptată - ca un curent de gândire intelectuală - la curiile domnitorilor Moldovei și Valahiei (Constantin Mavrocordat, Scarlat Ghica, Alexandru Moruzi, Mihai Șuțu, Alexandru Ioan Cuza, principii Canta- cuzino, Sturza etc.).

MASONICĂ

Întrerupere,

staurarea la :, s-a hotărât 5", precum și la București) (sivă a lojilor roces-verbal arele Secre- d conducerii inentul Mare •din (care nu

ijii „România arii, la 7 mai

rată în Țară, 1 deoarece jctivitatea ei și a celui al e Villiers nr.

lia Unită” nr.

ionic român a și, în fine,

i” - cât și al

Consiliu al Locotenent ea mea de nr. 87 (fost respectivul Jnită” nr. 1,

ROMÂNIA MASONICĂ

Au aparținut masoneriei și ilustre personalități ca Dimitrie C. Brătianu, Ion C.

Brătianu, Costache Rosetti, Mihail Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Costache Negri, Ion-Heliade Rădulescu, Cezar Boliac, Nicolae Bălcescu, Dimitrie Bolintineanu și Titu Maiorescu, alături de care trebuie menționate proeminentele fețe bisericești ce au ilustrat de asemenea istoria noastră națională cum au fost Leon Gheuca, Episcop de Huși, ajuns apoi Mitropolit al Moldovei, Amfilochie - Episcop de Hotin, Gherasim - Episcop de Roman, Dionisie Lupu - Mitropolit al Ungro-Valahiei etc.

Înalte idealuri morale ale francmasoneriei mondiale explică și justifică pe deplin prezența în rândurile ei și a marilor noastre personalități legate de cele mai importante realizări istorice din Patria noastră, cum a fost: unirea principatelor, independența noastră națională, ridicarea României la rangul de Regat și realizarea României Mari.

Marile idealuri masonice au dăinuit, în mod permanent, de la începutul - începuturilor și au răzbătut pretutindeni, supraviețuind cu aceeași vigoare, în pofida împrejurărilor mondiale ce au tulburat pacea lumii și viața oamenilor.

Ele au fost, sunt și rămân:

- Libertatea, egalitatea și fraternitatea; '•> '^ - :i' ' '& " ^ • **? r ~ •"
- Federalizarea Europei; •' '-, '&*•
- Independența și unitatea națională;
- Afirmarea personalității popoarelor;
- Egalitatea în fața legii;
- Dreptul de proprietate;
- Garantarea produsului muncii;
- Respectarea drepturilor omului;
- Solidaritatea umană;

- Instrucția publică; ••'<• *-*
- Votul universal; ;
- Libertatea conștiinței și a presei; >>:;;; M
- Libertatea religioasă; •...'. >.'">
- Abolirea sclaviei și torturii;
- Reglementarea legislativă a tuturor drepturilor și garantarea lor prin crearea organelor unei justiții competente, obiective și de o ireproșabilă onestitate.

Francmasoneria și în Țara noastră, a întâmpinat o adversitate corespunzător crescândă, pe măsura ivirii în lume a curenților politice totalitare, fie a celor de dreapta (foarte scurtă vreme), fie cu deosebire a celor de stânga, beneficiare a vremurilor tulburi și vitrege ale ultimului război mondial.

Stabilirea silnică în Țară (datorită prezenței copleșitoare a trupelor sovietice) a regimului totalitarist al comunismului importat din URSS, s-a manifestat printr-o opresiune morală de o intensitate atât de mare cum nu fusese niciodată cunoscută până atunci în România.

Alături de o considerabilă parte a populației, au fost arestați și supuși unui regim de exterminare (care și-a atins scopul) un mare număr de francmasoni din România.

În această situație și pentru salvagardarea ființei francmasoneriei și a tuturor principiilor ei morale, conducerea francmasoneriei noastre naționale a dispus - în 1948 - „întarea în adormire” a tuturor lojilor sale, printre care desigur - și în primul

rând - însăși „loja mamă” sau „loja albastră”, simbolică de gradul 1 a Supremului Consiliu al Masoneriei Române și care purta și numele de „România Unită”.

Francmasoneria nu a apucat a fi, deci, niciodată expres și oficial interzisă de regimul politic comunist ce uzurpase puterea în Țara noastră, ci membrii ei au izbutit să-și salveze și să-și mențină nestinsă „flacăra masonică” fiind însă nevoiți - pentru aceasta - să-și găsească adăpost acolo unde România și-a găsit întotdeauna un neprețuit sprijin pentru toate marile ei realizări istorice - și anume în Franța.

' „Marea Lojă Națională Franceză” de rit scoțian antic și acceptat a primit, deci, la sânul ei (și anume în anul 1948) pe sora ei mai mică, iar flacăra masonică din loja „România Unită” a Bucureștilor a continuat să ardă nestânjenită în inima Parisului, adunând deopotrivă în jurul ei, atât pe frații români nevoiți a-și salva - prin exil - ființa, cât și o serie întreagă de frați francezi.

Roata istoriei nu rămâne, însă, niciodată încremenită și iată că după 48 de ani, într-o perioadă mondială de tranziție, în România fiind înlăturat regimul comunist și fiind instituit la conducere un regim democratic, reapar garantate drepturile omului și implicit și posibilitatea - pentru francmasoneria românească - de a-și relua anteriorul său sediu principal de conducere din București și pe care temporar și-l mutase, circumstanțial și motivat, la Paris.

1) în acest scop, în această zi de 7. V. 1993, s-a procedat la reinstalarea - cu sediul în București a Supremului Consiliu al Ordinului Masonic Român, de rit scoțian antic și acceptat. Supremul Consiliu din România ce are componența rezultată din Decretele înmânate la aceeași dată, respectivilor lor membri.

2) Concomitent cu aceasta, își reia sediul din Țară pe data de azi și anume tot în București. Marea Lojă Națională Română ce a purtat și în 1948 (la data strămutării ei la Paris) numele de „România Unită” și care era considerată „loja mamă” sau „loja albastră”, simbolică, de gradul 1 - a Supremului Consiliu al Masoneriei Române.

3) Sediile - atât ale Supremului Consiliu al Masoneriei Române, cât și al Marii Loji Naționale „România Unită”, vor fi hotărâte de Supremul Consiliu din București al Masoneriei Române.

4) La data intrării efective în activitate a Supremului Consiliu din București, își încetează în Franța activitatea de conducere membrii actualului Consiliu Suprem din Paris, ei integrându-se - însă - „ipso facto” în Supremul Consiliu din București, indiferent de faptul că își au în continuare reședința în străinătate.

5) în ceea ce-l privește pe Prea Puternicul Frate Marcel Shapira (care din 1948 și până în prezent) a depus, în mod neîntrerupt, o exemplară activitate în serviciul Ordinului și al Țării noastre, atât pe plan național, cât și internațional), noi Marii Ofițeri ai Supremului Consiliu, redactori și semnatori ai prezentului act solemn, într-un unanim consens am decis să-i conferim înalta distincție de Mare Comandor de Onoare „ad vitam”, încredințați fiind că frăția sa va continua să sprijine Ordinul și Țara noastră, grație experienței și legăturilor pe care - pe plan mondial și la cel mai înalt nivel - el le are.

în conformitate cu tradițiile Ordinului, această investire își va produce efecte depline, în momentul transferării puterilor sale de Suveran Mare Comandor succesorului său din București.

ROMÂNIA MASONICĂ

287

Semnătura pe acest Proces-Verbal Protocolar va constitui, deci, asupra acestui punct, actul său de acceptare a titlului ce i-a fost conferit de Noi și - totodată - de confirmare a sa în respectiva funcție.

5) Prin grija Supremului Consiliu Masonic din București, va fi alcătuită și își va relua cât mai neîntârziat activitatea Loja „România Unită”.

6) Pentru buna regulă și pentru înlăturarea oricăror confuzii, Loja „România Unită” din București va fi considerată drept loja „nr.1”, iar Loja (Geamănă) „România Unită” din Paris va fi considerată drept loja „nr.2”, ea

continuându-și netulburată activitatea sub dubla oblăduire atât a Supremului Consiliu al Ordinului Masonic Francez de rit scoțian antic și acceptat (ce s-a exercitat și prin intermediul Marii Loji Naționale Franceze), cât și a Supremului Consiliu al Ordinului Masonic Român de rit scoțian antic și acceptat."

Pentru istorie, să amintim că, la 15 februarie 1993, Suveranul Mare Comandor Marcel Shapira a declarat ridicarea și numirea la gradul 33, cu prerogative de Suveran Mare Inspector General pe Iluștrii frați Dan Amedeu Lăzărescu, Vladimir Boantă, Tudor Boroș, Edmond Nicolau, Constantin Bărbulescu, Cezar Balaban, Gheorghe Cercel, Paul Petrescu, Dinu Rocco, Nicolae Simedrea, Eugen Suculescu și Nicolae Filip.

Câteva luni mai târziu, la 10 octombrie 1993, la Paris a fost emis înaltul Decret nr. 43 care enunța:

„Art. 1 în conformitate cu tradițiile Ordinului și Ritului Scoțian Antic și Acceptor, Prea Puternicul Frate, Marcel Shapira, Suveran Mare Comandor al SCR, re-mite și transferă toate puterile sale, titlul, funcția și privilegiile sale de Suveran Mare Comandor ilustrului și puternicului Frate Dan Amedeu Lăzărescu. grad 33, exercitând actualmente funcția de Locotenent Mare Comandor.

Art. 2. Se transferă în România toate demnitățile și funcțiile de Mari Ofițeri ai „Supremului Consiliu pentru România", care în viitor vor fi deținute numai de membrii Consiliului, locuind în România, sau posedând și o reședință și în România.

Toți marii Ofițeri din Franța sau din alte țări, vor avea în viitor calitatea de „Membri activi" ai SCR din România.

în consecință:

Art. 3. Sunt numiți în funcțiile și în calitatea de mari demnitari și mari ofițeri ai Supremului Consiliu pentru România

LĂZĂRESCU Dan Amedeu, Suveran Mare Comandor

BĂRBULESCU Constantin: Locotenent Mare Comandor

BOANTĂ Vladimir: Mare Secretar General

CHIRICEANU Alexandru: Mare Cancelar (având reședința în România)

NICOLAU Edmond: Mare Orator și păstrător de sigilii

BALABAN Cezar: Mare Expert

Art. 4. Funcțiile de Mare Tezaurar, Mare Prior, Mare Maestru de Ceremonie, Căpitan al Gărzilor, Purtător de banieră etc. vor fi titularizate la viitoarea reuniune plenară la București.

Art. 5. Suveranul Mare Comandor Marcel Shapira, profund mișcat de mani- festarea sentimentelor frățești, exprimate de toți membrii Mari Demnitari și Membrii Activi și SCR acceptă cu emoție și sinceră recunoștință, înalta distincție conferită prin Procesul-Verbal Protocolar din 7.05.1993, cea de Mare Comandor de Onoare Ad Vitam - și se angajează să activeze și în viitor în Serviciul Supremului Consiliu

288

ROMÂNIA MASONICA

i

Român, în mod special cu privire la interesele Consiliului peste hotare, precum și menținerea tradiției românești în cadrul masoneriei române, loji și cadre de grade înalte în Franța și în alte țări".

. Sosirea la București a americanului Fred Kleinknecht,

Suveran Mare Comandor |

în anul 1993, la Cercul Militar din București, Ilustrul Frate Fred Kleinknecht, în calitate de Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu de Grad 33, Jurisdicția de Sud a SUA, asistat de Ilustrul Frate Doug Lemons, grad 33, a j prezidat conferirea gradelor 4-32 ale Ritului Scoțian Antic și Acceptat unui mare 1 număr de maeștri masoni români, în vederea funcționării Ritului pe teritoriul Româ- niei. Membrii masoni ai Corpului NATO din Europa de Rit Scoțian au înmânat gra- dele masonice fraților români. Delegația condusă de Ilustrul Frate Kleinknecht a fost primită la Palatul Cotroceni de președintele Ion Iliescu, prilej cu care și-a ex- primat

acordul pentru Masonerie în general și pentru Ritul Scoțian Antic și Acceptat în România.

La 19 noapombrie 1993, plenul Supremului Consiliu Mamă al Lumii de la Washington, prezidat de Prea Puternicul Frate Fred Kleinknecht, a consacrat Su- premul Consiliu de Grad 33 al României, format din:

Costel Iancu-Suveran Mare Comandor

Adrian Dohotaru - Locotenent Mare Comandor

Alin Burea - Marele Prior

Adrian Moruzi - Mare Cancelar

Mircea Birt - Mare Ministru de Stat

Nicolae Simedrea - Mare Trezorier General

Virgil Jorj Stoenescu - Mare Secretar General

Nicolae Filip - Mare Orator

Ernest Schlesinger - Mare Maestru de Cere- monii (ulterior exclus și „ars între coloane”, radiat din evidențele MLNR pentru încălcarea jurămintelor masonice și violarea gravă a Constituției Ordinului, crearea districtului „Transilvania”, conform unui de- cret din anul 1996, semnat de Marele Maestru Sever Frențiu.

Ștefan Nicolae Marin - Mare Colector.

Adrian Dohotaru

Acest act consfințează existența în România a

două Asociații masonice independente, ambele de Rit Scoțian Antic și Acceptat, a căror deosebire consta doar în faptul că masoneria condusă de Dan Amedeu Lăzărescu, Vladimir Boantă, Constantin Bărbulescu, dăinuie de la începutul secolului al XVIII-lea (și a dobândit personalitate juridică încă din 6 februarie 1924, printr-o Sentință Civilă), iar a doua Asociație masonică a luat ființă în 1993 cu ajutorul Francmasoneriei americane.

INIA MASONICĂ • ROMArCiA MASONICA

hotare, precum și și cadre de grade
inknecht,

:red Kleinknecht, liu de Grad 33, ons, grad 33, a ieptat unui mare 5
teritoriul Româ- au înmânat gra- te Kleinknecht a cu care și-a ex- Antic și
Acceptat

i al Lumii de la a consacrat Su-

Intr-un alt act juridic, Marii Maeștri ai primei asociații amintite mai sus
au tmut sa înregistreze că „supraviețuirea a fost posibilă datorită exclusiv
atât ospi- talității, salutare pe care ne-au oferit-o, la Paris, frații noștri
francmasoni francezi (în speța Marea LOJa Națională Franceză), cât și -
corespunzător - Supremul Consiliu al Francmasoneriei Franceze de Rit
Scoțian Antic și Acceptat, în perioada grelelor persecuții politice din timpul
regimului comunist, existent în România timp de aproape 50 de ani (...) M

Raporturile de perfectă frățietate (ce trebuie - prin caracterul și natura
Asociației noastre - să existe nealterate între ele și care sunt de aceea
susceptibile de a conduce oricând chiar la fuziunea lor) nu ne determină să
ridicăm nici un fel de obiecțiuni, m privința respectivilor noștri frați, ci numai
să subliniem marea și indiscutabila noastră anterioritate, precum și de a da
o explicație necesară cu privire a paralelismul și coexistența lor, iar nu (încă)
la realizarea respectivei fuziuni logice și firești, nerealizare ce se datorește
exclusiv unor cauze eteroqene și anume existenței - circumstanțial - a unor
neînțelegeri între marile puteri maso- nice mondiale și anume între aceea
sub oblăduirea căreia francmasoneria noastră și-a putut salva ființa - și cea
care a sprijinit (de abia după trecerea a aproape jumătate de veac de
persecuție) înființarea asociației analoagă cu a noastră".

Unirea celor două Mari Loji Naționale din România conduse de Vladimir
Boantă și Sever Frențiu se va efectua ceva mai târziu, într-o ținută rituală, la
sediul Lojei „Nomine - Mircea Sion", sub patronajul lui Marcel Shapira.

și Acceptat, a Dan Amedeu ! la începutul în 6 februarie ființă în 1993

Sever Frențiu

Gheorghe Comănescu Eugen-Ovidiu Chirovici

•T 1:

290

ROMÂNIA MASONICĂ

Capitolul 29

Anul masonic 5998 (1998).

Primul contact al masoneriei române cu Guvernul țării.

George Muntean în Japonia

9 în primăvara anului 1998 au început să circule zvonuri privitoare la calitatea de mason a premierului român Radu Vasile. Marea Lojă Națională din România a fost nevoită să reacționeze. Marele secretar al Lojii, Horia Nestorescu-Bălcești a verificat registrele și a constatat că zvonurile erau fanteziste. Prim ministrul Radu Vasile nu era mason. MLNR clarifica într-un comunicat: „Toți cetățenii României care au primit Lumina masonică se află înregistrați în evidențele Marii Loji, care este singurul organism abilitat să se pronunțe oficial asupra apartenenței la Ordin a oricărei persoane cu cetățenie română. Cei aflați în afara evidențelor noastre nu au i calitatea de Francmason. Marea Lojă Națională din România este în măsură să comunice că dl. Radu Vasile nu se află în evidențele sale, și mai mult, niciodată nu a fost înregistrată vreo cerere de înscriere semnată de domnia sa". Marele Secretar Horia Nestorescu-Bălcești, infirma de asemenea zvonul conform căruia Radu Vasile ar fi făcut o vizită la sediul Marii Loji Naționale din România: "Cred că toată confuzia a pornit de la întâlnirea cu caracter

protocolar care a avut loc, la Palatul Victoria, în ziua de 24 aprilie, între o delegație a masoneriei române și premierul Radu Vasile. Acesta a fost primul contact oficial între Marea Lojă Națională și Guvernul României, în cursul întrevederii nu s-au discutat nici un fel de chestiuni politice. Ne temem că această diversiune se înscrie în campania antimasonică din ultimii ani, care vrea să acrediteze ideea că masoneria este implicată în politică.

Or, acest lucru este complet fals. Chiar dacă din Ordinul masonic fac parte și politicieni, masoneria, ca instituție, este apolitică". Noile Regulamente masonice prevăd faptul că în funcțiile de conducere ale masoneriei, atât la nivel de Ordin, cât și la nivel de Rit, nu mai pot fi alese persoane implicate activ în viața politică".

Anul 1998 a trecut fără convulsii interne. Mare Maestru al Marii Loji Naționale a României fusese numit Gheorghe Comănescu, care făcuse nouă ani de pușcărie în perioada comunistă.

El a fost instalat de Robert Heyat, Mare Maestru al Marelui Orient al Italiei și ales cu o majoritate covârșitoare. Alegerea noului șef al masoneriei urma dece-

MASONICĂ J ROMÂNIA MASONICA

291

l j w • •

il țarii.

t la calitatea i România a u-Bălcești a listrul Radu ii României ii Loji, care ii la Ordin a astre nu au măsură să iciodată nu :le Secretar i Radu Va-3d că toată , la Palatul i premierul lală și Gu- estiuni po- sonică din în politică, arte și po- masonice Ordin, cât tică".

i Loji Na- mă ani de

it al Italiei rma dece-

sului lui Sever Frențiu, cel care a unificat și condus Masoneria română în ultimii ani. Decesul lui Frențiu a survenit la sfârșitul lui 1998, într-o clinică din Ravenna Italia).

Un distins universitar, fruntaș al masoneriei române, prof.univ.dr. George Muntean s-a întâlnit la Tokio, la sfârșitul anului 1998, cu Venerabilii Marii Loji Masonice a Japoniei. Evenimentul a fost mediatizat de presa românească, în viața profană, George Muntean este profesor de literatură română la Universitatea din București, ca frate, deține funcția de Prim Mare Supraveghetor al Marii Loji Masonice din România.

George Muntean

Reprezentantul Marii Loji Masonice a României s-a întâlnit la Tokio cu șefii Masoneriei japoneze. Primirea oficială a fost făcută de Marele Maestru William B.

Weath, Marele Secretar Chester L.Ditto și alți înalți demnitari ai Marii Loji Japoneze. Profesorul Muntean a declarat că întâlnirea de la Tokio a fost primul contact la nivel înalt între masoneria română și cea japoneză și că în cursul discuțiilor au fost abordate diferite aspecte ale situației Masoneriei în lume, ale colaborării directe între cele două Mari Loji, precum și relațiile de ansamblu între România și Japonia. Demn de remarcat este că masoneria japoneză are o importantă "componentă" americană, fapt care o face destul de puternică în ansamblul diferitelor Loji din întreaga lume. Prim Marele Supraveghetor al Marii Loji Masonice din România a efectuat o călătorie de o lună în Japonia la invitația Asociației de prietenie România-Japonia. El s-a întâlnit cu Arhiepiscopul și Mitropolitul Ortodox al întregii Japonii, Theodosius Nagasima, cu fostul prim-ministru al Japoniei, Tsutomu Hata, precum și cu alți demnitari din Țara Soarelui Răsare, printre care Miyashita Souhei, ministrul sănătății și al bunăstării sociale. De asemenea, împreună cu scriitoarea Adela Popescu, George Muntean a avut întâlniri cu profesori și studenți de la marile universități japoneze, Bunka Women's University și Waseda University. Cei doi oameni de cultură români au ținut conferințe la Kyoto, Nara, Osaka și în alte orașe japoneze și s-au întâlnit cu conducători ai masoneriei (cnf. ZIUA, nr. 1359/1998).

Documentele îl atestă pe Cornel Simion ca Mare Maestru al Marii Loji Naționale din România, Pro Tempore, între 8 noiembrie 1997 și 7 martie 1998.

292

ROMÂNIA MASONICA

ai»'

o " CapitoLul30 .^

Anul masonic 5999 (1999)

Bătălia masonică pentru legitimitate.

Certuri onorabile și mai puțin onorabile.

Nici o publicație românească nu a mediatizat cu mai multă exactitate și profunzime războiul intern al masoneriei românești ca ziarul ZIUA, în special suplimentul „Dosare ultrasecrete” (director - Sorin Roșea Stănescu, redactor-șef- Miruna Munteanu). Iată tabloul anului masonic 5999 (1999), așa cum îl prezintă Miruna Munteanu. La 17 septembrie 1999, Supremul Consiliu pentru România condus de Andre Szakvary, care se prezenta drept „unicul reprezentant legitim al Ritului Scoțian Antic și Acceptat din România, și moștenitorul masoneriei tradiționale românești” a organizat o conferință de presă. „Reacțiile nu au întârziat să apară, scrie Miruna Munteanu. Costel Iancu, Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu de Rit Scoțian Antic și Acceptat din România, a contraatacat, făcând declarații de o gravitate fără precedent. Reamintim că, în contradicție cu regulamentele masonice, pe teritoriul României funcționează în prezent două Supreme Consilii ale Ritului Scoțian Antic și Acceptat, unul condus de Costel Iancu, celălalt de Andre Szakvary. Ambele organizații susțin că sunt singurele legitime și regulate, adică recunoscute de masoneria internațională. Fără a avea

pretenția de a „arbitra” acest conflict care divizează de ani de zile masoneria românească, vă prezentăm, astăzi, punctele de vedere ale celor două părți. Nu vom încerca să emitem nici un fel de judecăți de valoare, lăsându-vă pe dumneavoastră să trageți singuri concluziile. Luni, 27 septembrie 1999, Supremul Consiliu pentru România, condus de Andre Szakvary rupe tăcerea pe care o păstrase mai bine de doi ani de zile. În cadrul unei conferințe de presă-fulger, Szakvary a apărut înconjurat de Henri Baranger, Suveranul Mare-Comandor al Supremului Consiliu pentru Franța, Diego de Lora, Mare Cancelar al aceluiași Consiliu, Jacques van de Calceyde, Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru Belgia, însoțit de Louis de Bouvaire. Ziariștilor li s-a comunicat că mai fuseseră prezenți și Marele comandor al Ungariei, Peter Kosma, „și numeroase alte delegații din străinătate”, dar că aceștia fuseseră nevoiți să plece.

Toți acești înalți oaspeți veniseră, chipurile, să asiste la ceremonia menită să aniverseze împlinirea a 120 de ani de la fondarea Supremului Consiliu pentru

t

ROMÂNIA MASONICĂ

293

România și 75 de ani de la recunoașterea sa internațională.

Totuși, chiar Andre Szakvary, în discursul său, a menționat faptul că Supremul Consiliu pentru România, al cărui urmaș se revendică, a fost înființat în 1881. Deci, un calcul simplu ne arată că aniversarea ar fi trebuit să aibă loc abia în 2001.

Cât despre recunoașterea internațională, aici lucrurile sunt încă și mai complicate, însuși comunicatul oficial remis de Andre Szakvary estimează că procesul de recunoaștere a avut loc „între anii 1921-1925”. Din 1925 și până

acum nu au trecut, însă, decât 74 de ani. Devine, deci, destul de clar ca aniversarea nu a fost de-cât un pretext pentru o ieșire la rampă a lui Andre Szakvary.

Andre Szakvary

Conferința de presă respectivă avea, de fapt un singur scop: după ce a fost violent contestat de majoritatea masonilor români și apoi practic ignorat, Szakvary a venit, în sfârșit, cu susținătorii săi din străinătate, în încercarea de a demonstra că supremul său Consiliu este cel legitim, în acest sens, cuvântul cel mai greu l-a avut Jacques van De Calceyde, suveranul Mare Comandor al Belgiei, cel care a fost totodată și șeful Comisiei numite la Viena pentru studierea problemei celor două Supreme Consilii din România: „Ceea ce dorim noi este unificarea masoneriei române. Pentru aceasta m-am înhamat la muncă, împreună cu frații mei români, pentru a aduna documente cât mai complete, pe baza cărora am întocmit un raport, cred că foarte realist și aproape de adevăr.”

Acest raport a fost prezentat la reuniunea de la Paris, din mai 1998. La acea reuniune au fost prezenți 17 Suverani Mari Comandori. Ei au aprobat în unanimitate concluziile acestui raport, care dovedește legitimitatea originii Supremului Consiliu pentru România conclud de Marele Comandor Andre Szakvary.

Odată afirmat faptul că Supremul Consiliu condus de Andre Szakvary este legitim, implicit se declară ilegitimitatea Supremului Consiliu condus de Costel Iancu.

Szakvary explică: „Facem parte din Ritul Scoțian Antic și Acceptat, în această obediență este stabilit că pe teritoriul unui stat nu poate exista decât un singur Suprem Consiliu. Așa este stipulat în Constituțiile noastre, care datează din secolul al XVIII-lea. Potrivit acestora, fiecare Suprem Consiliu este suveran în țara sa și, odată ce un Suprem Consiliu a fost înființat într-o țară, nici o altă instanță din străinătate nu are dreptul să intervină în viața masonică din acea țară”.

Paricipanții la conferința de presă au acuzat, voalat, masoneria americană că s-a amestecat pe un teritoriu deja ocupat creând „ex nihilo” Supremul Consiliu al lui Costel Iancu. Henri Baranger a explicat: „Costel

lancu a fost numit Suveran Mare Comandor într-o manieră, în opinia noastră, nelegitimă. El nu a fost ales de frați, ci a fost numit de un anumit Suprem Consiliu din străinătate. Asta în timp ce celălalt Suprem Consiliu, înființat în 1881, nu a fost niciodată întrerupt, a fost în exil în Franța. Supremul Consiliu în exil pentru România și-a regăsit teritoriul de origine. Crearea „ex nihilo” a așa-zisului Suprem Consiliu al lui Costel lancu de către Jurisdicția Sud a Statelor Unite este în contradicție cu regulamentele și constituțiile masonice. Noi nu îl recunoaștem în Franța, și nici restul Europei nu îl recunoaște”. De aceeași părere este și Jacques van De Calceyde: „Fiecare Suprem

ROMÂNIA MASONICĂ ROI*

Consiliu din lume este suveran și independent. Nu se pune problema ca un Suprem Consiliu din străinătate să se amestece într-un teritoriu deja ocupat din punct de vedere masonic”. Referindu-se în mod specific la situația din țara noastră, De Calceyde explică: „Important este ca România, la acea oră, nu era terra nuda din punct , de vedere masonic, cum s-a pretins. Dacă teritoriul era deja ocupat, de ce trebuiau J să vină Statele Unite să creeze un nou Suprem Consiliu? Costel lancu a fost propulsat de americani și de italieni. De ce? - nu ne stă în puteri să răspundem.

Henri Baranger, Suveranul Mare Comandor al Franței, a arătat că Supremul Consiliu pentru România condus de Szakvary este legitim, fiindcă este urmașul direct al vechii masoneriei românești, aflată, timp de cinci decenii, în exil la Paris.

„Supremul Consiliu al lui Dan Amedeu Lăzărescu a fost recunoscut de Franța, l fiindcă Lăzărescu preluase prerogativele direct de la Marele Comandor Marcel * Shapira, aflat în exil la Paris. Când situația politică din România a permis reapariția j masoneriei, în condiții de securitate satisfăcătoare, Suveranul Mare Comandor) Marcel Shapira i-a transmis prerogativele lui Dan Amedeu Lăzărescu, pe care l-a instalat în această funcție cu acordul Supremului Consiliu pentru Franța. De aceea, Supremul Consiliu pentru România al lui Dan Amedeu Lăzărescu a moștenit legitimitatea filiației Supremului Consiliu pentru România fondat în 1881.

Lăzărescu este succesorul unei întregi descendențe de Suverani Mari Comandori, pe când Costel Iancu nu are nici o filiație. A existat doar un Suprem Consiliu străin care a zis într-o zi: „Dumneavoastră sunteți Mare Comandor. Nici măcar nu a fost instalat în România, ci în Statele Unite”

Conveni Masonic. În fotografie, în mijloc, Alin Burea, Mare Prior în Supremul Consiliu

Szakvary, de profesie medic stomatolog, s-a născut la Budapesta și are cetățenie franceză. Nu cunoaște limba română. „Familia mea este originară din Sibiu și, ca multe familii din România, a fost obligată să se stabilească în străinătate”, declara Andre Szakvary. „Sunt decis să rămân fidel străbunicului meu, care a fost Mare Maestru al Lojii Sfântului Andrei din Sibiu”. Szakvary, care are gradul 33 și este considerat un expert al Ritului, a fost transmis în România de către Henri Ba-

i ROMÂNIA MASONICA

MASONICĂ

un Suprem sunet de ve- ră, De Cal- la din punct ce trebuiau l a fost pro- \m.

ă Supremul urmașul di- ;il la Paris.

de Franța, lor Marcel s reapariția Comandor pe care l-a De aceea, i moștenit în 1881.

'omandori, siliu străin r nu a fost

ta și are l din Si- înătate", re a fost Iul 33 și.

enri Ba-

295

anger Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru Franța, în calitate

de garant de amicitie". Din 1994, Szakvary a devenit membru al Supremului Con-

„... — Slhu pentru România) condus de Dan Amedeu Lăzărescu

Miruna Munteanu

Alegerea sa în calitate de Suveran Mare Comandor a provocat reacții vii în masoneria română. Dan Amedeu Lăzărescu a declarat atunci că este vorba despre o manevră ocultă a Supremului Consiliu pentru Franța și l-a acuzat pe Marele Comandor Henri Baranger de amestec direct în treburile interne ale României: "Aceste ingerințe s-au exercitat chiar și în stabilirea componenței și a conducerii delegațiilor Supremului Consiliu pentru România la reuniunile internaționale la care am participat, culminând cu impunerea lui Andre Szakvary ca Suveran Mare Comandor în locul meu", a declarat atunci. "Membrii Supremului Consiliu pentru România declară, însă, că alegerea lui Szakvary în funcția de Suveran Mare Comandor a fost oprită la timp, neimpusă de nimeni, și că au dreptul să își aleagă conducătorul pe care îl vor alege în calitate de suveran Mare Comandor s-a făcut conform Con-

Hotărârea Sa în 1997 - lăsată înlăturare de o coraisie străină - Este o tradiție în *»TML ca, atunci când frații îți încredințează o sarcină, nu ai voie să o refuzi. Am primit-o în cunoștință de cauză", concluzionează Andre Szakvary

ra., H"SuVe"an? Mare Comandor Iancu a respins în bloc acuzațiile aduse de Szakvary, demontându-le una câte una, scrie Miruna Munteanu. Pentru a se legitima ca succesor al masoneriei tradiționale românești, Andre Szakvary este nevoit să-1

te Lăzărescu' Cd Care a fost? Până în feta Miie al Supremului Consiliu pentru România. Destul de

sn H reSCiU 3 dC Venit Ulterior Cd mai înverșunat «"*»- al sau. Potrivit lui Szakvary, el a fost ales de către frați în funcția de Suveran

e m f Uma demisiune lui Lăzărescu' Totu^ ^ Amedeu Lăzărescu ea ca nu a demisionat niciodată. El îl acuza pe Szakvary că a încercat să-1 înlăture printr-o lovitură de palat, organizată cu sprijinul lui Henri Baranger într-un material filmat în octombrie 1998, Dan Amedeu Lăzărescu explica: "niciodată

^T^ a demisiunea ȘJ ^ "U l-am recunoscut ca sursă al ar' C1 nU'mi trC Cea Prin minte că ar putea fi sursă în Mare o Persoana ^ nU 6Ste Căpetean român și care nu vorbește deloc limba

Această afirmație este întărită și de Horia Nestorescu-Bălcești, care la
momen-

memb T CTetar Hl Supremului Consiliu Pentru România: "întrucât
eram

mem ru a upremulin Consiliu al lui Dan Amedeu Lăzărescu, am
participat la .. Sunt^deci, martor ocular. Lăzărescu nu a demisionat
niciodată u exista nici un fel de document în arhivă din care să reiasă că el
și-a dat

la ședința i' t' a data.PlaniflCată (ianuarie 1997) a fost reales. Este
adevărat că la ședința respectiva au lipsit șase oameni. O săptămână mai
târziu acești sase oameni, l-au ales pe Szakvary". Alegerea lui AndreSzakvary
în func S de Swemn Mare Comandor este extrem de controversată. Cu toate
că el susține că această aTe"

296

ROMÂNIA MASONICA

gere a fost extrem de corectă și că a fost chiar supravegheată de o
comisie din stră- inătate, este contrazisă fățiș de către unii dintre "frații" săi.
Dan Amedeu La- zărescu, a cărei "legitimitate" Szakvary considera că o
moștenește, povestea: "în timpul absenței mele din țară - fiind plecat la
Bruxelles în calitate de senator- Szakvary a pretins în fața câtorva membri ai
Supremului Consiliu că este delegat și însărcinat de Suveranul Mare
Comandor Baranger să ocupe demnitatea de Suveran Mare Comandor în
locul meu".

Horia Nestorescu-Bălcești

La data de 2 februarie 1997 au avut loc noi alegeri pentru funcția de
Suveran Mare Coman- dor. Nelegale, susține Dan Amedeu Lăzărescu, pentru
că nu au participat decât șapte persoane, când minimul reglementar este de
nouă. Amă- nunte despre iregularitățile alegerii lui Szakvary ne oferă Horia

Nestorescu-Bălcești: "Șapte oameni nu pot forma o ținută regulată, minimul este de nouă. Ei spun că au mai avut niște voturi prin corespondență. Nu se votează un Suveran Mare Comandor prin corespondență. Ei singuri recunosc că Szakvary a fost ales din trei candidați.

Deci, din șapte, sau nouă chiar, doi măcar au votat împotriva lui Szakvary, fiindcă s-au votat pe ei. Cât despre restul, am oameni care spun clar: <Eu nu l-am votat pe Szakvary>. Atunci unde sunt voturile cu care a fost ales? Andre Szakvary ar putea să nu fie nici măcar mason regulat. Costel Iancu, Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu de Rite Scoțian Antic și Acceptat din România declara că nu a fost surprins de puciul îndreptat împotriva lui Lăzărescu, pentru că Szakvary și oamenii lui au recurs întotdeauna la bluffuri. Horia Nestorescu-Bălcești face o revelație incendiară. Cel care se pretindea drept urmașul masoneriei tradiționale românești ar putea să nu fie nici măcar mason. Nestorescu Bălcești explica: "Eu am dosarul lui Szakvary, fiindcă, fiind <garant de amiciție> trebuia să mi-l prezinte mie, în calitate de Mare Secretar. Aici există o autobiografie. Nu mi-a prezentat niciodată nici un document, nici mie, nici lui Lăzărescu, care să ateste că este mason. Nu ce grad are, ci că este mason. Costel Iancu a confirmat: "Avem o scrisoare de la Grande Loje Naționale de France, în care se precizează că Szakvary nu figurează în evidența lor. Pot să spun mai mult. Baranger a depus o cerere la Grande Loje Naționale de France prin care solicita ca Szakvary să fie inițiat acolo în gradul I, Cerere la care nu s-a răspuns până la ora actuală". Deci, dacă Szakvary nu este totuși mason, el provine dintr-o organizație neregulară. "Oricum, el nu a făcut parte niciodată din Supremul Consiliu al Franței", precizează Costel Iancu.

Cum a ajuns atunci Andre Szakvary "garant de amiciție" din partea lui Beranger pe lângă Supremul Consiliu al lui Amedeu Lăzărescu. Horia Nestorescu Bălcești este de părere că Szakvary a fost propulsat în lumea masonică de legătura sa amoroasă cu Anca Nicolescu, cu care ulterior s-a și căsătorit. Anca Nicolescu este asistenta personală a doctorului Alexandru Chiriceanu, Mare Cancelar în Supremul Consiliu în exil al lui Marcel Shapira. Chiriceanu se bucura de mare

* MASONICĂ

misie din stră- Amedeu Lă- povestea: "în 1 de senator - este delegat și îa de Suveran

i-Bălcești

at pe Szak- putea să nu Supremului ăst surprins icnii lui au > revelație >mânești ar dosarul lui ie, în cali- iodată nici ^u ce grad la Grande [urează în nde Loge gradul 1.

y nu este acut parte

Jartea lui estorescu (legătura ftcolescu Icelar în de mare

„Lai 8 ^' ° TM^ Astfei

Horia Vti^^^^S^^ f r^ "r* Un fel de COIT masonic-

298

ROMÂNIA MASONIC*

Lojă de orice natură pe teritoriul României? Nu". Costel lancu afirma că nu a dom nici o clipă să scurtcircuiteze masoneria română aflată în exil la Paris. Maree!

Shapira a refuzat, însă, sistematic să vină în România și să participe li redeșteptarea masoneriei: "Timp de trei ani a refuzat să se întoarcă în țară, până îi

1993. A fost rugat, dar el a refu/at tot timpul. Invitația a fost lansată. Repet, li Paris nu exista o Mare Lojă română în exil. Era un Suprem Consiliu în exil, care a avea însă nici o bază, nu avea o Mare Lojă. Horia Nestorescu-Bălcești acuz» Supremul Consiliu pentru România că a funcționat fără a

avea baza oferită de o Mare Lojă: "Marea Lojă Unită a lui Nicoară-Schlesinger s-a constituit în octombrie

1994, pe un teritoriu ocupat. Singura lojă care erse de tradiție franceză, așa-zisa „România Unită 2” a făcut prima inițiere în 1994. Primul mason de tradiție franceză inițiat pe teritoriul României sunt eu. Deci în 1994. Unde au fost timp de trei ani? La 24 ianuarie 1993, s-a constituit Marea Lojă Națională din România, Asta pe care o moștenește Nicoară se constituie abia în 1994".

Costel lancu explică de ce a fost necesar ca masoneria românească să por- nească de la zero în 1990: "Majoritatea masoneriilor din Europa, la sfârșitul anilor '40, nu erau regulate, în România era o uniune de organizații, unele recunoscute de unii, altele de alții. Nu exista, însă, o instituție masonică românească, unică și inte- gral recunoscută. Din acest motiv, atunci când s-a luat decizia reconstituirii maso- neriei în Europa de Est, s-a pornit de la zero. Nu exista nici un mason, indiferent ce grad a avut în 1948, care să fi intrat cu gradul pe care îl avea atunci. Absolut toata lumea, în Europa Centrală și de Est, a pornit de la zero. Au fost refăcuți gradul 1,2 și așa mai departe. Mai întâi a fost refăcut ordinul masonic".

Istoricul Horia Nesto- rescu-Bălcești face câteva precizări: "Anglia a dat o asemenea recunoaștere, dar era și aia cu cântec, provizorie, era mai mult obținută prin relațiile personale ale Martei și ale lui Valentin Bibescu. Recunoașterea a căzut automat în 1937, când masoneria a intrat în adormire, în 1944, când se redeșteaptă masoneria, exista numai o cerere a Marii Loji Naționale din România către 60 de state prin care ruga să i se dea recunoașterea. Am scrisoarea prin care Anglia răspunde că, în condițiile actuale din România, nu poate să îi acorde recunoașterea". Nestorescu-Bălcești explică de ce masoneria românească nu era recunoscută pe plan mondial. Se pare că, în perioada interbelică, situația nu diferea prea mult de cea din ziua de astăzi: "în masoneria română, cam în toate perioadele, și la sfârșitul secolului trecut, se amesteca Ritul cu Ordinul, era un ghiveci întreg. La un moment dat, Pangali era și Suveran Mare Co- mandor și Mare Maestru. La fel Sadoveanu. Masoneria universală nu tolerează o asemenea stare de lucruri. Cel mai bun exemplu este că în toată perioada inter- belică

s-au făcut eforturi imense ca România să fie acreditată pe lângă Asociația Universală a Masoneriei, care a dispărut puțin înainte de cel de-al H-lea Război Mondial. Dar România nu a fost admisă, tocmai datorită haosului care exista în masonerie. Horia Nestorescu Bălcești, la ora actuală Mare Secretar al Supremului Consiliu al lui Costel Iancu, a explicat de ce Supremul Consiliu pentru România al lui Andre Szakvary a pornit chiar de la o bază neregulară:

Costel Iancu respinge acuzația că ar fi fost numit Suveran Mare Comandor de către Jurisdicția Sud a Statelor Unite: „La Washington, nu am fost constituiți ca Suprem Consiliu, ci inițiați la gradul 33. Cu acea ocazie, deci, acele persoane, sin-

1 MASONICA ROMÂNIA MASONICĂ

299

că nu a dorit Paris. Marcel

participe la [> țară, până în \ată. Repet, la n exil, care nu lălcești acuza
l oferită de o l în octombrie ceză, așa-zisa n de tradiție i fost timp de lin
România.

ească să por- Eârșitul anilor cunoscute de unică și inte- tituirii maso-
indiferent ce Vbsolut toată [igradul 1, 2 fioria Nesto- jtere, dar era le ale
Martei id masoneria mai o cerere

să i se dea s actuale din xplică de ce

în perioada n masoneria eca Ritul cu in Mare Co-

tolerează o ioada inter- ;ă Asociația -lea Război re exista în Supremului
România al

1

Comandor constituiți ca boane, sin-

gurele care aveau gradul 33, deci calitatea necesară realizării unui Suprem Consiliu din România. S-au făcut alegeri și eu am fost propus ca Suveran Mare Comandor și ales în unanimitate". Cum rămâne atunci cu recunoașterile internaționale? în confrința de presă la care face referire Miruna Munteanu, din octombrie 1999, s-a afirmat că Supremul Consiliu al lui Andre Szakvary a fost recunoscut de toată masoneria europeană, în timp ce organizația lui Iancu nu se mai poate bizui decât pe sprijinul americanilor. „Nu este adevărat", exclama Costel Iancu, indignat. Există o procedură. Așa cum este și în diplomatie, cum este recunoscut un stat. Există un document, se dă un patent. Această procedură o avem noi. Această procedură o au și ei, dar numai din partea Franței și, acum, de anul acesta, și din partea Belgiei.

Belgienii chiar au și scris: „Ca să obligăm celălalt Suprem Consiliu din România să accepte condițiile noastre, Supremul Consiliu al Belgiei a luat decizia să-l recunoască pe cel al lui Szakvary, pentru a echilibra forțele". Să o luăm băbește. Pe noi ne recunoaște America, Israelul, Africa de Sud, Australia, Noua Zeelandă, Filipine, Germania, Italia, Spania, Portugalia, Grecia, Austria, Iugoslavia, Ungaria (pe care noi l-am făcut), Cehia, Polonia, Rusia. Lipsesc Franța, Elveția, Belgia și Olanda.

Acestea sunt toate, pentru că țările nordice au o altă structură la nivelul Ritului. În afara Europei avem absolut tot: Brazilia, Mexic, Cuba, Peru, orice, de la Santo Domingo la Nicaragua, Columbia". Pare curios faptul că Suveranul Mare Comandor Costel Iancu invoca recunoașterea Ungariei, având în vedere că la „aniversarea" organizată de Szakvary a participat și Peter Kosma, Suveranul Mare Comandor al acestei țări. Iancu explica: „Supremul Consiliu al României a fost la Budapesta, unde Loja bazelor NATO ne-a dat această onoare. Eu i-am luat pe unguri și i-am prezentat unul câte unul masoneriei universale, în plen. Nu era Kosma Suveran, era altul, înaintea lui. Recunoașterile sunt reciproce. Este adevărat că trebuie să recunoască cel care deja există, din punct de vedere istoric, și cel care avea autoritatea mai mare. Dar este tot la fel de adevărat că, odată ce te recunoaște acesta, și tu recunoști autoritatea respectivă. Eu am participat la

inițierile lui, deci eu sunt mult mai bătrân decât el, eu i-am recunoscut. Deci, în mod automat, și el mă recunoaște pe mine. Și am făcut schimb de ambasadori, de Mari Reprezentanți".

Sub titlul „Siguranța națională în pericol?", Miruna Munteanu a continuat investigațiile („Dosare Ultrascrete", nr. 1610 din 2.10.1999) în legătură cu acuzațiile împotriva lui Szakvary, după care acesta ar dori federalizarea României.

„Imediat după ce Andre Szakvary a devenit Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru România (contestat de majoritatea masonilor români), împotriva sa s-au făcut auzite acuzații de o gravitate ieșită din comun. Dan Amedeu Lăzărescu a sesizat chiar Comisia de Apărare din Senat, spunând că integritatea țării este amenințată, în acest moment de criză, el a decis să lase la o parte toate vechile dispute, și să unifice organizația sa cu cea a lui Costel Iancu. A urmat conferința de presă din februarie 1997, de la World Trade Plaza, în care s-a declarat că, în sfârșit, masoneria românească s-a unificat. Fapt contestat, desigur, de Szakvary, care susține că orice ar fi făcut Lăzărescu după 2 februarie 1997, a făcut în nume

300

ROMÂNIA MASONICĂ

strict personal, fără să implice Supremul Consiliu pentru România. Ieșirea la rampă a grupului Szakvary, l-a determinat pe Costel Iancu să rupă în sfârșit tăcerea și să facă la rândul său, pentru prima dată, declarații incendiare. Costel Iancu a acuzat organizația lui Andre Szakvary că urmărește federalizarea României. El confirma astfel acuzațiile aduse de Dan Amedeu Lăzărescu, încă de acum doi ani. De data aceasta, însă, Costel Iancu vine cu argumente concrete: „La 24 aprilie 1998, am participat, la Bruxelles, la o întâlnire organizată de Comisia de studiu asupra situației

create în sânul masoneriei române. Deci nu comisie de acreditare, nu comisie de mediere. Comisie de studiu. La Bruxelles erau prezenți Suveranul Mare Comandor al Belgiei, Jacques van De Calceyde, Suveranul Mare Comandor al Olandei, Wim Frackers (inspector general al Poliției olandeze) și Andre Szakvary, Eu m-am dus însoțit de Marele Secretar Virgil Stoenescu, și cu un dosar. Ei nu ni l-au cerut, dar l-am adus noi. Primul document era o scrisoare din partea Marelui Maestru al Marii Loji Naționale din România, Gheorghe Comănescu, care spunea:

„Eu, Comănescu, am făcut parte din organizația lui Marcel Shapira și Dan Amedeu Lăzărescu, am înțeles cum stau lucrurile, am îngenuncheat, am fost regularizat în cadrul Marii Loji Naționale din România și respectiv în cadrul Supremului Consiliu condus de lancu, și ca dovadă a spiritului frățesc, am ajuns chiar Mare Maestru, și nu după o viață, ci după un an și jumătate. Majoritatea conducerii actuale a Marii Loji Naționale provine din fosta organizație a lui Dan Amedeu Lăzărescu. Nu a existat nici o vendetă, nici o ranchiună”. Belgianul s-a făcut roșu la față, a luat hârtia și a zis: „Asta nu ne interesează” și a rupt-o. Un material documentar de o mare importanță. Dacă un Mare Maestru spune „Noi nu recunoaștem pe nimeni altcineva decât acest Suprem Consiliu pentru că membrii lui provin din Marea Lojă Națională a României care este regulată”.

„Eu am înțeles imediat că situația era urâtă. Ei erau deja în toiul discuțiilor când am ajuns noi. Am făcut un scurt istoric al masoneriei din România, cerându-i de fiecare dată lui Szakvary să-mi confirme spusele. A făcut-o. Când am terminat, m-au întrebat dacă eu cred în Europa unită. Eu le-am răspuns: „Nu știu cât credeți voi, dar eu cred în Europa unită”. Și aici a început discuția. Mi-au spus că România trebuie să înțeleagă că dacă vrea să intre în Europa, atunci trebuie să se federalizeze. Atunci l-am întrebat pe olandez: „Vă referiți la statul român, sau la masoneria românească?” „La amândouă”. Le-am răspuns că România este în Europa, istoric și geografic. Este foarte clar că noi suntem o masonerie europeană, dorim să lucrăm în continuare alături de frații noștri europeni, dar nici nu putem să ne negăm propriii noștri părinți. Supremul Consiliu Mamă al Lumii este cel care ne-a făcut. Deci nu am cum să nu-l recunosc. Dar eu, în același timp, sunt o

masonerie europeană. Atunci s-a angajat discuția în mod exclusiv pe România. Au zis că așa cum este Germania, așa cum sunt alte state, România poate să facă la fel. Am spus că nu, pentru că România este un stat unitar, nu sunt landuri, nu are cum să devină un stat federal. Bineînțeles am fost șocat de turnura pe care o luase discuția. Tonul lor a crescut, tonul meu a crescut, discuția a ajuns efectiv violentă. Eu am spus că

\A MASONICĂ

eșirea la rampă fit tăcerea și să lancu a acuzat îi. El confirma)i ani. De data rilie 1998, am studiu asupra acreditare, nu uveranul Mare Comandor al idre Szakvary.

sar. Ei nu ni 1- >artea Marelui , care spunea:

Dan Amedeu regularizat în 1 Supremului is chiar Mare sa conducerii Dan Amedeu i-a făcut roșu Un material „Noi nu re- membrii lui

ui discuțiilor ia, cerându-i im terminat, u cât credeți că România :buie să se mân, sau la este în Eu- opeană, do- putem să ne el care ne-a i masonerie ii zis că așa îl. Am spus n să devină bția. Tonul im spus că

ROMÂNIA MASONICĂ

nici peste cadavrul meu acest lucru nu se va întâmpla. Belgianul a zis, „da, ne-ai dat o idee bună”. I-am răspuns: „Nu, n-ai fost atent, am zis că nici peste cadavrul meu nu veți reuși să faceți asta”. Olandezul urla. Am reușit într-un fel să închid discuția spunând numai atât: „Dacă mai spuneți un singur cuvânt pe această temă vă garantez că atât eu cât și Andre Szakvary când vom pune piciorul pe teritoriul României, o să fim arestați de la scara avionului. Și masoneria română va fi acuzată de complot împotriva statului. Doriți acest lucru? Vă dau în scris că așa se va întâmpla”. Atunci a intervenit belgianul, care a schimbat total tonul. A început să- mi explice că nu are rost să mă încăpățânez, că ar putea să fie foarte bine pentru România. Că, în fond, care este problema dacă Transilvania poate să fie sub in- fluența Ungariei și, deci, a Austriei și Germaniei, Moldova poate foarte bine să treacă la Rusia și Țara Românească poate să rămână la America. Să

știți că atunci când m-am întors, am avertizat autoritățile române. Nu m-au crezut imediat. Abia după un an de zile au început să apară semnalele.

Este momentul să precizăm că Andre Szakvary neagă ferm toate aceste acuzații, în timpul conferinței de presă menționate de jurnalista de la ZIUA, el a declarat: „Într-o lume în care oamenii luptă pentru a unifica țările și a crea o Europă unită am sentimentul că a vorbi despre divizarea României sau despre federalizare sunt argumente depășite, ale politicienilor secolului trecut. Trebuie căutată unitatea și, în ceea ce mă privește, sunt decis să o fac”. „Are curaj să o spună în fața mea?” se întreba retoric Costel Iancu. Cum se explică, totuși, rolul jucat de Supremul Consiliu al Franței în această teribilă încrengătură de intrigi? Costel Iancu explică: „Este vorba, de fapt, despre tendința Franței de a juca un rol important în noua configurație europeană. Nu a făcut-o din punct de vedere economic, nu a făcut-o din punct de vedere militar, atunci încearcă să o facă din punct de vedere masonic. Franța are cel mai mare număr de masoni din Europa, dar este adevărat că cei mai mulți dintre ei nu sunt regulari, în acest context, Henri Baranger vizează să fie liderul Europei, de aici ideea de a realiza un Suprem Consiliu european, în care el să fie Suveran Mare Comandor. Până acum doi ani, îi avea ca vicepreședinți pe fostul Suveran al Elveției, Jean Paul Grenier, și pe fostul suveran al Turciei, care a murit. Acest lucru contravine, bineînțeles tradiției masonice, tuturor Constituțiilor și regulamentelor. Intrând în conflict cu această lege a intrat, bineînțeles, în conflict și cu cine face această lege, adică Consiliul Mamă al Lumii al Jurisdicției de Sud al Statelor Unite, de la Washington”.

Costel Iancu arată că setea de putere a lui Baranger a deranjat Supremul Consiliu Mamă al Lumii, încă de acum câțiva ani: „Cu anii în urmă, Baranger a creat prima bază, intitulată „Comisia celor trei”. Cei trei erau Baranger, șef, Grenier - Suveranul Mare Comandor al Elveției - adjunct, și Sakir al Turciei. Se întruneau între ei, și, foarte abil, începeau să analizeze situația masoneriei de tip scoțian din Europa. Dădeau un fel de calificative, pe care le trimiteau apoi la toți.

S-au autopropus și s-au autopus ca un fel de for tutelar. Foarte indignat, Supremul

ROMÂNIA MASONICA

Consiliu Mamă a atras atenția că acest fapt este inadmisibil. Fiecare Suprem Consiliu este suveran. A apărut marea ocazie, ca în mod excepțional să se creeze masoneria română și să vină la București nici mai mult nici mai puțin decât Supremul Consiliu Mamă al Lumii, în frunte cu Suveranul Mare Comandor Fred Kleiknecht, inclusiv Loja bazelor NATO. La 8 mai 1993, la Casa Armatei, ai ridicat acest pasaj de inițiere, dar nu numai românilor, ci și anumitor frați din Europa Centrală și de Est: sârbi, cehi, polonezi etc. Au fost inițiate 172 de persoane. A fost o ocazie minunată pentru Baranger de a ne folosi ca instrument să înceapă să șicaneze Consiliul Mamă al Lumii. Acest fapt a fost anticipat într-un schimb de corespondență dintre Baranger și Fred Kleickhnecht, invitațiile și rugămințile din partea lui Kleickhnecht către Baranger de a participa, condiționarea acestuia că vine numai dacă Supremul Consiliu Mamă al Lumii acceptă apriori ca Marcel Shapira să fie Mare Comandor și tot acesta, împreună cu Baranger, să numească membrii Supremului Consiliu. Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu Mamă al Lumii a răspuns foarte corect că nu se poate așa ceva, că nu este legal să impună din afară. „Există o Mare Lojă Națională Română, legală și regulată, trebuie să o lăsăm în pace. Să-i lăsăm pe masonii români să decidă ce vor să facă”. Americanii au rămas fermi pe poziție. Atunci au avut loc inițierile de la gradul 4 la 32”.

Costel Iancu continuă: „Germania și Austria sunt campionii reconstituirii Marilor Loji din Europa Centrală și de Est: în Ungaria, Iugoslavia, Polonia, inclusiv Bulgaria. Franța a văzut că nici măcar în acest sector, în ciuda faptului că ei fuseseră cei mai puternici, nu au reușit să facă absolut nimic. Le mai rămăsese numai România și Rusia. Și-au jucat, bineînțeles, acesta ocazie, în 1993, am înțeles foarte bine acest lucru. I-am scris lui Baranger și i-am spus: „Nu ne implicați pe noi în jocurile și polemicile voastre; noi suntem o masonerie europeană, dorim să lucrăm cot la cot, dar cred că sunteți de acord cu mine, fără America nu se poate, Nu avem nimic cu Marcel Shapira, nici cu voi. Nu uităm că ați fost leagănul de alinare al atâtor masoni români etc. De ce până la ora actuală Grande Loge

Naționale de France nu a constituit nici o singură Lojă pe teritoriul României? Ei se sprijină numai pe lojele schismatice ale lui Schlesinger".

Costel lancu este de părere că au existat și mai există încă forțe care nu doresc ca în România să existe o masonerie puternică și unitară: „începând din 1995, în ciuda unei fuziuni existente, aceasta a fost negată de către Baranger.

Același lucru s-a întâmplat și în 1996. Mai mult, văzând că Lăzărescu înclină spre fuziune, Baranger a organizat o lovitură de palat și l-a instaurat pe Szakvary".

Totuși, Costel lancu este optimist: „Masoneria română este astăzi cea mai puternică și cea mai numeroasă, în mod absolut, din toată Europa Centrală și de Est".

s? jU c , .u»;;; i

să

ROMÂNIA MASONICĂ 303

Suveranul Mare Comandor masonic belgian explică

Jacques van de Calseyde, Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru Belgia a cerut drept la replică și a trimis ziarului ZIUA o incisivă scrisoare (14.10.1999): „Referitor la articolul apărut în ziarul ZIUA din 2.10. 1999 sub titlul „Dihonie la masonerie" și la declarațiile lui Dan Amedeu Lăzărescu, Horia Nestorescu-Bălcești și Costel lancu, rugăm presa din România să ia notă de protestul nostru vehement. Este cu adevărat inadmisibil să fie publicate declarații inexacte și afirmații mincinoase, fără nici o verificare prealabilă. Acuzațiile nerușinate aduse unor vizitatori străini dezonoarează cel puțin o parte a presei românești, și în special ziarul care s-a pretat să le publice. Noi am venit în România pentru a aduce un omagiu solemn Francmasoneriei române tradiționale și ceea ce a reprezentat ea în această țară de-a lungul vremii. Am venit pentru a onora și sărbători împreună cu cei care reprezintă cu onoare, de ani de zile, România și drapelul ei. Numeroși masoni, de pretutindeni din lume, au plătit cu viața,

așa cum au făcut-o și mulți cetățeni români, respectul pe care îl datorau legilor care guvernează o țară liberă.

Suntem revoltați că ni s-au atribuit intenții de amestec în treburile țării dum- neavoastră. Aflați că interdicția de a discuta subiecte politice sau religioase este în- scrisă în constituțiile noastre, iar noi respectăm aceasta cu strictețe. Faptul că unii găsesc un interes personal în a utiliza argumente ale unor politicieni aparținând unei alte epoci nu le face cinste și contrazice însăși fundamentele Ordinului nostru, într- adevăr, de-a lungul întregii sale istorii, Francmasoneria s-a arătat a fi garantul le- găturilor frățești dintre toți oamenii, dincolo de orice frontiere. Mari oameni din România au dovedit-o în trecut și este regretabil că unii nu știu astăzi să se arate demni de ei. Noi cerem numai ca jurnaliștii profesioniști să respecte regulile unei deontologii necesare bunei funcționări a meseriei pe care o profesează, în scopul de a difuza o informație obiectivă și nu una pătată de minciuni nedemne de un ziar Este ceea ce onoare presei în general, a ziarului ZIUA în special și a României sunt îndreptățite să pe pretindă,,.

Comunicatul de mai sus este semnat de Jacques van de Calseyde în calitate sa de „Președinte al Comisiei de anchetă în problema masoneriei române” De fapt nu se înțelege prea bine în numele cui se revoltă de Calseyde, comentează Mirună Munteanu. Chiar din declarațiile sale (făcute în cadrul conferinței de presă din 27 septembrie) reiese că această Comisie de „anchetă” și-a încheiat misiunea odată cu prezentarea raportului final în cadrul Conferinței europene de la Paris în mai 1998 Este, deci, bizară opțiunea de a semna acest comunicat în numele unei comisii care și-a încetat activitatea. Atrage atenția și titulatura de „Comisie de anchetă” Este pentru prima dată când se folosește această sintagmă. Până acum, s-a vorbit numai despre o comisie de „studiu”. Diferența de nuanță este importantă. Ancheta implică o autoritate superioară capabilă să-i pedepsească pe cei găsiți în culpă. Când s-a produs această schimbare de titulatură și cu aprobarea cui? „Audiatur altera pars”

ROMÂNIA MASONICA

nu convine susținătorilor lui Szakvary. Sunt necesare câteva precizări, menționează jurnalista. „Ziarul ZIUA nu a făcut decât să consemneze opiniile protagoniștilor acestui scandal masonic. Răspunderea pentru declarațiile lor le aparține în totalitate. Chiar din primele rânduri ale materialului incriminat am atras atenția că ne vom abține de la orice comentarii, în ceea ce privește verificarea informațiilor, trebuie spus că majoritatea celor provenite de la Supremul Consiliu condus de Costel Iancu au fost probate cu documente (multe dintre ele publicate în facsimil), Altele au fost confirmate de martori. Nu la fel au stat lucrurile în cazul organizației conduse de Andre Szakvary, care a invocat caracterul „secret” al documentelor și dezbaterilor masonice. În multe probleme critice, Szakvary și susținătorii săi au cerut jurnaliștilor să-i creadă pe cuvânt. ZIUA a consemnat și punctul lor de vedere”.

Replica Marelui Maestru Andre Szakvary

Controverse de ritual masonic au alunecat într-o zonă politică periculoasă, Suveranul Mare Comandor Costel Iancu îl acuza pe Suveranul Mare Comandor Andre Szakvary că urmărește federalizarea României în perspectiva instaurării unei Noi Ordini Mondiale. Szakvary s-a grăbit să adreseze ziarului ZIUA, replica sa.

(ZIUA,nr. 1622 din 16.10.1999):

„în legătură cu declarațiile de presă din 14 octombrie 1999 atribuite domnului Costel Iancu, declarații al căror caracter injurios pentru întreaga clasă politică este notoriu, Suveranul Mare Comandor al Ritului Scoțian Antic și Accepat ține să facă următoarele precizări: Ordinul Universal al Ritului Scoțian Antic și Accepat nu se ocupă nici de politică, nici de probleme religioase, așa după cum stă limpede în Constituțiile și Regulamentele sale. Orice persoană exprimând contrariul nu o poate face decât din ignoranță și nu poate, sub nici o formă, să o facă în numele Ritului Scoțian Antic și Accepat. Declarațiile prin care se încearcă acreditarea ideii

că un grup de români conspiră la „federalizarea” României nu au ca suport decât o bogată fantezie personală ce nu-l angajează decât pe posesorul acesteia și care este lipsită de un fundament real. Într-o Europă în care responsabili tuturor națiunilor caută să asigure unitatea tuturor țărilor într-o Comunitate în care să se poată afirma identitatea acestora, a vorbi despre „federalizare” înseamnă a proiecta România în urmă cu un veac. Nu este onorabil ca despre România să se vorbească în acești termeni. Suveranul Mare Comandor al Ritului Scoțian Antic și Acceptat, Andre Szakvary, respinge toate acuzațiile mincinoase aduse înalților responsabili ai Ritului Scoțian Antic și Acceptat ai țărilor aflate în relații de prietenie cu România, un loc special avându-l Franța, Belgia, Olanda și Elveția.

Este rușinos să se vorbească la un astfel de nivel despre țări care nu de puține ori și-au dovedit atașamentul față de România, așa cum a fost Franța în perioadele dificile ale istoriei României”.

ROMÂNIA MASONICA

305

Scrisoarea de renunțare a lui Dan Amedeu Lăzărescu

Instalarea lui Gheorghe Comănescu nu stinsese veleitățile lui Andre Szakvary de a-și afirma legitimitatea masonică în România. Pe data de 18 octombrie 1999, Supremul Consiliu pentru România condus de Andre Szakvary a pus la dispoziția presei o scrisoare personală a lui Dan Amedeu Lăzărescu, adresată, în mai 1996, lui Henri Baranger, Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru Franța, în comunicatul remis redacțiilor se afirma că textul olograf al lui Lăzărescu, este „un act

manuscris prin care acesta renunța irevocabil la funcția de Suveran Mare Comandor", pe care o îndeplinea la acea dată. Reamintim, scrie Miruna Munteanu în ZIUA, că Dan Amedeu Lăzărescu a negat vehement faptul că ar fi demisionat din această funcție, afirmând că s-a încercat înlocuirea sa cu Andre Szakvary printr-o „lovitură de palat", dirijată din umbră de Baranger. Scrisoarea, care nu aduce nimic nou și nu îl legitimează în nici un fel pe Szakvary, îl pune, totuși, pe Dan Amedeu Lăzărescu într-o situație foarte dificilă. Scrisă la nervi, ea abunda în calificative injurioase la adresa unor masoni care nu mai erau în aceeași tabără cu el la acel moment. Comunicatul de presă survenea la numai o zi după închiderea lucrărilor celui de-al IX-lea Convent al Marii Loji Naționale a României, prilej cu care fideli lui Szakvary au fost ignorați intenționat, în comunicatul de presă semnat de Dan Dobreanu, locotenent Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru România, se afirmă că cei care îl acuză pe Szakvary și organizația sa de intenții federaliste „nu urmăresc decât camuflarea propriilor probleme, creând un climat de confuzie, emoționalitate și suspiciune generală, în dispreț total față de opinia publică, agresată în mod evident de o astfel de zvonistică de tip naționalist extremist". Mai mult, comunicatul lăsa să se înțeleagă că recente acuzații care fuseseră lansate împotriva lui Andre Szakvary ar avea o conotație politică „fiind aruncate pe piață de specialiști în dezinformare, aflați în criză de noi idei prin care ar putea deturna atenția publicului de la problemele de fond cu care se confruntă România".

În comunicatul emis de Supremul Consiliu pentru România condus de Andre Szakvary se mai arăta: „Adevărata masonerie română, născută din trunghiul ei tradițional printr-un proces de continuitate, spre deosebire de unele structuri masonice de pe teritoriul țării noastre, care au fost instalate în străinătate și care ne atribuie asemenea intenții doar pentru a-și asunde ilegitimitatea istorică într-o perioadă de fum, a respectat și va respecta întotdeauna legile statului român, activitatea acesteia, istoric vorbind, confundându-se de fapt cu lupta pentru independența și integritatea națiunii noastre".

Costel Iancu, Suveran Mare Comandor al celui alt Suprem Consiliu al Ritului Scoțian Antic și Acceptat din România a declarat atunci pentru ZIUA: „Mă înfioară tupeul lor. Este de-a dreptul o jignire. Cum poți pretinde că vorbește în numele masoneriei tradiționale românești când toți veteranii, mai puțin unul, fac parte din organizația noastră?”.

306

ROMÂNIA MASONICA

1

Potrivit comunicatului Supremului Consiliu pentru România, scrisoarea lui Dan Amedeu Lăzărescu către Baranger ar constitui un act de demisie. Textul anunța însă doar intenția de a demisiona. Redăm integral textul în care se face referire la aceasta: „încerc deja de câteva luni să mă retrag din această luptă contra unei umbre fetide, lupta care mă obosește și mă dezgustă în mijlocul numeroaselor mele ocupații finale. Voi fi probabil ales senator, reprezentantul țării mele la Consiliul Europei. Am sub tipar 7 cărți și lucrez la alte 5, precum și la Memoriile mele.

Să mă unesc cu un țigan nu mi se pare o situație demnă de un intelectual care a suferit atât de mult pentru adevăr și pentru libertate. Vă sunt infinit de recunoscător pentru ajutorul și pentru prețioasele sfaturi în aceste condiții atât de dificile, când francmasoneria multor țări se înclină în fața intereselor Mafiei și altor obiective profane. Decizia mea este irevocabilă. Am să fac să fie exclus din Supremul nostru Consiliu prietenul nostru Marcel Shapira și pe Vladimir Boantă după aceea. Și am să transfer suveranele mele atribuții.

După cum se poate observa, Dan Amedeu Lăzărescu a vorbit despre intenția sa de a demisiona, dar este clar că acest gest nu era programat pentru viitorul apropiat. Dovada faptului că promite să-i excludă pe Marcel Shapira și pe Vladimir Boantă. Explicații suplimentare au fost oferite de Costel Iancu, Mare Comandor al Supremului Consiliu al Ritului Scoțian Antic și Acceptat din România: „Această scrisoare cu care ei vor să se legitimeze nu demonstrează absolut nimic. Nu arată succesiunea lui Szakvary de la Dan Amedeu Lăzărescu. Demisia trebuie să fie înaintată către Supremul Consiliu, înregistrată de Marele Secretar și transmisă întregului Suprem Consiliu, care o acceptă sau nu, printr-un proces verbal iscălit de toată lumea. Nu există așa ceva”.

Costel Iancu arată că însăși succesiunea ulterioară a evenimentelor demonstrează că scrisoarea în cauză nu fusese percepută ca un act de demisie nici măcar de către Baranger: „Scrisoarea a fost redactată în mai 1996. În august a aceluiași an, Dan Amedeu Lăzărescu a participat, invitat de Suveranul Mare Comandor Baranger la instalarea Supremului Consiliu din Rusia. Lăzărescu a participat în calitate de Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru România. Dacă Baranger nu i-ar fi recunoscut această calitate la data aceea, nu l-ar fi invitat. Deci ipoteza demisiei nu stă în picioare”.

Divide et impera? Scrisoarea rămânea totuși foarte incomodă pentru Dan Amedeu Lăzărescu, prin calificativele jignitoare prin care acesta se exprima la adresa unor frați care astăzi sunt în aceeași tabără cu el. Cei vizați erau Costel Iancu, pe care Lăzărescu îl eticheta drept „țigan” și Marcel Shapira, omul de la care își primise prerogativele de Suveran Mare Comandor. Costel Iancu este de părere că prin publicarea acestei scrisori, Szakvary a urmărit să creeze o sciziune în rândul rivalilor: „Fără doar și poate, ei urmăresc să creeze o stare de tensiune, să mă împingă pe mine la declarații sau acțiuni împotriva lui Amedeu Lăzărescu. P”

principiul „divide et impera”. Știm cu toții că Dan Amedeu Lăzărescu a folosit termenii jignitori și s-a exprimat în mod mai puțin ortodox, dar am trecut peste asta

ROMÂNIA MASONICĂ

307

Lăzărescu este o personalitate prea mare pentru a nu i se ierta niște slăbiciuni omenești. Oamenii lui Szakvary au recurs la lovituri joase. Nu arată decât nivelul foarte jos la care s-a ajuns și, de fapt, disperarea".

Dacă prin publicarea scrisorii lui Dan Amedeu Lăzărescu susținătorii lui Szakvary au încercat într-adevăr să creeze o sciziune în rândul Supremului Consiliu al lui Costel Iancu, se pare că manevra nu le-a reușit: „Spiritul masonic este unul de toleranță, în ciuda unor divergențe, în ciuda unor conflicte, pentru un scop nobil, cum este unitatea masoneriei române și interesul național, știm să depășim orgoliile personale", a declarat Costel Iancu. O poziție similară a avut și Marcel Shapira, care a declarat tot pentru ZIUA: „în ciuda multor greșeli omenești, îl respect pe Dan Amedeu Lăzărescu, care este un om de o vastă cultură. Sigur, el era foarte tânăr din punct de vedere masonic. Chiar dacă a fost inițiat înainte de război, timp de 45 de ani nu a mai putut exercita o activitate masonică. Așa că era lipsit de experiență și a comis multe greșeli".

Contactat de ZIUA, senatorul liberal Dan Amedeu Lăzărescu a acceptat să lămurească împrejurările în care a redactat scrisoarea adresată lui Henri Baranger, Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru Franța, scrisoare făcută publică de organizația lui Andre Szakvary. Fost Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru România, el a reconfirmat faptul că a renunțat la această funcție în urma unui puci pus la cale de Andre Szakvary, cu sprijinul lui Baranger. De asemenea, el a reafirmat existența unei tentative de federalizare a masoneriei românești, primul pas, crede el, spre federalizarea țării. „Cu prilejul întrunirii Conventului Masoneriei de la Madrid din august 1996, a avut loc un incident regretabil

între mine, care eram Suveran Mare Comandor al Ritului Scoțian Antic și Acceptat din România, și Costel Iancu, Suveran Mare Comandor sub aceeași formulă. Diferența dintre noi era că în vreme ce Costel Iancu fusese ales sub imboldul masoneriei americane de Rit Scoțian Antic și Acceptat, eu fusesem recunoscut de către Masoneria Franceză, condusă de Marele Comandor Henri Baranger, care mă onora cu toată încrederea și prietenia lui. Vârsta mea înaintată m-a determinat să îi scriu o scrisoare confidențială de la Hotelul „Melia Castilia”

din Madrid unde eram cazat, la data de 29 mai 1996, domnului Henri Baranger. îi împărtășeam dorința mea de a renunța la înalta funcție de Suveran Mare Comandor, ceea ce implica întrunirea Supremului Consiliu la București în prezența mea, acceptarea demisiei mele oficiale și alegerea unui înlocuitor al meu dintre membri români cu Gradul 33 al Supremului Consiliu Român al Ritului Scoțian Antic și Acceptat. Scrisoarea avea un caracter confidențial și era destinată unui gentleman.

În anul următor, pe când mă aflam la Strasbourg ca reprezentant al Parlamentului României la Consiliul European, fiind ales recent în funcția de senator, a fost convocat la Cluj un Suprem Consiliu al Ritului Scoțian Antic și Acceptat Român, dar numărul de membri era cu totul insuficient. Fără să fi fost anunțat, și chiar dacă m-ar fi anunțat, se știa că la acea dată sunt plecat, am fost înlocuit cu Andre

Szakvary. Acesta constituie primul caz în întreaga istorie a Ritului, când este impus' de o anumită țară un Suveran Mare Comandor în altă țară, fără ca cel în cauză să fie cetățean al țării respective și fără să cunoască limba acesteia. Față de acest procedeu neuzitat și care astăzi pare justificat, destul de superficial prin publicarea unei scrisori trimise cu titlu confidențial, m-

am văzut silit să renunț la titlu, fiind cu totul dezamăgit de procedeele folosite din străinătate, cu complicitatea unor români în corectitudinea cărora avusesem marea naivitate să cred. La ora actuală, după câte știu, Ritul Scoțian Actic și Acceptat condus de Suveranul Mare Comandor Costel lancu dispune de 62 de loje și de peste o mie de membri și este recunoscut de masoneria din SUA și din multe alte state, în timp ce Supremul Consiliu condus de Andre Szakvary e recunoscut numai de cele din Franța, Belgia și Olanda.

Costel lancu

(în stânga)

și Marcel Shapira

în ceea ce privește federalizarea masoneriei române, ca prolog la federalizarea politică a României, această problemă mi s-a pus pentru prima oară confidențial în 1994 de către un mason maghiar din Turda care a venit să mă anunțe că personal a înființat 20 de loji în Transilvania și că fusese confirmat de către Masoneria din SUA. El mi-a propus să se unească cu lojile albastre în legătură cu Supremul Consiliu condus de mine, cu condiția federalizării masoneriei române pe provincii. M-am văzut silit să-i răspund că o asemenea federalizare nu avea nici un precedent în masoneria românească și că poate fi interpretată ușor ca un impold al federalizării politice a României. Acest fapt m-ar fi obligat să iau contact cu Virgil Măgureanu (șeful serviciilor secrete românești la acea dată - n.a.), problema devenind politică. De altfel, aceeași problemă i-a fost pusă actualului Suveran

Costel Iancu cu prilejul unei Convenții la Bruxelles, după cum a susținut în fața Comisiei de Apărare în Camera Deputaților. S-a putea face o anumită legătură între propunerea de federalizare din 1994, solicitările făcute lui Costel Iancu și alegerea unui Suveran Mare Comandor al Ritului Scoțian Antic și Acceptat în persoana unui cetățean francez, de origine maghiară și necunoscător al limbii române, în încheiere țin să-mi manifest disprețul profund față de pretenșii masoni care au înțeles să participe la această mascaradă primejdioasă și în orice caz să amintesc celebra formulă a unui mare criminolog francez din secolul trecut: „Cherchez la femme!” și să-mi mărturisesc decepția pentru folosirea unei scrisori absolut confidențiale de către un om pe care l-am considerat un gentleman”.

ZIUA mai făcea cunoscut: „Serviciul de Informații Externe neagă că ar fi primit vreo sesizare din partea lui Costel Iancu. Marele Comandor al Ritului Scoțian Antic și Acceptat afirmase că a sesizat SRI și SIE în legătură cu acțiunile de federalizare a României, fapte infirmate de către reprezentanți ai celor două servicii secrete.”

. V^" t-.'- . - \i f- '

Scandalul masonic din România se amplifică

În cearta dintre cele două Supreme Consilii a intervenit cu marea sa autoritate, la 23 octombrie 1999, Marele Maestru Marcel Shapira: "Supremul Consiliu pentru România condus de Szakvary nu există. Este o fabricație fantomatică. El joacă o patomimă. Pentru că nu poate exista decât un Suprem Consiliu și acela este cel al lui Iancu. În virtutea legitimității mele, eu l-am recunoscut pe Iancu. Și a trecut timp lung până să o fac. El este Mare Comandor. Și toți frații mei bătrâni, care au făcut parte din vechiul Suprem Consiliu, îl recunosc pe el. Marea Lojă Națională a României, care este baza din care și gradele superioare trebuie să facă parte, îl recunoaște pe Iancu. Atunci, cine îl recunoaște pe Szakvary? Câteva organizații din Transilvania? Nu există mari Loji sau Supreme Consilii regionale, în America, da. Pentru că acolo sunt 52 de state. Au fiecare un Suprem Consiliu și un Mare Comandor, dar există și un Suprem Consiliu general, care este la Washington. Acesta este Supremul Consiliu Mamă al Jurisdicțiunilor Ritului Scoțian din Lume, condus de Suveran Mare Comandor

General, Fred Kleinknecht". Shapira a ținut să precizeze că nu are nimic personal cu Szakvary: "Szakvary este, incontestabil, o anomalie, nu atât revoltătoare cât rizibilă. Nu mi-aș fi închipuit ca Baranger să meargă atât de departe, în dorința lui de a se impune față de americani. Din acest motiv el îl susține pe ungurul, săracu', care poate să fie un om de treabă. Eu am scris că orice altă persoană în afara lui Costel Iancu care pretinde că este Suveran Mare Comandor comite un act de impostură. Nu am vrut să-l numesc pe Szakvary impostor. Nu am vrut să jignesc un om pe care nu îl cunosc". (ZIUA,nr. 1628,1999)

Shapira era de părere că în spatele acestei "mascarade" stă Henri Baranger, Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu pentru Franța, care a dezbinat

310

ROMÂNIA MASONICA

constant masoneria românească în încercarea de a-i "bloca" pe americani:

"Baranger nu vrea să-i lase pe americani să fie prima vioară. Este și el puțin paranoic. Nu ai să faci tu război Americii. Ei sunt 5 milioane de masoni. Și pot să dispună de sute de milioane de dolari. Baranger este împotriva mea de când l-am susținut pe Iancu. El nu-l vrea pe Iancu pentru că Iancu era alesul lui Kleinknecht din America". -; •;-.. ;! .

Pentru prima dată, Shapira dezvăluie un raport senzațional, care arată cât de departe a mers Baranger în dorința de a-i șicana pe americani. "În 1992, Kleinknecht, pe care l-am cunoscut, mi-a trimis o scrisoare prin care îmi cerea să readuc în România Ritul Scoțian Antic și Acceptat. Scrisoarea mi-a trimis-o prin Baranger. Lui Baranger nu i-a convenit să fie americanii băgați în Europa. Și mi-a ascuns scrisoarea. Eu nu am știut despre existența ei". Crezând probabil că Shapira nu este interesat de propunerea

sa, Fred Kleinknecht a dat undă verde reînstaurării Ritului Scoțian Antic și Acceptat în România, fără participarea Supremului Consiliu din Exil. La 8 mai 1993, la Cercul Militar din București, Supremul Consiliu al Jurisdicției Sud al Statelor Unite, în frunte cu Suveranul Mare Comandor Fred Kleinknecht, a făcut ridicări la gradul 32, pregătind astfel drumul către înființarea Supremului Consiliu al lui Costel Iancu. Cu numai o zi înainte, Marcel Shapira instalase și el un Suprem Consiliu, și îl numise pe Dan Amedeu Lăzăreșcu Suveran Mare Comandor. El povestește: "în ziua de 7 mai, am fost la București și am instalat Supremul Consiliu. Ceremonia a fost filmată chiar și de un post francez de televiziune. Kleinknecht încă nu făcuse Supremul Consiliu (al lui Costel Iancu - n.red.). El a fabricat 200 de gradul 32 la Cercul Militar din București.

Eram invitat să merg și eu acolo. Toată istoria din ultimii ani a masoneriei românești ar fi fost alta. Dar eu nu știam nimic. Abia la București am aflat de prezența lui Kleinknecht. El a trimis un frate, încercând să mă invite. A făcut și el o greșală. A trimis pe cineva să mă invite verbal. Eu nu l-am crezut. Nu se invită un Mare Comandor verbal. Există un anumit protocol". Rezumă Miruna Munteanu:

Dacă Shapira ar fi știut despre invitația lui Kleinknecht și Supremul Consiliu din exil ar fi putut astfel participa la reînstalarea Ritului Scoțian Antic și Acceptat în România, masoneria românească nu ar mai fi cunoscut divizările ulterioare.

Datorită manevrei lui Baranger, timp de mai mulți ani Shapira și Lăzărescu, pe de o parte, și Costel Iancu, pe de alta, s-au acuzat reciproc de rea-credință, fără să bănuiască nici o clipă că fuseseră manipulați de la Paris.

ROMÂNIA MASONICĂ

Al IX-lea Convent nu a reușit să aplaneze discordia

în același "Dosare ultrasecrete" (nr. 1618/1999) ziarista dezvăluie: "Cu tot înaltul patronaj internațional, Unificarea Masoneriei albastre a eșuat". Principalul obiectiv al celui de-al IX-lea Convent anual al Marii Loji Naționale a României, desfășurat la București în zilele de 16-17 octombrie 1999 nu a fost atins. De luni de zile, Marea Lojă Națională purtase tratative în acest sens cu Marea Lojă Unită condusă de Titus Nicoară. Pentru a accelera lucrurile, cu câteva zile înainte de Convent, Marii Maeștri ai Germaniei și Elveției au acceptat să-și asume rolul de mediatori. După o noapte petrecută în tratative, reprezentanții Marii Loje Unite au trimis o scrisoare prin care respingeau oferta extrem de generoasă a lui Gheorghe Comănescu, Marele Maestru al Marii Loji Naționale. Marea Lojă Națională are 69 de recunoașteri, Marea Lojă Unită are numai două. Pentru a realiza unificarea masoneriei albastre, reprezentanții Marii Loji Naționale au fost dispuși să accepte toate condițiile cerute de Marea Lojă Unită, chiar dacă acestea le erau oarecum defavorabile. Cea mai controversată cerere a fost aceea ca, până la data de 30 iunie 2000, să se organizeze noi alegeri pentru toate funcțiile de conducere a Marii Loji, inclusiv pentru cea de Mare Maestru, alegeri la care noii veniți să participe cu drepturi depline. Membrii Marii Loji Unite, nerecunoscută de nimeni, aveau ocazia să intre cu drepturi depline într-o Mare Lojă regulată, recunoscută de 69 de masonerii străine. Spre stupoarea tuturor, după negocieri furtunoase, reprezentanții Marii Loji Unite au respins oferta de unificare. Comănescu a apreciat că Nicoară a fost de rea-credință, iar reprezentanții Germaniei și Elveției care s-au implicat în negocieri au fost indignați. Comănescu explică: "Am purtat discuții cu ei încă din luna februarie. Am fost împreună la Paris, unde am negociat sub patronajul Marii Loji Naționale a Franței. Ajunsesem la un acord. Când ne-am întors la București, n-au mai venit. Probabil că nici acum nu s-ar fi prezentat, dacă nu ar fi fost invitați de Marii Maeștri și Germaniei și Elveției. Au venit numai pentru că se implicaseră străinii. Dar erau hotărâți din start să nu ajungă la nici un acord, chiar dacă le-am acceptat toate condițiile".

De ce a eșuat unificarea? Comănescu își prezintă punctul de vedere: "Nu au acceptat să ni se alăture pentru că nu vor să renunțe la Supremul

Consiliu al lui Szakvary. Dacă Marea Lojă Unită vine la noi, Szakvary rămâne complet descoperit. Fiindcă Marea Lojă Națională recunoaște numai Supremul Consiliu al lui Costel Iancu".

Masoneria română și războiul din Balcani

Masonii români s-au raliat masoneriei europene care nu ascundea împotrivirea ei față de operațiunile NATO din Balcani, pledând exclusiv pentru găsirea unei soluții pașnice. E de subliniat, mulți dintre comandanții Alianței Nord-Atlantice sunt ei înșiși masoni. La 2 aprilie 1999, Maestrul Gheorghe Comănescu și

312

ROMÂNIA MASONICĂ

Alfred Koska, Marele Maestru al Uniunii Marilor Loji din Germania, aflat în vizită în România, au semnat o declarație comună: "Noi nu facem politică. Evenimentele din Iugoslavia sunt de natură politică, deci nu le putem comenta. Deplângem, însă, tragedia umană. Suferința este de ambele părți. Nu există ceva mai dureros decât pierderea de vieți omenești. Marea Lojă Națională din România se alătură tuturor celor ce militează pentru evitarea și rezolvarea prin negocieri a conflictelor, indiferent de natura lor, îndemnând și alți frați din lume să-și manifeste solidaritatea necesară și să determine factorii responsabili să acționeze strict în lumina umanitarismului și a păcii". Cu două zile în urmă, în cadrul unei ceremonii desfășurate la Palatul Ghica, avusese loc și înmânarea patentelor oficiale de recunoaștere a masoneriei române de către cea germană. Evenimentul ar fi trebuit să marcheze sfârșitul sciziunilor din Ordinul masonic, clarificând odată pentru totdeauna problema legitimității masonice pe acest teritoriu.

Marele Maestru Alfred Koska a explicat faptul că această recunoaștere s-a produs la șase ani după reînvierea masoneriei române tocmai pentru că trebuiau mai întâi lămurite disputele interne: "Trebuie îndeplinite

anumite condiții, în acești ani care au trecut până la recunoaștere, au existat relații frățești între masonii români și cei germani. Recunoaștere este, însă, un act oficial, care dă posibilitatea fraților români să aibă relații și contacte oficiale în întreaga lume. Cunoașteți tradiția germană pentru corectitudine. Trebuia să ne asigurăm că acordăm recunoașterea noastră cui trebuie".

întrebat despre poziția sa față de cele opt loje "disidente", precum și despre controversatul Andre Szak'vary, Gheorghe Comănescu a declarat: "Este regretabil că aceste conflicte și animozități au apărut în j>resă. Rufe se spală în familie. Cu timpul, toate aceste animozități se atenuază, în ceea ce îl privește pe Szakvary, nu sunt în măsură să abordez subiectul. Este un cetățean străin, care nu știe românește, și care nu are nici o legătură cu Marea Lojă Națională a României."

Marele Maestru Alfred Koska nu reușise să-i unească pe masonii români. Imediat după ce Koska a părăsit țara, au izbucnit certurile. Titus Nicoară a declarat: "Este inexact să se pretindă că Marea Lojă Unită din România s-a împotrivit unificării celor două Mari Loje existente astăzi pe teritoriul țării noastre. Din contra, negocierile ce au avut loc la Paris și apoi la București au fost promovate exclusiv din inițiativa Marii Loji Naționale Unite din România, domnul Gheorghe Comănescu refuzând în ambele cazuri să semneze protocolul acceptat de ambele părți, semnat însă de Marele Maestru Nicoară și contrasemnat de mediatorul ales în persoana Secretarului General al unei Mari Loji Regulare din Europa. Există documente interne și înregistrări care dovedesc realitatea faptelor. (...) Unificarea tuturor masonilor de bună credință din România a devenit unul dintre obiectivele primordiale ale Marii Loji Naționale Unite".

Titus Nicoară acuză imixtiunile lui Costel Iancu, Suveran Mare Comandor al Supremului Consiliu al Ritului Scoțian Antic și Acceptat în treburile Marii Loji Naționale condusă de Gheorghe Comănescu: "Marea Lojă Națională Unită din România își afirmă suveranitatea pe teritoriul României și guvernează primele trei

ROMÂNIA MASONICĂ

grade simbolice independente de orice altă instanță masonică. Referirile făcute de Suveranii Mari Comandori ai Ritului Scoțian Antic și Acceptat și imixtiunea domnului Costel Iancu în desfășurarea Conventului Marii Loji dovedesc odată în plus că în organizația condusă de Gheorghe Comănescu nu se respectă nici o regulă, sau că se caută, în mod deliberat, inducerea în eroare a cititorilor.

La 1 noiembrie 1999, Costel Iancu a fost interviewat de televiziunea Tele 7abc. Declarațiile sale i-au jignit pe Andre Szakvary și Dan Emanoil Dobreanu care au semnat împreună, trei zile mai târziu, la 4 noiembrie 1999, un comunicat în numele ASupremului Consiliu pentru România al Ritului Scoțian Antic și Acceptat:

"în gloria Marelui Arhitect al Universului, Supremul Consiliu pentru România al Suveranilor Mari Inspectori Generali de gradul 33 și ultim, al Ritului Scoțian Antic și Acceptat, Andre Szakvary, grad 33, Suveran Mare Comandor:

Dorim să exprimăm protestul vehement împotriva declarațiilor din interviul acordat de dl. Costel Iancu, autointitulat Suveran Mare Comandor, al unui așa-zis Suprem Consiliu de Rit Scoțian Antic și Acceptat, care și-a făcut o penibilă propagandă în seara de 1 noiembrie, și care a produs tuturor adevăraților adepți ai acestui Rit o profundă decepție.

Din punct de vedere masonic, o comisie internațională a Ritului, numită de către cele mai înalte instanțe masonice a studiat cazul României. La capătul a doi ani de cercetări asupra acestei probleme, Comisia a tras următoarea concluzie:

"analiza istorică absolut credibilă dovedește că Supremul Consiliu condus de Suveranul Mare Comandor Andre Szakvary este Supremul Consiliu legitim, urmaș direct al Supremului Consiliu înființat în 1925, instalat și ales în România cu respectarea deplină a regulamentelor și a

Constituțiilor". Această concluzie a fost semnată de 17 Suverani Mari Comandori din Anglia și Țara Galilor, Austria, Africa de Sud, Australia, Belgia, Franța, Germania, Iran, Israel, Italia, Grecia, Luxemburg, Elveția, Olanda, Polonia, Portugalia, Turcia.

Din punct de vedere legal, ancheta juridică făcută de Tribunalul București dovedește și certifică aplicarea Legii 21/1924 prin care Supremul Consiliu pentru România a fost înregistrat în 1935 și de atunci și-a continuat activitățile fără întrerupere până în zilele noastre.

Este falsă afirmația conform căreia francmasoneria și-a întrerupt toată activitatea în 1937 prin "autodizolvare", căci Ioan Pangal, Suveran Mare Comandor, și-a continuat activitatea în străinătate, în exil, așa cum dovedesc documentele legale ale țărilor de exil și cum o știu toți masonii români ce-și respectă înaintașii.

Dat fiind că nu poate exista decât un singur Suprem Consiliu al Ritului Scoțian Antic și Acceptat în România, acest Suprem Consiliu atât din punct de vedere masonic, cât și din punct de vedere istoric și legal, este acela condus de Suveranul Mare Comandor Andre Szakvary, orice altă organizație ce revendică această titulatură fiind ilegală.

De altfel, într-o țară cu un trecut de peste 275 de ani și un Suprem Consiliu fondat în 1881, înregistrat legal și recunoscut de francmasoneria universală de peste 60 de ani, bucurându-se deci de o totală suveranitate, n-ar fi existat nici un motiv ca o instanță americană să ne impună un Suveran Mare Comandor.

Reamintim că Ritul Scoțian Antic și Acceptat este de esență universală, că rădăcinile sale profunde se găsesc în Europa și că doctrina sa a fost exportată de europeni spre Statele Unite. Normele Ordinului de Rit Scoțian Antic și Acceptat sunt definite de propriile Mari Constituții concepute la 1786. în termeni profani:

Ordinul are ca scop perfecționarea ființei umane din punct de vedere spiritual și

II

prin aceasta, ameliorarea bunăstării familiei umane. (...) Decepția și surprinderea noastră au fost determinate de incapacitatea d-lui Costel lancu de a mărturisi public esența, motivele și împrejurările care îl fac să afirme că Marea Lojă Națională Unită din România dorește "federalizarea" și destabilizarea patriei noastre. Niciodată instanțele masonice internaționale sau autohtone nu au pus în discuție această noțiune, rod exclusiv al imaginației celui în cauză. Este evident că în actualele condiții în care-și desfășoară activitatea Marea noastră Lojă și Supremul Consiliu pentru România, problema federalizării balcanice sau autohtone reprezintă o banală diversiune și încă de prost gust. Este de înțeles frustrarea și nemulțumirea domnului Costel lancu, deoarece Supremul nostru Consiliu deține încă din 1988 recunoașterea Francmasoneriei europene. De fapt, prin această ieșire la rampă a d-lui Costel lancu, se încearcă compromiterea prestigiului multiseclar al masoneriei române care a luptat întotdeauna pentru unitate și libertate. Cei care sunt masoni autentici respectă cu strictețe legile țării în egală măsură cu tradițiile Ordinului rămânând refractari la astfel de spectacole gratuite."

Anul masonic 5999 (1999) se încheia sub semnul acestor mari disensiuni.

"Războiul intermasonic" avea să se prelungească și în anul următor.

Un „lanț masonic”, cu Bogdan Popescu, Mare Maestru de Ceremonii, Mari Maeștri Costel lancu, Marcel Shapira etc.

Capitolul 31

Anul masonic 6000 (2000).

întețirea „războiului” masoneriilor

Am văzut că în tot cursul anului masonic 5999 (1999) ciocnirile dintre maso- neriile române nu a încetat nici pentru o clipă. Nu au lipsit loviturile sub centură, dar, în război, e ca în război, orice lovitură e permisă dacă ea ar putea aduce vic- toria. Din păcate, părțile adverse și-au distribuit una alteia lovituri cu duiumul, dar victoria nu se întrezărea. Nici unificarea dintre Marea Lojă Națională din România (MLNR) și Marea Lojă Națională Unită nu s-a produs.

Conducătorii celor două Mari Loji, Marele Maestru Gheorghe Comănescu și Marele Maestru Titus Nicoară, semnaseră la 15 iulie 2000 un Protocol care stipula că un Convent masonic va alege noua conducere a Masoneriei românești. Era un protocol istoric care anunța o nouă eră în masoneria românească. "Masoneria românească se unește", titra ziarul ZIUA, iar cronicara vieții masonice a cotidia- nului relata la 18.07.2000:

"După aproape 10 ani de dezbinare, masoneria albastră din România se află, în sfârșit, în pragul unificării. Până în prezent, pe teritoriul țării noastre au funcționat două Mari Loji paralele, în contradicție flagrantă cu regulamentele masonice. Pe 15 iulie 2000, Marii Maeștri ai lojilor masonice din România au sem- nat protocolul în vederea unificării, se arată într-un comunicat de presă semnat de purtătorul de cuvânt Horia Nestorescu-Bălcești. Comunicatul concluzionează:

"Astfel s-au realizat condițiile pentru crearea unei singure Mari Loji pe teritoriul unitar al României". Protocolul istoric a fost semnat de cei doi Mari Maeștri, Gheorghe Comănescu și Titus Nicoară.

„Potrivit regulamentelor masonice, Marea Lojă și Supremul Consiliu sunt organisme independente, între care nu există relații de subordonare (în ZIUA a declarat Gheorghe Comănescu). Totuși, un Suprem Consiliu nu

poate funcționa în absența unei Mari Loji, care îi asigură "baza de recrutare". Comănescu este de părere că sciziunea la nivel de Rit a fost principalul obstacol în calea unificării masoneriei albastre. Acum, situația pare a se fi clarificat definitiv. Andre Szakvary nu avea altă opțiune decât să recunoască Supremul Consiliu condus de Costel Iancu.

316

ROMÂNIA MASONICĂ

Tot pentru ZIUA, Costel Iancu a acceptat să explice circumstanțele care au condus la "limpezirea apelor" în masoneria românească. El a apreciat că meritul semnării protocolului de unificare între MLNR și MLNUR semnat la 15 iulie 2000, îi revine în primul rând Marelui Maestru al MLNR, Gheorghe Comănescu. "Deși situat pe o poziție incontestabilă de putere și autoritate, Comănescu a întins mâna într-un mod mai mult decât frățesc, s-ar putea spune chiar într-un mod regesc"

(Cnf. Miruna Munteanu).

Costel Iancu a făcut aluzie la faptul că "raportul de forțe" dintre cele două organizații era zdrobitor în favoarea MLNR, cu mult mai numeroasă și beneficiind de zeci de recunoașteri internaționale. El a apreciat că implicarea masoneriei internaționale a facilitat evenimentul: "Această unificare se datorează și medierii din ultimii doi ani, cu mari eforturi, dar mai ales cu buna credință și adevărat spirit frățesc, a Marelui Maestru al Marii Loji Unite a Germaniei, Alfred Koska, împreună cu Marele Maestru al Marii Loji a Elveției, Alpina, și, în ultima perioadă, a Marelui Maestru al Belgiei, împreună cu Marele său secretar. Desigur, nu trebuie să uităm contribuția nu lipsită de importanță a lui James Daniels, Marele Secretar al Marii Loji Unite a Angliei, Mamă a lumii".

Costel Iancu a mai precizat că fuziunea respectivă nu este nici pe departe prima din istoria masoneriei românești post-decembriste: "Până de

curând, când am fost constrânși de realitate, aceste lucruri nu s-au făcut publice, noi considerându-le probleme interne ale masoneriei, cunoscută pentru discreția ei. Prima unificare a avut loc la 30 aprilie 1992, între masoneria regulară modernă și occidentală și veteranii masoneriei tradiționale române. Produsul acestei unificări a realizat la 24 ianuarie 1993 constituirea Marii Loji Regulare și Recunoscute din România, cu aceeași titulatură cu cea a primei Mari Loji constituite în România, în 1881, și anume Marea Lojă Națională din România.

Un alt acord de unificare s-a concretizat în martie 1995, aprobat în unanimitate de către Conventul MLNR. Fratele Vladimir Boantă a fost ales atunci Pro Mare Maestru. Apoi, sub medierea lui Marcel Shapira, în calitate de re- prezentant al Grande Loge Naționale de France se realizează o nouă unificare, oca- zie cu care vine în MLNR și actualul Mare Maestru Gheorghe Comănescu. Din nou, la 13 februarie 1997, după lovitura de palat dată de Andre Szakvary și oamenii săi, o altă parte importantă a organizației Nicoară-Dan Amedeu Lăzărescu fuzio- nează cu MLNR.

Fuziunea din iulie 2000, sperăm ultima, s-a realizat printr-o acțiune coordonată, internă și externă (...), dar mai ales pe un fond cu totul diferit, fiindcă după ani și ani de suferințe și nedreptăți, adevărul a triumfat".

"Astăzi, masoneria din România este recunoscută drept cea mai puternică masonerie din Europa Centrală și de Est. Acest fapt a făcut să fie solicitată să participe în diferite acțiuni viitoare organizate de masoneria internațională", mai susținea Costel Iancu.

ROMÂNIA MASONICĂ

317

Ceea ce părea definitiv rezolvat între cele două Loji s-a dovedit o iluzie.

Câteva zile mai târziu, în ziarul ZIUA era publicat un drept la replică la punctul de vedere al lui Costel Iancu, semnat de locotenentul Mare

Comandor Dan Emanoil Dobrescu. Dreptul la replică relua vechile dispute dintre reprezentanții celor două loji, considerându-l pe Costel Iancu drept un reprezentant al unor structuri comuniste, vechi, acuzându-l de perpetuarea unor clișee și neadevăruri față de Andre Szakvary.

"Este evident că dl. Iancu este decedat pe plan masonic, după ce a făcut gesturi și intervenții inedite în istoria mondială a masoneriei, deoarece discuțiile avute în fața Parlamentului și în fața altor medii de informare, în legătură cu intenția noastră de a „federaliza” România, au constituit gesturi disperate sau inconștiente ale unui mason ce aparent dorea să respecte regulamentele și obiceiurile ancestrale ale ordinului".

Ostilitățile dintre cele două Loji reizbucniseră și mai incendiare. Nici vorbă de unificare și nici vorbă de alegerea unei conduceri comune. Conventul masonic comun nu a mai avut loc. MLNR și-a organizat la 28 octombrie 2000 propriul ei Convent, alegându-și o nouă conducere.

În locul lui Titus Nicoară, în fruntea MLNUR a fost ales ziaristul Eugen Ovidiu Chirovici. Paralel, la 6.11.2000 a avut loc Conventul MLNR care l-a consfințit în funcția de Mare Maestru pe Gheorghe Comănescu. Alegerile nu au fost lipsite de suspans. Contracandidatul lui Comănescu, clujeanul Mircea Birt era cât pe ce să obțină o victorie senzațională (140 de voturi pentru Comănescu, 120- pentru Birt).

Invitat să participe ca oaspete la Conventul MLNR, noul Mare Maestru al MLNUR, Eugen Ovidiu Chirovici nu a dat curs invitației. Unificarea mișcării masonice românești nu se întrevedea la orizont. Comentând evenimentul, Miruna Munteanu scria în ZIUA (nr.1947, din 6.11.2000):

„A fost remarcată și absența reprezentanților Marii Loji Ungare, de asemenea invitați. Se pare că aceștia și-au condiționat participarea de o serie de „concesii” pe care MLNR ar fi trebuit să le facă în favoarea MLNUR. Marea Lojă ungară a promovat intens interesele MLNUR, care a făcut inclusiv presiuni asupra fraților din România.

La 28 septembrie 2000, de exemplu, când la Brăila, sub egida Germaniei, s-a format o "Alianță" a masoneriei din țările Europei Centrale și de Est, Loja ungară a condiționat participarea de includerea în prezidiu a lui

Titus Nicoară, la acea dată Mare Maestru al MLNUR. Vechile dispute dintre cele două loji care luptau pentru supremație continuau să fie la fel de vii."

rr-e taii><»li.-N..

318

ROMÂNIA MASONICĂ

Capitolul 32

Anul masonic 6001 (2001) Unificarea masoneriei Albastre din România

La 23 ianuarie 2001, în cotidia- nul ZIUA era publicată știrea că "Ma- soneria Albastră din România s-a uni- ficat și că Marele Maestru al noii Mari Loji este Gheorghe Comănescu:

Gheorghe Comănescu

„Sciziunile din Masoneria Albas- tră din România au luat sfârșit, după ce, sâmbătă, 20 ianuarie 2001, s-a pro- dus unificarea mult așteptată și îndelung amânată. Cele două Mari Loji existente până în prezent (Marea Lojă Națională din România și Marea Lojă Națională Unită a României) s-a uni- ficat într-o singură Mare Lojă ro- mânească" se arată într-un comunicat de presă remis redacției noastre. Do- cumentul face și câteva precizări cu privire la noua conducere a masoneriei albastre din România. Marele Maestru al noii Mari Loji este Gheorghe Co- mănescu adjunctul său este Eugen Ovidiu Chirovici. Martorii ai caracterului „regular" al unificării - datată oficial la 24 ianuarie 2001 - au fost Marea Lojă Alpină a Elveției și Marile Loji ale Germaniei, reprezentate de Marii lor

Maeștrii - Jean Sunier și respectiv Alfred Koska. La acest eveniment festiv și istoric au mai participat și reprezentanți ai Marilor Loji din Rusia, Republica Moldova, Turcia, Austria, Republica cehă și Ungaria. Marele Maestru al MLUNR a devenit adjunctul lui Comănescu. Unificarea Masoneriei Albastre din România s-a produs

ICĂ

ROMÂNIA MASONICĂ

319

{prin absorbție, întrucât Marea Lojă Națională din România (MLNR) era net 1 superioară numeric și dispunea de mult mai multe recunoașteri internaționale decât ! controversata Mare Lojă Națională Unită a României (MLUNR). în aceste condiții, ; structura de conducere a noii Mari Loji unificate a rămas în mare măsură cea j aleasă la Conventul din noiembrie al MLNR. Totuși, o seamă de frați veniți din 1 MLUNR au primit și ei acum funcții de conducere. Este cazul lui Eugen Ovidiu • Chirovici, fostul Mare Maestru al MLUNR. Acesta a fost numit adjunct al lui

Gheorghe Comănescu, prin decret „pro tempora” până la viitorul Convent, care va avea loc în octombrie 2001.

istoric Idova, eveniment irodus

O alegorie masonică

320

ROMÂNIA MASONICĂ

-;005-; ?.

Capitolul 33

Anul masonic 6002 (2002).

Cele două Convente masonice

În perioada 13-14 aprilie 2002 au avut loc, simultan două Convente ale Marii Loji Naționale din România (MLNR), unul în Sala Palatului din București, al doilea la Brașov. Așa s-au trezit iarăși masonii cu două Mari Consilii și cu doi Mari Maeștri: Gheorghe Comănescu (la București) și Viorel Danacu (la Brașov). Cu o zi înaintea deschiderii Conventului de la București, Andre Szakvary i-a adresat lui Gheorghe Comănescu o „Scrisoare deschisă” extrem de dură, plină de acuzații șocante: „Haina de Mare Maestru a fost prea mare pentru voi, ați purtat-o, însă, ca un clown: vesta prea largă, pantalonul prea lung căzând peste pantofi, cutele costu- mului simboluri ale ridurilor conștiinței voastre îndoliate”. „Veți prezida mâine mascarada - arderii - acelor care au avut curajul să spună nu! Nu la corupție, nu la supunere și acceptarea necondiționată a stupidelor voastre de autocrat, de Papă fără putere.” Nu toți dizidenții din Brașov urmăreau să fie „arși”. „Mulți s-au întors și și-au făcut mea culpa, a declarat Gheorghe Comănescu. Au mai rămas numai vreo șapte. Cazurile lor au fost înaintate Tribunalului masonic”, în spatele dizidenților se bănuia că se află André Szakvary.

Francmasoneria - o nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate

La începutul anului 2002, apărea în vitrinele librăriilor cartea lui Gheorghe Comănescu și Emilian Dobrescu - „Francmasoneria - o nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate”. Autorii, amândoi masoni, lumineau segmente necunoscute sau uitate din istoria masoneriei române, dezvăluind, nu arareori, cu talent publicistic, multe din secretele masoneriei.

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 34 - :-

2003 (anul masonic 6003)

Vechi rivalități și antipatii personale în masoneria românească. 10 ani de la „reapriinderea” luminii masonice în România. „Războiul electoral” pentru alegerea unui nou Mare Maestru. 16 candidați și victoria impresionantă a lui Eugen Ovidiu Chirovici.

Anul 2003 a debutat cu o sărbătoare națională care era, implicit, și o sărbătoare masonică: la 24 ianuarie se sărbătorea Unirea Principatelor Unite (realizată de generația francmasonilor români de la jumătatea secolului al XIX-lea) și zece ani de când a avut loc „reapriinderea luminii masonice” în România. Prilej pentru marele Maestru Gheorghe Comănescu să remită presei, în numele Marii Loji Naționale din România, un amplu comunicat: Ziarul Gardianul (sub semnătura Lidiei Popoangă și Al. Racoviceanu) remarca „un detaliu, semnificativ doar pentru cei familiarizați cu frământările din sânul Masoneriei, în acest comunicat, Gheorghe Comănescu îl amintește, cu respectul cuvenit unui Frate, pe Venerabilul Nicu Filip, al cărui nume nu poate fi șters din istoria Masoneriei române moderne. De ce este semnificativ acest aspect? Se știe că în anul 2002 s-a încercat ruperea în două a Marii Loji Naționale a României, „păstorul” puciștilor care și-au format o loja aparte fiind tocmai Venerabilul Nicu Filip. Prin amintirea lui Filip în comunicatul aniversar, Comănescu demonstrează că știe să recunoască meritele unui Frate indiferent de tabăra în care se află acesta.

Reproducem mai jos comunicatul:

„Primele semne ale masoneriei moderne se întâlnesc încă din jurul anului 1700, prin Domnul Moldovei, Dimitrie Cantemir, membru al Academiei din Berlin din 1714 sau, în Transilvania, prin Baronul Samuel Brukenthal - pe poarta palatului său se disting și astăzi uneltele masonice.

Primele Loji masonice moderne se înființează în anul 1734 la Galați și Iași, iar Domnul Constantin Mavrocordat fondează Loja Moldova, având ca Venerabil pe Mitropolitul Leon Gheuca. Începând de atunci, relația dintre Biserică și francmasonerie a rămas foarte bună.

Personalități de excepție ale României din toate timpurile au fost Francmasoni: Horia și Cloșca, cei care au condus răscoala din 1784; Tudor Vladimirescu, simbol al luptei naționale la începutul secolului XIX; cei mai mulți dintre liderii politici, militari și culturali ai Mișcării Revoluționare de la 1848-Nicolae Bălcescu, Constantin Rosetti, Mihai Kogălniceanu, Vasile Alecsandri, Alexandru Ioan Cuza, Costache Negruzzi, Gheorghe Magheru, Ion C. Brătianu și alții. Este bine cunoscut că România modernă își datorează însăși existența sa acestor Francmasoni, și aceasta nu doar în ceea ce privește structura sa politică, ci și în stabilirea sistemului modern de învățământ de toate gradele, a sistemului sanitar și în general a tuturor elementelor unei societăți evolate.

Francmasoneria a cunoscut o mare dezvoltare în timpul domniei Regelui Carol I. în consecință, în anul 1879, a fost constituit Marele Orient al României care, în septembrie 1880, s-a transformat în Marea Lojă Națională din România. La puțin timp după aceasta, în iunie 1881, a fost înființat Supremul Consiliu al Ritului Scoțian Antic și Acceptat din România. Francmasoneria română reușea să aibă în rândurile sale o adevărată elită a societății: artiști, politicieni, militari, noua clasă de întreprinzători, dar și reprezentanții vechii nobilimi. Iar la câțiva ani după primul război mondial și Unirea cea Mare a Transilvaniei cu România, lojile transilvane au devenit și ele membre ale Marii Loji Naționale din România.

Dezvoltarea Francmasoneriei a continuat în primele decenii ale secolului XX, dar norii grei ai erei totalitare care se adunau pe cerul Europei au început să-și spună cuvântul, în 1937, la cererea expresă a Regelui Carol II, Francmasoneria română aflată sub conducerea lui Jean Pangal, intră în adormire. Șapte ani mai târziu, în 1944, avea să revină asupra acestei decizii, cu acordul și autorizația Comisiei Aliate de Control, doar pentru foarte puțin timp. În 1948, noua putere politică, supusă orientării politice a Uniunii Sovietice, avea să o interzică în mod dictatorial, începea o perioadă de suferințe, de persecuții, de tortură. Mulți au executat pedepse de temniță grea, de peste 15 ani, pentru simpla vină de a fi fost Masoni. După 1948, câțiva Masoni au reușit să părăsească țara, în special în Franța și Israel.

Unii dintre ei au încercat să reconstruiască Masoneria română în exil; alții au jucat un rol decisiv în înființarea Masoneriei în tânărul stat Israel.

Bucurându-se de peste 115 recunoașteri internaționale, numărând peste 2.500 de membri și 130 Loji, Marea Lojă Națională din România acoperă tot teritoriul național și se află în prezent sub conducerea Marelui Maestru, Fratele Gheorghe Comănescu. Sub conducerea Supremului Mare Comandor, Fratele Costel Iancu, Ritul Scoțian Antic și Acceptat din România lucrează în toate gradele, pe întreg teritoriul țării și este recunoscut practic de toate Supremele Consilii din Lume. Sub autoritatea Ilustrului Frate Ștefan Masu, Ritul Royal Arch contribuie la perfecționarea Masonilor români.

MASONICĂ

ROMÂNIA MASONICĂ

323

fost Franc- idor Vladi- i mai mulți ie la 1848'- fUecsandri, oa C. Bră-
însăși exis- e structura t de toate ei societăți

miei Rege- ient al Ro- [ională din Supremul masoneria ții: artiști, înții
vechii ea Mare a embre ale

ale seco- uropei au

Carol II, , intră în tei decizii, arte puțin liunii So- suferințe, , de peste
fasoni au tre ei au it un rol

înd peste operă tot Maestru, imandor, crează în de toate in Masu,

Ca și în trecut, Masoneria Română strânge în jurul său o adevărată eli-
tă, de la politicieni, reprezentanți ai marii finanțe și oameni de afaceri, la me-

dici, oameni de artă, profesori și oameni ai legii. Condițiile istorice au făcut ca nu de la început toți Masonii români să activeze în cadrul MLNR. Există câteva Loji iregulare aflate sub obediență Marelui Orient al Franței, după cum a existat o organizație formată din mai multe Loji regulate, denumită Marea Lojă Națională Unită din România, în primăvara lui 1997, însă, 11 dintre Lojile sale (majoritatea) au fost absorbite în MLNR, iar membri ai acestora au fost aleși, în luna octombrie a aceluiași an, în Marele Consiliu al MLNR. În martie 1998, cele două organizații s-au unit, alegându-l pe Gheorghe Comănescu drept Mare Maestru. Restul Lojilor au devenit și ele membre ale MLNR, în ianuarie 2000, când documentul de unire a celor două Mari Loji a fost semnat și de demnitarii și ofițerii aleși ai acestora, în afara MLNR mai funcționează câteva Loji, foarte puține, unele dintre ele puternic sprijinite de Marea Lojă a Ungariei. Francmasoneria Română este cea mai puternică din Europa Centrală și de Est. Ea se află într-o continuă dezvoltare, bazată pe tradiție și ancorată în modernitate. La 24 ianuarie 2003, sărbătorim primii zece ani de la reapriinderea Luminii Masonice în Marea Lojă Națională din România".j

Nota festivă a comunicatului nu reușea să facă uitate vechile rivalități care, de un deceniu, divizează Masoneria Românească „contrar tuturor regulamentelor masonice, în România funcționează nu mai puțin de patru Mari Loji. Cea mai importantă, beneficiind de recunoașteri internaționale, este Marea Loja Națională a României, condusă de Marele Maestru Gheorghe Comanescu. Mai există însă și Marea Loja Națională Unită, condusă de Ștefan Stetiu, Marea Loja Națională a României, condusă de Viorel Danacu, din care recent s-a desprins o altă fracțiune dizidentă. Mult așteptata unificare a masoneriei române rămâne deocamdată un deziderat îndepărtat."

Sub titlul „Războiul șorțulețelor" Adrian Artene și Minma Munteanu titrau în ZIUA (25.1.2003)

Ordinul masonic serbează zece ani de la înființarea Marii Loje Naționale a României * Aniversarea a repus pe tapet vechile disensiuni care dezbină masoneria românească * Marii Maeștri Gheorghe Comanescu și Viorel Danacu s-au atacat reciproc, în cadrul unor conferințe de presă * Masoneria universală recunoaște numai organizația condusă de Gheorghe

Comanescu * Veteranul Nicu Filip pledează pentru reunificare * în prezent în România funcționează patru Mari Loje, cu toate că regulamentele masonice prevăd că, pe teritoriul unui stat, nu poate exista decât o singură Mare Lojă.

Corifeii reaprinderii luminii masonice s-au simțit excluși de la festivitățile organizate de MLNR, în Sala Mare a Teatrului Național, care aniversează zece ani de la reapriinderea luminilor în Marea Lojă Națională din România (MLNR). Va fi

324

ROMÂNIA MASONICĂ

o „ținută albă”, la care pot asista deopotrivă masoni și neinitiați, bărbați și femei.

Vor fi prezente delegații ale Marilor Loji naționale din 46 de țări. Manifestarea este și un prilej de a afirma „supremația” MLNR în „frământatul” peisaj masonic românesc. Disensiunile dintre „frați” nu au fost uitate, în București au avut loc, simultan, două conferințe de presă, amândouă având ca temă celebrarea a zece ani de masonerie post-decembristă. La Sala Palatului, Marele Maestru Gheorghe Comănescu, înconjurat de membrii Marelui Consiliu al MLNR, i-a calificat drept veleitari și oportuniști pe masonii „disidenți”. La Casa Vernescu, Viorel Danacu, Marele Maestru al schismaticei Mari Loje Naționale a României, a denunțat din nou corupția din MLNR, promițând dezvăluiri spectaculoase în circa două săptămâni.

Celelalte două „Mari Loje” care funcționează în prezent în România nu au ieșit, la rampă. Din punct de vedere numeric, „disidența” din Ordinul masonic român este minoritară. Potrivit unui „recensământ” efectuat în decembrie 2002, MLNR are în subordinea sa peste 2500 de frați și a înființat loje și ateliere în toate județele țării.

Gheorghe Comănescu, Mare Maestru al MLNR, nu pare surprins de această tendință de „fărâmițare” în masoneria românească: „Să nu aveți impresia că membrii Ordinului masonic sunt altfel decât societatea în care trăiesc. Noi suntem oglinda societății. Sunt unii care cred că în masonerie ai numai drepturi, nu și obligații.

Cei care nu se realizează pe plan profesional, încearcă să găsească trambuline.

Există și o altă tendință: românii le place să fie șefi.”

Alfred Koska, Marele Maestru al Marilor Loji Unite din Germania, explică:

„Potrivit regulamentelor masonice, pe teritoriul fiecărei țări nu poate funcționa decât o singură Mare Lojă. Noțiunile de „Lojă”, „Mare Lojă”, sau „Masonerie” nu sunt, însă, protejate de un copyright. Nimeni nu vă poate, deci, împiedica să vă înființați o organizație, pe care să o înregistrați sub denumirea de „Mare Lojă”. Masoneria universală nu o va recunoaște însă.”

Potrivit lui Alfred Koska, Ordinul masonic român s-a unificat în ianuarie 2001: „Până atunci, existau două Mari Loje regulate, una condusă de Marele Maestru Gheorghe Comănescu, cealaltă, de Marele Maestru Eugen Chirovici. În urmă cu doi ani, cele două Mari Loje s-au unificat. A existat o mână de oameni cărora această unificare nu le-a convenit și s-au delimitat de ea. Acest lucru ne întristează, dar nu avem ce face. Toate celelalte țări au luat notă cu plăcere că în România, începând cu 24 ianuarie 2001, există o singură Mare Lojă recunoscută de masoneria mondială.” Frații „nemulțumiți” de unificare, la care se referă Koska, continuă să se considere membri ai Marii Loji Unite Naționale din România, deși aceasta a fuzionat cu MLNR. Marele lor Maestru este Ștefan Stețiu.

Viorel Danacu și grupul de la Brașov

O nouă scindare s-a produs în Ordinul masonic când câteva loje s-au desprins din cadrul MLNR, denunțând corupția de la vârful acestei organizații. S-a încercat, de fapt, un fel de „lovitură de palat”. La inițiativa respectatului Nicu Filip,

ROMÂNIA MASONICA

veteran al masoneriei române și primul Mare Maestru al MLNR, frații schismatici au convocat la Brașov un „convent extraordinar”, în paralel cu cel ordinar al MLNR, desfășurat la București, în perioada 13-14 aprilie. La Brașov au fost prezenți numai 42 de oameni, față de 310, la București. Au fost reprezentate numai 10 loje, din totalul de 114 câte funcționau la acea oră în cadrul MLNR. Chiar și din aceste 10, se pare că numai patru loje au sprijinit unanim inițiativa lui Nicu Filip, restul de șase fiind reprezentate sporadic. Masonii reuniți la Brașov 1-au ales drept Mare Maestru pe maiorul Viorel Danacu.

Gheorghe Comănescu și-a exprimat indignarea față de faptul că membrii grupului de la Brașov - „câțiva răzvrătiți” - utilizează „în mod fraudulos” o titula- tură și niște însemne care nu le aparțin: „Acest domn Danacu și-a permis să trimită, sub sigla noastră, la mai multe cancelarii străine, documente prin care afirmă ca es- te Mare Maestru. Adică „Eu sunt cel mai tare din parcare, pentru că așa au decis 22 de inși la Brașov”. Nu i s- a răspuns. ;”

Nicu Filip pledează pentru reconciliere și unificare

.;>',-;l'ț~

Și fracțiunea lui Viorel Danacu a sărbătorit zece ani de la reapriinderea lu- minii masonice. Aniversarea a avut loc în Salonul Oglinzilor de la „Casa Vernes- cu”, în același cadru în care, la 24 ianuarie 1993, Puterile Masonice Universal Re- cunoscute au regularizat masoneria română. La ceremonie a fost prezent și Maestrul Venerabil Nicu Filip, primul Mare Maestru al MLNR. în discursul său, acesta a îndemnat la toleranță și a pledat pentru o eventuală reunificare: „Chiar da- că forța n-o dă numărul, ci credința, eu cer să fim mai toleranți, să ne unim pentru că, la urma urmei, avem un singur scop: binele României. Oricum, și așa, îmi place să cred că cele două

entități, cele două Mari Loje Naționale sunt ca două aripi ce susțin un singur piept."

Chiar dacă Nicu Filip a pledat pentru reconciliere, Viorel Danacu a declarat că, în următoarele săptămâni, va face dezvăluiri șocante despre anumite cercuri ale Masoneriei: „Nu vreau să spun astăzi, în zi de sărbătoare, cum anumiți frați au trădat legile de fier, însă o voi face curând!” Danacu a adăugat că, în ultima lună, el, membrii familiei lui și chiar Nicu Filip au primit amenințări de la alți frați români. „Eu mi-am crescut copiii în spiritul binelui, al dreptății. Ce înțeleg ei acum, când le este teamă să mai iasă pe stradă? Mi s-a transmis chiar un fax de amenințare, pe care am să-l prezint presei. Atunci, voi spune mai multe”.

Gheorghe Comănescu a respins categoric acuzațiile aduse de grupul de la Brașov și a susținut că mulți dintre „răzvrățiți” încearcă acum să se întoarcă în MLNR. În ceea ce îl privește pe Marele Maestru „rival”, Comănescu este tranșant:

„Danacu a fost Venerabil de lojă și și-a însușit sume substanțiale. Noi nu l-am dat pe mâna poliției. După Conventul de la Brașov, a fost ars între coloane (exclus din masonerie, n.n.). Danacu ne acuză de corupție? Să aducă dovezi!”

326

ROMÂNIA MASONICĂ

Un alt reproș pe care mulți masoni i l-au făcut Marelui Maestru Gheorghe Comănescu este acela că, la acest moment aniversar, i-a ignorat, intenționat sau nu, pe corifeii reaprinderii luminii masonice în România, încercând, astfel, să-și aroge meritele altora. Dintre frații prezenți la Sala Palatului, unul singur participase, în urmă cu zece ani, la reînființarea MLNR.

Două zile mai târziu, ZIUA, sub semnătura Mirunei Munteanu, revenea cu o incisivă relatare: „Masoneria: aniversare ratată”:

„Festivitățile care au încheiat aniversarea a zece ani de la reapriinderea lumii- nilor în Marea Lojă Națională a României au dezamăgit așteptările multor frați ma- soni, relate Mituna Munteanu în ZIUA. Ceremoniile de la Teatrul Național s-au desfășurat sub semnul improvizației, cu multe abateri de la programul stabilit inițial. Cele 46 de delegații străine anunțate de Marele Maestru Gheorghe Comă- nescu au fost, în realitate, numai cinci. Au fost prezenți reprezentanți ai masoneriei din Germania, Elveția, Italia, Moldova și Bulgaria. Academicianul Nicolae Berin- dei, așteptat să vobească despre rolul jucat de masonerie în istoria românească, nu a mai apărut. Decorațiile înmânate de Marele Maestru Gheorghe Comănescu, pentru merite excepționale, unor frați din țară și din străinătate, aveau cordonul atât de scurt, încât nimeni nu a putut să și le treacă peste cap. „Sunt făcute în China”, a justificat Comănescu momentul penibil. Faptul cel mai straniu și cel mai comentat a fost însă, absența „fondatorilor”, a acelor frați care din 1990 au pus bazele renașterii masoneriei în România. Mulți dintre aceștia se simt, se pare, dați la o parte de actuala conducere a MLNR.

Cel mai emoționant moment al festivităților de la Teatrul Național 1-a consti- tuit discursul veteranului masoneriei românești, venerabilul Vladimir Boantă, care la cei 94 de ani ai săi a reușit să cucerească întreaga asistență. Aniversarea a fost salvată și de prezența lui Alfred Koska, Mare Maestru al Marii Loji Unite din Ger- mania. Acesta a reafirmat legitimitatea MLNR ca unic organism de conducere al Ordinului masonic românesc.

La Palatul Parlamentului aniversarea a fost fastuoasă. Miruna Munteanu relate în ZIUA: „O întreagă aripă din fosta Casă a Poporului s-a transformat, pentru câteva ore, în Templu. Jilțuri aurite, bandiere ale lojilor, costume de mare ceremonie, toate alcătuiau un decor uluitor. Ținuta a fost rezervată inițiaților, așa încât a beneficiat de un ritual complet. Impresionant. Merită subliniată prezența, alături de Costel lancu, a Suveranului Mare Comandor „ad Vitam” Marcel Shapira, cel care a condus, la Paris, timp de decenii, Supremul Consiliu în exil pentru România. Trebuie să reamintim că, în urmă cu zece ani, lancu și Shapira s-au aflat în „tabere”

diferite. Acest fapt a condus la crearea pe teritoriul României a doua Supreme Consilii, situație inadmisibilă după regulamentele masonice. Unificarea acestora s-a produs în primăvara lui 1997. Vechea sciziune continuă să fie speculată, însă, și astăzi de minuscule grupare condusă de Andre Szakvary, cetățean francez de origine maghiară care se autoproclama „continuator” al masoneriei „tradiționale” românești, pe filiera Marcel Shapira-Dan Amedeo Lăzărescu. Regre-

ROMÂNIA MASONICĂ

327

latul politician liberal a infirmat public această „succesiune” și a denunțat tentativa de „lovitura de palat” prin care Szakvary încercase să devină Suveran Mare Comandor în locul său. După unificarea din 1997, Dan Amedeo Lăzărescu, decedat în 2002, s-a retras din activitatea masonică, recunoscându-1 drept Suveran Mare Comandor pe Costel Iancu. Prezența lui Marcel Shapira alături de Costel Iancu îi contestă lui Andre Szakvary și ultima urmă de legitimitate...

Fosta Casă a Poporului s-a transformat, timp de două zile, în cel mai mare Templu masonic din lume. La cele două ținute, desfășurate în zilele de 30 și 31 mai, au participat peste 1000 de persoane, inițiați și neinițiați. Au fost omagiate 250 de personalități ale vieții publice românești, care au primit plachete aniversare.

Evenimentul s-a încheiat cu un bal, cel mai mare din istoria postdecembristă a României, care a reunit 1600 de invitați.

Remarcabilă a fost și „participarea internațională”. Costel Iancu a reușit să aducă la București elita masoneriei internaționale, inclusiv pe Fred Kleinknecht, Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu (Mamă a Lumii) din Washington. Germania, Austria, Rusia, Italia, Portugalia,

Ungaria și Bulgaria au fost reprezentate atât la nivel de Rit (Suverani Mari Comandori), cât și de Ordin.

La zece ani de la reconstituirea Ritului Scoțian în România, Supremul Consiliu al lui Costel Iancu a primit, din nou, „votul de încredere” al celor mai prestigioase organizații masonice din lume. Masoneria americană a fost reprezentată atât prin Jurisdicția Nord (Boston), cât și prin cea de Sud (Washington).

Trebuie precizat că Supremul Consiliu de la Washington este cel mai înalt for al Ritului Scoțian, autoritatea supremă la nivel mondial - de unde și denumirea de „Mamă a Lumii”. Iată de ce prezența la București a Suveranului Mare Comandor Fred Kleinknecht este prin ea însăși un eveniment. Kleinknecht nu a venit singur, ci însoțit de Earl Ihle, director de dezvoltare și de Dwight Hamilton - Mare Trezorier al Supremului Consiliu de la Washington. Supremul Consiliu al Jurisdicției Nord din Statele Unite a fost reprezentat de Suveranul Mare Comandor Robert Ralston și de Richard Burgess, adjunctul său.

Motiv de satisfacție pentru masonii români a fost și prezența la București a amiralului Robert Woodward, șeful lojelor bazelor NATO.

Masoneria germană a fost și ea reprezentată la vârf. Au participat: Friedrich Schmidt - Suveranul Mare Comandor, dar și Marele Maestru Alfred Koska. Din Supremul Consiliu al Germaniei face parte și un român, Radu Florin Nicolescu, prezent și el la ceremoniile de la Palatul Parlamentului.

Nu numai invitații străini au făcut din aniversarea de săptămâna trecută un eveniment excepțional. Am scris, deja, despre prezența alături de Costel Iancu a Suveranului Mare Comandor „ad vitam” Marcel Shapira, cel care a condus, la Paris, timp de decenii, Supremul Consiliu în exil pentru România. Pentru mulți dintre „veteranii” masoni, Shapira reprezintă „tradiția” și „continuitatea”, veriga de legătură cu trecutul.

La fel de remarcabilă a fost prezența la festivitățile de la Palatul Parlamen- tului a unui alt „veteran” al masoneriei românești: Nicu Filip, primul Marea Maestru post-decembrist al Marii Loji Naționale din România (MLNR). În urmă cu un an, Nicu Filip s-a alăturat grupării disidente condusă de Viorel Danacu, contestând autoritatea actualului Mare Maestru al MLNR, Gheorghe Comănescu.

Totuși, el a ținut să-și reafirme public „fidelitatea” față de Supremul Consiliu al lui Costel Iancu. De-a dreptul uimitoare a fost participarea lui Ernest Schlessinger, unul dintre întemeietorii și conducătorii Marii Loji Naționale Unite din România (MLUNR). Deși, oficial, MLNUR recunoaște Supremul Consiliu condus de Andre Szakvary, iată că Schlessinger a ales să fie prezent la festivitățile organizate de Costel Iancu. Acesta a reușit, se pare, cel mai spectaculos dintre recorduri: să sus- pende, chiar dacă numai pentru câteva ore, vechi rivalități și antipatii personale.

„Este o aniversare, o sărbătoare a tuturor masonilor de Rit Scoțian, indiferent de traseul lor sau de eventualele lor erori”, ne-a explicat un membru al Supremului Consiliu.

ROMÂNIA MASONICA

329

1

"" Bătălia electorală masonică pentru funcția ^ de Mare Maestru al MLNR

După căderea comunismului, mai exact din 1993, când MLNR a început din _ nou să fie recunoscuta ca regulată de mari loji din lume (pentru inițiați, momentul • se numește Reapriinderea Luminii Marei Loji Naționale din România), funcția de 1 Mare Maestru a fost deținută de patru personalități: după 24 ianuarie 1993, Mare Maestru a devenit Nicu Filip. După Nicu Filip, Mare Maestru a devenit scriitorul și diplomatul Adrian Dohotaru. Acesta a murit în urma unui accident de circulație suferit în străinătate. Locul său a fost luat de pictorul și scenograful Sever Frențiu.

După moartea acestuia, Mare Maestru a devenit Gheorghe Comănescu. El a beneficiat deja de două mandate la MLNR, așa că nu mai putea candida, în toamna anului 2003, 16 frați masoni s-au înscris în cursa pentru alegerea unui nou Mare Maestru , al MLNR.

Jlata cum prezenta „Gardianul” bătălia electorală masonică (nr. 24.9.2003):

„Atunci când părăsești o mare demnitate, este foarte important felul în care lași biroul. Despre Marele Maestru Gheorghe Comănescu se poate spune că și-a î făcut datoria pentru Ordinul pe care l-a condus. El are 75 de ani, este căsătorit și are o fiica. A absolvit Institutul de Construcții și este doctor Honoris Causa și membru al Academiei de Științe din New York. A fost activist politic al Partidului Național Țărănesc și deținut politic. A petrecut în închisorile comuniste 9 ani, 9 luni și 16 zile. După 1989, a fost membru al Parlamentului României, dar s-a retras din activitatea politică în 1995. După aceasta, a devenit al patrulea Mare Maestru al MLNR. Sub conducerea lui Gheorghe Comănescu, au avut loc mai multe evenimente fericite ale Masoneriei. Cel mai important este că MLNR a reușit să strângă în ultimii ani 118 recunoașteri internaționale din 119 posibile. Ultima care este așteptată este cea a Marii Loji Naționale din Anglia, care, prin tradiție, este ultima care recunoaște drept regulată o altă Lojă Națională. Dosarul pentru recunoașterea britanică este întocmit și considerat că fiind complet. Chiar și după renunțarea la funcție, această recunoaștere este un succes al echipei Comănescu. Din punct de vedere al activității interne, Gheorghe Comănescu a reușit, împreună cu Frații din alte Loji Naționale, unificarea Mișcării Masonice, element consfințit în 15 iulie 2000. Atunci MLNR s-a unit

cu Marea Lojă Națională Unită din România, care era condusă de Eugen Ovidiu Chirovici.

Felul în care va fi ales noul Mare Maestru ține de specificul Masoneriei, care permite fiecărui membru să își expună punctul de vedere asupra unei decizii importante. Toate candidaturile depuse la Secretariatul Marii Loji Naționale din România trec prin mâna Comisiei de Validare. Cei cinci membri ai acestui organism verifică dacă sunt îndeplinite toate formalitățile cerute de Constituția Masonică. Deocamdată, cea mai importantă contestație depusă la Comisia de Validare îl vizează pe Eugen Ovidiu Chirovici. Membrii mai multor Loji susțin că actualul Pro Mare Maestru nu îndeplinește condițiile în privința perioadei petrecute într-o demnitate a Marii Loji Naționale din România. De asemenea, mai mulți Frați consideră că Eugen Ovidiu Chirovici provine dintr-o lojă neregulară (MLNUR).

330

ROMÂNIA MASONICA

După ce Comisia de Validare întocmește lista finală a candidaților, aceasta este comunicată fiecărei Loji care activează în diferitele Orienturi din țară și București.

Lista de candidați:

1. Eugen Ovidiu Chirovici, jurnalist, Pro Mare Maestru, în viața profana este președinte al Agenției Naționale a întreprinderilor Mici și Mijlocii. Este considerat favorit datorită susținerii externe de care se bucură.

2. Ion Savancea este Pro Mare Maestru, în viața profană este inginer și patron al firmei de succes „Sav Construct”. Este favorit în cursa pentru susținerea de care se bucură în special în cadrul Orientului București.

3. Ion Basgan este de departe candidatul cu cea mai mare susținere financiară. A câștigat un proces în valoare de 12 miliarde de dolari cu statul american, care a folosit o invenție în domeniul petrolier făcută de tatăl actualului candidat la funcția supremă în Masoneria Română. Basgan este patronul unei prospere firme de transport.

Pierre Joseph de Hillerin

4. Ioan Rus este general în rezervă și până de curând a fost consul al României în Salonic, Grecia.

5. Silviu Dopan, actual prim Mare Supraveghetor al MLNR și președintele Fundației de Inspirație Masonică „Sever Frențiu”. În viața profană a deținut mai multe funcții de conducere, inclusiv de director la Sala Palatului.

6. Corneliu Simion este patronul unei firme din Iași și Mare Maestru de Onoare.

7. Pierre Joseph de Hillerin, Mare Maestru de Onoare, membru în Supremul Consiliu de grad 33 al Ritului Scoțian Antic și Acceptat, iar în viața profană este directorul Institutului Național de Cercetare pentru Sport și membru al Comitetului Olimpic Român.

8. Cristian Tiberiu Popescu deschide lista personalităților din cultura care candidează la această funcție,

El este scriitor și doctor în filologie, din cărțile sale enumerăm titlurile: „Iubirea”, „Nobelul românesc” și „Omohon. Ficțiuni speculative”.

9. George Muntean, istoric literar, a deținut mai multe demnități în MLNR, în viața profană s-a făcut cunoscut pentru inițiative politice, cum a fost Partidul Automobilistilor sau Partidul Pensionarilor. A candidat și la Președinția României.

10. Ioan Grigore Iordăchescu este Maestru de Ceremonii, iar în „civilie”

este arhitect și scenograf, angajat la Teatrul Evreiesc din București.

12. Virgil Mureșan, Pro Mare Maestru, fost maior în Armata a IV-a a Transilvaniei. După trecerea în rezervă a devenit ziarist militar în Timișoara

și a fost de mai multe ori apreciat și premiat pentru emisiuni făcute la Radio și Televiziune, toate reflectând activitatea militarilor din Transilvania.

13. Mihai Dragoș Marinciu este din Sinaia, a fost Venerabil al lojei locale și a condus timp de un an celebrul Club „Rotary” Bușteni. Este inginer diplomat și acum inspector general la IGCTI.

t

ROMÂNIA MASONICĂ

331

13. Horia Nestorescu-Bălcești nu mai are nevoie de nici o prezentare în rândul masonilor, el deținând mai multe demnități, directorul Centrului Național de Studii Masonice. El este istoric, scriitor și ziarist.

14. Manole Iosiper, Pro Mare Maestru, în viața profană a fost director ad- junct la „Bucur Obor” și profesor asociat la Facultatea de Comerț din cadrul ASE.

15. Gheorghe Dudescu, Pro Mare Maestru, inginer pensionar, în viața pro- fană conduce celebrul „Jockey Club”, fiind un susținător fervent al curselor de cai și al rolului pe care acestea îl joacă în societate.

16. Omul de afaceri Sorin Nicula, fost Mare Trezorer al MNLR, și-a retras de curând candidatura la gradul de Mare Maestru.

Paralel cu masonii MLNR, la sfârșitul anului 2003 încep să activeze masonii Anticului și Primitivului Rit de Memphis-Misraim. 87 de ani ei au stat „în adormi- re”. La 12 decembrie 2003 flacăra a fost reaprinsă și ei își vor desfășura activitatea ca Mare Delegație Națională a Anticului și primitivului Rit de Memphis-Misraim din România. Mare Delegat Magistral este ales Ilustrul și Prea Venerabilul Gheor- ghe Florea.

Să amintim că în același an, în mai 2003, cele câteva sute de Frați care optaseră pentru Ritul de York (toate Corpurile din structura acestui rit, de la Arcul Regal la Cavalerii Templieri) s-au constituit în Conclavul Cavalerii

Ordinului Crucea Roșie a lui Constantin și al Ordinilor Incorporate, al Sfântului Mormânt și al Sf. Ioan Evanghelistul.

Ștefan Mășu - înalt Mare Preot al Marelui Capitul al Masonilor Arcului Regal din România, Ilustru Mare Maestru al Marelui Consiliu al Masonilor Criptici din România, Eminent Comandor al Comanderiei Cavalerilor Templieri „România”, Mare Suveran al Conclavului Sf. Ioan Botezătorul al Marelui Conclav Imperial al Ordinului Crucii Roșii a lui Constantin și al Ordinilor Incorporate, Mare Maestru de Onoare ad-vitam al MLNR!

332 ROMÂNIA MASONICA

ZIUA îl interviează pe Eugen Ovidiu Chirovici (19.9.2003)

ZIUA: - Dintre cei 16 candidați la funcția de Mare Maestru, sunteți în mod clar cel care se bucură de cea mai mare simpatie din partea masoneriei internaționale. Ce relevanță are acest fapt pentru alegerile din noiembrie?

E.O. Chirovici: - Este important dacă, odată ales Mare Maestru, vei fi sau nu acceptat. Sigur că te votează frații din România și nu se amestecă nimeni în opțiunea lor. Dar este foarte important să fii acceptat ca interlocutor într-o organizație care se numește Ordin universal. Orice entitate Națională, care, sigur, își gestionează treburile în limita granițelor sale, este, totuși, o verigă care face parte dintr-un lanț. De aceea este foarte important să știi că ești acceptat tu ca persoană, ca interlocutor. Pentru că și binele obedienței tale va depinde de asta. Dacă ai relații personale și ești acceptat, vei fi ajutat, vei fi sfătuit în momentele mai dificile și evident că se va mobiliza și un sprijin extern pentru obediența pe care o reprezinți.

ZIUA: - Aceasta susținere externă nu riscă să trezească și o reacție inversă, de respingere?

E.O.C: - Ba da. De exemplu, eu am primit o medalie de la Marele Maestru al Austriei, Michael Kraus. Este cea mai înaltă distincție a masoneriei austriece și pentru prima oară a fost acordată unui român. Am primit-o pentru merite legate de unificare. Evenimentul a generat discuții, fiind într-un context electoral. Dar dincolo de faptul că am primit-o eu, orice gest de genul acesta nu-l iei cu tine. Rămâne și se adaugă la zestrea de credibilitate internațională pe care o are respectiva structură.

Sigur, este cu totul altceva să ai o coloana vertebrală, să adopți poziții care țin de interesul național, ceea ce este absolut necesar, la orice nivel reprezentativ al societății. Și la noi, ca și în politica. Dar de aici și până la a interpreta un gest de curtoazie drept un amestec în treburile interne devine penibil. Asemenea poziții sunt descalificante mai ales pentru un mason care, prin excelență, aparține unui ordin universal. Ele reflectă o gândire primitivă care nu ar trebui să fie specifică unui frate care socotește că a trecut de la piatră brută la piatră șlefuită, cum spunem noi.

ZIUA: - Să revenim la momentul unificării. Multă lume a apreciat faptul că ați renunțat la funcția de Mare Maestru în cadrul MLUNR, pentru a face posibilă fuziunea cu MLNR-ul.

E.O.C. - Nu, nu am nici un merit. Mărturisesc cu maximă sinceritate. În momentul în care eu am preluat conducerea Marii Loji Naționale Unite din România protocolul de unificare era semnat. Fusese semnat de predecesorul meu, Titus Nicoara, împreună cu Gheorghe Comănescu. În secunda doi după ce am fost ales, primul lucru pe care l-am supus la vot a fost continuarea unificării. Frații au fost de acord. Deci eu nu am făcut decât să finalizez o misiune pe care mi-am asumat-o în acea obediență. Eu știam că mandatul meu va fi foarte scurt. Am știut din momentul în care am fost ales. În plus de asta știam că și vârsta și vechimea în lojă, plus o anumită modestie pe care trebuie să mi-o asum, nu mă recomandau neapărat pentru a conduce o obediență care devenea, după unificare, mult mai numeroasă. Noi (cei din MLUNR - n.n.) eram totuși mai puțin numeroși, relațiile erau mai complexe.

ROMÂNIA MASONICĂ

333

ZIUA: - Această „temă” va fi probabil reluată acum, în campania electorală.

Exista voci care se plâng de faptul că foștii MLUNR-isti sunt mai prezenți la vârful MLNR-ului unificat decât cei care s-au aflat aici de la început.

E.O.C - Au încercat unii să redeschidă discuția ca să-mi descalifice candidatura într-un mod josnic. Problema e că în acel moment al unificării am avut cea mai consistentă prezență internațională din momentul înființării masoneriei. Au venit la București reprezentanți a 18 mari puteri masonice, din care 14 la nivel de Mare Maestru. Istoria se scrie mai târziu. Dar odată vom reuși, poate, să spunem cât de important a fost acel moment pentru România. Și care ar fi fost consecințele, pentru România, nu numai pentru Ordin, dacă acea unificare nu se făcea.

Faptul că eu am înțeles atunci să fiu un interlocutor rezonabil ținea de un minim bun simț. Niciodată nu am încercat să-mi fac un merit din asta. Destinul m-a împins într-un rol important și mi l-am jucat, spun eu, cu demnitate. Putea fi altcineva. S-a întâmplat să fiu eu.

ZIUA: - De ce v-ați hotărât să candidați acum la funcția de Mare Maestru?

E.O.C: - Aveam un milion de alte oportunități personale: o carieră politică, administrativă, să-mi văd de meseria mea de ziarist care îmi plăcea foarte mult, etc. M-am hotărât destul de greu să candidez. Am făcut-o însă numai după ce am văzut restul candidaturilor, m-am sfătuit cu niște frați și am ajuns la concluzia că nu se poate altfel. Sigur, avem foarte mulți frați de valoare, dar poți să fi valoros, poți să fi capabil, dar nu neapărat să vrei să te implici. Mulți nu au dorit să se implice.

ZIUA: - Cum va explicați inflația de candidați?

E.O.C: - Exista două motive. Pe de o parte sunt unii care, strângând o oa- recare zestre de voturi; speră să-și negocieze o funcție în Marele Consiliu. Alții au vrut pur și simplu să-mi ia mie voturi. Au făcut ei un fel de cooperativă, pe idee'a că fărâmițează „electoratul”. Și, în al treilea rând, există o reală confuzie. S-a creat ideea că oricine poate face orice.

ZIUA: - Care este relația dvs. cu actualul Mare Maestru, Gheorghe Comănescu?

E.O.C: - Eu sunt pentru ideea că Marele Maestru trebuie să se retragă foarte frumos, cu onorurile cuvenite și având un rol important în continuare. De ce?

Pentru că așa se face, așa funcționează această instituție peste tot în lume și nu putem fi noi altfel. Altfel riscăm să ne dovedim imaturitatea și, la urma urmei, inabilitatea.

ZIUA: - Un punct de discuție în actuala campanie electorală este remunera- rea Marelui Maestru. România este singura țară europeană în care această funcție se plătește. Care este poziția dvs. ?

E.O.C: - Eu voi renunța la remunerație. Fără că să interpretez acest gest că pe o delimitare de fostul mandat.

ZIUA: - Vorbiți de o renunțare personală, sau de legiferarea acestei decizii?

E.O.C: - Voi propune să se renunțe în general. Iar din banii respectivi - pentru că exista un exercițiu bugetar care va curge, se va modifica eventual în februarie - să fie constituit fondul pentru veterani. Pentru că până acum au fost ajutați niște veterani, dar mai mult ca urmare a unor gesturi sporadice și depinzând de un capriciu. Vreau să instituționalizez treaba asta, ca să nu aibă vreo tentă umi- litoare. Exact fondul respectiv, care, dacă nu mă înșel, este la ora actuală de 1200

334

ROMÂNIA MASONICA

de euro, să fie folosit pentru ușurarea bătrâneților unor frați care din păcate nu o duc prea bine.

Cele mai multe șanse în finală pentru Mare Maestru le aveau Eugen Ovidiu Chirovici, Ion Savancea și Horia Nestorescu-Bălcești: Alegerile s-au desfășurat la sfârșitul lui octombrie 2003; Chirovici a adunat 101 de voturi, Savancea - 38 și Bălcești -31. Marele nedreptățit a fost istoricul Horia

Nestorescu-Bălcești căruia i-au fost anulate din „motive tehnice” 34 de voturi exprimate în favoarea sa. Pentru finala care trebuia să se desfășoare la 8 noiembrie 2003 au fost desemnați Chirovici și Savancea. Miruna Munteanu comenta această primă etapă a laboriosului proces electoral masonic (ZIUA 31.10.2003) „O etapă^ din care nu au lipsit, se pare, loviturile „sub centură” și mașinațiunile de culise, în ultima lună, toate lojile din obe- diența MLNR au trebuit să se pronunțe în favoarea candidaților favoriți, fiecare lojă având dreptul la două nominalizări. După centralizarea acestor voturi preliminare, Marele Secretariat a întocmit un top al candidaților. Conform regulamentelor, numai primii doi clasati se pot prezenta în fata Conventului care-l va alege, prin vot direct și secret, pe Marele Maestru. Se pare, însă, că adevărata bătălie pentru funcția supremă a Ordinului masonic român s-a încheiat deja. Și a fost lipsită de fair-play. Marele nedreptățit este candidatul de pe locul trei, istoricul Horia Nesto- rescu-Bălcești, care a „pierdut”, uimitor, în fata lui Ion Savancea, După ce mai mult de jumătate din voturile în favoarea sa au fost „anulate” din „motive tehnice”.

Clasamentul final al candidaților, comunicat ieri de către Marele Secretariat al MLNR, confirma victoria detașată a lui Eugen Ovidiu Chirovici, care s-a situat pe locul întâi, beneficiind de susținerea a 101 loji. Pe locul doi, la mare distanță, s-a clasat Ion Savancea, cu numai 38 de voturi. Horia Nestorescu-Bălcești, pe care toate sondajele preliminare îl indicau printre finaliști, a ocupat numai locul trei, cu 31 de voturi validate, în realitate, în favoarea lui Nestorescu Bălcești s-au pronunțat 65 de loji, însă 34 de voturi au fost „anulate”. Adică aproape tot atâtea cât a reușit să încropească Savancea. Actualul Mare Maestru, Gheorghe Comănescu, pune această „răsturnare de situație” pe seama maximei scrupulozități pentru respec- tarea regulamentelor. Ar fi existat, chipurile, „vicii de procedură” care nu puteau trece nesancționate. Comănescu explica: „S-au anulat niște voturi pentru că nu au respectat articolul 125 din regulamentul MLNR. Propunerile lojilor trebuiau semnate de Maestrul Venerabil, de Secretar și de Marele Orator. 34 de loji nu au avut în ordine hârtiile. Am supus la vot în Marele Consiliu dacă să se admită sau să se respingă aceste voturi. S-a decis că ele să fie anulate.”

Rămâne, totuși, straniu cum s-au acumulat „viciile de procedură” de partea unui singur candidat, invalidându-i mai mult de jumătate din voturi.

În condițiile date, este aproape cert faptul că Eugen Ovidiu Chirovici va fi următorul Mare Maestru al MLNR. Decalajul uriaș dintre el și contracandidatul lui, Ion Savancea, nu prea îi lasă speranțe acestuia din urmă. Lupta ar fi fost mult mai strânsă în cazul în care Horia Nestorescu-Bălcești ar fi ajuns în finală. Perspectiva a speriat, se pare, anumite cercuri masonice, îngrijorate de programul electoral al lui Nestorescu-Bălcești. Reputatul istoric promisese o „primenire” a Ordinului, insistând asupra necesității eliminării membrilor care nu corespund standardelor morale ale Frăției. El cerea ca orice mason aflat în cercetare penală să treacă automat în

ROMÂNIA MASONICA

335

adormire, până la pronunțarea Justiției. Mai mult, Nestorescu-Bălcești dorea ca frații care au, dintr-un motiv sau altul (dar nedovedit), o imagine publică negativă sau controversată să se abțină de la a face caz de apartenența lor la masonerie, în fond, condiția fundamentală pentru a deveni mason este, conform Constituțiilor, să fii „un bărbat liber și de bune moravuri”. Se pare, însă, că „strictețea” promisă de Horia Nestorescu-Bălcești nu i-a încântat pe unii dintre frații săi. Ba chiar i-a panicat atât de tare încât s-au dat peste cap să-i saboteze candidatura înainte de marea finală.

Din păcate, dubioasa eliminare a lui Nestorescu-Bălcești va arunca o umbră întunecată asupra victoriei lui Eugen Ovidiu Chirovici, care a fost și el la un pas de a fi victima unor „chichițe” procedurale, în cazul său, se plănuise invalidarea candidaturii, pe motiv că nu ar fi îndeplinit toate condițiile cerute de regulament.

Atunci, situația a fost salvată de Gheorghe Comănescu, actualul Mare Maestru, care a respins în bloc contestațiile „la indigou” împotriva lui Chirovici. Horia Nestorescu-Bălcești nu a beneficiat, însă, de aceeași șansă”.

Ulterior, ziarista a revenit cu niște precizări:

„Alegerile pentru cea mai înaltă funcție a Ordinului masonic român, deși intrate, practic, pe ultima sută de metri, continuă să genereze controverse. Marele Maestru Gheorghe Comănescu ne-a trimis la redacție un drept la replică în care acuză ziarul ZIUA că ar fi interpretat eronat și părtinitor rezultatele scrutinului preliminar care i-a desemnat pe cei doi finaliști, Eugen Ovidiu Chirovici și Ion Savancea. În numărul din 28 octombrie al ziarului nostru dezvăluiam faptul că desemnarea candidatului clasat pe locul doi a fost cel puțin controversată, întrucât, în realitate, Ion Savancea a obținut mai puține voturi decât Horia Nestorescu-Bălcești, desemnat, în final, pe locul trei. După cum susține și Gheorghe Comănescu, sunt, într-adevăr, necesare câteva precizări.

„Dacă în presă au fost vehiculate nume și cifre, ele s-ar fi convenit să fie exacte”, ne dojenește, în dreptul său la replică, Marele Maestru Gheorghe Comănescu. Ceea ce omite Comănescu să precizeze este că cifrele prezentate de ZIUA ne-au fost comunicate, telefonic, chiar de el. Ulterior am aflat că era vorba, de fapt, de niște date „preliminare”, voturile renumărându-se de mai multe ori.

În România există în prezent 142 de loji, în 40 de orașe. Dintre acestea, 69 se afla în București, iar 73 în provincie. Având în vedere că fiecare lojă avea dreptul la două voturi, rezultă un total de 284 de voturi posibile, în realitate, s-au exprimat numai 231 de voturi, dintre care 57 au fost anulate. De ce? Au existat trei motive, toate formale. „Antetului incomplet” a fost cel mai frecvent motiv de invalidare a voturilor exprimate de loji. Formula impusă de Marele Secretariat trebuia să includă abrevierea IGMAAU („întru Gloria Marelui Arhitect al Universului”), Masoneria Universal, Marea Lojă Națională din România, sintagme urmate apoi de numele lojii respective, localitatea de proveniență și numărul de înmatriculare. Celor mai multe dintre voturile anulate le lipsea fie prescurtarea IGMAAU, fie sintagma „Masoneria Universală”.

Al doilea motiv de invalidare a fost lipsa ștampilei, iar al treilea, lipsa vreuneia dintre cele trei semnături necesare (Maestrul Venerabil, Secretarul și Marele Orator).

Marele Maestru comentează: „Motivele invalidării opțiunilor formulate de aproximativ o cincime din Lojile existente sub obediența MLNR sună - cu o singură

336

ROMÂNIA MASONICA

excepție - de ordin formal, însă dacă tot se vorbește atât de „curățirea” și „pri- menirea” Masoneriei din România, faptul că s-a renunțat la balcanisme de genul „las-că merge și așa” (mai ales că toate Atelierele au primit din partea Marelui Se- cretariat notificări clare privind forma în care trebuiau transmise hotărârile Lojilor) ar

trebui salutat și nu căutată în rigoarea impusă o „malversațiune” sau alta.”

Gheorghe Comănescu precizează că „laboriosul proces electoral a fost conceput tocmai pentru ca „jocuri de culise”, „lovituri sub centură și mașinațiuni” să nu poată avea loc”.

Nu rămâne mai puțin adevărat faptul că un candidat care a întrunit mai multe opțiuni decât unul dintre „finaliști” a fost îndepărtat din cursa electorală.

Un mare mason -

un actor mare:

Horațiu Mălăele

Gheorghe Comănescu acuza ziarul ZIUA de „părtinire”, pe motiv că, preconizând victoria în alegeri a lui Eugen Ovidiu Chirovici, i-am face acestuia „campanie electorală”. Departe de noi un asemenea gând. Prognoza se bazează ex- clusiv pe decalajul uriaș dintre cei doi finaliști (103 la 35 - socotind voturile exprimate). Chiar dacă, teoretic, o răsturnare de situație nu este exclusă, ea rămâne, totuși, puțin probabilă.

Consemnarea acestui adevăr de bun-simț nu constituie în nici un caz o pledoarie în favoarea vreunui dintre candidați.

Actualul Mare Maestru susține că nu^ exis- ta nici un motiv pentru „sabotarea” lui Horia Nestorescu-Bălcești. El explică: „în ce- ea ce privește temerile pe care, vezi Doamne, le-ar avea unii dintre membrii Or- dinului în legătura cu neîncadrarea lor în ”standardele morale ale Frăției”, ele pu- teau fi valabile în contextul oricăruia dintre cei 15 candidați - în programul fiecăruia existând puncte privind sporirea exigenței morale în ceea ce privește atât admiterea, cât și menținerea în Ordin. De ce s-ar teme așadar de unul și nu de altul?” Răspunsul este, totuși, destul de simplu. Chiar dacă toți candidații au vorbit despre ”primenirea” masoneriei, nu toți aveau credibilitatea necesară pentru un asemenea discurs. Fără a intra în amănunte (fiindcă nu este vorba despre vreunul dintre finaliști) putem spune că a existat un candidat care, destul de recent, a cam avut probleme cu Parchetul. Gurile rele spun că dosarele (penale) au fost ”înmormântate” ca urmare a unor presiuni de care masoneria (sau o parte a ei) nu este cu totul străină.

Gheorghe Comănescu insista, însă, asupra tezei că - semnalând modul în care Horia Nestorescu-Bălcești a fost eliminat din cursa electorală - ZIUA îl favorizează de fapt pe Chirovici: ”Este cu atât mai regretabil că, sub pretextul apă- rării intereselor unuia dintre candidați, se face propagandă altuia.” Nouă ni se pare suspectă insistența cu care Marele Maestru avansează această teza pe care, în realitate, nimic nu o justifică.”

ROMÂNIA MASONICĂ

337

Sortii au decis: Eugen Ovidiu Chirovici - Mare Maestru

Marele Maestru Eugen Ovidiu Chirovici

Alegerile din luna noiembrie 2003 l-au propulsat pe Eugen Ovidiu Chirovici Mare Maestru al Marii Loji Naționale din România (MLNR). ZIUA relatează sub semnătura Mirunei Munteanu: "El va nu-mi, după propuneri, nouă Asistenți regionali. Chirovici este de părere că astfel Ordinul masonic se va democratiza, centralizarea excesivă de până acum nefiind eficientă.

Eugen Ovidiu Chirovici este noul Mare Maestru al Marii Loji Naționale din România (MLNR), au decis masonii reuniți în cadrul unui Convent extraordinar care s-a desfășurat la Palatul Parlamentului. Chirovici s-a impus cu o majoritate zdrobitoare în fața candidatului său, Ion Savancea, obținând peste 70 la sută din voturi. Noul Mare Maestru, cel mai tânăr din Europa, promite să aducă un suflu nou în masoneria românească. El și-a numit Marele Consiliu, iar acesta a fost validat de Convent. Chirovici a început deja "reforme"

promise în timpul campaniei electorale. Cea mai importantă dintre acestea se referă la înființarea unui "corp" de Asistenți ai Marelui Maestru, care să permită reprezentarea tuturor regiunilor geografice în Marele Consiliu.

Eugen Ovidiu Chirovici, cel mai tânăr Mare Maestru european, s-a născut în județul Brașov în anul 1964. Este absolvent al Academiei de Studii Economice din București, Facultatea de Comerț (1988) și al unui curs de Management de Presă la Universitatea din Glasgow, Scoția (1995). După o scurtă activitate în domeniul economic, în 1991, Chirovici a debutat în presă, în numai câțiva ani, a devenit un nume respectat în gazetăria românească, ajungând, în 1999, redactor-șef la „Curierul Național”, în 2000 a devenit director executiv al postului de televiziune B1 TV. În anul 2002 a fost numit Consilier de stat pe probleme economice al primului-ministru. Actualmente este președintele Agenției Naționale pentru întreprinderile Mici și Mijlocii. Chirovici a fost inițiat în masonerie în anul 1996, în cadrul Marii Loji Naționale Unite din România (MLNUR). În anul 1999 a devenit Membru în Marele Consiliu (Mare Acoperitor), iar în anul 2000, în cadrul Conventului de la Vulcan, a devenit Mare Maestru, în această calitate a pus în aplicare Protocolul de Unificare semnat între MLNR și MLNUR la Orientul București

în 15 iulie 2000. în urma Unificării, începând din ianuarie 2001 a devenit Pro Mare Maestru al MLNR.

338

ROMÂNIA MASONICA

La numai 39 de ani, Eugen Ovidiu Chirovici a devenit cel mai tânăr Mare Maestru din Europa și, poate, chiar din lume. "Nu cred că vârsta este, în sine, un atu sau un handicap", ne-a declarat noul conducător al MLNR. El a explicat: "în masoneriile mai tinere, media de vârstă este sensibil mai scăzută decât în cele tradiționale, înțelepciunea nu se confundă neapărat cu vârsta profană."

Dinu Săraru

Ion Basgan

întreaga conducere a MLNR a fost schimbată. Potrivit Constituțiilor și regulamentelor masonice, Marele Maestru își alege "echipa" cu ajutorul căreia va gestiona treburile Ordinului. Conventul a validat următoarea componență a Marelui Consiliu propus de Eugen Ovidiu Chirovici:

Horia Nestorescu-Bălcești - Pro Mare Maestru, Dinu Săraru - Pro Mare Maestru, Gheorghe Homotescu - Pro Mare Maestru, Cristian Dumitrescu - Pro Mare Maestru, Giuseppe Rossi - Mare Orator, Ionel Marcu - Prim Supraveghetor, Eugen Gheorghe - Al doilea Supraveghetor, Manole Iosiper - Mare Trezorier, Dan Tănăsie - Mare Secretar, Cristian Unteanu - Mare Secretar pe probleme externe, Ion Basgan - Președintele Curții Supreme Masonice, Fostul Mare Maestru, Gheorghe Comănescu, a fost numit Mare Maestru de onoare Ad Vitam.

Mari Maeștri Manole Iosiper (primul din dreapta), Sever Frențiu și Leo Taroni (Garantul de Amiciție al Francmasoneriei italiene în România)

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 35 Epilog masonic 2005

Chiar și după alegerea Marelui Maestru Eugen Ovidiu Chirovici în fruntea Marei Loji Naționale din România (MLNR) apele nu s-au potolit în masoneria românească. "Regularitatea lojilor" și legitimitatea "fraților" continuau să rămână capitoare confuze, deoarece "grupările rivale" și în primul rând Marele Suveran Co- mandor Andre Szakvary continuau să acționeze împotriva MLNR. Abia la 20-22 februarie 2005, Conferința Marilor Maeștri din America de Nord, care s-a desfășurat la Calgary, a dat un verdict clar: Marea Lojă Națională, condusă de Marele Maestru Eugen Ovidiu Chirovici, este singura Mare Lojă din România care îndeplinește standardele necesare recunoașterii internaționale masonice. O asemenea decizie ar fi trebuit să constituie o lovitură fatală împotriva celorlalte organizații masonice românești, calificate ca dizidente, dar nu a fost să fie așa. Definindu-se drept "un lanț universal al frăției", Lojile nu pot funcționa fără contactul cu Lojile din alte țări, fără recunoașterea și sprijinul lor, o viață interactivă absolut necesară supraviețuirii.

"Criteriile recunoașterii sunt extrem de stricte, mai ales în cazul masoneriei "regulare", dezvăluie istoricul masoneriei Miruna Munteanu. Ele au fost formulate încă din 1952 și sunt următoarele: 1. Legitimitatea originii; 2. Jurisdicție teritorială exclusivă; 3. Respectarea "landmark"-uri cu privire la regularitate (credința în Dumnezeu, prezența în Templu a textelor sacre, interzicerea discuțiilor politice sau religioase în timpul ținutelor). Acestea au fost criteriile pe care Conferința de la Calgary le-a luat în calcul atunci când a stabilit că MLNR este singura Mare Lojă din România pe care masoneria regulată universală o poate recunoaște. Potrivit regulamentelor masonice, pe un teritoriu național nu poate exista decât o singură masonerie regulată, cu structurile ei specifice: Ordinul (reprezentând gradele de 1 la 3) - condus de o Mare Lojă - și Riturile de perfecționare. Deși sunt structuri independente, Riturile nu pot funcționa în absența Ordinului, care reprezintă baza lor de "recrutare". Ele au nevoie nu numai de recunoașteri internaționale ci, în

primul rând, de cea a Marii Loji regulate teritoriale. Iată de ce Conferința de la Calgary a reprezentat o victorie nu numai pentru Marele Maestru Eugen Ovidiu Chirovici, ci și pentru Costel Iancu, Suveranul Mare Comandor al Supremului Consiliu de grad

340

ROMÂNIA MASONICA

33 al Ritului Scoțian Antic și Accepat din România. Acest Suprem Consiliu este singurul recunoscut de MLNR și, deci, singurul care se sprijină pe o "bază" regulară. Amănunt extrem de important. Potrivit unor surse masonice, cazul României a fost analizat la Calgary la cererea expresă a Marelui Maestru al Ungariei, Iános Ort. Acesta este suspectat că îl sprijină pe controversatul Andre Szakvary, cetățeanul francez de origine maghiară care se prezintă drept Suveran Mare Comandor al "unicului Suprem Consiliu legitim din România", continuator direct al liniei Pangal-Shapira-Lăzărescu. Pangal a murit demult, însă atât Marcel Shapira, cât și regretatul Dan Amedeo Lăzărescu l-au denunțat pe Szakvary drept impostor". Raportul de la Calgary îl nominalizează, pe Andre Szakvary, printre liderii unor organizații masonice care "nu îndeplinesc criteriile de recunoaștere".

"Pentru a înțelege importanța verdictului de la Calgary, trebuie să ne amintim că, în scurta sa istorie post-decembristă, masoneria românească a traversat numeroase momente de criză, fiind uneori la un pas de disoluție, sfârtecă de puternice forțe centrifuge, scrie Miruna Munteanu. Au existat lupte intestinale, facțiuni disidente, grupări schismatice, influențe externe nu totdeauna binevoitoare. Organisme rivale și-au disputat puterea atât la nivel de Ordin, cât și la nivel de Rit. În ciuda regulamentelor, în România au funcționat la un moment dat vreo patru "Mari Loji" și vreo trei "Supreme Consilii". De ce tot acest haos? În primul rând pentru că, după 45 de ani de "adormire", reapriinderea luminii masonice a pornit cu stângul.

Imediat după 1989, continuatorii masoneriei românești interbelice, aflați la Paris, în "azil" pe lângă Supremul Consiliu al Franței, au refuzat să se întoarcă în țară, pentru a face inițieri și a constitui primele loje albastre. Susțineau că ar fi pre- matur, că populația nu este pregătită pentru așa ceva. Masoneria a fost readusă în România pe o altă filieră, în februarie 1991, Marea Lojă Unită a Angliei, prin intermediul Marelui Orient al Italiei (asistată de Marea Lojă Națională Franceză și de Marea Lojă a Austriei) a reconstituit, la București, prima lojă regulată, "Con- cordia", în anul următor au fost înființate alte două loji, iar la 24 ianuarie 1993, a fost creată Marea Lojă Națională a României. Mare Maestru a fost ales Nicu Filip.

Abia în acest moment, Supremul Consiliu din exil, condus de Suveranul Mare Co- mandor Marcel Shapira, a început să se agite. Shapira a declarat de la Paris că România este teritoriul său, cu toate că nu avea aici nici un fel de corp masonic.

Era însă târziu. La București, însuși Supremul Consiliu "Mama a Lumii" se reunise în plen, la 7 mai 1993, pentru a face primele inițieri în Ritul Scoțian Antic și Ac- ceptat. Aflând acest lucru, Shapira a venit și el în țară, a strâns câțiva masoni din vechea gardă, i-a ridicat la gradul 33 și a format în grabă propriul său Suprem Con- siliu pentru România. Prerogativele sale i le-a transferat lui Dan Amedeo Lăzărescu, care a preluat astfel funcția de Suveran Mare Comandor. Numai că ma- soneria internațională acceptase deja să creeze un Suprem Consiliu regulat în Ro- mânia. Inițierile fuseseră făcute. Nu mai exista cale de întoarcere. La 19 octombrie 1993, Supremul Consiliu al Jurisdicției Sud din Statele Unite, reunit în plen la

ROMÂNIA MASONICA

Washington, a consacrat Supremul Consiliu de grad 33 al României. Suveran Mare Comandor a fost ales Costel Iancu.

Existența a două filiere masonice diferite a creat premisele tensiunilor care au urmat și care s-au propagat și la nivelul Ordinului. În decembrie 1995, după numirea lui Sever Frențiu ca Mare Maestru, 13 loji regulate s-au separat de Marea Lojă Națională, formând controversatul "District Transilvania", în martie 1996, ele s-au unit cu cele câteva loji de obediența franceză, înființate între timp de Dan Amedeo Lăzărescu. S-a constituit astfel Marea Loja Unită a României (MLUR), sub conducerea lui Vladimir Boantă. Doua luni mai târziu, Boantă trece înapoi în tabăra lui Frențiu, luând cu el trei loji din nou înființata MLUR. Alte 12 loji îl urmează în februarie 1997." Ce anume au provocat aceste tulburări masonice? Ele s-au datorat unor gafe, orgolii și nesincronizări, stabilește Miruna Munteanu. Cum au fost ele depășite? "Prin eforturile și înțelepciunea unor masoni care au înțeles că numai unificată masoneria românească poate deveni relevantă pe scena internațională. Ei au reușit să inverseze procesul de disoluție, reușind să-i aducă sub aceeași Obediență pe aproape toți "frații" din România. S-au purtat negocieri, s-au făcut concesii, s-au iertat greșeli mai vechi. A urmat un șir de unificări, la nivel de Ordin și de Rit. Momentul de cotitură l-a reprezentat fuzionarea celor două Subpremiere Consilii, în primăvara lui 1997, sub conducerea lui Costel Iancu. Dan Amedeo Lăzărescu a primit atunci titlul onorific de Suveran Mare Comandor "ad vitam", retrăgându-se din orice funcție executivă. De la Paris, Marcel Shapira îi transmisese și el lui Iancu recunoașterea sa. Cele două ramuri ale masoneriei române, cea a exilului și cea nouă, creată de americani, fuseseră în sfârșit reconciliate.

La nivel de Rit, mult visata unificare se produsese. Și totuși, problemele erau departe de a se fi terminat. Intrase în scenă Andre Szakvary." Cum a apărut Andre Szakvary în peisajul masonic românesc? Cel care i-a înlesnit intrarea a fost Marele Maestru Dan Amedeo Lăzărescu, cei doi s-au cunoscut în mai 1995, la Conferința Mondială a Suveranilor Mari Comandori de la Lausanne. "Szakvary, dezvăluie Miruna Munteanu, trăia deja cu o româncă celebră în cercurile masonice de la Paris.

Anca Nicolescu era de ani de zile amanta venerabilului doctor Alexandru Chiriceanu, membru în Supremul Consiliu din Exil, condus de Marcel

Shapira. îi era și un fel de secretară personală, preluându-i inclusiv corespondența masonică.

Chiriceanu era bolnav și foarte bătrân, așa că Anca Nicolescu trebuia să se ocupe de toate. Reușea să-1 suplinească atât de bine încât, timp de un an și jumătate după moartea doctorului, "frații" lui masoni au continuat să primească scrisori semnate de el. Chiriceanu era mort și îngropat, însă Anca Nicolescu dădea dispoziții în numele lui. Din Insulele Canare, unde se mutase împreună cu Szakvary... Anca Nicolescu i l-a prezentat pe Szakvary lui Lăzărescu, recomandându-l ca pe un expert al Ritului și prieten apropiat cu Suveranul Mare Comandor al Franței, Henri Barranger. Efectul a fost cel scontat. Lăzărescu a fost impresionat. Szakvary s-a mutat la București (împreună cu abila sa prietenă), fiind numit "garant de amicitie", adică un fel de ambasador pe lângă Supremul Consiliu pentru România. Lăzărescu avea

342

ROMÂNIA MASONICA

să-și amintească mai târziu: "I-am acordat întreaga mea încredere, apropiindu-mi-1 foarte mult, ajungând să-i confirm și diploma de grad 33, deși niciodată nu mi-a demonstrat apartenența sa la Marea Lojă Națională din Franța, respectiv la Supremul Consiliu al Franței. Am aflat că Szakvary este născut în Ungaria, în 1936, că ar fi medic stomatolog specializat în traumatologie, refugiat în Occident după Revoluția din 1956 și că în România avea interese de afaceri cu comercializarea unor produse medicale." Mai târziu, Dan Amedeo Lăzărescu avea să regrete încrederea acordată lui Szakvary. Acesta a încercat să-i ia locul, în urma unei lovituri de palat, la 2 februarie 1997. Lăzărescu, devenit între timp senator PNL, era plecat în acel moment din țară. Întors la București, a ripostat dur, inclusiv prin incendiare dezvăluiri de presă. Lăzărescu a acuzat imixtiunea

nepermisă a Supremului Consiliu al Franței: "Impunerea unui cetățean francez, care nu cunoaște limba română, în funcția de Suveran Mare Comandor încalcă toate Regulamentele și Constituțiile masonice românești și internaționale. Supremul Consiliu pentru România nu poate decât să condamne ferm aceasta ingerință străină, în contradicție totală cu Suveranitatea Supremului Consiliu și cu Marile Constituții ale confreriei noastre universale. Șocați de situația creată, frații noștri au hotărât fuziunea cu Marea Lojă Națională condusă de Marele Maestru Sever Frențiu și cu Supremul Consiliu condus de suveranul Mare Comandor Costel Iancu, stabilind condițiile acestei fuziuni printr-un protocol semnat în data de 13 februarie 1997. Faptele sunt de netăgăduit, întrucât semnarea Protocolului și, implicit, consfințirea unirii s-au realizat în cadrul unei ample conferințe de presă, în prezența mai multor frați din ambele părți, cu participarea tuturor ziarelor și televiziunilor din România."

Ceea ce devenise o realitate masonică la București nu a convenit unor cercuri masonice occidentale, în octombrie 1999, Suveranii Mari Comandori ai Belgiei, Olandei și Elveției (prin culise se agita și Suveranul Mare Comandor al Ungariei) au sosit la București, cu scopul de a-l "întrona" pe Andre Szakvary.

Intervenția Supremului Consiliu "Mamă a Lumii" de la Washington, autoritatea ultimă pentru Ritul Scoțian Antic și Acceptat a făcut neoperant "complotul".

Așadar, acest "războiu" intern al masoneriei românești avea toate șansele să înceteze după ce, în februarie 2005, la Calgary, în Statele Unite, conducătorii masoneriei mondiale au înclinat balanța în favoarea Marii Loji Naționale (MLNR) de sub conducerea Marilor Maeștri Eugen Ovidiu Chirovici și Costel Iancu. Toate celelalte loji care activează în afara MLNR, calificate "iregulare", nu au fost recunoscute. Ca lucrurile să fie cum nu se poate mai clare, publicul profan a fost astfel încunoștințat: "în România a apărut o organizație autointitulată Confederația Marilor Loji din România de Rit Scoțian Antic și Acceptat. Această grupare este compusă din Supremul Consiliu pentru România, condus de Andre Szakvary; Marea Lojă Națională Unită a României (MLNUR), condusă de Petre Stețiu și Marea Lojă a

României, condusă de Cornel Vișoianu. S-a stabilit că nici una din aceste grupări masonice nu îndeplinește criteriile necesare pentru recunoaștere, și

ROMÂNIA MASONICĂ

343

organizația este considerată iregulară." Masonii iregulari ai lui Andre Szakvary nu au acceptat această decizie. Ei l-au împins înainte pe Lucian Comescu-Ring. Declarațiile acestuia la un post românesc de televiziune au încins din nou spiritele. Ioan Raus, fostul purtător de cuvânt al Marelui Maestru Gheorghe Comănescu, astăzi mason canadian, i-a adresat lui Lucian Cornescu-Ring o scrisoare emoționantă. A reprodus-o Miruna Munteanu în "Dosarele Secrete" ale cotidianului "Ziua", o reproducem și noi, pentru că ea dezvăluie o anume stare de spirit masonică:

Lucian Cornescu

"Lucian,

Ai făcut o gravă greșală masonică pe care eu

unul nu o pot trece cu vederea: ai adus la cunoștința publicului profan numele unui membru al frățietății noastre, în seara de vineri, 4 martie, te-ai dus la OTV, într-o emisiune televizată, și ai început să dai o replică publică la informațiile pe care presa românească le-a publicat după întâlnirea masonică de la Calgary, Canada.

Un gest disperat prin care încercai probabil să-ți convingi Lojile - în ciuda tuturor evidențelor - că MLNUR și "Ritul" Szakvary sunt regulate, în această emisiune ai dezvăluit profanilor numele unui mason membru al MLNR, unica Mare Lojă regulată de pe teritoriul masonic românesc, îți reamintesc că nu ai sub nici o formă dreptul să spui despre nimeni că este mason, în pofida educației mele "americane" - unde nu ai voie să dezvălui nici măcar propria apartenență la masonerie -, îți acord dreptul influenței franceze (eu unul sunt de acord cu ea), care spune că este permis să te

identifici pe tine însuși ca mason, dar nu ai voie să identifici pe nimeni altcineva. Cutumele și dreptul "canonic" al masoneriei universale îți interzic să faci public numele unui mason.

Am urmărit prestația ta de la OTV. Ai fost complet și ireversibil penibil.

Am fost absolut șocat să descopăr în tine un "animal de pradă", care datorită evenimentelor de la Calgary și datorită nominalizării MLNR ca unică și regulată Mare Lojă, s-a trezit să lovească într-un judecător care are și calitatea de mason.

Am înțeles uluit că acel judecător nu a emis o decizie "favorabilă" vouă, într-o cauză pe cât de nebuloasă, pe atât de absurdă: regularitatea organizației lui Szakvary. Am fost informat, ulterior, cu privire la detaliile procesului. Am aflat uluit că Andre Szakvary l-a dat în judecată pe Eugen Ovidiu Chirovici, acuzându-l de calomnie. De ce? Pentru că a susținut public că organizațiile lui Szakvary nu sunt regulate. Avocatul acuzării a fost soția ta, Grațiela Barla (nu știam că femeile au voie să se uite în bucătăria internă și extrem de sensibilă a unei masonerii care se autointitulează regulată - dar influența franceză se face și aici simțită). Sper că îți dai seama cât de ridicol poate fi un asemenea proces și că nimeni întreg la minte nu putea să judece o asemenea aberație. Justiția profană nu poate hotărî

344

ROMÂNIA MASONICA

cine este mason sau nu, cu atât mai puțin poate stabili regularitatea unei entități de acest gen. Am fost șocat de această descoperire și mi-am amintit vag că tu îmi vorbeai de un proces acum câțiva ani, dar nu mi-am imaginat că tocmai despre acesta era vorba. Faptul că Szakvary nu poate fi recunoscut ca regulat - nici el, nici Lojile care îl sprijină - a fost declarat public atât de către mine, cât și de alte mii de masoni și maeștri din întreaga lume. Ce faci acum, ne dai pe toți în judecată? Îl chemi pe G..., sau pe W...,

alături de mine la București, sau mai bine pe Bobby, sau de ce nu pe Arnold, că tot vrea Szakvary de zece ani să îl în- tâlnească? Aveți astfel posibilitatea să ne vedeți pe toți. Sau vrei ca întregul Con- siliu de recunoașteri să vină la București, ca să explice cum de nu vrea să le- gitimeze o mișcare non-masonică în România? Vrei să îi aducem și pe Prinții Ar- cului Regal sau pe Regii lui Dumnezeu? Vrei să-mi prezint gradele și simbolurile moștenite (și nu de căpătat de la serviciile secrete românești sau străine, cum le au unii de pe lângă tine), sau să îmi expun puterile investite în mine în fața lui Szakvary și a metresei sale latine? Sau poate vrei să venim cu Marele Arhitect în persoană, ca să răspundem în fața Justiției profane despre adevăruri pe care nici tu, nici eu nu avem voie să le comentăm în public? De altfel ai început să fii recunoscut ca un om care dă în judecată pentru te miri ce și mai nimic, deci nu ne- ar mira pe noi, cei de aici, un astfel de derapaj. Știi de foarte mult timp că noi nu negociem cu Szakvary. Ți-am spus și am repetat acest lucru de cel puțin zece ori.

Prin viu grai și prin scris.

Am să-ți spun că evenimentul de la Calgary a fost anunțat cu mult înainte de a se întâmpla. Nimic secret și nimic ascuns. Doar discret și fără publicitate gratuită. Cine are urechi să audă și ochi să citească știa de luni de zile că MLNR va fi nominalizată ca singura entitate regulată de pe teritoriul masonic românesc.

Că nu am bătut toba în piața publică (așa cum o faci tu dezvăluind numele unor masoni regulari) a fost pentru că nu aveam nevoie să o facem. Noi suntem re- gulari, deci nu avem de ce să ne facem imagine publică. Eu unul sunt mulțumit de succesul de la Calgary (atât ca participant activ, cât și ca membru al masoneriei regulate universale) care dovedește în mod clar că diplomația masonică româ- nească a reușit în sfârșit să își impună punctul de vedere, fără ingerințele diver- selor grupuscule nonmasonice care parazitează de aproape 15 ani teritoriul ma- sonic românesc. Mai mult, știai de la mine că Szakvary va fi nominalizat ca neregular, la fel și Federația masonică pe care ai format-o. Știai foarte clar că la nivel albastru întregul joc este închis și sigilat. Ți-am cerut de ani de zile și te rog încă o dată, pentru ultima dată, să scăpați de acest Szakvary, să scăpați de aceste influențe

nefaste care provin de la Paris și din Belgia, să scăpați de minciuna numită Federația masonică. Altfel vă așteaptă -pe tine și pe toți cei din jurul tău - "praful de uliță" în care a eșuat cuplul Danacu & Filip. Vă așteaptă nimicul unei situații legale din punct de vedere profan (în fond oricine are dreptul legal să-și creeze organizații cu "titulaturi" oculte), dar iregulare din punct de vedere maso- nic și al adevărului istoric. Eu îți repet ceea ce îți spun de ani de zile, MLNUR și

ROMÂNIA MASONICĂ

345

centura de sateliți paramasonici creată de către tine nu sunt regulate. Amândouă creațiile sunt în slujba lui Szakvary, ele există doar pentru a-i justifica existența ca Suveran Mare Comandor ilegitim și iregular pe teritoriul masonic românesc. Iar tu o știi și o joci împotriva oricărei logici elementare. Acest lucru este greșit - ți-o spun Jar ă menajamente.

Mai mult decât atacul televizat, ai avut incredibila îndrăzneală de a-mi cere documentul Calgary, când știai clar că eu unul nu pot să ți-l dau. Ți-am replicat la telefon că nu sunt de acord să primești acest document, pentru că ai greșit masonic într-un mod grav și hopa cu șantajul. Sunt și rămân loial ca prieten, dar nu pot să accept greșelile masonice grave pe care le faci în ultima vreme. Și nici șantajul "prietenie contra documente

îți confirm faptul că am în posesia mea documentul de la Calgary. Este unul din originale, pentru a fi siguri că infiltrații iregulări din toata lumea nu vor falsifica documentul, așa cum au făcut-o anul trecut, prin traduceri succesive care au deformat sensul mesajului, îți confirm că am și "droftul" de document cu cheia de recunoaștere. Tocmai pentru a nu mai permite diverșilor pseudo-masoni inventați de entități ciudate să încerce să manipuleze informațiile atunci când ele vor fi transmise Marilor Loji Naționale regulate.

Îți confirm că organizațiile care se intitulează "loji masonice" și care formează MLNUR și Federația pe care tu ai creat-o sunt nominalizate ca neregulare, deci inexistente din punct de vedere masonic, iar această decizie, conform statutului Comisiei de recunoașteri, va fi transmisă gradual tuturor Marilor Loji regulate din lume, la o dată hotărâtă de noi aici, tocmai pentru ca oameni din jurul creațiilor ca Szakvary să nu "intercepteze" corespondența, fapt întâmplat de mai multe ori. Îți confirm fără ezitare că documentul apărut în presa românească este autentic, iar traducerea lui este în conformitate cu originalul în limba engleză. Mai mult, am deosebită plăcere de a-ți confirma că MLNR condusă de Eugen Ovidiu Chirovici este nominalizată ca singura organizație care îndeplinește condițiile și criteriile masonice (adică MLNR este regulată și legitimă) de pe teritoriul masonic românesc. Și îți mai confirm că acest document nu este destinat decât Marilor Maeștri regulari ai lumii (528 în total), și nu celor aproape 4000 de Mari Maeștri iregulari de pe fața acestei planete. În fața șantajului la care ai încercat să mă supui, eu îți răspund direct și fără echivoc: prietenia nu se cumpără și nu se vinde.

La vârsta ta ar trebui să știi măcar atât. Ți-am spus și îți repet că nu ai nici un fel de recunoaștere americană sau canadiană; ai fost în Canada și acest lucru ți s-a confirmat. Nu ai nici un fel de recunoașteri internaționale valide și de substanță, în afară desigur de jocul dublu francez și de cheia belgiană. Și astăzi se așteaptă scuze din partea belgienilor pentru mârlnăria de a impune un Szakvary ca "Suveran Mare Comandor" și de a ajuta la crearea acestei aberații denumite MLNUR.

Totodată, încă se dorește să se audă clar explicațiile franceze pentru falsitatea sprijinului acordat în public MLNR și pentru ajutorul neprincipial și anti-masonic acordat, în spatele ușilor închise, unora ca Szakvary. Până când aceste două

entități nu vor face pașii ceruți de ani de zile, nimic nu mă îndreptățește să cred că ai dreptul la acces masonic legitim. Și ceea ce mă uluiește pe mine este că știi aceste lucruri de ani de zile. Și că de ani de zile mesajele masoneriei regulate universale sunt identice la fiecare nivel: MLNR este regulată, MLNUR și sateliții se dizolvă, fiecare caz de apartenență se discută, iar "rețeaua" lui Szakvary se desființează de pe teritoriul masonic românesc. Complet și definitiv. Prin condamnarea masonică a lui Szakvary și camarilei. Acesta este mesajul nostru și el este identic cu mesajul european în integralitatea sa. Îmi pare rău, dar te îndepărtezi din ce în ce mai mult de esența masonică a unei relații civilizate, ajungând acolo unde numai cei care nu mai au stăpânire de sine eșuează. Sunt întotdeauna deschis unui dialog civilizat și eficient, dar nu pot să accept ca numele masonilor români să fie de interes public și nici statutul unei elite românești informare (cu bunele și relele ei, însă de necontestat elita în formare) să fie scoase la taraba publică.

Numai săracii cu duhul nu înțeleg să își asume greșelile și să le corijeze, crezând că adevărul masonic este de vânzare la orice colț al Căii Victoriei"

Reacția nu s-a lăsat așteptată. Lucian Cornescu a trimis redacției cotidianului "Ziua" o replică destul de violentă, inclusiv și amenințarea unui proces împotriva ziaristei Mirunei Munteanu. "Scrisoarea deschisă" adresată de Lucian Cornescu lui Ionuț Raus a fost publicată de Miruna Munteanu, dovadă a unei deontologii gazetărești de excepție:

"Tinere,

Nu-ți scriu în calitate de frate, căci lucrurile acestea nu se pot face publice, ci numai în calitate mea de om care a descoperit încă o dată cape cine nu lași să moară, va încerca să te îngroape.

Am fost tentat să-ți răspund pe puncte, dar mizeria pe care o arunci, în calitate ta de pion al unui joc pe care e clar că nu ești în stare să-l înțelegi, pentru că-ți depășește vârsta și puterea de pătrundere, este prea mare și ți-o las ție întreagă. M-am gândit că în fond ai putea avea și circumstanțe

atenuante: poate că acolo, în Canada, ai nevoie de bani, de aceea faci orice, indiferent de cine ți-ar cere-o?

Nu puteai urmări prestația mea la OTV, pentru simplul motiv că OTVnu se prinde (încă) acolo. Am păstrat, firește și toate e-mail-urile tale, așa știu că ți s-a povestit...

Nu voi răspunde acuzelor pe care le-ai făcut Marii Loji din care fac eu parte, datorită faptului că mi-am permis să răspund public, în calitatea mea de purtător de cuvânt al Supremului Consiliu, unor atacuri formulate de mai multe săptămâni de persoane care au legătura cu Marea Loja din care faci tu parte.

Acest lucru îl voi regla numai la nivel masonic. Prin urmare, nu mă voi prinde cu tine, așa cum ți s-a cerut, într-o dispută publică asupra unui subiect care se vrea "discret". Nu voi răspunde provocărilor tale, asumându-mi riscul de a lăsa lumea profană să înțeleagă ce vrea din atacurile tale furibunde. Cei care mă cunosc nu au nevoie de explicații din partea mea. Celor care nu mă cunosc le voi rămâne

ROMÂNIA MASONICĂ

34T

probabil - până la proba contrarie - o persoană antipatică, emi asum acest lucru în numele masoneriei în care cred, nu pentru tine, care afirmi că mi-ai fi fost prieten. Eu cred că prietenia înseamnă chiar mai mult decât am făcut eu pentru tine, și anume faptul că te-am găzduit după ce îți lichidaseși toate bunurile și că te- am ajutat, ca orice om normal la cap - ca să nu rămâi cu copilul în stradă, înainte de plecarea ta în Canada. Despre lucrurile astea aș putea să vorbesc foarte mult, lonuț Raus, pentru că ele ne privesc pe noi doi, două persoane libere din aceasta lume. " " : ••;•" •"• "" ;

Tu nu ești, lonuț Raus: nici Masonic și, iată, ai dovedit că nici ca om.

Nu știu, prin urmare, cine ești tu, care nu ai putea să-mi treci cu vederea "grava greșeala masonică" pe care așfijacut-o, prin aceea că am numit influența unui judecător - reală, pe care tu însuși o confirmi în scrisoarea ta deschisă - și pentru că nu fac parte din ceea ce încerci tu a demonstra că este "tabăra" ta.

Eu nu pot răspunde pereților. Ca om, vei răspunde în fața unei instanțe penale. Ca mason, îi privește pe cei din Marea Lojă Națională dacă vor să păstreze în rândurile lor asemenea personaj e. ••'.^m>-;-i- -/'• v-c ; « vi^j

Cât privește succesul pe care îl confirmi cu atâta furie că s-ar fi produs la Calgary în favoarea MLNR, să lăsăm timpul să demonstreze cine are dreptate. Nu uita că în România nici o Mare Lojă nu este regulată. Nici chiar MLNR, chiar dacă documentul "original" pe care ți-l arogi și pe care se pare că cei din Canada nu au mai avut cui să-l lase în păstrare, cu excepția ta, ar spune contrariul.

Masoneria înseamnă toleranță. Dacă îmi reproșez ceva, este faptul că asta trebuia să te învăț, atunci când te-am pregătit pentru a intra în masonerie. Și recunosc că nu te-am învățat bine și că trebuia să fiu mai atent, pentru că, iată, și datorită mie, unul ca tine poate să facă atât de mult rău celor care cred în masoneria reală. Și sunt destui care cred în masoneria reală, inclusiv în MLNR.

Tu ești cel care scoate la "taraba publică" masoneria, Raus, nu eu, dovădind venin și inadecvare, intoleranță și o furie... care nu poate fi justificată decât de faptul că ești atât de departe de țara, că nu te mai bagă nimeni în seamă și că e foarte greu să fii singur și Jar ă bani, acolo, printre străini. Ai dreptate, ai spus-o bine, perfect, ți se aplică întrutotul: "Numai săracii cu duhul nu înțeleg să își asume greșelile și să le corijeze, crezând că adevărul masonic este de vânzare la orice colț. De lume."

Până aici scrisoarea lui Lucian Cornescu.

Nu avem dubii ca autorul scrisorii s-a simțit rănit. Răni multe, nevindecate, poartă trupul masoneriei române. Le înregistrăm gândind la timpul care curge și la șansa ce îi este dată istoricului masoneriei de a desena abia atunci jaloanele corecte ale bățăliilor unor trufași.

ROMÂNIA MASONICA

Editorul a cerut autorului, ca la sfârșitul acestei cărți să insereze o listă cu numele masonilor români, justificatoare a titlului: „România Masonică”. Și fără această listă cartea dezvăluie prea mult din câte are dreptul să povestească un mason, a replicat autorul. Apartenența la Ordinul Masonic nu e un secret absolut și-apoi, e de-ajuns să intri în Orientul Etern ca să afli imediat dacă cineva a fost sau nu mason. Omul obligației masonice, care se cheamă ÎNȚELEGERE - DRAGOSTE - TOLERANȚĂ, omul devizei francmasonice care proclamă „Ordo ab chao” nu se grăbește să-și ridice viziera, dar nici nu-și ascunde chipul.

E adevărat, se cere masonilor să păstreze secretul Ordinului, dar și respectarea „Jurământului” pe care-l depune cel care este supus inițierii masonice - ce nu mai atrage astăzi pedepsele grave de odinioară. Marele maestru Amedeu Dan Lăzărescu era convins că Tudor Vladimirescu, liderul Revoluției din 1821 a fost asasinat pe baza unei condamnări secrete masonice, fiind acuzat de nerespectarea secretului Ordinului Masonic „Eteria”, al cărui membru era. El n-a avut parte de judecată, a fost căsăpit de asasinii eteriști conform procedurii cunoscută în masonerie sub numele de „Moartea lui Hiram”. Condamnat de Tribunalul Masonic, orice mason putea să-l ucidă.

Istoricii încă discută valabilitatea acestei teze.

De-a lungul istoriei mulți masoni au fost pedepsiți, într-un fel sau altul, pentru nerespectarea secretului.

Autorul acesteia cărți n-a mai avut asemenea temeri. El a optat pentru adevăr și a dezvăluit tot ce-a știut despre Francmasonerie. Totul? - ne întrebăm totuși cu suspiciune. Totul cât a înțeles să destăinuie profanilor din înțelepciunea văzutelor și nevăzutelor.

Cititorul poate să-și ancoreze curiozitatea de cartea noastră. El va reuși, cu siguranță, să afle multe din secretele acestei formidabile și minunate construcții spirituale care este Francmasoneria. Să nu-și închipuie însă că a

ajuns la liman, îl îndemnăm să-și continue călătoria, universul înțelepciunii și al tăi- nelor masonice nu are margini...

ROMÂNIA MASONICĂ

349

b-"r-'f TI.. ••; 'MĂ t**-

Capitolul 36

Dicționar de termeni masonici și sacri

(semnele și simbolurile secrete ale francmasoneriei,

de la Accacia la V.I.T.R.I.O.L.)*

Accacia - Arborele sacru al masonilor. Groapa lui Hiram, constructorul Templului lui Solomon, "Primul Mason", a fost acoperită cu ramuri de accacia (salcâm). Chivotul construit de Moise era din lemn de salcâm și acoperit cu

.;,;- aur> ' Kibu Sb .;,:. ubflă

Aclamație - Strigăt de bucurie pronunțat de masoni, cu brațul drept întins orizontal: "Libertate, Egalitate, Fraternitate".

Acoladă fraternă - Venerabilul acordă masonului la primirea acestuia în Ordin un semn de prietenie frățească, atingându-i cu mâna dreaptă, de trei ori, umărul stâng, între doi Frați, acolada se face aplicând trei lovituri ușoare pe obrazul drept, obrazul stâng și frunte.

Adevărata lumină - Francmasoneria. ^«' -^^'^ avrî-,,.

Adormire - Niciodată, în nici o împrejurare, o Lojă sau o entitate masonică nu dispare prin nici o formă de dizolvare. Ea intră, din diverse motive, doar într- un „con de umbră", o întrerupere temporară a activității masonice.

Cf.: Jean Chevalier și Alain Gheerbrant: Dicționar de simboluri (Artemis); Radu Comănescu și Emilian M. Dobrescu: Francmasoneria... (Europa Unită, 2004); Olimpian Ungheanu: Misterele Templului Masonic

(Phobos, 2004); Paul Ștefanescu: Misterele Francmasoneriei (Vestala, 2002); Historia: Leș francs-macons (Paris, 1999); „Texte Masonice alese” (selecție realizată de Emilian M. Dobrescu), Europa Unită, 2004); Horia Nestprescu-Bălcești: Masoneria - o stare de spirit, o ai sau nu o ai, Centrul Național de Studii Francmasonice, București, 2003.

350

ROMÂNIA MASONICĂ

Agape - Banchetele frățești ale primilor creștini; agape au loc și între Frații masoni.

O agapă masonică în sec, XIX

Alchimia - Nume provenit din cuvântul arab "al-kimia", e chimia Evului Mediu.

Această artă himerică consta în căutarea unui remediu pentru vindecarea tuturor bolilor (elixirul vieții) și transformarea metalelor ordinare în aur cu ajutorul unei fanteziste "Pietre filosofale" (Lapis philosophorum). Pentru filosofii mistici, Alchimia era și o operație simbolică, exprimată în formula "Salve et coagula (Purifică și întregește)". Nu numai metalele inferioare pot fi preschimbate în aur, ci și oamenii; eliberându-se de păcat, devin mai buni, mai generoși, mai înțelepți printr-o alchimie spirituală. E de înțeles, în această ultimă direcție, interesul gândirii și practicii masonice pentru lucrările alchimiștilor (multe simboluri identice circulă atât alchimie, cât și în francmasonerie).

Alfabet masonic - Litere sau numere încifrate, semne secrete, abrevieri, folosite de Frații masoni în corespondență și cu alte ocazii. Exemple de abrevieri: F ... - Frate (pentru plural se dublează litera F).

Anh - Crucea cu toartă, crucea egipteană a vieții.

Altar - Masă simbolică, așezată în fața Venerabilului pe care se află cele Trei Mari Lumini - Cartea Sacră, Echerul și Compasul.

Apă lustrală - Emblema a purificării.

Areopag - Frații ce au unul din cele 33 de grade sunt grupați în funcție de grad într-o structură organizatorică. De la gradul 19 la 30 sunt cuprinși într-un aeropag, care se numește și Consiliul Kadosh-ilor.

Aprinderea focului - Ceremonie de instalare a unei noi Loje.

Arcă - Arca lui Noe i-a salvat pe Noe și pe familia sa și câte o pereche din toate soiurile de animale din Potopul pieirii. Ioan Gură de Aur: "Arca este Biserica, Noe este Iisus, porumbelul este Sfântul Iiuh, ramura de măslin este

ROMÂNIA MASONICĂ

351

Bunul Dumnezeu". Arca sau Chivotul în care au fost păstrate Tablele Legii

ale lui Moise. în Francmasonerie - "Royal Ark".

Asociație - Se spune: "Masoneria este o asociație de oameni bine-facători și care fac binele".

Aspirant - Cel care solicită inițierea în masonerie.

Atelier - Orice activitate a membrilor unei Loje - inițieri, conferințe, întâlniri - se

petrece în comun, într-o ședință de atelier (spațiul vieții monastice), care se

desfășoară în Templu. Atelierele se caracterizează printr-o culoare care corespunde cu cea a cordonului pe care îl poartă masonii din respectivul atelier.

Ateliere albastre (sau simbolice) sunt lojile care grupează masonii de la gradul 1 la 3.

Ateliere roșii (sau capitulare) sunt Capitolele, care grupează masonii de la gradul 4

la 18.

Ateliere negre (sau filosofice) sunt Aeropagurile sau Consiliile, care grupează

masonii de la gradul 19 la 30.

Ateliere albe sunt Tribunalele Suverane pentru gradul 31; Consistoriile pentru

gradul 32 și Supremul Consiliu pentru gradul 33.

Athanor - Șorțul ucenicilor este confecționat din piele de miel alb în formă de

athanor. Athanor era un cuptor utilizat de alchimiști, de formă pentagonală.

Atingeri masonice - Atingerea Ucenicului se face cu mâna dreaptă, presând

degetul mare și de trei ori arătătorul celui căruia dorim să ne dezvăluim identitatea. 'lj^_ ^ •;•••'

Atingerea compagnonului - în Ritul Scoțian Antic și Acceptat se presează de trei

ori asupra arătătorului și de două ori asupra mijlociului.

Atingerea maestrului se face prin cinci puncte:

1. Piciorul drept contra piciorului drept.
2. Genunchiul drept contra genunchiului drept.
3. Piept contra piept.
4. Mâna stângă pe umărul drept.
5. Gheara de Maestru (apăsând extremitățile arătătorului și

mijlociului asupra

încheieturii mâinii).

Atitudini - Fiecare dintre cele trei grade simbolice „posedă” mersul său specific.

Mersul însoțit de semne speciale fiecărui grad este obligatoriu pentru toți masonii care pătrund în templu, atunci când se deschid lucrările.

Banchet - Masă masonică. Banchet obligatoriu - există două în fiecare an: unul la

fiecare solstițiu.

Bandă - Legătură de culoare neagră ce acoperă ochii aspirantului.

352

ROMÂNIA MASONICA

Baterie - Aplaudare prin bătăi din palme, al căror număr este specific pentru fiecare grad.

Bethabara - Cuvânt de trecere la gradul Măiestriei perfecte.

Bijuterie de Lojă - Sau Giuvaeruri. în simbolistica masonică sunt de câteva feluri.

Bijuteriile mobile, mișcătoare, sunt echer, nivelă, firul cu plumb. Se poarta atârnată pe parte stângă sau la gât. Bijuteriile fixe sunt în număr de trei - planșeta de scris, piatra cubică cu vârfuri (colțuri) și piatra brută.

Calendar masonic - se adaugă anului în curs 4000 de ani.

Camera de reflexie - Cameră zugrăvită în negru, cu obiecte care înspăimântă

(cranii, schelete) în care e izolat aspirantul pentru a reflecta.

Cartea de arhitectură - Registru de procese-verbale ale unei Loje.

Ciocan - Instrument ce simbolizează comanda, voința omului care poate transforma materia. Numai Marele Venerabil și cei doi Supraveghetori îl pot

folosi.

Coloană - în orice Templu Masonic se află cele două Coloane: J (Jakim) și B

/r-i \ * «? .Vi-' <;

(Boaz).

Coloană de armonie - Muzica de la ceremoniile masonice.

Conservatorul sigiliului - Numit în limbaj mai vechi și Păstrătorul sigiliului este

acel frate care păstrează și aplică sigiliul (pecetea, ștampila, timbrul) lojei pe

planșele de arhitectură semnate de Venerabil și celelate lumini îndreptățite să

le contrasemneze.

Consiliul Ordinului sau Consiliul Federal - Organul de conducere al unui Mare

Orient sau al unei Mari Loje ori a unei Federații de loje; Consiliul este con-

dus de un președinte.

Constituții - Patente pe care le eliberează Marele Orient, la solicitarea unei Loje,

în instanță.

Convocare - Apelul fraților de a participa la ținute.

Copiii văduvei - Aluzie la Văduva, mama legendară a lui Hiram, constructorul

Templului lui Solomon, dar și la Isis, văduva lui Osiris. Toți masonii sunt

"Copiii Văduvei".

Cordon - panglică specifică gradului sau funcției avute în lojă, cu care un frate e

îmbrăcat. Panglicile (cordoanele) sunt în masonerie de două feluri: eșarfe și

coloane.

Coroane - Cele patru coroane se numesc Severe, Severin, Carpophore și Victorin

(este vorba de cei patru martiri creștini care au fost uciși în chinuri din ordinul lui Dioclețian).

Costum - Decor masonic sau vestimentație masonică.

Cotizație - Sumă lunară ce se înmânează trezorerului pentru cheltuielile Lojei. O

parte se varsă la Marea Lojă. Stabilirea cotizației se face de comun acord de

către toți frații.

ROMÂNIA MASONICA

Baterie - Aplaudare prin bătăi din palme, al căror număr este specific pentru fiecare grad. : 'if?

Bethabara - Cuvânt de trecere la gradul Măiestriei perfecte.

Bijuterie de Lojă - Sau Giuvaeruri. în simbolistica masonică sunt de câteva feluri.

Bijuteriile mobile, mișcătoare, sunt echer, nivelă, firul cu plumb. Se poartă atârnată pe parte stângă sau la gât. Bijuteriile fixe sunt în număr de trei - planșeta de scris, piatra cubică cu vârfuri (colțuri) și piatra brută.

\^ xry r.vv-'UițeS •;. o

Calendar masonic - se adaugă anului în curs 4000 de ani.

Camera de reflexie - Cameră zugrăvită în negru, cu obiecte care înspăimântă

(cranii, schelete) în care e izolat aspirantul pentru a reflecta. ^ £.

Cartea de arhitectură - Registru de procese-verbale ale unei Loje.

Ciocan - Instrument ce simbolizează comanda, voința omului care poate transforma materia. Numai Marele Venerabil și cei doi Supraveghetori îl pot

folosi.

Coloană - în orice Templu Masonic se află cele două Coloane: J (Jakim) și B

(Boaz).

Coloană de armonie - Muzica de la ceremoniile masonice.

Conservatorul sigiliului - Numit în limbaj mai vechi și Păstrătorul sigiliului este

acel frate care păstrează și aplică sigiliul (pecetea, ștampila, timbrul) lojei pe

planșele de arhitectură semnate de Venerabil și celelate lumini îndreptățite să

le contrasemneze.

Consiliul Ordinului sau Consiliul Federal - Organul de conducere al unui Mare

Orient sau al unei Mari Loje ori a unei Federații de loje; Consiliul este condus de un președinte.

Constituții - Patente pe care le eliberează Marele Orient, la solicitarea unei Loje,

în instanță.

Convocare - Apelul fraților de a participa la ținute.

Copiii văduvei - Aluzie la Văduva, mama legendară a lui Hiram, constructorul

Templului lui Solomon, dar și la Isis, văduva lui Osiris. Toți masonii sunt

"Copiii Văduvei".

Cordon - panglică specifică gradului sau funcției avute în lojă, cu care un frate e

îmbrăcat. Panglicile (cordoanele) sunt în masonerie de două feluri: eșarfe și

coloane.

Coroane - Cele patru coroane se numesc Severe, Severin, Carpophore și Victorin

(este vorba de cei patru martiri creștini care au fost uciși în chinuri din ordinul lui Dioclețian).

Costum - Decor masonic sau vestimentație masonică.

Cotizație - Sumă lunară ce se înmânează trezorerului pentru cheltuielile Lojei. O

parte se varsă la Marea Lojă. Stabilirea cotizației se face de comun acord de

către toți frații.

ROMÂNIA MASONICĂ

353

Cumpăna - Un soi de balanță folosit în construcții, în simbolistica masonică este semnul celui de-al doilea Supraveghetor al Lojii. Acesta

veghează ca în cadrul Lojii egalitatea să se păstreze fără diferențieri ale nivelului.

Cupă și băutură de tristețe - Cu prilejul inițierii la gradul 1, recipiendarul primește să guste dintr-o cupă o băutură care, la început, este dulce și devine apoi amară, pentru ca, în final, să devină iar dulce.

Cult secret - vezi capitolul...

Cuvânt de trecere - Fiecare grad îl are pe al său. Sinonim cu cuvânt sacru. ' *

Custode - în general are aceleași atribuții ca acoperitorul. Asigură deschiderea ușii templului cu aprobarea Venerabilului. El poate cumula și funcția de port- drapel.

D . •:*

.u*.:f*:" :TM_.

Daltă - Instrument care servește la cioplirea pietrei brute. Pe plan analogic se raportează în special la gradul de ucenic, în francmasonerie este primită ca un instrument simbolic.

Datorii compagnonice - Compagnonii se împart în trei "Datorii", fiecare cu reguli speciale, pe care aceștia jură să le respecte. Ele trebuie să rămână secrete și nu sunt dezvăluite decât inițiaților. Aceste "Datorii" sunt cele ale "Copiilor lui Solompn", "Copiilor Maestrului Jacques" și "Copiilor Părintelui Soubisse". în ceea ce privește ucenicul, acesta are următoarele datorii:

1. Să tacă în fața Profanilor. , ^f, •
2. Să caute Adevărul.
3. Să dorească Justiția.
4. Să-și iubească Frații.
5. Să se supună Legii.

Debhir - Loc sfânt (în ebraică heykhal), prima cameră de dincolo de vestibul; loc sfânt (în ebraică debhir), camera cea mai profundă a templului.

Decor - Ansamblu de simboluri vestimentare utilizate în Lojă (șorțul, eșarfele și coloanele, bijuteriile, mânușile albe.

Delta luminos - La Orient, în spatele și deasupra Venerabilului de găsește un Triunghi sau Delta luminos. Emblema cuprinde trei părți:

1. Un triunghi ce are în centru ochiul minții sau al principiului conștient;
2. Raze ce exprimă activitatea, expansiunea ființei;
3. Un cerc de nori, figurând reîntoarcerea la sine a emanațiilor expansive.
4. Delta luminos reprezintă imaginea puterii supreme.

Demiurg - Marele Arhitect al Universului, șeful misterelor în vechea inițiere.

Demnitari - Demnitarii unei Loji sunt primii cinci ofițeri.

Depunere de obiecte metalice - Operație pe care o execută profanul admis în F...

M... când este invitat să depună toate obiectele metalice avute asupra sa și care sunt remise F... Preparator. Metalele reprezintă tot ce prezintă o strălucire înșelătoare.

ROMÂNIA MASONICĂ

Deputat - Membru al unei Deputății sau frate ales de o lojă pentru a reprezenta pe lângă M... O..., sau o lojă afiliată. El ia loc la Orient și are drept de vot consultativ.

Deputăție - Frați trimiși în misiune de la o lojă la alta, sau la un frate pentru a-l felicita sau în interiorul templului, în pronaos, pentru a-l onora în vederea acordării unei demnități superioare.

Deschidere - începerea lucrărilor variază în funcție de grad.

Deschis - închis - Francmasoneria nu este un ordin foarte deschis, dar, cel puțin în societățile cu vechi democrații, nici unul ermetic închis.

Devize - înlănțuiri de cuvinte, adesea hermetice, înțelepciuni concentrate, legate de lucrările francmasonice. De pildă: "Ordo ab chaos" (deviza latină a Ritului scoțian); "Tohu va bohu" (în ebraică - totul era haos); "A gândi bine, a spune bine, a face bine"; "Felix-Feax" (deviză a ucenicului mason).

Discipol - Compagnon gradul 2 în ierarhia masonică.

Dogmă - Doctrină care servește ca regulă acceptată de toți ca atare.

Drapel - Șervet, la loja de masă (banchet).

'-i? E

Echerul - Emblema echităţii; prezidează raporturile dintre masoni, care se cioplesc

ei înşişi din blocuri de piatră brută în mod simbolic.

Egalitate - Unul dintre principiile de bază ale masoneriei, când toţi masonii

fraternizează fără rezerve, în sânul lojilor, realizându-se idealul unei vieţi perfecte. Masonii se cheamă între ei "fraţii" şi îşi spun pe numele de botez.

Egalitatea este simbolizată de Nivelă.

Emblemă masonică - Este figurată astfel: Epi recompensează munca; (nemuritoare) recompensează probitatea; acacia recompensează prudenţa;

laurul recompensează meritul; măslinul recompensează fidelitatea etc.

Era masonică - De obicei se adaugă 4000 de ani la anul în curs.

Esoterism - Din cuvântul grecesc "Esoterikos" care înseamnă "interior", "ascuns".

învăţământ ascuns, destinat unui număr restrâns de iniţiaţi.

Eva! - Strigăt de bucurie al masonilor. Cuvânt de trecere de la gradul de ucenic şi

de la cel de compagnon. Evoa! se striga în vechea iniţiere.

Expert - Asigură calitatea masonică a vizitatorilor, prepară şi conduce profanii

propuşi şi aduşi spre iniţiere, asistă la numărătoarea votului. Făcând parte din , cele cinci lumini, îl poate înlocui, în absenţă, pe Supraveghetor şi chiar pe

Venerabil. Păzeşte templul.

Fals-frate - Mason care şi-a călcat jurământul.

Favoare - Se spune "am favoarea", în loc de "am onoarea".

ROMÂNIA MASONICĂ

Femeie - Femeile nu sunt admise în Francmasonerie, în 1774 a fost admisă Maso- neria femeilor, care au format loji de adopție, în România, la ora actuală, nu există nici o Lojă de adopție.

Ferestrele templului - Trei ferestre sunt figurate în Tabloul Ucenicului; prima la Orient, a doua la Miazăzi și a treia la Occident. La Nord nu se află nici o fereastră. Aceste trei ferestre au gratii. Ele reprezintă cele trei uși ale Tem- plului lui Solomon. Grilajul care le protejează semnifică faptul că munca lucrătorilor este ferită de vederea profană care nu poate pătrunde în templu.

Fir cu plumb - folosit în zidărie. Simbol francmasonic (giuvaer mișcător), de măsurare a corectitudinii și sincerității. Firul de plumb este "coborât în cuget și cercetează verticalitatea lucrării spirituale".

Francmasonerie - semisecretă, misterioasă și diabolică pentru neinițiați, Francma- soneria este în realitatea o societate inițiatică având caracter filozofic, fra- ternal, filantropic și profesionist. Francmasoneria nu poate fi asimilată nici unei secte, nici unei Biserici, nici unui partid politic, pentru că ea nu este doctrinară, nu impune nici o credință și nu caută să cucerească puterea.

Francmasoneria grupează persoane preocupate de perfecționarea morală a umanității și care aplică idealul de pace, de toleranță și de fraternitate umană (cf. Emilian M. Dobrescu, Mare Cavaler Kadosh).

Frate - Nume pe care și-l dau între ei masonii, indiferent de grad.

Frați artiști - Frații muzicieni.

Frați cu talent - Frați care se fac utili. ~>;

Frate izolat - Mason care nu aparține nici unui atelier r-'

Frați sevanți - Masonii salariați atașați în serviciul unui Atelier

Frate-teribil - Numele expertului care conduce pe recipiendar la trecerea probelor de la gradul 1.

Fumigații - în templu se arde un amestec de rășini (tămâie), care simbolizează cele trei lumi; divină umană și materială.

G... - Litera G... se află plasată în Steaua Strălucitoare. Semnificația literei G...

este deosebit de bogată. Reținem doar că Inițiatul are focul înviat în el. G...

semnifică God (Dumnezeu), Graal, Glorie, Geometrie, Gravitație, Generație,

Geniu, Gnosă etc.

Gabon - Nume al Maeștrilor.

Ghiblim - Cuvânt de trecere al Maeștrilor.

Grade - Ierarhie într-o lojă. Masoneria albastră cuprinde trei grade.

Ritul Scoțian

Antic și Acceptat are 33 de grade; Misraim are 87, Memphis are 94.

356

ROMÂNIA MASONICA

H

.«*•*

Hermetism - Filosofia hermetică în Evul Mediu avea ca obiect căutarea Pietrei Fi- losofale și aflarea secretelor naturii. Alchimia în vremea Renașterii, prac- ticată de discipolii lui Hermes Trismegistos urmărea transmutarea plumbului în Aur. Marea Operă viza realizarea fericirii și a bunăstării geniului uman, grație unei reforme progresive a moravurilor și credințelor.

Hierofant - Acela care dezvăluie lucrurile sfinte.

Hierogramant - Secretar în vechile mistere iv t - damtei sîj '

Huze! - Strigăt (de origine scoțiană) de bucurie al masonilor

I-î

Iluminat - Membru al unei asociații care nu are legătură cu masoneria, decât formal.

Ilustru Frate - Titlu de politețe sau de rigoare, în funcție de rang sau de gradul celui care i se adresează.

Inaugurare - Ceremonie care consacră templele masonice.

închidere - închiderea lucrărilor unei loji.

îngeri - Pseudo-Denys Aeropagitul ne-a dat o clasificare a Heruvimilor, care formează o clasă de îngeri, clasată în două categorii, grupate câte trei.

Consilierii: 1. Serafimi (serafim, a arde): sunt roșii, culoarea focului, au șase

8" aripi și poartă o sabie înflăcărată; 2. Heruvimii (Kerub sau Kerubim, la pi.

asistenți) au, la fel, șase aripi în jurul unui cap fără corp. Sunt reprezentați în culoarea albastră; 3. Guvernanții, domnitorii, figurați de roți întretăiate și cu 1 ochi. Guvernatorii: 4. Stăpânitorii au ca atribut un sceptru și o coroană sau un glob. 5. Virtușii poartă o baghetă și fac minuni. 6. Puterile care combat pe demoni și care au ca atribute sceptrul și bagheta. Miniștri: 1. Principii, figurați adesea în costume de războinici și purtând barda sau sulița.

8. Arhanghelii reprezentați aproape întotdeauna în costum militar, având lancea și scutul. 9. îngerii (trimișii sau mesagerii) posedă o aură în jurul capului, aripi și uneori câte o emblemă, simbolul misiunii lor.

Inițiat - Francmason, neofit. « ' - -

Inițiere - Inițierea masonică este o transmitere de energie spirituală prin utilizarea unor ritualuri specifice, cu o simbolistică aparte. Obiectul inițierii este de a-l conduce pe individ către cunoaștere printr-o iluminare interioară proprie.

Inspecție - Examen al lucrărilor unei loje în instanță.

Instalare - Ceremonia efectuată pentru consacrarea unei noi loje.

Instanță - O lojă în instanță este aceea care așteaptă constituțiile pentru a putea lucra regulat. , , ^

Intrare în templu - Permisiunea de a asista la lucrări,

întrebare - Trei întrebări scrise sunt adresate Recipientului în Cabinetul de Reflexie unde își va formula și răspunsul.

357

Iregulat - Mason primit într-o lojă recunoscută ca neregulată :t căutarea Pietrei Fi- Iv°ar ~ Matenal din care se confecționează ciocanul oferit Venerabilului în unele nea Renașterii, prac- circumstanțe. Ivoarul (fildes) simbolizează puterea și puritatea Tronul rege-

tnsmutarea plumbului lui Solomon era confecționat din ivoar și aur, simbolurile puterii materiale si

tstani geniului uman spmtuale. ?i

lor. |

""•':•" TT -{A

cu masoneria, decât • rang sau de gradul

Jachin J - Cuvânt scaru al Ucenicului, care-și dă numele coloanei de la nord Jeton-Drept de prezență al membrilor unei loji Jurământ - Obligație. Fiecare grad are jurământul său.

K ...v,i-nv. _

Kad°Sh .7 Numele celui care d^ne gradul 30 în francmasonerie.

W

;rt?,'>ria

la ceremonia

«

t Heruvimilor, care

, grupate câte trei, Lacrimi

irea focului, au șase de

sau Kerubim, la pi,

i. Dacă una refractară este

Sunt reprezentați în

neregul

roți întretăiate și cu
 ru și o coroană sau
 Se fin de raâini'
 energiei
 un cerc
 uterile care combat
 'niștri: 7. Principii,
 DoTCICI SâU Sulița, -r v ' *** iv* i**"w'wsa "J-AiiinililC.
 um militar, având ucrare ~ ca simbol masonic: lucrarea Lojii la "marea
 construcție a Temnlnl,,;
 dă o aură în jurul ^ei atotcuprinzătoare a oamenilor" sau "al l7n i? dZ
 ce
 lor i Mae trul apnnde lumânarea la "Coloana înțelepciunii» și rosteș^
 cuvintele
 | înțelepciunea călăuzește Edificiul". Prima și a doua CaF
 lucrător cu
 «la prin utilizarea f spun "Forța îl ridică" și "Frumusețea îl
 desăvârșește”
 inițiem este de a-I Lucrător - Numele figurat al unui francmason care ' '•
 ile pentru a putea Luminătorii -Cei doi luminători sunt Soarele și Luna,
 rioară proprie. gândul.

în Cabinetul de

ei pnmesec automat gradul de compagnon.

356

ROMÂNIA MASONIC*

H

Hermetism - Filosofia hermetică în Evul Mediu avea ca obiect căutarea Pietrei Fi- losofale și aflarea secretelor naturii. Alchimia în vremea Renașterii, prac-

c ticată de discipolii lui Hermes Trismegistos urmărea transmutarea plumbului în Aur. Marea Operă viza realizarea fericirii și a bunăstării geniului uman grație unei reforme progresive a moravurilor și credințelor.

Hierofant - Acela care dezvăluie lucrurile sfinte.

Hierogramant - Secretar în vechile mistere ț . âmure a-

Huze! - Strigăt (de origine scoțiană) de bucurie al masonilor

/\

-MT.M-M •*.*&:<•<!•..*-

Iluminat - Membru al unei asociații care nu are legătură cu masoneria, decâ formal. >, ; :

Ilustru Frate - Titlu de politețe sau de rigoare, în funcție de rang sau de gradu celui care i se adresează.

Inaugurare - Ceremonie care consacră templele masonice.

închidere - închiderea lucrărilor unei loji.

îngerii - Pseudo-Denys Aeropagitul ne-a dat o clasificare a Heruvimilor, car< formează o clasă de îngeri, clasată în două categorii, grupate câte trei Consilierii: 1. Serafimi (serafim, a arde): sunt roșii, culoarea focului, au șas< aripi și poartă o sabie înflăcărată; 2. Heruvimii (Kerub sau Kerubim, la pi asistenți) au, la fel, șase aripi în jurul unui cap fără corp. Sunt reprezentați îi culoarea albastră; 3. Guvernanții, domnitorii, figurați de roți întretăiate și ci ' ochi. Guvernatorii: 4. Stăpânitorii au ca atribut un sceptru și o coroană săi un glob. 5. Virtușii poartă o baghetă și fac minuni. 6. Puterile care comba pe demoni și care au ca attribute sceptrul și bagheta. Miniștri: 1. Principii figurați adesea în costume de războinici și purtând barda sau sulia 8. Arhanghelii reprezentați aproape întotdeauna în costum militar, avane lancea și scutul. 9. îngerii (trimișii sau mesagerii) posedă o aură în jura capului, aripi și uneori câte o emblemă, simbolul misiunii lor.

Inițiat - Francmason, neofit.

Inițiere - Inițierea masonică este o transmitere de energie spirituală prin utilizareaz unor ritualuri specifice, cu o simbolistică aparte. Obiectul inițierii

Inspecție - Examen al lucrărilor unei loje în instanță.

Instalare - Ceremonia efectuată pentru consacrarea unei noi loje.

Instanță - O lojă în instanță este aceea care așteaptă constituțiile pentru a putej lucra regulat. . •>,.,.,„>^ . •*. A

Intrare în templu - Permisuniunea de a asista la lucrări.

întrebare - Trei întrebări scrise sunt adresate Recipientarului în Cabinetul d£ Reflexie unde își va formula și răspunsul.

357

Jeton - Drept de prezență al membrilor unei loji.

Jurământ - Obligație. Fiecare grad are jurământul său. " '*'"" ' ' y!" ;"

K

Kadosh - Numele celui care deține gradul 30 în francmasonerie. :lt!

Lacrimi - Semne de tristețe, apar la ceremonia pentru gradul de Maestru, "lacrimi de argint" pictate pe pereti.

Landmark-uri sau borne - Reguli impuse de masoneria anglo-saxonă.
Dacă una

dintre aceste reguli nu este respectată, Obediența refractară este declarată

neregulară.

Lanț de unire - participanții la o ceremonie se țin de mâini, formând un cerc

(simbol al coeziunii Lojii și al transmiterii energiei între Frați). Acest Lanț se

lărgeste simbolic la întreaga umanitate.

Lucrare - ca simbol masonic: lucrarea Lojii la "marea construcție a Templului

dragostei atotcuprinzătoare a oamenilor" sau "al umanității", după ce

Maestrul aprinde lumânarea la "Coloana înțelepciunii" și rostește cuvintele

"înțelepciunea călăuzește Edificiul". Prima și a doua Calfă aprind alte lumini

și spun "Forța îl ridică" și "Frumusețea îl desăvârșește".

Lucrător - Numele figurat al unui francmason care trebuie să fie lucrător cu

gândul.

Lumină - (vezi capitolul "Luminile cele mari" și "Luminile cele mici" ale Templului Masonic)

Luminătorii - Cei doi luminători sunt Soarele și Luna.

Cele trei Lumini ale Lojei sunt, potrivit vechilor rituale, Soarele, Luna și Venera- bilul. Soarele corespunde Oratorului și Luna Secretarului.

Lup tânăr - Fiu al unui mason. Se mai numește și Lecoton. Copii în vârstă de la 7 la 15 ani care, primind "botezul" masonic într-un atelier, sunt adoptați de lojă. La majorat, ei primesc automat gradul de compagnon.

ROMÂNIA MASONIC

.'-• • . : M '•-'•'• ' -••• "•••; • '•,,

Maestru - Cel de-al treilea și ultimul grad al francmasoneriei simbolice (albastre Maestru de ceremonii - Acel frate care face parte din conducerea unei loji și

atribuțiile căruia intră ceremonialul legat de primirea vizitatorilor, așezai

lor în atelier după demnități și grad, face să circule "sacul cu propuner distribuie și culege buletinele de vot. Poate avea un adjunct.

Maestru de banchet - Demnitar de loji.

Mak-Benah - Cuvânt sacru al gradului de maestru. - - ji'

Masă (de banchet) - Platformă sau Mare Platou. .-sst ., , t- :~ r

Mason practic - Lucrător în construcții. .-. •. ,-.-- M -.

Marele Arhitect al Universului - Dumnezeu, Ființa Supremă, necreat (Creator. Francmasoneria recunoaște existența unui principiu superior ideal, cunoscut sub denumirea simbolică de Mare Arhitect al Universului.

- nu combate și nu recomandă nici o convingere religioasă (cf. Declarația

principii adoptată la Congresul masonic internațional de la Geneva, 1921).

Mare Comandor Suprem - cel mai înalt demnitar al Supremului Consiliu de g]

33 care conduce mișcarea masonică de un Rit anume dintr-o țară.

Mare Expert - Denumire pe care expertul o are într-o Mare Lojă sau Mare Oriei Mare Hierofant - Demnitarul care întrunește calitatea de conducător (păzit

păstrător) al Ritului.

Mare Lojă - Lojile de pe un anumit spațiu geografic care, de cele mai multe (

mai ales în epoca modernă, este al unei țări, se reunesc într-o obedie comună dată unei Puteri Masonice Suverane, în epoca modernă ;• 'P contemporană, când jurisdicția lor cuprindea teritoriul național, acestea atribuiau denumirea de Marea Lojă Națională.

Mare Maestru - Demnitarul care conduce o Mare Lojă sau un Mare Orient.

poate avea adjunct.

Mare Maestru al Ordinului sau Lojei Naționale - Președinte al mai multor L

reunite.

Mari Maeștri - Titularii gradelor de maestru.

Mare Secretar - Denumire pe care o poartă secretarul într-o Mare Lojă sau M[^]

Orient. El poate avea adjunct.

Mare Orator - Denumire pe care o poartă oratorul într-o Mare Lojă sau Mare C

ent. El poate avea un adjunct.

Mănuși - în simbolistica masonică, Ucenicul primește o pereche de mănuși al

probă că e inocent în crima săvârșită împotriva lui Hiram, cosntructc

Templului lui Solomon. E și un semn că mâinile masonului trebuie să

mână totdeauna curate.

Membru activ - Un membru mason activ, frate care își plătește cotizația și se '

cură de toate drepturile ce decurg din aceasta.

ROMÂNIA MASONICĂ

359

Membru corespondent - Un membru ce absentează de la Orientul său devine

membru coresponndent.

Membru onorar - Titlu de onoare pe care o lojă îl acordă unui frate eminent, care

a adus importante servicii masonice.

Mercur - Figurat în Cabinetul de Reflexie sub forma unui cocoș, este simbolul în- drăznelii și al vigilenței, căci cocoșul nu se teme de nimic, nici chiar de leu.

Mercurul constituie unul dintre cele trei principii hermetice, fiind atribuit

zeului Hermes.

Mers - Pas a cărui alură și număr variază la fiecare grad. Pașii în templu ai

Ucenicului sunt trei, ai Compagnonului sunt cinci și ai Maestrului sunt nouă.

Miezul Noptii - Ora când se închid lucrările unei Loje.

Miazăzi - partea dreaptă din Lojă când intri. Ora deschiderii lucrărilor unei loji, Mistere - Ceremonii, secrete, semne, figuri alegorice ale masoneriei.

*

Mistrie - Instrument simbolic, emblema indulgenței. A trece cu mistria, a uita o

ofensă.

. :i "' N

Neofit - Un inițiat la primul grad. ~

A netezi - A se asigura că un vizitator este mason și că e regular.

Netezitor - Funcționar însărcinat a expertiza vizitatorii în afara templului. Lucrare care tratează partea secretă a gradelor. « > •

Nisip alb - Sare, la banchetele Lojii.

Nisip galben - Piper.

Nivelă sau orizontală - Instrument folosit de constructori. în simbolismul masonic, ea este formată dintr-un echer cu unghiul din vârful de sus de 90 de grade, de care atârână un fir de plumb. Nivelă simbolizează egalitatea socială, baza dreptului natural. NU e vorba de nivelarea valorilor, ci de faptul că toți și totul trebuie considerat cu o egală deferență.

Numere - Toate școlile inițiatice au pus la baza lor știința sacră a studiului nume- relor. Numerele au jucat un rol preponderent în

simbolismul tuturor religiilor. Deschiderea sanctuarului adevărilor abstracte se face grație cheii pe care ne-o furnizează studiul numerelor.

O

Obediență - Federația de Loji care au ales să se afilieze unei unice autorități.

Astfel, orice lojă se află în obediența Marii Loji sau a Marelui Orient care i-a dat patentă de constituire și care a instalat-o. De asemenea, constituirea în secolul trecut a Marii Loji ori a Marelui Orient dintr-o țară s-a făcut tot printr-o aprobare a Marii Loje sau a Marelui Orient care i-a acordat patentă, în Vechiul Regat, lojile (până la constituirea Marii Loje Naționale) se aflau

360

ROMÂNIA MASONICĂ

t/ în obediență franceze, italiene, germane, portugheze; cele din Ardeal s-au

aflat în obediențe maghiare sau germane, iar cele din Basarabia în obediența -';. • rusă (până la Marea Unire). Se cheamă Obediență sau Putere masonică o

Federație de loji. Un Mare Orient este o Federație ce grupează diferite rituri,

în vreme ce o Mare Lojă este o federație de loji ce lucrează în același rit.

Obligație - Jurământ de fidelitate.

Occident - Partea pe unde se accede în lojă și unde se află cei doi Supraveghetori

și Gardianul templului.

Oficiu - Funcție. A îndeplini un oficiu înseamnă a înlocui un ofițer sau un

funcționar pe timpul absenței sale. a •": sîu^ hjitc.'-:y::

Ofițer al lojii - numărul lor și locurile pe care le ocupă în timpul ceremoniilor

variază după rituri.

Orator - Păzitorul constituției și al regulamentelor lojii, în discuțiile din Atelier 0 ^ are prioritate în luarea cuvântului și conchide într-o discuție încheiată.

Explică profanilor propuși pentru inițiere simbolurile gradelor masonice.
Cu

prilejul serbărilor prezintă o dare de seamă analitică asupra lucrărilor atelierului. Poate avea un adjunct.

Ochiul Atotvăzător - Simbol al divinității și, prin analogie, al atributelor sale cele

mai importante pentru om: Iubirea, atotștiința, dreptatea și mila. Ochiul a

fost ales ca simbol al diversilor zei încă din Egipt și India. El va deveni un

celebru și consacrat simbol al Proniei divine în creștinism (ochiul în triumfi). Simbol sacru și în francmasonerie (cf. Radu Comănescu).

Oră - Semn caracteristic la deschiderea și închiderea ținutelor în loji. La întrebarea

Venerabilului: "La ce oră își încep masonii și-și închid lucrările?",
Primul

Supraveghetor: "Lucrările se deschid la miezăzi și se închid la miezul nopții".

Ordin - Sinonim cu obediența. Când un mason se pune în ordine el se plasează sub

autoritatea unui Venerabil. ,•,•<.,... ..,

Ordin de zi - Lista lucrărilor zilei. ^

Ordinator de banchete - Ofițer aparținând lojei.

Ornamente - Șorț, cordon și bijuteria gradului unui ofițer.

Ornamentele lojii - Sunt în număr de trei: pavajul mozaical, ciucurele cu dantelă

și steaua strălucitoare.

Onorar - Membru al unei loji scutit de plata cotizațiilor.

Orient - Răsăritul, Estul, de unde răsare Soarele, sursa luminii și a vieții, în lojă,

Venerabilul își are locul în Orient.

Osiris - Zeu egiptean simbolizând tot ce este vital în univers. Uciderea lui de către

fratele său, Seth, este izvorul unor mari mistere ale Egiptului Antic, cu ecouri și în masonerie.

Ospitalier - Ofițer al lojii, depozitar al banilor destinați operelor de binefacere

pentru frații bolnavi sau care au nevoie de ajutor.

; < « ; , , • : î » (Oli; firti; isV? 0._O.

ROMÂNIA MASONICĂ

361

Parola pierdută - Secretul maestrului mason care s-a pierdut odată cu moartea lui.

Parvis - Cameră învecinată cu ușa templului.

Pas misterios - Mers masonic caracteristic.

Patentă - Titlu constant pe care îl poartă gradul 30.

Patente constituționale - Titlu constitutiv al unui Consiliu de 30 sau al unui Consistoriu de 32.

Pavaj mozaicat - Pavajul templului, ornament al Lojei, constând din dale albe și negre intercalate.

Paznicul sigiliului și timbrului - Funcționar al Lojei.

Paznicul templului - Frate care veghează la siguranța interioară a lojei.

Păcate capitale - Sunt în număr de șapte: orgoliul, lenea, mânia, invidia, lăcomia, desfrâul și avariția.

Pălăria maestrului - Maestrul în camera de mijloc trebuie să-și păstreze pe cap pălăria; îi este interzis să se descopere. Acesta este unul dintre semnele supe-

. riorității și ale prerogativelor sale. Simbolic, pălăria înlocuiește coroana, emblema suveranității.

Piatră - Simbolizează omul. Ucenicul muncește să fasoneze piatra, să netezească piatra brută. E pâinea de pe masa lojei.

Piatra cubică - Piatra lucrată. Maestrul o poate folosi la construcția edificiului. ^

Pentagrama sau steaua strălucitoare (vezi Cap. Numerele).

Perpendiculară - Instrument simbolic. Una dintre cele trei bijuterii mobile.

Emblema îndrăzelii și a rectitudinii.

Phylacter - Banderolă, emblema Boitei Cerești, având inscripția "Vigilență și perseverență".

Piesă de arhitectură - Discurs sau scriere asupra masoneriei; se mai spune bucată de arhitectură. |R|

Plan-perfect - Proces-verbal inserat în cartea de arhitectură.

Planșă sau planșă de arhitectură - adresă, referat, conferință pregătită de un Frate.

Planșă de convocare - Scrisoare adresată fiecărui frate de către secretar pentru anunțarea ședințelor arătând ce lucrări fac obiectul ordinei de zi.

Planșă scrisă - Scrisoare adresată unei loji, scrisă în stil masonic. .

Platou - în lojă, tăblia mesei.

Plouă! - anunță prezența profanilor.

Poarta templului - Lipsit de metale, de o parte dintre veșminte, având ochii acoperiți cu o bandă groasă, Profanul este admis să bată la poarta sanctuarului. Loviturile sale sunt dezordonate și tulbură lucrările din interior, întrebând, el își manifestă intenția de a fi primit mason și spune că este născut liber și de bune moravuri. Această constatare îi permite accesul la intrarea în templu.

Poarta se deschide cu zgomot, iar pentru a-i trece pragul, Profanul se apleacă până la pământ.

Port-sabie - Funcționar aparținând atelierului de rit scoțian.

Port-stindard - Acel frate care, în cadrul ceremonialului, poartă drapelul lojii.

Postulant - Aspirant.

Prezentator sau Naș - este un frate care prezintă un individ la inițiere. •
^.

Pridvor - Exteriorul templului.

Principii hermetice - cele trei principii hermetice care figurează în Cabinetul de reflexie: Sulfur, simbolul Spiritului, Sarea, simbolul înțelepciunii și Mercurul, sub forma Cocosului, atribuit lui Hermes.

Principiile fundamentale ale francmasoneriei - F... M... modernă se prezintă ca o asociație de oameni selecționați, având o moralitate bună dovedită, care practică o fraternitate sinceră și fără rezerve. Sunt oameni buni, loiali și drepecți, evitând tot ce îi poate diviza și dezbină. Le este interzis să aibă vederi împotriva credințelor religioase și politice, virtutea lor principală fiind toleranța.

Principii masonice - Condiții de existență.

Probele - Mijloace fizice sau morale folosite pentru a cunoaște caracterul și dispozițiile unui recipiendar.

Profan - Cu această denumire, care corespunde și noțiunii laice, este desemnată persoana care urmează să fie inițiată.

Pro-mare maestru - Adjunct al Marelui Maestru.

Pulvere - Băutură consumată la agape.

Pulvere fulminantă - Rachiu, lichior.

Pulvere puternică - Vin.

Pulvere roșie sau albă - Vin roșu sau alb.

Pulvere de Liban - Tutun.

Pulvere slabă - Apă.

Purifica - A face să treacă prin apă și foc. ^».,, >i,..; wî,,

Putere - Act oficial eliberat unui frate.

Putere Suverană - Calitate recunoscută (de mai multe alte puteri Suverane) și exercitată de o Mare Lojă sau de un Mare Orient pe un teritoriu (în prezent confundându-se cu cel național), în secolul trecut, Puterea Suverană putea fi exercitată și pe un spațiu mai mare decât teritoriul național, dacă în țara respectivă nu exista o Putere Suverană. De exemplu, Marea Lojă națională din România și-a exercitat un timp Puterea Suverană și asupra Principatului Bulgariei.

R

Recepție - Introducerea în lojă a unui profan ce urmează a fi inițiat, sau când un mason urmează să fie ridicat la un grad superior.

ROMÂNIA MASONICĂ

363

Rechizitoriu - Ordin al M... Orator în vederea executării regulamentului.

Recipiendar - Cel care urmează să treacă probele cu prilejul recepției sale sau care este în curs de inițiere.

Reconstituire - repriză autorizată a lucrărilor ce au fost suspendate anterior. ^ Recreație - Suspendarea lucrărilor ce au fost suspendate ulterior.

Redeșteptare - readucerea la viață masonică a unei Loji trecute anterior în adormire.

Registru de prezență - în care își depun semnăturile frații prezenți la lucrări.

Reglementări generale - Statutele Ordinului în fiecare țară.

Regulamente particulare - Legile speciale aparținând unei loji.

Regular - Care corespunde legilor și uzanțelor masonice. "\$

Regularizare - Operație de a intra în conformitate cu cerințele unei Obediențe.

Respectabil Președinte - Titlu ce se acordă atunci când i se adresează prin viu

grai președintelui M... O... ..." -,-.H«-,••

Rețea (laț) - Linie formată de o panglică pe fața de masă la un banchet, pentru a fi

așezate simetric diversele obiecte pe masă.

Riglă - Instrument geometric, simbolic, arma cu care 1-a lovit primul zidar pe

maistrul Hiram.

Rit - Organizarea gradelor și ritualul unei Loji. Au existat sute de rituri, cele mai

cunoscute fiind în funcțiune și astăzi: Ritul Antic și Acceptat Scoțian, Ritul

York, Ritul Francez.

Ritual - Ansamblul de dispoziții și reguli pentru funcționarea unei loji și pentru

conferirea gradelor masonice.

Rodie - Simbol al fecundității. Pe plan spiritual, un simbol al perfecțiunii divine.

Fructul cu mulți sâmburi, ca Francmasoneria care unește sub același . :. acoperământ. Deasupra celor două Coloane (Joachim și Boaz) din Templu se

află câte trei rodii.

Rose-Croix - Vezi paginile despre rose-crucieni.

•- -•-•••-'•'••<*•< S-ș

Sacul cu propuneri - Unde se pot depune și remarci anonime.

Salariu - Cotizația care trebuie s-o plătească un mason.

Salut masonic - Semnul gradului 1.

Sancțiune - Semn de adeziune în lojă, prin ridicare a mâinii sau ridicându-se în

picioare.

Șapte ani și mai mult - Vârsta masonică a unui maestru. -'5

Sare - în Cabinetul de Reflexie în fața Recipientului se află două vase ce conțin

unul sare și celălalt sulf.

Sărbători ale Ordinului - Sunt două pe an; ele sunt obligatorii și se celebrează la

fiecare solstițiu. Cea de vară este sărbătoarea speranței, cea de iarnă este a

recunoștinței.

364

ROMÂNIA MASONICA

Schimbbolet - Cuvânt de trecere al compagnonului. 6 '* UJL-

Schismă - Despărțire cauzată de gradele înalte. Adevărata masonerie nu cunoaște

schisme.

Schiță a lucrărilor - rezumatul descrierii unei ținute, în vederea redactării

procesului-verbal. ' : *

Scrutin - Cutie în care se strânge votul fraților.

Secretar - Dirijează schița lucrărilor Lojii și întocmește planșele de arhitectură.

Sub direcția Venerabilului asigură corespondența și convocările.

Semn - Fiecare grad are semnul lui particular. Sunt cinci cele principale: vocal,

gutural, pectoral, manual și pedestru.

Semn de ajutor sau de apărare - Costă în ridicarea ambelor mâini în sus.

Servat (servitor) - Om de serviciu în templu, îndeplinește însărcinările

Venerabilului și ale celorlalți conducători ai lojei.

Scrutin - Vot în cadrul lojii, în unele loji, numai Maeștrii au drept de vot.

Sfântul Ioan - Patronul francmasonilor (acela care a spus "iubiți-vă unii pe alții").

Sfârșitul necesar al lucrurilor - Emblemele funebre aflate în cabinetul de reflexie

trebuie să amintească de sfârșitul inevitabil al lucrurilor, de fragilitatea vieții

umane și de vanitatea ambițiilor terestre.

Sfinx - Simbolul egiptean și emblema secretarului masonic.

Sigiliu - Fiecare lojă posedă propriul sigiliu și timbrul său.

Silex - Piatră (cremene) cu care se aprinde pentru prima oară focul cu prilejul

inaugurării unui templu.

Solidaritate masonică - Francmasoneria este o asociație de oameni aleși, a căror

moralitate este dovedită, fiind siguri unii de alții și care practică între ei o

fraternitate sinceră și fără rezerve.

Somn - O lojă se află în adormire atunci când își încetează pentru o perioadă

activitatea.

Șorț - Element ritual, diferit de la un grad la altul, care se poartă în timpul

ședințelor de atelier, reprezentând emblema muncii.

Spadă - Sabie, simbol de onoare iar la agapă, cuțit.

Spor de salariu - Reprezintă trecerea dintr-un grad inferior la unul superior,

neavând nici o legătură cu noțiunea laică "salariu".

Staluri - Scaune, locuri.

Stâlpi - Cei trei Stâlpi afli în unghiurile "pătratului lung" din centrul templului:

înțelepciunea, Forța și Frumusețea. NU trebuie confundată cu Coloanele.

Fiecare stâlp reprezintă unul din principalele Ordine de Arhitectură grecești:

doric, ionic și corintic.

Stea - lumânare aprinsă. i'irs;x:«0>>; ,.- (^ •;=" J ••;» - vi

Stea strălucitoare - simbolul divinității, al focului creator.

Stele - plafonul unei loji este presărat cu stele, fondul fiind albastru ca bolta

cerească care învelește tot pământul.

Stindard (steag) - fiecare lojă dispune de un steag. .i^mr ...••-• .••?

•'

ROMÂNIA MASONICĂ

365

Sucelos - Zeul cu ciocanul, echivalentul lui Thor și Zeus (grec) sau Jupiter (latin), al cărui semn hieroglific este zig-zag-ul unui fulger.

Supraveghetor - sunt doi: primul (în dreptul coloanei J), al doilea (în dreptul coloanei B), având fiecare în grijă frații din coloana lor. Aceștia pot cere și obține cuvântul prin intermediul supraveghetorului coloanei sale. Supraveghetorii au prioritate în primirea dreptului la cuvânt. Asigură liniștea și ordinea în coloană. Fac parte dintre cele cinci lumini cu dreptul de a contra-semna planșele de arhitectură. Când lipsește Venerabilul, primul Supraveghetor îl înlocuiește din oficiu.

Supremul Consiliu de 33 - Organismul superior de conducere al Ordinului Masonic național format din 33 de frați având toți gradul 33.

Surori - femei masonice

Suveran Pontif - Conducător spiritual al ritului dintr-un ordin. v ^ ..

•iVtU'MJ , T T " : ••

WY Tabel - Lista membrilor unui atelier

Tablou - o pânză pe care sunt pictate diverse figuri simbolice specifice fiecărui grad.

Templu - sinonim al Lojii, locul în care se desfășoară ritualurile inițiatice și ținutele masonice.

Tetragrama, tetragrammaton - Numele lui Dumnezeu format din patru litere.

Testament - Profanul care aspiră la inițiere părăsește simbolic viața, pentru a trece la alta. El trebuie să scrie în cabinetul de reflecție, ultimele sale dorințe.

Tezaurar (trezorier) - răspunde de încasarea tuturor obligațiilor bănești ale membrilor, de plata contribuției față de puterea suverană, în obediența căreia se află loja, ține registrul de casă, întocmește balanța de venituri și cheltuieli etc.

Torțe - templul trebuie iluminat de flăcări. Se utilizează trei lumânări la gradul de ucenic, cinci la compagnon și șapte la cel de Maestru. La gradul de ucenic venerabilul și cei doi Supravegheatori trebuie să aibă fiecare câte o lumânare aprinsă pe masa lor; la gradul de Compagnon, oratorul și secretarul la fel; la gradul de Maestru - Trezorierul și Ospitalierul, înainte de deschiderea lucrărilor, doar Venerabilul are lumânarea aprinsă și el dă lumină celor doi Supravegheatori.

Țiglă - Șervet la agapă

Ținută - Ședință sau adunare masonică

Ținută de familie - Ședință destinată pentru a delibera problemele particulare ale unei loje.

Ținută de masă - lucrări în timpul banchetelor ,

T

Ținute extraordinare - sărbătorile de adopție, pompe funebre și recepții care .; necesită urgențe, ocazionalizează ținute extraordinare.

Ținute de obligații - Ziua celor două sărbători solstițiale Trage (a...) o baterie - aplauze; a sancționa; a aplauda, a fi de acord.

Trage (a...) o sănătate - a bea în sănătatea cuiva la agapă Trage (a...) un punct de pulvere slabă - o greșeală comisă la agapă se

pedepsește bând, între cei doi Supraveghetori, un pahar cu apă, prezentat de

Maestru de Ceremonii.

Trasa o planșă - a scrie o scrisoare Triunghiul de binefacere - la fiecare ședință de atelier, prin grija fratelui

ospitalier se strâng fonduri pentru ajutorarea săracilor sau pentru orice alte

acțiuni de binefacere Triunghi masonic - acolo unde numărul fraților nu permite constituirea unei loji

(cel puțin șapte membri), dacă există minimum trei, se constituie un triunghi.

Spre deosebire de loje, un triunghi nu poate face inițieri.

Trei ani - vârsta masonică a ucenicului Tron - Scaunul președintelui, așezat pe o estradă. Se urcă trei trepte; e dispus la

Orient. • -.,•.. * ^.. T<

Tubalcain - cuvânt de trecere de la gradul de ucenic Tun - pahar la banchete; expresia "să încărcăm tunurile" înseamnă să umple paharele.

U

Ucenic - Mason admis la gradul I

Ucenicie - tinerețea unui mason, adică timpul care s-a scurs de la primire la

gradul I, până la admiterea sa în cel de-al doilea.

Umanitarism - concepția propagată de francmasonerie în sensul acceptării și

practicării toleranței și de combatere a dogmatismului în toate domeniile,

opusă sectarismului și intoleranței.

Uniune - este simbolizată de frânghia cu ciucuri dantelată

Vale - spațiu geografic mai mic decât al unui Orient, ce cuprinde membrii unui capitol sau areopag; reprezintă uneori un județ, o regiune ori o provincie.

Văduvă - Neftaliana, mama lui Hiram. Masonii își spun „copiii văduvei”, ei sunt fiii lui Hiram, sau copiii lui Hiram.

Vârstă masonică - a întreba pe un mason care îi e vârsta, înseamnă ce grad are.

Compagnonul este mai vârstnic decât ucenicul, și mai mic decât maestrul.

1

ROMÂNIA MASONICĂ

367

V.I.T.R.I.O.L

Literele semnifică în latina "Visita interior a terrae rectificando invenies occultum lapidem", care se traduce prin „ Vizitând interiorul pământului și rectificând vei desco- peri piatra ocultă". Pâinea și carafa cu apă semnifică că mâncarea e indispensabilă, dar nu trebuie să fie scopul vieții. Cocoșul este Mercurul, banderola "Vigilență și Perseverență" se adresează ucenicului mason, Craniul, coasa și clepsidra - amintesc că timpul e limitat, despovărează-te de tot ce este urât și inutil și pregătește-te pentru o nouă viață.

368

ROMÂNIA MASONICA

Venerabil - fratele cu demnitatea cea mai mare într-o lojă. Trebuie să aibă cel

puțin gardul trei.

Vitriol - literele cuvântului vitriol sunt atribuite devizei vechilor rosi-crucieni

care semnifică: „Vizita interiora Terrae rectificandoque invenies occultum * lapidem”, care se traduce prin „Vizitând interiorul pământului și rectificând vei descoperi piatra ocultă”. Ultimele litere se traduc și prin "Verane medicinam" adică adevărata medicină.

Vivat, vivat! - stigăte de bucurie care însoțesc bateriile.

Vizitator - frate care se prezintă la lucrările altei loji decât a sa.

Zalmoxis - (vezi textul din această carte)

Zel masonic - Se traduce prin "iubire de umanitate și adevăr". Este ardoarea cu care un frate se dedică lucrărilor din atelierul său.

ROMÂNIA MASONICĂ

369

V*

f-\

F.gur. 7

Figura 1: Echerul care atârnă în jurul gâtului Marelui Maestru semnifică voința sa de a fi păstrătorul intransigent al statutului Lojii și de a judeca cu echitate.

Figura 2: Tau-1 grecesc simbolizează echilibrul uniunii dintre "activ" și "pasiv".

Figurile 3,3 bis și 4: Crucea formată din două echere, pătratul constituit din patru echere și Gammadia, se raportează la Materia pe care ele le ordonează și rectifică.

Figura 5: Un Echer-Bijuterie purtată de Venerabilul Lojii, cu preponderență a "activului" asupra "pasivului".

Figura 6: Un alt Echer, Bijuterie de Venerabil, purtând între cele două brațe demonstrația Teoremei lui Pythagora, simbol al științei masonice.

Figura 7: Gnomele (cuvânt grec semnificând rigle).

370

ROMÂNIA MASONICA

Figure

Fîssm; 10

ftgi ax 12

Figure i 3

Figure 15

Figura 8: Pentagrama, cel mai misterios și mai controversat simbol masonic (format din cinci echere).

Figura 9: Deschiderea compasului în diverse grade ale "Cunoașterii".

Deschiderea de 90 de grade indică limitele pe care niciodată omul nu le va putea depăși.

Figurile 10, 11 și 12: Cele trei maniere diferite de a așeza compasul și echerul, semnificând cele trei grade ale masoneriei.

Figurile 13 și 14: Perpendiculara și Nivela care dau Verticalul și Orizontalul. Prima este atributul celui de-al doilea Supraveghetor, Nivela - al Primului Supraveghetor.

Figura 15: Mistria - simbol al frăției și dragostei care unește toți masonii.

Semne și simboluri, încifrând o întreagă filozofie de viață masonică și de comportament civic.

ROMÂNIA MASONICĂ

371

Bibliografie (selectivă)

,e??»

Adams, John Q.:

Ahiman, Rezon:

Alexandrian:

Alexe, Vladimir:

Anderson, James:

Andreas, Peter:

Alighieri, Dante:

D'Aquino, T.:

Areopagyte, P.D.:

Aristotel:

Ars Quatuor 7 Coronatorum:

Augustin, Sf.:

Atanasiu, Radu:

Barrat, Rodford:
 Basarab, Anatol:
 Bălăceanu-Stolnici, C.:
 Băleanu, Dorin și Comănescu, Radu:
 Băleanu, Dorin și Emilian M. Dobrescu:
 Beresniak, Daniel:
 Bettelheim, B:
 Berindei, Dan:
 Bhoeme, J.:
 Biedermann, Hans:

Letters on the Masonic Institution, Boston, 1847; The Constitutions of
 the Freemasonry, Dublin, 1858; istoria filozofiei oculte, Humanitas,
 București, 1994; Conspirația Vaticanului. Opus Dei, ZIUA, 23.06.2001
 Constituțiile Francmasonilor, Nestor, București, 2003; Științele secrete,
 Saeculum, 2000; Divina Comedie, Casa Școalelor, 1994; Somme
 Theologique. La Profeție, Paris, 1947; : -
 Oeuvres completes, Paris, 1943; ^ ?»\$!•>:•., oi*
 Despre numele divine. Teologia mistică; _, «- Parva naturalia, București,
 1972; ;i' *
 Etica Nicomahică, București, 1988; .••-.
 Categorii, trad. și interpretare de C. Noica, Humanitas;
 Despre suflet, Aion, Oradea, 1996; ^
 Metafizica, IRI, București, 1996; I-CX, London, 1884-2000;
 Solilocvii, Humanitas, București, 1993;
 Confesiuni, Humanitas, București, 1998;
 Despre Cetatea lui Dumnezeu, București, 1998; ! -'
 Istoria Francmasoneriei române, 1936;
 Elemente de numerologie, Teora, București, 2000;
 Numerologia, Miracol, București, 1999;
 Dialoguri despre cele văzute și nevăzute, 1995; >O
 Iluștri Masoni ai României, Europa Unită, 2003;
 Francmasoneria. O nouă viziune asupra lumii

civilizate, 2 voi, Europa Unită, 2004;
Rites et Symboles de la Franc-Maçonnerie, Paris,
Detrad, 1995;
Symbolic Wounds, London, 1954;
Al Vaida Voevod. Politică și francmasonerie, în
„Magazin istoric”, nr. 1/1996;
Aurora sau Răsăritul care se întrezărește, 1993;
Dicționar de simboluri (2 volume), Saeculum;

372

ROMÂNIA MASONICĂ

Chevalier, Jean și Gheerbrant, Alain:

Christian, P.:

Churchward, James:

Cicero, M.T.:

Clausen, Henry C.:

Clebert, J.-P.:

Comănescu, Gh.:

Comănescu, Gh. și

Dorin Băleanu: Ghid pentru scurte discursuri rostite în loji, 2004;

Constituțiile Francmasonilor. Anderson-1723, CNSF

' Comănescu, Radu și

Istoria Francmasoneriei, vol.3, Tempus, 1995; „”, Francmasoneria. O
nouă viziune asupra istoriei lumii civilizate, Valahia, 1991 Societăți secrete,
Elit, București, 1999; ;j

Cooper, Milton W.:

, Coranul (comentat de S.O.Isopescul), Cartier, Chișinău, 2001; „ff”,m-

Bindel, E.:
 Blake, William:
 Blavatsky, Helena P.:
 Bogdan, Alecu ș.a.:
 Beresniak, Daniel:
 5» -
 Bernadel, Francoise:
 Boulanger, A.:
 ' i- '
 Brousse, Jacques:
 Boucher, Jules:
 *** ' .V...: V
 • • . - • ;O, Capra, F.:
 Cassirer, E.:
 Emilian M. Dobrescu:
 Charroux, Robert:

"~ Elemente spirituale ale Numerelor, Herald, 1996; fi IlluminatedBooks,
 6 voi., facsimiles, Țațe Gallery, " 1991-1995;
 Cheia teozofici, Antet, București, 1997;
 Dicționar masonic ilustrat, Arvin Graphics, București;
 Compendiu de catehism masonic, (2 volume);
 Istoria unui deceniu masonic (2 volume), Arvin, 2003;
 Francmasoneria în Europa de Est, Nemira, 1994; ,.;v. Francmasoneria,
 Humanitas, 1996; i.-i^.'r' /Ajcs.'A.
 Hermetismul, ed. de Vest, Timișoara, 1992;
 Orfeu - Legături între orfism și creștinism, Meta,
 București, 1992;
 Maeștrii spirituali, Albatros, 1992; '• " * ^
 La Symbolique Maconique, Paris, 1948;
 Cartea Egipteană a Morților, trad. de M. Genescu,
 Sophia, Arad, 1993;
 Teofizica, ed. Științifică și Enciclopedică, 1995;

Eseu despre om. O introducere în istoria culturii umane, Humanitas, București, 1994;
 Cartea cunoașterii interzise, Elit, București, 1999;
 Cartea trecutului misterios, Elit, București, 2001;
 Istoria secretă a omenirii, Lucman, București, 1999;
 Dicționar de simboluri, 3 voi., ed. Artemis;
 Magia egipteană. Cheile lumii supranaturale, Antet; Simbolurile sacre, Vestala, București, 2001; Despre divinație. De divinatione, Polirom, Iași, 1998; Ce este Ritul Scoțian, Washington D.C., 1988; Dicționar de simboluri animalice, Artemis și avaiotti, București, 1995; Memento Masonic, MLNR, București, 1999;

MASONICA

ROMÂNIA MASONICA

373

d, 1996; î Gallery,
 ;s, București; ne);
 Arvin, 2003; a, 1994;
 , Meta,
 jenescu,
 1995; ulturii
 i, 1999; ,2001; iști, 1999;
 'ie, Antet;
 s

\riei lumii

Istoria credințelor și ideilor religioase, Universitas,

Chișinău, 1992;

Nostalgia originilor. Istorie și semnificație, Humanitas;

Sacrul și profanul, trad. de B. Prelipceanu, Humanitas; Enciclopedia științelor oculte, Teora, București, 1994; Encyclopedie de la Francmaçonnerie, Paris, la Pochoteque, 2000;

Elvoia, J.:

Evseev, L:

Faivre, Antoine:

Fandarac, Marcel:

Fay, Bernard:

Fare"e, Jean:

Festugiere, A-J et Nock, A.D.:

Florea, Gheorghe:

Florian, M.:

Fontenelle:

Fort, Charles:

Tradiția hermetică. Simbolismul ei, doctrina ei și Arta Regală, Humanitas, București, 1999;

Dicționar de simboluri și arhetipuri culturale, Amarcord;

Ezoterismul, Paideia, București, 2001;

Masoneria și clasa politică, Corrida, București, 2000; j

Francmasonii, Corrida, București, 2001; ;

Revoluție și Masonerie, Boston, 1935;

Dicționar de simboluri masonice(cu o prefață de Horia Nestorescu-Bălcești), Paralela 45, 2004;

Corpus Hermeticum, Paris, 1983;

Ghid masonic, Loja, România modernă, București, 2002;

Cosmologie elenă, Paideia, București, 1993;

Misticism și credință, Minerva, București, 1993;

Istoria oracolelor și Convorbiri despre pluralitatea lumilor, Moldova, Iași, 1993;

Cartea fenomenelor damnite, Humanitas, București, • 2003;

ROMÂNIA MASONICĂ

Cabala și Eros, Hasefer, București, 2004 ; Inorogul. Caiete masonice, CNSF, 2001 Iosiper, Edward ș.a.: Ce este Masoneria, MLNR, București, 1999;

Francmasoneria, istorie și inițiere, Venus, 1994;

Puterea sufletului, Anima, București, 1994;

Lao Zi și Daoismul, Symposion, București, 1994;

Teroare în Masonerie, Național, București, 2001;

Secretele comunicării, Amaltea, București, 2002;

The Golden Game. Alchemical Engraving of the
Seventeenth Century, London, 1988;

Frank, Walter, A.; Galtier, Gerard:

Gaster, Theodor:

Genouillac H de:

Gimpel, Jean:

Goetschel R.: .:

Grayson, A.K.:

Guardini, Romano:

Guenon, R:

Halevi, Z'ev ben S.:

Hali, Manly P.:

Harris, Jack:

Haywood, H.L.:

Heindel, Max:

Helsing, Jan Van:

Heraclite:

Herodot:

Horvath, Florin:
Jacq, Christian:
Jung, C.G.:
Kaltenmark, Max:
King, Anthony:
King, Larry:
Klossowski de Rola:
Idei, Moshe:
Idei, Moshe:
Knight, Christopher și Lomas, Robert:
Krauss, Walter:
Lăzărescu, Dan A.:
ț?
Lângă, T.:
Laertius, D.:
Leadbeater, C.W.:

Știința divinului, Freiburg, 1983; - »\ -
Istoria riturilor egiptene ale Masoneriei, Scripta, 1997;
Manuscrisele de la Marea Moartă, New York, 1965;
Tăblițele sumeriene, Paris, 1936;
Constructorii goticului, Meridiane, București, 1981;
Kabbala, Editura de Vest, Timișoara, 1992;
Cronicile asiriene și babiloniene, Londra, 1975;
Despre semnele sacre, Humanitas, București, 2003;
Simboluri ale Științei Sacre, Humanitas, București, 1997;
Univers cabbalistic, Londra, 1997;
Masoneria egiptenilor din Antichitate, Los Angeles,
1982;
Masoneria, cultul invizibil, Chattanooga, Tennessee,
1983;
Noile învățături ale Masoneriei, Boston, 1968;
Cosmogonia rosicruciană, Miracol, București, 1996;

Organizațiile secrete (4 volume), Alma, București, 1997;
 Allegorie d'Homere, Paris, 1989;
 Istorii, 2 voi.;
 Coroana celor șapte Mari Maeștri, Caiete Silvane,
 Zalău;
 Cabala, noi perspective, Nemira, București, 2000;
 Secretul lui Hiram, Aquila, Oradea, 1993;
 Sumer, prima mare civilizație, Prietenii cărții, București,
 2002;
 Românii în francmasoneria universală, CNSF, 1997;
 Breve historire de la Franc-Maçonnerie Roumaine
 Credo. Dicționar teologic creștin din perspectiva
 ecumenismului catolic, Dacia, Cluj-Napoca, 1997;
 Despre viețile și doctrinele filosofilor, București, 1963;
 Masoneria, rituri și inițieri, Herald, București, 1998;
 Partea ocultă a Francmasoneriei, Herald, 1996 ;

374

ROMÂNIA MASONICĂ

r

Frank, Walter, A.; Galtier, Ger ard:
 Gaster, Theodor:
 Genouillac H de:
 Gimpel, Jean:
 GoetschelR.: .
 Grayson, A.K.:
 Guardini, Romano:
 Guenon, R:

Halevi, Z'ev ben S.:
Hali, Manly P.:
Harris, Jack:
Haywood, H.L.:
Heindel, Max:
Helsing, Jan Van:
Heraclite:
Herodot:
Horvath, Florin:
Idei, Moshe:
Idei, Moshe:
Știința divinului, Freiburg, 1983; , , >.:
Istoria riturilor egiptene ale Masoneriei, Scripta, 1997;
Manuscrisele de la Marea Moartă, New York, 1965;
Tăblițele sumeriene, Paris, 1936;
Constructorii goticului, Meridiane, București, 1981;
Kabbala, Editura de Vest, Timișoara, 1992;
Cronicile asiriene și babiloniene, Londra, 1975;
Despre semnele sacre, Humanitas, București, 2003;
Simboluri ale Științei Sacre, Humanitas, București, 1997;
Univers cabbalistic, Londra, 1997;
Masoneria egiptenilor din Antichitate, Los Angeles,
1982;
Masoneria, cultul invizibil, Chattanooga, Tennessee,
1983;
Noile învățături ale Masoneriei, Boston, 1968;
Cosmogonia rosicruciană, Miracol, București, 1996;
Organizațiile secrete (4 volume), Alma, București, 1997;
Allegorie d'Homere, Paris, 1989;
Istории, 2 voi.;
Coroana celor șapte Mari Maeștri, Caiete Silvane,
Zalău;
Cabala, noi perspective, Nemira, București, 2000;

Cabala și Eros, Hasefer, București, 2004 ; Inorogul. Caiete masonice, CNSF, 2001 Iosiper, Edward ș.a.: Ce este Masoneria, MLNR, București, 1999;

Jacq, Christian:

Jung, C.G.:

Kaltenmark, Max:

King, Anthony:

King, Larry:

Klossowski de Rola

Francmasoneria, istorie și inițiere, Venus, 1994;

Puterea sufletului, Anima, București, 1994;

Lao Zi și Daoismul, Symposion, București, 1994;

Teroare în Masonerie, Național, București, 2001;

Secretele comunicării, Amaltea, București, 2002;

The Golden Game. Alchemical Engraving of the
Seventeenth Century, London, 1988;

Knight, Christopher și Lomas, Robert:

Krauss, Walter:

Lăzărescu, Dan A.:

?”

Lângă, T.:

Laertios, D.:

Leadbeater, C.W.:

Secretul lui Hiram, Aquila, Oradea, 1993;

Sumer, prima mare civilizație, Prietenii cărții, București,
2002;

Românii în francmasoneria universală, CNSF, 1997;

Breve historie de la Franc-Maçonnerie Roumaine

Credo. Dicționar teologic creștin din perspectiva
ecumenismului catolic, Dacia, Cluj-Napoca, 1997;

Despre viețile și doctrinele filosofilor, București, 1963;

Masoneria, rituri și inițieri, Herald, București, 1998;

Partea ocultă a Francmasoneriei, Herald, 1996 ;

ROMÂNIA MASONICĂ

cripta, 1997; »rk, 1965;
îți, 1981;
•75;
(m
:i, 2003; curești, 1997;
essee,
ti, 1996; arești, 1997;
vane, 000;
W;
94;
01;
fucurești, Î997;
ne a
1963; 998;

Lepper, H.:
Levi, Eliphas:
Ligou, Daniel:
Lhome, Jean ș.a.:
Lindner, Erich:
Loiseleur, Jules:
Lubicz, Rene Schwaller de:
Maar, Linda:
Martini, Alberto:
Mattogno, Gian Pio:
Mavrodin, Teodor:
Maxwell J.:
Mac Nulty, W.:
Mackey, G. Albert:
Mac Kenzie, N.:

Menard, L.:
Moisescu, Gh.:
Munteanu, Miruna:
Nataf, Andrei:
Naudon, Paul:
Nefontaine, Luc:
Negoiță, A.:
Noica, C.:
Origen:
Otto, R.:
Pacout, Nathalie:
Nestorescu-Bălcești, H.:
Papus:
Paulescu, N.C.:
Peters, F.E.:

Leș societates secretas de l'Antiquite a nosjourns, 1934; Cheia marilor mistere, Antet, București, 1994; 'Cartea splendorilor, originile Cabbalei, 1998; 'Curs de filosofie ocultă, Antet, București, 1994; Misterele Cabbalei, Antet, București, 1998; Marele arcan sau ocultismul revelat, Aurelia, București, Dictionnaire de la Francmaconnerie, Paris, 1992; Dicționar tematic și ilustrat al Francmasoneriei, Libripress

Die konigliche Kunst im Bild. Beitrage zur Ikonographie der Freimaurerei, Graz, 1976;

Doctrina secretă a Templierilor, Coresi, București, 1998;

Știința sacră, New York, 1982;

ABC-ul științelor oculte, Corint, București, 2003;

Enigme captivante ale istoriei, Prietenii cărții, 2002; "*"

Masoneria și Revoluția franceză, Anastasia, București;

Masoneria română văzută de un Mason, Cultura, Buc.';

Magie, trad. de M. Ivănescu, ed. Univers Enciclopedic;

Freemasonry, London, f.a.;

A Lexicon of Freemasonry, Londra, 1860;

Secret Societies, N.Y., 1967;

Hermes Trismegiste, Paris, 1925;

O istorie a Francmasoneriei române, revista Privirea, nr.

o /,

(vezi întreaga publicistică masonică din ziarul ZIUA) Maeștrii ocultismului, Ed. Enciclopedică, 1995; Histoire generale de la Franc-Maconnerie, 1987; Francmasoneria, Diogene, București, 1993; Manuscrisele de la Qumram, Stephanus, București,

Scrisori despre logica lui Hermes, Cartea Românească; Comentariu la Evanghelia după Ioan, I.E., Iași, 1995- ' Sacrul, Dacia, Cluj, 1992; Francmasoneria. Inițiere, Teora, 1998; Ordinul Masonic Român, Șansa, București, 1993 Inorogul, Caiete Masonice, Nestor, București, 2001; Francmasoneria din România, CNSF, București, 2005; Kabbala, București, 1995

Spitalul, Coranul, Talmudul, Canalul, Francmasoneria; Termenii filosofiei grecești;

n r-

Hi

376

ROMÂNIA MASONICA

Pike, Albert:

Picknett, Lynn & Clive Princes:

Platon: '

Plutarque:

Pocket Encyclopedia Rene, Louis:

Rebold, Emmanuel:

Richard, Roger:

Riffard, Pierre:
 Riviere, Jean M.:
 Ț»
 Rodean, L:
 Roob, Alexander:
 Runes, Dagobert D.:
 Safran Al.: ;,r-<;, Schure, E.:
 Schuon, F.:
 Sholem, G.:
 Show, John A.:
 Sitchin, Zecharia:
 Spence, Lewis:
 Steiner, Rudolf:
 Steinmetz, George:
 Bălăceanu-Stolnici, C Szekely, Edmund:
 Safran, Alexandru:
 Ștefănescu, Paul:

Morala și Dogma Ritului Scoțian Vechi și Accepat al Francmasoneriei,
 București, 2004;

Misterul Templierilor, RAO, București, 2004 ; ' Opere, 1978-1993;

Phaidros, trad. de Gabriel Liiceanu, Humanitas, 1993; Phaidon: trad. de
 P. Creția, Humanitas, București, 1994; Banchetul, trad. de P. Creția,
 Humanitas, 1995; Traite d'Isis etd'Osiris, preș. par Guy Rachet, 1995; of
 Masonic Symbols, Washington, 1953;

Dicționar de mistere, Nemira, București, 1999;

Histoire generale de la Franc-maconerie, Paris ;

Dictionnaire Maconnique, Paris, 1999;

Dicționarul ezoterismului, Nemira, București, 1998;

Istoria doctrinelor ezoterice',

Trădarea spirituală a Masoneriei, Deceneu, 2000;

Enigmele de la Sarmisegetuza, Albatros, 1984;

Le Musee Hermetique, Alchimie&Mistique, Koln, Ț»if-

1997;
 Dicționar de iudaism, Hasefer, București, 1997; B1: La Kabbale, Paris,
 1972
 Mari inițiați, Lotus, București, 1994;
 Sanctuarele Orientului, Antet, București, 2002;
 Despre unitatea transcendentă a religiilor, Humanitas;
 La Kabbale et sa symbolique, Paris, 1958
 Loja masonică, Chattoonga, Tennessee, 1986;
 Trepte spre cer, Aldo Press, București, 2000;
 An Encyclopedia of Occultism, New Jersey;
 Știința ocultă, Univers Enciclopedic, București, 2003;
 Treptele cunoașterii superioare, Astrolog, 1999;
 Legendele Templului, Astrolog, București, 2000;
 Evoluția ocultă a omului, Arhetip, București, 2001;
 Teosofia, Univers Enciclopedic, București, 2003;
 Francmasoneria, sensul ei ascuns,, 1985; ,: Kabala - între gnoză și
 magie, Vremea XXI, 2004;
 învățăturile esenienilor, Londra, 1977;
 înțelepciunea Kabbalei, Hasefer, București, 1997; '
 Dicționarul marilor inițiați, Saeculum I.O., 1999;
 Inițiere în ocultism, Miracol, București, 2000;
 Istoria Masoneriei Române, Miracol, București, 1999;
 Misterele Masoneriei, Vestala, București, 2002;
 Ritualul lojilor Masoneriei albastre, Miracol, 1998;

ROMÂNIA MASONICA

Talmudul (comentat de Tourniac, Jean:

Hermes, Trismegistus:

Vlăduțescu, G.:

Voican-Voiculescu, G.

Uhlmann, F.:
Ungherea, Olimpian:
Yates, Frances de:
Waite, Arthur E.:
Wilsmurth, W.L.:
Zohar

A. Cohen), Hasefer, București, 1999;
Fie et perspective de la Francmasonerie traditionnelle,
Paris;
Corpus Hermeticum, Herald, București, 1999;
Filozofia primelor secole creștine, ed. Enciclopedică; : Rene Guenon - un
mărturisitor al Predaniei,
Georgiana, 1994
Petit manuel de la Francmaçonnerie, Berna, 1933;
Misterele Templului Masonic, Phobos, 2004;
Iluminismul rozicrucian, Humanitas, 1998;
Enciclopedia Masoneriei, New York, 1920;
Sensul Masoneriei, New York, 1927.
Zohar, Paris, Rieder, 1925

378

ROMÂNIA MASONICA

Arborele alegoric al Masoneriei (vezi Arborele Cosmic al lui Mircea Eliade).

Crengile poartă numele valorilor existente în Dicționarul masonic.

ROMÂNIA MASONICĂ

Cuprins

Partea I

Cuvântul autorului

Capitolul 1

Povestea '.-'-avului și «fericitului zidar Hiram, așa cum o relatează BMia și ageftdele 8

Capitolul 2

Cult secret, societăți secrete, inițieri secrete. Disciplina Arcanei.

Cabala și Francmasoneria 14

Capitolul 3 --^! ^--^ , .

2000 de ani mai târziu, pe șantierul unei catedrale engleze 22

• • " Capitolul 4 Cavalerii Templieri și Francmasoneria 26

Capitolul 5 De la „masoneria operativă” la „masoneria speculativă” 34

Capitolul 6

Rozicrucienii. Legenda Cavalerului Christian Rosenkreutz.

Paracelsus. Elie Artistul. Robert Fludd și Șir Francis Bacon.

V.I.T.R.I.O.L 35

ROMÂNIA MASONICA

Capitolul 7 Constituția lui James Anderson și "Discursul" lui Ramsay 45

Capitolul 8

Swedenborg conversează cu îngerii. "Iluminații" îl văd pe Arhanghelul Gabriel. Ceremoniile magice ale lui Cagliostro.

Masonii și independența Statelor Unite. Revoluția franceză.

Napoleon 49

Capitolul 9 Masonii și nașterea Statelor Unite ale Americii 53

Capitolul 10 „Marii Superiori Necunoscuți”, niște supermani ai spiritului
57

Capitolul 11 •••<.. ,•-. > >xv; Anti-francmasoneria odioasă a lui Leo
Taxil. 1881-1899 60

Capitolul 12 •-•"•*•--"

Fratele Yeats (laureat al Premiului Nobel pentru literatură, •*£*'•' 1924)
și fratele Aleister Crowley se iau la bătaie 66

Capitolul 13 Primii pași în Templul Masonic. Pașii Ucenicului 65

Capitolul 14

„Luminile cele mari” și „Luminile cele mici” ale Templului Masonic 79

Capitolul 15 *•"•'•"• Misterele Templului Masonic (Cartea. Compasul.
Echerul.

Ciocanul. Coloanele. Cheia. Lanțul. Scările. Mistria. Firul de plumb.
Piatra cubică. Steaua strălucitoare în cinci colțuri. • Ferestrele. Mozaicul în
pătrate albe-negre etc.) 92

Capitolul 16 Virtuțile magice, religioase și masonice ale numerelor 110

L MASONICA

ROMÂNIA MASONICĂ

381

pe ro.

za.

.45

...49

..53 ..57 ..60

*% £"

.66 .65

.79

.92

Capitolul 17 Tainele gradelor masonice. Rituri. Landmark ;

.....173

Capitolul 18 ,-, ,. „,

Hermes Trismegistos - un personaj fabulos care-și păzește de peste două milenii tainele 195

Capitolul 19

Templul Masonic și Muzica Sferelor. Pythagora și Marele Văzător din Theba 206

Partea a II-a

Capitolul 20

România masonică. O istorie care poate să înceapă cu Zalmoxis și curge până în zilele noastre 215

. -.- . -.... • • » • • t? • • -.' • -v»...

Capitolul 21

1700-1734: primele lumini masonice pe pământuri românești. ^a^ Vulturul bicefal bizantin, crucea și dictonul „Dumnezeu și dreptul meu" 221

^Capitolul 22

Mihail Sadoveanu - Mare Maestru. Sfântul Sinod votează

textul violent anti-masonic al Mitropolitului Ardealului Andrei 230

Capitolul 23

1937. Regele Carol al II-lea interzice activitatea lojilor franc- masonice 241

Capitolul 24

Francmasoneria în timpul guvernării mareșalului Ion Antonescu 243

1 110

Capitolul 25 „Trezirea” după 23 august 1944

244

382

ROMÂNIA MASONICĂ

Capitolul 26 1948-1989: Masoneria românească în adormire. Relativă!
251

Capitolul 27

Anul masonic 5990 (1990). Frații masoni ies din „adormire”. _...

Acțiunea lui Gavril Iosif Chiuzbaian. Mărturiile lui Marcel Shapira, Dan
Amedeu Lăzărescu, Vladimir Boantă, Constantin Bărbulescu, Nicu Filip 263

Capitolul 28 -; ' ;

Transferul de la Paris la București al Supremului Consiliu, încep
disensiunile interne 281

Capitolul 29 Anul masonic 5998 (1998). Primul contact al masoneriei
române cu Guvernul țării. George Muntean în Japonia 290

... -...-•»^,. • «. .. • — . . . t.

Capitolul 30

Anul masonic 5999 (1999). Bătălia masonică pentru legiti- tate.
Certuri onorabile și mai puțin onorabile 292

Capitolul 31 Anul masonic 6000 (2000). întetirea „războiului”
masoneriilor 315

Capitolul 32

Anul masonic 6001 (2001). Unificarea masoneriei Albastre din România
318

Capitolul 33 Anul masonic 6002 (2002). Cele două Convente masonice
320

Capitolul 34 2003 (anul masonic 6003) 321

Capitolul 35 Epilog masonic 2005 339

t

Capitolul 36

Dicționar de termeni masonici și sacri (semnele și simbolurile secrete
ale francmasoneriei, de la Accacia la V.I.T.R.I.O.L.) 349

Bibliografie (selectivă) 371

iracA

..251

..263

..281

..290

..292

.315

.318

.320

.321

.339

CARTEA PRIN POȘTĂ

Editura TEȘU poate să vă furnizeze prin Mandat Poștal următoarele
cărți:

1. ULTRA SECRET! PACEPA!
2. ELIE WIESEL ș.a.: Istoria Holocaustului în România

3. CARTEA CU ANECDOTE CIRCUMCISE. Mare antologie a glumei evreiești
4. ION PRIBEAGU: Treanca-Fleanca. Versurile unui Rege al umorului
5. TEȘU SOLOMOVICI: Evreii și Securitatea. Teroare. Crime. Turnători. Colaboraționiști
6. 5000 ANI DE UMOR EVREIESC (cu ilustrații)
7. TEȘU SOLOMOVICI: România Judaica. O istorie neconvențională
a evreilor din România. 2000 ani de existență continuă, 2 voi.
8. EMIL CIORAN: Evreii - un popor de singuratici
9. LYON FEUCHTWANGER: Evreul Siiss

10. ALEXANDRE DUMAS: Romanul lui Iisus
11. BRAM STOCKER: Dracula (cu ilustrații)
12. ALMANAH ISTORIC MAREȘAL ION ANTONESCU (ilustrat)
13. MĂRIA, REGINA ROMÂNIEI: Măști. Romanul unei iubiri imposibile
14. CONSTANTIN NOICA ș.a.: Istoria filozofiei moderne
15. ÎNVĂȚAȚI RAPID LIMBA EBRAICĂ
16. MARTA SOLON: Amourile unui Rege. Carol II
17. ENCICLOPEDIA EROTICA (cu ilustrații)
18. HAIM COHEN: Arestarea, procesul și moartea lui Iisus Hristos (Ediție nouă, completată cu 5 capitole noi)
19. GEORGE CĂLINESCU: Viața lui Mihai Eminescu (ed. princeps)
20. VIAȚA PREAFERICITULUI BULĂ DE LA NAȘTERE ȘI PÂNĂ CE A DEVENIT MINISTRU (în 1000 de bancuri)
21. TEȘU SOLOMOVICI: Istoria Teatrului Evreiesc din România
22. NICOLAE IORGA ș.a.: Regii României. O istorie adevărată
- 23.

Cărțile pot fi comandate pe adresa Florentina Iosub (pt. Ed. Teșu), str.
Aleea Arutela nr. 2

Bloc M18, et. II, apt. 15, sector 6 Tel. 778.54.34 și 0745.088.032,
București, Cod poștal 062580